

UNDER DANNEBROG

JANUAR 2003 · NR. 1

TEMA:

Fregatten Jylland/
Marineforeningen/
Marinehjemmeværnet

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
E-mail: landskontoret@marineforeningen.dk
Landskontor og »Slopiksten«
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandage og fredage kl. 10 - 14
Lukket hele juli måned

Postkonto:

Nr. 2 00 16 08

Landsformand:

Kommandørkaptajn Otto Lichtenberg
Kirkeltevej 21, 3450 Allerød

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Bankfuldmægtig Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21 2TH, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Urmager Erik Wadmann
Simons Bakke 56, 7700 Thisted

Under Dannebrog:

Redaktion:

Redaktør Leif Mortensen
Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8
Postboks 140
8800 Viborg
Tlf. 86 60 04 88/fax: 86 60 03 88
Mobil: 21 92 30 55
E-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postbox 229, Tåstruphøj 26
4300 Holbæk
Tlf. 5944 2266 · Fax 5944 2285
E-mail: hab_tryk@post11.tele.dk

FORSIDEBILLEDET:

Der var flag over top da Marinehjemmeværnet fejrede 50-års jubilæum i Nyborg (Foto: Jan Heisterberg-Andersen).
Der serveres varm gløgg på værftet ved fregatten Jylland. (Foto: Søren Konradsen).

- Vi vil erindre 2002 som et år med fremgang

Af Otto Lichenberg, Landsformand

Her ved årsskiftet bringer jeg på Landsbestyrelsens og egne vegne de bedste hilsener og nytårsønsker for år 2003, der ligger foran os, til Marineforeningens mange afdelinger med en varm tak for det store arbejde, der er udført i det forløbne år.

År 2002 har været et begivenhedsrigt år for vor gamle Marineforening, ikke mindst på grund af udefra kommende begivenheder, som afdelingerne og foreningen har deltaget aktivt i.

2002 var året, hvor:

- vort æresmedlem HKH kronprinsen atter er blevet "Årets mand", vi gratulerer.
- Søværnets flyvetjeneste fejrede 25 året for oprettelsen som selvstændig niveau 3 myndighed under SOK. De "søflyvere", der blev uddannet som helikopterpiloter, skulle være uddannede søfolk.
- Kongeskibet "Dannebrog" hejste kommando første gang 26. maj 1932 og kunne fejre 70 år.
- Marinehjemmeværnet blev 50 år.
- Den ny ubåd Kronborgs navngivning.
- Eu og Natos udvidelse

Med den erklæring EU vedtog på topmødet i København

"Vort fælles ønske er at gøre Europa til et kontinent med demokrati, fred, og fremskridt. Unionen vil fortsat være indstillet på at undgå nye skillelinier i Europa og fremme stabilitet og velstand inden for og ud over Unionens nye grænser. Vi ser frem til et samarbejde i vore fælles bestræbelser på at nå disse mål."

kan vi og vore venner sammen med vore nye venner glæde os over at have fået mulighed for at opleve en udvikling mod et samlet og samarbejdende Europa. Den kolde krig er bogstavelig talt kommet på museum ved Orlogsmuseets udstilling "Søværnet fra kold krig til en ny Verdensorden."

Afslutningen af den kolde krig har ændret formål og opgaver for vort forsvar, således at det nu er aktivt knyttet til at fremme en fredelig udvikling i verden.

Flåden har altid haft en nøglerolle i vort lands historie. Flådens traditioner er uløseligt knyttet sammen med vort lands historie.

Søværnet har altid været uddannelsesmæssigt og mentalt parat til de opgaver, som vi i samarbejde med vore allierede har skullet forberede os på at løse i det internationale miljø. Allerede blev 1700-tallet søofficersuddannelse beskrevet som: Praktiske kundskaber smeltet sammen i undervisningen sammen med humanistiske og kunstneriske dyder. Det færdige resultat blev "hele mennesker".

Fjenden ser anderledes ud i dag end under den kolde krig; men med den 11. september 2001 så vi, at han eksisterer som bekæmper af vore værdier, frihed og demokrati. Bevarelsen af demokratiet kræver en kamp hver eneste dag, også selv om det i perioder er nemmere end i andre. En forudsætning for vort demokrati er jo netop friheden, og dermed er forsvaret af vore værdier, vort demokrati, en afgørende forudsætning for at bevare denne frihed. Derfor er forsva-

ret en sag for os alle, en folkesag. Det er beskrevet i vor grundlov, hvoraf vor værnepligt fremgår. Nogle kalder værnepligten en tvang og uretfærdighed; men værnepligten medvirker til at opbygge en viden i samfundet om generelle militærfaglige forhold og medvirker til at udvikle forsvaret i overensstemmelse med udviklingen i det øvrige samfund

Værnepligten er vigtig for at kunne rekruttere til det internationale engagement; men også til forsvarets faste personel, herunder ledere og chefer.

Marineforeningen vil fortsat arbejde for at bevare den almindelige værnepligt bl.a. som udtryk for samfundets og forsvarets gensidige solidaritet. Kun gennem hele samfundets aktive deltagelse gennem den almindelige værnepligt, kan opbakningen og forståelsen bevares. Det er en folkesag, at vi forsvare vore værdier.

Det danske forsvar er rent faktisk et professionelt forsvar; men det er baseret på værnepligt; og det er et rigtig grundlag for vort forsvar.

I år 2002 har

- Marineforeningen fået nyt landskontor
  - Under Dannebrog fået ny redaktør.
- Vi vil erindre 2002 som et år med fremgang ikke alene på det materielle - men også på tilgangen af medlemmer.

Det er nødvendigt, at vi fortsætter vor bestræbelser på at tilpasse og modernisere Marineforeningens struktur i det omfang det er nødvendigt, som gør det naturligt for værnepligtige i Søværnet, officerer og andre mulige interesserede at blive medlem af Marineforeningen.

Vi skal vide, hvem vi selv er, kende vor identitet, kende vore værdier, der binder os sammen for at have en klar profil, der kan være overbevisende udadtil.

Udviklingen og tilpasningen kan ikke gennemføres uden jeres støtte gennem åben diskussion og samarbejde om fælles mål. Der kan en gang imellem blive truffet beslutninger, som I enten ikke helt forstår eller helt er enige i. I må stole på og tro på, at Landsbestyrelsen træffer fornuftige beslutninger ud fra et helhedsbillede; men gennem åbenhed og brug af alle vore demokratiske led, sendemandsmøder, distriktsmøder, lokale generalforsamlinger kan informationsniveauet til medlemmerne forbedres. Jeg føler at Søværnet, Marinehjemmeværnet og Marineforeningen er kommet hinanden betydeligt nærmere i 2002 forhåbentlig til gavn og glæde for begge parter.

Marineforeningen kan bidrage til at styrke danskernes interesse for Søværnet og Søfarten, som bindeled til befolkningen. Vi ønsker en fri, demokratisk nation, hvor Danmarks suverænitet, den frie tanke, den frie mening og menneskerettighederne respekteres.

Det er ved vore aktiviteter som medlemmer af Marineforeningen gennem vort kammeratskab, loyalitet og hjælpsomhed, vi kan være med til at gavne Søværnet og Søfarten.

Godt nytår og god vind i 2003.

Under Dannebrog's Læserklub

Marineforeningen skal til stadighed udvikle sig, så det er attraktivt at være medlem.

Hovedparten af de mange spændende aktiviteter der tilbydes medlemmerne, foregår i det daglige arbejde i afdelingerne Rigsfællesskabet rundt.

Men Marineforeningen er et fællesskab der gælder os alle.

På den baggrund og for at promovere foreningen, så flere personer med maritim og søfartsmæssig baggrund får lyst til at være medlem, søsætter Under Dannebrog nu et nyt tiltag – Under Dannebrog 's Læserklub"

Spændende maritime rejsemål

I samarbejde med Euro Tema Specialrejser, der sammen med undertegnede har tilrettelagt en række søfartsrejser for Tidsskriftet "Søfart", er vi i gang med at planlægge første rejse.

Med afgang på den anden side af sommerferien (september) bliver rejsemålene fire á fem dage til spændende maritime og historiske steder rundt om Østersøen.

Læserklubbens arrangementer er selvfølgelig også for familie og venner til Marineforeningens medlemmer.

Endeligt program præsenteres i Under Dannebrog nr. 2 - 2003

Tilslut vil jeg takke for de mange gode og positive tilbagemeldinger jeg har fået efter udsendelsen af mit første Under Dannebrog december 2002

Morten

Næste nummer af

UNDER DANNEBROG

udkommer 1. april 2003.

Stof og billeder skal være redaktionen i hænde senest fredag den 28. februar 2003

AFDELINGSSTOF

senest mandag den 17. februar 2003

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86600488 e-mail. redaktion.ud@marineforeningen.dk

INDHOLD

Fregatten "Jyllands" bevarelse	4
Fregatværftet indviet under stor bevågenhed	5
600 til skafning på Fregatten "Jylland"	6
Quindeaften i Assens Marineforening	6
Forsvars og Sikkerhedspolitisk konference på Marinestation Slipshavn	7
Marinehjemmevernet – 50 år	8
Marinehjemmevernet og Marineforeningen	9
Sendemandsmøde Esbjerg 2003	10
Udstillinger om Skoleskibet København	12
Værnepligt eller ej?	13
NYT fra Søværnet	14
NYT fra Handelsflåden	14
Nyt fra afdelingerne	15
Velkommen i Marineforeningen	22
Nyt fra Skyttelavene	23
Isbryderne er klar til indsats	24

PERSONALIA

Kommandørkaptajn (søværnet) Kai Rasch Larsen udnævnes til kommandør (søværnet) og beordres til varig tjeneste som Hendes Majestæt Dronningens Jagtkaptajn fra den 1. februar 2003 og i forbindelse med denne tjeneste tillige som chef for kongeskibet Dannebrog i udrustningsperioder.

Kommandørkaptajn (søværnet) Bjørn Lasse Zittan afskediges på grund af alder af søværnets linie med pension fra udgangen af maj 2003

Kommandør (søværnet) S. V. Andersen afskediges efter ansøgning på grund af alder af søværnets linie med pension fra udgangen af januar 2003

Kommandørkaptajn (søværnet) H. Knudsen afskediges på grund af alder af søværnets linie med pension fra udgangen af januar 2003

Orlogskaptajn (søværnet) H. R. Joensen afskediges på grund af alder af søværnets linie med pension fra udgangen af marts 2003

Kommandør (søværnet) Francis Zachariae beordres uden ansøgning til varig tjeneste ved EU 's militære stab fra den 24. april 2003 med henblik på at varetage stillingen som militærrådgiver fra den 1. maj 2003

Stabslæge af 1. grad (Forsvarets Lægekorps, søværnet) Willy Grønfeldt er uden ansøgning beordret til varig tjeneste som stabslæge/søværnet/særlig stab ved Forsvarets Sundhedstjeneste, tillige kommandolæge ved Søværnets Operative Kommando fra den 1. juni 2002.

Fregatten "Jyllands" bevarelse

Fra 1890 til 1908 ligger Fregatten som kaserneskip ved Bradbænken på Holmen. Man beslutter at bygge en ny kaserne på Nyholm, pengene skal fremskaffes ved at sælge de ældre udfasede skibe der lå og fyldte op på Holmen. Ligeledes skulle man bruge penge til en mindre undervandsbåd.

Man kan sige, at uden Statskonsulent Christian Løfting og Overingeniør Carl Holterman havde vi ikke haft Fregatten i dag. Den 5 maj 1908 var "Jylland" blevet halet ud af flådens leje for at blive slæbt til Tyskland for ophugning, men Løfting og Holterman skaffer 58.000 kr. og køber den tilbage, inden den når at komme af sted. Løfting sætter sin familieforum på højkant.

Fra 1908-1912 bliver den brugt som udstillingsskib, bl.a. på landsudstillingen i Århus 1909.

Godsejer Schou køber fregatten i 1912 for 40.000 kr. og forpligtiger sig til at bevare den i 5 år, for derefter at lade den ophugge på et dansk værft. Galionsfigur og spejlornamenterne forblev dog orlogsværftets ejendom, og skulle ved ophugning tilbageleveres. Fregatten bliver oplagt i Juelsminde bugt. Schou indretter telegrafiskole ombord. I 1914 bliver den slæbt til Nørresundby hvor den til 1918 virker som radiotelegrafstation under mobiliseringen. 1919 bliver den slæbt tilbage til Juelsminde.

Schou hugger ikke fregatten op, men dør i 1925, arvingerne henvender sig til Marineministeriet, der tilbyder at købe fregatten for 22.500. Dette acceptere arvingerne, men kun på den betingelse at fregatten bliver overtaget til ophugning på Orlogsværftet. Dette accepterede Marineministeriet, men igen kom Løfting og Holterman på banen, og fik Statsminister Stauning der samtidig var Marineminister gjort interesseret i sagen. Samtidig rejser fregattens ophugning protest i mange kredse. Dette medfører nye forhandlinger mellem Marineministeriet og Schous arvinger. Arvingerne går med til at bevare fregatten hvis den bliver gjort i stand, dette ville koste 530.000 kr. samt 32.000 kr. til

At Fregatten Jylland i dag ligger som en af Danmarks ypperste turistattraktioner skyldes blandt andet en stor indsats fra Marineforeningen. Overmekaniker og distriktsrepræsentant for distrikt tre Edward Jelen har sendt denne rapport.

årlig vedligeholdelse. Disse penge skulle skaffes inden udgangen af 1926.

I 1926 tager Løfting initiativ til at danne en komite til Fregatten "Jyllands" bevarelse, og fra juli begynder en storstilet landsindsamling, der bl.a. blev understøttet af en lang række lokalkomiteer, som blev etableret i samarbejde med de stedlige afdelinger af Marineforeningen.

I 1928 foretager orlogsværftet hovedreparation, denne afsluttes i 1930, og som koster 201.000 kr. hvoraf komiteen betalte 180.000 kr. i indsamlede midler. Orlogsværftet garanterede nu skrogets bevarelse i 50 år. Det vil sige frem til 1980, Denne garanti gjorde det muligt for Orlogsværftet at påtage sig en del af det fremtidige vedligeholdelsesarbejde. Og frem til 1943 var "Jylland" omfattet af bevillingerne til vedligeholdelse af Flådens skibe. Frem til 1934 blev der indsamlet yderligere 100.000 kr. fra private midler.

Man har længe manglet plads til provinsbørns indkvartering i København, og da indsamlingen er gået lidt i stå, finder man ud af at der her er en mulighed for indtjening. Man beslutter herved at bygge lidt om på Fregatten, bl.a. lukker man kanonportene. Den 9 maj 1935 blev "Jylland" indviet som logiskib for provinsbørn under deres ophold i København.

Der bliver i 1936 stiftet et venneskab, hvor bestyrelsen er den samme som i komiteen. I 1937 omstrukturerede man imidlertid denne konstruktion, idet man ønskede at overlade det mere offensive indsamlingsarbejde til venneskabet. Man danner en bestyrelse.

I 1938 får man gennem socialministeriet 36.000 kr. penge som skal bruges på arbejdsløse. Pengene bliver brugt på Orlogsværftet til opsætte fregattens rigning som er færdig 1939.

I 1939 bliver formanden for

Marineforeningen Kommandør Paul Ibsen formand for komiteen. Desværre opstår der uenigheder mellem komiteen og fregattens venner til stor skade for arbejdet med bevarelsen. Kommandør Ibsen prøver forgæves at forlige parterne, men det lykkes ikke. Kommandør Ibsen trækker sig som formand for komiteen.

I foråret 1945 konfiskerer den tyske marine fregatten, men måtte hurtigt rykke ud til fordel for en gestapo-vagtstyrke. Denne vagtstyrke øver meget voldsomt hærværk på fregatten, og ødelægger uerstættelige værdier.

I forbindelse med opholdet på Holmen vinteren 1946-47 foretog Søværnets Materielinspektion en gennemgang af Fregatten, og vurderede at det ville koste ca. 160.000 kr. at bringe skibet i acceptabel stand igen. Man holdt stormøde men der var ingen penge. Søværnet skulle efter besættelsen til at bygge en ny flåde op. Det hele endte med at Orlogsværftet for max. 15.000 kr. ville gøre fregatten klar til at tage provinsbørn ombord den kommende sommer. De reelle langsigtede planer udskød man.

Under opholdet på Holmen i vinteren 1947-48 fandt man en morgen i december fregatten sunket med en hældning på 25 grader. Der var en del mystik om hvorfor den var sunket, idet det der var under vandlinien var det bedst bevaret. Den bliver hævet med det samme, og Marineministeriet beviliger 30.000 kr. til istandsættelse.

Fregatten har i 1949 for sidste gang provinsbørn om bord, idet det skønnes at den nu er i en så dårlig stand, at det er uforsvarligt.

Det ser sort ud for fregatten. Pastor M. Strunge som virker inden for Marineforeningen foreslår at hvert medlem 14.000 var der den gang, skal give 5 kr. til fregattens bevarelse.

I 1949 gør man klar til at opløse komiteen og vennesk-

skabet. Den 4. nov. 1949 afholdtes det sidste møde i den komite, der havde eksisteret siden 1926.

I 1959 var Langeliniepavillonen endnu ikke genopført efter ødelæggelsen under besættelsen, og provisor Kai Rasmussen fremfører gennem Marineforeningen et forslag der gik ud på, at i stedet for at genopføre pavillonen at anbringe Fregatten i den lille lystbådehavn der tidligere fandtes ud for Langelinie. Man forsøgte forgæves at få København kommune interesseret.

Kommandør F.H. Kjølsten foreslog at man med fuld honor sænked fregatten.

Den 27. marts 1952 beslutter man i forsvarsministeriet at ophugge skibet. Man vil ikke sænke det idet kobberforhudningen udgør en betragtelig værdi.

Postmester Carl Thomsen dukker pludselig op som fregattens forkæmper. Han tog bl.a. direkte kontakt med forsvarsminister Harald Petersen, og meddelte viceadmiral Vedel at der var nye momenter i sagen som krævede nye overvejelser fra flådens side. Den enestående måde fregatten var bygget på, fortidens skibsteknik, og andre ting. Endelig blev det foreslået at nedsætte et udvalg bestående af: Selskabet fregatten Jyllands Venner, Danmarks Turistforening, Marinehistorisk Selskab og Marineforeningen. Udvalget fik navnet fællesudvalget af 1952. Nye forhandlinger mellem fællesudvalget og forsvarsministeriet forhaled den endelige dødsdom, og der kommer en medlemstilgang i venneforening.

Søværnskommandoen meddelte i oktober 1953 ministeriet at nu måtte det være slut med forhaling af sagen. Fra ministeriets side blev der på det fremsatte finanslovsforslag bedt om et beløb på 50.000 kr. for den endelige ophugning. Dette fik Mogens Lichtenberg på barrikaderne, og i et brev til Hans Hedtoft skrev han at man var ved at begå skændselsdåd. Den endelige dom blev endnu engang udsat.

I de næste år bliver der holdt mange møder, og der bliver sta-

dig indsamlet penge ved hjælp af lotteri og andet.

Utvivlsomt i forståelse med viceadmiral Vedel indeholdt foreningens blad "Søfart" i marts 1957 en meget skarp artikel, som slog fast at fregatten ikke stod til at rede. Artiklen blev sendt til medlemmer af folketinget. Dette var et uventet angreb fra viceadmiralen. Når dette fremstød mod fregatten ingen betydning fik, skyldtes det at Nationalmuseets direktør Johs. Brøndstedts gik ind i sagen og udtalte at fregatten hørte ind under Nationalmuseet som et historisk minde.

I 1957 modtog Forsvarsministeriet en rapport fra Søværnskommandoen at "Jylland" var et vrage, og at Søværnet ikke længere så sig i stand til at påtage sig ansvaret for skibet. Samme år lader vennerne foretage en yderligere besigtigelse af fagfolk. Det viser sig at fregattens tilstand ikke er forværret siden 1952-53. Der bliver stadig foretaget landsindsamlinger.

I 1959 sker der to ting. Man

får lagt eternittag på fregatten, og man pynter lidt på malingen for de indsamlede penge. Den anden ting er at man nu taler om at få fregatten til en provinsby, og man begynder forhandling med 7 byer nemlig Frederikssund, Helsingør, Åbenrå, Juelsminde, Ebeltoft, Svendborg, og Nakskov. Efterhånden udskilte Ebeltoft og Frederikssund sig som de byer der kunne komme på tale. Den 29. april 1960 udløstes så spændingen, Ebeltoft blev valgt. Den 20. sep. 1960 begyndte bugseringen, og fregatten kom til Ebeltoft den 21. sep. 1960 og nye vanskeligheder begynder.

De næste 20 år er en evig kamp om overlevelse, skiftende kulturministre for forelagt fregatproblemet. Den kommer i folketinget, skal man overdrage fregatten til Ebeltoft kommune for 0 kroner, men i 1977 bliver der stillet forslag om at fregatten forbliver statens ejendom. Skal den tilbage til København. Der skal ligeledes skaffes mid-

ler til en doksætning. Den selvejende institution etableres 1977-79 som Marineforeningen er med i. Den 2. februar blev det stiftende møde afholdt i den nye institution. For Marineforeningen deltager K. Hertz.

I 1983 ansætter man Jørgen Petersen som indsamlingsleder, og Bernt Kure som sagkyndig i restaureringsarbejdet. Gennem formanden for repræsentantskabet, Hofmarskal Hans Sølvhøj, lykkedes det fra 4. feb. 1983 at få H.K.H. Prins Henrik til at overtage protektionen af en landsindsamlingen. Denne landsindsamling gav 3,7 mil.

Den 17. aug. 1984 var en historisk dag for fregatten "Jylland". Fregatten foretog sin sidste rejse og blev anbragt i tørdok.

I 1990 gennemføres en nødvendig revision af Fregatinstitutionens fundats, da der fremtræde en hovedsponsor (A.P.Møller) som udelukkende påtog sig at sikre fregattens restaurering.

I den reviderede formålspa-

ragraf hedder det bl.a. at institutionens formål er, til støtte for fregatten Jylland at oprette og drive et maritimt museumsanlæg og værft med skibstømrerværksted, skibssmedie, riggerloft og malerværksted.

Man kan sige at næsten 90 år efter fregatten går ud af flådens tal er den nu reddet. Den er reddet fordi mange mennesker har kæmpet for den, uden deres indsats havde vi ikke haft dette fantastiske skib at glæde os over i dag. Vi kan i Marineforeningen glæde os over at vi har været med til at denne kulturhistoriske arv er bevaret i dag, og fremover. Det vil også fremover komme til at koste mange penge at vedligeholde den, men værkstedskapaciteten er nu på plads. Vi håber så at vi kan skaffe penge til at få museums og restaurantafdelingen færdig. Vores store ønske er at få bygget en maskine som den der var i fregatten.

Fregatværftet indviet under stor bevågenhed

Hans Kongelige Højhed Prins Henrik var imponeret over omfanget og indretningen

Ebeltoft – En kold og bidende vind stod ind fra sydøst, da Fregatten Jyllands nye træskibsværft blev indviet kort før jul. Medlemmerne fra Ebeltoft Marineforening sørgede dog for at de indbudte gæster kunne holde varmen med et glas varm gløg, medens Prins Henrik foretog den officielle indvielse ved at sætte den gamle bloksav i gang med at gennemsave en til lejligheden anbragt kævle.

Prinsen kom i sin korte tale ind på, at værftet ville fungere godt og samtidig være med til at sikre vedligeholdelsen af fregatten i mange år fremover.

Efter indvielsen kunne gæsterne indtage frokost i den store skibshal der i dagens anledning var rigget om med runde borde og øvrigt udstyr til brug for bespisningen af de ca. 150 fremmødte.

Under frokosten, der bestod af retter der med rimelig sandsynlighed også blev serveret

for besætningen ved juletid da fregatten var under kommando, var der taler af blandt andet formanden for Fregatinstitutionen borgmester Jørgen Brøgger. Han understregede, at det færdige resultat kun var opnået gennem bidrag fra mange sider samtidig med, at personalet ved institutionen havde gjort en stor indsats.

Direktør Jørgen Pedersen takkede i sin tale, Prinsen for den store interesse han altid har vist projektet og sagde, at dette var en af grundene til, at det er lykkedes at skabe de mange flotte resultater.

Selv om direktør Halvor Jensen fra Bryggeriet Thor, Bryggerigruppen kom med en check - skabt af indtægter ved salg af den populære fregatøl - rundede i alt kr. 500.000,00 i donation, slog formanden for fregatinstitutionens repræsentantskab, hofmarskal Søren Haslund Christensen fast, at der fortsat var brug for nye gaver hvis landets flotteste turistattraktion skal blive helt færdig.

Prins Henrik betragter bloksaven medens den arbejder sig gennem den store egekævle. (Fotos: Søren Konradsen).

Bagefter kunne den gennemskårne kævle bruges til tomme gløgglas.

600 til skafning på Fregatten "Jylland"

Af SEO

EBELTOFT – Cirka 600 mennesker kom ombord i Fregatten "Jylland" i Ebeltoft, da den selvejende institution sammen med Ebeltoft Marineforening, indbød til juleskafning den første søndag i advent. Det er tradition, der nu har været holdt i en årrække med enkelte afbrydelser.

De mange mennesker blev bænket ved de gamle skafferborde på banjerdækket, hvor man kunne smage den tilsvarende julemenu, der blev serveret ombord på fregatten juleaften 1880, da den var på vej til De vestindiske øer. Det var ærtesuppe med salt og flæsk og – beskøjter – og hertil bredfyldte mål med vestindisk rom-grog

– også kaldet "Bådmandens fryd".

På Banjerdækket var der opstillet grantræ, pyntet som juletræerne var dengang for næsten 125 år siden... Pynten bestod af levende lys, signalfag og sydlandske frugter. Der var også underholdning af Marineforeningens slupkor hver fulde time, og de gav en række af de gode, gamle sømandssange. Det var med til at skabe den rette maritime stemning. – Det blev igen en stor dag med mange mennesker, men desværre så vi ikke så mange af byens beboere. Langt de fleste, der kom, var fra oplandet, siger Marineforeningens formand Chr. Koudal, til "Under Dannebrog".

Slupkormedlem John Christensen omgivet af et nissebarn med sin mor.
(Fotos: Seo)

Her serveres ærter, beskøjter og grog.

Quindeaften i Assens Marineforening

En god tradition fortsætter i Assens

Finn Ekkelund fra Assens Marineforening fortæller at der igen har været Quindeaften i den vesttyske havneby.

24 var mødt frem til en aften der startede med velkomstdrinks serveret af tre unge mandlige medlemmer af foreningen. Derefter blev der trakteret med lækker tre retters menu med diverse vine til. Mellem retterne blev der sunget fra Quindesanghæftet – et hæfte der blandt andet består af tilrettede "sømandsviser" så de passer "os kvinder" som det udtrykkes i brevet fra Assens.

Efter middagen var der åben bar med rigelig foræring af Irish Coffee så alt i alt var det en hyggelig og bestemt ikke kedelig aften som kvinderne allerede ser frem til at gentage i år.

BOGANMELDELSE

Bog om Paketruter i danske farvande

En ny bog har set dagens lys. Bogen har titlen "Da Paketterne sejlede – fra Smålandshavet og Det sydfynske øhav". Paketterne udgjorde et hidtil udforsket hjørne af dansk søfart. Bogen er skrevet 30-40 år efter, at de sidste paketter ophørte. Der gives oplysninger om pakETFarten i nævnte have, og farten fra disse steder til København i perioden fra cirka 1890 til cirka 1970.

Bogen er inddelt i en række tematiske afsnit, og undersøgelses- og forskningsarbejdet er udført ved et samarbejde mellem de tre sydfynske museer: Marstal Søfartsmuseum, Langelands Museum og Faaborg Kulturhistoriske Museum. Tryknin-

gen er støttet af Augustinus Fonden, landsdommer V. Gieses Legat og Sydfynske Dampskibsselskabs Fond.

Helt frem i 1960'erne var der liv i pakettejlsden, og på kajen i Nyhavn hobede varer til og fra provinsen sig op i forbindelse med paketternes helt faste afgangs- og ankomstdage.

En spændende beretning fra den sidste generation af danskere, som arbejdede for eller benyttede pakettejlsdøjerne. I øvrigt har pakettejlsden ikke hidtil været behandlet i den maritime historie.

Bogen kan købes hos Marstal Søfartsmuseum, telf. 62 53 23 31. 136 sider, kr. 248,-

Forsvars og Sikkerhedspolitisk konference på Marinestation Slipshavn

Sekretær i Middelfarts og Omegns Marineforening Carl Vittrup har fremsendt denne rapport fra et vellykket arrangement for afdelingen

For et år siden havde vi planlagt en lignende tur til Slipshavn. Den blev aflyst fordi foredragsholderne fra henholdsvis Sjælland og Nordjylland ikke kunne komme frem på grund af et forrygende snevejr.

Da så dagen oprandt for arrangementet i år, fik vi en kraftig tåge. En voldsom trafikulykke syd for Vejle forårsagede totalt trafik kaos i regionen og alt udkørsel blev frarådet. Medlemmerne fra Marineforeningen nåede dog frem til tiden.

På Marinestationen blev de 29 kursister indkvarteret i behagelige dobbeltværelser.

Informationschefen i Marinehjemmeværnet Carit Enevoldsen bød herefter velkommen. Den programsatte foredragsholder var ikke nået frem (han sad i en kø ved Vejle).

Carit tog så over og fortalte om Hjemmeværnets opståen, om dets opgaver før og ikke mindst i fremtiden. Det er sådan at Marinehjemmeværnet overtager flere og flere af Søværnets opgaver, blandt andet bevogtning af Søværnets land-installationer, søredning og farvandsovervågning.

Efter omklædning var der spisning i messen. Tun mousse til forret. Hovedretten var pastasalat, kartoffel-salat, frikadeller og skinke. Udmærket.

Efter middagen hyggede vi os med forskellige former for lotteri og sang, samt skipper-skrøner fra verdenshavene og Hamburg havn. Herefter var der dans på dækket. Det blev sent inden de sidste fandt køjerne.

Lørdag: Morgenskaftning kl. 07:00 herefter morgensang - og så kom den bratte opvågning, nemlig ved kaptajn i Hjemmeværnet Ali Poulsen. Det lyste ud af ham at han var gammel "hærmænd" (tror jeg nok). Hvis han havde være i marinen var han blevet bedt om at dæmpe sig.

Ali Poulsen lagde op til et

rollespil om verdenssituationen. Rollespillet drager han rundt med til skoler, for at lære eleverne at tage stilling til situationen ude i verden.

Det var et godt spil hvor vi havde rollerne som statsminister (diktator), udenrigs- finansminister, samt som journalister. Det var bare ærgerligt, da det var ved at blive spændende, skulle vi slutte.

Efter en kort pause var det chefen for Marinehjemmeværnet, Marinehjemmeværnsinspektør kommandør H.B. Kusk der fortalte om Søværnets og Marinehjemmeværnets opgaver efter at fjendebilledet er blevet noget forandret.

H.B. Kusk havde også et længere indlæg om sin karriere i Søværnet, indlægget var ledsaget af en flot Dias serie.

Efter frokost i messen holdt Lektor Bjarne Lindhart et interessant foredrag om brandpunktet i mellemøsten. Efter en del spørgsmål sluttede vi af ved 1430 tiden. Det har været et godt og interessant kursus. Det kan anbefales til andre Marineforeninger slutter Carl Vittrup sin beretning fra Slipshavnen.

Deltagerne ved den Forsvars og Sikkerhedspolitiske konference i Slipshavn havde et par travle dage.

Marinehjemmeværnet – 50 år

Henover sommeren 2002 markerede Marinehjemmeværnet sit 50 års jubilæum. Festlighederne kulminerede ved et stort arrangement i Nyborg den 13. juli, hvor æresgæsten var orlogskaptajn, Kronprins Frederik ombord på kongeskibet Dannebrog. Forinden ankomst til Nyborg blev Dannebrog mødt af en flådeparade med 26 af Marinehjemmeværnets fartøjer i kølvandsorden udført af Marinehjemmeværnsskolen på Slipshavn, hvorfra 21 salutskud blev afgivet. Unikt ved arrangementet var, at det var en landsdækkende markering af en organisation, der har sit fæste lokalt udover hele Danmark. Det lokale fundament blev derfor også markeret med en sejrende udstilling, som henover sommeren besøgte stort set alle danske havnebyer og præsenterede og informerede om Marinehjemmeværnets virke. Endvidere blev jubilæumsåret markeret med en vandrestilling, som blev åbnet af Hendes Majestæt Dronningen på Orlogsmuseet i København, af Hans Kongelige Højhed Prinsen på Nyborg Slot, af Forsvarsminister Svend Aage Jensby i Aalborg, og senest af Chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Kurt Birger Jensen på Hjemmeværnsmuseet i Frøslev.

Naturligvis blev jubilæet også markeret ved udgivelsen af en smuk jubilæumsbog.

Ved 50 års jubilæet blev gjort status over et Marinehjemme-

Ved Marinehjemmeværnsinspektør, kommandør Henrik Kudsk

værn, der efter en ydmyg start i 1952 på baggrund af modstandskampens veteraner, og med aflagt materiel fra søværnet, har vokset sig stort og veludrustet med moderne materiel og en støt stigende medlemskare, der nu udgør 4500 veluddannede frivillige kvinder og mænd. En organisation, der bliver prioriteret af folketingets partier, såvel i dets rolle for Danmarks forsvar som for den lange række af andre samfundsnyttige opgaver, som vore frivillige løser. Her skal særligt nævnes, at Marinehjemmevær-

net deltager i 20% af alle søredningsoperationer i dansk farvand. En indsats som med 30 moderne fartøjer er landsdækkende og med et utroligt effektivt reaktionsberedskab. Denne opgave er sammen med indsatsen imod olieforurening til søs af stor betydning – ikke kun for de 30 byer, hvor marinehjemmeværnsfartøjerne er stationeret, men også for hele samfundet generelt, når fartøjerne dagligt indgår under kommando af Søværnets Operative Kommando (SOK) i tilsynet med og opgaveløsningen på vores søterritorium.

Også et Marinehjemmeværn, der ved seneste forsvarsforlig har overtaget ansvaret for den krigsmæssige bevogtning og nærforsvar af søværnets flådestationer, mobile baser og depoter, og som siden sidste forår fast har haft 2 fartøjer til søs hver weekend som dispositionsenheder for SOK for løsning af de mange opgaver af såvel militær som civil art, som SOK løbende er blevet pålagt.

Marinehjemmeværnet repræsenterer befolkningens forsvarsvilje. En forsvarsvilje med historisk rod i besættelsestidens frihedskamp, i "Den kolde Krig" af truslen om en invasion fra Warszawapagten, og i dag på baggrund af den usikre verden som vi lever i, hvor vi ikke – uforberedt – ønsker at måtte opleve en 11. september i Danmark. En forsvarsvilje, der er forankret i det nære miljø, og som derfor i sin natur muligvis

en hurtig reaktion på fremtidens trusler, som meget vel kan opstå uventet og uden varsel. Dette er Marinehjemmeværnets kerneværdier, og som netop også muliggør den daglige civile assistance til det nære miljø overalt i Danmark i farvandsovervågningen, søredningstjenesten, olieforureningsbekæmpelsen og meget meget mere.

Senest har Marinehjemmeværnet netop påbegyndt bygningen af næste serie fartøjer i MHV-900 klassen. Forskellen i forhold til de tidligere fartøjer af MHV-800 klassen kan ses på illustrationen. Således er MHV-900 klassen gjort 3 meter længere, men er ivotrigt magen til de eksisterende 18 fartøjer af MHV 800 klassen, og med samme grundlæggende kapacitet for løsning af Marinehjemmeværnets primære krigstids- og fredstidsopgaver. Forlængelsen muliggør, at fartøjerne derudover kan indsættes i et bredere spektrum af opgaver, idet hele bagbord side af agterdækket kan anvendes til håndtering og udlægning af f.eks 2 stk. kystflydespæringer á 180 meters længde.

Ligesom ved søredningsopgaverne vil Marinehjemmeværnet herefter også ved olieforurening til søs kunne bidrage med hurtig reaktionstid og geografisk dækning. Reaktionstiden vil være afgørende, fordi en hurtig, omend begrænset indsats, hvor olieforureningen bliver inddæmmet til søs i stedet for at drive op på kysten, efter-

Marinehjemmeværnet og Marineforeningen

Af Kurt Flatau

følgende vil være endog markant billigere at bekæmpe, når de egentlige miljøskibe når frem. Som ved søredningstjenesten vil Marinehjemmeværnet kunne supplere – uden at erstatte – det øvrige beredskab, idet man ikke vil have en egentlig bekæmpelseskapacitet, som uændret vil blive varetaget af SOKs øvrige miljøskibe, der dagligt har hjemmehavn i Korsør og København. Således er den fremtidige placering af MHV 900 klassen blevet afgjort af, hvor fartøjerne geografisk og operativt vil kunne gøre mest nytte som "førstehjælp" inden søværnets egentlige miljøskibe når frem.

Styrkelsen af Marinehjemmeværnets indsatsmuligheder – nu også på miljøområdet, er aldeles sammenfaldende med Marinehjemmeværnets idegrundlag: frivillighedstanken, beredtheden og fundamentet i lokalsamfundet. Opgaven falder sammen med den uegennyttige og solidariske villighed til indsats, når landet udsættes for pludselige trusler, såvel i krig som i fred. Et alment reaktionsberedskab, som kun kan imødekommes med en landsdækkende og lokalt forankret frivillig organisation.

I gennem 50 år har Marinehjemmeværnets opgaver udviklet sig. Status for denne udvikling er med fundament i værdier som udgår af folket, og som ikke kan omsættes i øjeblikkets politiske korrekthed. Værdier, som vi ikke kan forkaste uden risiko for tab af liv og frihed.

Vi har et Marinehjemmeværn med en rolle og forankring i det lokale miljø i mange af Danmarks havnebyer, med politisk prioritet, såvel i Folketinget, som i kommunerne.

Og endeligt har vi et Marinehjemmeværn med et unikt partnerskab med Søværnet, hvor vi – omend de mindste – aldrig har følt os behandlet som lillebror. Et partnerskab baseret på gensidig respekt og med forankring i Danmarks maritime traditioner og historie.

Med dette er det min klare opfattelse, at netop Marinehjemmeværnet og Danmarks Marineforeninger deler værdigrundlag i forsvarsviljen og i flåden. Er der noget Marineforeningen og Marinehjemmeværnet repræsenterer, er det holdninger i Danmarks flåde, holdninger der er så gamle, som selve det orlogsflag vi i fællesskab agter og tjener.

Marinehjemmeværnet kunne i det forgangne år fejre 50-året for oprettelsen, og gennem disse 50 år har der været et tæt samarbejde mellem MHV og Marineforeningen – to forsvarsspositive maritime organisationer.

Omkring oprettelsen af MHV skrives der i 25-års jubilæumsskriftet, at for at finde vordende flotillechefer "blev havnefogeder og Marineforeningsformænd i havnebyerne kontaktede og ved fælles hjælp vejede man – ofte ad snørklede veje – frem til de vordende flotillechefer."

Kommandør G. de Lichtenberg, der var tjenstgørende under Søværnskommandoen, var i perioden 1952-1959 ansat som flotilleinspektør, og da han samtidig i årene 1956-1964 var landsformand for Marineforeningen, var dette medvirkende til at lægge grunden for et godt og mangeårigt samarbejde.

I de havnebyer, hvor MHV's flotiller er hjemmehørende, har der været et godt og frugtbart samarbejde mellem den lokale flotille og Marineforeningens lokalafdeling. Dette samarbejde har udmøntet sig i fælles aktiviteter, og den lokale marinestue har ofte været rammen om forskellige fælles arrangementer.

Mange af foreningens medlemmer har gennem årene ligeledes været tilknyttet MHV, hvilket jo er ganske naturligt, da der eksisterer et interesse-

fællesskab ud fra Marineforeningens formål "at styrke interessen for søværn og søfart", samt ligeledes medlemmernes baggrund i den tidligere tjeneste i Søværnet.

Imidlertid betød Marineforeningens optagelseskriterier, at medlemmer af MHV, der ikke havde gjort tjeneste i Søværnet, kun kunne optages som medlemmer, "der nærer interesse for orlogs- eller handelsflåden og derved beslægtede erhverv", og derfor var underlagt begrænsningen, at mindst 2/3 af bestyrelsen skal have været tjenstgørende i Søværnet. Samarbejdet med den lokale flotille betød, at der i flere afdelinger var et stort antal medlemmer af MHV, og blandt disse en stor interesse for Marineforeningens arbejde og villighed til at påtage sig bestyrelsesarbejde.

Efterhånden som Marinehjemmeværnet overtog flere og flere af Søværnets opgaver, blev der i landsbestyrelsen fremsat forslag om, at medlemmerne fra MHV burde optages som "pind 1"-medlemmer. Forslaget blev drøftet i Marineforeningens landsbestyrelse og man konkluderede, at uddannelsen i MHV var mindst lige så omfattende som grunduddannelsen i Søværnet. Som følge heraf fremsatte landsbestyrelsen på sendemandsmødet i Marstal i 1995 forslag om ændring af vedtægternes §5, således at tjenesten i Marinehjemmeværnet blev sidestillet med tjenesten i Søværnet. Motiveringen for forslaget var, at "Marinehjemme-

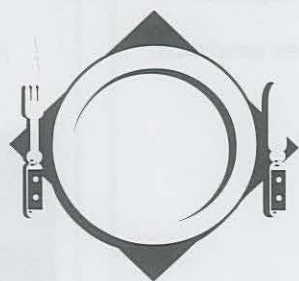
værnet i løsning af de mangeartede opgaver deltager på lige fod med Søværnet, og efterhånden er blevet en integreret del af Danmarks sømilitære forsvar. Med det reducerede antal værnepligtige, vil der ganske givet være mange – og måske især yngre mennesker – der i stedet går ind i Marinehjemmeværnet for dér at få en tilsvarende uddannelse, og således trods alt "næsten" har været i Marinen." Landsbestyrelsen fremførte ligeledes, at en medlemsmæssig ligestilling af Marinehjemmeværnets og Søværnets personel vil styrke det i forvejen gode samarbejde, samt ikke mindst være en styrke for Marineforeningen på længere sigt. Landsbestyrelsens forslag blev efterfølgende enstemmig vedtaget.

Siden da er samarbejdet mellem Marinehjemmeværnet og Marineforeningen blevet yderligere forstærket, og medlemmerne fra MHV har vist sig som loyale og gode marinekamerater på lige fod med foreningens øvrige medlemmer, og medvirket til en styrkelse af foreningen.

Og så må vi endelig ikke glemme Kvindelige Marineres Musikkorps, der i mange, mange år altid beredvilligt har stillet sig til rådighed såvel ved Marineforeningens årlige jubilæartævner på Holmen som ved forskellige arrangementer i lokale afdelinger, og været medvirkende til at gøre disse til festlige begivenheder.

KABYSSEN

Ølstegte sild

Mangeårig medlem af Marineforeningen og direktør for Tinghallen i Viborg, Tommy Pedersen bringer i denne udgave af *Under Dannebrog* denne fortræffelige opskrift:

Rensede sildefileter smøres med franske sennep og krydres med groft salt og peber fra kværn. Fileterne lukkes, vendes første i pisket æg og derefter i rugmel og steges i smør på panden.

Sildefileterne anrettes i et ovnfast fad. Bløde løg anrettes oven på silden og der tilsættes porter-pilsner.

Fadet stilles i ovnen i fem minutter ved 200 grader.

Grovbrød og smør serveres til.

OBS: Retten kan tilberedes dagen før servering, men skal så have 15 minutter i ovnen.

Esbjerg Marineforening:

PROGRAM

SENDEMANDSMØDET 2003

FREDAG DEN 16. MAJ:

- Kl. 1400: Marinestuen åbner.
- Kl. 1545: Landsbesty. + best. for E. M. med damer afgår i bil fra Højskolen til rådhuset.
- Kl. 1600: Landsbesty. + best for E.. M. med damer modtages på rådhuset.
- Kl. 1900: Der serveres fiskebord i marinestuen.
- Kl. 2000: Redningsøvelse med helikopter fra "Thetis" og Esbjerg redningsstation, i 2. bass.
- Kl. 2245: Marinestuen lukker.
- Kl. 2300: Fyrværkeri på kajen ved 2. bass.

LØRDAG DEN 17. MAJ:

- Kl. 0800: Marinestuen åbner, der kan købes kaffe og rundstykker.
- Kl. 0930: Opstilling til march.<
- Kl. 0945: Marchdeltagerne afg. i bus til kransenedlæggelse ved Mindelunden.
- Kl. 1000: Dameturen starter ved marinestuen.
- Kl. 1000: Kransenedlæggelse ved Mindelunden.
- Kl. 1015: Marchdeltagerne afg. i bus fra Mindelunden til grøntorvet.
- Kl. 1030: Marchen starter fra grøntorvet.
- Kl. 1050: Sendemændene bydes velkomne af borgmesteren på torvet.
- Kl. 1055: Tamburkorpsset underholder på torvet.
- Kl. 1110: Marchen fortsætter.
- Kl. 1130: Marchen slutter ved hotel scandic, afg. i bus til højskolen.
- Kl. 1200: Sendemandsmødet starter på højskolen.
- Kl. 1300: Frokostpause for sendemændene, der kan købes sandwich.
- Kl. 1339: Sendemandsmødet fortsætter.
- Kl. 1600: Sendemandsmødet slutter.
- Kl. 1600: Dameturen slutter i marinestuen.
- Kl. 1600: Marinestuen åbner.
- Kl. 1800: Kammeratskabsaften på højskolen begynder.
- Kl. 0200: Kammeratskabsaften på højskolen slutter.

SØNDAG DEN 18. MAJ:

- Kl. 0900: Marinestuen åbner.
- Kl. 1000: Åbent hus på "Thetis" + fyrskip no. 1 for sendemandsmødets deltagere.
- Kl. 1600: Marinestuen lukker.

SENDEMANDSMØDE 2003 I ESBJERG:

Sig tiden nærmer for det store slag, nemlig sendemandsmødet 2003, som skal slås i Esbjerg.

Vi har siden, vi indbød til møde her i Esbjerg, arbejdet intenst på at arrangere et sendemandsmøde, der med alle de dertilhørende traditionsrige arrangementer, på alle måder vil leve op til medlemmernes forventninger og foreningens traditioner, samtidig med at vi har forsøgt at gøre mødet til en overkommelig begivenhed for den enkelte lokal afd. rent økonomisk.

Vi tror det er lykkedes, vi synes selv at vi har skabt nogle gode og interessante rammer omkring mødedagene, den 16. – 17. og 18. maj, så nu er det op til medlemmerne at møde op og udfylde dem.

Uden at skulle afsløre alle programmets enkeltheder vil jeg dog her afsløre, at modtagelsen på rådhuset vil omfatte kortgekørsel i veteranbiler fra højskolen til rådhuset, hvorfor de der ønsker at deltage nødvendigvis må stille på højskolen til den i programmet fastsatte tid, samt at "damerne" skal på en lille sejl-tur, en meget lille gå-tur, en lille bus-tur og et museums besøg efterfulgt af frokost med div. i "Marinestuen".

Og for dem der ankommer om fredagen og vil spise aftensmad i "Marinestuen" kan jeg afsløre, at fiskebordet vil indeholde en vestjysk specialitet kaldet "bakskuld" som er en fortræffelig spise der giver en sund og naturlig tørst.

Kammeratskabsaftenen vil indeholde de traditionelle indslag samt lidt maritim sang og musik, og her må vi henstille til medlemmerne om at møde op i foreningens smukke uniform så vi ikke skaber et fordyrende kapløb om hvem der har det "kønneste" tøj.

Desværre har vi endnu ikke modtaget endelig besked fra S.O.K. med hensyn til flådebesøg af "Thetis" så der kan måske komme en lille ændring, det må og kan vi leve med.

Vi håber at alle lokalafdelingerne vil bakke op om sendemandsmødet og sende deres sendemænd, det er her tingene skal siges, såvel de negative som de positive og des flere vi er des bedre og sjovere bliver det.

Så hermed velkommen til sendemandsmøde 2003 i Esbjerg.

*Med venlig hilsen,
på foreningens vegne.*

Henning B. Svinth, formand Esbjerg afd.

*Formand
Esbjerg
Marineforening
Henning
Baagøe Svinth.*

DEBAT:

Indlæg i forbindelse med Sendemandsmødet 2003:

Hals Marineforening skal her ved stille forslag til dagsorden ved det førstkomende Sendemandsmøde (SM) i Esbjerg i 2003.

Ændringsforslaget er at forenkle §5, så den får følgende ordlyd:

” Stk 1. Som medlemmer af foreningens afdelinger kan efter bestyrelsens godkendelse optages uberygtede danske

1. mænd og kvinder, der er eller har været tjenstgørende i søværnet eller Marinehjemmeværnet*) mænd og kvinder, der er eller har været ansat i handelsflåden eller som erhvervsfolkere **) eller

2. mænd, der nærer interesse for orlogs- eller handelsflåden og dermed beslægtede erhverv, og som i øvrigt har nærmere tilknytning hertil. ”

Begrundelse for dette forslag er følgende:
Man har i de sidste 5 år debatte-

ret kriterierne for optagelse som medlem i afdelingerne ud fra de såkaldte ”Pinde ” i §5. Der er i samme tidsrum blevet ændret i §5, for at ”flytte” mænd og kvinder ”op” fra ”pind 3” til ” pind 2”.

Dette er sket for at lave en ”følelsesmæssig ligestilling” med de såkaldt ”ordinære” medlemmer uden at denne ”opgradering ” af de berørte har haft nogen speciel praktisk betydning, udover til statistiske formål

Som det også er blevet debatteret, bør alle have interesse i at have flest mulige medlemmer af den kategori, der har gjort tjeneste i søværnet, idet de såkaldte ” blå kraver ” fortsat bør være det (endnu) fremtidige grundlag for foreningens virke, men

Alle ved, at antallet af medlemmer i denne kategori er svindende.

For at kompensere for denne nedgang, bør man samle de tidligere benævnte ”pind 2” medlemmer i én paragraf sammen med dem, der har været tjenstgørende i søværnet og Marinehjemmeværnet.

Uden at ændre hverken formålsparagraf eller foreningsnavn

Denne forenkling til at omfatte alle, ”der har eller har haft med søen at gøre” under én paragraf har blandt andet det praktiske formål, at de lokale afdelinger får lettere ved at sammensætte en bestyrelse med, de i § 30 stk. 1 nævnte §5-1 medlemmer, igen set i lyset af det forventede dalende antal ”ordinære” medlemmer.

Det skal endelig pointeres, at der kan fornemmes en vis utilfredshed blandt medlemmerne som følge af det eksisterende ”Pinde” system, der for ”pind 2” og ”pind 3” medlemmers vedkommende, føler en social lagdeling og mindreværd.

For at imødegå dette; **så alle kategorier af medlemmer kan føle sig ligestillede**, kunne man i princippet afskaffe ”pind” inddelingen og fortsat lade de enkelte afdelinger suverænt afgøre hvem de ønsker som medlemmer af foreningen, med det in mente, at bevare et overtal af ” ordinære” medlemmer i afdelingen.

Et sidste argument er også det indlæg, som vores distrikts-

valgte landsbestyrelsesmedlem Carl Frede Haugaard (CFH) kom med under SM i Horsens og som i sin fulde ordlyd er nævnt i referatet fra SM. samt nævnt i sidste nummer af UD. Her konkluderer CFH:

”Marineforeningen er en åben forening for alle, der går ind for Danmark som søfartsnation, som en forsvarspositiv forening, og som en forening, der bakker op bag vort Søværn og vor handelsflåde. Omkring disse 2 sidstnævnte væsentlige bastioner, er det vigtigt, at vi har personer, der støtter Søværn, handelsflåde og Marinehjemmeværnet. **Alle** medlemmer er uundværlige. I princippet kunne man afskaffe ”pind”- inddelingen, for i adskillige afdelinger, er det i højere grad medlemskategorien ”øvrige”, der ”viser flaget” og bakker op om aktiviteterne, end de medlemmer, der for mange år siden bar den ”blå krave” på Holmen, og kun alt for sjældent dukker op og medvirker til at gøre Marineforeningen synlig.”

SENDEMANDSMØDETS PRISER

PR. PERSON:

Tilmeldingsgebyr:	25,00 kr.
Dametur:	125,00 kr.
Fiskebord, fredag aften:	50,00 kr.
2 stk. sandwich ved sendemandsmødet:	25,00 kr.
Festmiddag, lørdag aften:	325,00 kr.

OVERNATNINGS MULIGHEDER:

ESBJERG HØJSKOLE:

Overnatning i dobbeltværelse pr. person pr. nat:	305,00 kr.
Overnatning i enkeltværelse pr. nat:	450,00 kr.

VANDRERHJEMMET:

Overnatning i 4-sengs værelse pr. person pr. nat:	190,00 kr.
Overnatning i dobbeltværelse pr. person pr. nat:	280,00 kr.
Overnatning i enkeltværelse pr. nat:	380,00 kr.

Overnævnte priser er inkl. Linned og morgencomplet.

Bindende tilmelding og betaling senest den 15. marts 2003

Tilmeldingsblanket med videre fremsendes til afdelingerne medio februar. Ønskes der i mellemtiden yderligere oplysninger kontakt Henning Baagøe Svinth på telefon 75 13 60 13

Udstillinger om Skoleskibet København

2003 er det 75 år siden skoleskibet København forsvandt sporløs i det sydlige Atlanterhav

Korsør - Til minde om, at skibet i perioden 07. januar - 21. februar 1928 besøgte byen, åbnede Korsør Lokal Historiske Arkiv i samarbejde med Korsør bibliotek tirsdag den 07. januar en udstilling, baseret på det materiale, Erik Jensen fra Svendborg har indsamlet.

Materialet er fundet på arkiver, museer, men især hos private. Samlingen tæller p.t. ca. 1200 registreringer. Projektet har givet reaktioner fra alle verdensdele, nærmere betegnet 17 lande. Over 400 personer har medvirket og det har givet materiale om knapt 70 personer, der har sejlet med skibet. Udstillingen har åbent frem til 28. februar 2003.

Senere på året vil den samme udstilling danne basis for en lignende udstilling i Århus, på initiativ af Aarhus Søhistoriske Selskab, med støtte og opbakning fra bl.a.: Århus Kommune, Århus Havn, Søværnet og det øvrige forsvar, Træsøforeningen Århus og Århus Bymuseum. Denne udstilling er en del af Skibstræf 2003 i Århus, der finder sted i dagene 27.- 31. august.

Hans Kongelige Højhed Prins Henrik er protektor for dette arrangement.

Kaptajn H. K. Christensen som ung søofficer

Reception og festivitas

Udstillingens åbning blev fejret med en reception. Her mødtes repræsentanter for Korsør Byråd, forvaltningen og byens kulturliv. Derudover var Korsør og omegns forskellige maritime organisationer rigt repræsente-

ret. Også en del efterkommere til tidligere besætningsmedlemmer var til stede. Af de to tidligere nulevende elever, var en af dem mødt op.

Sonia Milfeldt, datter af kaptajn H. K. Christensen - der førte skibet på 6.-8. rejse og var ekspeditionsleder på eftersøgningsekspeditionen i 1929 - fortalte hvordan hendes far flere år efter blev opsøgt af fortvivlede forældre, der havde mistet en søn ved forliset, men selv mange år efter ikke havde opgivet håbet om at genfinde deres søn i live.

Til slut rundede Erik Jensen af, med at takke for godt samarbejde i forbindelse med udstillingen og han rettede især takken mod de mange tilstedeværende, der havde haft nære familiemedlemmer om bord og venligst stillet deres materiale til rådighed.

Erik Jensen der har indsamlet det omfangsrige materiale, sluttede med at skrue tiden 75 år tilbage og fortalte om de begivenheder, der fandt sted omkring skibets besøg i Korsør for 75 år siden og hvordan det for en stund påvirkede byen.

KØBENHAVN ved Amerikakajen i Korsør i 1928. Bemærk: 3 skonnerter af almindelig størrelse langs skibet i færd med at omlade lasten til havne i lokalområdet. Bag KØBENHAVN ses det daværende Hotel Storebælt, hvor der blev holdt reception for skibets officerer og honoratiøres.

FAKTA:

4. største forlis

Skoleskibet KØBENHAVN er Danmarkshistoriens hidtil 4. største forlis, målt på antal omkomne. Kun overgået af passager-damperne NORGE's forlis i 1904 med 627 omkomne og GEISER's forlis i 1888 med 105 omkomne. Nr. 3 på denne liste er Grønlandsskibet HANS HEDTOFT's forlis i 1959 med 95 omkomne. Der forliste i alt 60 med skoleskibet KØBENHAVN.

Værnepligt eller ej?

Af Carl Frede Haugaard,
Landsbestyrelsesmedlem

Danmark skal have et nyt forsvarsforlig i 2004. Der er ingen tvivl om, at et af de varme punkter bliver spørgsmålet om værnepligt eller ej.

Som forsvarspositiv forening må Danmarks Marineforening løbende følge den debat, der fra nu af vil skærpes omkring forligets indhold og konsekvenser.

Vi vil som forsvarspositiv forening komme ud for hårde prøver vedrørende bevarelse af værnepligten i vort land.

I Grundloven står: "Enhver våbenfør mand er forpligtet til med sin person at bidrage til fædrelandets forsvar efter de nærmere bestemmelser, som loven foreskriver". Men enhver lov kan som bekendt ændres, det gælder også Grundloven hvis der er politisk flertal derfor. Så her er intet belæg at hente for bevarelsen af værnepligten. Derfor skal vi som forening slå på idegrundlaget i ovennævnte passus. Det må være ufravigeligt i et demokratisk land som vort. Selv om der p.t. tilsyneladende ikke er fare på færde, lader verden ikke være med at forandre sig – måske til det værre. Endeligt er vort demokrati ikke at sammenligne med andre, for i Danmark er værnepligten dybt forankret. Dette må vi i Marineforeningen til enhver tid kæmpe for. Det er såre vigtigt, at alle i dette land tænker sig om for hvilke langsigtede konsekvenser det vil få at afskaffe værnepligten.

Årsagen til at jeg kommer med ovennævnte betragtninger, skal ses i lyset af et indlæg i Nordjyske Stiftstidende, hvor major F. H. Pedersen skriver at han i forbindelse med det kommende forsvarsforlig sagtens kan se et Folketingsflertal for sig som vil sætte værnepligten ned til tre måneder.

Majoren kalder det spild af tid og penge og han fortsætter med at sige, at udvælgelsen af unge til værnepligt kommer fra den brede befolkning, hvorfor dette har stor og afgørende betydning for indstillingen til

forsvaret. Det vil sige, at majoren fag - militært siger, at det er vigtigt, at vi til enhver tid har en tilpas stor og ung mobiliseringsstyrke, som på sigt også bliver baggrunden for rekrutteringen til stampersonel, ligesom de vil være basis for hvervning til de internationale opgaver vi vil komme til at stå over for i fremtiden.

Det er nu op til os at finde ud af hvordan vi vil håndtere debatten om værnepligt eller ej. Vi ved godt det er et politisk spørgsmål, men alligevel mener jeg, at vi har et medansvar og bør deltage i debatten

Redigeret af redaktionen

GAMMEL GAST PÅ DANNEBROG

Werner Dechlis har venligst udlånt dette flotte foto af Kongeskibet

Dannebrog. Billedet er taget ud for Vorup ved indsejlingen til Randers Fjord. Werner Dechlis beretter, at han gjorde tjeneste ombord i Kongeskibet på togtet i 1963. Ud af den faste søbesætning var der kun fire befarnede matroser, resten var fiskere fra den jyske vestkyst. Ifølge Werner Dechlis var det et problem for den gamle Kong Frederik den niende. Kongen kunne simpelthen ikke forstå hvad der blev sagt når fiskerne havde telefonvagt på broen.

I 1963 var Dannebrog på togt til Færøerne samt med til at fejre den norske Kong Olavs 60 års fødselsdag i Oslo.

Færre afdelingsbreve i 2002 end i 2001

Rønne - 238 breve fra de 13 distrikter – eller cirka 80 afdelinger i Danmarks Marineforening, blev der sendt til "Under Dannebrog" i det forløbne år. I 2002 blev der afsendt 262 breve fra afdelingerne til UD-redaktionen. Ni afdelinger bidrog med indlæg til hvert af de seks UD-numre i 2002, og det var Amager, Svendborg, Nyborg, Assens, Ebeltoft, Viborg, Frederikshavn, Aalborg og Skagen.

14 afdelinger leverede bidrag til fem af de seks UD-numre sidste år mod 21 i

Ni afdelinger
bidrog med
stof til
hvert UD-nummer.

2001. Det var Roskilde, Kongens Lyngby, Brøndby, Hillerød, Frederiksværk, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Køge, Haslev, Kolding, Haderslev og Randers.

49 afdelinger leverede fra til et til fire bidrag til de seks numre, og otte afdelinger

leverede slet ingen bidrag. Det var Gentofte, Skælskør, Stevn, Marstal, Rømø, Skanderborg, Vejle og Thyborøn. I 2001 var der syv afdelinger, der ikke sendte bidrag til "Under Dannebrog".

Med hensyn til skyttelavene var der i 2002 bidrag fra 14 af de godt 20 skyttelav mod 15 i 2001. Ebeltoft Skyttelav leverede fem af seks mulige bidrag, mens Randers leverede fire af seks mulige bidrag i det forgangne år.

seo.

To nye arbejdsheste til Søværnet

Flådestation Frederikshavn bliver station for to nye slæbebåde

Frederikshavns borgmester Erik Sørensen og dennes hustru Eva Sørensen kunne i uge 47 navngive to nye enheder til Søværnet.

Y 344 "Arvak" og Y 345 "Alsin" blev navnene på de to stations- og bugserfartøjer der fremover skal yde assistance til de to støtteskibe der er under bygning ved Odense Stålskibsværft, skriver Tidsskriftet "Søfart".

Derudover skal stations- og bugserbådene arbejde med mange forskellige opgaver fra sejlads med mandskab til enheder på farvandet udfor Frede-

rikshavn, proviantering til søs eller transport af containermoduler til Standard - Flex enhederne. Begge fartøjer har agterude et lastrum der passer i størrelsen til Standard - Flex modulerne. Herudover kan skibene også bruges til brandbekæmpelse med en vandkanon der er påmonteret forkanten af apteringshuset.

I apteringen er der plads til fire besætningsmedlemmer og det store dagrum har plads til 12 passagerer.

Y 344 "Arvak" og Y 345 "Alsin" måler 16,0 meter overalt, bredden er 6,5 meter og dybgangen 3,1 meter. Hovedmaskineriet på 550 kW giver et servicefart på 10,5 knob.

Gedser får første 900 klasse enhed fra Marinehjemmeværnet

Søby Motorfabrik og Stålskibsværft har påbegyndt nybygningsprogrammet

MHV 901 bliver den første enhed - af i alt seks - der kommer under kommando i den nye nybygningsserie til Marinehjemmeværnet. Sammen med de øvrige fem 900 klasse skal den, med

udgangspunkt fra Gedser, primært indgå som miljøberedskabsenhed. På den baggrund placeres fartøjerne strategisk rundt om i landet.

Efter Gedser, der får overdraget skibet i efteråret 2003, fordeles klassen i rækkefølge til flotillerne i Thyborøn-Struer, Rønne, Isefjord, Svendborg og Skagen.

Operahuset en positiv brik i Københavns Internationale promovoring

Formanden for Dansk Metal Max Bæhring roser Mærsk Mc-Kinney Møller for Operahuset på Dokøen

Formanden for landets tredje største fagforbund går i et læserbrev - bragt i blandt andet Morgenavisen Jyllands-Posten - i rette med de negative kræfter der på det seneste har markeret sig i forbindelse med A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal's beslutning om, at skabe et internationalt kultursted på Dokøen.

"Skal en dansker skabe noget stort, skal det helst være i udlandet. Hvor er vi dog stolte af Spreckelsens triumfbue i

Paris og Utzons operahus i Sidney" skriver han blandt andet i læserbrevet.

Max Bæhring skriver ligeledes, at det også var galt da Mærsk Mc-Kinney Møller forærede københavnerne Amaliehaven og galt er det nu, at han vil forære byen et operahus.

Til slut i læserbrevet slår formanden fast, at københavnerne og danskerne nu får en scene der: *A: kan skabe og tiltrække store kunstnere, B: der kan skabe forudsætninger for, at operakunsten udvikler sig, C: der kan sætte København på det kulturelle verdenskort.* Sluttelig konkluderer han, at det er fornem gave. Der bør kun være ét svar - lad os tage vel imod den.

Halløj!

Den var svær

Den unge løjtnant havde sin første vagt på destroyerens bro. Langt ude i horisonten var slagskibet USS New Jersey i gang med en natlig skydeøvelse. Da løjtnanten så lysglimtene fra slagskibet, løb han opstemt op til signalbroen og pegede på "morsekoden", der kom fra slagskibet.

Hvad siger de? Hvad siger de???, spurgte han signalmanden. BOOM...BOOM...BOOM-

Højt dekoreret

Selv om jeg ikke kan påberåbe mig at være en helt, så fik jeg dog en medalje, dengang jeg var i søværnet, for at have reddet to kvinder til en fest - en til chefen og en til mig selv.

Nå, derfor

Under sessionen blev Jensen spurgt, hvorfor han så gerne ville aftjene sin værnepligt i søværnet.

"Min far syntes, det var en god idé"

"Nå? Og hvad laver din far så?"

"Han er i hæren"

NYT FRA AFDELINGERNE

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Henning Skjoldby
Gyvelvej 16 C 1. th
4000 Roskilde
Tlf. 4632 1288

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

Amager – Søværnet og Amager Marineforening lagde 20/10 kranse på St. Magleby Kirkegård, og blomster på Dragør Havn, til minde om de 25 danske orlogskammerater, der i 1808 omkom under tapper kamp mod den engelske fregat AFRICA syd for Dragør. Derefter var Dragør Sejlklub værter for en forfriskning og en god maritim snak.

I afdelingens 14-års fest deltog blot 42, men det var en herlig aften med god musik, stemning og underholdning. Tom Samuel blev kåret som 'Årets Mariner' for sin fine indsats i 2002, og som 'Årets Marinepige' kåredes Støtteforeningens formand, Birthe Olufsen. Desuden modtog afdelingen flere værdifulde gaver - stor tak for dem.

Tidl. helikopterpilot, OK Per Lorents Nielsen ('PEL'), holdt et spændende foredrag "Apostlens Tommelfinger" 13/11 om en farefuld redningsaktion i Sydgrønland i 1971, hvor inspektionsskibet INGOLF's helikopterbesætning reddede 5 forkomne franske bjergbestigere, hvoraf 3 var sårede. Bedriften indbragte i 1972 PEL 'Tordenskiold-Prisen', indstiftet af Selskabet Danske Tordenskiold-Venner. 23 overværede foredraget, og som 'assistent' og medforedragsholder medbragte PEL sin helikoptertekniker fra dengang, kaptajn Gerner Thalsø-Madsen. En helt igennem fin aften. PEL hører i

øvrigt gerne fra andre interesse-rede afdelinger (primært Sjælland), der vil opleve foredraget, som ledsages af teknikerens lysbilleder fra begivenheden.

I december afholdt vi 3 velbesøgte julestuearrangementer, hvor hyggen sænkede sig over medlemmer og pårørende.

D. 9/2 afholdes skaffesøndag med 'ølforelæsning', og 12/2 gæster OK Lars Møller Pedersen Marinestuen, hvor han beretter om Søværnets Minørtjeneste og om en spændende dykkeroperation ved Island i 2001.

Generalforsamlingen holdes 20/2, og 5/3 holder Niels Inge-mann foredrag om 'Søkrigen efter Københavns belejring'.

Kammeraterne kipper med flaget for Hans Henrik Jacobsen - 40 år d. 22/2, Arne Snoghøj Rasmussen - 50 år d. 25/2 og for Henrik Bogart Kjærulf - 50 år d. 24/3, slutter Søren Konradsen.

Kongens Lyngby – Tre dage før Mortens aften var det tid til det årlige andespil, og næsten 80 deltagere fyldte salen på Lottenborg. Vi måtte heldigvis igen i år gøre brug af de tilstødende lokaler, og senere på aftenen gik mange glade og tilfredse hjem med ænder, vin og kødvarer. Kassereren gik også glad hjem med en lille pose penge til hjælp på årets driftsregnskab.

Den 17. november døde vores æresmedlem, forhen-værende borgmester i Lyngby Taarbæk Kommune, Ole Harkjær i en alder af 85 år efter et langt og indholdsrigt liv. Æret være hans minde.

Søndag, den 1. december var vi nogle få medlemmer der deltog i den efterhånden traditionsrige tænding af juletræet i Nyboder. Orlogsprovsten E.

Formanden for Kongens Lyngby Marineforening Peder Møller, Byder de fem nye medlemmer (fra Venstre) Willy Bode, Niels Hald, Henrik Kudsk, Palle Garlov Andersen og Lars Worm velkommen i afdelingen.

Bank Olesen holdt som sædvanlig en kort og morsom tale som 'sendebud' fra Christian IV. Denne gang var det et slag for at kæmpe mod flytningen af statuen af søhelten Niels Juel fra sin nuværende plads tæt ved Holmens Kirke. Tambourkorpsets mandlige og kvindelige deltagere spillede og sang julens og Nyboders sange til topkarakter. Den efterfølgende gløgghygge i Nyboders Mindestuer fuldendte dagen.

Den 5. december deltog 40 personer i årets julestue.

Aftenen startede med flaghejsning og kongesang i Marinestuen efterfulgt af officiel optagelse af de fem nye medlemmer, hjertelig velkommen til jer. Herefter forhalede hele selskabet til salen, hvor vi indtog Lottenborgs lækre julebuffet. Atter tilbage i Marinestuen stod det så på punch og æbleskiver, overrækkelse af skydepræmier, (mere om dette under Skyttelav), hollandsk auktion over årets Juleakvavit, gætteri om Minebøssens indhold – flot vundet af Finn Laursen med en margin på 7,00 kr. – samt udtalt råhygge ved bordene.

Vi har forøvrigt tilmeldt os Pengeinstitutternes Betalings-service forsåvidt angår kontingentindbetaling fra og med det kommende år og forventer en positiv modtagelse fra medlemmerne.

Foreløbig har vi for 2003 planlagt en rundvisning på Orlogsmuseet den 19. januar med efterfølgende let frokost og drop-in sammenkomst i Marinestuen på Lottenborg. Besøg i Kriminalmuseet 6. februar. Generalforsamling afholdes 20. februar. Distrikt I afholder distriktsmøde her i Kgs. Lyngby den 25. februar. Den 13. marts skal vi have medlemsaften med middag og foredrag af vores nyoptagne medlem kommandør Henrik

Kudsk. Titlen bliver 'Min tid i søværnet', så mon ikke vi bl.a. skal høre lidt om u-både. Rigtig godt nytår til alle og så hjertelig til lykke til Otto G. Larsen med de 80 år den 1. januar 2003. På forhånd også et stort til lykke til Poul Arne Madsen og Poul Willumsen, der begge kan fejre 50 års afdelingsjubilæum i det nye år, slutter formanden Peder Møller sit indlæg.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker
Birger Tykskov
Heimdalsvej 73 3TV
3600 Frederikssund
Tlf. 47317009/5123 6227

Søllerød, Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

Hillerød – I novemberudgaven af "Signalet" opfordre formanden Hans Otto Hansen medlemmerne til at møde op til afdelingens arrangementer. "Hvad skal vi i bestyrelsen gøre for at få vore medlemmer til at møde op. Det er stadig Tordenskiolds soldater – kom ud af busken med nogle forslag" skriver Hans Otto Hansen i bladet.

Tirsdag den 28. januar kl. 19:00 er der generalforsamling i Grønnegadecentret

Frederiksværk – Decembergløggen havde godt fremmøde, prima traktament og god stemning skriver Erik Brandt og han fortsætter. Vor formand Bent "Bager" havde forestået gløggen, han står til genvalg, så vi regner med stormende fremmøde den sidste onsdag i februar. Samme Bent havde i øvrigt en hård dag med arbejdsindsats langt over normalen, idet han med valgte og få ord, overrakte Peter Sørensen alias "Peter Post" 50 års medlems-tegnet.

Kaptajn i Flyvevåbnet Gerner Thalsø-Madsen, Amagerafdelingens formand Johnny S. Nielsen og orlogskaptajn Per Lorents Nielsen fotograferet efter en god aften i Amager Marineforening.

Før Gløgg tågerne spredte sig, kom Hassager med et fint og passende højtideligt lille indslag om et besøg i St. Nicholas kirken i Newcastle. Kirken rummer et fornemt mindesmærke for de godt 1.400 danske søfolk der omkom under 2. verdenskrig.

Programmet for 1. halvår 2003 er allerede på opslagstavlen i Stuen. Kommentar og yderligere forslag modtages gerne af bestyrelsen.

Skyttelavet eksisterer stadig-væk, så medlemmerne opfordres til at møde op slutter Erik Brandt der i Gerts og Gunnar Sømands fravær har skrivetjansen.

Hørsholm/Rungsted – Efter sommerferien er stuen igen åben de fleste dage – bortset fra onsdage – oplyser Jørgen Sterup. Her er der mulighed for et par hyggelige timer. Der er holdt Ulkeaften den 4. september hvor Dan med sit køkkenhold demonstrerede kogekunst med servering af en lækker forloren hare til de ca. 30 fremmødte, der efter spisningen tog fat på vinterens billardturnering.

Den 2. oktober blev der til de 32 deltagere serveret sprængt oksebryst der kunne tygges med øjenvipperne. Den 23. oktober blev efterårets bankospil afviklet med desværre lidt for få deltagere, i modsætning til tidligere hvor det har været et tilløbsstykke. Men de fremmødte kunne glæde sig over de flotte gevinster. Den 26. oktober var der arbejdsdørdag hvor omkring 15 medlemmer gjorde stuen og omgivelserne vinterklar.

Den 6. november blev der serveret suppe til de 30 deltagere og endelig var der den 20. november pudseaften med de sædvanligvis for få deltagere.

For få deltager var der derimod ikke til flæskkestegen med tilbehør der blev serveret til omkring 40 deltagere ved Ulkeaften den 4. december. Den 8. december var stuen fyldt med store og små til gløgg og æbleskiver samt fremstilling af julepynt før der blev danset om juletræet. Dette arrangement er blevet en hyggelig tradition der er meget populær til glæde for bestyrelsen der bruger tid på arrangementet slutter Jørgen Sterup sit indlæg.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker
Edward Jelen
Brogade 9 2TH
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse,
Holbæk, Korsør, Skælskør

Kalundborg - Siden sidst I hørte fra os har vi i foreningen afholdt vores årlige ålespisning med en meget god tilslutning. Aftenen forløb godt og der skal lyde tak til åleleverandøren og alle andre der var involverede i forbindelse med rensning, stegning, servering og hvad der ellers hører til et sådant arrangement, skriver N. H. Hacke.

Den 08. november havde vi et fremragende foredrag ved Preben Bolther, om skoleskibet Danmark, som er en af de fornemste repræsentanter vi har indenfor Dansk Søfart.

Preben, der i mange år har været maskinchef på skoleskibet, fortalte meget levende om skibet og dets indretning, ændringerne som er sket igennem årene bl.a. på grund af den nye tendens med kvindelige elever, nye sikkerhedsregler osv.

De mange togter har bragt Preben langt rundt om kloden og givet både ham og de elever han igennem årene har arbejdet sammen med (undervist), mange store oplevelser.

Det var en oplevelse at høre på en god repræsentant for Dansk søfart. Mange tak.

Den 15. november havde vi en herlig aften med Oda's, som sædvanlige utrolige gode gule ærter. Oda blev i år bistået af vor hovmester, Teddy, og aftenen forløb godt, vi siger tak til alle der deltog i arrangementet, ikke mindst de søde damer, der var så venlige at hjælpe med servering.

Det er bestyrelsens håb at I fortsat vil støtte op om vore arrangementer og godt nytår, slutter N. H. Hacke sit indlæg.

Holbæk – Afdelingen afholdt den 7. november kammeratskabsaften i Marinestuen. 28 medlemmer deltog i det veltillægtede arrangement, der bød på såvel oksekødssuppe, oksekød i peberrod som mange gode Grønlands skrøner fortalt af afdelingens kontakt til Under Dannebrog Ernst Jensen. Der er i øvrigt planer om, at Ernst på de næste kammeratskabsaftener skal fortsætte beretningen om de mange år på Grønland.

Den 28. november deltog 36 medlemmer i det årlige banko-

spil. Alle havde en hyggelig aften især på baggrund af, at der stort set var gevinst til alle de fremmødte. Afdelingen havde den 12. december den traditionelle julefrokost med 30. Selv om formanden havde glemt den Røde Aalborg og dermed forsinkede arrangementet, blev det alle tiders aften. Holbæk Marineforening ønsker medlemmerne et godt nytår slutter Ernst Jensen.

Nykøbing Sjælland - Med 70 deltagere var julefrokosten atter en succes og en rigtig hyggedag skriver Finn Arneskov og han fortsætter – afdelingen har også afviklet den traditionsrige julestue for hele familien. Marineforeningen var vært ved gløgg og æbleskiver med mulighed for en "slapper" midt i al jule-ræset.

Men nu er det tid for generalforsamlingen, som i år er fastsat til fredag 21 februar kl. 18:30. Dagsorden og indkaldelse fremgår af vort medlemsblad, som er udsendt her i begyndelsen af januar.

Men husk, hvis du ikke vil gå glip af de gule ærter med alskens tilbehør (80 kr.), skal du tilmelde dig i Marinestuen personligt/eller telefonisk på 59913679 i åbningstiden senest søndag den 16 februar.

Så har vi et interessant foredrag på programmet den 14 marts om aftenen. Her har vi inviteret pensioneret kaptajnøjntant Kaj Urban til at fortælle om Dannebrog og Skibsklokens historie. Vi serverer denne aften nogle stykker smørrebrød samt kaffe til fornuftig pris, og damerne er selvfølgelig velkomne. Husk tilmelding.

Bestyrelsens opgang til pudseaften sidste år gav pote og 14-15 medlemmer mødte op og gav den hele armen med pudseklud og creme, så vi håber på stort fremmøde onsdag den 2 april kl. 19:00 hvor man igen skal i arbejdstøjet og "shine" diverse effekter op. Kassereren plejer at være i godt humør, så vi får sikkert en ostemad og kaffe - med en lille en til.

Som det fremgår af aktivitetskalenderen er datoen for fre-gatskydningen fastsat til den 23 august, så reserver dagen allerede nu - nærmere følger.

Så har stuens bardisk fået et længe ønske opfyldt. Peter "smed" m.fl. har lavet og monteret en støttegang til benene på baren, så nu bliver det endnu sværere at forlade den altid hyggelige bar og dens bartendere. Husk, at der til hvert arrangement, hvor tilmelding er nød-

vendig, findes opslag i marine-stuen. Vi ønsker alle medlemmer samt familie et godt nytår 2003.

Finn Arneskov slutter sin beretning med at kippe med flaget for Flemming P. Pedersen, Nykøbing der fylder 50 år den 6. marts 2003

Korsør – Den 20. oktober havde vi besøg af 71 medlemmer fra Frederikssund Marine & Soldaterforening. Efter en grundig gennemgang af Flådestation Korsør, under pensioneret seniorsergent Palle Lahners vejledning, forlagde deltagerne til Marineforeningens domicil på fæstningen, for der at indtage et dejligt sildebord og skipperlabeskovs med diverse drikkevarer oplyser Knud Aage Madsen.

Såvel Julefrokosten den 7. december med 90 deltagere, som julehyggen den 21. december med gløgg og hjemmelavede æbleskiver var et par gode arrangementer.

Det nye år startede med "nytårsmønstring" i stuen den 4. januar og endelig er der torsskeskafning og skydning til Muggen den 31. januar slutter Knud Aage Madsen.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marril Christiansen.
Grønsundvej 17. 4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg,
Stevns, Haslev

Møen – Nyhedsbrevet fra Marineforeningen Møen oplyser, at aktivitetsudvalget den 16. oktober fik Fregatkaptajn 2002 Peter Karli til at holde sit underholdende foredrag "30 år med gas".

Onsdag den 6. november var det pensioneret kaptajnøjntant Per L. Nielsen der fortalte om "Min tid som helikopterpilot med inspektionsskibene i Grønland".

Begge aftener blev afviklet med stor succes.

Køge – I julefrokosten i december deltog 72 personer (medlemmer med ledsagere) skriver Jørgen E. Petersen. Et flot julebord var arrangeret af afdelingens kokke og hovmestre Finn Richard, Flemming Ilbert og Henry Felbæk. I starten af januar afholdtes nytårsmønstring og midt i januar fortalte Torben Binzer om sin tid som styrmand på "Fulton".

På mandage har enkelte

medlemmer fortsat udført isoleeringsarbejder på husets loft og i fyrrum og på lørdage har flere medlemmer med og uden ledsagere fået en kammeratlig snak og en sildemad i Marinestuen. Derudover har flere medlemmer lånt Marinestuen til afholdelse af private mærkedage.

Programmet for de næste par måneder er: Familieaften med spisning og dans den 14. februar, generalforsamling den 25. februar og i marts står Claus Nielsen og Palle Nielsen for et populært billedforedrag om slaget på Rheden i 1801 med den for Danmark og Sverige umulige politiske situation og med hele persongalleriet af flere berømte mænd og kvinder. Foredraget følges den 6. april op med en heldagsudflugt til Holmens Kirkegård, Bremerholmen, Gammel Dok, Orlogsmuseet samt selve Holmen sluttet Jørgen E. Petersen

Haslev – Afdelingen har haft den store sorg at miste to bestyrelsesmedlemmer der er gået fra borde skriver Preben Johansen. Men heldigvis har bestyrelsen været på mærkerne og fået tilsagn fra to andre medlemmer om, at de er villige til at blive valgt på admiralforsamlingen. Denne afvikles fastelavnsmandag den 3. marts kl. 18:30

Den 7. december var der julefrokost med 18 deltager der alle havde en god og hyggelig aften.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943

Bornholm – Sekretær Børge Dahl-Mortensen kan fortælle om stor aktivitet i afdelingen. Den 17. november afholdtes i samarbejde med Skipperforeningen billardturnering og spisning. Arrangementet havde god tilslutning.

Den 30. november var der så familiejulehygge med 30 deltagere, der alle havde en dejlig og hyggelig aften.

Den 4. december deltog bestyrelsen i et fællesmøde med husudvalget og endelig var afdelingen repræsenteret ved den årlige mindegudstjeneste søndag den 8. december i Rønne Kirke. Den nye sømandspræst Anders Carlsson gjorde det virkelig godt og heldigvis var der ikke i 2002 omkommet bornholmske søfolk. På den

baggrund blev det et utroligt hyggeligt arrangement. Efter gudstjenesten blev kirkeskibet "Thetis" af mandskab fra orlogskutteren "Samsø" og med Bornholmer Garden i spidsen, ført ned til Bornholms – Trafikken's ekspeditionslokaler på Rønne Havn. Marineforeningens medlemmer mødtes efter optoget til gløgg og æbleskiver.

Fra Rønne Kommunes adoptionskib "Krieger" har afdelingen modtaget tre stk. skruer. Disse er nu sat på hver sin grantsokkel og efterfølgende skænket til og opsat som følger: Én er skænket til Rønne Kommune som tak for godt samarbejde og efterfølgende opsat i Rådhushaven. Én er med samme motivering opsat i forhaven til Rønne Havnekontor, medens den sidste er opsat i haveanlægget "Sjøgaarinj"s gård. Til slut ønsker afdelingen alle medlemmer og samarbejdspartnere et rigtigt godt og lykkebringende nytår.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Henri A.L. Holm
Elmevej 17
4900 Nakskov
Tlf. 5495 9182

Nakskov, Nykøbing Falster

Nykøbing Falster – 27 medlemmer deltog i en yderst vellykket tur til Marineforeningen i Rostock skriver formanden Flemming Nørgård

Rafleturneringen den 12. oktober gik også som planlagt. "Manse" blev nr. 1. Bent nr. 2 medens Ib fra Stubbekøbing

blev nr. 3 Alle havde – som de andre år - en rigtig dejlig dag.

På bestyrelsesmødet den 14. november fremlagde Eivind et midlertidigt regnskab. Dette så godt ud, men alle var enige om, at der ikke var plads til de store udskjelser i det kommende år. I 2003 har afdelingen 90 års – hvordan det skal holdes er endnu ikke fastlagt.

Fødselsdagsfesten den 22. november havde 44 deltagere der alle fik en god og hyggelig aften og endelig, slutter Flemming Nørgård blev 2003 aktiviteternes fastlagt på bestyrelsesmødet den 9. januar

Nakskov – Som optakt til afdelingens forestående 60 års jubilæum, havde Nakskov Marineforening hen over januar, sammen med det lokale Søfartsmuseum, arrangeret en udstilling i den lokale sparekasse.

Udstillingen omfattede to admiralsuniformer og seks skibsmodeller. Modellerne omfattede blandt andet Skoleskibet "København", Fregatten "Jylland" og marineskibet "Flyvefisker".

Kanonbåden "Falster" fra 1873 var med i billedudstillingen.

I mangel på et adoptionsskib, har byen og afdelingen fået Skoleskibet "Georg Stage" til at anløbe havnen som en del af jubilæumsfestlighederne. Besøget finder sted i dagene 7. til 9. juli.

Den officielle del af jubilæumsfestlighederne foregår den 20. til 22. september og markeres blandt andet med udgivelsen af et jubilæumsskrift.

Nakskov Marineforening var aktiv deltager på udstillingen i den lokale sparekasse (Foto: Per Klaaby).

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester
Børge Ferning
Mellemgade 35
Postboks 25 - 5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395

Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

Odense – Søndagsåbent i Marinestuen, er ikke blevet den succes der var lagt op til fra starten. Det skriver afdelingsbladet Ankerposten i sin novemberudgave.

Afdelingen har som et forsøg lavet lørdagsåbent om til søndagsåbent. Det skete med den begrundelse, at flere medlemmer havde ønsket dette. Men nu efterlyser bestyrelsen mere opbakning til de nye åbningstider.

Karsten Madsen er kommet med et konkret forslag for at løse problemet. Forslaget tager udgangspunkt i en glidende overgang mellem lørdage og søndage. Man starter med den første lørdag i måneden, springer næste weekend over hvor der er lukket. Ugen efter er der åben søndag hvorefter der igen er fri - weekend og så fremdeles.

Menuen på åbningsdagene foreslås annonceret i Ankerposten. Bestyrelsen mener modellen er god og i skrivende stund arbejdes der på hvordan den endelige løsning skal udføres.

I aktivitetskalenderen oplyses det, at der er skydning torsdag den 30. januar fra kl. 19:30 til 22:00

Nyborg – Afdelingen kipper med flaget for følgende fødselsdage: Kurt Verner 3. februar 60 år - Erik D. Rasmussen 4. februar 60 år - John Hansen 23. februar 60 år - Preben Emil Andreassen 24. marts 85 år.

Assens – Sømands/ shanty-sangkoret kører godt skriver Finn Ekkelund. Vi er 19 medlemmer der mødes hver torsdag aften til et par timers sangøvelse og han fortsætter. I december har koret haft to arrangementer, det første - den 21. december - var den årlige julestue med gløgg, æbleskiver og bankospil. Den 29. december optrådte koret i Thorøhus forsamlingshus og begge gange med stort bifald.

Den 12. november - hvor menuen stod på lækker veltillavet brunkål, var vi 44 medlemmer til en hyggelig aften med kammeratligt samvær. Den 7. december var stuen fyldt til sidste plads med 56 personer -

medlemmer med damer - for at indtage en super julefrokost, og det blev som de forgangne år sent før de sidste tørnede ind derhjemme.

Den 10. december på årets sidste kammeratskabsaften, var vi 32 medlemmer til at nyde en wienerschnitzel med brasede kartofler. Det var første, men så absolut ikke sidste gang vi prøvede denne menu.

Den årlige generalforsamling - med efterfølgende gule ærter - afholdes den 21. februar 2003.

Vi kipper med flaget for - Niels J. Hastrup der fylder 50 år den 24. marts. Erik Hulbert-Pedersen der fylder 70 år den 30. marts. William Jacobsen der fylder 70 år den 01. april slutter Finn Ekkelund.

Svendborg - Efterårets foredrag trak næsten fulde huse opryger Kurt Kaysen, og han fortsætter - når dette nummer af Under Dannebrog udkommer er der to arrangementer tilbage. Den 27. februar en aften med videofilm og fortælling om turistikrydstogt langs Grønlands vestkyst - den 27. marts er det en udflugt med skib fra Svendborg til Troense for at se det gamle træskibsværft og Søfartssamlingerne.

Julefrokosten den 7. december i selskabslokalerne "Den Private" samlede næsten 60 medlemmer som havde en rigtig god eftermiddag. Den sidste lørdag før jul var der gløgg og æbleskiver for hele familien i den julepyntede Marinestue.

Traditionen tro var der nytårsmønstring i Marinestuen lørdag den 4. januar.

Generalforsamlingen afholdes lørdag den 22. februar kl. 16:00 i "Den Private". Efterfølgende er der torskespisning kl. ca. 18:00 - her er ledsagere velkomne.

Næste pudseaften er torsdag den 13. marts. Her serveres gule ærter efter endt arbejde. Til slut kipper afdelingen med flaget for: P. V. Jørgensen 70 år den 26. februar. Klaus Aage Nielsen 50 år den 11. marts. Steen Winkel 50 år den 14. marts. Erik Worm Mortensen 60 år den 18. marts og endelig Hans Groth 60 år ligeledes den 18. marts.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Vicetoldinspektør
John Oldvej
Slotsgrunden 1A, stuen
6100 Haderslev
Tlf. 7452 1005

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

Haderslev - 11. oktober var der efter skafningen med damer dans på dækket, skriver Palle Kok i sin beretning, og han fortsætter - Det var en god aften med 24 deltagere. Spillemanden spillede lystigt op. 29. november var vi 26 personer samlet til den årlige julefrokost. Der blev spillet bankospil med fine præmier. Palle købte de 2 frosne ænder af vinderne, så de kunne køle juleøllene af på vej hjem i taxaen. Alle hyttede sig godt denne aften.

7. december var julemanden på besøg i Marinestuen.

I januar 2003 tog vi hul på vintersæsonen. Vi har normalt lørdagsåbent. 8. februar er der distriktsmøde hos os i Haderslev. Her skal der vælges en afløser for John Oldvej. Kurt Larsen stiller op. 15. februar kl. 1400 afholder vi Admiralsforsamling. Mød op denne dag kære medlemmer. Samme dag om aftenen skaffer vi sammen med damerne. 11. marts kl. 1830 er der "Mandeaften" med foredrag. 24. april tager vi på virksomhedsbesøg ved Arla Food, Taulov slutter Palle Kok

Aabenraa - Vi har den 6. september haft indvielse af vores nye lokaler på Strandvej 3 i Aabenraa, skriver Niels Peter Petersen. Der var mange gæster, venner af huset og selvfølgelig en stor del af vore medlemmer. Det blev en hyggelig eftermiddag-aften og foreningen fik mange fine gaver...

Den 14. september afholdtes der distriktsmøde i Marineforeningen, hvor næsten alle afdelinger fra vores distrikt var repræsenteret. Denne dag gik også planmæssigt..

Den 25. oktober havde vi så vores årlige rafterturnering, hvor der deltog mere end 30 medlemmer. Vi fik først gule ærter med flæsk og pølser, hvorefter man gik i gang med raffling ved alle borde. I finalen mødtes de to brødre Uffe og Finn Køhler, det blev Finn som løb af med titlen som årets rafflekonge. Når dette læses, har vi også haft vores årlige Nytårsfrokost, der afholdtes den 25. januar..

Generalforsamlingen afholdes lørdag den 22. februar 2003 kl. 13.00. Der bliver sendt indbydelse ud med dagsordenen.

Menuen står denne dag på Eissbein og Sauerkraut ...

Håber på mange fremmødte slutter Niels Peter Petersen sin rapport fra afdelingen.

Kolding - Marineforeningens andespil sammen med Sømandsforeningen var en god aften med gang i spillet skriver Knud Erik Skafte. Han beretter også om en god julefrokost med mad og musik på øverste dæk, dog med for få deltagere. Så gik det straks bedre med julestuen. Julemanden, juletræet og julehyggen trak 14 børn og 18 voksne af huse. Afdelingen holder generalforsamling den 27. februar og formanden opfordrede medlemmerne til at møde op. Der kommer nærmere oplysninger om bankospillet den 2. marts samt fisketuren den 29. marts

Afdelingen svinger flaget for: Tommy W. Larsen 70 år den 25. januar, Niels Conrad Andersen 75 år den 20. februar, Jørgen Schultz 60 år den 2. marts, Flemming Friis Jensen 60 år den 19. marts og endelig

Bjarne Munch-Hansen 75 år den 15. april

Sønderborg - Jørgen Brodersen kan berette, at afdelingen i sidste kvartal af den forgangne år, har haft en del arrangementer på bedding. Lørdagsfrokost med stor tilslutning, arrangeret af Robert står højt på listen hos medlemmerne.

Afdelingen har ud over et besøg hos Petersens Teglværk i Nybbøl Nor, fået ophængt en smuk model af P520 Huifeldt. Modellen er bygget af Jørgen Christensen fra Kegnæs efter en skitsetegning bragt i afdelingsbladet "Medlemsorientering" og endelig oplyser Jørgen Brodersen, at julefrokosten gik over alt forventning med meget god tilslutning. Afdelingen havde selv stået for sammensætningen af menuen og det blev en stor succes. Så alt i alt havde den lille, men meget velsmurte afdeling en god afslutning på året 2002.

Hygge i Marinestuen - travlhed ved huset og virksomhedsbesøg kendetegner aktiviteterne i Sønderborg Marineforening.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinae Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586
Esbjerg, Fano, Romø, Tønder, Ribe

Ribe - Det er nu anden gang at Ribe Marineforening deltager i kulturnatten i Ribe, oplyser Mogens Haugaard i sin gode og fyldige rapport fra afdelingen. Vores deltagelse i dette års kulturnat var en endnu større succes end sidste år. Vi er en håndfuld "gaster" fra Ribe Marineforening der hvert år bemander museumseverten Johanne Dan, som ligger i skibbroen (Ribe havn) Igen i år var Ebeltoft Marineforening så venlige at låne os uniformer til brug under kulturnatten. I år havde vi udvidet arrangementet, da vores Kasserer Carsten Brøner og et af vores medlemmers kone Bente var klædt ud som sørøver kaptajn og sørøver furie. De sad ude på forbanjerne og fortalte sørøver historier. De havde lavet fine skattekort som blev lukket med segl for så at blive delt ud til de mange børn der kom i aftenens løb. Med skatte kortene fulgte en drabelig historie hvordan skatten var havnet på en øde ø, og hvilke farer der lurede på vej til skatten. Alle børn blev tryllebundet af deres historier, og var helt store i hovederne når de kom tilbage til forældrene, der i mellemtiden haft mulighed for at købe en romgrog. Stor tak til de involverede, specielt Bente og Carsten. Vi gætter på, at ca. 200 mennesker lagde vejen forbi Johanne Dan. Marineforeningen havde i år sørget for spillemandsmusik både på – og under dæk. Her skal vort medlem Bent Mouritsen have tak fordi han og hans spillemands kollega holdt ud så længe på dækket, hvor de frøs med anstand. (godt gået Bent) Hvis der næste år igen afholdes kulturnat, og det gør der jo nok, så vil jeg tro, at gaster fra Ribe Marineforening igen vil være at finde ombord på Johanne Dan slutter Mogens Haugaard denne del af beretningen.

Hvert år, den sidste torsdag i november afholder vi vores bankospil, hvor også koner og kærester er inviteret med. I år havde 32 meldt sig til. Det er altid hyggeligt med arrangementer hvor vi kan få vores koner med. Vi starter med bankospillet, derefter er foreningen vært ved æbleskiver og gløgg.

Igen i år var der gode masser af gode præmier

Søndag d. 29. september kl. 9.00 om formiddagen, satte Ribe Marineforening kurs mod Ebeltoft, hvor første stop var Fregatten Jylland. Her havde vi aftalt at mødes med formanden for Ebeltoft Marineforening Christian Koudal, han skulle nemlig guide os rundt på Fregatten. Det blev som ventet en utrolig spændende rundvisning. Grundet Christians store maritime interesse og erfaring med samme, fik vi en grundig gennemgang fra mast til køl. Samtidig svarede han villigt på alle spørgsmål, og dem var der mange af. Efter rundvisningen fortsatte vi til Ebeltoft Marinestue, hvor der var flot dækket op til alle. Menuen var skipper labskovs med tilbehør, som vi indtog med velbehag. Efter spisningen var der rundvisning. Vi var meget betaget af de flotte indendørs skydebaner, men så sandelig også af den rigt udsmykkede, og meget smukke Marinestue. Det var sen eftermiddag inden vi, mætte af indtryk og labskovs, igen satte kursen mod Ribe. Herfra Ribe Marineforening skal lyde en stor tak til Ebeltoft Marineforening, især Christian Koudal og hans muntre svende i kabysen slutter Mogens Haugaard.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Vejlegade 8ST.
8000 Århus C
Tlf. 8612 6846

Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

Ebeltoft - Ved det næstsidste foredragsmøde i det gamle år havde afdelingen besøg af chefen for Søværnets Dykkerskole orlogskaptajn E. T. Jensen, der viste film og fortalte om forliset af den russiske ubåd "Kursk" og bestræbelserne på at bjerge den. Julefrokosten samlede godt 30. 12. december var der kammeratskabsaften om den søde juletid. Der var også bankospil og juletræsfest, som i de gode gamle dage.

Siden sidst er medlem Johs. Fisker gået fra borde. Han blev 77 år. Tre medlemmer er indmeldt siden sidst.

Havfruerne, kvinderne i afdelingen, har i januar holdt rundbordssamtale, og torsdag 6. februar er der en "Byt-til nyt-aften", hvor man tager tøj, ting og sager fra gemmerne. Den årlige generalforsamling finder sted torsdag 6. marts i stuen.

Formanden Chr. Koudal blev

fejret af cirka 200, da han fyldte 60 år og tog sin afsked - efter 40 år - fra søværnet. Koudal siger en varm tak til alle for den store opmærksomhed. Blandt gaverne var mange maritime ting.

kunne byde velkommen til ni nye medlemmer. Det må slås fast, at selv om man er op i årene er dette ingen hindring for at blive medlem af Marineforeningen idet Børge Pedersen på 84 og Jens P. Kristensen på 75 var blandt de nye medlemmer.

Inga Christensen modtager stående applaus ved overrækkelsen af Marineforeningens hæderstegn.

Viborg - Efter overstået jubilæumsfest, vil vi i Viborg gerne hermed sige tak for alle de fine gaver og den store opbakning ved vores 60 års jubilæum skriver Børge Hansen i sin rapport og han fortsætter. Den 23. august havde vi så den årlige julefrokost i Marinestuen, her var fuldt hus til fest og en god stemning, orlogskaptajn Knud Jensen havde til dagen fabrikeret nogle gode og festlige sange alle kunne synge med på.

Formand Vagn Christensen overrakte Inga Christensen marineforeningens hæderstegn, som erkendtlighed for det store arbejde for Viborg Marineforening gennem 30 år. Orlogskaptajn Knud Jensen takkede ligeledes med en buket blomster og en gavecheck samlet ind af medlemmerne. Der var taktfast bifald til Inga.

Den 28. februar 2003 afholdes generalforsamling. Afdelingen kipper med flaget for: Søren O. De Fey 50 år den 8. marts - Arent Langballe 70 år den 9. marts

Århus - Fredag den 20. september var der indvarslet til afdelingens jubilæumsfest skriver Ole Vestergaard. Den blev holdt i vore lokaler i Mejlen og der var fuldt hus nemlig ca. 55 medlemmer. Vi havde i år tre 25 års jubilare hvoraf Jan Henriksen og Åge Sørensen deltog. Den tredje jubilare Knud Tholstrup kunne ikke deltage.

Det blev en festlig aften hvor formand Svend Van overrakte tegnet til de to fremmødte.

Vi havde også den glæde at

Aftenen fortsatte med servering af sild og skipperlabsskovs med diverse drikkevarer.

Den 25 oktober blev kegleaftenen holdt i Århus Skøjtehal. Her var der gang i fire baner så der kunne findes en værdig mester i såvel dame- som herre-rækken. Efter servering af en dejlig anretning blev der uddelt præmier til "Kopi Ras" kone Gurli som vinder af dameklassen. Bent Christensen blev keglekonge og Jørgen Rasmussen blev pokalvinder.

Torsdag den 21. november var der indvarslet til de traditionsrige gule ærter hos SOK. Der var igen fuldt hus. Det var ikke muligt at få et maritimt foredrag, men Svend Van bød velkommen og omtalte de fremtidige arrangementer samt diverse tiltag for at skaffe nye lokaler. Herefter gik vi til ærterne og aftenen gik med hyggeligt samvær, lotteri og sange, så stemningen til vi sluttede ved 23. tiden var helt i top.

På opfordring fra medlemmerne holdt vi sidste år julefrokost sidst i november og da det blev en succes var der også berammet julefrokost den 29. november i vore lokaler i Mejlen. Omkring 40 medlemmer mødte op med godt humør og de havde en god og hyggelig aften med god med og festlig stemning. Så julefrokosten bliver gentaget i år.

Den årlige familieaften blev holdt den 13. december. Medlemmer med familie og venner var mødt talstærkt frem. Pladsforholdene i Mejlen er således, at brandmyndighederne højst

Århus afdelingens 25 års jubilærer. Fra venstre Åge Sørensen og Jan Henriksen.

Nye medlemmer bydes velkommen i Marineforeningen. Fra venstre er det Afdelingsformanden Svend Van dernæst 84 årige Børge Pedersen og 75 årige Jens P. Kristensen

tillader 55 personer, så vi bliver desværre nødt til at sige nej når dette antal er nået. Derfor er ønskedlen jo også et større lokale.

Vor faste opråber, bestyrelsesmedlem Bjarne Frederiksen klarede jobbet hvor vi spillede om mange dejlige præmier skænket af afdelingen, sponsorer og medlemmer. I pausen var der gløgg og småkager og det var igen en dejlig og hyggelig familieaften.

Som medlemmerne har bemærket, er vi startet med vort eget blad. Der er nu udsendt to numre af "Briefing" og bladet er blevet taget vældig godt imod. Ønsker medlemmer indlæg i bladet, er de velkommen til at sende sådanne til Svend Van.

Husk generalforsamlingen den 14. februar kl. 19:00 i Mejlen slutter Ole Vestergaard sin rapport.

Grenaa – Efteråret i Marinestuen er forløbet med et væld af aktiviteter fortæller Jørgen Lund fra Grenaa Marineforening. I oktober afholdt "skuderne" en stor jubilæumsfest. De

blev passet op af medlemmer af Marineforeningen, det var en fest der vil blive husket. I november blev der afholdt to kammeratskabsaftener. Første aften stod den på gule ærter og fjorten dage senere gik det løs igen. Denne gang med stegte ål, der som følge af et medlems købmands talent, blev anskaffet til en fornuftig pris. Her deltog et medlem fra Brøndby Marineforening – det er noget der giver liv når en fremmed banker på.

Programmet for forår og sommer 2003 er færdig og bliver udsendt sammen med det nye indbetalingskort.

Torsdag den 6. februar kl 18:00 er der generalforsamling. Den nye dato er for at være sikker på, at formanden er i hjemmelige farvande.

Grenaa Marineforening har besluttet at annoncere mere i dagspressen for på den måde at få nye medlemmer til såvel afdelingen som skytteforeningen.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Nørregade 5
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 2677

Skive, Løngov, Ringkøbing, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

Glyngøre - har ikke fået rotter på loftet - men vand gennem taget, skriver Jens Th. C. til Under Dannebrog. Tvunget af omstændighederne blev der indkaldt til ekstraordinær generalforsamling den 24. november 2002. Trods det "usle" fremmøde blev generalforsamlingen holdt med manér, standerhejsning og første vers af kongesangen.

Efter sædvanlige formalia var overstået, gav kasserer Karsten Kildahl en økonomisk orientering om projekt "nyt tag".

Det blev enstemmigt besluttet at bestyrelsen skulle undersøge mulighed for et kreditforeningslån. Projektet blev i samråd med husets lejere på 1. sal udskudt til april / maj 2003. Tre tilbud på arbejdet skulle indhentes. Tilbuddene bliver fremlagt til endelig vedtagelse på den ordinære generalforsamling i februar.

Kontrol af medlemsemblemer gav flere styk "20-kroner" i "Bagbordskatten".

Den 9. december afholdt foreningen det årlige arrangement for Glyngøre Pensionistforening. Formanden "PAP" konstaterede i sin tale til de ca. 40 fremmødte "at det nu var blevet en tradition, som var værd at holde i hævd".

Herefter blev der serveret klejner og æbleskiver samt ti liter kaffe. Under kaffen var ordet frit og mange spørgsmål måtte besvares. Efter nogle hyggelige timer takkede formanden for pensionistforeningen for Marineforeningens opmærksomhed over for byens ældre borgere og overrakte afdelingen en lille erkendelighed.

Da mødet var slut stod kun opvasken tilbage. Den tog næstformanden og samlever sig pænt af – uden sure miner, for som Peter Markdal siger – men kun i december – "It is nice to be a næstformand".

Ringkøbing – Afdelingen i Ringkøbing/Hvide Sande har i længere tid haft nye uniformer hængende, uden at kunne gøre gavn i Marinestuen på grund af manglende giner oplyser Hans Andersen. Efter deltagelse i et radioprogram ved navn "Lys og

Lygte" i Radio Midt/Vest, var der pludselig resultater. En venlig dame fra Ølgod havde en på loftet og den kunne vi få når det var til så godt et formål, fortsætter Hans Andersen. Så i et godt hjørne af vor stue, som årligt besøges af godt 30.000 besøgende, skuer nu en flot orlogskaptajn ud over herlighederne og fortæller omverdenen, at her holder gamle søkrigere til. I radioprogrammet var journalisten så venlig at spørge om, hvad Marineforeningen er for en størrelse og det gav så lejlighed til i 10 minutter at orientere om foreningen. Den formiddag gav både dukke og reklame.

Den 8. november havde vi en flot søværnsaften, hvor en tidligere Hvide Sande dreng, nu orlogskaptajn Carsten Fjord-Larsen, p.t. ansat ved Forsvarskommandoen, talte over overskriften "Korvet og ubåd i Middelhavet, Frømandskorps i Afghanistan – hvor er det danske søværn på vej hen??"

En meget interessant aften, hvor vi blev klar over, at det er dygtige unge folk, vi til stadighed ansætter i det danske søværn. Søværnet er gennemtænkt og planlagt mange år frem og på trods af besparelser og nedskæringer fik vi tilhørere indtryk af optimisme og tillid til fremtiden – en god aften.

7. december blev der lagt en buket ved mindestenen for de fem omkomne redningsmænd fra katastrofen i 1951 i Hvide Sande havneindløb. Senere i stuen var der en lille anretning og vi ønskede hinanden god jul.

Til gengæld var det noget skidt, at vi måtte aflyse en årlig tilbagevendende marinesfest på grund af manglende tilslutning. Der bliver noget at diskutere på vores generalforsamling den 13. februar 2003 slutter Hans Andersen

Morsø – Ulkeaften 2002 blev afholdt tirsdag den 26. november i Marinestuen på Restaurant Morsø. De knap 30 fremmødte nød den dejlige mulje, der som sædvanligt bestod af gule ærter med flæsk, samt efterfølgende pandekager – alt skullet behørigt ned.

Inden skafningen holdt forhenværende kommandør Ejvind Harboe Bengtsen foredrag og viste billeder fra sin tid i søværnet. Alle tilstedeværende benyttede lejligheden til at tænke tilbage til den tid hvor de selv var i trøjen.

Forhenværende kommandør Jesper Dinesen har skænket afdelingen mange smukke effekter fra søværnet. (billeder,

krus, signalpistol, daggert mm.) Efter skafningen takkede formanden Leif Mortensen for den flotte gave og lovede at ville passe behørigt på dem og på bedste vis forsøge at få så mange som muligt indpasset i Marinestuen slutter Niels Jørgensen sin rapport.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer
Carl Frede Haugaard
Danmarksgade 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Hjørring – Marineforeningen for Hjørring og omegn har endelig fået tag over hovedet. Fra 01. juli 2002 har afdelingen lånt et hus på Karolinevej 54 i Hjørring af kommunen.

Efter hjælp fra nogle ihærdige medlemmer, fremstår huset nu med nogle hyggelige maritime lokaler skriver Birger Nielsen.

Den 06. november deltog ca. 70 deltagere i det årlige bankospil og de nye lokaler har også dannet rammen om afdelingens 59 års stiftelsesdag den 06. december.

På grund af manglende tyverisikring er de maritime effekter endnu ikke sat på plads. "Vi har forgæves søgt fonde om økonomisk støtte" oplyser Birger Nielsen "Dog uden resultat. Er der nogle der har gode råd i den anledning, må de gerne kontakte vor formand Bent Simonsen telefon 98920366 Vi kan også bruge flere maritime effekter. Så er der afdelinger der råder over for mange af sådanne, kan de også bruges i den nye stue".

Men afdelingen står nu ikke helt alene i bestræbelserne på at skabe et hyggeligt samlingssted, såvel Skagen, Frederikshavn, Hirtshals og Aalborg har bidraget med diverse effekter og mange tak for det siger Birger Nielsen.

For 2003 er der foreløbig planlagt følgende: 31. januar generalforsamling, 13. marts Ulkeaften 18. eventuelt 20. februar er der syng-sammen aften, dette foregår måske i samarbejde med Hirtshals og så er der endelig mindehøjtidelighed på Hjørring Kirkegård den 4. maj.

Nibe – fredag den 22. november mødtes 27 gaster i Marinestuen til det årlige torskegilde, skriver Axel Mortensen. Efter et flaget var sat, bød formanden velkommen. Skafningen bestod

– udover de kogte torsk – af sildemadder og diverse tilbehør i såvel fast som flydende form.

Efter kaffen og ostemadderne var der amerikansk lotteri med mange fine og brugbare gevinster. Både lotteriet og de efterfølgende sange fra sangbøgerne blev behørigt akkompagneret af Thyge Aslak. Kl. 23:00 blev flaget strøget, men det blev alligevel ud på de små timer, inden gasterne fandt gangvejen og begav sig hjemover.

Som en aktivitet i forbindelse med Nibes 275 års købstadsjubilæum har Nibe Marineforening i samarbejde med Nibe Kaagelaug ladet fremstille "Nibe Kjøbstadsild". Silden er gammeldags modnet hos Limfjordskompagniet, Nykøbing Mors og efterfølgende lagt i krydderlage efter opskrift af foreningens medlem Henning "Barmer" Jensen. Henning "Barmer" Jensen er kendt fra spisekrogen i radioen samt som TV-kok i "Det Grønne Rejsehold".

Der er fremstillet 1000 bønner sild á 900 gram drænet vægt. Overskuddet ved salget skal gå til vedligeholdelse af Kaagelaugets to både, sildekaagen og sjægten. Begge disse fartøjer er kopier af både der anvendtes i forbindelse med Nibes gamle erhverv, sildefiskeriet. Axel Mortensen slutter med at oplyse at alle 1000 bønner er udsolgt, så her er tale om en gedigen succes.

Frederikshavn – Årets sidste arrangementer var alle velbesøgte skriver Carl Frede Haugaard. Det gælder såvel efterårsfesten med helstegt pattegris midt i oktober som Ulkeaften med stegte ål i november.

Under julefrokosten i november blev årets mariner 2002 kåret. Loddet faldt i år på messeforstander Tommy Kristensen der under stort bifald modtog C. B. Thostrups pokal. Formanden Knud Erik Qvick hyldede i velvalgte ord titelindehaveren.

Julebingo med mange præmier og nytårstaflet i Marinestuen afsluttede årets mange aktiviteter.

I januar er der afholdt kontaktmøde mellem afdelingen, venner af foreningen blandt byens handlende, bystyret samt repræsentanter for Flådestationen. Disse kontaktmøder er et godt forum for foreningen til at markere sig udadtil.

Februar byder på generalforsamling og kransenedlæggelse ved mindepladen på Kirkepladsen for de marinegaster der i

1956 satte livet til på isen ud for Frederikshavn i forsøg på at redde nogle drenge.

Endelig kipper afdelingen for Flemming W. Jensen 60 år den 03. marts og Frede Nørgaard 60 den 17. marts

Skagen – Fra Kurt Ottesen har vi modtaget denne rapport. I oktober havde vi en udflugt til Bremerhafnen, hvor der deltog 22 medlemmer (der var plads til flere). En spændende og udbytterig tur der gik over fire dage. Vi fik en fantastisk god modtagelse og blev vist rundt og opvartet over al måde. Et sådant arrangement kan kun anbefales. Mortensaften deltog 50 deltagere til and med tilbehør og underholdning tilført lidt smægtende toner fra eget radioanlæg. En hyggelig aften der for en gangs skyld også kunne tilfredsstille kassereren.

Julebord blev afholdt den 28. november med 75 deltagere. Det var også en succesfuld aften med livlig glæde og god mad. Til denne fest mødte tre mand op fra Kiel Marineforening med en Hanse-kogge (modelskip) lavet af en dansker – H. Schatte – der har været bosiddende i Kiel i mange år. Schatte har ofte tilbragt sin ferie i Skagen og derfor ønskede han ved sin død, at vi skulle have modellen. Det blev næsten et "luksus - problem" da den på grund af størrelsen var svær at placere. Det lykkedes til sidste ved en del ommøblering. Koggen er lavet af tusindevis af tændstikker og er yderst detaljeret udført.

Afdelingen kipper med flaget for: Erik Jensen den 9. februar og Henning Thomsen den 14. marts begge 60 år. Kaj Kristensen (post) den 15. marts og Sofus Rasmussen (Fusse) den 28. marts begge fylder 75 år.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Allan Idd Jensen
Postboks 187
3900 Nuuk - Grønland
Tlf. +299 32 1366

Egedesminde, Godthåb

Godthåb – Alle sejl var sat til, da Godthåb Marineforening den 2. november 2002 kunne fejre den officielle indvielse af nye lokaler efter om- og tilbygning. Det er de flestes mening, at resultatet er blevet særdeles vellykket, idet det er lykkedes at få tilbygningen til at passe ind i den gamle bygning – både arkitektonisk og brugsmæssigt

skriver formanden Allan Damsgaard.

Der blev talt ca. 70 besøgende, blandt andet Rigsombudsmanden og repræsentanter fra Søværnet, Hjemmestyret, Kommunen, Sømandshjemmet, Godthåb Olietransport og andre.

Trods de store afstande var afdelingens æresmedlem Allan Idd kommet fra Paamiut, og fra Aasiaat var der deltagelse af Børge Hansen, formand for Egedesminde Marineforening.

Allan Idd havde som gave medbragt et stort granathylster og Børge Hansen forærede et krus til stuens samling. Herudover modtog afdelingen en flot skibsmodel af fregatten Jylland, oliemaleri, bøger, vin, vinsæt, billeder og blomster mm.

Allan Damsgaard takkede i sin tale alle der havde været involveret i ombygningen. Endvidere oplyste han, at man faktisk fejrede endnu en stor mærkedag. Den 4. oktober 2002 var det nemlig 40 år siden, at "kommandør G. Lichtenbergs Fond" blev stiftet.

Allan Idd kom i sin tale ind på fondens historie og virke. I 1962 var der ikke nogen egentlig søfartsuddannelse i Grønland. Landsbager Albert Echwald og G. de Lichtenberg ville gerne give unge grønlændere mulighed for en start inden for søfartserhvervet gennem et ophold på skoleskibet "Georg Stage". Arbejdet i fonden har været en succes, idet der gennem årene er sendt ca. 200 unge på tog med skibet. I de seneste år er der hvert år sendt seks unge af sted, og det er lykkedes at tilbyde mange en videregående søfartsuddannelse gennem fondens kontakter til det private erhvervsliv, herunder især rederiet Royal Arctic Line.

Endvidere fortalte Allan Idd, at der for første gang nogen sinde var gennemført et distriktsmøde i distrikt 13. Det skete den 1. november 2002

Efter den officielle del af arrangementet var afsluttet, var der fest til øllet var drukket afslutter Allan Damsgaard denne del af rapporten.

Den 10. oktober 2002 var der fregatskydning i Kaj Schmidts hal. Som sædvanlig var hallen pyntet op med flag fra alverdens lande. HC havde rigget fregatten til med rigeligt krudt oplyser Allan Damsgaard videre.

De yngre skytter – Thor og Thomas Lorentzen - lagde hårdt ud og tog de første to sejl. Herefter fik de voksne indstillet

kanonerne og Kaj Schmidt, Pedro, Leif Aagaard, Jens Hytting og Allan Damsgaard fik efterhånden ram på sejlene. Resultatet af skydningen blev, at årets fregatkaptajn nu hedder Kaj Schmidt.

Damernes MIS-skydning fik Katrine som vinder med tre mål, Dina fik to mål medens Birgit måtte nøjes med et mål.

I alt blev der afgivet 250 skud for både damer og herrer.

Skydningen sluttede som sædvanlig med et godt og festligt arrangement med den store buffet fra Café Mik.

Egedesminde – Formanden Børge Hansen oplyser i "Polar Nyt", at afdelingen den 20. juni 2002 fik besøg af SKA-bådene. På Grønlands nationaldag - den 21. juni - havde bådene åbent hus for publikum.

Dagen efter, den 22. juni, var

besætning og officerer fra SKA-Bådene, officererne fra Inspektionskutteren "Agdlek" samt bestyrelsen fra Marineforeningen til reception på rådhuset. Arrangementet var tilrettelagt som følge af, at Egedesminde i 2000 havde adopteret søopmåling Grønland. De enkelte fartøjer fik under festen overrakt en miniature model af en hundeslæde. Modellerne er udarbejdet af en lokal kunstner.

Besætningsmedlemmerne fik overrakt skrivebestik samt nål med Egedesminde's logo.

Lørdag den 3. august blev der – på trods af vejr gudernes ugunst – afholdt sommerfest på det grønne areal ved vandsøen. Her deltog ca. 40 børn og voksne, og de fik alle en god og festlig dag ud af det slutter rapporten i "Polar Nyt"

VELKOMMEN I MARINEFORENINGEN

Siden sidst har Marineforeningen optaget 75 nye medlemmer.

Vi bringer her – fordelt på afdelingerne – navnene på de nye medlemmer, som vi byder hjerteligt velkommen med ønsket om, at de må få rigtig megen glæde af medlemskabet.

ASSENS:

Flemming Jacobsen
Svend Christensen

BORNHOLM:

Heinz Ole Karlshøj-Nielsen

BRØNDBY:

Peter Erik Olsen
Poul Hansen

EBELTOFT:

Uffe B. Andersen
Michael Benn Nielsen
Mads Brath
John Friis Hansen
Bent Normann Larsen
Erik Andersen

EGEDESMINDE:

Bo Volfred Christensen
Kristian Larsen
Henrik Valetin Jensen

ESBJERG:

Mogens Kierkegaard
Martin Fløjgaard

Jens Andreas Thygesen

Willy Berg-Larsen
Bent Chr. Ries
Frits Johansen
Ole Pultz

FREDERIKSVÆRK:

Hans Peter Iversen

GILLELEJE:

Per Sørensen
Kalle Schneider
Jan Nordahl Petersen
Henning B. M. Petersen
Leif Åge Larsen
Bjarne Klinke Jørgensen
Harley Kae Enevoldsen
Anders Poul Andersen
Jens Christian Andersen
Niels Fauerby
Finn Telving

GRENÅ:

Knud Elver Hansen
Tom Sørensen
Karl Kjær

HADERSLEV:

Johannes Hansen Juhler

HIRTSHALS:

Carsten Claus Haagenen
Alex Leo Christensen
Karsten H. D. Jørgensen
Flemming Jensen

HORSENS:

Børge Ebensgaard-Jørgensen

HUNDESTED:

Morten Elis Jensen
Jens Henrik Nielsen
Tom Huller
Jørgen Wethje Nielsen
Alex Salskov
Finn G. Hansen

HØRSHOLM:

Birger Wesley Jensen

KONGENS LYNGBY:

Lars Bo Worm
Preben K. Rigelsen

KØBENHAVN:

Erik Leth Sejersen
Gustav Dam Sejersen

LEMVIG:

Bent Kallerup

MARSTAL:

Sven Steenhof Madsen

NAKSKOV:

Flemming E. Hansen
Ole Benny B. Helvig
Preben Willemoes Jørgensen

NYBORG:

Kurt Pedersen
Morten Hassis Hansen

NYKØBING FALSTER

Kai Langerup Jensen
John Hansen

ODENSE:

Leif Møllegaard

SLAGELSE:

Frank Nielsen
Henning Hartmann
Rasmussen

SVENDBORG:

Helle Kaldal Lyse

SØNDERBORG:

Helge Nielsen
Knud Skov Rasmussen

THYBORØN:

Martin Rønn Hansen

AALBORG:

Kim Jacobsen
Johnny Fohlberg Johansen
Knud Pedersen
Bjarne Søgaard Hejlesen

ÅRHUS:

Ivan Kolding
Kim Kynde Gottfredsen

F 357 THETIS

F 358 TRITON

F 359 VEDDEREN

F 360 HVIDBJØRNE

NYT FRA SKYTTELAVENE

Formand for Skytteudvalget

Optiker Erik Wadmann

Simons Bakke 56 · 7700 Thisted · Tlf. 9792 1032

Bankospil og juleskydning

Næstved - Næstved Skyttelav afholdt torsdag den 31. oktober det årlige bankospil. Der var mødt 46 personer op, så der var lidt trangt i stuen, men hvor der er hjerterum er der også husrum fremgår det af rapporten fra lavet. Klokken 18:30 bød formanden velkommen, og han håbede at så mange som muligt fik noget med hjem. Efter 46 spil var der udsolgt af gevinster, selv om det ikke er alle der vinder, var der alligevel en god stemning. Så allerede på nuværende er det besluttet, at bankospillet bliver gentaget til næste år.

Søndag den 8. december var der juleskydning. Her deltog 14 skytter og der blev afviklet fire præmieskydninger, som alle forløb godt. Den ene af skydningerne falder altid i god smag – her er der nemlig præmier til alle som deltager. Det vellykkede arrangement sluttede ud på eftermiddagen. Bestyrelsen takker for den flotte opbakning.

Skytte "fik aktie" i nystiftet sølvfad

Ebeltoft - Ved distriktsskydningen i Horsens opnåede Ebeltoft Marineforenings skyttelav en tredjeplads med 429 points i holdskydningen og en fjerdeplads i den individuelle konkurrence med 427 points. Horsens besatte første- og andenpladsen i holdskydningen med hhv. 435 og 431 points.

Ebeltofts dygtige skytter var på hold I: Dan Jensen 146, Bent Olsen 140 og Sonja Kirk med 138 points.

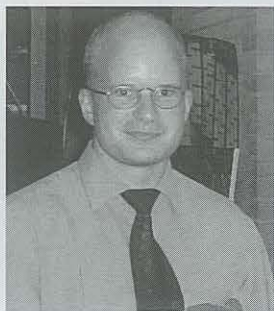
Dan Jensen blev således placeret som bedste Ebeltoft-skytte med 146 points, og som den første i afdelingens historie, sikrede han sig en "aktie" i Lilly og Per Brønners' sølvfad, der blev indstiftet ved generalforsamlingen i fjor.

Finn Laursen gjorde - næsten - rent bord

Kongens Lyngby - Årets mesterskabsskydning i klasse A blev suverænt vundet af Finn Laursen. Klasse B blev vundet af Jørgen Challet foran Mogens Bøeg-Jensen. Handicapskydningen vandt Finn Laursen foran Jørgen Challet. Ved julesjovskydningen vandt Finn Laursen både figur- og blindskydning med Birgit Koch-Sørensen og Jens Olsen på de to andenpladser. I tipsskydning vandt Jens Olsen dog foran Finn Laursen. De udsatte præmier blev overrakt ved afdelingens julestue den 5. december, så Finn L. bør have brændevin, vin og kaffe nok til julen.

Efter nytår genoptages tirsdagskydningerne den 7. januar, så vi forhåbentlig kan være i god form til landskyttestævnet i Randers 22.-23. marts 2003. Deltagerantallet ved skydningerne har heldigvis været stigende igennem de sidste måneder. Godt nytår til alle slutter Peder Møller Hansen sin rapport.

Og så iler vi med en lille rettelse. I Under Dannebrog nr. 6/2002 bragte vi et forkert foto af distriktsskytten ved stævnet i Kongens Lyngby den 10. september 2002.

Billedet skulle selvfølgelig være af Claus Kjeldsen – så det gør vi så denne gang – undskyld Claus.

God tilslutning

Hanstholm/Thisted - Første afdeling af hjemmebaneskydningen er nu afsluttet. Formanden melder, at der er god tilslutning. Der deltager 145 skytter fordelt på 11 hold.

Onsdagsskydning en succes

Svendborg - Som et forsøg afholdtes skydningerne i efterårsæsonen hver onsdag kl. 19:00 oplyser Henning Larsen. De fine tilslutning tyder på, at lavet fremover skyder om onsdagene.

Desværre lykkedes der heller ikke i denne sæson at stille hold til hjemmebaneskydningen, fortsætter Henning Larsen - blandt 27 aktive skytter er der kun to fritstående. Vi arbejder på at få en – eller flere – veteranskytter til at skifte til fritstående, men det er ikke morsomt, at se sit pointtal falde drastisk når albuestøtten forsvinder. Vort håb er, at reglerne ændres på landsmødet i Randers. Med regler der tillader hold bestående af udelukkende veteraner, er vi garanteret med fra næste sæson slutter Henning Larsen.

Randers vandt festskydningen

Randers - De 13 skytter fra Randers afdelingen kunne ikke vinde hovedpræmien i De Samvirkende Soldaterforeningers juleskydning. Til gengæld kunne Søren Jensen trække sig ud af omskydningen ved festskydningen som vinder, oplyser Ole Poulsen.

Efter skydningen takkede Leif Juul Pedersen for et godt efterår og ønskede alle en god jul og et godt nytår samt et på gensyn den 13. januar 2003. Samtidig opfordrede han medlemmerne til at møde til træningsskydningerne – her er stadig ledige pladser.

Fregatskydnings regler

På baggrund af et variabelt forløb af Fregatskydningerne, har Under Dannebrog bedt formanden for Skytteudvalget Erik Wadmann, fortælle hvordan sagen griber an i Hanstholm/Thisted

Fregatten saves og produceres med i alt ti træfpunkter: Store Bramsejl, Fore Bramsejl, Berginersejl, Store Merssejl, Fore Merssejl, Blændsejl, Mesan, Fok, Storsejl og endelig Krudtkammer på selve skroget.

Ved selve arrangementet ankommer sidste års fregatkaptajn så standmæssigt påklædt i admiraluniform.

Der trækkes nu numre så hver skytte får tildelt et nummer.

Herefter føres to lister, den ene hvor deltagerne bliver skrevet op efterhånden som de melder sig til, den anden skrives de på i rækkefølge de har trukket nummeret.

Sidste års fregatkaptajn indleder skydningen. Herefter afgives der skud i nummerorden. Hver skytte skyder to skud mod sejlet. For at sejlet erklæres skudt ned, må der ikke være noget metal tilbage.

For at skytterne kan følge med i hvilke sejl der skydes på??? er der lavet et maleri af fregatten. Her markeres det hvilket sejl der skydes på.

Når skytterne efterhånden er kommet frem til krudtkammeret får den skytte der rammer den, eller får fregatten til at brække sammen, udleveret en præmie – men under hans navn vil der på den anden liste stå et andet navn – og det er den skytte der er årets fregatkaptajn.

Er der afdelinger der ønsker yderligere oplysninger er de velkomne til at kontakte Erik Wadmann på telefon 97921032

Situationsreportage:
Flådestation
Frederikshavn medio
januar 2003

Foto: Erling Nielsen.

Isbryderne er klar til indsats

**Siden 15. december 2002
har Isbryderdivisionen
været på 48 timers varsel.**

Når dagene længes, så vinteren strenges - lyder et gammelt ord-sprog. Det må i denne vinter siges at være ganske godt ramt. Selv om der i skrivende stund er varslet vejrændringer med mulighed for, at varmere vande strømmer ind i de danske farvande, er alt klappet og klar til udsendelse af isbryderne fra Flådestation Frederikshavn.

Kommandør Chris Sørensen - til daglig chef for Sergent- og Reserveofficers Skolen - har også jobbet som divisionschef for Isbryderne. "Skal vi i gang med at servicere skibene i de danske farvande indgår jeg - samtidig med at jeg er chef for divisionen - også som chef for en ene af de to besætninger der bemander Danbjørn" siger Chris Sørensen.

De tre operationsklare isbrydere bliver hver år den 15. december, sat på 48 timer varsel. Varslet opretholdes så længe muligheden for en isvinter er til stede.

Sidste gang statsisbryderne var på job med isbrydning i Danmark var i vinteren 1995/96. De mellemliggende sæsoner er klaret med indsættelse af de mindre havneisbrydere, der blandt andet sørger for den frie passage i Limfjorden.

Chefsergent Erling Nielsen fra Flådestation Frederikshavn har en kold vinterdag primo januar lavet disse flotte billeder af den samlede isbryderdivision ved kaj.

UNDER DANNEBROG

MARTS/APRIL 2003 · NR. 2

TEMA:

Søværnets Havmiljø Sektion

MARITIMT
REJSETILBUD
se side 11

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
E-mail: landskontoret@marineforeningen.dk
Landskontor og »Slopkisten«
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandage og fredage kl. 10 - 14
Lukket hele juli måned

Postkonto:

Nr. 2 00 16 08

Landsformand:

Kommandørkaptajn Otto Lichtenberg
Kirkeltevej 21, 3450 Allerød

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Bankfuldmægtig Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21 2TH 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Urmager Erik Wadmann
Simons Bakke 56, 7700 Thisted

Under Dannebrog:

Redaktion:

Redaktør Leif Mortensen
Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8
Postboks 140
8800 Viborg
Tlf. 86 60 04 88/fax: 86 60 03 88
Mobil: 21 92 30 55
E-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postbox 229, Tåstruphøj 26
4300 Holbæk
Tlf. 5944 2266 · Fax 5944 2285
E-mail: hab_tryk@post11.tele.dk

FORSIDEBILLEDET:

Gunnar Seidenfaden tilbage i Danmark efter flot indsats ved den spanske kyst. (foto: SOK).

Den 90-årige gamle marineforening er stadig ambassadør for Søværnet

Søndag den 23. februar passerede undervandsbåden SÆLEN Suezkanalen for sydgående med kurs mod den Arabiske Golf.

Samtidig var miljøfartøjet GUNNAR SEIDENFADEN i færd med at blive afrenset i Spanien efter i tre måneder at have deltaget i oprydningen efter olietankeren PRESTIGEs forurening af områder ud for Spanien og Frankrig.

Disse aktiviteter er aktuelle og tankevækkende beviser på Søværnets indsats, når det drejer sig om internationale operationer. De er samtidig en meget markant synliggørelse af den prioritering af den internationale indsats, der har kendetegnet de seneste forsvarsforlig, og som det fremgår af Forsvarsloven.

De nævnte begivenheder er dermed et spejl af det opgavekompleks som i dag udgør Søværnets dagligdag.

På den ene side drejer det sig om at producere operative enheder til indsættelse som bidrag til løsning af internationale konfliktforebyggende, fredsskabende, fredsbevarende, humanitære og andre lignende opgaver.

På den anden side drejer det sig om de mangeartede myndighedsopgaver, der i de hjemlige farvande knytter sig til suverænitets håndhævelse, farvandsovervågning, eftersøgnings- og redningstjeneste, fiskeriinspektion ved Grønland og Færøerne, isbrydning, mineuskadeliggørelse, havmiljøopgaven samt assistance til Politi, Told&Skat og Farvandsvæsenet.

Søværnet har i henhold til det nuværende forsvarsforlig udfaset et stort antal enheder.

Heldigvis indgår der i forliget et nybygningsprogram, der omfatter to fleksible støtteskibe, 12 standardfartøjer i to versioner samt nye inspektionsfartøjer.

Det er imidlertid af afgørende betydning, at disse materielinvesteringer videreføres i næste forlig med tilgang af patruljeskibe samt nye ubåde. Der ved kan vi sikre den alsidige sammensætning af Flåden, som opgave-

Chef SOK Kontreadmiral Kurt Birger Jensen.

komplekset dikterer og som sætter os bedst muligt i stand til aktivt at bidrage til varetagelsen af danske interesser.

Søværnet befinder sig i en overgangssituation, hvor et stigende antal opgaver skal løses med et minimum af enheder. Dette stiller store krav til Søværnets personel – Søværnets vigtigste ressource.

I en sådan situation er det godt at vide, at der eksisterer en marineforening, der har til formål at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag.

Marineforeningen har gennem 90 år sluttet op omkring Søværnet uanset hvilke opgaver Søværnet er blevet pålagt at udføre. Marineforeningen har altid ydet Søværnet god støtte i vores varetagelse af pålagte opgaver. Vi sætter vores lid til det store antal af ambassadører som findes i Marineforeningen og som er medvirkende til at styrke Søværnets profil i det samfund, som vi er sat til at tjene. Jeg ser frem til et fortsat godt samarbejde med Marineforeningen med det overordnede formål at sikre Flådens fremtid som et aktivt redskab til varetagelse af danske interesser overalt hvor det måtte være påkrævet.

Skruen i vandet

Flere soldaterforeningen kæmper i disse år med vigende medlemstal. Dette gælder ikke Marineforeningen. I den nærmeste fremtid vil medlemstallet runde de 10.000. Dette er i sig selv glædeligt. Men det der gør, at optimismen trives rundt i bestyrelserne og på landskontoret, er det faktum, at afgang af medlemmer er yderst minimal set i forhold til foreningens størrelse.

Samtidig med, at der er øget tilgang af unge og ældre mænd og kvinder, der er berettigede til optagelse i Marineforeningen, vidner de mange jubilæer fra 25 og op til 60 år om, at foreningen er en institution der på bedste vis forstår at fastholde medlemmerne.

Dette er kun muligt fordi samtlige 80 afdelinger, med landsbestyrelsen i spidsen, hele tiden er på forkant med udviklingen og forstår at opfange de signaler om løbende forandringer der kommer fra såvel de potentielle som nuværende medlemmer.

Morten

Nyt forretningsudvalgsmedlem i Marineforeningen

På landsbestyrelses mødet den 01. marts blev Edward Jelen, Korsør indvalgt til forretningsudvalget som afløser for John Oldvej, Haderslev. Det nye forretningsudvalgsmedlem har følgende CV.

- Edward Jelen, 61 år
- Medlem af Marineforeningen i 37 år
- Medlem af Korsør afdelingen
- Distriktsvalgt Landbestyrelsesmedlem
- Nyt medlem af forretningsudvalget
- Sidder i "Fregatten Jyllands" bestyrelse for Marineforeningen.

Næste nummer af

UNDER DANNEBROG

udkommer 1. juni 2003.

Stof og billeder skal være redaktionen i hænde senest den 30. april 2003

AFDELINGSSTOF

senest den 22. april 2003

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86600488 e-mail. redaktion.ud@marineforeningen.dk

INDHOLD

Forsvaret skal håndhæve den danske havmiljølov	4
Søværnets miljøindsats i Biscayen vækker respekt	6
Marineforeningens årsregnskab 2002	7
Jubilæerstævnet 2003	8
Det var næsten en ferie	8
Kabyssen - Formandsmøde	9
Dannebrog er kultur	9
Viceadmiral Michael Tønder – en glemt søhelt genopstår...	10
Tyske mini-ubåde ved Århus og på Djursland	10
Nyt fra Søværnet	11
Læserrejse	11
En sort dag for Søværnet	12
Nyt fra afdelingerne	13
Velkommen i Marineforeningen	22
Nyt fra Skyttelavene	23
Nyt fra Handelsflåden	24

PERSONALIA

Orlogskaptajn (Hjemmeværnet) Christen Broberg Jensen udnævnes til kommandørkaptajn (Hjemmeværnet) fra den 1. marts 2003. Han afløste samme dag kommandørkaptajn Kurt Verner som chef for marinehjemmeværnsdistrikt 1 (vest for Storebælt)

Pensioneret kommandørkaptajn Kurt Verner er pr. 01. marts 2003 tildelt Marineforeningens Hæderstegn for en lang og tro indsats for Marineforeningen.

Orlogskaptajn (søværnet) Søren Christian Tversted udnævnes den 01. februar 2003 til kommandørkaptajn (søværnet). Samme dato tiltrådte han som chef for Søværnets Flyvetjeneste.

Kontreadmiral (Søværnet) Jørn Olesen beordres uden ansøgning til varig tjeneste som chef for Forsvarets Efterretningstjeneste fra den 01. maj 2003

Forsvaret skal håndhæve den danske havmiljølov

Indledning

Forsvaret har gennem mange år varetaget opgaver relateret til havmiljøets beskyttelse. Søværnet bemandede fra starten de dengang nye, dedikerede og specielle miljøfartøjer, og siden 1996 har forsvaret varetaget opgaver og ansvar, som er tilgået i forbindelse med den trinvis overførelse af opgaver fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet, herunder den maritime forureningsbekæmpelse, der blev overført 1. januar 1996, EU-meldecenter vedrørende skibsfartens transport af farligt - og forurenende gods overført 1. marts 1997 og ansvaret for den flybårne havmiljøovervågning overført 1. januar 1998.

I overensstemmelse med forsvarsforliget er forsvaret fra 1. januar 2000 pålagt det udøvende ansvar for den statslige overvågning, håndhævelse og bekæmpelse af olieforurening til søs.

Den praktiske håndhævelse indebærer, at forsvaret udøver tilsyn og om nødvendigt gennemfører indgreb over for skibe med henblik på at forebygge eller standse mulig eller igangværende forurening. Håndhævelsen indebærer desuden, at forurenende skibe vil kunne tilbageholdes for at sikre beviser til domstole.

Formålet er at forebygge eller mindske olieforureningens indvirkning på havmiljøets fauna og flora samt at søge skade- og følgevirkningerne, primært på kyster og strande, begrænset. Ved konstaterede forureninger tages olieprøver fra havet og mistænkte skibe. Disse prøver danner sammen med øvrigt bevismateriale grundlag for, at retlige tiltag kan iværksættes overfor forurenere.

Ud over flyovervågning og bekæmpelse har forsvaret pr. 1. januar 2000 ligeledes fået

Af Orlogskaptajn Peter Søberg Poulsen, Chef for Havmiljøsektionen, Søværnets Operative Kommando

Orlogskaptajn Peter Søberg Poulsen

ansvaret for at håndhæve internationale - og nationale love og bestemmelser på området. Den danske Havmiljølov udgør hovedgrundlaget for forsvarets indsats til beskyttelsen af havmiljøet.

Den samlede indsats omfat-

ter ud over den maritime og flymæssige overvågning og håndhævelse opretholdelsen af et bekæmpelsesberedskab bestående af 6 specialudrustede miljøskibe, som vil kunne iværksætte afværgeforanstaltninger og bekæmpe konstaterede forureninger i de danske farvande.

Forsvarets opgaver gennemføres i tæt koordinering med Beredskabsstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Farvandsvæsenet, politiet, kommuner og amter m.fl. Herudover samarbejdes med vores nabolande i medfør af indgåede samarbejdsaftaler.

Forsvaret løser opgaven

I forbindelse med overførslen 1. januar 2000 udsendte Forsvarskommandoen (FKO) et direktiv vedrørende opgaverne til Søværnets Operative Kommando (SOK) m.fl. Direktivet fast-

sætter opgaver, ansvar og beføjelser i relation til havmiljøet. Det er heri anført, at den samlede miljøopgave består af følgende fire operative delopgaver:

- Opstilling og opretholdelse af beredskab,
- Miljøovervågning,
- Håndhævelse samt
- Egentlig forureningsbekæmpelse.

Opgavens overordnede mål er gennem overvågning, håndhævelse og bevissikring, primært på søterritoriet og sekundært i Danmarks Eksklusive Økonomiske Zone (EEZ), at sikre en præventiv virkning som led i egentlig forebyggelse. For at tilgodese maksimal præventiv virkning koncentrerer opgavevaretagelsen om overvågning og bevisindsamling. Ved ud- og optagning af olieprøver samt gennemførelse af sammenlignelige olieprøveanalyser søges sikre beviser tilvejebragt, så retlige tiltag kan iværksættes.

Hvis olieforurening er sket, søges skade- og følgevirkningerne, primært på kyster og

FORSVARETS RESSOURCER

FKO, FKOregionen, Flyvestation Værløse

X

Søværnets Havmiljø Sektion har mange strenge at spille på.

strande, begrænset ved betids underretning af statens myndigheder og effektiv koordination af indsættelsen af de samlede ressourcer.

SOK, som overvåger skibsfarten i de danske farvande, har ansvaret for den daglige operative ledelse og koordinering af den samlede indsættelse af de statslige ressourcer til søs, herunder assistance fra involverede eksterne myndigheder.

SOK træffer afgørelse om omfang af indsatsen i forbindelse med konstaterede forureninger og disponerer allokerede (tildelte) statslige ressourcer. Opgaveløsningen koordineres om nødvendigt med kommunale og amtslige beredskaber. Helikoptere kan desuden anvendes til olieprøveopsamling, såfremt dette ikke kompromiterer udførelsen af primære opgaver, f.eks. søredning, patientevakuering m.v.

Ansvarsområdet til søs

udgøres af den danske EEZ (Danmarks Eksklusive Økonomiske Zone) samt søterritoriet, idet dog staten derudover har forpligtelser på det åbne hav, jf. internationale konventioner herom. Bugter, fjorde og havne er omfattet af søterritoriet, mens ferske vande som vandløb, bække, åer, indsøer og kanaler ikke er omfattet af ansvarsområdet.

Ansvaret i relation til off-shore installationer og deres virke er ligeledes ikke omfattet.

De nye opgaver indebærer, at

den samlede ansvar for bevisindsamlingen er forsvarrets. Optimal sikring af beviser i form af foto-, videooptagelser, positionsangivelser, vidneforklaringer, beskrivelse af gerningssted og forurenere m.v. samt den nødvendige olieprøvetagning er grundlaget for overhovedet at kunne rejse en juridisk holdbar sag i forsøget på at bringe en forurener til ansvar.

Detaljerede beskrivelser og vejledninger samt praktiske procedurer for bevisindsamling og olieprøvetagning er derfor udarbejdet og udsendt til søværnets enheder samt til alle øvrige myndigheder, der deltager i løsningen af opgaven.

Forsvaret har nu ansvaret for den samlede økonomiske registrering og styring. Opgaven består her i at opføre den samlede ressourceanvendelse i relation til den enkelte sag. Disse

Den samlede stab ved Havmiljø Sektion. Stående fra venstre: Overassistent Anne Holst-Andersen, orlogskaptajn Peter Søberg Poulsen. Siddende fra venstre: kaptajnøjntant Henrik Grejs, sergent Henriette Corell Lundberg Pedersen, orlogskaptajn Carsten Rasmussen.

omkostninger er blandt andet udgangspunkt for størrelsen af et evt. erstatningskrav, af den straf, eller den bøde, forurenere vil kunne blive pålagt. SOK koordinerer og behandler fremover alle rapporteringer om udgifter i relation til forureningssager til søs.

Ansvaret for den samlede juridiske sagsbehandling er fremover forsvarrets. Efter indsamling af alle beviser vedrørende en forurening af havmiljøet, herunder modtagelse af olieprøveanalyseresultatet fra Danmarks Miljøundersøgelser, overgår sagen til særlig juridisk sagsbehandling i FKO. Beviserne vurderes med henblik på beslutning om hvorvidt sagen har en sådan karakter, at den kan forelægges anklagemyndigheden. "Rejsningen" af sagerne og den forhåbentligt efterfølgende domsfældelse anses som afgørende for den præventive indsats på området.

Søværnet er nu bemyndiget til at håndhæve visse aspekter af Havmiljøbeskyttelsesloven og bl.a. til at gribe direkte ind overfor forurenere med henblik på at standse eller forebygge en igangværende eller en truende forurening. Myndigheden indebærer også, at søværnets skibe og fartøjer, herunder helikoptere, vil kunne gennemføre tilsyn med overholdelsen af loven. Det kan f.eks. indebære, at et

skibsbårent boardinghold sættes ombord i formodede forurenere for at tage olieprøver, checke skibsdokumenter, journaler og i øvrigt indsamle bevismateriale.

Håndhævelse af myndigheden er inddelt i begreberne tilsyn og indgreb. Tilsyn omfatter anrån af skibsfarten og rutinemæssig kontrol af identitet, rute, ejerforhold og f.eks. skibsdokumenter, mens indgreb tillige omfatter fysisk kontrol af skib, journaler, olietanke m.v. og ikke mindst myndigheden og pligten til at beordre et skib til standsning, ændring af destination eller f.eks. tilbageholdelse. Det er kort formuleret således:

"Forsvarets beføjelser indebærer udøvelse af tilsyn, fremsettelse af krav om sikkerhedsstillelse, udstedelse af forbud og påbud samt gennemførelse af indgreb, herunder om fornødent forfølgelse in continenti".

Administrative bøder. Forsvaret er 1. juli 2000 yderligere tillagt mulighed for at udstede administrative bøder for ulovlig udledning af olie fra skibe. Der er ved loven skabt hjemmel til, at der, før dom er afsagt eller bødeforlæg vedtaget, kan træffes beslutning om at tilbageholde (beslaglægge) et skib, som ulovligt har udledt olie, hvis dette skridt er nødvendigt for at

sikre det offentlige krav mod udlederen.

Kendetegnet for den administrative bøde er, at den følger tilsvarende regler, som er fastsat i retsplejeloven om politiets bødeforlæg. Det vil bl.a. sige, at den pågældende skal erklære sig enig i overtrædelsen, bødens størrelse, og i at sagen afgøres administrativt med et bødeforlæg. Skibsføreren skal oplyses om, at beslutning om bøden og bødens størrelse vil kunne indbringes for retten. Beslutningen om udstedelse af administrative bøder påhviler FKO Juridiske Afdeling i koordination med SOK.

Søværnets Operative Kommando Operationscenter har den daglige operative ledelse af forsvarets miljøindsats

SOK Operationscenter, placeret i bunker ved Århus, huser SOK Operationssektion. Sektionen bemandet og opretholder på døgnbasis vagt i et operationsrum, hvor søværnets aktiviteter til søs overvåges og kontrolleres gennem anvendelse af Royal Danish Navy Command-, Control and Information System (RDN CCIS).

Operationsrummet udgør tilføjelse "Maritime Rescue Coordination Center (MRCC)", der leder søredningstjenesten i det danske ansvarsområde i tæt samarbejde med ikke mindst "Rescue Coordination Center (RCC)", placeret ved Flyvertaktisk Kommando (FTK) i Karup. Endvidere er der etableret et døgnbemandet EU-meldecener, der håndterer indberetninger vedrørende skibes ankomst eller afgang til/fra dansk havn med farligt eller forurenende gods.

Opgaver relateret til havmiljøet varetages af en oprettet "Havmiljøsektion", hvor 3 officerer og en sekretær varetager al sagsbehandling.

Ved marinedistrikter og eskadrer og ombord i søværnets skibe, fartøjer og helikoptere er det "den almindelige bemanding", der varetager de nye opgaver – tillige med alle de andre opgaver, der i forvejen løses. Det skal dog her bemærkes, at der i forbindelse med officersuddannelsen også indgår uddannelse i løsning af havmiljøopgaven.

Observationer af mulige forureninger tilgår SOK fra mange kilder. SOK modtager f.eks.

satellitfotografier optaget med særligt henblik på identificering af mulige forureninger af havet, og fotografierne er SOK i hænde meget hurtigt efter optagelse. Hurtig reaktion er derfor mulig på baggrund af disse fotografiers varsling.

Såvel private personer, der f.eks. fra strandkanten mener at have konstateret en forurening, som et civilt fly, der observerer en havoverflade der kan se ud til at være forurennet, melder til SOK enten direkte eller via politiet, et marinedistrikt eller på anden måde.

SOK modtager og behandler alle meldinger med udgangspunkt i "Worst Case" – det vil sige, at indtil det er bekræftet anderledes, er der tale om en forurening til søs, der skal undersøges. Det er dog ingen hemmelighed, at langt størstedelen af modtagne meldinger viser sig at være alger, tang, pollen eller strømskel, men kan også være let gasolie, der hurtig

tigt fordampes og derfor ikke er "bekæmpbar".

Enhver anmelder, der måtte ønske det, vil efter endt sagsbehandling blive underrettet direkte af SOK om, hvad anmeldelsen førte til af aktioner fra søværnets side. Alle anmeldelser registreres og rapporteres videre til FKO.

Anmelder kan også være en olieplatform i Nordsøen, der f.eks. ved et uheld er kommet til at spilde olie i havet. Koncessionshaveren har i disse tilfælde selv ansvaret for umiddelbart at sætte ind over for forureningen.

Når SOK modtager underretning om en søulykke, hvor skibe er grundstødt, kollideret eller på anden måde forulykket, disponeres i miljøsammenhæng som hovedregulering og dedikeret miljøfartøj til stedet for at sikre, at eventuel udstrømmende olie inddæmmes før det forurenede havmiljøet – eller en strand. Er forureningen sket, iværksættes

med det samme inddæmning og opsamling af olien.

Overvågningen af havmiljøet af præventive hensyn og med det formål eventuelt i tide at opdage en forurening, udføres af flyvevåbnet. Der disponeres årligt 500 timers jettid med en fordeling, der tilsikrer at alle farvandsafsnit inden for det danske ansvarsområde patruljeres ligeligt. Flyvningerne planlægges af FTK i samarbejde med SOK og koordineres med miljømyndigheder i alle nabolande.

Havmiljøflyvningers resultat kommunikerer til SOK, og på grundlag af eventuelt modtagne rapporter kan SOK med kort varsel disponere relevante, søgående enheder mod positionen.

Miljøflyet kan imidlertid selvstændigt anrabe en eventuel forurener i den hensigt at standse igangværende eller umiddelbar fare for forurening, herunder forbyde føreren af skibet at anløbe dansk havn, påbyde en

kursændring eller forlange standsning. Miljøflyet vil i den forbindelse – på lige fod med søværnets enheder – sikre beviserne, f.eks. fotografere, optage radiosamtaler etc.

Et af søværnets skibe eller en helikopter kan dirigeres til positionen for at tage en olieprøve fra forureningen eller for at udføre egentligt indgreb i form af ombordsætning af personel til olieprøvetagning, kontrol af skibsdokumenter og eventuelt efterfølgende udstedelse af administrativ bøde i samråd med FKO.

Som det fremgår af ovenstående, er der tale om en omfattende og krævende opgave, hvor søværnets varetagelse heraf meget gerne skulle indfri den politiske målsætning.

Lad mig til sidst opfordre alle, der har lyst til at vide mere om opgavens løsning – og for den sags skyld i det hele taget om søværnet – til at konsultere SOK hjemmeside på Internettet. Adressen er www.sok.dk

Søværnets miljøindsats i Biscayen vækker respekt

Fakta:

Søværnet råder over fire miljøskibe. "Gunnar Thorson" og "Mette Miljø" er stationeret ved Marinestation København medens "Gunnar Seidenfaden" og "Marie Miljø" er stationeret ved Flådestation Korsør.

- "Gunnar Thorson" og "Gunnar Seidenfaden": Byggeår 1981 på Frederikshavn Skibsværft. 1.211 bt., 750 tdw. Deplacement 1.660 tons. Længde 55,60 m. bredde 12,30 m. dybdegang 3,86 m. servicefart 12 knob
- "Mette Miljø" og "Marie Miljø": Byggeår henholdsvis 1979 og 1980 på H. Hoffmann & Sønner, Esbjerg (skrog), Søren Larsen & Sønners Skibsværft A/S Nykøbing Mors (udrustning). 194 bt., 90 tdw. Deplacement 247 tons. Længde 29,75 m. bredde 8,02 m. dybdegang 2,38 m. servicefart 10 knob

Søværnet kan samtidig sende en regning på rundt seks-syv millioner kr. til de spanske myndigheder.

I perioden 29. november 2002 til medio februar 2003 har miljøskibet "Gunnar Seidenfaden" for en dagsrate på kr. 100.000 opereret i Biscayen med oprydning efter olietankeren "Prestige s" forlis i november ud for den spanske kyst.

I første fase af indsatsen opsamlede "Gunnar Seidenfaden" ca. 400 tons svær fuelolie skriver Tidsskriftet "Søfart". Herefter tvang dårlig vejr med megen søgang myndighederne til at ændre taktik. Omkring 100 spanske og franske trawlere gik på regulær fiskeri efter flydende olieklatter. Herefter gik trawlerne på siden af blandt andet "Gunnar Seidenfaden" for at få tømt deres trawl og få dem damprensede for den svære fuelolie inden de igen gik på "fiskeri" der på det tidspunkt var den eneste brugbare metode ude til søs.

Heldig hånd

I de to måneder "Gunnar Seidenfaden" har været på opgaven, er mandskabet på 17 blevet skiftet i mindre grupper så der hele tiden har været overløb. Gijon i Spanien er i hovedparten af tiden blevet brugt som base.

Søværnet har med miljøskibet haft en heldig hånd med at benytte det danske skimmersystem fra Ro-Clean Desmi A/S, der sammen med Roulunds Fabrikker (flydespærringer) har leveret en del udstyr til denne storstilede aktion- Ro-Clean Desmi A/S har udviklet et skimmersystem monteret på en kran og udstyret med en skruerpumpe, der kan klare de tungtflydende olietyper.

Dampring

Systemet forbedres af en dampring, der sidder på pumpens sugeside med stor lysning. Det betyder, at olie i berøring med dampringen varmes hurtigt op og derfor bedre kan flyde igennem pumpen og ned i miljøskibets lastrum. Pumpekapa-

ret er gunstige tilfælde på 100 tons pr. time.

Problemet med svær fuelolie er generelt, at den kræver opvarmning til 60 – 70 grader for at almindelige pumper kan tage fra og trykke den gennem rørledningerne, et problem som er aktuelt når opsamlet olie f. eks. skal sendes i land til tanklagre.

Derfor har "Gunnar Seidenfaden" med baggrund i erfaringerne fra Grønsund, lejet en dampgeneratoranlæg til opvarmning af fuelolien. Skibets kedelanlæg og varmespiral i lastrummet kan ikke varme til over 60 grader C.

Ro-Clean Desmi har med stor tilfredshed noteret sig, at Søværnets mandskab på miljøskibet har arbejdet særdeles professionelt på opgaven, og at effektiviteten har stor opmærksomhed. Den vil nu blive anvendt i den fortsatte markedsføring af skimmersystemet, som der allerede er modtaget flere nye ordrer på under indtryk af stadig stigende beredskab mod olieforurening.

MARINEFORENINGENS ÅRSREGNSKAB 2002

DRIFTSREGNSKAB

INDTÆGTER:

Kontingenter		869.057,50
Indskud	30.600,00	
Overført til grundfonden	-7.650,00	22.950,00
Renteindtægter		13.079,91
Årets underskud		<u>49.536,38</u>
		<u>954.623,79</u>

UDGIFTER:

Kontorhold	64.901,02
Husleje og varme	96.799,06
Flytning & indretning egne lokaler, incl. købsomk.	57.251,52
Lønninger	142.475,88
Møder (incl. rejseudgifter)	130.470,40
Rejse- og repræsentationsudgifter	29.247,69
UNDER DANNEBROG	<u>433.478,22</u>
	<u>954.623,79</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER

AKTIVER:

Kassebeholdning	983,75
Mellemregning Grundfonden uforrentet	116.557,70
Mellemregning Grundfonden forrentet	400.000,00
Mellemregning afdelingerne	2.930,00
Depositum frankeringsmaskine	1.100,00
EDB-anlæg	1.000,00
Øvrigt inventar	10.000,00
	<u>532.571,45</u>

PASSIVER:

Skyldige afgifter	2.614,00
Kasse kredit (maksimum kr. 320.000,00)	176.741,16
Henlagt kontingentregulering	69.088,00
Henlagt 100 års jubilæum	60.000,00
Kapitalkonto pr. 1/1-2002	283.721,67
Driftsunderskud	-49.536,38
Henlæggelser	-10.057,00
Kapitalkonto pr. 31/12-2002	<u>224.128,29</u>
	<u>532.571,45</u>

Ovenstående regnskab er revideret i henhold til bilag og afstemt efter kontoudtog

N.M. Jespersen
Revisor

Kurt Kaysen
Revisor

Medlemmer, der måtte være interesserede i det detaljerede regnskab, kan rekvirere dette på Landskontoret

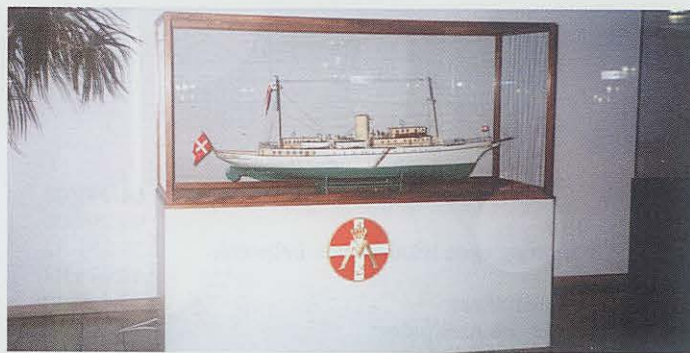
Rønne – Som omtalt i Under Dannebrog februar, har Bornholms Marineforening fået overdraget tre skibsskruer fra det nedlagte Rønne Kommunes gamle adoptionsskib "Krieger".

På billedet til venstre overrækker afdelingens tidligere formand Peter Birk Jensen navneskiltet fra "Krieger" til den nuværende formand Per Lehmann Jørgensen og på billedet til

højre deltager Bornholms Marineforening sammen med Rønne Skipperforening i den officielle overrækkelse af den skruer der er placeret ved Rønne Rådhus. De to øvrige skruer er placeret ved henholdsvis Rønne Havnekontor samt ved Marinestuen på Sjøgårinjen.

København – I forbindelse med landskontorets flytning blev det nødvendigt at lade den flotte model af Kongeskibet Dannebrog flytte til foyeren på Ebeltoft Rådhus hvor den står og gør god reklame for Marineforeningen side om side med en model af fre-gatten Jylland. Modellen er en gave til Marineforeningen skænket af Distrikt 2/Nordsjælland i forbindelse med 75 års jubilæet i 1988. Nu afdøde Jon Rasmussen og Preben Bentsen stod for tilvirkningen af modellen medens Niels Ole Petersen lavede montren. (Foto: Søren Konradsen).

Efterlysning:

Henrik Gerners gæstebog

Da værkstedsskibet Henrik Gerner blev sænket den 29. august 1943 lykkedes det skibets daværende næstkommanderende Erik C. C. Stærmosse, at redde skibets gæstebog, inden han sammen med søløjtnant Knud A. Edwards satte skibet i brand. I gæstebogen, der indeholdt autografer fra en række kendte folk, der havde besøgt skibet, nåede Stærmosse at tilføje en indskrift, der lød noget i retning af "farvel Henrik Gerner, 29. august 1943 kl. 0400"

Ifølge den nu 90-årige Erik Stærmosse, så afleverede han efterfølgende bogen ombord på stationsskibet Hekla, men her ender alle spor. Jeg er pt. igang med en bog om flådens sænkning, der skal udkomme i forbindelse med 60-året for begivenhederne til sommer, og jeg kunne i den forbindelse godt tænke mig at høre om nogen skulle vide, om Henrik Gerners gæstebog stadig eksisterer og i givet fald hvor.

Henvendelse:

Søren Nørby, stud. mag. Orlogsmuseet telefon 32546363
e.mail: noerby@orlogsmuseet.dk

"Søhesten" på Pejsegården

Besætningen på Ministrygeren "Søhesten", årgang 1945-1954 har fastlagt årets træf, hvortil ventes god tilslutning, til fredag den 13. og lørdag den 14. juni på Pejsegården i Brædstrup i det midtjyske.

Interesserede kan få yderligere oplysninger hos redaktør S. E. Rønne Olesen, Hyrdestien 18, Ebeltoft tlf. 86372799, mobil 20992799

Esbjerg – Som anerkendelse for 60 års lang og tro tjeneste i Marineforeningen for Esbjerg og Omegn, modtog forhenværende fiskeskipper Olaf Plet på generalforsamlingen den 26. februar det fornemme 60 års tegn af formanden Henning Baagø Svinth.

Det var næsten en ferie

Medlemmer af Grenaa Marineforening udsat for elementernes ugunst.

Grenaa – Søndag den 05. januar drog 25 festklædte personer med tilknytning til Grenaa Marineforening, i bus til Ålborg for at opleve Den Russiske Sortehavsflådes Maritime Korps optræden i Ålborg Kongres Center oplyser Jørgen Lund.

Bussen forlod Marinestuen kl. 15:30 for i snestorm og stærk kulde, at bevæge sig de mange kilometer nordud. Medens passagerne spillede kort kørte bussen gennem vinterlandskabet. Nord for Randers frøs toiletterne til, så efterfølgende toilettet foregik i små balsko ude i de kolde vejgrøfter.

Ved ankomst til Kongres Centret kunne chaufføren ikke finde indgangen på grund af sne. Men efter et besøg på Restaurant Påfuglen fik gruppen hjælp til at komme ind i de rette lokaler.

Da festen – i øvrigt en fantastisk oplevelse siger Jørgen Lund – var forbi kunne chaufføren oplyse, at politiet i Ålborg havde forbudt alt udkørsel.

Så viste formanden sig som den mand han er og fik dels skaffet natlogi på Hotel Sømandshjemmet samt tandbørster til mandskabet.

Sømandshjemmet i Ålborg er et afholdshotel, så efter god ro og orden natten igennem kunne gruppen næste morgen bevæge sig sydpå til Grenaa en god og speciel oplevelse rigere.

JUBILARSTÆVNET 2003

afholdes

søndag den 31. august kl. 10-16.

på Holmen til minde om
indkaldelsen til Søværnet

Årets Jubilærstævne er for indkaldelsesårgange med endetal **3 & 8** (25-, 40-, 50-, 60-, 65- & 70-års jubilærer).

Deltagelse er *ikke* betinget af medlemskab af Marineforeningen. Ikke-jubilærer blandt Marineforeningens medlemmer kan også tilmelde sig,
jubilærer har dog fortrinsret.

Deltagerpris:
medlemmer kr. 225,-
ikke-medlemmer kr. 250,-

I år, der er 60-året for flådens kamp og sænkning den 29. august 1943, ventes flere deltagere end hidtil. Tilmeldinger ud over 250 sættes på venteliste. Stævneprogrammet meddeles i 'Under Dannebrog', nr. 3.

SKRIFTLIG TILMELDING & BETALING,
der skal være landskontoret i hænde senest
fredag den 27. juni 2003, sendes til

Marineforeningen, Trondhjemsgade 5, kld., 2100 Kbh. K.

Giro 2 00 16 08 - kuverten mærkes 'Jubilærstævne'.

Betaling skal være ledsaget af TYDELIG og KORREKT navn, adresse, telefon & årgang. Medlemmer skal desuden påføre afdelingsnavn & medlemshovednummer.

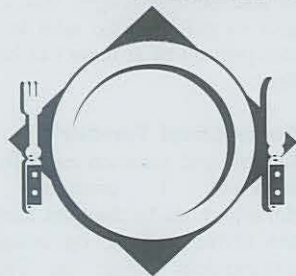
BEMÆRK! Billetter kan ikke købes ved personlig henvendelse på Marineforeningens landskontor.

VEL MØDT!

BIRGER TYKSKOV, Jubilærudvalget

KABYSSEN

Revelsben med øl

Tommy Pedersen, Tinghallen, Viborg har også til dette nummer af Under Dannebrog en pragtfuld opskrift han gerne vil dele med Marineforeningens medlemmer:

Beregn 2 á 3 ben pr. person.

Benene brunes i smør og anrettes i en bradepande på en bund af gulerødder/selleri/pastinak og løg i grove stykker.

Retten krydres med salt og peber, der tilsættes vand og én mørk øl (Classic eller lignende) pr. person

Benene braiseres i ovnen i ca. 1 time ved 180 grader. Tilsæt eventuelt mere øl efter 1/2 time.

Skyen jævnes og smages til med salt og peber samt kulør.

Anret revelsbenene med urterne og serverer kartoffelmos til.

OBS.: Ved juletid kan retten serveres med urterne, grønlångkål og brunede kartofler.

Viborg – Da det i dette kalenderår er 50 år siden vi var på opmåling i de grønlandske farvande med Heimdal, vil jeg gerne hermed opfordre besætningsmedlemmerne fra Heimdal og gasterne januar skolen i Arresødal lejren 1953 om at møde op til jubilæumsstævnet på Holmen i august måned.

Billedet viser maskinbesætningen dette år. Med kasketter fra venstre: tredjemester navn ??, andenmester K. Hartung Nielsen, førstemester A. Wittenberg, fyrpladsleder Larsen, overfyrbøder Larsen. Gasterne bageste række: Herman, Frank, Verner, Max. Midterste række: "Esbjerg", Keld, Benny og Arvid. To faste fyrbødere (ikke med på billedet) er Carlsen og Erling Aggergaard.

Keld Pedersen, Mimersvej 19, 8800 Viborg, 86 62 32 27

Hals – De 45 delegerede fra de ni afdelinger under distrikt 12 poserer her foran Hals Marineforenings smukke og unikke Marinestue. Stuen er indrettet i den gamle redningsstation og emmer af nostalgi og historie.

Distriktsrepræsentanten Carl Frede Haugaard kunne på mødet konstatere, at der sædvanen tro er fuld gang i aktiviteterne i samtlige afdelinger. Medlemstallet i distriktet er nu tæt på 1.750. Næste distriktsmøde afholdes i Hirtshals til september.

Formandsmøde 06. sept. 2003

Marineforeningens 80 afdelinger inviteres til formandsmøde i Borgerforeningen, Nyborg lørdag den 06. september 2003

Afdelingerne skal selv betale rejseomkostningerne mens resten af arrangementet er på Marineforeningens regning.

- Møde: start kl. 11:00 afslutning kl. ca. 18:00
- Dagsorden: udsendes i maj efter sendemandsmødet

På landsbestyrelsens vegne Børge Ferning,
mødeudvalget.

Dannebrog er kultur

Marineforeningens lokalafdelinger kan søge om nye flag hos Danmarks – Samfundet

Brøndby – Selv om indtægterne til Danmarks – Samfundet ved salget af de små Dannebrog flag de senere år er faldet, er det stadig muligt for Marineforeningens lokalafde-

linger at erhverve sig nye flag gennem organisationen.

Det understreges dog fra Danmarks – Samfundets side, at flagansøgninger alene kan tilgodeses, hvis den pågældende ansøger på forhånd har indsamlet et større beløb ved flagsalg, altså noget for noget princippet. På den baggrund bør afdelingerne støtte Danmarks Samfundet gennem køb af de små flag, som blandt andet kan benyttes til at sætte på postkvarter med mere.

Også private donationer er velkomne på giro 202-1544.

Danmarks – Samfundet arbejder i øjeblikket med at opnå statslig støtte via Kulturministeriet og Tipsmidlerne.

Siden stiftelsen af Danmarks – Samfundet i 1908 er der uddelt flere end 55.000 flag og faner. Organisationen har således medvirket til udbredelsen af nationens smukke gamle flag gennem næsten 100 år.

Tanker om støtteforening

Arbejdet med at skabe en forbedret økonomi i Danmarks – Samfundet har blandt andet bragt et forslag om at oprette en støtteforening på gaden. Blicher det aktuelt, er det en oplagt mulighed for de enkelte lokalafdelinger til at støtte op om foreningen. Ingen anden sammenslutning udfører et lignende arbejde og det bør støttes i videst muligt omfang.

Viceadmiral Michael Tønder - en glemt søhelt genopstår...

Ved Chris Dam,
Selskabet Danske
Tordenskiold- Venner

Viceadmiral Tønder har en helt speciel plads i den dansk-norske søkrigshistorie, men det må siges, at han er en af vore søhelte, der er blevet glemt i vor egen tid.

Ved festligholdelsen af Tordenskiolds fødselsdag den 28. okt. 2002 i Holmens Kirke foretog Norges ambassadør i Danmark, H. E. Dagfinn Stensteth, afdugningen af viceadmiral Tønders ligplade, der nu er retsmæssigt anbragt via-a-vis Tordenskiolds sarkofag.

I forbindelse med at Viceadmiral Christian Michael Ludwig Ferdinand Tønders kiste blev taget ud af gravkapellet ved Holmens Kirke i 1874, blev ligpladen taget af og lagt på kirkens loft, indtil den senere blev hængt op på en trappegang. Admiralsens ligplade blev ikke protokolført, men genfundet i Holmens Kirke 29. oktober 2001 af Dir. Rolf Scheen fra Forsvarsmuseet på Akershus i Oslo, og siden restaureret af Nationalmuseets konserveringslaboratorium. Baggrunden for eftersøgningen var, at Rolf Scheen dagen før havde holdt foredrag om admiralen i Selskabet Danske Tordenskiold - Venner.

Om hvem er han så - den glemt søhelt med træbenet

På ligpladen står der, at han bliver født 25. oktober 1692 på gården "Næss ved Christiania", en gård i Bærum vest for Oslo. På ligpladen står der også, at han bliver indskrevet som kadet i 1703, altså i en alder af kun 11 år. Han kommer i tjeneste på Tordenskiolds fødselsdag 28. oktober 1709, året hvor krigen mod Sverige igen bryder ud. 22. juli 1715 kommer Sekondløjtnant Michael Tønder for alvor i ilden. En større eskadre under Viceadmiral Sehesteds kommando er ved Rügen i kamp mod en større svensk flåde, og da Tønder fra Orlogsskibet Ditmarschen vil entre et svensk bombarderfartøj, får han det højre ben skudt af. Men Tønder er ikke ukampdygtig ret længe. Han får lavet et træben og er i fuld tjeneste igen to måneder senere.

Slaget i Dynekilen

Året efter ligger svenske Kong Karl XII foran Halden. Han truer med at tage fæstningen Frederiksten og derefter hele Norge, så den dansk-norske flåde, under Viceadmiral Gabel, må gribe ind. I flåden finder vi den unge Kaptajn Peter Wessel, adlet 24. februar samme år, og under Tordenskiolds kommando finder vi Premierløjtnant Tønder, chef for galajen Printz Christian med en besætning på 185 mand. Tordenskiold får nys

om, at en galajeskadre med forsyninger til Karl XII ligger i bunden af den lange og snævre Dynekilen. Den chance kan Tordenskiold ikke lade gå fra sig, så tidligt om morgenen 15. juli 1716, står Tordenskiolds eskadre, uden ordre fra sine chefer, ind i Dynekilen. Først lægger Tønder galaj til et spiontogt med Tordenskiold ombord. Derefter nedkæmper han svenskernes batteri på den lille holm i Dynekilen. Det får den svenske øverstkommanderende til at stryge sit flag og kommandotegn og sætte sine skibe på grund. Svenskerne sætter ild til skibene og flygter.

Kort lunte i krudttønden

Både Tønder og Tordenskiold vil redde krigsbyttet, og i et dramatisk øjeblik ser vi Tønder smide en brændende tjæretønde overbord fra en huggert lastet med krudt. Røgen vælter op fra lugerne og branden i karmene slukkes. Under lidt stilstand løber han under dæk, for at se om det brænder flere steder. Han ser en brændende lunte stukket ind i en af krudttønderne. Luntens er kun to tommer lang uden for tønden, men han flygter ikke i panik. Han når at rive den brændende lunte ud, og redder derved både liv og krigsbytte. Det viste sig, at der var 260 tønder krudt ombord. To tønder var slået i stykker, og krudtet strøet over de andre tønder. Lige oven over dette stod den brændende tjæretønde.

Andre dramatiske højdepunkter følger slag i slag. Tønder bliver forfremmet til kaptajnløjtnant for sine heltegerninger. Han får også en guldmedalje med kongens portræt til at bære i et blå bånd.

Viceadmiral Tønder

Han er også sammen med Tordenskiold i triumfen i Marstrand, da fæstningen Carlsten bliver erobret, og mange kommandoer senere har Tønder, nu med rang af kommandør, æren af at have Kong Frederik V ombord i flagskibet, Orlogsskibet Oldenburg, på Kongetogtet til Norge i 1749. Det gør han så godt, at han bliver udnævnt til Schoutbynacht, og i 1752 til Viceadmiral.

2. januar året efter dør han i København og bliver bisat i Holmens Kirkes Kapel, Ligkammer nr. 35. Kirkeinspektionen offentliggør i 1874, at afgiften for ligkapellet i lange tider ikke er betalt, og Tønders lig bliver fjernet fra sit ligkammer. Det er det sidste vi med sikkerhed ved om den glemt søhelt, men han bliver antageligt begravet på den lille kirkegård rundt om Holmens Kirke.

Efterskrift

Der findes ingen stor biografi om Michael Tønder, men Tordenskiolds biograf Casper Peter Rothe skriver, at Tønder senere også får skudt sit træben af, ramt af en svensk kanonkugle, og fortsætter: "*det gjorde ham langt større Pine, da hans Træben blev ham fraskudt, end da han mistede sit rigtige Ben*".

Tyske mini-ubåde ved Århus og på Djursland

Tyskerne brugte dansk jord til et Top Secret-projekt

Af Jørgen Toubro

For nogle år siden dukkede en ældre tysker op på marinemuseet i Ålborg.

Han havde taget turen direkte i bil fra Berlin-område. Havde sovet nogle timer i bilen, og stod klar, som første besøgende, da museet åbnede. - Jeg vil gerne se jeres mini-undervandsbåd, sagde han til billetdamen.

Vi kender ikke reaktionen, da den ældre tysker nogle minutter senere stod ved u-båden, men den har sandsynligvis været gri-

bende. Med et interval på et halvt århundrede fik tyskeren set et eksemplar af de, han havde været med til at sejle - til at afprøve - i krigens slutfase, 1944-1945. Manden øste herefter ud af sin viden. Den var betydelig. Han tegnede og forklarede. Korreksede museet, for museets mini-ubåd er ikke helt som den, tyskeren kendte fra krigsårene. Museet har sat lidt til her og der. Fået fremstillet en plexiglaskuppel og malet den i anden farve end krigens camouflag. Det blev også påtalt, men tyskeren må alligevel ha' været nogenlunde tilfreds. Han skrev siden til museet. Spurgte forsigtigt, om den var til salg.

Top Secret

Historien om de tyske mini-ubåde i Danmark er omgærdet af al tænkelig hemmelighed. Måske stemplet Top Secret. I det mindste er der ikke sivet stort ud fra offentlige kilder. Og den, der ved mest om det alt sammen, premierløjtnant Peter Tappe, er kommet frem til, at der ved krigens slutning var 357 mini-ubåde på dansk jord. Han har støvet i tyske kilder. Og i Stockholm-arkivet - de allieredes modstykke. Han har også lyttet til rygter, men har stort set - hverken kunnet få det ene eller andet af- eller bekræftet. Det står dog fast, at Århus-egnen, måske Djursland, spillede en større rolle for tyskerens

mini-ubåde. En del af dem var stationeret i området.

Mini-ubåde

Man ved, at Marder-typen fandtes på Skejby Mark, det samme gjorde Biber-typen. Man ved også, at tyskerne inde i landet - ved Langå - havde mini-ubåde, og at der omkring søerne ved Skanderborg og Silkeborg var en vis aktivitet. Her prøvede tyskerne hurtigsejlede både af. Alle forsynet med sprægstoffer. Man ville se, hvordan sprængstoffet virkede, når man sejlede de førerløse både mod et stationært mål.

Også ved Øster Hurup i Øshimmerland sejlede med ubåde, men så diskret, at der kun

er en enkelt melding om, at det er set.

Cigaretter – for æg

En da 13-årig dreng har kunnet fortælle, at han så bådene, da han gik ned til tyskerne for at tigge cigaretter - til gengæld for æg... men hvorfor disse ubåde-?

- Jo, tyskerne frygtede en allieret invasion gennem de danske farvande. U-bådene og deres besætninger skulle sendes ud, hvis englænderne eller amerikanerne kom.

Nu kom der ingen. Til gengæld kunne man bruge tiden til at træne besætninger - og det skete. Herefter blev u-bådene og dens folk sendt til Atlanterhavskysten eller Middelhavet.

Aldrig større betydning

Der er allierede beretninger om mini-ubådsaktivitet forskellige steder, men våbnet fik aldrig den betydning, tyskerne havde troet - eller håbet. De var udviklet for sent i krigen til, at deres formåen lykkedes. Det blev aldrig til andet end nålestiksoperationer.

Besyderligt nok var det englænderne, tyskerne lærte af under 2. verdenskrig. Det skete, da den tyske krydser Tirpitz søgte tilflugt i Altafjorden i Norge. Fire engelske mini-ubåde gik til angreb, og da de trak sig tilbage, var skaderne på

krydseren så store, at der måtte sejles et halvt tysk skibsværft op for at reparere. Tyskerne sikrede sig en af englændernes mini-ubåde. Studerede den med stor interesse - og sagde:

- Sådan nogle tingester må vi også ha' ....

De danske farvande blev herefter udset til baseområde, men i dybeste hemmelighed. Derfor ved vi ikke ret meget om det. Endnu da. Måske kan du hjælpe -? Måske har du set et eller andet -? Omkring Århus, på Djursland eller ved søerne i Skanderborg og Silkeborg - ?

Jørgen Toubro

født 1944, uddannet journalist. Har arbejdet på Randers Amtsavis og Århus Stiftstidende - nu freelance.

Har gennem årene skrevet en halv snes bøger med lokalhistorisk tilsnit. Blandt andet om forfatterne Hans Kirk, Nis Pedersen, Gustav Wied, men også om besættelsestiden ved Mariager Fjord mm.

Som værnepligtig mariner arbejdede han i et årstid ved NATO, da flådestyrkerne hovedkvarter havde hjemme i Kiel Sleswig-Holsten. Jørgen er medlem af Hadsund Marineforening.

NYT FRA SØVÆRNET

Hvad skal barnet hedde

Marineforeningens medlemmer kan få indflydelse på valg af navne til søværnets to nye fleksible støtteskibe.

Søværnets Materielkommando er i færd med at projekttere og bygge to nye internationalt orienterede skibe til søværnet. Ifølge planen, skal den første enhed forlade Odense Staal-skibsværft (Lindøværftet) juni 2004. Enhederne bliver de hidtil største i den danske flådes historie.

Navngivning af skibene er sædvanen tro forbeholdt admiralkredsen. Men inspiration fra andre søværns orienterede kredse kan altid bruges. På den baggrund inviterer Under Dannebrog medlemmerne til at give deres besyv med.

Med baggrund i, at skibene

bygges for at Danmark kan leve op til den ændrede sikkerhedspolitiske situation, er muligheden for at finde på nye slagkraftige navne optimal.

Ønsker du, at påvirke beslutningstagerne ved navnevalget skal du sende dit forslag ind til landskontoret inden 1. juni 2003

*Adressen er: Marineforeningen, Trondhjems-gade 5, kld. 2100 København Ø
Mrk. "Navneforslag" eller e-mail på
landskontoret@marineforeningen.dk*

I næste nummer af Under Dannebrog sætter vi fokus på Søværnets Materielkommando samt de to nye enheder.

NYHED

Læserrejse til Hamburg & Schleswig-Holstein

25. – 28. september 2003

Under Dannebrog inviterer til fire spændende dage med fokus på maritime, historiske og kuriøse emner.

Med base i Hamburg tager vi sammen med andre med sømilitære interesser ud for at kigge tilbage i historien vel at mærke uden at glemme nutiden. Gennem Under Dannebrog's mange forbindelser kommer vi på turene "ind bag den officielle facade"

Ud over lommepenge og drikkevarer, er alt betalt fra og med frokost første dag til og med frokost fjerde dag. Transporten er i førsteklases bus med toilet og servering ombord.

Under Dannebrog tilbyder denne unikke tur for kun

kr. 3.450,00 pr. person

Vi oplever blandt andet:

- Besøg ved Eider – kanalen, den danske forløber for Kieler - kanalen
- Vi krydser Kieler – kanalen på en meget eksotisk måde
- Besøg på Dampisbryderen "Stettin" og foredrag om skibets rolle i Danmarkshistorien
- Besøg i Danmarks gamle grænseby Altona
- Besøg ved Europas ældste sluse samt ved en af Europas største skibselevatore
- Besøg på Lüneburger Heide på det historiske sted hvor feltmarskal Montgomery modtog den tyske overgivelse i 1945
- Besøg "Neuengamme" KZ-lejr
- Besøg på "Passat" – et af de berømte P-skibe
- Frokost på "Haus der Schiffergesellschaft" i Lübeck
- På hele turen er der indlagt små historiske og maritime overraskelser

Rekvirering af udførligt program samt tilmelding til:

EURO-TEMA Specialrejser
Åhavevej 27, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 80 42 60

En sort dag for søværnet

Det skete for 50 år siden den 27. marts i Rønne

Af Leif Olsen
Minemath 137

Jeg blev tilkommanderet den lille minelægger "Lougen" den 13. marts 1953.

"Lougen" skulle følge med "Ægir" og være skoleskib for mathelever. Efter nogle dage i Isefjorden forlægges der den 25. - 26. marts mod Rønne. Efter en lidt urolig tur over Østersøen, ankommer "Lougen" til Rønne den 27. marts kl. ca. 07:30.

Fortrossen er lige kommet i land og på agterdækket afprøves varpspillet, hvilket medfører en eksplosion i styremaskinrummet.

Hele skibet rystede og strømforsyningen forsvandt, men skibet kom da til kaj, blandt andet ved hjælp af nogle besætningsmedlemmer fra "Argus" eller var det "Faros", som lå lige agten for.

Der kom straks redningskøretøjer og ambulancer og ti mand af besætningen blev kørt til Rønne sygehus. To var døde og en tredje døde i ambu-

Redningskorps på land lænser fra agterskibet

lanceflyver på vej til København.

Dagen gik nu med at losse minelasten over i inspektionsskibet fra Fyr- og Vagervæsnet og "Lougen" blev sat på bedding i sydhavnen. Ved tyvetiden var vi blevet indlogeret på Dana i Rønne, hvor vi blev vasket og fik noget at spise. Herefter talte vi sammen om dagens tragiske hændelse over et par stille øl, før vi kom til køjs.

Et par dage efter, da vejret var gunstig, blev "Lougen" bugseret til Holmen af et af fyrvæsnets inspektionsskibe til en større reparation på Orlogsværftet.

Som det ses på billederne var skaderne i agterskibet af betydeligt omfang og det var værre i maskinrummene.

Betydelige skader på agterskibet, også under dæk.

Slipshavn – På landsbestyrelsesmødet i Nyborg., modtog løjtnant i Marinehjemmeværnet og kasernemester på Marinestation Slipshavn Sejr Petersen, samt netop afgående chef for Marinehjemmeværns Distrikt 1 kommandørkaptajn Kurt Verner Marineforeningens Hæderstegn. Landsformand Otto Lichenberg begrundede i sin overrækkelsestale udnævnelsen med, at begge i en årrække har gjort en stor indsats for at styrke sammenholdet mellem Marinehjemmeværnet og Marineforeningen. På billedet ses fra venstre landsbestyrelsesmedlem for Fyn Børge Ferning, Sejr Petersen, Otto Lichenberg og Kurt Verner

Jørgen Kehling 90 år

Kystartilleriforeningens ærespræsident rundede på den næstsidste dag i 2002 et skarpt hjørne

Bellahøj – Med 206 fremmødte gæster til reception på restaurant Bellahøj, kan der ikke sås tvivl om Kystartilleristernes ærespræsidents store popularitet.

Jørgen Kehling blev indkaldt til Kystdefensionen i 1933 og var ved hjemsendelsen steget i graderne til 1. kanoner som den første i Kystdefensionen skriver Kystartilleri- og Marineforeningens lederblad. Efter endt tjeneste søger Jørgen Kehling i 1938 ind til Søpolitiet. Hvor han virkede indtil 1954. Herefter fortsatte han som overbetjent i hovedstadsområdet. Ved pensioneringen i 1979 var Jørgen

Kehling steget i graderne til politikommissær og chef for politihundetjenesten ved Københavns Politi.

Foreningsarbejdet i Kystartilleriforeningen startede i 1948. Her var han formand for Københavns afdelingen 1961 – 1969 og foreningens præsident i 1968 til 1984. Ved sin fratrædelse som præsident blev han udnævnt til ærespræsident.

Landssekretær Søren Konradsen deltog på vegne af Marineforeningen i receptionen hvor han overrakte foreningens gave. Blandt de øvrige gratulanter sås også tidligere forsvarschef admiral Thiede samt Marineforeningens æresmedlem Ib Ketler og fru Leni.

NYT FRA AFDELINGERNE

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Henning Skjoldby
Gyvelvej 16 C 3.TV
4000 Roskilde
Tlf. 4632 1288

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

Roskilde – Det var Roskilde Marineforening der den 24. december 2002 kl. 15:00 varetoget den årlige ceremoni omkring kransenedlæggelsen ved Mindeankeret i Nyhavn.

Roskilde afdelingen lavede arrangementet i samarbejde med København Marineforening's formand Gerhardt Villy Nørgaard, Sømandsmissionen og Kvindelige Marinere Musikkorps

Kransenedlæggelsen ved Mindeankeret for omkomne søfolk i anden Verdenskrig, er en tilbagevendende begivenhed. Syv afdelinger fra Marineforeningen udgjorde faneborgen under den femten minutter lange højtidelighed

Afdelingen kipper med flaget for Jørgen Malmborg 60 år den 22. april og Bent Weinreich 60 år den 27. april

Kongens Lyngby – Som afslutning på 2002 deltog syv medlemmer fra Kongens Lyngby juleaften med flag i bidende kulde i den altid stemningsfulde kransenedlæggelse ved Mindeankeret i Nyhavn. Hyggeligt er det nu også at møde deltagerne fra andre afdelinger og ønske dem en rigtig god jul indleder Peder Møller sin rapport.

Første aktivitet i det nye år var et besøg på Orlogsmuseet den 19. januar hvor vi blev vist rundt af en utrolig entusiastisk museumsinspektør Jakob Seerup. Under rundvisningen faldt vi i snak med Modelbyggerlaugets folk, der er i gang med færdiggørelsen af "Holmen 68". Det er et fantastisk flot stykke arbejde, der bliver udført af alle på det museum. Marinestuen på Lottenborg var efterfølgende ramme om en lille sammenkomst hvor de 26 deltagere fik nogle gode håndmadder og lidt til halsen. Sammenkomsten var annonceret i lokal-sprøjtten som en "Drop-in" mulighed for interesserede borgere. Dette resulterer i to nye medlemmer. Velkommen til Jess Holsting og Henry Jensen.

Den 6. februar mødtes ligele-

des 26 medlemmer til en meget underholdende rundvisning på Politihistorisk Museum i den nu nedlagte Fælledvejens Station.

Den 15. marts er der middag med foredrag "Min tid i søværnet" af kommandør Henrik Kudsk. I uge 15 er der planlagt en udflugt til det nyindrettede Tekniske Museum i Helsingør. Maj måned kommer både til at indeholde en aftentur til Gardnerhøjfortet i uge 19 med rundvisning af orlogskaptajn Lasse Harkjær samt den årlige Sommerfugleskydning søndag den 25. maj.

Udover de før nævnte nye medlemmer skal der også lide et stort velkommen til Anne Mette Christensen og Alex Poulsen. Afdelingen kipper også med flaget for Torben Schmidt-Rasmussen 65 år den 20. april og Henrik Kudsk 50 år den 04. maj.

Brøndby – K. G. Mønsen fortæller, at der er fuld gang i afdelingen fra hovedstadsområdets vestegn. Blandt andet er arbejdsholdet nu oppe på ni mand efter at Peter Olsen er indgået i teamet i oktober.

Kaj Urban har overtaget jobbet som bibliotekar. Her er der nok at se til, ikke mindst fordi det sidste halve år er væltet ind med nye bøger af maritim karakter. Ole Max Rank har i oktober – som erstatning for de to stjalne – leveret nye kanoner af høj håndværksmæssig klasse. Efter et par års intens indsats, er det nu lykkedes at få fremskaffet og placeret en torpedo som udsmykning af gårdspladsen.

Den første november deltog 113 medlemmer ved et foredrag af Mogens Hovmand om "Krudt og kugler i den Kongelige Marine" Julemødet samlede 130 gaster der med fuld styrke nød de gule ærter med tilbehør fremstillet af Steen Høppner. I anledningen af den kommende jul fik deltagerne et ord med på vejen af præsten ved Glostrup Kirke.

Medlemsmødet i januar samlede 124 der efter en kulinarisk middag hørte på Ib Ketlers foredrag om hans oplevelser som politimand i Kosovo.

26. januar afholdtes Maritim Musikgudstjeneste i Brøndby Strand Kirke. Provt Eigil Bank Olesen forestod den kirkelige handling. Herefter var der optræden af Evert Taube Koret fra Malmø, Kvindelige Mari-

ners Musikkorps. Hele arrangementet afsluttedes med tre trompetsoloer fremført af trompetist ved Søværnets Tamburkorps Stig Mærsk. Ud af de 300 deltagere i kirken, deltog 193 ved det efterfølgende kaffebord.

28. januar havde bibliotekaren indkaldt til tirsdagstræf. Ca. 40 fulgte opfordringen og de fik en god aften med mange videoklip og billard. Damerne havde taget håndarbejde med. En anbefalingsværdig aften der fremover skal ske den sidste tirsdag i hver måned.

Admiralforsamlingen samlede 120 medlemmer. Det hele gik gnidningsløst – beretning, regnskab og budget blev godkendt. Alle på valg blev genvalgt. Endelig kan K. G. Mønsen sluttede sin beretning med at oplyse, at hovedparten af de udrukne Byggefondsbeviser er doneret til afdelingen, en meget stor gestus til gavn for Brøndby Marineforening.

Amager - Ved Nytårsmønstringen 4. januar stillede 48 m/k'er til markering. Ved Tjenestestedskorpsets Nytårsgudstjeneste i Holmens Kirke 05. januar deltog 12 fra Amager med flaget. Søndagsskafningen 26. januar blev ledsaget af øl - foredrag ved medlem Johnny Hansen, inklusive smagsprøver. 12. februar oplevede 18 fremmødte et godt og muntert foredrag af tidligere fængselsoverbetjent John Wassard om Vestre Fængsels Museum, et kommende udflugtsmål. Ved generalforsamlingen nyvalgte Søren Konradsen som næstformand, og Leni Ketler overtog kasserposten. Johnny Hansen valgtes som ny sekretær, og desuden indtrådte Steen Hansen og Uffe Nissen i bestyrelsen. Aage Holm Kroman udnævntes til Æresmedlem af afdelingen med stor applaus.

2. april afholdes Ulkeaften i København's Marinestue med deltagelse af HVF 367 & 369. 4. maj medvirker afdelingen ved HVF 367's arrangementer ved Dragør Kirke/Dragør Fort. 9. maj lægges blomster ved Helgolandsveteran Hans Hansens gravminde på Kastrup Kirkegård.

Der kippes med flaget for Henry Jensen - 60 år d. 23. april, Ole Andersen - 80 år d. 5. maj og Kim Christensen - 40 år d. 13. maj slutter Søren Konradsen.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker
Birger Tykskov
Heimdalsvej 73 3.TV
3600 Frederikssund
Tlf. 47317009/5123 6227

Søllerød, Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

Hørsholm/Rungsted – Jørgen Sterup oplyser, at 16 mand søndag morgen den 22. december 2002 mødte op, for med "Teisten" at forsøge at fange nytårstorsken. Det var frostvejr med blæst og bidende koldt, og båden var overiset, så det blev en prøvelsens tur. Men trods isslag på dæk og fiskegrej lykkedes det dog at hive enkelte torsk og en del sild ombord.

Den 8. januar var der Ulkeaften. Traditionen tro blev der serveret kogt torsk med tilbehør og som sædvanligt, var torskegildet velbesøgt med omkring 40 medlemmer rundt om bordet.

Den 15. januar var der nytårskoncert i en fyldt Hørsholm kirke. Her var der fællessang og musik af Kvindelige Marinere Musikkorps samt sang af Sangvinum Koret fra Karlebo. Dette arrangement, med adgang for alle, er ved at blive en velbesøgt tradition, hvor der efter koncerten serveres forfriskninger i Marinestuen.

Den 5. februar var der igen Ulkeaften. Her serverede Dan og køkkenholdet frikadeller med stuvet hvidkål for ca. 30 deltagere.

Afdelingen kipper med flaget for deres nestor Carl Ludwig Berner der den 27. februar fyldte 90 år.

Hundested - Året 2002 blev økonomisk et almindeligt jævnt år uden store forskydninger i indtægter og udgifter selv om de forskellige ejendomsudgifter fik et løft, som i de private husholdninger. Medlemsantallet ligger næsten fast omkring de 375 med afgang og tilgang af samme størrelse skriver Verner Justesen i sin rapport og han fortsætter.

Foreningens arrangementer har været for dårlige, hvis det skal måles på deltagelsen og det udmønter sig desværre i, at Bestyrelsen mister deres positivitet ved tilrettelæggelser af nye tiltag og flere tænker på at

Så er der pudseften i Hundested.

trække sig tilbage fra det frivillige arbejde, som godt kan være tidskrævende. Ønsker medlemmerne at støtte foreningen er det ikke nok, at møde op en time eller to ved åbningstidene, men ved tilmeldelse til de forskellige arrangementer at luften ideer, der kan danne grundlag for nye aktiviteter til fælles bedste.

På generalforsamlingen (den 21. februar. Red.) var der ikke mindre end 15 medlemmer der fik overrakt 25 års tegnet. Herom mere i næste udgave af Under Dannebrog.

Hundested afdelingen kan den 7. april fejre sit 85 års jubilæum. Dette markeres med en reception søndag den 06. april i Marinehuset fra kl. 12.00 til 16.00.

Afdelingen deltog med 10 mand i distriktsmødet i Hørsholm slutter Verner Justesen.

Gilleleje – Marineforeningen har igen været ved en gang Gløgg og Æbleskiver i Marinestuen oplyser Aage Bang. Omkring 60 medlemmer lagde turen forbi og de havde nogle hyggelige timer.

Den 24. januar holdt tidligere landssekretær Ib Ketler foredrag om sit arbejde som fingeraftryksspecialist samt om sine oplevelser i Kosovo hvor han arbejdede for krigsforbryderdomstolen. Under foredraget kunne Ib Ketler demonstrere over for forsamlingen, hvor hurtigt man kan finde en person gennem blandt andet aftryk på flaske. Kosovo indslaget var ledsaget af billeder der gjorde stort indtryk på forsamlingen.

Den 01. februar var der ålegilde i Marinestuen. Her deltog 48 personer der alle kunne glæde sig over de vel tilberedte ål.

To af afdelingens trofaste og aktive medlemmer har planlagt at arrangere torskegilde den 01.

marts. Da de to herrers talent på dette område er velkendt, forventes et kraftigt fremmøde.

I januar er der gennemført et mindre ombygningsarbejde i Marinestuen. En væg er blevet rettet op men arbejdet er udført uden at det blev nødvendigt med en lukning af stuen i de sædvanlige åbningstider lørdage og søndage mellem kl. 11.00 og 14:00 slutter Aage Bang.

Frederiksværk – Da Gert stadig er på erindringstogt i det fjerne østen må jeg jo gribe pennen igen siger Erik Brandt og skriver så følgende.

Vi begynder stadig et nyt år med en masse gode hensigter i ærmet, og så regner vi med, at medlemmerne er med på nogle af ideerne – aktivitetskalender og detaljer i stuen.

Vi var med, da orlogspræst Peter Thyssen blev indsat som afløser for Ejgil Bank Olesen, som sjælesørger i Auderødlejren. Ved en efterfølgende sammenkomst hos chefen kommandørkajtajn B. Zittan, lovede Peter Thyssen, at hans sjælesorg også ville dække hans lille kirkes overboere. Marineforeningens Frederiksværkafdeling.

Mange i afdelingen viser en helt særlig interesse for Fregatten Jylland. Derfor afholdes en sammenkomst på årsdagen for slaget ved Helgoland, 09. maj, med spising og snak om selve slaget og fregatten.

Af hændelser forude er en tur til Søfartsmuseet på Kronborg og en tur til Kongsøre.

Afslutningsvis skal erindres om sendemandsmøde, fregat-skydning og jubilarstævnet på Holmen. Og til allersidst – Der er onsdagsåbent i stuen, samtidig fortsætter vi – på prøve – med søndagsåbent. Første gang var der kun to fremmødte nemlig formand og suppleant.

Hillerød – På generalforsamlingen den 28. januar mindedes afdelingen Svend W. Larsen og Ib Løfberg der er gået fra bordet forgangne år.

Der var ikke nyvalg til bestyrelsen, så ud over at Svend Høegh afløser Svend Erik Seindal som kasserer medens Palle Mosegaard som næstformand afløser Svend W. Larsen som sekretær, er alt ved det gamle fremgår det af seneste udgave af "Signalet".

Knud Jørgensen, afgående revisorsuppleant og Niels Arne Hansen med 35 år på bagen som flagbærer, fik gaver og vin for deres indsats.

Endelig kunne generalforsamlingen glæde sig over, at overskuddet på kr. 3.544,00 var 40% større end sidste år.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker
Edward Jelen
Nankes Plads 2
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

Holbæk – Holbæk Marineforening afholdt torsdag den 9. januar det årlige Torskegilde i Marinestuen skriver Ernst Jensen. Der var 34 deltagere i den vellykkede skafning. Efter flaghejsning og Kong Christian bød formanden velkommen og ønskede alle et godt nytår.

Det var en dejlig middag de flittige og dygtige damer havde tilberedt til de gamle orlogsgaster fortsætter han – I hjælper os så godt, at alt torsken blev spist op, så formanden fik heller ikke denne gang rester til brug for plukfisk.

Holbæk Marineforening ønsker godt nytår og håber medlemmerne vil bakke godt op om afdelingen i 2003 slutter Ernst Jensen denne del af beretningen.

På generalforsamlingen den 6. februar deltog 18 medlemmer. Dirigenten Lennart Anderson styrede generalforsamlingen vel gennem alle punkter. To medlemmer Helmer D. Nielsen og Svend Aage Jakobsen er i det forgangne år afgået ved døden. Afdelingen udtrykker "Et ære være deres minde".

Kurth Hamann, Verner Christiansen og Ernst Jensen blev valgt til bestyrelsen, øvrige poster var genvalg.

Følgende medlemmer fik årstegn: Børge Villy Hansen 50 år, Bendt Erdmann Madsen 40 år, Steffen Smidt Hansen 25 år. Formanden Helmut Burrack

blev valgt til sendemandsmødet. Efter generalforsamlingen serveredes den traditionelle Skipperlabskovs med et par klare "Foreningens gave".

Korsør – Afdelingen startede det nye år, med nytårsmønstring lørdag den 04. januar. De 30 deltagere kunne her nyde et lille glas på foreningens regning fortæller Knud Aage Madsen.

Formanden Lindy B. Olsens 50 års fødselsdag den 31. januar, blev fejret med maner den 30. januar. Ved et stort åbent hus arrangement, mødte mange gratulanter op fra nær og fjern for at lykønske med den runde dag.

Den 31. januar var der torskespisning med efterfølgende skydning til "Muggen". Skydningen blev vundet af Hans Døssing.

Til begge disse begivenheder var der underholdning af afdelingens sangkor.

Forhenværende politimand Poul Fjeldgaard har også været forbi marinestuen med sit interessante foredrag om tiden i tyske koncentrationslejre.

Knud Aage Madsen oplyser, at der er ulkeaften den 12. april og 20 kroners spising og fregat-skydning den 31. maj.

Billardfolkene i Korsør vil gerne dyste med andre foreninger i distrikt tre. Er der nogle der tør tage kampen op? skal de henvende sig til enten Jørgen på telefon 58374994 eller Viggo på telefon 58372450. Endelig gør afdelingen opmærksom på, at de har nogle julemærker fra 1980 frem til 2000 de gerne vil sælge. Prisen er kr. 10,00 pr ark. Her kan man henvende sig til formanden Lindy B. Olsen på telefon 58353003

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marrill Christiansen.
Grønsundvej 17. 4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

Næstved – Næstved Marineforening har på et medlemsarrangement i november tildelt Harthvig Petersen Marineforeningens Hæderstegn. I indstillingen hed det blandt andet, at Harthvig Petersen gennem ni år har været redaktør for afdelingsbladet, samt at han i mange år har bestridt posten som Hovmester i Marinestuen. På denne post har han altid sørget for at alt var i orden. Han har

for eksempel altid været til stede i stuen, så leverandørerne kunne komme af med deres varer og samtidig har han passeret Marinestuen i åbningstiden på onsdag formiddage.

Ud over hæderen til Harthvig Petersen modtog to nye medlemmer nål og love.

Hele arrangementet blev kædet sammen med en gang gammeldags oksesteg med krølfedt afsluttende med fløderand oplyser bestyrelsen.

Til generalforsamlingen den 21. februar var ca. en tredjedel af medlemmerne mødt op. Formanden Willy E. Laugesen, aflagde en fyldstegørende beretning, der omhandlede dels aktiviteter dels oplysninger om til og afgang af medlemmer. Såvel formandens beretning som regnskabet, der i øvrigt viste overskud, blev godkendt.

Af de tre indkomne forslag, var det især forslaget om en prisstigning på øl samt ændrede indkøbsvaner der skabte debat. Det lykkedes dog dirigenten at holde styr på tropperne, så det hele ikke blev en gentagelse af argumenter, skriver sekretær og kasserer Birte Van der Weiden.

På valg var næstformand, kasserer samt to bestyrelsesmedlemmer og to suppleanter. Alle fik genvalg. Revisor med suppleant og fanebærer blev ligeledes genvalgt.

Efter en hyggelig debat under eventuelt, opfordrede formanden i sin afsluttende bemærkning, de "aktive" medlemmer til at få nogle af de ældre medlemmer med til arrangementerne. "Ved julearrangementet havde vi inviteret enker efter afdøde medlemmer med, og det var en succes der bliver gentaget" sagde han. Som en populær afslutning på generalforsamlingen, modtog den genvalgte næstformand Jens Nielsen, Marineforeningens Hæderstegn for lang og tro tjeneste.

Køge – Til familieaftenen i februar med spisning og dans i Huitfeld-Baren deltog 33 medlemmer og ledsagere oplyser formanden Jørgen E. Petersen.

Ved generalforsamlingen sidst i februar indledte formanden med at mindes Christian E. Christensen der ugen før var gået fra borde efter mange års tjeneste som officer i Hæren og i Marinehjemmeværnet samt efterfølgende mange års medlemskab af Køge Marineforening.

Jørgen E. Petersen gentog i sin beretning de mange aktiviteter i det forløbne år. Peter Ren-

holt og Palle Nielsen afgik fra bestyrelsen. I stedet indtrådte Finn Richardt og Aage Mikkelsen.

Kassereren forklarede det fremlagte reviderede regnskab. Han kunne blandt andet fortælle, at der var tæret godt på egenkapitalen hen over 2002. Etablering af udsagningsanlæg og isolering af loft, samt afholdelse af arrangementer omkring 325 års jubilæet for Niels Juel slaget i Køge Bugt medførte et driftsunderskud på kr. 7.000,00. Bestyrelsens forslag til budget medførte en forsigtig advarsel fra Niels Rasmussen vedrørende de afsatte få midler til vedligeholdelse, ellers blev budgettet godkendt uden kommentarer.

Den 06. april er der heldagsudflugt i egne biler til Holmens Kirkegård med fællesgraven og monumenter over de faldne ved slaget på Rheden. Herfra køres der til Langliniekajen, Bremerholmen, Gammel Dok samt Orlogsmuseet. Den medbragte mad nydes i København afdelingens stuer på Nyholm. På Holmen besøges afdelingen de historiske steder fra slaget i 1801. Turen starter fra Køge kl. 09:00 med mødested på Holmens Kirkegård kl. 10:00

Den 04. maj går vi til den igen fortæller Jørgen E. Petersen. Så er der heldagsudflugt til Masnedøfortet, frokost i Vordingborg Marinestue, besøg på Avnø og til sidst deltagelse i mindehøjtideligheden for de allierede flyvere ved Svinø Kirke. Samme dag er der fjerde maj aften i Marinestuen i Køge.

Den 01. juli afholdes det normale program for kransenedlæggelse ved monumentet for Niels Juel slaget i Køge Bugt slutter Jørgen E. Petersen

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Henri A.L. Holm
Elmevej 17-1
4900 Nakskov
Tlf. 5495 9182
Nakskov, Nykøbing Falster

Nykøbing Falster - Generalforsamlingen blev holdt i orlogsstuen og der var mødt 50 op og det er jo ca. 50 % af medlemstallet skriver Flemming Nørsgaard.

Formand for Nykøbing Falster Benny Christensen og kasserer Eivind Ubbesen overrækker 50 års tegn til Erik B. Madsen og Birger Lorentzen

Formanden Benny Christensen bød velkommen hvorefter Lars Christensen blev valgt til dirigent et job han klarede med professionel hånd.

Såvel formandens beretning som kassererens regnskab blev godkendt.

Erik Madsen samt Birger Lorentzen (Basse) fik overrakt 50 års tegnet medens Holm fik 40 års tegnet. Afdelingen ønsker alle tre hjertelig tillykke.

Afdelingen gør opmærksom på, at de har fået en kvindelig marinere som medlem noget der er meget stolte af.

12 medlemmer var med for første gang og fik overrakt diplom af kasserer Eivind Ubbesen.

Bestyrelsen blev - med undtagelse af Flemming Nørsgaard der ikke ønskede genvalg - valgt til en ny periode. Som afløser for Flemming Nørsgaard blev valgt Jan Bauer.

Knud Broesgaard blev valgt til 1. suppleant, Rene Wulff til 2. suppleant Benny Poulsen fik posten som revisor medens

John V. Rasmussen blev revisor suppleant. Endelig blev Eivind og Benny genvalgt til flægbærere.

Bestyrelsen arbejder nu med at planlægge afdelingens 90 års jubilæum slutter Flemming Nørsgaard.

Nakskov – I sidste nummer af Under Dannebrog fik sætternissen sat Nakskov Marineforenings alder til 60 år. Sekstallet skulle være vendt på hovedet, for rettelig fylder afdelingen 90 år den 22. september 2003.

"Vi er og bliver Danmarks næstældste Marineforening efter Vejle" siger formand Henri Holm "Der er nok en anden jysk afdeling der vil hævde, at de er den ældste" men forklaringen er ifølge Henri Holm som følger.

Danmarks Marineforening blev stiftet i foråret 1913. Som medstifter var søløjtnant kammerjunker Malthe-Bruun der boede i Nakskov. Sammen med andre stiftede han Nakskov Marineforening den 22. sep-

På billedet hæfter formanden for Nakskov Marineforening Henri Holm 25 års tegnet på Kjeld Jacobsen medens Jørgen Christensen ser til

tember 1913 og Nykøbing Falster Marineforening den 22. november, altså alle tre foreninger inden for årstallet 1913.

Den 11. januar var der nytårsmønstring med kogt saltet torsk fra Færøerne. Torsken var leveret af afdelingens medlem Ragnar Johansen. Ved samme lejlighed ønskede afdelingen

tillykke med 25 års tegnet til Kjeld Jacobsen, Jørgen Christensen, Poul Erik Pedersen samt Jørgen Brenneche.

Generalforsamlingen den 12. februar havde et særdeles godt fremmøde. Mødet blev afviklet på en time i god ro og orden – der var genvalgt til hele bestyrelsen.

fremført med moderne computerteknik.

Afdelingen kipper med flaget for Erik Horn 60 år den 13. april, Hans Haug-Pedersen 60 år den 19. april, Karsten K. Jensen 50 år den 22. maj, Bent Jørgensen 60 år den 25. maj og endelig Flemming Nygaard 60 år den 01. juni

Langeland – Afdelingen havde generalforsamling og skafning den 14. februar. Formanden Kaj Larsen bød velkommen til de 15 fremmødte gæster, hvorefter der blev holdt et minuts stilhed til minde om afdøde kammerat Knud Rasmussen.

Efter valg af Jørgen Foss som dirigent, aflagde formanden beretning hvor han blandt andet fortalt om turen Grundlovsdag. Nogle ytrede ønske om at tage til Knuthenborg Dyrepark. Men denne tur ville blive for dyr så bestyrelse ville arbejde videre med at planlægge en tur til Marinemuseet i Aalborg.

Af arrangementer hen over året kunne formanden berette om fregatskydning den 12. august med afhentning af fregatkaptajn Benny Callesen. Denne måtte senere overgive titlen til Poul Danielsen.

Afdelingen har også holdt efterårsfest på Restaurant Neptune med Preben på skipperklaver, en tradition der er kommet for at blive og endelig har der været julestue med gløgg og æbleskiver. Her deltog 22 medlemmer.

Marinestuen har fået ny gavl så medlemmerne nu kan drikke øl i tørvejr. Derudover har stuen fået en generel ansigtsløftning der pynter gevaldigt op. Formanden takkede de folk der har lagt et stort stykke arbejde i stuen.

Endelig kunne formanden oplyse, at Poul Egemose har skænket et videokamera så ubudne gæster i stuen fremover vil blive fotograferet. Medlems-tallet ligger stabilt på 52.

Kassereren Erik N. Gotfredsen aflagde regnskab der udviste et overskud på kr. 2.952,96 Helge N Sørensen, Erik Gotfredsen og Peter Rieck blev genvalgt til bestyrelsen. Storm Hansen og Jørgen Petersen blev genvalgt til revisor. Jørgen Petersen blev genvalgt som sendemand.

Kontingentet sættes fra 2004 op til kr. 175,00.

Efter generalforsamlingen kunne gæsterne nyde Jan Frederiksen's Skipperlabskovs med tilhørende øl, bitter og snaps alt i alt en hyggelig aften slutter William Wermuth sin rapport.

Ærøskøbing – 2002 blev afsluttet på traditionel maner fortæller Niels Kurt Jensen. Sidste søndag i november var der julebanko med 75 deltagere i samarbejde med sømandsforeningen. 06. december stod der julefrokost med 30 medlemmer på programmet og endelig sluttede årets arrangementer med julestue for medlemmer ifølge med børn og børnebørn.

Ærøskøbing og Marstals Marineforeninger har i samarbejde udgivet Plankalenderen for 2003. Udgivelsen er den anden i rækken og den er blevet godt modtaget af såvel annoncørerne som medlemmerne.

Den 26. marts er der arrangeret tur til København med besøg i folketinget samt efterfølgende frokost i snapsetinget. På programmet er der også et besøg på Det Kongelige Teater med rundvisning bag kulisserne og i værkstedet. Endelig sluttet dagen af, med et besøg i Korsør Marinestue for hyggeligt samvær og aftensmad.

Vi kipper med flaget for Hans-Jørgen Nagel 50 år den 10. april slutter Niels Kurt Jensen.

Svendborg – Efter et par vellykkede forsøg med salg af silde- og ostemadder ved lærdagsmøderne, tilbyder køkkenet fremover disse lækkerier den sidste lørdag i hver måned skriver Kurt Kaysen. Det er støtteforeningen "Mariehønsene" med over 50 medlemmer, der står bag initiativet. Støtteforeningen består af hustruer til nuværende og afdøde medlemmer.

En fisketur med museums-skibet "Caroline S. den 09. februar havde 16 deltagere. På trods af en ihærdig indsats, fik ingen af deltagerne noget på kroen ud over kabyssens uforgjævede gule ærter til frokost.

Svendborg Internationale Maritime Academy afvikler lørdag den 24. maj den årlige maritime golfmatch. Golfspillende medlemmer af Marineforeningens 80 afdelinger samt ledsagere, inviteres til at deltage. Der spilles om vandrepokaler samt mange gode præmier i såvel dame- og herrerække.

Yderligere oplysninger og tilmelding hos Kurt Kaysen 62226247 eller e-mail: kurt.kaysen@get2net.dk

Afdelingen kipper med flaget for Poul-Henning Pedersen 60 år den 14. april, Flemming Hansen 60 år den 15. april, Flemming Sommer 50 år den 25. april, Anders Wulff Jørgensen 50 år den 08. maj, Jørgen Pedersen 60 år den 22. maj, Carl Dahl 60 år den 23. maj og endelig Flemming Jensen 60 år den 26. maj

Fåborg – I december var 40 deltagere samlet til den årlige julefrokost i Marinehjemmeværnets bygning på havnen oplyser afdelingens næstformand Hans Johansen. Det blev en hyggelig sammenkomst med lotteriet i centrum. Som sædvanlig var det kassereren Helge Madsen og frue der havde sørget for de mange gode gevinster.

Medlemsmøderne den første lørdag i måneden, er altid godt besøgt med ca. 30 medlemmer til hvert møde.

På generalforsamlingen den 08. februar kunne de 28 deltagere indlede aftenen med en lille højtidelighed hvor K. B. Olsen på bestyrelsens vegne kunne udnævne den afgående formand Willy Rohde til æresmedlem. Willy Rohde har været medlem i 30 år heraf de 25 som formand. En enig forsamling takkede for et godt formandskab i de forgangne år.

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester
Børge Feming
Lærkeparken 19
5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395

Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

Nyborg – 17. januar var der blæst til kammeratskabsaften med indlagt foredrag af kommandør Henrik Kudsk og ålespisning beretter Karl-Erik Sørensen i sin rapport. Henrik Kusk havde valgt, at fortælle om sin tid i søværnet og det var ikke kedeligt. Kommandøren startede sin karriere i ubådene og havde været på patruljesejlads i Østersøen under den Kolde Krig, hvor de sovjetiske havne i Baltikum var under observation.

Senere gjorde han tjeneste i overfladeskibe og var her på fiskeriinspektion ved Grønland. Det gav ham erfaring i at sejle i is, hvilket kom ham til gode i 1996, da vi havde isvinter i Danmark, og han sejlede med isbryder.

Foredraget blev underbygget og belyst af mange fine billeder

Afgående formand og æresmedlem Willy Rohde til venstre overdrager roret til den nye formand for Fåborg Marineforening Flemming Mortensen

Som ny formand er valgt Flemming Mortensen. Aftenen sluttede med en god gang gule ærter og pandekager.

Assens – 30 medlemmer deltog den 08. januar i den årlige inspektion af det lokale bryghus "Vestfyen". Bryggeridirektør Bent Bach Sørensen kunne blandt andet præsentere det nye sodavandsanlæg før gasterne gik over og tjekkede ølproduktionen.

Den 14. januar stillede 49 medlemmer op til foredrag af dykker Allan Gresen med efter-

følgende kogt torsk/klipfisk. Allan Grejsen fortalte om hævnningen af vandflyver BV 138 fra 2. verdenskrig.

Næste arrangement den 11. februar, var kalvefrikassé med efterfølgende kammeratlig hygge.

Generalforsamlingen den 21. februar havde samlet 58 deltagere. Aftenen startede med overrækkelse af jubilartegn for indkaldelse i søværnet. Gregers Daa Schrøder fik 60 års tegnet medens Anton Kjems Hansen modtog 50 års tegnet.

Finn Ekkelund kunne efter to

årtier lade sig udskifte med Knud Erik Hansen medens Orla Andersen blev afløst som kvartermester af Erik Wedel.

Efterfølgende modtog Finn Ekkelund udnævnelsen til æresmedlem af lokalafdelingen. Som begrundelse for udnævnelsen nævnte Ole Julrud Finn Ekkelunds store indsats i bestyrelsen, anerkendelse for Shantykoret samt indsatsen i redaktionen af medlemsbladet.

Orla Andersen blev for en uforlignelig indsats gennem flere år, udnævnt til "Årets Mariner 2003".

Finn Ekkelund slutter sin rapport med at oplyse, at bestyrelsen påregner at arrangere en tur til fregatten "Jylland" til maj.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

sektionschef, Kurt E. Larsen, Heimdalsvej 3, 6100 Haderslev
Tlf. 74 52 78 41
e-mail: t-k-larsen@get2net.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

Haderslev – den 28. januar stillede ni personer op til ulkeaften oplyser Palle Kok. Selv om det havde været rart med lidt flere fremmødte, havde de der deltaget en hyggelig aften.

På distriktsmødet den 8. februar blev Kurt Larsen, formand for Haderslev Marineforening, valgt til at afløse John Oldvej som distriktsrepræsentant for distrikt 8. Deltagerne benyttede lejligheden til at takke John for det store arbejde han gennem tiden har gjort for distriktet.

Ved samme formandsberetning på admiralforsamlingen - med 16 deltagere - fremgik det blandt andet, at fem nye medlemmer er på vej ind i foreningen. En bestyrelsespost fik nyt medlem, idet Stiig Vinther afløste Jørgen Friis. Afdelingen takkede Jørgen Friis for mange gode år i bestyrelsen. Hædersprisen den rustne pullert gik i år til Poul Emil Schmidt. Baggrunden for denne flotte hædersbevisning er blandt andet leveringen af en ny ovn til kabyssen samt det faktum, at han så at sige deltager i samtlige arrangementer i foreningen.

Af kommende arrangementer kan nævnes foredrags og mandeaften den 11. marts. Her kommer C. Grauslund og fortæller om "Kleinbanen", tilmeldingsfrist den 6. marts på listen i Marinestuen. Den 24. april er der virksomhedsbesøg hos Arla Food, Taulov. Tilmeldingsfrist er her den 14. april.

Til sidst oplyser Palle Kok, at da Hovmesteren er en glad mand, giver han gratis sildemad til årets sidste lørdagsåben den 10. maj. Her kan tilmeldingen foregå på listen i stuen. Endelig er der grillaften den 20. juni i Vesterskoven ved skydebanen. Herom nærmere besked i Marinestuen. Bestyrelsen sørger for mad og drikkevarer til rimelige priser.

Fredericia – Et af årets store begivenheder i Fredericia Marineforening var en henvendelse fra en gruppe sergenter fra søværnet der opholdt sig i Vejle.

"Vi har en aften ledig, kan vi få et møde med Fredericia Marineforening over en bid brød? Så tørner flokken til" lød det fra Vejlekanten.

Det blev anledningen til en uforglemmelig aften med mange historier fra søværnet, handelsflåden samt det pulserende liv omkring os. En flok flinke sergenter – jo ungdommen er ikke så ringe endda skriver afdelingen i rapporten til Under Dannebrog.

Lørdag den 15. marts et der fisketur med Det Maritime Hjemmeværn med afgang fra Gammel Havn kl. 13:00. Efter fisketuren mødes deltagerne i Marineforeningen til Skipperlabsskoven – her er damerne velkomne.

Den årlige udflugt i maj ser ud til at gå til Svendborg, herom nærmere. Endelig er der 06. juli festen i Fredericia. Her er der frokost til kr. 90,00 kl. 13:00 – tilmelding foregår på den fremlagte liste i Marinestuen.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinaes Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586

Esbjerg, Fano, Romø, Tønder, Ribe

Romø – Fra formanden Arne Hansen har vi modtaget dette referat fra 2002. Året startede med generalforsamling, hvor Arne Knud Hansen blev valgt som ny formand. Desuden blev der nedsat diverse udvalg - herunder et bådelaug. Den gamle roredningsbåd fra 1898 er efter en omtumlet tilværelse blevet flyttet til Havneby, hvor den er placeret ved siden af marinestuen. På sigt er det tanken at opføre en redningsstation hvor der skal laves udstillinger om redningsvæsenet. Nogle af vore

Assens Marineforening tjekker om alt er i orden på Bryggeriet Vestfyen.

medlemmer skal så passe udstillingen og vise redningsbåden frem for turistene.

Vi har haft besøg af Fredericia afdelingen, og de blev så godt behandlet at de kom igen et par gange. Vi satser på at besøge dem i 2003 og påregner også at tage kontakt til vores nærmeste afdeling, for at undersøge om der er basis for at lave for eksempel nogle udflugter sammen.

Vore egne arrangementer omfattede diverse sammenkomster med spising samt en udflugt til Manø. I 2003 vil vi lave et større program med et antal udflugter og sammenkomster i Marinestuen. Medlemsantallet er gået lidt op og i år får vi yderligere 3-4 medlemmer, således at vi er ca. 27 mand slutter Arne Hansen.

Esbjerg – Esbjerg Marineforening har afholdt den årlige generalforsamling den 1. februar. Formanden bød i sin tale velkommen til de fremmødte og kom blandt ind på det nuværende medlemstal der i dag mønstrer 308 personer, hvilket må betegnes som yderst tilfredsstillende skriver sekretær Erik Lassen Sørensen.

Der blev overrakt 60 års tegn (se side 8) samt to hæderstegn for ekstraordinært udført arbejde i foreningens tarv.

Egon Dam ønskede at trække sig som næstformand og han blev afløst af Svend Åge Pedersen medens Bjarne Lauritsen afløste Sven Gregersen som menigt medlem af bestyrelsen. Bestyrelsen udtrykte stor tak til begge de afdøende bestyrelsesmedlemmer.

Endelig blev Poul Bjørnhart nyvalgt som bestyrelsessuppleant.

De 79 medlemmer til generalforsamlingen kunne efterfølgende nyde skipperlabskovsen tilberedt af afdelingens eget køkkenpersonale. Alt i alt en rigtig god dag oplyser Erik Lassen Sørensen.

I januar har der været sangaften med 50 deltagere og familiebankospil med 62 deltagere. I april er der arrangeret foredrag/debat under emnet "Hvad vil vi med vores forening".

Årets store begivenhed er Sendemandsmødet i dagene 16. – 18. maj (annonceret i Under Dannebrog januar/februar 2003). Foreningen forventer stor tilslutning og der er gjort store anstrengelser for at deltagerne skal få en rigtig god oplevelse i Esbjerg.

Endelig er der i juni arrangeret den årlige bustur der i år går

til Frøslevlejeren med efterfølgende besøg i en nærliggende marineforening.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Vejlegade 8ST.
8000 Århus C
Tlf. 8612 6846

Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg,
Horsens, Samsø, Skanderborg

Ebeltoft – Kammeratskabsaftenen 30. januar i stuen havde samlet god tilslutning. Formanden Chr. Koudal indledte og ønskede alle foreningens medlemmer et godt nytår, hvorefter foreningen var vært ved et krus dampende varm punch. Der blev vist en film om Søværnets sejlforende skoleskibe "Svanen" og "Thyra" – refererende til flagspillet (masten) i gården ved stuen, samt fra skibenes besøg i sommeren 2002 i Ebeltoft. Filmen varede en snes minutter, hvorpå der var et godt socialt samvær med kortspil, raffling og yatzy samt mulighed for at fordybe sig i bibliotekets righoldige litteratur.

Marineforeningens årlige generalforsamling 27. februar, (udførlig omtale i næste Under Dannebrog) havde traditionen tro samlet stor deltagelse. Heri indgik den store hyggelige torskespisning, hvor foreningen havde modtaget 75 kg. torsk fra et medlem. Der blev sagt tak til de mange, der året igennem yder en stor indsats på forskellig måde i foreningen. Bl.a. ved hjælp i kabyssen, til pudsning og almindelig vedligeholdelse i stuen og af udenoms arealerne, som banekommandører og dommere ved skydearrangementer, trykning og samling af medlemsbladet "Kabystryget". Ved Slupkorets mange arrangementer og optrædener og senest ved juleskafningen på Fregatten "Jylland", og ved Pinsefrokosten samt ved indvielsen af Fregattens værft m. m.m.

Havfruerne, damerne i foreningen, har også holdt flere arrangementer i det nye år. Bl.a. en rundborssamtale, hvorpå der blev efterlyst ideer. Der har også været en "Byt-til-nyt" aften samt generalforsamling i marts med efterfølgende kortspil.

Randers – Afdelingens 84. generalforsamling blev afholdt den 14. februar i Marinestuen på Hotel Randers. Omkring 70 medlemmer deltog i såvel generalforsamling som den efterføl-

gende torskespisning oplyser Egon Bjørnholt.

Der blev udtalt mindeord om to afdøde marinekamerater, Folmer Thostrup optaget i Marineforeningen 1951 og Axel Urup Skov optaget i 1958.

Her gengives de punkter, formanden kom ind på i sin udførlige beretning og som ikke tidligere har været omtalt i Under Dannebrog.

19. oktober deltog 12 mand i distriktsskydningen i Horsens, vi glemmer resultaterne, men usædvanlig perfekt.

Den 23. november havde afdelingen besøg af pastor Knud Baagø, som fortalte om sin tid som velfærdsofficer i Søværnet, ligesom han berettede om sin og Leif Juul Petersens tur med korvetten Niels Juel fra Udbyhøj og ind til Danmarks eneste flodhavn – Randers.

Tidligere havnechef Gunnar Drachmann berettede på fællesarrangementet med Roklubbens Venner i Roklubbens lokaler den 04. december, om isvintren i Randers havn og fjord 1962/63.

Juleaften kl. 12:00 var der traditionen tro kransenedlægning ved mindeankeret. Her holdt pastor Knud Baagø en smuk juletale. Denne tradition

er fælles med Randers Kommune, Randers Havn, Randers Marineforening, Marinehjemmeværnet og Randers Skipperlaug. Egon Bjørnholt oplyser, at byens åndelige kulturformidler "Randers Amtsavis" ikke finder det nødvendigt at være til stede. Ved den efterfølgende torskespisning holdt Lars Gjøttermann tale for kammeratskabet og Leif Busch, Fårup blev udnævnt til "Årets kammerat". Denne hæder omfatter to glas samt navnegravering i pladen i Marinestuen.

Årets Kammerat pris er stiftet af afdøde Ejnar Christensen og er en tradition der bliver holdt i hævd.

Formanden Gunnar Strangholt og sekretær Egon Bjørnholt forlod bestyrelsen medens Leif Valbjørn Christensen trådte ind. Hermed er bestyrelsen igen nede på syv mand.

Generalforsamlingen kunne mønstre tre jubilarer der alle var til stede. Poul Pedersen fik 40 års tegnet, Jørgen Kristoffersen og den afdøende formand Gunnar Strangholt fik 60 års tegnet.

Lars Gjøttermann vendte i sin tale for kammeratskabet tilbage til især den afdøende formand og udtalte blandt andet. "Kære Gunnar – 60 år i fore-

Tre jubilarer fra Randers Marineforening - fra venstre Poul Pedersen, Jørgen Kristoffersen samt Gunnar Strangholt - samt gave til den afdøende sekretær Egon Bjørnholt overrakt af Lars Gjøttermann var nogle af de hyggelige indslag på afdelingens generalforsamling.

ningen – 43 år i bestyrelsen heraf de sidste 20 år som formand. Du kom lidt hovedkulds ind i formandshvervet i 1983, ved Schytte Hansens pludselige død. Nok ikke et hverdags, du nogensinde havde regnet med at skulle bestride og nok ikke så længe. Det har for os i foreningen været en god tid. I den periode har foreningen udviklet sig og især samarbejdet med Randers by har været godt". Efter overrækkelse af gaver til såvel Gunnar som hustruen Henny var der stående applaus i flere minutter. På alle måder en bevæget afsked med en afholdt formand.

Afdelingens medlem i Belgien – Peter Bødker – havde skrevet og opfordret bestyrelsen til ikke at droppe stiftelsesfesterne, en begivenhed Peter Bødker deltager i hver gang.

Til slut oplyser Egon Bjørnholt, at der er afskedsfest for Gunnar Strangholt i Marinestuen den 12. april,

Århus – Den 14. februar afholdtes afdelingens 93. generalforsamling i lokalene i Mejlen. 50 medlemmer var mødt frem skriver Ole Vestergaard. Generalforsamlingen startede med at mindes Erik Åby Sissing, Poul Erik Lundstrøm Pedersen, Arne Møller Nielsen, John Rasmussen, Bent Jensen samt afdelingens mangeårige formand Erik Thomasen der var gået bort i det forgangne år.

Den fyldestgørende beretning, omhandlende årets medlemsarrangementer samt oplysninger om opstarten af afdelingens eget blad, blev godkendt med akklamation.

Skytteudvalgsformanden Palle Birkø samt udvalgets kasserer Jørgen Rasmussen aflagde også beretning medens afdelingskassereren Kaj Berg fik sit fine og gode regnskab godkendt med jubel og akklamation.

De forskellige valg gik som følger: Kaj Bergh blev genvalgt til kassererposten. Ole Vestergaard, der ikke ønskede genvalg, blev afløst af Niels Sommer. Peter Skjærbæk blev genvalgt. Skytteudvalget beholdt Jørgen Rasmussen som kasserer medens der ikke blev valgt et nyt medlem til afløsning for Vagn G. Nielsen der ikke ønskede genvalg.

Som førstesuppleant i afdelingen blev Hans Poulsen genvalgt, medens Jan Jensen blev nyvalgt som andensuppleant.

Revisorerne Torben Bay-Johansen og Kurt Brændekilde opnåede genvalg. Førstnævnte fik også genvalg som flagbærer

– her blev Ole Pedersen udnævnt til reserve.

Afdelingsformanden Svend Van takkede Ole Vestergaard for det arbejde han havde udført gennem 28 år i bestyrelsen. Generalforsamlingen sluttede med skafning.

Til slut opfordre afdelingen medlemmerne til at møde op til arrangementerne blandt andet ålegilde den 25. april, skydeaften den 20. maj samt sommerudflugt den 21. juni.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Reberbanen 20 st.
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 2677

Skive, Lemvig, Ringkøbing, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

Glyngøre - Traditioner og ritualer skal vi holde fast ved – derfor blev der også i år afholdt nytårskur for medlemmer med ledsager skriver Jens Th. Carlsen

Man mødte talstærkt op, med diverse undskyldninger for forsinkelse men endelig kunne formanden beordre klar ved flaget, der på ritualmæssig vis blev pebet op.

Formanden aflagde derefter en meget interessant, men kortfattet beretning om marinens trivsel, aktivitet og nybygningsprogram i det forgangne år.

Det kulinariske var som sædvanlig på et højt niveau. Lad os springe detaljerne over, så mundvandet ikke skal løbe på de medlemmer, der ikke var med.

Talen for damerne blev ikke sprunget over. Det var samme offer som sidste år, der måtte lægge papir, blyant og stemme til.

Det var et opsamlingsløb af gamle revyviser, hvori der forekom pigenavne. Det var lige fra "Makkedutti" over "Lili Marlen" til "Anita – Anita" som den muntre skribent havde "Elsket så længe han kunne mindes". Når der i talen forekom en fuld linie eller mere, blev der "forsøgt" sunget med en til situationen passende maritim ølbas. Der blev naturligvis afsluttet med leve for de uundværlige damer.

Til kaffen fik vi "uventet" underholdning af en "gammel dame" der havde siddet på 1. sal og hørt på vort muntre gilde. "Hun" kunne jo lige så godt sidde og strikke nede hos os og få det sjovt. Det blev ikke os der underholdt "hende" – nej vi

fik alle et skud for boven, og det vakte stor jubel – så da "hun" blev træt af os, var det lige før vort utætte tag lettede, da jubelrullen fulgte "hende" ud af døren.

Vi drillede en af vore voksne drenge med at han gik glip af besøget, da han – vist nok var gået på toilet – lige før den "gamle dame" arriverede. Da vi atter havde fået pebet flaget ned i skibskisten gik dansen på banjerne. Der var mange trætte ben og ømme tær – eller var det hoveder – dagen efter slutter Jens Th. Carlsen denne del af rapporten fra Glyngøre.

fyldig beretning om årets forskellige begivenheder. Afdelingen har primo februar 2003 - 59 medlemmer. Siden nedlæggelsen af de statslige instanser i Sallingsund Kommune bliver der ikke flaget med splitflag i kommunen. For et gøre bod på dette forhold har afdelingen udnævnt en "Flagofficer" der efterfølgende skal sørge for flagning i forbindelse med officielle flagdage samt når medlemmer fylder rundt fra de 50 år at regne. Afdelingen kan i 2003 mønstre syv jubilare fordelt på 2 gange 50 år, tre gange 40 års og to gange 25 års.

Carlo Kristensen – Annita Thane – Sven Alfred Sorvad.

Formand Poul PAP-Hansen – Jens Falsig – Fru Falsig.

Carsten Kildahl – Anna Møller Kristensen – Jens Th. Carlsen.

På afdelingens 7. generalforsamling den 9. februar deltog en tredjedel af medlemmerne. Efter valg af Asbjørn Thomsen som dirigent kunne formanden Poul PAP Hansen fremlægge en

Efter godkendelse af regnskabet drøftede generalforsamlingen renoveringen af Marinestuens tag samt gennemgik udkastet til vedtægterne for "Marineforeningens Venner".

En del beboere i Glyngøre er glade for marineforeningens tilstedeværelse og vil gerne støtte afdelingen i deres arbejde såvel økonomisk som manuelt. Ved at danne en venneforening kan disse få adgang til huset uden at skulle bestemme over det skriver Jens Th. Carlsen.

Til slut oplyser Jens, at afdelingen den 31. maj er vært for Marinens Tamburkorps der skal spille i anledning af Salling-sundbroens 25 års jubilæum.

Thyborøn – Vi er ikke helt yt, selvom der har været meget stille fra Thyborøn skriver Kristen Madsen og han fortsætter.

Vi har de seneste par år prøvet at få tag i yngre medlemmer. Vi har besluttet, at der i den nærmeste fremtid skal optages minimum 10 nye medlemmer.

Ikke for at glemme os ældre,

men der er virkelig brug for at få fat i den yngre generation.

Det er dem der ved hvad vi skal lave af nye ting for at opretholde Marineforeningen.

Et er at vi har stor succes med vort "åbne" juletræ, hvor alle - også ikke medlemmer, kan deltage - noget andet er, at vi skal fastholde disse efterfølgende. Til juletræet i 2002 var der over 150 deltagere.

Vi har hver især nok nogle formodninger om hvordan Marineforeningen burde køre, men måske vi alle trænger til et spark bagi for nye initiativer.

Hvert år på Fiskedagen har Marineforeningen en bod på havnen i Thyborøn. Havde vi ikke her stor opbakning fra skibene som lander i Thyborøn, kunne vi ikke lave det årlige juletræ.

Ligesom Ringkøbing måtte vi aflyse Marineballet mellem

Jul og Nytår. Dette har ellers været afholdt på samme dato de sidste 20 år.

Vores "Tag Mor med" midt i november er stadig dagen hvor alle medlemmer kan tage mor (kone) med til frokost med dejlig fiskebord og lokalt humør. Her burde alle jo møde op, da det virkelig er frokost som "Mor" vil ha' det.

I 2002 fik Anders Slot 60 Års nålen som medlem af Marineforeningen. Dette tyder jo også på, at der må være noget som kan binde alle aldersgrupper sammen slutter Kristen Madsen.

Nykøbing Mors - Morsø Marineforening afholdt den årlige generalforsamling tirsdag den 25. februar. Generalforsamlingen blev som sædvanlig afholdt i Marinestuen på Restaurant Morsø. Der var mødt 23 af foreningens 55 medlemmer op. Formanden Leif Mortensen talte i sin formandsberetning blandt andet om problemet med at få unge mennesker til at interessere sig for Marineforeningen, og det fællesskab som vi har her. Han takkede endvidere bestyrelse og suppleanter for det gode samarbejde i årets løb. På formandens ønskeliste for 2003 er besøg af adoptions skibet GLENTEN. Kassereren Lars Østergaard gennemgik regnskabet, der viste et lille overskud på et på tusinde.

Efter generalforsamlingen var der skafning. Muljen bestod af sildemadder og skipperlab-skovs, med dertilhørende væske.

Efter skafningen havde vi hyggeligt samvær, hvor der blev fortalt de sædvanlige løgn- og røverhistorier. Der var også nogle af medlemmerne, der over et par spil billard, skulle have afklaret betalingen af nogle øl slutter Niels Jørgensen.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overtærer
Carl Frede Haugaard
Danmarksgade 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929
Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen,
Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Skagen – Da første del af året erfaringsmæssigt er en stille tid med hensyn til udlejninger af Marinestuen, har afdelingen besluttet at benytte lejligheden til at renovere de over 40 år gamle ovenlysvinduer og lyskasser oplyser Kurt Ottesen. Afdelingen kipper med flaget for Erik Houman Andersen,

75 år den 08. april samt Bent Nørgaard, 60 år den 02. maj.

Hjørring – Generalforsamlingen i det nye marinehus på Karolinevej 24 i Hjørring, den 31. januar havde deltagelse af 21 medlemmer, skriver Birger Nielsen i sin rapport.

På generalforsamlingen blev det besluttet, at udvide bestyrelsen med to således at den nu består af syv, nemlig, Bent Simonsen, Michael Jørgensen, Ole Steensen, Jens Jørgen Jørgensen, Jørgen V. Thomsen, Niels Peder Christiansen og Benny Strøm Nielsen. Suppleanter er Leif Petersen og Hardy Thorngren Ibsen, endelig blev Birger Nielsen valgt til sekretær.

Kassereren Michael Jørgensen kunne oplyse, at kassebeholdningen er svundet noget ind, idet afdelingen har haft store udgifter ved etableringen af det nye hus.

Et forslag om kontingentforhøjelse til kr. 350,00 årligt blev vedtaget.

Indvielse af marinehuset er fastsat til lørdag den 26. april fra kl. 13:00 til 16:00. Eventuelle festligheder i forbindelse med jubilæet den 05. december 2003 er under behandling i bestyrelsen.

Formanden Bent Simonsen takkede de medlemmer, der havde medvirket til at få marinehuset indrettet til de hyggelige maritime lokaler de er i dag, og han udtrykte håb om, at medlemmerne fortsat vil være med til at løse de opgaver der måtte komme fremover.

Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig med Bent Simonsen som formand, Jens Jørgen Jørgensen næstformand og Michael Jørgensen kasserer.

Afdelingen kipper med flaget for Svend R. Larsen 75 år den 07. februar, Finn Strickertson 75 år den 20. februar, Eli Andersen 70 år den 13. marts, Jørgen Larsen 65 år den 15. maj og endelig Ole Steensen 65 år den 04. juni

Aalborg – Som nævnt i Under Dannebrog's december udgave afholdtes i oktober, november og december, de sædvanlige og traditionelle arrangementer så som Andespil, Julefrokost og Julestue skriver Per Jacobsen i sin rapport fra Aalborg.

Alle arrangementer var vellykkede og velbesøgte, for eksempel deltog 150 i Julestuen. Af særlige begivenheder, der ikke nåede at blive omtalt i december, skal nævnes, at foreningens næstformand igennem

Marinestuen i Thyborøn har på det seneste været ramme om åbenhus arrangement samt overrækkelse af hæderstegn. På billedet herover ses fra venstre Poul Ole Ejlhorn med 25 års tegnet - Anders Sloth med 60 års tegnet og Frank Andersen med 25 års tegnet.

Mange var mødt frem til "konefrokosten"

Thyborøn Marinestue har et af landets fornemste samlinger af navneskilte - her et lille udsnit.

de sidste seks år, Kurt Verner Olsen, den 30. oktober valgte at udtræde af bestyrelsen. Kurt har gennem årene gjort et stort arbejde, som vi takker ham for, siger Per Jacobsen.

Da første suppleanten ikke ønskede at indtræde i bestyrelsen, er anden suppleanten Peter Gram Larsen indtrådt i stedet for. Bestyrelsen har herefter konstitueret sig for perioden frem til generalforsamlingen den 27. februar med Jens Chr. Pedersen som ny næstformand og Peter Gram Larsen som banjemester.

Den 12. februar afholdtes i Marinestuen det traditionelle årlige "konsulmøde", der arrangeres af Aalborg - Nørresundby Søfartsservice og Aalborg Marineforening. Her deltager byens konsulter samt forskellige repræsentanter fra myndighederne. Ud over Borgmesteren var der i år deltagere fra Marinemuseet, Aalborg Havn, Garnisonen, Flådestationen, Flyvestationen, Hjemmeværnet, Politiet og Turistforeningen mm., kort sagt alle de instanser og myndigheder der er indblandet i arrangementet og afvikling af flådebesøg i Aalborg.

På mødet diskuteres de mulige flådebesøg i det kommende år. Chefsergent Erling Nielsen fra Flådestationen, berettede om mulighederne, der på grund af de skærpede sikkerhedskrav - efter hans opfattelse - ikke var store. Efter denne bedrøvelige meddelelse trøstede deltagerne sig med den traditionelle gang Klipfisk med tilbehør.

Generalforsamlingen afholdes den 27. februar, hvor hovmesteren, når slaget er overslået, som sædvanlig serverer Gule Ærter. Resultatet af generalforsamlingen kendes naturligvis ikke i skrivende stund.

Den årlige "Kammeratskabsaften" afholdes den 13. marts. Her uddeles jubilæumsmedaljer samt Ralf Kurt Jensens Mindebæger. I år vil bægeret blive tildelt Arne Tøt, der er en af de trofaste hjælpere i baren. Endelig skal det nævnes, at der torsdag den 27. marts holdes "fyraftensmøde" i samarbejde med Marine Museets Venner. Foreningens medlem Frode Jacobsen vil fortælle om sine oplevelser under "Galathea's" jordomrejse slutter Per Jacobsen.

Nibe - På et kombineret nytårskur- og bestyrelsesmøde med deltagelse af suppleanter, revisor, flagbærer og æresmedlemmer redegjorde formanden, for Marineforeningens deltagel-

se ved Nibe købstads 275 års jubilæum samt øvrige aktiviteter hen over 2002 fortæller Axel Mortensen

De mange aktiviteter - med og uden salutkanon - har på en positiv måde promoveret foreningen over for offentligheden siger Axel Mortensen og han fortsætter "Vi havde jo Prins Henrik til frokost i Marinestuen i forbindelse med det kongelige besøg den 02. juli. Det var hyggeligt. Prinsen kunne både lide sild, øl og snaps, så tidsrammen blev sprængt eftertrykkeligt. Der var ingen fotografer og journalister med, bordset fra SEO, så det var en afslappet prins vi fik at se - det var dejligt.

Den 15. august leverede vi Aalborgs borgmester Henning G. Jensen tilbage til Aalborg efter at han havde været bortført af Nibefolk. (Han var blevet anbragt i sildekågen, som på hestevogn blev kørt gennem Aalborg bevogtet af Nibe Marineforening iklædt gamle marineuniformer). Det lød ikke til, at de var ovenud begejstrede for at få ham tilbage, men vi ville ikke have ham længere. I optaget gennem Aalborg deltog også forskellige andre foreninger fra Nibe. Det var vældigt festligt. Baggrunden for bortførelsen er en hævn fra Nibe bys side, som har sit udspring langt tilbage i tiden, da kongen udskrev soldater til krigstjeneste, og her skulle Aalborg stille med et vist antal. Men i nattens mulm og mørke tog de til Nibe og bortførte unge mænd fra byen i stedet for deres egne. Nibes borgere var advaret, og ålborgenserne fik kun fat i nogle stykker, men det er baggrunden for bortførelsen af Aalborgs borgmester" slutter Axel Mortensen.

Afdelingen har modtaget en takkeskrivelse fra Amalienborg for den kasse sild Marineforeningen sendte til prins Henrik til jul.

Nytårskuren sluttede med Gule Ærter med flæsk og pølse og efterfølgende kaffe og gammel ost. Osten var så gammel, at deltagerne var i tvivl om de ville få problemer med dyreværnsforeningen.

Sluttelig underholdt Thyge Aslak med sit skippeklaver og han holdt den gode stemning ved lige med de gode gamle sange.

Kl. 23:00 blev flaget taget og den officielle del af kuren var forbi, men onde tunger vil vide, at der var nogle der fortsatte i Rådhuskroen frem til kl. 05:00

Frederikshavn - Det nye år er startet med brask og bram skriver Carl Frede Haugaard. Afdelingen var i januar vært ved et større fællesarrangement med ca. 25 gæster i Marinestuen. Her deltog repræsentanter for kommunalbestyrelsen, Havnen, Flådestationen venner af huset med mere. Formålet er at knytte tætte bånd mellem de instanser der på den ene eller anden måde betyder noget for afdelingen. Bestyrelsen fik stor ros for initiativet.

Ud over januar mødet er der afholdt ulkeaften, generalforsamling (herom mere i næste udgave af Under Dannebrog), fastelavnssarrangement samt kransenedlæggelse.

Afdelingen kipper med flaget for Jesper Clausen 50 år den 20. marts, Dan Friberg 50 år den 21. marts, Svend Åge Frandsen 60 år den 10. april, Rudi Syberg 50 år den 14. april, Søren Nielsen 50 år den 03. maj, Henning Kj. Nielsen 60 år den 16. maj og endelig Hugo W. Sørensen 70 år den 17. maj.

Hirtshals - Foreningens årlige julefrokost er efterhånden blevet så stort et tilløbsstykke, at den nu pågår over to dage. I alt deltog 100 medlemmer i arrangementerne den 13. og 14. december.

Afdelingens 82. år stiftelsesfest blev afviklet den 24. januar på Hotel Hirtshals. De 163 deltagere havde en god og hyggelig fest, der ud over "Kogt Kuller med det hele" sponseret af skibene "Doggerbanke", "Pentland", "Astoria", "South Sea" og "Foula" bød på Amerikansk Lotteri med i alt 109 præmier.

Generalforsamling den 22. februar med deltagelse af 46 medlemmer, startede med at mindes Tage Lauritsen og Tage Sørensen, der er gået bort i årets løb.

Efter valg - med akklamation - af dirigenten Ove Jørgensen, kunne formanden aflægge beretning. Denne blev godkendt uden bemærkninger. Kassereren fik også godkendt regnskabet for såvel afdelingen som "Minebøssen". Kassererne tog dog forbehold for, at "Minebøssens" regnskab skulle godkendes af politimesteren.

Afdelingen har søsat en lang række arrangementer hen over 2003. Fregatskydning den 24. maj, Frokost Jazz den 14. juni, Teltfest den 01. og 02. august, Bustur til fregatten "Jylland" uge 34 eller 35. Frokost Jazz bliver gentaget den 13. september medens ulkeaften den 24. oktober og julefrokost den 12.

eller 13. december afrunder årets aktiviteter.

Der var genvalg over hele linien. Dette gælder også årskontingentet der uændret er på kr. 200,00.

Årets Mariner - Orla Jørgensen - takkede efter udnævnelsen for den fornemme hædersbevisning.

Efter generalforsamlingen var der sild og hjemmelavet Skipperlabskovs samt øl og snaps slutter Ole Ejstrup sin rapport. Ønsker man yderligere oplysninger om Hirtshals Marineforening kan man gå ind på www.hirtshals-marineforening.dk

Hadsund - Afdelingen har i efteråret og vinterens løb levet et stilfærdigt liv med gode arrangementer med god tilslutning. I oktober holdt vi vores traditionelle torskeskafning skriver Svend Hill-Madsen. At det blev en overvældende succes skyldtes ikke mindst, at fisken var en vældig gave fra et af afdelingens medlemmer der som fiskeskipper har det relativt nemt med at skaffe de velmagende dyr. Damernes deltagelse i arrangementet blev så godt modtaget, at bestyrelsen blev enige om, at de fremover skal inviteres noget oftere.

November var der virksomhedsbesøg på formandens arbejdsplads Metafix. Besøg på de lokale virksomheder bliver fremover en fast årlig begivenhed.

Året sluttede med den traditionelle julefrokost med masser af god mad og historier om juleskikke i det gamle Danmark.

Op så er nytårsmønstring og generalforsamling afholdt, bestyrelsen lettere renoveret så nu er vi klar til en ny sæson, trods en vis "naturlig" afgang med et medlemstal lige under 100 slutter Svend Hill-Madsen

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Allan Idd Jensen
Postboks 187
3900 Nuuk - Grønland
Tlf. +299 32 1366
Egedesminde, Godthåb

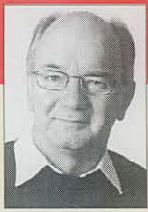
VELKOMMEN I MARINEFORENINGEN

*Siden sidst har Marineforeningen optaget 166 nye medlemmer.
Vi bringer her – fordelt på afdelingerne – navnene på de nye medlemmer, som vi byder hjerteligt velkommen med ønsket om, at de må få rigtig megen glæde af medlemskabet.*

AMAGER: Hans Henrik Jacobsen	GILLELEJE: Kenneth Rohde Nielsen Hans Jørgen Jensen Esa Antero Piironen Kurt Jørgensen John Buhl	HUNDESTED: Bent Svendsen Per William Jensen Ulf Neuer Hansen Ole Hyldal Mataeus Keven Hansen Ole Dvinge Hans Keis Hansen Ejvind Kousgaard	NIBE: Per Mouritzen Kurt Helge Møller Poul Erik Petersen	SLAGELSE: Jørgen Mejlgård
ASSENS: Eduard Hansen	GLYNGØRE: Aage Pedersen Flemming Jensen Per Kristensen	ISHØJ: Gert Esmark Pedersen	NYBORG: Henning Carlsen Dan Rasmussen Frank Wilms Bent Christensen	STEVNS: Poul Bekmand Olsen
BORNHOLM: Frederik Poulsen	GRENÅ: Hans Vahl Geert Schou Spens Ulrik Eisnæs Per Stanley Nielsen	KONGENS LYNGBY: Jess Martin Holsting Alex Jan Poulsen Anne Mette Christie Christensen	NYKØBING FALSTER: Jørn Ernstrand Jørgen Lythje Andreassen Per Jacobsen Bjarke Germund Olsen Flemming Olsen Benny Jensen Jeanette Bøgh	Svendborg: Anton Kristian Pihl Ove Frisch Bent Knudsen Theodor Arthur Rendtorff Wolfgang Stockhammer
BRØNDBY: Kaj Ole Pallesen Lennart Pedersen Kurt Henriksen Viggo Helmuth Herlmundt Eddie Gravesen Ole Kristensen	HADERSLEV: Hans Christiansen Egon Hansen Hans Christensen Madsen Heine Christiansen	KORSØR: Michael Christensen Ronny Gert Jørgensen Mirek Janus Hvid Heine H. Pedersen Finn Madsen Leif Sandersgaard Jørgen Walther Nielsen	NYKØBING SJÆLLAND: Jørgen Evan Conradsen Albert Muusholm Erik Riise Søborg	THYBORØN: Chris Olesen Freddi Holm Poulsen Morten Byskov Henrik Herup Rytter Mogens Gregersen Tage Vinther Hansen Jens Christian Grønkjær
EBELTOFT: Danny Pedersen	HADSUND: Martin Kristian Bach Jørn Ivan Jensen Helge Hjelm Hansen Hans Chr. Camfeldt	KØGE: Preben Hansen Asger Løcke Korsbjerg Thomas Ortved Larsen	PADBORG/GRÅSTEN: Helmut Christiansen	VIBORG: Allan Simmelhøg Finn Hansen
ESBJERG: Martin Janus Køhler Preben Johnny Madsen Kaj Albrechtsen Erik Munch Eli Henrik Hovgaard Jørgen Chr. Striegler Mikkelsen Bjarne Mahon Fallesen Preben Hansen Anthony Divers	HANSTHOLM: Reinhardt Kristensen Villy Hansen Kaj Ejner Christensen	MIDDELFART: John A. Ristvaj	RINGKØBING/ HVIDE SANDE: Ove Christiansen	ÆRØSKØBING: Lars-Erik Olsen
FREDERICIA: Rolf Eirik Eliesen Kurt Larsen Klaus Bo Hansen Lundrup Jørgen Aksel Walsted Anton Kristensen Henning Nielsen	HASLEV: Jørgen Rasmussen	MORSØ: Jesper Dinesen	RØMØ: Flemming Borgward Kaj Poulsen	AABENRAA: Erling Jepsen Johan Christian Meier Walter Nicolaisen Gert Kragh Werner Møller Kramer Børge Schlaikjer Ingemann Højlund
FREDERIKSHAVN: Søren Nygaard Christensen Søren Kamp Knudsen Ivan Boermann Finn Sonne Paul Thygsen Henrik Herluf Ammonsens Carsten Jacobsen Rolf Amundsen Mogens Esmann Wæhrens Ib Andersen	HIRTSHALS: Svend E. Nielsen Jesper Knudsen Jørgen Christensen Ingolf Sundbæk Carlsen Bent Vanggaard Frederiksen	MØEN: Ole H. Jørgensen Jørgen Hansen Flemming Nielsen Mads Frederiksen	SKAGEN: Peter Valdemar Larsen Kjell M. Andersen Henrik Jensen Ejner Nielsen Jørgen Rohde Michelsen Kjeld Nielsen Laurits Lyngstrup Jensen Anders Hansen Willy Gaihede Niels-Hother Bech Klaus Skyum Einar Norsk Finn Kragh Pedersen	AALBORG: Jens Peter Mosskov
GENTOFTE: Henning Karleby	HJØRRING: Niels-Jørgen Nielsen Willy Henriksen	NAKSKOV: Jørgen Nielsen Per Høvinghoff Klaaby Henning Ole Andreassen Søren Sadolin Allan Thomsen Niels Ebbe Petersen	SKÆLSKØR: Knut Sigbjørn Mortensen Kurt Anker Mikkelsen Carsten Juul Hansen	ÅRHUS: Morten Lehmann Jensen Jørgen V. Madsen

NYT FRA SKYTTELAVENE

Formand for Skytteudvalget

Optiker Erik Wadmann

Simons Bakke 56 · 7700 Thisted · Tlf. 9792 1032

Nytårsfrokost og grumme historier

Næstved – fredag den 10. januar afholdt skyttelavet nytårsfrokost oplyser Leif Andersen. Der var mødt 11 deltagere op for at deltage i frokosten og de fik alle en god dag med en masse god mad – det store kolde bord med lune retter - fremtryllet af Jens Nielsen. Efter spisningen var der kammeratligt samvær med god hygge og grumme historier fra den ganske verden.

Lavet er ellers så småt ved at være klar til Landskyttestævnet i Randers samt efterfølgende forsvar af Sjællandsmesterskabet ved stævnet i Ringsted.

EIT - skytterne i top

Ebeltoft – Det var skytterne fra Ebeltoft Skytteforening, der vandt holdkonkurrencen i en vellykket indendørs fællesskydning i Ebeltoft Marineforening. EIF – holdet opnåede 434 points, 2 blev Marineforeningen 1 med 430 point og 3 Marineforeningen 2 med 429 points.

I skydningen deltog endvidere Ebeltoft Borgerlige Fugleskydningsselskab med to hold og Våbenbroderforeningen for Ebeltoft og Omegn med fire hold. Fugleskydningsselskabet opnåede placeringer som nummer 5, 6 og 13, mens Våbenbrødrene placerede sig som nummer 8, 9, 10, 11 og 13

Den individuelle konkurrence vandtes af Klaus Møller fra Våbenbroderforeningen. Han fik 146 points. I kampen om anden og tredje pladsen måtte der omskydning til mellem tre skytter, der alle opnåede 145 points med 10-kryds-tiere. Andenpladsen gik til Jens Høj, Våbenbroderforeningen, med 3-kryds-tiere, mens tredjepladsen deltes mellem Trine Thomsen og Jørgen Friis henholdsvis Skytteforeningen og Våbenbroderforeningen. De skød begge 2-kryds-tiere.

De fire serieskydninger vandtes af henholdsvis Trine Thomsen, Skytteforeningen 65 points, Lindy Sørensen, Skytteforeningen 64 points, Jørgen Nyhuus, Fugleskydningsselskabet 71 points og Lene Frahm, Marineforeningen 69 points.

Der ses nu hen til den fælles udendørs skydning til september.

Et travlt forår

Brøndby – Skyttelavet for Glostrup, Brøndby og Omegn har et travlt forår. Ud over skydning hver mandag, har der været konkurrence med garderne den 19. februar, familiebanko den 20. februar og endelig Admiralforsamling den 27. februar.

Den 3. marts er der fastelavnsskydning og på nuværende ser det ud til at der bliver stor tilslutning til Landskyttestævnet i Randers den 22. og 23. marts

Vintersæsonen slutter med at Fregatten skydes i sæk med efterfølgende fest den 03. maj og endelig begynder sommer-skydning mandag den 05. maj på banerne i Ballerup.

Stigning i afgivne skud

Svendborg – 6.700 skud mod 4.800 året før taler om god fremgang i Skyttelavet. Det kunne formanden Henning Larsen konstatere på generalforsamlingen den 05. februar. Kontingentet holder sig på de kr. 185,00 medens indmeldingsgebyret er nedsat til kr. 50,00

At fregatskydningen fremover varetages af lavet, samt at fregatkaptajnen får en kanon på lavet til ejendom, er en af ændringerne i det fremtidige arbejde i Skyttelavet. Onsdags-skydningerne fortsætter med sæsonafslutning den 16. april. Her samles skytterne sammen med damerne til præmieoverrækkelse og et stykke mad.

Gert Lind-Hansen og Børge J. Madsen indtrådte i bestyrelsen. Frede Rasmussen er fremover lavets kontakt til Marineforeningen slutter Kurt Kaysen sin rapport.

Måske kanonlav i København's afdelingen

København – Sundby Sejlførelses kanonlav har inviteret København Marineforenings Skyttelav til en selskabelig sammenkomst, hvor man blandt andet skal drøfte mulighederne for at etablere et kanonlav på Holmen. Dette fremgår af sekretær Finn Zakrisons rapport til Under Dannebrog.

Ellers har der været afholdt Andeskydning med Jørgen Knud Christensen – efter omskydning - som vinder foran Børge Max Nielsen. Juleskydningen blev vundet af Jens Svendborg medens mini – fregatskydningen blev vundet af Børge Max Nielsen. På grund af en konstruktionsfejl blev mini-fregatskydningen ikke den succes bestyrelsen havde regnet med.

Afdelingen har deltaget i oprydningen i skydekælderens "Under Park" med fem mand.

På generalforsamlingen i februar var der genvalg til såvel formanden Svend Nielsen som sekretæren Finn Zakrison. Som ny næstformand valgtes Per Bent Jørgensen medens John Werge blev valgt til nyt bestyrelsesmedlem efter indstilling fra Jens Svendborg der ikke

ønskede at rykke op som, bestyrelsesmedlem, men hellere ville fortsætte som suppleant.

Afdelingen er inviteret til fregatskydning i Nakskov og en sådan invitation gælder også for Nakskov til København Marineforenings Skyttelavs fregatskydning den 31. maj. Herom får Nakskov yderligere oplysninger senere idet invitationen også gælder Nakskovs tyske venskabsklub.

Kassereren Hans Phillipsens blev på hans 50 års fødselsdag den 06 februar hyldet af lavet og de ønsker ham endnu engang hjertelig tillykke. Afdelingen sender en otte mands stor styrke til landskyttestævnet i Randers. Formålet er selvfølgelig at gentage succesen fra sidste år.

Siden sidst har København Marineforenings Skyttelav med stor sorg modtaget meddelelse om, at forhenværende vagtimester Jørn Møller og afdelingens næstformand Bruno Krag er gået fra borde. Lavet har modtaget kondolencekort fra Amager Marineforening, hvilket afdelingen takker for.

Til slut ønsker lavet alle en rigtig god sommer.

Forbereder sig til Landskyttestævnet

Kongens Lyngby – Skytterne møder nu igen fint op til tirsdags-skydningerne på Lyngby Stadion. En 12 til 16 mand er i fuld gang med forberedelserne til Landskyttestævnet i Randers den 22. – 23. marts.

Skyttelavets skydninger har siden 1956 foregået på tirsdage. Dette flyttes muligvis til mandag blandt andet for at undgå den kraftige støj fra de pistolskytter afdelingen på nuværende deler tidspunkt med om tirsdagen.

Thyge W. Nielsens pokal til Peter Hansen

Randers – På generalforsamlingen kunne de 30 fremmødte hylde Peter Hansen for hans altid gode humør og kammeratskab. Det gjorde de blandt andet ved at overrække ham Thyge W. Nielsens pokal.

Ellers kunne dirigenten Erik Gjøttermann sammen med de fremmødte godkende såvel formandens Gunnar Kristensen

som kassererens Søren Jensens beretning og regnskab.

Rejsesfondsbestyrer Flemming Nielsen gennemgang af fondens regnskab og en kontingentforhøjelse på kr. 20,00 gik også glat igennem. Alle valg var genvalg

Generalforsamlingen kunne efterfølgende nyde Alice Olesens gule ærter flot serveret af Bente, Irene og Lis slutter Ole Poulsen sit indlæg fra Randers.

NYT

FRA HANDELSFLÅDEN

Ny slæbebåd til Århus Havn

To azimut propeller sikrer fantastiske manøvreer hos nybygning til Århus Havn

Af. Flemming Jessen

Århus – Den 31. januar overtog Århus Havn en ny bugserbåd, der fik navnet "Aros". "Aros" afløser den knap 23 årige "Aros", der med et pæletræk på 30 tons er blevet for lille til at betjene de stadige større skibe, der anløber Århus Havn. Det er især de store containerskibe fra Mærsk, der har behov for flere bugserbåds kræfter.

Den nye "Aros" er bygget på Damen Shipyards i Gorinchem i Holland. Den er af typen Damen ASD 2810, Azimut Stern Drive bugserbåd.

"Aros" har med to azimut propeller agter, en helt fantastisk manøvreer, og den kan med et pæletræk på 55 tons opfylde bugserbådsbehovet i Århus Havn de kommende år.

FAKTA:

- "Aros"
- Længde o. a. 28,68 m.
- Bredde o. a. 10,43 m.
- Dybdegang 4,60 m.
- Maskineri: 2 x Caterpillar, total 3542 KW ved 1550 rpm.

Nyborg – At der er drev i den 90 år gamle Marineforening er ovenstående foto et godt eksempel på. Værnepligtig Søværnet Claes Ferning Johansen, tjenestegørende ved 2. eskadre i Korsør, får her overrakt det synlige tegn på optagelse i Marineforening, af morfar distriktsrepræsentant distrikt 7/Fyn Børge Ferning under Nyborg Marineforenings generalforsamling for nylig. Begivenheden havde yderligere det lille kuriosum, at begge er indkaldt på samme dato - 09. oktober - dog med 46 års mellemrum. Børge Ferning er fra årgang 1956 medens Claes Ferning Johansen er fra årgang 2002 – han er født den 2. marts 1983.

UNDER DANNEBROG

MAJ/JUNI 2003 · NR. 3

Succes i Esbjerg

Læs side 16-17

32 spændende
maritime sider

Fotoreportage
fra Sende-
mandsmødet

TEMA:

**Søværnets
Materiel-
kommando**

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkasten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandag og fredag kl. 10 – 14
Lukket hele juli måned

Landsformand:

Kommandørkaptajn Otto Lichtenberg
Kirkeltevej 21, 3450 Allerød

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Kommandør ELO Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 4828 9022
e-mail: joergen.kjeldsen@get2net.dk

Under Dannebrog:

Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 8660 0488 – Telefax: 8660 0388
Mobiltelefon: 2192 3055
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postboks 229, Tåstruphøj 26, 4300 Holbæk

FORSIDEBILLEDET:

Festfyrværkeri over Eshjerg Havn
(Foto: Søren Konradsen)
Søværnets Materielkommandos hovedkvarter
på Holmen (Foto: SMK)

Marineforeningen gratulerer

Marineforeningens Æresmedlem, *skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller*, runder den 13. juli de 90 år.

Siden stiftelsen i 1913 har det været foreningens formål "at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten", og netop hr. Møller har gennem sit mangeårige virke været en fornem eksponent for dansk søfart, idet Rederiet A.P. Møller på verdensplan ofte betragtes som synonymt med dansk søfart.

Hr. Møller vil formentlig med vanlig beskedenhed hævde, at Rederiets nuværende position som Danmarks betydeligste virksomhed og et af verdens største rederier ikke mindst skyldes de mange medarbejders indsats. Men der hersker ingen tvivl om, at den store respekt, der rundt om i skibsfartskredse står om personen Mærsk Mc-Kinney Møller, har været stærkt medvirkende til Rederiets fremgang og nuværende position.

Betegnelser som retlinet, ordholden og national er kendetegnende for hr. Møller – dyder som i dag desværre ikke er så udbredte.

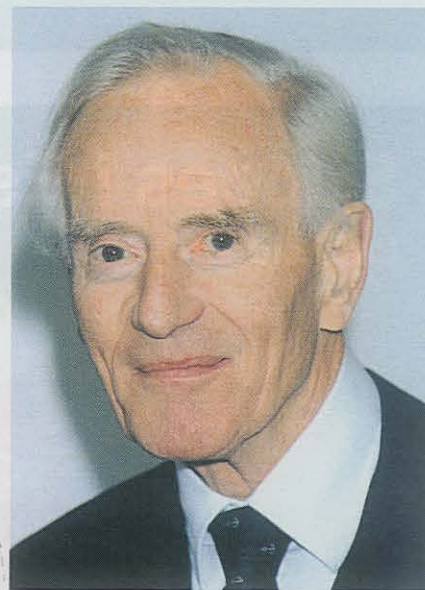
Udtrykket "med rettidig omhu", der blev formuleret af hr. A.P. Møller, har ligeledes været et gennemgående træk i hr. Møllers og Rederiets virke – et udtryk som Søværnet nu også har taget til sig og formentlig med ligeså stor effekt. Mange flere kunne lære heraf.

Som formand for "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal" har hr. Møller ydet en bemærkelsesværdig indsats for bevarelse af landets kulturelle værdier f.eks. Fregatten JYLLAND, Frederik V's rytterstatue på Amalienborg slotsplads, Kastellet i København samt støtte til arkæologiske udgravninger.

Også nye projekter har set dagens lys bl.a. Amaliehaven, og for tiden er det imponerende nye operahus på det gamle orlogsværfts område ved at tage form.

Nationen har således meget at takke hr. Møller for, hvilket blev udtrykt med Hendes Majestæts udnævnelse af hr. Møller til Ridder af Elefantordenen – Danmarks højeste anerkendelse.

Siden Marineforeningens stiftelse - også for 90 år siden - er en række personer, som det har været en ære for for-

Skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller.

eningen at have i sine rækker, blevet udnævnt til æresmedlemmer, fordi disse personer har ydet en bemærkelsesværdig indsats for foreningens formål, dens idealer og traditioner.

Det var derfor helt naturligt, at foreningen den 7. oktober 1989 kunne udnævne hr. Møller til *Æresmedlem af Marineforeningen*, og som motivering herfor blev anført:

"Skibsrederen har ved sit virke på afgørende måde bidraget til, at Danmark stadig markerer sig blandt verdens førende skibsfartsnationer.

Skibsrederen har ud fra en stærk national grundholdning talt Søværnets sag og ved donationer ydet et meget betydeligt bidrag til bevarelse af minder fra flådens historie.

Marineforeningen har hos skibsrederen altid mødt stor forståelse for foreningens virke."

Marineforeningen har meget at sige hr. Møller tak for, og fra foreningens knapt 10.000 medlemmer skal der derfor fremføres de hjerteligste gratulationer i anledning af den runde dag.

Kurt Flatau
Landsnæstformand

Det kribler og krabler i det maritime miljø

Det maritime Danmark lever og gør det godt. Mange enheder viser Dannebrog kloden rundt, uanset verdenskonjunktursens op eller nedadgående tendenser.

Søværnet er til stadighed på arbejde world-wide med miljøindsats, international overvågning samt suverænitetshåndhævelse i danske og nordatlantiske farvande. Samtidig er Søværnet og Marinehjemmevernet på vej med nybygninger under levering/projektering, så det samlede antal fartøjer efterhånden runder 65.

Specialskibe fra handelsflådes små 2.000 enheder flytter i en stadig strøm gods og passagerer rundt på verdenshavene.

Over 2.500 fiskefartøjer med besætninger fra 1 til 25 mand arbejder året rundt med at skaffe råvarer til industrien og frisk fisk til middagsbordene.

Og på toppen af alt dette, findes der mellem 40- og 50.000 lystfartøjer, der også er med til at vise flaget på verdenshavene.

Samtidig er teknikken og uddannelsesmiljøet omkring søfarten under stadig positiv udvikling.

Det er i dette spændende og konstruktive rum Danmarks Marineforening skal agere. Det er herigennem vi skal styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten.

Morten

Næste nummer af **UNDER DANNEBROG**

udkommer 1. august 2003.
Stof og billeder skal være redaktionen
i hænde senest den 30. juni 2003

AFDELINGSSTOF

senest den 16. juni 2003

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86600488 e-mail. redaktion.ud@marineforeningen.dk

INDHOLD

Søværnets Materielkommando	4
Nyt fra Handels- og fiskeriflåden	8
Marineforeningens 90-års jubilæum	9
Bæring af emblemer og tegn	10
Under Dannebrog's Rejseklub	11
Dykkernes historie er nu samlet i Ebeltøft	12
Marinehistorie i modelform	12
Bog anmeldelser	13
Nyt fra Landskontoret	14
Debat	15
Sendemandsmødet i Esbjerg	16
Landskyttestævne 2003	18
Læserbreve	19
Nyt fra afdelingerne	20
Velkommen i Marineforeningen	30
Nyt fra Skyttelavene	31
Middagskuvert til 4 kr.	32

PERSONALIA

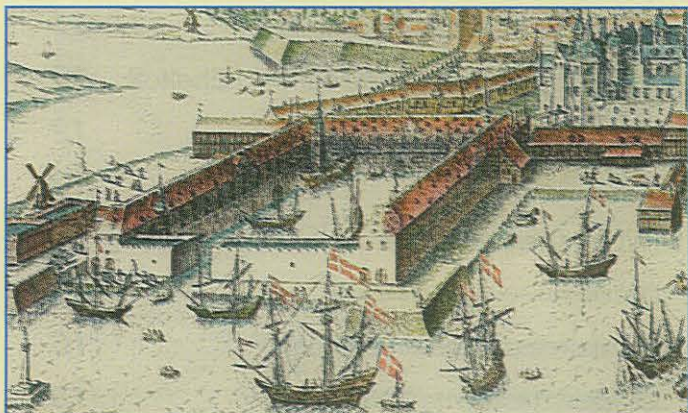
Kommandør (Søværnet) Uffe Haagen Olsen beordres uden ansøgning til midlertidig tjeneste ved Grønlands Kommando fra den 15. juli 2003 med henblik på at varetage stillingen som chef for Grønlands Kommando fra den 28. juli 2003. Kommandøren tillægges midlertidig højere grad som kontreadmiral (Søværnet) fra den 15. juli 2003, og så længe han forretter nævnte tjeneste.

Kommandør, midlertidig flotilleadmiral (Søværnet) Per Tidemand beordres uden ansøgning til midlertidig tjeneste som chef for forbindelseselement Irak fra den 1. marts 2003. Kommandøren tillægges fortsat midlertidig højere grad som flotilleadmiral fra samme dato og så længe han forretter nævnte tjeneste.

Kommandørkaptajn (Søværnet) Niels Anders Kjær Olsen udnævnes fra den 15. juli 2003 til kommandør (Søværnet). Fra samme dato beordres han uden ansøgning, til varig tjeneste ved den Kgl. Danske Ambassade i London med henblik på at forrette tjeneste som forsvarsattaché ved De kgl. Danske ambassader i London, Dublin og Haag.

Søværnets Materielkommando

Søværnets Materielkommando - i daglig tale "SMK" - er med sin 300-årige placering på Holmen en af Danmarks ældste institutioner. Søværnet har gennem århundreder haft tradition for selv at udvikle og bygge sine skibe. Denne opgave løses sammen med en lang række vedligeholdelses- og tilpasningsopgaver fortsat af SMK.

SMK - en organisation under stadig tilpasning

De mange og mangeartede opgaver løses af SMKs knap 1700 medarbejdere, som er fordelt ved Centralledelsen på Holmen, to flådestationer beliggende i henholdsvis Frederikshavn og Korsør, Marinestation København beliggende på Nyholm og Forsvarets Boligforvaltning i Nyboder.

Flådestationernes hovedopgaver er reparation, vedligeholdelse og forsyning af de skibe, som har base ved flådestatio-

nerne. Til dette råder flådestationerne over en række faciliteter, bl.a. kajarealer, indkvarteringsfaciliteter, specialværksteder, forsyningslagre og depoter.

Marinestation København forestår den praktiske drift og vedligeholdelse af en del af søværnets bygninger. Yderligere lægger Marinestationen lokaler til en del af Søværnets uddannelsesvirksomhed, blandt andet Søværnets Officersskole.

SMK fik 1. april 2003 en ny underlagt myndighed, Forsva-

rets Boligforvaltning, som fra sin base i København varetager forvaltning af udlejningsejendomme for hele forsvaret.

Chefen for SMK har sit hovedsæde i Centralledelsen på Holmen og har ansvaret for den overordnede planlægning og tilrettelæggelse af opgaverne.

SMKs personale - civil virksomhed med militært islæt

Opgavernes alsidige og ofte meget tekniske karakter samt den konstante våben- og skibstekniske udvikling skaber et behov for en bredt sammensat, fleksibel medarbejderstab.

SMKs personale spænder over civilt og militært administrativt personel, civile teknikere på skibs-, våben-, elektro-, og elektronikområdet, militære teknikere, forvaltere og operative medarbejdere.

Fremtidens Materielkommando - en målrettet effektivisering

SMK befinder sig aktuelt midt i en større organisatorisk effektiviseringsproces, som dels er indeholdt i det gældende forsvarsforlig, dels er et resultat af forsvarets aktuelle økonomiske situation.

Omstillingerne betyder bl.a. at søværnets logistiske fredstidsstøttestruktur rationaliseres samt at drifts-, vedligeholdelses- og genforsyningsopgaver flyttes fra Centralledelsen til flådestationerne. Endelig sker der en reorganisering af torpedo- og mineberedskabet.

Fremtidens flåde vil i endnu højere grad end hidtil skulle operere langt fra Danmark. Dette stiller store krav til den logistiske og forsyningsmæssige

kapacitet hos SMK. Det medfører bl.a. et behov for større skibe, som er i stand til at sejle over længere afstande, for ubåde som er tilpasset vekslende vandtemperaturer samt for en stab af medarbejdere, der hurtigt og effektivt kan reagere også over lange afstande.

Som et led i bestræbelserne på at sikre, at SMK også i fremtiden kan yde den krævede indsats, arbejdes der i SMK ud fra et strategisk grundlag, som er formuleret af SMKs topledelse. For de enkelte afdelinger er strategien blevet omsat til nogle konkrete mål, som skal opfyldes.

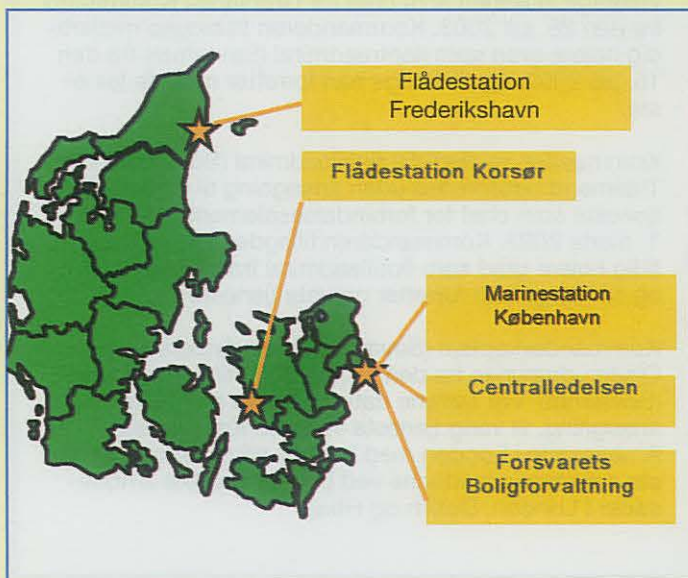
I 2003 er SMKs mål bl.a. delegering af opgaver til flådestationerne samt en tilpasning af kapacitet og struktur. Som et fast mål skal SMK yde den logistiske støtte, som er nødvendig for, at Søværnets Operative Kommando kan udføre sine opgaver. Det vil i praksis sige, at de skibe, Søværnets Operative Kommando skal bruge, skal være klar til tiden, og at SMK hurtigt skal kunne reparere eventuelle skader på et skib, som er indsat i en opgave eller en øvelse.

Aktuelle projekter

En særligt vigtig opgave i SMK er gennemførelsen af projekter, som bibringer søværnet ny kapacitet. Det kan være tilpasning af eksisterende skibe og våbensystemer eller udvikling af helt nye skibs- og våbentyper.

SMK påbegynder i 2003 bygningen af de to første enheder af det nye fleksible støtte-skib. Skibet bliver med en længde på 137 meter og kapacitet til over 170 besætningsmedlemmer det største skib nogensinde i den danske flåde. (se også artikel på side?).

Også en lidt mindre, ny skibstype er i 2003 på tegnebrættet. Det drejer sig om et mindre standardfartøj (MSF MK. II). Skibet er 54 meter langt og vejer 320 ton. Standardfartøjet bygges til afløsning for en række mindre fartøjer, som varetager opgaver som bl.a. skolebåde, søopmålingsbå-

de, stationsfartøjer mv. Skibet vil kunne løse en bred vifte af opgaver, da det i lighed med det fleksible støtteskib vil være udrustet med en containerposition. Gennem udskiftning af containermoduler kan standardfartøjet opfylde forskellige funktioner som f.eks. søopmåling, oceanografi mv. Man er i gang med at indsamle operative erfaringer med søværnets nuværende fartøjsmateriel. Bygning af den første enhed begynder i 2004.

Der har med udsendelsen af ubåden Sælen i forbindelse med Irak-krigen været stort fokus på søværnets ubådsvåben. Også på dette område sker der i disse år

en videreudvikling. I tilgift til de 3 mindre ubåde, søværnet hidtil har rådet over, modtog SMK i 2002 den nyrenoverede, større ubåd Kronborg, som blev døbt af Forsvarschefen i august 2001.

Det danske søværn har yderligere siden 1997 været involveret i et fællesnordisk projekt – VIKING projektet - omkring udvikling af en ny, nordisk produceret ubådstype. Projektet er endnu i en udviklingsfase.

Den seneste del af det, der skal blive fremtidens danske flåde, er det nye patruljeskib, som for nuværende er i forberedelsesfasen.

Nye opgaver stiller nye krav. Som det ses byder de næste år på store – ikke blot organisatoriske, men også materielle – tilpasninger i Søværnets Materielkommando og i den danske flåde generelt. Dette er et udtryk for, at et søværn, som oprindeligt blev udviklet til at imødegå de udfordringer, som blev stillet af den kolde krig, er i færd med at tilpasse sig nye udfordringer.

Søværnets nye enheder, de Fleksible Støtteskibe

Søværnet har indenfor de næste 8-10 år behov for at udskifte en væsentlig del af sine overfladenheder. Forsvarsbudgettet tillader ikke en en-til-en udskiftning, hvorfor mange mindre enheder vil blive erstattet af få men større enheder, der så til gengæld kan udføre en lang række forskellige opgaver.

Søværnet vil på de nye skibe anvende det såkaldte Standard Flex koncept, som med stor succes er anvendt på en lang række andre enheder. Koncepten består i anvendelse af et antal standard containere, som hver især indeholder forskelligt udstyr, lige fra våben og sensorer til kraner og værkstedsfaciliteter. De enkelte enheder kan med disse containere således blive udrustet, eller med et andet ord, skræddersyet til den enkelte mission.

Forsvarets og dermed også søværnets fokus er jf. det nuværende forsvarsforlig, skiftet fra territorialforsvar til deltagelse i internationale fredsskabende-, fredsstøttende- og fredsbevarende operationer, herunder deltagelse i eksempelvis internationale maritime

Kontreadmiral N. Mejdal.

reaktionsstyrker, krisestyringsoperationer eller operationer der kræver deployering danske land- og luftstyrker. Dette skift har bevirket, at der er behov for skibe med større operative kapaciteter og øget fleksibilitet m.h.t. løsning af internationale

opgaver. Med baggrund i dette, vil de tre Niels Juel klasse korvetter, de fire Falster klasse minelæggere og de 10 Willemoes klasse torpedobåde blive afløst af et ”større standardskib” i to versioner – den ene version et multirulle skib benævnt et Fleksibelt Støtteskib og den anden version en fregat benævnt et Patruljeskib. Begge versioner vil være baseret på det samme basis design, ligesom de enkelte systemer om bord, af standardiseringshensyn, vil være så ens som muligt. Som tidligere nævnt, vil Standard Flex koncepten blive anvendt, og begge enheder forventes at få plads til fem af søværnets standard container positioner.

I indeværende Forsvarsforlig, der løber frem til og med 2004, er indeholdt anskaffelse af to Fleksible Støtteskibe til en værdi af ca. 2,1 mia DKK. Indeholdt i dette beløb, er anskaffelse af såvel selve skibet (platformen) som alt det militære udstyr (sensorer, våben, kommunikation).

Anskaffelse af to til fire Patruljeskibe forventes indeholdt i

det næste Forsvarsforlig, der løber fra 2005.

Søværnets Materielkommando udviklede i samarbejde med dansk værftsindustri og det britiske firma BAe Systems det indledende design af skibene. På baggrund af dette indledende design indgav de større danske skibsværfter tilbud på projektering og bygning af skibene.

D. 16. oktober 2001, kunne det så annonceres, at Odense Stålskibsværft, LINDØ, havde vundet kontrakten på to skibe (platforme) til en værdi af DKK 950 mio.

Levering af første enhed vil ske juli 2004 og anden enhed november 2004

Efter levering fra værftet, vil søværnet på de to flådestationer i henholdsvis Frederikshavn og Korsør, installere den militære del af skibenes udrustning, hvilket som tidligere nævnt er militær kommunikation, våben, sensorer o. lign.

Begge enheder forventes fuldt operative i 2007.

Operativ anvendelse af de Fleksible Støtteskibe

Enhederne vil repræsentere et af de vigtigste og mest synlige bidrag til Danmarks udenrigspolitik og til regeringens ønske om danske styrkers deltagelse i internationale operationer. De fleksible støtteskibe er ideelle til hurtigt og med kort varsel at deployere styrker til et kriseområde, det være sig landstyrker, specialstyrker, helikopter eller logistisk støtte.

Af det brede spekter af opgaver de fleksible støtteskibe kan deltage i, kan nævnes:

- Kommandoplatform for op til 70 personer.
- Transport af materiel og personel (op til 200 soldater), inkl. kampvogne.
- Operere to højhastigheds indsatsfartøjer, der kan anvendes til eksempelvis indsætning af specialstyrker.
- Logistisk støtte for alle tre værn. Skibene er forsynet med veludrustede værksteder, og kan således eksempelvis støtte landoperationer ved reparation af deres mate-

riel. Herudover er der flere lastrum, hvor ekstra forsyninger kan medtages.

- Maritim sanitetsenhed (militært hospitalsskib). Hvert skib vil kunne tilføres en kapacitet til at udføre 10 operationer pr. dag, og have 30-40 hospitals sengepladser.
- Minelægger. Hver enhed kan medtage 300 miner.
- Operere to medium størrelses helikoptere, eksempelvis forsvarets nye værnfælles EH101 helikoptere.
- Anti-terrorist operationer. Skibene er udrustet med en lang række forskellige sensorer og våben der kan anvendes

i kampen mod terrorisme.

- Ildstøtte til landoperationer. Harpoon Block II krydsermissiler og en 127 mm kanon, begge med rækning vel over 100 km.

De Fleksible Støtteskibes kampevne

Sensor- og våbenudrustningen vil blive optimeret til selvforsvar og ildstøtte til landoperationer, og vil bl.a. gennem anvendelse af de tidligere nævnte flex-containere, hvis den enkelte operation kræver det, kunne blive udrustet med yderligere våbensystemer.

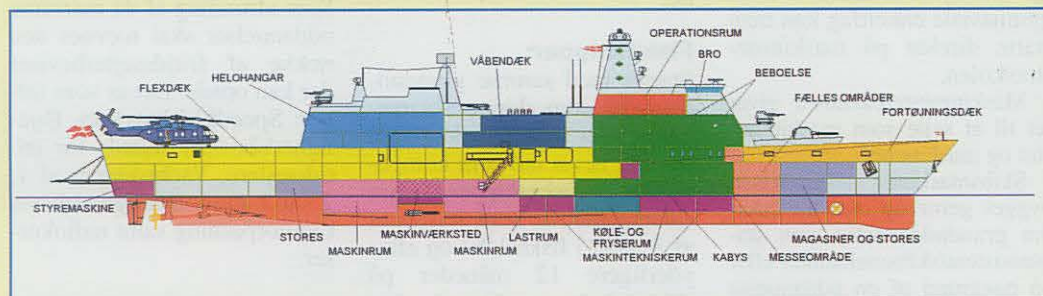
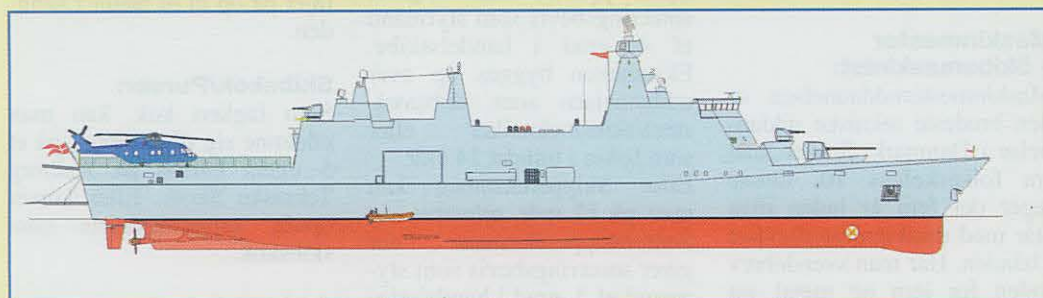
Skibene vil blive bygget således at de kan modstå nuklear, biologisk og kemisk forurening. Herudover vil skibene blive forsynet med panser, og vil således have en vis grad af passiv beskyttelse af besætningen.

Nedenfor ses computertegninger af skibene:

FRÅ HANDBOG I SØVÆRNETS
 Dansk søfartsuddannelse

De Fleksible Støtteskibes kommando- /kontrolsystem og våben-/sensor-systemer:

Skibenes kommando- /kontrolsystem og våben-/sensorsystemer vil omfatte et kommando- og kontrolsystem, en tredimensionel radar, en overfladevarslingsradar, hurtigt-skydende anti-missil kanoner (CIWS), luftforsvarsmisseriler, skrogmonteret sonar, anti-ubåds torpeder og forskellige passive varslingsradarer. Til anvendelse for ildstøtte til landoperationer har skibene som nævnt såvel missiler som kanoner med langt-rækkende projektiler.

Dimensioner:

længde overallt: 137 meter, maks. bredde: 19,5 meter, displacement (let skib): ca. 4300 tons, maks. displacement: ca. 6000 tons.
 Besætning: Ca. 100 personer.
 RO/RO dæk (fleks-dæk) med agterrampe: ca. 900 m2.
 Fart: 23 knob.
 Udholdenhed: 28 dage / 9000 sømil.

Dansk søfartsuddannelse

Søfartsuddannelsen gennemgår i disse år en rivende udvikling

En gennemgang af stillingsannoncerne til den danske handels- og fiskeriflåde afslører, at der er et antal af nautiske – maskinelle og catering relaterede uddannelser bag jobbene på skibene.

I gamle dage – og det er ikke mange år siden – var besætningerne delt op i dæk, maskine og catering og færdig med det. Men de nye uddannelser sigter på en bred enhedsbesætning – der som i de *rigtige* gamle dage – kan sættes ind på de fleste poster ombord på skibene. Yderligere sigter Søfartsstyrelsen på, at der på toppen af uddannelsespyramiden kan bygges en Bachelor grad, der efterfølgende kan bruges til lederjob i land.

Til orientering for læserne vil vi hermed forsøge at give et overblik over uddannelsesmulighederne samt kravene til søens folk anno 2003

Sejlpapir består af eksamener/sejltid der giver ret til de variable sønæringsbeviser

Uddannelserne er opdelt i seks hovedgrupper: Skibsofficer, Maskinuddannelser, Skipper, Skibsassistent, Erhvervsfisker og Skibskok.

Skibsofficer:

Uddannelsen som skibsofficer er en international lederuddannelse. Den består af to dele, en junior- og en senior del. Uddannelsen giver kompetence til at arbejde på dæk, bro og maskine.

Juniorofficer eksamen giver sønæringsbevis som styrmand af 2. grad i handelsskib.

Seniorofficer eksamen kan være med speciale i enten maskin- eller navigatørlinien. Der kan også vælges en kombineret af de to liner. Eksamen giver sønæringsbevis som styrmand af 1. grad i handelsskibe. Den samlede uddannelse som skibsofficer tager 4,5 år for Juniordelen, efterfulgt af mellem 1,5 til 2 år som Senior.

Herefter har man opnået kompetence som skibschef. Det vil sige, at en skibschef kan være såvel maskinmand som navigatør – eller begge dele.

Maskinmester – Skibsmaskinist:

Maskinmesteruddannelsen er den bredeste tekniske uddannelse i Danmark. Starter man fra folkeskolens 10. klasse tager det fem år inden man står med maskinmesterbeviset i hånden. Har man svendebrev inden for jern og metal, en gymnasial eksamen eller gymnasiale enkeltfag kan man starte direkte på maskinmesterskolen.

Maskinmestereksamen giver ret til at sejle som maskinmester og maskinchef.

Skibsmaskinist uddannelsen bygges gerne op over en maritim grunduddannelse som skibsassistent/skibsmekaniker eller på baggrund af en uddannelse inden for jern og metal.

Med en uddannelse som skibsmaskinist har man ret til, efter mindst 24 måneders god-

kendt fartstid, at arbejde som 1. maskinmester.

Skipper:

Kystskippereksamen giver sønæringsbevis som styrmand af 4. grad i handelsskibe. Eksamen bygges op over uddannelsen som skibsassistent/skibsmekaniker eller som fisker i mindst 24 mdr. Efter Skippereksamen kan man på 12 mdr. erhverve sig Sætterskippereksamen der giver sønæringsbevis som styrmand af 3. grad i handelsskibe.

Fiskeskipper:

Starter med samme grunduddannelse som skippereksamen. Her kommer dog også det Blå bevis ind som kompetence. Fiskeskipper har sønæringsbevis som styrmand af 3. grad i fiskeskibe og efter yderligere 12 måneder på skipperkolen har man sønæringsbevis som styrmand af 1. grad i fiskeskibe.

Skibsassistent:

Starter med seks mdr. grundskole. Herefter seks mdr. sejltid som ubefaren skibsassistent. Efter yderligere seks mdr. på MARTEC Frederikshavn Søfartsskole + 12 mdr. fartstid kan man udmønstre som befaren skibsassistent. Uddannelsen tager i alt 30 mdr.

Erhvervsfisker:

Uddannelsen tager i alt 24 mdr. Uddannelsen giver sammen med det Blå Bevis ret til at sejle som fisker på alle fartøjer uanset størrelse. Herudover giver det Blå Bevis ret til at sejlesom fører på fiskefartøjer på op til ni meter i længden.

Skibskok/Purser:

Som faglært kok, kan man uddanne sig til skibskok på et 5 ugers kursus på Aalborg Tekniske Skole. Efter kurset opnås sønæringsbevis som skibskok.

Fritidssejler:

Som afrunding af de maritime uddannelser skal nævnes den række af fritidssejlerbeviser der kan opnås. Det er som følger: Speedbåds kørekort, Duelighedsbevis i sejlsads for fritidssejlere, Yachtskipper af 1. 2. og 3. grad, Duelighedsbevis i motorpasning samt radiokurser.

Vedligeholdelse og fartstid:

Fælles for samtlige søfartsuddannelser er, at det er den efterfølgende fartstid der hen af vejen afgør hvilke job der kan bestrides og i hvilke størrelse fartøjer. Det er også den fartstiden der løfter sønæringsbeviset som styrmand en grad op. Det skal også nævnes, at man for at få de enkelte job løbende skal følge er række specialkurser.

Redaktionen tager forbehold for eventuelle småfejl. Totaloverblik kan man få på søfartsstyrelsens hjemmeside under uddannelser.

Marineforeningens 90-års jubilæum

Af kommandør
V. P. Heise.
(Landsformand
1979-94).

Den 30. april kunne Danmarks Marineforening fejre sit 90-års jubilæum. Det skete i al stilhed, for 90 er på en eller anden måde ikke et "runt tal", og man samler kræfter til 100-året i 2013. De resterende 10 år kunne bl.a. bruges til at få skrevet en åjourføring af "den store bog": DANMARKS MARINEFORENING, der beskriver foreningens start og udvikling op til 1949

At Marineforeningen runder de 90 i fin form og fortsat trivsel, er imidlertid så bemærkelsesværdigt, at der – i fortsættelse af redaktørens kolumne i sidste nr. – er grund til at kaste et blik tilbage på de mange år.

De sidste årtiers voldsomme udvikling i samfundet, hvor først TV- og nu IT-teknikken har skabt en eksplosiv forøgelse af mulighederne for information, fritidsbeskæftigelse og underholdning, har skabt problemer for alt foreningsliv, så selv de politiske og faglige interesseorganisationer i dag har svært ved at samle og fastholde medlemmer. For Marineforeningen har en kraftig reduktion af antallet af værnepligtige i Søværnet til slutningen af 1900-tallet yderligere forringet rekruteringsmulighederne i foreningens primære målgruppe.

Når foreningen trods disse problemer i de seneste årtier har kunnet notere en fremgang i medlemstallet, skyldes det ikke tilfældigheder men et målbevidst arbejde og samarbejde iblandt de 80 lokalafdelinger og landsledelsen.

En væsentlig grund til, at det har kunnet lade sig gøre, er den fremsynethed, som stifterne udviste i 1913 ved formuleringen af formålsparagraffen og udformningen af organisationen. Når det hedder at foreningens formål er: " – at styrke nationens interesse for søværn og søfart" så indebærer det, at den omfatter hele "det maritime Danmark". Det understreges også, at foreningen ikke blot er en kammeratskabsforening med socialt/selskabeligt sigte men lige så meget skal yde en aktiv og udadvendt informationsaktivitet. Alt i alt giver dette en stor bredde i grundlaget for såvel rekrutteringen som aktiviteterne.

Foreningens organisation skabtes ved, at en landsledelse stiftede lokalafdelinger over hele landet med et bredt udformet selvstyre. Derved skabtes en fælles stamme fra de fælles rødder, der giver "træet's store vidtfordrenede krone i de 80 afdelinger foreningens kraft og liv.

Marineforeningen trådte sine børnesko under den 1. verdenskrig, hvad der dannede god grund for stiftelsen af de første lokalafdelinger, så der allerede i 1915 var 2.545 medlemmer og efter 10 år 5.000. I mellemkrigsårene konsolideredes foreningen på dette niveau, men 2. verdenskrig toppede medlemstallet med 13.700 i 1946.

Efter at fredeligere tilstande genopstod efter 5. maj 1945 faldt medlemstallet indtil det i 1960 stabiliseredes på ca. 9.000. Nu gjorde samfundsudviklingen imidlertid vilkårene vanskelige for alt foreningsliv, og det såkaldte "68-oprør" gjorde det ikke nemmere at tiltrække navnlig yngre medlemmer, hvorfor tallet faldt yderligere til ca. 7.000.

Da så yderligere reduktionen af værnepligtsstyrken begyndte i 70'erne måtte der – i hvert fald på lidt længere sigt – forudses vanskeligheder med at opretholde et tilstrækkeligt medlemstal.

Ud fra denne erkendelse iværksatte landsledelsen en "organisationsudvikling" af foreningen, idet man analyserede udviklingen i det omgivende samfund og de konsekvenser og krav den medførte for organisationen.

Der fokuseredes på en udvikling af samarbejdet gennem en

bedre to-vejskommunikation og uddelegering af kompetence og opgaver til distrikter og afdelinger for den bedst mulige udnyttelse af de lokale interesser og aktivitetsmuligheder. Endvidere gjorde man en indsats for at forskyde vægten i foreningsaktiviteten fra "gule ærter og flæsk" til information om Søværnet og andre maritime emner, ud fra den betragtning, at netop Marineforeningens medlemmer forventer at få noget for deres kontingent, som de ikke kan hente andre steder.

Næste skridt blev så et arbejde for at "synliggøre foreningen" i Søværnet og i samfundet. Man kunne ikke længere være sig selv nok og hygge sig i kammeratkredsen, men måtte ud og – som det hedder i formålsparagraffen - arbejde for den fælles sag.

Marineforeningens ansigt udadtil tegnes primært af lokalafdelingerne landet over og af UNDER DANNEBROG, der siden 1914 er udviklet til et flot og læseværdigt medlemsblad, der også spredes i Søværnet og relevante kredse i samfundet.

Afdelingerne har gennem de seneste årtier markeret sig i lokalsamfundet med stadig flere udadvendte informatoriske aktiviteter. Ikke mindst erhvervelse af nye Marinestuer og udbygning af de eksisterende til repræsentative lokaler, hvor orlogsflådens historie pryder væggene, samt samarbejdet i havnebyerne om de af kommunen adopterede orlogsskibes besøg har givet megen PR.

Fra landsledelsen blev der i 80-erne og 90-erne taget flere initiativer til synliggørelse. Når foreningen i 1980 introducerede sit julemærke var det ganske vist primært for at skaffe midler til markering af 75-års jubilæet, men det lille mærke med Søværnets bygningshistorie kom også til at virke til synliggørelse. I 1980 afholdtes også det 1. Nordiske Orlogsstævne, der siden hvert andet år formidler billedet af foreningen som en aktiv del af det nordiske samarbejde.

I 1988 blev foreningen ved markeringen af 75-året med en række arrangementer meget synlig såvel på landsplan som lokalt.

For specielt at synliggøre Marineforeningen som en "støtteforening" for Søværnet, blev der med et par års mellemrum

som bilag til U.D. præsenteret indlæg uarbejdet af Søværnets operative kommando om flådens opgaver og materiel, og samarbejdet med Søværnets myndigheder, og personelorganisationer er blevet styrket.

Efter jubilæet organiseredes salget af effekter med foreningens kendingstegn i "Slopki-sten", der udvikledes til en god forretning, som ikke blot gav et økonomisk tilskud til foreningens arbejde gennem Grundfonden, men samtidig ved mange beklædningsgenstande gjorde medlemmerne til omvændende plakatsøjler.

Selvom formålsparagraffen i det væsentlige står uændret siden 1913, er der sket justeringer bl.a. m.h.t. medlemskriterierne affødt af udviklingen i samfundet og søværnet. Efter at der var blevet åbnet adgang for kvinder til militære stillinger i stampersonel- og officersgrupperne blev der således - efter 12 års debat - i 1994 åbnet for disse kvinder som medlemmer, og efterhånden som Marinehjemmeværnet overtog stadig flere af Søværnets opgaver blev hjemmeværnets personel lige-stillet med Søværnets.

Ikke alle forandringer og fornyelser er gået lige glat igennem; medlemmerne af en så gammel og traditionsrig forening som vores er ikke umiddelbart positive overfor forandringer – " – det skal være som det plejer". Ved den grundige debat af ændringsforslagene og et godt samarbejde er det dog lykkedes over ca. 20 år at rette kursen op, så foreningens medlemstal nu ligger nær de 10.000, uden at idealerne og de værdifulde traditioner er gået tabt

Derfor bør der her ved 90-året med henblik på en fortsat trivsel og vækst i foreningen lyde en opfordring til alle om at bidrage med idéer og initiativer til en fortsat udvikling, så den i det 21. århundrede stadig accelererende samfundsudvikling ikke igen skal overhale os. Med viceadmiral A.H. Vedels ofte citerede ord til kadetkorpset i 1947:

**Lær af fortiden
– tænk på fremtiden
– arbejd i nutiden!**

Bæring af emblemer og tegn

I forbindelse med arrangementer i Marineforeningen kan man konstatere, at medlems-emblemer, forskellige tegn og ordensspænder bæres i mange variationer. Det må derfor være på sin plads at pointere reglerne for bæring af emblemer og tegn.

For det første bæres kun ét medlemselement d.v.s. det emblem med højeste åremål. Dette medfører, at 25-års tegnet erstatter medlemselementet uden bånd, 40-års tegnet erstatter 25-års tegnet o.s.v. Samme princip gælder for emblemet for æresmedlemskab af en afdeling, hvorimod emblemet for æresmedlemskab af Marineforeningen som det eneste bæres sammen med medlemselementet. Ligeledes gælder for Jubilartegnet, at kun det højeste bæres d.v.s. 40-års tegnet erstatter 25-års tegnet o.s.v.

Hvornår bæres emblemer og tegn?

Emblemer og tegn bæres kun i forbindelse med foreningsarrangementer og andet, hvor tilkendegivelse af medlemskab

af Marineforeningen er ønskelig. Efter afslutning af sådanne arrangementer skal emblemer og tegn aflægges.

Tegn tildelt af de nordiske orlogsforeninger bæres principielt kun ved **nordiske Orlogsstævner**, Militære Kammeratforenings Stævner, eller ved arrangementer hvori deltager repræsentanter fra øvrige nordiske orlogsforeninger.

Hvordan bæres emblemer og tegn ?

For at sikre en ensartet bæring af Marineforeningens emblemer og tegn, har landsbestyrelsen fastsat følgende retningslinier herfor: Emblemer og tegn bæres **altid på venstre side**, og i følgende rækkefølge - regnet fra brystmidte:

1. Medlemselement eller Æresmedlemselement for lokalafdeling
2. Æresmedlemselement for skyttelavet
3. Marineforeningens Hæderstegn
4. Skyttelavets Hæderstegn

Ved Nordiske Orlogsstævner

bæres "Erindringstegnet" som nr. 5, og ved Jubilarstævner bæres "Jubilartegnet" ligeledes som nr. 5.

Æresmedlemselement for Æresmedlem af Marineforeningen (landsforeningen) bæres på venstre side som **brystelement** d.v.s. på højde med hjertet, og bæres sammen med øvrige emblemer og tegn.

Eventuelle øvrige emblemer og tegn, der har tilknytning til Marineforeningen, bæres ligeledes som nr. 5 og derefter.

Nordiske tegn **på nål** bæres på *overkant af brystlomme eller tilsvarende* - d.v.s. **under** emblemer og tegn i bånd.

Medlemmer, der er tildelt tegn fra øvrige danske eller udenlandske soldaterforeninger, kan bære disse sammen med foreningens emblemer og tegn.

Medlemmerne bør selv i hvert enkelt tilfælde undersøge med den tildelende forening, hvilke retningslinier der er gældende for bæring af det (de) pågældende tegn.

Dog bæres sådanne tegn altid **til venstre** for Marineforeningens emblemer og tegn.

Officielle dekorationer

Medlemmer, der er tildelt **officielle** dekorationer (ridderkors o.l.), kan bære disse sammen med foreningens emblemer og tegn, **såfremt der er givet officiel tilladelse hertil**, og i sådanne tilfælde bæres officielle dekorationer altid nærmest brystmidte.

Medlemmerne bør selv i hvert enkelt tilfælde undersøge, hvorvidt bæring af officielle dekorationer sammen med foreningselementer og -tegn er tilladt, idet regler herfor kan være forskellige fra dekoration til dekoration.

Ordensspænder

Ved mindre officielle arrangementer f.eks. udflugter, rejse til og fra møder m.m., hvor foreningspåkledning bæres, kan ordensspænder benyttes i **stedet** for emblemer og tegn, og dertil bæres kendingstegn (eller "mini"-element).

Landsnæstformanden

Frederiksstaden

– Marineforeningens 90 – års stiftelsesdag blev markeret ved, at Forretningsudvalget efter sit ordinære møde onsdag den 30. april forhalede til Hotel Phoenix, hvor foreningen blev stiftet samme dato 1913.

Udvalgets medlemmer indtog her et mindre traktement og fejrede på denne måde dagen på dette minderige sted.

Forretningsudvalget anno 2003. Bagerst fra venstre: landsbestyrelsesmedlem distrikt 7/Fyn Børge Fering, landsbestyrelsesmedlem distrikt 2/nordsjælland Birger Tykskov, landsbestyrelsesmedlem distrikt 3/vestsjælland Edward Jelen, landssekretær Søren Konradsen. Siddende forrest fra venstre: landsnæstformand Kurt Flatau, landsformand Otto Lichtenberg, landskasserer Elo Henriksen

Ejderkanalen

Som optakt til Under Dannebrog's første læserrejse, bringer vi i de næste udgaver lidt fakta om nogle af de geografiske områder vi skal besøge.

Næsten alle maritimt interesserede i dagens Danmark kender den store Nord-Ostsee-Kanal indviet i 1895. I folkemunde benævnes den "Kielerkanalen" – og faktisk var den oprindelig opkaldt efter herskeren i det daværende Tyske Rige som "Kaiser-Wilhelm-Kanal".

Få erindringer i dag, at Kielerkanalen havde en dansk forgænger i den daværende helstat, der gik helt ned til Altona, som var rigets sydligste stad og nabo til Hamburg.

Under Christian den 7 iværksatte man bygningen af et efter tidens forhold gigantisk bygningsværk "Den slesvigholstenske Kanal" i 1777. I dag kalder vi den Ejderkanalen. Kanalen var klar for sejlads i 1784 og strakte sig over Holtenu ved Kiel, hvor de østlige sluser den dag i dag ligger som nabo til de langt større sluser til Kielerkanalen, til Voorde nær Rensburg med en samlet længde på 33,9 km. Fra Voorde var Ejderen ved uddybning og udretning blevet gjort sejlbar for skibe af samme størrelse som kanalen kunne klare. Kanalen var datidens største vandvej i Europa, da den åbnedes den 18. oktober 1784.

Sluserne inde i landet er opført som "vældige" bygningsværker af røde mursten og klinker med hjørner af bornholmsk granit og sandsten. Dimensionerne af kanalen passede til tidens sejlskibe – sluserne var 32 meter lange og 6 meter brede og

havde en dybdegang på 3,5 meter. Udenfor sluserne var bredden 30 til 35 meter med en bredde i bunden på 16 – 17 meter. Linjeføringen bar præg af, at man skulle undgå større forhindringer, da hjælpemidlerne var skovle, spader og trillebør.

Endnu ses udover sluserne i Holtenu ved Kile også et par af sluserne blandt andet ved herregården Rathmannsdorf. Sluserne løftede skibene næsten otte meter op.

Langs kanalen gik trækstier, så heste ved modvind kunne trække sejlskibene frem. Et så gigantisk og avanceret bygningsværk var en stor økonomisk belastning for kongeriget's kasse også selv om man benyttede soldater til nogle af arbejderne. Hele tre millioner Rigsdaler kostede Ejderkanalen at bygge – det svarede til 57% af det danske riges skatte- og afgiftsindtægter i 1784.

Årligt passeredes kanalen af ca. 4.000 skibe og sparede søfolk for den ofte farefulde færd nord om Skagen. Tal fra 1830 nævner at Ejderkanalen sammenlagt var benyttet af 94.105 skibe.

I dag finder man stadig resterne af kanalen rundt i landskaberne samt ved Holtenu. Faktisk gjorde prøjserne meget ud af at holde kanalen i gang til den dag, hvor Kejser Wilhelm ombord på yachten "Hohenzollern" i 1895 åbnede den "nye" kanal fra Østersøen til Nordsøen. Det stadig større antal dampskibe med skovlhjul havde gjort kanalens dimensioner utidssvarende.

På læserrejsen med "Under Dannebrog" passeres Ejderkanalen.

Næste afsnit i juli/august nummeret af "Under Dannebrog" beretter om de prøjseriske forberedelser til den nuværende kanal.

NYHED

Læserrejse til Hamburg & Schleswig-Holstein

25. – 28. september 2003

Under Dannebrog inviterer til fire spændende dage med fokus på maritime, historiske og kuriøse emner.

Med base i Hamburg tager vi sammen med andre med sømilitære interesser ud for at kigge tilbage i historien vel at mærke uden at glemme nutiden. Gennem Under Dannebrog's mange forbindelser kommer vi på turene "ind bag den officielle facade"

Ud over lommepenge og drikkevarer, er alt betalt fra og med frokost første dag til og med frokost fjerde dag. Transporten er i førsteklases bus med toilet og servering ombord.

Under Dannebrog tilbyder denne unikke tur for kun

kr. 3.450,00 pr. person

Vi oplever blandt andet:

- Besøg ved Eider – kanalen, den danske forløber for Kieler - kanalen
- Vi krydser Kieler – kanalen på en meget eksotisk måde
- Besøg på Dampisbryderen "Stettin" og foredrag om skibets rolle i Danmarkshistorien
- Besøg i Danmarks gamle grænseby Altona
- Besøg ved Europas ældste sluse samt ved en af Europas største skibelevatorer
- Besøg på Lüneburger Heide på det historiske sted hvor feltmarskal Montgomery modtog den tyske overgivelse i 1945
- Besøg "Neuengamme" KZ-lejr
- Besøg på "Passat" – et af de berømte P-skibe
- Frokost på "Haus der Schiffergesellschaft" i Lübeck
- På hele turen er der indlagt små historiske og maritime overraskelser

Rekvirering af udførligt program samt tilmelding til:

EURO-TEMA Specialrejser
Åhavevej 37, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 80 42 60

Dykkernes historie er nu samlet i Ebeltoft

Af S.E.Rønde Olesen

EBELTOFT - Vi ville gerne have haft en permanent udstilling af Dykkerhistorisk Selskabs mange effekter på Fregatten "Jylland", men da det desværre ikke har kunnet lade sig gøre, har vi fået gode udstillingsmuligheder i Ebeltoft Sundhedscenter, og det er vi glade for, siger pens. minedykker Chr. Koudal, formand for Ebeltoft Marineforening til "Under Dannebrog". Chr. Koudal har været minedykker i 25 år, og han har fulgt dykkerudviklingen gennem årtier.

Ikke uden stolthed præsenterer han udstillingen i lokalerne under det gamle epidemisygehus i Ebeltoft. Lokalerne, der nu huser minedykkernes udstyr en masse, kan ses i det tidligere centralkøkken.

Er kommet langt...

Dykkerhistorisk Selskab blev stiftet i Ebeltoft 17. november 1996 af en bred kreds af dykkerinteresserede fra såvel erhvervs- som rekreativ dykning. Der er i dag mellem 170 og 200 medlemmer over hele landet. Det er Selskabets formål, at arbejde for bevarelse af den dykkerhistoriske arv indenfor såvel erhvervs- som rekreative dykning i Danmark og at identificere, registrere,

Chr. Koudal viser en dobbeltvirkende 1-cylindret dykkerpumpe, renoveret fra a til z, som er fremstillet i London i 1950'erne.

På væggen i baggrunden det internationale dykkerflag samt frømandenes udstyr fra 1950, 1960 og 1970'erne præsenteret af Chr. Koudal. (foto: seo)

bevare og vedligeholde genstande og arkivmateriale om dykningens historie. Og man er kommet langt i dag. Der er nok at se på. Foruden udstillingslokaler er der værksted, depot og samlingslokale, hvor det sociale samvær stortrives.

Fremtids-mål

Blandt fremtidsmålene er etableringen af et "Dykningens Museum" – eventuel i tilslutning til et eksisterende museum eller et undervandspræget center.

Chr. Koudal fortæller videre, at Dykker-Selskabet arbejder nært sammen med udenlandske dykkerselskaber. Blandt andet er der et tæt samarbejde med Historical Diving museum i England. Hvor man bl.a. henter ny viden og formidler indbyrdes.

Det tager syv år at uddanne en erhvervsdykker, fordi den praktiske del skal indøves igen og igen, og efter at teorien er lært på et par måneder.

Dykkerhistorisk Selskabs lokaler i Ebeltoft vil være åbent efter aftale, og der kan rettes henvendelse til formanden orlogskaptajn Poul Erik Kristensen, Aarhus, der er chef for Minedepot Draaby, Ebeltoft, og Chr. Koudal, Ebeltoft Marineforening, der er tilsynsførende for Dykker-Museet.

Marinehistorie i modelform

Unik samling har siden 1962 levet en skjult tilværelse. Kommer nu til ære og værdighed på Søfartsmuseet i Troense.

Troense – 6000 små minutøse håndskårne modeller af verdens krigsflåde anno 1941 blev det til i hånden på kirurg E. Thyge Madsen, Brande inden han døde i 1962.

Samme år overgik samlingen til Søfartsmuseet i Troense, men der skulle gå 41 år inden samlingen fik sin egen permanente særudstilling på Tåsinge.

Bag beslutningen står museumsformidler Kjeld Søberg, der ved sindrige spejlsystemer lader de udvalgte modeller fylde godt op i lokalet. Modellerne er delt op i lande, og selv om Storbrit-

Selv om det kun er et udsnit af de 6000 modeller, fylder de godt op i udstillingslokalet. (foto: Steen Ahonen)

annien ubestridt var verdens flådenation nummer ét, afsløres det tydeligt hvilken gigantflåde

USA allerede på det tidspunkt rådede over. Et faktum der senere skulle få afgørende

betydning for udfaldet af kampen om Stillehavet.

De 6000 modeller er kunstfærdigt udskåret i blødt træ og autentisk udstyret med tårne, kanoner, radarmaster og malet i de enkelte nationers korrekte farver. Alle modeller er udført i samme målestok, nemlig 1:1515.

Søfartssamlingen i Troense har variabelt åben hele året, så planlægges der en udflugt til Det fynske øhav og man vil omkring museet, er det en god idé at tjekke åbningstiderne på telefon 6225232 eller www.svendborgmuseum.dk.

Entre koster kr. 25,00 for voksne, elever slipper med kr. 15,00 medens børn under 12 år er gratis.

Søren Nørby: Med orlogsflaget på Halv. Marinehistorisk Tidsskrift nr. 4, november 2002, side 89-116. kr. 25,00 fra Orlogsmuseet i København

Af Jørgen Holm

Artiklen beretter indgående om det tyske ran i februar 1941 af de seks danske torpedobåde af Dragen – og Glenteklassen, hvor Marinens ledelse optrådte med værdighed i modsætning til flere af samtidens politikere.

Ved den tyske besættelse af Danmark den 9. april 1940 indgik man en aftale om ikke-indblanding i danske forhold, men nærede næppe nogen tvivl om, at tyskerne besad magten. Allerede i april samme år forlangte tyskerne dansk luftværnsartilleri udleveret – angiveligt til beskyttelse af Storstrøms- og Lillebælts broerne – og 64 20 mm samt 24 75 mm kanoner med ammunition blev udleveret og bragt til Tyskland.

I begyndelsen af 1941 forlangte tyskerne dernæst udlevering af de seks, den gang ret moderne, 300 tons torpedobåde samt seks ældre mindre fartøjer af Springer-klassen. Kravet var selvsagt et klart brud på aftalen om besættelsen og vakte enorm harme i Marinen. Denne henstillede indtrængende – af flere grunde – til regeringen, at kravet blev afvist, men såvel Stauning som Scavenius var indstillet på at acceptere kravet modsat flere mere modige medlemmer af regeringen. Nogle var jo fremdeles ikke overbevist om, at Tyskland ville tabe krigen.

Artiklen beskriver indgående det seje tovtækkeri mellem danske og tyske myndigheder, men regeringen bøjede sig til sidst. Tyskerne frafaldt dog senere kravet om de seks gamle skibe og accepterede, at artilleri, torpedorør og afstandsmålere blev udtaget. Skibene måtte heller ikke føre nationalitetsflag under bugsering i danske farvande.

Marinens ledelse optrådte loyalt og besluttede, at bådene ikke skulle udsættes for sabotage, men at der ved fremsættelse af nye udleveringskrav ville blive tale om sækning af skibene, hvad der jo også skete med hæder den 29. august 1943. Kongen beordrede flagning på halv den 05. februar 1941, hvad tyskerne og Scavenius tog ilde op. Tre både blev forhalet til lystbådehavnen ved Svanemøllen og overdraget her, de tre både, oplagt i Svendborg, blev kort efter bugseret til Rostock. Tyskerne anvendte de seks fartøjer til træning af U - bådspersonale i Østersøen. De led imidlertid en krank skæbne. To både blev sænket, de resterende fire blev stærkt beskadiget i Flensborg to måneder efter krigen, da et ammunitionsskibe sprang i luften. Vragene blev slæbt til Holmen, men ophugget nogle år efter.

Der er tale om en indgående og spændende beretning om dette sørgelige kapitel i flådens histori. Man aner, at den senere chef for flåden, viceadmiral A. H. Vedel, styrede slagets gang med værdighed og kløgt. Han havde også senere mandsmod til at give ordre til flådens sækning i august 1943.

Artiklen er forsynet med fine illustrationer og kildehenvisninger og er simpelthen et "must" for gamle orlogsgaster.

Flådens sækning

Den 29. august 1943 blev én af besættelsestidens vigtigste datoer. Folkets oprør mod den tyske besættelsesmagt ledte denne dag til samarbejdspolitikens sammenbrud og resulterede i et tysk forsøg på at sætte sig i besiddelse af den danske hær og flådes materiel. Den tyske aktion endte dog i delvis fiasko, da det lykkedes hovedparten af flådens enheder enten at sænke sig selv eller at nå neutralt svensk område. I bogen *Flådens sækning*, 29. august 1943 fortæller Søren Nørby, Orlogsmuseet, de enkelte skibes skæbne gennem en omfattende fotodokumentation, der viser skibene før, under og efter flådens sækning. Mange af de viste billeder har ikke tidligere været offentliggjort. Bogen, der er udstyret med en indledning af Jørgen H. Barfod, indeholder også en mere generel gennem-

gang af flådens stilling under besættelsen samt et appendiks med oversigter over bl.a. døde og sårede i søværnet den 29. august.

Bogen udkommer den 29. august 2003, er indbundet med smudsovertræk og koster ca. 299 kr. Den kan bestilles ved henvendelse til Det Historiske Hus på tlf. 63 11 19 92 eller e-mail: info@histhus.dk. Ved bestilling før 2. juni 2003 sendes bogen portofrit på udgivelsesdagen.

"Klar ved Flag og Gøs"

En bog om dagligdagen i Søværnet

Det vrirler bogstaveligt talt med bøger fyldt med historier og anekdoter om det danske forsvar i denne tid.

Seneste skud på stammen er "Klar ved Flag og Gøs" skrevet og redigeret af kommandørkaptajn Steen Splittorff Ovesen pt. boende i Woluwe St. Lambert, Belgien.

Bogen rummer to hovedafsnit. Dels et genoptryk af afdøde kontreadmiral Frits Hammer Kjølens bog "Orlogsliv- og Lune" fra 1960, dels et nyskrevet afsnit med titlen "Klar ved Flag og Gøs".

Den gamle del rummer en lang række muntre anekdoter fra søværnet helt tilbage til sejl-skibstiden, morsomt fortalt af admiralen og mesterligt illustreret af tegneren Bo Bojesen.

Den nye del omfatter mest moderne tid, og den indeholder ikke udelukkende muntre anekdoter, men også andre episoder, for eksempel fra den kolde krig. Denne del er fortrinsvis illustreret med fotos.

Forfatteren vil med bogen bevare "folkeminder" fra en stor og meget gammel arbejdsplads, – formentlig Danmarks ældste -, dels vil han generere et overskud til beboerne i stiftelsen "Bombebøssen" på Christianshavn. Samtidig håber han, at andre vil blive inspireret til fortsat at nedskrive de mange små morsomme episoder og historier i Danmarks ældste rederi – søværnet.

"Klar ved Flag og Gøs" – 200 sider kr. 198,00 i bogladerne. Udgiver: Forlaget Kannike, Sommervej 9, 8210 Århus V.

UDSTILLING

- en udstilling om modelbyggeren Peter Lomholt Maack og hans arbejder

København – Sommerens udstilling på Orlogsmuseet handler om en enkelt modelbygger og hans værk. Igennem

Alle tiders modeller på Orlogsmuseet

de seneste 15 år har den nu pensionerede tandlæge Peter Lomholt Maack arbejdet på at udbygge og supplere Orlogsmuseets store samling af skibsmodeller. Ni modeller af sejl-skibe fra forskellige tider er det blevet til. Alle er de af en helt

usædvanlig høj kvalitetsmæssig standard.

Ved projekteringen af de enkelt modeller, tages der hensyn til historie, udseende og konstruktion. De foreløbigt ni modeller dækker perioden 1620 til 1850 og kan alle ses i særud-

stillingen om Peter Lomholt Maack frem til 31. august. Museet har åbent alle dage 12:00 til 16:00 (undtagen mandag)

Sønderborg – Danmarks Marineforening emmer af historie. En af de afdelinger, der blot ved sin beliggenhed får historiens vingesus ind af døren, er Sønderborg.

Als var i 1658 - som resten af landet - besat af arvefjenden Sverige. Kurfyrsten Friederich Wilhelm der Grosse von Brandenburg forsøgte at hjælpe danskerne, blandt andet ved at sætte et angreb ind mod den svenske besættelsesmagt på Als.

Den danske søhelt admiral Bredal fik i den forbindelse kommandoen over en række danske, hollandske og tyske enheder. I alt 17 forskellige fartøjer tog kampen op mod de ellers så sejrtrige svenskere.

Kampagnen fik et heldig udfald. Men desværre blev admiral Bredal så såret under kampene, at han dør et par dage senere. På stedet hvor admiralen blev båret i land, er rejst en mindesten og det kuriøse er så, at ca. én til to meter syd for mindestenen ligger Sønderborg Marineforenings Marinestue.

NYT FRA LANDSKONTORET

Rejseudstillingen: med redaktørens mellemkomst er 2 ny rejseudstillingssæt nu på plads. Afdelingerne vil modtage lånebetinger og bestillingsblanketter, som skal benyttes når en udstilling ønskes til låns. Vi beder om at man bestiller i god tid ved brug af blanketterne. Transport sker med fragtmænd, der betales af Grundfonden.

Kontorets medarbejdere: Efter en længere periode med mangel på arbejdskraft konstaterer vi med glæde tilgang af frivillig hjælp: Palle Mosegaard (næstformand i Hillerød-afd.) assisterer på kontoret nogle timer om ugen, og Hugo Hansen (Flyvevåbnets Soldaterforening og forretningsfører i Soldatens og Orlogsgastens Fond) assisterer 2-3 dage ugentligt. Det er en stor og uvurderlig hjælp, der medfører at Eva Iversen i højere grad kan koncentrere sig om medlemsregistreringen og Slopkisten - til gavn og glæde for medlemmerne. Velkommen til Palle og Hugo.

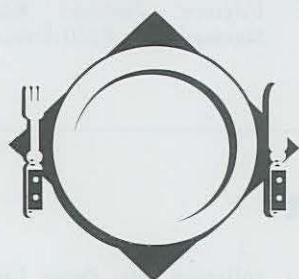
E-mails, der ønskes behandlet/besvaret af landsformand (LF), -næstformand (LNF), -kasserer (LK) el. -sekretær (LS), bedes anført dette i titlen, f.eks.: 'LF - tekst'. Det smidiggør ekspeditionen.

Telefonfri onsdag: af hensyn til kontorets arbejdsgange bedes man respektere telefonfri onsdag. Kontoret er åbent man. & fre. kl. 10-14. E-mail & fax. kan benyttes hele ugen.

Jubilæumstævnet: (d. 31/8-2003 kl. 10-16 på Nyholm): oplysninger om stævnets afvikling, tilmelding og betalingsbetingelser m.m. er beskrevet i U.D. nr. 2/2003, og kan også findes på hjemmesiden 'www.marineforeningen.dk'.

Med marinehilsner
Søren Konradsen, kontorleder

KABYSSEN Sprængt Kalvespidsbryst

Tommy Pedersen, Tinghallen, Viborg, fortsætter med at lave gode nemme opskrifter som inspiration til afdelingernes forskellige arrangementer. Kan selvfølgelig også bruges ved de hjemlige kødgryder.

Køb et stykke kalvespidsbryst hos håndværkerslagteren i området, beregn ca. 250 gram pr. person.

Kog kødet i vand med salt. Tilsæt suppevisk. Kogetid ca. 1,5 timer (til kødet slipper gafflen).

Servertes med kogte gulerødder, selleri, hvide kartofler og flødepeberrodssauce. (prøv at tilsætte lidt fransk sennep, det smager himmelsk).

Kolde pilsnerøl og snaps drikkes til. Om sommeren kan også serveres en liflig kold hvidvin.

Velbekomme

Ny tysk marineinspektør

Kiel - Viceadmiral Lutz Feldt er pr. 28. februar 2003 udnævnt til inspektør i den tyske marine. Her afløser han viceadmiral Hans Lüssow der pensioneres. Viceadmiral Lutz Feldt er 58 år og har i karrierens løb blandt andet været chef for destroyeren "Hessen" samt assistant Chief of Staff i HQ AFNORTHWEST (High Wycombe, England). Senest har Lutz Feldt været chef for Der Bundesmarine.

Marinehjemmeværnet er også et værn om miljøet

**Af Informationsofficer
Premierløjtnant Kurt
Terkelsen Marine-
hjemmeværnsafsnit
Sjælland og Lolland-
Falster**

I fortsættelse af Under Dannebrog nr. 2. 2003 tema: Søværnets Havmiljø Sektion, kan jeg oplyse at også marinehjemmeværnet, er med i de nationale beredskabsforanstaltninger, her kan nævnes at hver tredje dag året rundt deltager marinehjemmeværnet i en reaktionsaktion til søs og er også med i det maritime miljøberedskab.

En oliekatastrofe af de dimensioner, som det forulykkede græske tankskib "Prestige" har forvoldt ud for den spanske kyst, kunne også været sket i Danmark. Nu skete der heldigvis ikke noget olie-udslip ved grundstødningen af tankskibet "Acushnet" ved Hatter Barn øst for Samsø.

Marinehjemmeværnet kan her yde "første-hjælp"

Marinehjemmeværnet er en del af det maritime miljøberedskab i Danmark, som kan yde "første-hjælp" ved at inddæmme og holde på olien til Søværnets miljøskibe når frem.

Den alvorligste olieudslip i Danmark var natten til den 29. marts 2001 i farvandet omkring Møn, Bogø og Sydsjælland, ved en kollision mellem to skibe i Kadetrenden. Her var Marinehjemmeværnet med til at slæbe en flydespærring sammen med orlogskutteren "Thurø". Efter 17 timers sejlads lykkedes det at samle omkring 500 tons olie.

Marinehjemmeværnets fartøjer er bemandede af frivilligt og ganske ulønnet personel, som døgnet rundt stiller sig til rådighed for sådanne operationer med meget kort varsel og på

MHV 800 klassen
"MHV 805 Gemini".

den måde er med til at give deres bidrag til en vigtig national opgave.

Marinehjemmeværnet har brug for nye fartøjer

Marinehjemmeværnet er som følge af sidste forsvarsforlig, gået i gang med at bygge 6 nye fartøjer af MHV 900 – klassen som er en forlænget version af MHV 800 – klassen, som muliggør at de nye fartøjer kan medbringe og udlægge 2 kystflydespærringer hver, til indkredsning af olie på havoverfladen, hvor en flydespærring skal udlægges hurtigst muligt efter en oliekatastrofe, da en hurtig indgriben er nød-

vendig, for at undgå store skader på omgivelserne.

Det forudsætter yderligere fartøjer af den nye MHV 900 – klasse til erstatning af de gamle fartøjer der er mere end 40 år gamle og som ikke er stand til at løse de nye opgaver. Så derfor vil det være økonomisk fornuftigt at Folketingets partier i det kommende forsvarsforlig fortsat vil støtte udviklingen af Marinehjemmeværnet, til de nye voksende og stadig mere krævende og relevante opgaver, herunder ikke mindst indsatsen til sikring af vores fugle og havmiljø.

Minedepot Draaby uden bemanning fra årsskiftet - og skal derefter overvåges elektronisk

Af. S. E. Rønde Olesen

EBELTOFT – Minedepot Draaby ved Ebeltoft skal fra nytår overvåges elektronisk, og bemanningen på stedet er forbi. Siden 1970 har knap 70 hektar smukt natur fungeret som indhegnet og minedepot under Søværnet.

Med det indgåede forsvars-

forlig betyder "lukningen" farvel til 25 lokale arbejdspladser. Det vil sige, minepersonalet bliver erstattet af bl.a. tv-overvågning, ligesom politi og civilt vagtværn vil blive involveret heri.

Chef gennem de sidste 10 år for minedepot er OK Poul Erik Kristensen, hvis militærkarriere hele tiden har været indefor mine-området.

Minerne ender i depot

Minerne i depotet betragtes stadig som et noget forældet koldkrigsprodukt, der forhåbentlig ikke senere skal anvendes. Minerne, der havner i depotet, og som hentes rundt omkring i de danske farvande bl.a., skilles straks ad for de vitale dele. Den elektroniske overvågning vil blive effektiv. For det er store værdier, der opbevares i depo-

tet. En enkelt mine kan godt løbe op i flere hundrede tusinde kroner.

Det er naturligvis uheldigt, at endnu en arbejdsplads i det nordlige Ebeltoft-område, lukkes og at medarbejdere må holde op. Flere af dem har haft deres daglige gang i minedepotet i årevis.

Succes sendemandsmøde

Alle ingredienser til et flot arrangement blev opfyldt – selv vejret artede sig.

Esbjerg – 170 sendemænd fra Marineforeningens 80 afdelinger havde valgt at bruge St. Bededagsferien til et besøg i Sydvestjylland. Sammen med ledsagere, marinehjemmeværnet, Søværnets Tamburkorps, honoratiore og medlemmerne fra Esbjerg Marineforening udgjorde de i alt ca. 300 besøgende et festligt indslag i landets sjette største kommune.

Veteranbiler og Esepiger

Det officielle program startede med braks og bram fredag aften. Solidt transporteret i en flåde af flotte veteranbiler blev landsbestyrelsen og bestyrelsen for Esbjerg Marineforening sikker bragt til den officielle modtagelse på Rådhuset.

Her blev de modtaget af et hold Esepiger fra Esbjerg Marineforening, der sammen med viceborgmester Birthe Rasmussen sørgede for en behagelig og festlig velkomst.

Birthe Rasmussen lagde i sin velkomsttale ikke skjul på, at den unge by er på stadig fremdrift. "Havnen er byens hjerte og kommunen behandler i øjeblikket et spændende projekt, der blandt andet omfatter bygningen på havneterrænet af Danmarks højeste bygning" sagde hun blandt andet. Samtidig roste hun Esbjerg Marineforening for "en altid positiv holdning til diverse arrangementer i byen og havneområdet".

Landsformanden Otto Lichtenberg lagde i sin svartale vægt på et godt samarbejde mellem kommunen og marineforeningen imellem – "Jeg har indtrykket af, at der er god dialog til gavn og glæde for begge parter. For Marineforeningen er Sendemandsmødet årets højdepunkt. Her synliggøres foreningen på en god måde. Jeg ved Esbjerg Marineforening har lagt store kræfter i tilrettelæggelsen af dette sendemandsmøde".

Kransenedlæggelse ved Mindelunden

Lørdagens program startede med kransenedlæggelse i Mindelunden nord for byen. Mindelunden er oprettet til minde om de danske fiskere, der er

omkommet på havet, og ikke har fået et gravsted på land.

Sognepræst ved Zions Kirke Sloth Christensen forestod – sammen med landsformand Otto Lichtenberg – kransenedlæggelsen.

Den efterfølgende march – med indbygget tattoo af Søværnets Tamburkorps på torvet – blev overværet af mange turister og lokale og da aftenens festmiddag samtidig blev yderst vellykket, blev arrangementet med landsformandens ord "Well Done".

Parade ved Mindelunden.

Viceborgmester Birthe Rasmussen byder velkommen.

Kransenedlæggelse.

Esepigerne hygger om gæsterne.

Sendemændene arbejder.

Esepigerne modtager gæsterne på Esbjerg Rådhus.

Afgang til Rådhuset i veteranbil kortege.

Landsformand Otto Lichtenberg aflægger beretning.

John Oldvej modtager hyldest og gaver.

Viceborgmester Birthe Rasmussen og landsformanden skåler.

Roligt sendemandsmøde

God stemning og kammeratskab kendetegnede Sendemandsmødet 2003

Esbjerg – Sendemandsmødet på Esbjerg Højskole fik et roligt og behageligt forløb. Dirigenten Palle Petersen fra Svendborg kunne faktisk forberede sendemændene i omklædningsrummene for at gøre klar til aftens festligheder. Spænding var der dog om, hvem der skulle have Fremdriftsskruen. Marginalerne var på værtsbyens side, så nu har Esbjerg i alt fire af de eftertragtede trofæer hængende i Marinestuen.

170 sendemænd repræsenterende 376 stemmer og dermed 73% af foreningens

samlede stemmemasse, kunne uden de store sværdslag godkende såvel landsformandens som landskassereens årsberetning og årsregnskab.

”For Marineforeningen betød 2002 en tilgang på 765 nyindmeldte medlemmer, hvilket resulterede i en nettotilgang på 142 medlemmer. Det er nu 11 år i træk, at foreningen kan notere sig et stigende medlemstal, som naturligvis skyldes de lokale afdelingers store indsats og mange varierede medlemstilbud” sagde Otto Lichtenberg blandt andet medens Elo Henriksen glædede sig over, at den fortsatte succes med ”Slopkisten” muliggjorde en fastholdelse af medlemsbidraget. ”Slopkisten”

omsætning er i det forgange år steget med over 20%.

Forslag faldt

Et ændringsforslag fra Hals vedrørende paragraf 5 (bragt i Under Dannebrog januar/februar nr. 3 – 2003) faldt med 89 stemmer for og 266 imod 8 stemmer hverken for eller imod medens 13 stemmer ikke tilkendegav nogen holdning. Et forslag fra Distrikt 1 om paragraf 33, stk. 2 faldt med 111 stemmer for, 237 stemmer imod, 13 stemmer hverken for eller imod medens 15 stemmer ikke tog stilling.

Landsformanden Otto Lichtenberg og landssekretæren Søren Konradsen blev genvalgt med applaus.

Gave fra foreningen

Efter 18 år på posten som landsbestyrelsesmedlem for distrikt 8/Syddøstjylland valgte John Oldvej ved årets begyndelse at overlade posten til nye kræfter. For sin store indsats i landsbestyrelsesarbejdet modtog John Oldvej Danmarks Marineforenings gave under sendemandsmødets bifald.

Næste år – Svendborg

Placeringen af de kommende sendemandsmøder er allerede ved at tegne sig i horisonten. Brøndby blev godkendt som vært for arrangementet i 2005. Glyngøre vil gerne være vært i 2006, Aalborg og Ebeltoft i 2007, Odense i 2008 og endelig Korsør i 2016.

Landsskyttestævne 2003

Skytterne har fået ny formand

Randers – Efter mange år på posten som formand for Skyttelavene under Danmarks Marineforening, blev Erik Wadmann afløst af den tidligere sekretær Jørgen Kjeldsen.

Formandsskiftet skete på Landsmødet og Landskyttestævnet i Randers, der med deltagelse af 17 lav ud af 21 blev afviklet i weekenden 22. og 23. marts 2003

På Landsmødet kunne den afgående formand fortælle, at Skyttelavene havde 1.702 medlemmer heraf 649 aktive skytter.

”Året der er gået har været et roligt år for udvalget. Vi har deltaget i Landsbestyrelsesmøderne som repræsentant for Skyttelavene samt afholdt det årlige udvalgsmøde medens resten af kommunikationen er

foregået på internet og telefon” sagde han blandt andet.

Af formands beretning fremgik det også, at hjemmebaneskydningerne efterhånden er blevet et vigtigt aktiv i Skyttelavene. Der er dog det lille problem, at bedømmelserne fra de forskellige lav er ret uens, et forhold der gør, at det er svært at få en korrekt afgørelse på denne konkurrenceform. På den baggrund overvejer udvalget at anskaffe en skiveoptællingsmaskine, en investering der vil koste Skyttelavene 15.500,00 kr.

Flere veteraner og nyt medlem i udvalget

Kerteminde havde til Landsmødet sidste år foreslået en forøgelse af antallet af veteraner på skydeholdet. Forslaget er hen over året behandlet i Skytteudvalget og med 13 stemmer for, 2 imod og 2 hverken for

Resultater Landsskyttestævnet 2003

Landsskytte 2003:

Bo Nielsen, Næstved 93 point

Bedste Veteran:

Torben Fyhn Andersen, Kalundborg 91/2 point

Holdvinder:

Brøndby, 444 point

Fremgangspokalen:

Kolding, 35 point

Hjemmebaneskydning 2002 – 2003.

Nr. 1 – Bo Nielsen, Næstved 373 point

Nr. 2 – Arne V. Nielsen, Naksov 365 point

Nr. 3 – Poul Wadmann, Hanstholm – Thisted 360 point

Hjemmebaneskydning 2002 – 2003 Veteran:

Nr. 1 - Konrad Kristensen, Hanstholm – Thisted 363 point

Nr. 2 - Preben Nedegaard, Kerteminde 361 point

Nr. 3 - Jens Jensen, Kalundborg 358 point

Hjemmebaneskydning 2002 – 2003 Hold:

Nr. 1 – Hanstholm – Thisted 1775 point

Nr. 2. – Kalundborg 1737 point

Nr. 3. – Næstved 1736 point

Bedste Holdskytte:

Nr. 1 – Bo Nielsen, Næstved 373 point

Nr. 2 – Arne V. Nielsen, Nakskov 365 point

Nr. 3 – Konrad Kristensen, Hanstholm – Thisted 363 point

Fakta:

Formand for Skytteudvalget Jørgen Kjeldsen

- Årgang 1965 – indkaldt til Auderød februar
- Hjemsendt fra Søværnet maj 1970
- Medlem af Glostrup Marineforening 1981
- Bestyrelsesmedlem og sekretær i Glostrup/Brøndby fra 1984 til 1997
- Formand Glostrup/Brøndby 1997 til 1999
- Sekretær i Skytteudvalget fra 1991
- Formand i Skytteudvalget fra 2003

Der blev uddelt masser af hædersbevisninger ved Landsskyttestævnet. (foto: Sonja Kirk Christensen)

eller imod, blev det vedtaget, at der fra hjemmebaneskydning efteråret 2003 må være op til fem veteraner på et skydehold.

Som sin efterfølger pegede Erik Wadmann på Bo Nielsen fra Næstved. Der var ingen modkandidater, så Bo Nielsen blev valgt med akklamation.

Efterfølgende har udvalget konstitueret sig med Jørgen Kjeldsen som ny formand, næstformand er Preben Ernst medens Bo Nielsen bestrider jobbet som sekretær.

Hæder til Erik Wadmann

Ved det afsluttende frokostarrangement modtog den afgående formand, Marineforeningens Hæderstegn af Landsformanden

Otto Lichtenberg medens Jørgen Kjeldsen kunne overrække Skyttelavenes Hæderstegn. Begge hædersbeviserne blev givet på baggrund af Erik Wadmann's store og utrættelige indsats samt arrangementet for Skyttelavene i Danmark.

Næste år Brøndby

I forbindelse med Brøndbys 50 års jubilæum næste år, havde afdelingen inviteret til Landsskyttestævne 2004. Invitationen blev modtaget og fastlagt til afholdelse den 20. 21. marts 2004.

Hals ville gerne være vært i 2005 medens Nakskov godt kunne tænke sig at stå for arrangementet i 2006.

Randers – Ved en festlig reception i slutningen af april, kunne Gunnar Strangholt efter 43 år i bestyrelsen – heraf de seneste 20 som formand – overdrage roret til Lars Gjøttermand. Her ses den nye formand mellem til venstre den nye næstformand Flemming Nielsen og til højre Gunnar Strangholt.

Efterlysning:

"Krabbe" årgang 1953 – 1954

Gistrup – Da det i december 2003 er 50 år siden, vi mødtes på det gode skibe "Krabbe" inde på Holmen, har nogle få stykker af os gaster fra dengang talt om, at det kunne være morsomt at mødes med alle I andre igen.

Vi vil derfor opfordre alle besætningsmedlemmer fra den tid på "Krabbe", om at komme op af stolene, gribe knoglen og lade høre fra jer.

I kan kontakte: Steffen Kristensen, Gl. Feggesundvej 94, Amtoft, 7742 Vesløs telefon 98999307 eller Villy Jørgensen (Bødkeren), Stammen 20E, 9260 Gistrup telefon 98314379

Selv om i ikke har mulighed for at mødes med os, så lad dog alligevel høre fra jer.

Med venlig hilsen og på gensyn
Steffen og Villy

Læserbrev:

Tak er kun et fattigt ord

Skagen Marineforening har – i lighed med mange andre – sit eget våbenskjold. Da vi – i egen indbildning – synes det er ret dekorativt, har vi kvit og frit sendt den del rundt til andre lokalforeninger når der har været en anledning, eksempelvis ved indvielse af en ny stue eller til et jubilæum.

Nogle har formået at sende en tak, men andre har åbenbart ikke anset, at det har været nødvendigt. Det vil desværre nok resultere i, at vi bliver knap så rundhændede i fremtiden.

Med venlig hilsen
Kurt Ottesen
Formand Skagen Marineforening

OBS – OBS: Ny Marinestue

Hjørring - Det skulle være sket den 26. april men - på grund af tidsnød, har bestyrelsen i Marineforeningen for Hjørring og Omegn, besluttet at flytte indvielse af afdelingens nye Marinehus til lørdag den 27. september 2003 kl. 11:00

Halløj!

Den unge løjtnant henvender sig til sin advokat for at søge om skilsmisse. Men dog, i er jo lige blevet gift, siger advokaten.

Ja, det kan godt være svare løjtnanten. Men jeg har fast søvagt mandag – fredag og er kun hjemme i weekenderne. Og nu her sidste weekend ville jeg selvfølgelig klare mine ægteskabelige forpligtelser lørdag aften – og så var det naboen bankede på vægen og råbte – Kan man dog ikke i det mindste få lidt ro i weekenden.

Efterlysning:

Hardy Lyng Hartsø efterlyser gaster fra inspektions skibet Beskytteren der kan huske en glad og munter sangtekst.

København - Under inspektion ved Færøerne ombord på inspektionskibet BESKYTTEREN, 1976 forekom en sang på melodien "kom til Mandalay" startende med "Kom igen soldat fra England" i den færøske udgave hed den "Kom igen soldat fra Danmark, kom igen til færø isle". Skulle der være nogen i Marineforeningen, der erindrer den og den fulde tekst, vil det glæde mig meget at høre fra vedkommende, da jeg deltager i en sangklub, GOSPEL UNUSAL, af hvilket navnet siger, at vi er lidt specielle! og derfor gerne tager den slags melodier op.

Hardy Lyng Hartsø medlem nr. 74689
Utterslevvej 15A, 1.3.dørL 2400 København NV
Tlf.: 38 80 32 77

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Henning Skjoldby
Gyvelvej 16 C¹¹TM
4000 Roskilde
Tlf. 4632 1288

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

Brøndby – Medlemsmødet med temaet "Vikingetidens Navigation" samt "Amerikas opdagelse" ved Søren Tirslund samlede igen fuldt hus, oplyser Karl G. Mømsen. Og ellers går det slav i slav herude på vestegnen, fortsætter han.

Lørdagsåbent med ca. 90 personer den 15. marts. Her serverede Steen et overdådigt "Tag selv bord".

Kaj Urban har nu sat sit præg på den sidste tirsdag i hver måned. Under titlen "Aktivitetsaften på Gården" viser og demonstrerer damerne håndarbejder, der vises nye og gamle videoer, spilles billard og meget mere. I alt deltager et sted mellem 30 og 40 personer hver gang.

Den 27. til 30. marts drog bestyrelsen med damer ca. 100 km op i Sverige for at afholde et tredags seminar. Hovedpunktet på seminaret var "Sendemandsmødet 2005. Medens bestyrelsen forberedte sig på fremtiden, var damerne blandt andet på besøg i "Glasriget".

Marinehjemmeværnsinspektør, kommandør Henrik B. Kudsk gav på medlemsmødet den 3. april en fyldig redegørelse om tjenesten i Søværnet. Fra U-Bådstjenesten over Fiskeriinspektionen til Marinehjemmeværnet og tiden fremover.

11. april var der afsluttende spilleaften i Whistklubben og den 12. april lørdagsåben med 75 deltagere.

Byvandringen den 13. april startede denne gang i Avedøre Hangar, hvor der blev berettet om pladsens historie. Herfra gik det til Avedøre Lejren samt den sydligste del af Vestvolden afsluttende med en god frokost i "Marinegården". Kaj Urban stod for arrangementet.

Den 15. april var medlemmerne med damer til foredragsaften på "Gården". Jens Nauntofte holdt et fængslende indlæg om tiden som journalist i verdens brændpunkter. Knap 100 mødte op til denne spændende aften.

Til slut oplyser Karl G. Mømsen, at turen i september

til Prag og Budapest for længst er udsolgt.

København – Afdelingen havde i september besøg af admiral S. E. Thiede der holdt et inspirerende foredrag om sin tid i Søværnet.

I november gav forhenværende programredaktør Johannes Aakard Danmarks Radio medlemmerne en fantastisk oplevelse ved en gennemgang af personlige oplevelser gennem tiderne skriver Johnny Bannow. Julefrokosten i december havde 90 deltagere.

Flotilleadmiral Lars Rosendahl kunne i januar orientere København Marineforenings medlemmer om det nye fænomen i Søværnet "Den taktiske stab". Admiralens foredrag gav medlemmerne øget indsigt og ny viden om Søværnet af i dag.

Hans Guldager viste i februar foto om sin tur gennem Europas floder og kanaler med sit skib på vej til vinteroplægning i Sydfrankrig.

Et planlagt foredrag af borgmester Søren Pind blev aflyst. I stedet fik afdelingen hjælp fra "pensionisternes højskole" der fik Frans Hansen til at fortælle om sit liv. Fra lærling på Holmen over officersaspirant, kordegn ved Sct. Pauls Kirke, livet i Nyboder samt jobbet som forstander på skolen i Fredericiagade.

I marts gik det over stok og sten med jazzmusik og sømandssange i Marinestuen. Forstanderen fra Tisvilde Højskole skabte en fantastisk stemning, hvor han som ekstra nummer hentede sin klarinet og gav "Petit Fleur" så englene sang.

Efterfølgende er der arrangeret jazz-kursus på højskolen den 9. til 14. november 2003. Interesserede kan henvende sig til sekretær Johnny Bannow, telefon 39202843. København Kommune giver 75,00 kr. i tilskud pr. dag. Er man medlem af pensionisternes samvirke, er der 100,00 kr. i ekstra rabat.

Endelig oplyser Johnny Bannow, at der er heldagstur til Halmstad Marineforening den 23. august.

Kongens Lyngby – Generalforsamlingen samlede 34 medlemmer i Marinestuen på Lottenborg. Aftenen startede med officiel optagelse af Preben Rigelsen, Niels Nørbæk, Jens Henry Jensen og Anne Mette

Christensen, medens der var 50-års jubilartegn til Poul Arne Madsen og Poul Willumsen, fortæller Peder Møller.

Generalforsamlingen forløb godt, ja "fantastisk godt" mente kassereren. Hans Bentzen ønskede at fratæde som næstformand, han afløstes af Søren Nielsen. Ny suppleant blev Torben Schmidt-Rasmussen.

Den 13. marts var 45 deltagere til medlemsaften med middag og foredrag. Marinestuen var igen for lille, så personalet på Lottenborg havde dækket op i salen. Henrik Kudsk fortalte i sit foredrag om tiden i Søværnet, fra ubådene til helikopterflyvning i Grønland via frømandsuddannelsen i Panamas jungle og isbrydning i danske farvande. Afslutningsvis skiftede Henrik Kudsk kasket til inspektør for Marinehjemmeværnet, og gav her en fyldstgørende information om Marinehjemmeværnets virke og nuværende situation.

Den 10. april var 22 medlemmer på en aftenstur til Teknisk Museum i Helsingør. Har var der en utrolig levende rundvisning af Torben Lauridsen.

Afdelingen deltager med flag og forhåbentlig mange medlemmer den 16. juni i Danmarks-Samfundets årlige flagfest i Holmens Kirke, slutter Peder Møller.

Til slut ønskes et stort tillykke til Jørgen Neergaard Holm, 80 år den 14. juni, Jess Martin Holsting, 30 år den 2. juli og Frede W. Rasmussen, 60 år den 29. juli.

Amager – "Søkrigen efter Københavns Belejring" var emnet for Niels Ingemann's fine foredrag 12. marts, som havde blot 17 tilhørere. Ulkeafteften i Københavns Marinestuen den 2. april, der blev afholdt i samarbejde med HVF 367 og 369 samt Holmens Kirke, havde næsten 60 deltagere. Det var en dejlig aften med god information og hygge på banjerne bagefter.

Grundlovsdag åbnes Dragør Fort for det traditionsrige "NAVY DAY"-arrangement, alle er velkomne. 16. juni deltager afdelingen i Valdemarsflagfesten i Holmens Kirke arrangeret af Danmarks-Samfundet. Også her er alle velkomne. Sommerfesten finder sted på Tårnby Skole 28. juni, og årets motionscyklingskørs 3. august. Afdelingen har mistet Axel Schou (årg. 1953) og Preben Olufsen ('Luffe'), der pludselig gik fra borde 7. april. Luffe var årg. 1961, og kendt i vide kredse i Søværnet og NATO's stående minerydningsstyrke fra sine næsten 30 år i ministrygerne af SUND-kl. Luffe havde nu indstillet sig på det hektiske liv som pensionist (blandt andet i afdelingsbestyrelsen), men blev blot 63 år. Æret være deres minde.

Flaget går til tops for Finn Vilsing, 60 år d. 12. juli, Steen Yde 40 år d. 12. juli, Børge Therkelsen, 70 år d. 13. juli, Vagn Donald Nielsen, 40 år d. 15. juli og John Strøbæk, 50 år d. 23. juli.

Afdelingen holder sommerlukket i juli måned.

Formanden for Kongens Lyngby Marineforening Peder Møller Hansen (i midten) lykkesønsker Poul Willumsen og Poul Arne Madsen med halvtredsårs jubilartegnet.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker
Birger Tykskov
Heimdalsvej 73 3.TV.
3600 Frederikssund
Tlf. 47317009/5123 6227

Søllerød, Helsingør, Hørholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

Hørholm/Rungsted – Ved ulkeaftenen den 5. marts serverede køkkenholdet, under Dans ledelse, Brunkål med flæsk og pølse til de 30 fremmødte, skriver Jørgen Sterup.

På generalforsamlingen den 9. marts med 45 deltagere, kunne formanden Jens Jørgen Petersen i sin beretning oplyse, at året var forløbet stille og roligt, medens kassereren Palle Pedersen fremlagde et flot regnskab. Begge beretninger blev godkendt med akklamation.

Bestyrelsen fik genvalg af Palle Pedersen og Eivind Lorentzen, medens Poul Holm og Jørgen Black afløste Ib Lundsberg og Jørgen Mayland. Til suppleant valgtes Lars Bo og revisor blev Søren Topp og Ib Lundsberg.

Søren Andersen, Henry Rasmussen og Bent Ingemann fik tildelt 25-års Jubilartegn. Som tak for mange års indsats, blev Palle Borgfjord udnævnt til Æresmedlem af Lokalafdelingen.

Generalforsamlingen sluttede som det sig hør og bør med Gule Ærter og tilbehør.

Den 26. marts deltog 35 medlemmer i forårsbanko. Lidt mindre end forventet, men der deltog havde en god aften med mange præmier. Til en vis fortrydelse for de lokale tog "Birkerødderne" godt for sig af gevinsterne. Ole Smedegaard og K. T. Andersen stod for aftenens spil.

Ved ulkeaftenen den 2. april var der Hamburgerryg med gemyse til de 30 deltagere, og endelig slutter Jørgen Sterup med at konstatere, at vinterens billardturnering formodentlig bliver vundet af Finn Frederiksen, der i skrivende stund har lagt sig i en uindtagelig vinderposition.

Frederikssund – Frederikssund Marineforening mistede den 22. marts sin mangeårige formand Arne Pedersen. Gennem mere end 30 år stod han i spidsen for afdelingen, blandt andet i den svære tid da foreningen flyttede fra Hotel Isefjord til Pedersholm.

Det beretter Birger Tykskov,

der også kan fortælle, at orlogskaptajn Allan Rasmussen (ROM) den 27. februar viste film med optagelser fra togter til Grønland og Færøerne, hvor han gjorde tjeneste som helikopterpilot.

Den 3. maj kunne Frederikssund Marineforening fejre 85 års jubilæum. Det skete ved en frokost i Marinestuen, og endelig havde de den 22. maj besøg af Poul Fjeldgaard, der holdt foredrag om det at være politibetjent under anden verdenskrig, hvor han tilbragte en tid som KZ – fange i Tyskland.

Gilleleje – Afdelingens ordinære generalforsamling afholdtes den 23. februar. Den sædvanlige hyggelige og afslappende facon mødet afvikledes på, gjorde hvervet som dirigent særdeles let, fortæller Aage Bang.

Ved det konstituerende bestyrelsesmøde blev Sten Møller formand, Bjarne Thomsen næstformand og Jens Christian Ladegaard kasserer.

Det årlige torskegilde afholdtes den 1. marts. Tre af foreningens trofaste medlemmer; Frank, Tom og Niels havde påtaget sig tilberedningen af torsken med tilbehør. Marinestuen var fyldt til sidste plads med ca. 50 medlemmer omkring bordet, så den gode torsk fik ben at gå på.

Efter endt ombygning er Marinestuen igen klar til endnu en tårn med faste åbningstider lørdag og søndag fra kl. 11:00 til 14:00

I den kommende sommer vil afdelingens medlemmer – sædvanen tro – være aktive ved Gilleleje bys to traditionelle begivenheder – Bakkefesten og Havnefesten. Herudover bliver foreningen sikkert også involveret i et større træskibstævne, der afvikles i den kommende Pinse.

Frederiksværk – Siden sidst har fædrelandet erklæret krig – for første gang siden 1864, skriver Erik Brandt. Det mærkes på Søværnets Grundskole, hvor afdelingen har Marinestue. "Det er tilfredsstillende for gamle koldkrigere, at iagttage hvor seriøst dette håndteres med hensyn til kontrol med videre, uden at det virker teatralisk", fortæller han.

Afdelingen har på video genset Dronning Ingrid's sidste færd fra Fredensborg til Roskilde Domkirke. Det påtænkes at aflægge en visit ved gravstedet.

Tamburkorpsens medlemmer har aflagt Marinestuen et besøg.

En hyggelig aften med masser af kammeratlig snak med mere.

Marinestuen har lukket i juli, men afdelingen gør opmærksom på, at der er fregat-skydning først i august.

Endelig har Frederiksværk modtaget det triste budskab, at Gunnar "Sømand" har stillet søstøvlerne under vinterbesøg på Bali. Efter eget ønske spredtes hans aske over Timorhavet. "Vi vil mindes og savne ham", slutter Erik Brandt.

Hundested – Verner Justesen oplyser, at en af afdelingens markante skikkelser Ib Hultén, nu endegyldigt takker af. Ib Hultén trådte allerede ud af bestyrelsen sidste år, men indvilligede i at tage et enkelt år som suppleant. På grund af Bent Grøndals alt for tidlige død, måtte han så igen tage plads i bestyrelse, men nu er det slut.

Hundested Marineforening er Ib Hultén mangen tak skyldig. Det var ham, der var primus motor bag genopretningen af afdelingen i 1964, efter at foreningen i to år havde ligget på vågeblus. Ib Hultén var formand fra 1964 til 1981, næstformand fra 1981 til 2001 og

endelig suppleant fra 2001. Det er blandt andet på den baggrund, han fik tildelt Marineforeningens Hæderstegn i 1981 og udnævnt til Æresmedlem af Lokalafdelingen i 1986

Den 6. april var der i anledning af afdelingens 85 års jubilæum reception i Marinehuset. Bestyrelsen venter til 90 års jubilæet med at sætte det store festivitas i gang. Selv om begivenheden således blev fejret under beskedne forhold, kom der mange gratulanter forbi med gaver til jubilaren. Blandt andet byens borgmester Hans Schwennesen samt repræsentanter fra andre afdelinger.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker
Edward Jelen
Nankes Plads 2
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

Nykøbing Sjælland – Afdelingen har hen over vinter og forår haft torskeaften, generalforsamling, foredrag og pudseaften på det alsidige program, oplyser Finn Arneskov.

Ib Hultén takker af.

I forbindelse med Hundested Marineforenings 85 års jubilæum overrækker borgmester Hans Schwennesen her byens gave til afdelingens formand Ole Aunfelt.

På generalforsamlingen kunne formanden Flemming Regnstrup Hansen aflevere sin første bestyrelsesberetning og det blev klaret med bravur, fortsætter Finn Arneskov. Indkomne forslag omkring fregatskydningen blev kraftigt debatteret.

Ændringsforslaget blev nedstemt, men på baggrund af debatten vil bestyrelsen tage forslagene op til revision allerede til førstkommende fregatskydning i august. Ole S. Nielsen afløste Arne "Nål" Hansen i bestyrelsen.

Kaj Urban fra Brøndby afdelingen havde i marts et spændende foredrag om vort nationalflag Dannebrog samt skibsklokken. Ved samme arrangement tilhød Ib Ketler at komme til Nykøbing Sjælland i oktober. Her vil han fortælle om sin tid som udsendt politibetjent i Kosovo.

Som et ekstra krydderi under pudseften havde Harald Schröder fremtryllet varm kartoffelsalat med røde wienerpølser, forlyder det fra afdelingen.

Besøget den 14. juni på B&W museet i København, med efterfølgende frokost hos København Marineforening, er totalt overbooket. Så der er nok ikke store chancer for dem på ventelisten. Men bestyrelsen ønsker god tur til de heldige.

Af tekniske grunde var der problemer med fremsendelse af materiale til Under Dannebrog Nr. 2/2003. Det skal dog ikke forhindre afdelingen i at kipe med flaget for Vagn B. Sørensen, der blev 50 år den 20. april, Aksel V. Kristensen, 70 år den 30. april og Kai Poulsen, 70 år den 7. maj.

Det samme gælder for Steen Friis, 60 år og Sigfred H. Olinsson, 80 år den 19. juli, Vagn Langholz 80 år den 25. juli, Jørgen Hyllested, 60 år den 3. august, Finn V. Lauridsen, 60 år den 6. august, Pauli Jensen, 70 år den 28. august samt Erik Voss, 60 år den 31. august.

Holbæk – torsdag den 3. april afholdt Holbæk Marineforening kammeratskabsaften.

De 28 fremmødte deltagere havde en "kanon" aften med masser af sild, stegte oksehaler samt iskager og kaffe. Tak damer og godt gået skriver Ernst Jensen i sin rapport.

Efter middagen fortalte Jungsgård og formanden Helmut Burrack om oplevelser på havet.

Næste arrangement er Fregatskydningen den 21. juni. Skydningen finder sted på Tuse Bjerg og Ernst Jensen opfordrer

medlemmerne til, sammen med familie og venner, at møde talstærkt frem, og han slutter med at love, at der vil være kolde drikkevarer på is i kassevis.

Korsør – De 72 gaster fra Korsør Marineforening, der var mødt frem til generalforsamlingen, kunne ud over diverse 60-, 50- og 25-års Jubilartegn, tildele afdelingens næstformand Theis Rosschou Marineforeningens Hæderstegn samt udnævne den forhenværende formand Wilhelm Bøge til Æresmedlem af Lokalafdelingen, skriver Knud Aage Madsen i sin rapport.

Generalforsamlingen forløb stille og roligt. Eneste ændring blev, at Jørgen Olsen blev valgt som ny suppleant.

Ulkeaftenen den 21. marts blev en succes. Mange glade kammerater hyggede sig med oksekødet i peberrodssovs, inden de gik over til rafling, kortspil, billard med mere.

Knud Aage Madsen slutter med at gøre opmærksom på, at medlemmerne skal sætte kryds i kalenderen for fregatskydningen den 31. maj, sommerudflugt til Bakken den 2. august samt skipperfesten den 6. september

Slagelse – Efter en veloverstået Adminalforsamling, hvor den samlede bestyrelse blev genvalgt, er årets aktivitetsplan nu på skaft, skriver Juul Jørgensen, og han fortsætter: I forbindelse med udarbejdelsen af den kommende sæsons aktiviteter, er der tænkt mange store tanker. Resultatet af disse er, at afdelingen har fået mange flere aktiviteter "ud af huset" end tidligere. Mange med tilskud fra foreningskassen. For, som der blev sagt, det er ingen skade til at få lidt kultur proppet ind mellem vores mange kulinariske oplevelser.

Siden januar har vi optaget seks nye medlemmer, men desværre mistet et af vores mangeårige medlemmer, Gert Svansson, som afgik ved døden efter lang tids sygdom den 23. marts. Til begravelsen var afdelingen repræsenteret med 12 mand og flagvagt.

Kasserer Henrik "Skille-mønt" berettede om en usædvanlig lav beholdning af restanter og en usædvanlig stor kassebeholdning i forhold til sidste år. Fra januar og frem til juni har der været afholdt to ulkeaftener, admiralforsamling, Marineaften, pudsedag i Marinestuen, udflugt med sejltur til Ager-sø, udflugt til Holmen med besøg i Københavns Marinefor-

ening samt kransenedlæggelse den 4. maj.

Den årlige fregatskydning afholdes den 14. juni og endelig er afdelingen inviteret til Aurich i dagene 12. til 14. september. Der er sommerferielukket i perioden 6. juli til og med 25. juli. Statistisk set kan vi, indenfor det mærkværdige PIN-system, notere os for 99 P1, 20 P2 og 13 P3 medlemmer. I al beskedenhed så er vi i rigtig god gænge i Slagelse afdelingen. Vores lokale Marine Sangkor tror nu så meget på sig selv, at der er udarbejdet logo og indkøbt særlige poloshirts i passende størrelser, slutter Juul Jørgensen.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marrill Christiansen.
Grønsvandvej 17. 4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.
Næstved, Møen, Køge, Vordingborg,
Stevns, Haslev

Haslev – Fastelavnsmændag mødte 19 medlemmer op til den årlige admiralforsamling i Haslev Marineforening, skriver Preben Johansen.

Valgene gav valg til den konstituerende formand Preben Poulsen for en ét års periode, genvalg til kasserer Leif Hol-lænder samt bestyrelsesmedlem Ole Nielsen. Som nye bestyrelsesmedlemmer blev Palle K. Jensen og John F. Petersen valgt. Suppleanter, revisorer og flagbærer blev genvalgt.

Ved "skydning til loddet" den 22. marts kunne afdelingen optage Jørgen Rasmussen som nyt medlem. Inden skytterne gik over til den kogte sild, skipperlabskovs og ost med kaffe, kunne man kåre Ole Nielsen som vinder, medens en ekstraskydning til femskiver blev vundet af John F. Petersen, Haslev efter omskydning med Frederik Pedersen, Korsør.

Preben Johansen slutter med at gøre opmærksom på, at afdelingen holder fregatskydning lørdag den 6. september og samtidig ønsker han og den øvrige bestyrelse god sommer til medlemmerne af Haslev Marineforening.

Møen – På afdelingens generalforsamling den 22. februar kunne Henrik Marrill Christiansen, efter 14 gode år som formand, trække sig og overgive posten til Jørgen Grønberg. Henrik er også Landsbestyrelsesformand for distrikt 4/Sydsjælland og har nu valgt at koncentrere sig om dette job.

Jørgen Grønberg
ny formand for Møen Marineforening.

I sin sidste formandsberetning kunne han ellers fortælle om et begivenhedsrigt år i Møens Marineforening. 65 års jubilæumsfest med masser af gæster samt besøg af Hendes Majestæt Dronningens Adjudantstab med efterfølgende god omtale i dagspressen og Under Dannebrog - Fregatskydning med det største antal skytter nogensinde - succesrig julebanko på Danland - foredrags- og kortspilsaftener, samt mange hyggelige lørdagsmøder i Marinestuen. Alt i alt et godt år for afdelingen, oplyser Preben Kristiansen.

På trods af store omkostninger med jubilæums samt diverse nyanskaffelser, kunne kasserer Jens Ib Jensen aflægge et godt regnskab.

Som skrevet blev Jørgen Grønberg valgt til ny formand, medens øvrige poster på valg blev genvalgt. Eneste nyvalg blev til Hovmesterjobbet, som fremover varetages af Poul Bruun.

Gert Petersen efterlyste stof til "Havnefronten". Endelig sluttede generalforsamlingen med, at havnefoged Michael Larsen takkede afdelingen for det gode samarbejde omkring renoveringen af færgen "Møn".

Efter generalforsamlingen takkede den afgående formand for det gode samarbejde med de forskellige bestyrelser under de 14 år i stolen. "Det er altid vemodigt at sige farvel, men jeg vil glæde mig til fortsat at komme i Marinestuen", sagde han blandt andet, hvorefter han ønskede Jørgen Grønberg tillykke med valget med et fortsat god vind i sejlene for Møens Marineforening. Der var også tak til Henrik Marrill Christiansen for det store arbejde, han havde lagt i afdelingen. "Henrik har gennem alle årene haft tjek på det hele, vi er glade for, at du taler Møens sager i de tilfælde, hvor vi ikke er til stede. Vi vil ønske dig god vind i dit arbejde som Landsbestyrelsesmedlem for distrikt Sydsjælland, vi vil ikke sige farvel – men på mange gensyn i Marinestuen", sagde næstformanden Tom Sørensen som afsked.

Køge – Som omtalt i seneste udgave af Under Dannebrog, har afdelingen hen over marts og april haft fokus på slaget på Rheden 1801. 36 personer deltog i foredrag om emnet i Marinestuen, medens 34 deltog i udflugten til København for at bese de historiske lokaliteter. Jørgen E. Petersen takker de seks medlemmer af København Marineforening, der efterfølgende sørgede for en fortrinlig forplejning i Marinestuen på Nyholm.

20 medlemmer deltog den 4. maj i turen til Masnedø Fortet (ligeledes omtalt i Under Dannebrog nr. 2/2003). Medens de 20 var på udflugt, afholdt andre medlemmer 4. maj aften i Marinestuen i Køge.

Næste arrangement er kransnedlægnin på 326 års dagen for Niels Juel slaget i Køge Bugt. Nedlægnin foregår ved monumentet, der nu har fået en ny plads på havnen i Køge, slutter Jørgen E. Petersen.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943

Bornholm

Rønne – Generalforsamlingen den 21. februar havde deltagelse af 52 medlemmer. Af for-

manden Per Lehmann Jørgensens beretning fremgik det blandt andet, at 2002 havde været et godt år for Bornholms Marineforening. De program-satte arrangementer havde alle været godt besøgt, og afdelingen har haft medlemsfremgang, så der nu er 150 medlemmer.

Afdelingen har ligeledes været aktiv i forbindelse med registrering og fotografering af Bornholms "Sømandsgrave". Dette arbejde vil løbende blive opdateret. Skipperforeningen og Bornholms Marineforening har også hen over året restaureret på deres fælleshus "Sjøgaard-rin". Til slut kunne formanden takke alle for et godt samarbejde.

Det fremlagte regnskab viste et overskud på kr. 3.092,68. Arrangementslisten for 2003/2004 blev vedtaget og endelig var der genvalg over hele linien, slutter Børge Dahl-Mortensen sin rapport.

I øvrigt startede generalforsamlingen med uddelingen af et væld af Jubilar tegn.

Fem 25-års Jubilar tegn samt fire 40-års Jubilar tegn kunne uddeles, inden Arne Johnsen kunne modtage 60-års Jubilar tegnet. Sluttelig modtog 95 årige Vilhelm K. Andersen, 65-års Jubilar tegnet samtidig med, at han blev udnævnt til Æresmedlem af Lokalafdelingen.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Henri A.L. Holm
Elmevej 17
4900 Nakskov
Tlf. 5495 9182

Nakskov, Nykøbing Falster

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester
Børge Ferning
Lærkeparken 19
5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395

Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

Ærøskøbing – Det var en stor glæde for bestyrelsen, at ikke mindre end 40 ud af afdelingens 98 medlemmer deltog i årets generalforsamling den 22. februar, skriver formanden Niels Kurt Jensen.

Formanden blev sammen med næstformanden Poul Hansen og bestyrelsesmedlem Dan Holmstrøm genvalgt til en ny periode.

Til ny 2. suppleant valgtes Jørgen Mobeck medens Benny Lykke Thorenfeldt og Jan Rudi Christensen valgtes til to tillidsposter "uden stemmeret".

En enig bestyrelse kårede kvartermester Lau Andersen til årets Mariner i Marineforeningen for Ærøskøbing og Omegn. Begrundelsen er, at Lau Andersen altid med stor flid har deltaget i det løbende arbejde i kabyssen samt det årlige kræmmermarked.

Generalforsamlingen kunne byde velkommen til to nye medlemmer samt lykønske Niels Kurt Jensen, Ole Kjær Hansen, Svend Mumm Christensen og Flemming Kjær med deres 25-års foreningsjubilæum.

Årets kræmmermarked er under planlægning. "Begivenheden, der finder sted i dagene 14, 15 og 16. juli, er absolut et besøg værd", siger Niels Kurt Jensen "og det er ikke mindst på grund af vores arrangement i restaurationen samt pandekagehuset med tykke "Ærøpandekager".

Marinestuen har officielt lukket hele juli måned. Men de mange medlemmer af Danmarks Marineforening, der hen over juli anduver Ærøskøbing, skal blot kontakte formanden på telefon 62522421, "Så skal vi nok vise stuen frem, så vi kan få lejlighed til at få en lille forfriskning med vore gæster," siger han.

Ærøskøbing Marineforening kipper med flaget for afdelin-

gens æresmedlem og bestyrelsesmedlem gennem 40 år, heraf de ti som formand, forhenværende skibsfører, Hans Peder Espensen, der runder 80 år den 10. juni 2003.

Kerteminde – Med et flot fremmøde kunne Kerteminde Marineforening holde generalforsamling den 14. februar i Marinestuen.

Under Lars Ole Valsø's ledelse aflagde formanden Peter Heiden samt kasserer Peter Zeulner deres beretninger. Regnskabet viste et godt overskud også efter fradrag af indskud til byggefonden.

Bestyrelsen fik Torben Henriksen, Poul Krat og Keld Christensen ind som afløser for Mogens Jensen, Peter Uldal og Lars Johansen. Suppleant blev Poul Erik Pedersen, revisor Erik Due Nielsen og Jørgen Jørgensen, fanebærer Alfred Nielsen samt Peter Heiden.

Ole Thor og Poul Erik Pedersen modtog 25-års jubilartegn. Efter den rolige generalforsamling kom skipperlabskovs og "små klarer" på bordet, slutter Jørgen Jørgensen denne del af sin beretning.

Skyttelavet fik en fjerdeplads ved Landsskyttestævnet i Randers.

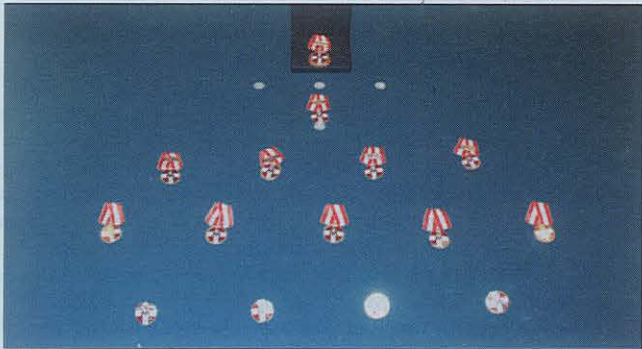
Forhenværende kriminalinspektør Erling Bott fortalte på foredragsaftenen i Marinestuen den 7. april, om sin tid i politiet. Han var blandt andet bodyguard for kronprins Poul. Det interessante foredrag blev ledsaget af et lysbilledeshow.

Til slut gøres opmærksom på, at Marinestuen har åben hver lørdag og søndag fra kl. 10:30 til 13:30 samt specielt for pensionisterne onsdage fra kl. 11:00 til 13:00, og endelig holder billardklubben til i stuen hver onsdag aften.

Assens – Kammeratskabsaftenerne anden tirsdag i hver måned fortsætter med uformindsket styrke, oplyser Finn Ekkelund. 35 til 40 medlemmer nyder hver gang den veltillavede mad og en god kammeratlig sludder. Kammeratskabsaftenen den 10. juni er sæsonens sidste, og bliver samtidig brugt som pudsaften. Kun afbrud af fregatskydningen den 16. august, starter aktiviteterne igen den 9. september.

Den 28. februar gav det veldrevne "Shantykor" koncert ved bryggeridirektør Bent Bach Sørensens afskedsreception. Endnu en succes for det efterhånden kendte kor.

I marts fik Assens besøg af

11 jubilar tegn og Æresmedlemstegn samt fire nye medlemsnåle skulle der til på Bornholms Marineforenings generalforsamling.

Per Lehmann Jørgensen overrækker 64 års Jubilar tegn og udnævner samtidig Vilhelm K. Andersen til Æresmedlem af Lokalafdelingen

Det tyske flådefartøj "S 68 Seeadler" anduver Assens Havn og Marinestue.

det tyske marinefartøj "S 68 Seeadler". På invitation fra Marineforeningen deltog 32 besætningsmedlemmer i et vellykket lørdagsarrangement med øl og Dr. Nielsen. Søndag takkede skibet afdelingen med rundvisning, her deltog 19 medlemmer. Under besøget modtog Assens Marineforening skibets våbenskjold, der nu hænger i Marinestuen.

Afdelingen har søgt om tilladelse til at bygge nyt baghus. Så snart tilladelsen foreligger, nedrives det gamle udhus.

Den 4. september anløber "Dannebrog" Assens. Her vil regentparret indvie byens nye rådhus. Assens Marineforeningen har inviteret Hans Højhed Prins Henrik til besøg i Marinestuen.

Endelig planlægges en foredragsaften med forhenværende viceadmiral K. Borg.

Til slut kippes med flaget for Bent Bach Sørensen, 60 år den 3. juli.

Svendborg – Ved generalforsamlingen sidste lørdag i februar deltog ca. 50 medlemmer, oplyser Kurt Kaysen. Bestyrelsens beretning og planer for fremtiden samt regnskabet blev taget til efterretning uden bemærkninger.

Flemming Hansen ønskede – på grund af øget arbejdsbyrde – at blive afløst på kassererposten. Han afløstes af den gamle kasserer Erik Bodal. Indkøring af regnskab i Concord og kontingentopkrævning over PBS har lettet kassererjobbet så meget, at Erik Bodal godt vil prøve igen.

Ny suppleant til bestyrelsen blev Morten Nielsen. Han skal sammen med den anden suppleant Peter Kruse deltage i bestyrelsesmøderne for at assistere

med forberedelserne til sendemandsmødet næste år.

Med damer havde den efterfølgende torskespisning deltagelse af 90 personer.

Foredragsrækken sluttede i februar med videofilm og fortælling om krydstogter langs Grønlands vestkyst. Sidste torsdag i marts var der udflygt ombord på "Cathrine K" til Troense. Her var der foredrag om byen og skibsværftet samt besøg på Søfartsmuseet.

18 mand deltog i pudseaften den 13. marts, medens turen til Holland den 21. til 25. april havde 53 deltagere. Her var der besøg i blomsterparken Keukenhof samt frokost i den Danske Sømandskirke i Amsterdam.

Golfmatchen den 24. maj har i skrivende stund tilmeldinger af ca. 40 spillere.

Vi kipper med flaget for Gunnar Hansen, 80 år den 26. juli og Erik Trolle-Schultz, 70 år den 28. juli, slutter Kurt Kaysen

Odense – Landsbestyrelsesmedlem for distrikt 7/Fyn, Børge Ferning, Nyborg, kunne på Odense Marineforenings generalforsamling genindsætte næstformanden Lasse Bach Pedersen, medens kassererposten blev nybesat af Jørgen Kurt Jensen. Den gamle kasserer Thorkild Nielsen måtte desværre trække sig efter en alvorlig hjerneblødning.

Pudseaftenen trak 13 medlemmer. De kunne efter endt dåd nyde gratis gule ærter med øl og snaps som tak for indsatsen, oplyser Lasse Bach Pedersen.

Busturen til Aalborg Marinemuseum og Marineforening havde ikke flere deltagere, end de kunne være i en otte personers militær bus, der venligst blev udlånt af Odense Kaserne.

Det lille fremmøde til trods blev det en god dag med udsøgt skafning i Aalborg Marinestue.

Afdelingen har endelig fået udvidelse på 60 m² færdig. Det har taget tre seje år, men er det hele værd. Et hyggelig mand-skabslukaf med vand til tre sider og byens bedste udsigt, er blandt perlerne i foreningens Marinehus. Endelig kommer det historiske arkiv nu rigtig til sin ret.

Leif Kjærs foredrag og billedeshow om Sirius patruljen var et tilløbsstykke med 62 deltagere, heraf 42 til spisning slutter Lasse Bach Pedersen.

Nyborg – Afdelingens generalforsamling gav genvalg til formanden Børge Ferning medens Finn Moltke Kristensen og Torben Jørgensen blev nyvalgt til henholdsvis bestyrelsen og suppleant.

Kassereren fremlagde et flot regnskab, der efterfølgende gjorde, at kontingentet forblev uforandret. Det oplyser Karl-Erik Sørensen.

Han kan også fortælle, at afdelingen den 28. marts havde inviteret damerne med til kammeratskabsaften. 46 – heraf 7 fra garderforeningen – mødte op i Marinestuen. Overlæge Arne Skipper holdt et interessant foredrag om "Katyn – massakren".

Det er en makaber historie om, hvordan russerne i 1939 myrdede flere tusinde polske officerer. Arne Skipper forstod dog at gøre historien lærerig og give forsamlingen et indblik i en dansk retsmedicinens utrættelige arbejde for at finde sandheden.

Afdelingen kipper med flaget for Kurt Larsen-Haar, 60 år den 6. juli og Per Nyegaard Olesen, 60 år den 14. august.

Middelfart – Der har på det seneste været fuld fart på i Middelfart Marineforening, oplyser Carl Vittrup.

Fra skydning med salonriffel og fiskeriinspektionsforedrag i september, over øl oplysningskursus med Torben Mathews i oktober, konference på Slips-havn (udførligt omtalt i Under Dannebrog Nr. 1/2003) og dameaften i november, kammeratskabsaften i december samt foredrag med Kaj Voigt i februar og så endelig generalforsamlingen sidst i februar måned.

Generalforsamlingen – der i øvrigt havde formanden for Assens Marineforening Ole Juelsrud som dirigent – fik en flot opstart med afsløring af en skibsmodel af en tysk panser-

krydsder samt overdragelse af to hæfter om emnet. Bag overraskelsen stod Ib Anderson og Ib Flemming.

Såvel formandens som kassererens beretning blev godkendt. Flemming Worsøe og Carl Vittrup blev genvalgt som henholdsvis formand og bestyrelsesmedlem. Ivan Jensen og Ib Anderson blev valgt til suppleanter. Ib Anderson blev også valgt til revisor sammen med Kaj Voigt, medens Mads Madsen blev revisorsuppleant. Per Aarup blev flagbærer og Bjarne Lorentzen reserveflagbærer.

En god generalforsamling med 24 fremmødte.

Endelig slutter Carl Vittrup sin rapport med at oplyse, at museumsinspektør Harriet Hansen i marts var i Marinestuen og fortælle om Marsvinsjægere, medens Alfred Hestkær i april fortalte om Middelfart under besættelsen. Afslutningsvis skal det nævnes, at der er grill aften med damerne i juni. Arrangementet foregår ved Kongebrogården

Marstal – Det er vist nogen tid siden, at vi fra Marstal har indsendt materiale til bladet. Det bliver der rådet bod på nu og forhåbentlig også fremover, skriver Svend Aage Jensen.

Den 14. januar afholdt Marstal Skipperforening en introduktionsmiddag for nye studerende på Marstal Navigations-skole. Det er blevet en tradition at afholde en sådan to gange om året i marineforeningens hus. Januar og august.

Den 15. februar holdt vi generalforsamling. Der skete ikke de store ting, når man ser bort fra, at vi fik vedtaget en kontingentstigning på 25,00 kr. til at dække blandt andet større kontingent til hovedforeningen og stigninger i forbrugsafgifter samt varme og el. Kontingentet er nu 300,00 kr. om året. De bestyrelsesmedlemmer med flere der var på valg, blev alle genvalgt.

Den 26. marts skulle vi have været på en udflygt til Folketinget, men den blev aflyst på grund af særlige krigsmønstændigheder. Det var ellers aftalt at ærøboen Niels Sindal skulle have vist rundt.

Den 28. marts holdt vi skrubeaften, hvor vores koner og kvindelige medlemmer samledes til en fest, hvortil mænd ingen adgang havde. Betjeningen og kabyspersonalet skulle dog bestå af mænd.

På generalforsamlingen blev et mangeårigt medlem, Robert Stærke Kristensen, udnævnt til

æresmedlem af lokalafdelingen. Han har altid støttet Marstal Marineforening, ikke mindst i sin tid i Marstal Kommunalbestyrelse, hvor han har været borgmester i flere perioder. Marstal Marineforening har nu to æresmedlemmer, slutter Svend Aage Jensen.

Afdelingen kipper med flaget for Uffe Adelørn, 65 år, den 15. april, Henry Lowdall Kroman, 75 år den 1. maj og Knud Böttiger, 60 år den 27. juni.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

sektionschef, Kurt E. Larsen,
Heimdalsvej 3,
6100 Haderslev
Telf. 74 52 78 41
e-mail: t-k.larsen@get2net.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

Sønderborg – Afdelingen har fået en god start på året med mange medlemmer i stuen, oplyser Jørgen Brodersen.

29 medlemmer ud af 69 var mødt frem til generalforsamlingen, der betegnes som yderst vellykket, og som blev afviklet i god ro og orden, fremgår det af formanden Carl Alfred Langers indlæg i "Medlemsorientering".

Efter eget ønske afgik kasserer Leif B. Krogh, bestyrelsesmedlem Klaus Evers samt de to revisorer Erik Nygaard og Eduard Quorp. Ny kasserer blev Jan Marcussen medens de to ledige bestyrelsesposter blev overtaget af Niels Jørgen Schack og Allan Pedersen. Nye revisorer blev Svend Steenbuck Hansen og Bent Otten med Tage Brøndum som suppleant. Bestyrelsessuppleanter blev Christian Forum Møller og Karl-Heinz Christiansen.

Sammen med ca. 20 faner blev afdelingens flag luftet under Dybbøl Dagens kransnedlægning ved krigergravene.

Ved det efterfølgende arrangement på Sønderborg Kasserne deltog ca. 600 gæster.

Den 21. juni 2003 afvikles "Aktiv Maritim Lørdag 2003," et arrangement afdelingen håber får samme positive resultat som sidste år.

Den 5. april blev Harry Ljungström 75 år, 2. maj blev Jørgen Peter Andersen 65 år, Niels Jørgen Schack kan fejre 65 års dag den 9. juni, medens Arild Espersen fylder 50 år den 21. juni

Padborg/Gråsten – Afdelingen havde den 24. november 2002 en fisketur til Store Okse Ø, beretter Klaus Kyhn Langendorff. "Båden lagde til i Sønderhav kl. 10:00 hvor otte medlemmer var mødt frem. Kursen blev lagt til området ved Kragesand, hvor vi fik smidt snøren ud, der var ikke bid den første time, men så kom der gang sagerne. I alt blev der fanget ni flotte Torsk. Vi var forinden blevet enige om, at den der fangede den største fisk, blev belønnet med et marineslips. Dette tilfaldt Kurt Bundesen fra Nybøl. kl. 14:00 satte vi atter kursen mod store Okse Ø, hvor skipperens kone stod klar med gule ærter og hvad der hører til," slutter Klaus Kyhn Langendorff denne del af beretningen.

Den 12. februar 2003 afviklede afdelingen generalforsamling på "Laredo" i Kruså. Af formandens beretning fremgik det, at der var afholdt ni forskellige arrangementer – fem ulkaftener, to sejlture, regentmodtagelse i Gråsten samt flådebesøg. Medlemsantallet taget i betragtning har ulkafterne været godt besøgt. Formanden takkede også værtparret på Store Okse Ø, for de to arrangementer, de havde stået for. Har var ikke i tvivl om, at Padborg/Gråsten Mari-

neforening ville vende tilbage igen i år – dette ikke mindst på grund af de stegte ål.

Peter Rasmussen fik også stor tak for det flotte arbejde omkring flådebesøget i august. Ole fra "Laredo" fik også tak for sponsering af drikkevarer på sejlturene.

Til slut kunne formanden konstatere, at medlemstallet nu er oppe på 22 – en fremgang på seks.

Fredericia – Eigil Bisbjerg har sendt en glad og positiv beretning fra Fredericia Marineforening.

Afdelingen arbejder i øjeblikket med to vigtige arrangementer. Først og fremmest er der fuld gang i tilrettelæggelsen af jubilæet den 14. november 2003. I den forbindelse efterlyser bestyrelsen billeder, breve eller andet skriftligt materiale, der kan indgå i et påtænkt jubilæumsblad. Gode ideer og tanker er også meget velkomne, skriver Eigil Bisbjerg.

Men også bestræbelserne på at få et nyt adoptionsskib til afløsning for Fiskeriinspektionskibet "Beskytteren" står højt på listen i Fredericia.

"Beskytteren" bygget på Aalborg Værft i 1976, blev ved Letlands løsrivelse fra Sovjetunionen overdraget landet af den danske regering. Skibet skulle indgå i den unge nations nye flådeopbygning og dermed mistede Fredericia deres adoptionsskib.

Afdelingen har skrevet til borgmester Uffe Steiner Jensen og Fredericia byråd og bedt dem være behjælpelige med ansøgning om en afløser for "Beskytteren". Byrådet ser positivt på sagen, så gasterne i Fredericia venter nu spændt på hvilket skib og hvornår.

Søndagsmøderne har stor fremmøde af såvel medlemmer

som koner og kærester. De hyggelige timer i lokalet på Fisketorvet, er med til at holde sammen på foreningen, mener Eigil Bisbjerg.

Til slut kipper afdelingen for de enkelte fødselslarer hen over året – så bliver ingen glemt. Endelig ønsker afdelingen alle medlemmer med familier en rigtig god, varm og solrig sommer, om de er i haven eller i det sydlige Spanien – blot de ikke glemmer søndagsturen rundt Fisketorvet i den sydlige bydel af Fredericia.

Kolding – Fra Kolding beretter formanden Knud Erik Skafte, at afdelingen havde en god og saglig generalforsamling. Forsamlingen gav genvalg til kassereren Bent Lolk samt Erik Bendixen og Keld "Futte" Kristensen.

Bankospillet havde deltagelse af 35 medlemmer, der dystede om fine kødpakker samt en stor hovedgevinst.

I samarbejde med Sømandsforeningen afviklede afdelingen en fisketur på Lillebælt. Det blev ikke til så mange fisk, men stemningen var god, selv om tågen lå tæt fra morgenstunden.

Distriktsmødet i Haderslev var godt, fortsætter Knud Erik Skafte. "Vi sagde farvel til John Oldvej og goddag til Kurt Larsen, samtidig takkede vi John Oldvej for veludført arbejde og ønskede ham god vind fremover," siger han.

Udflugten bliver afviklet den 30. august, og går i år til fregatten "Jylland" med efterfølgende besøg i Ebeltøft Marinestue. Nærmere herom senere.

Til slut svinger Kolding Marineforening med flaget for Bent Houborg, 60 år, Per Moslund, 60 år, Søren Mathiesen, 80 år, Thyge Lind, 60 år og Adolf Kernwein, 85 år.

Marineforeningen for Sønderborg og omegns formand Carl Alfred Langer kunne på generalforsamlingen optage seks nye medlemmer.

På Kolding Marineforenings generalforsamling blev der uddelt tre 40 år jubilartegn samt optaget to nye medlemmer. På billedet ses fra venstre de tre jubilar Ole Jacobsen, Ole Kjærsgaard og Kaj Olav Pedersen. Herefter de to nye medlemmer Erling Andersen og Thorkild Hansen medens formanden Knud Erik Skafte slutter geledet af yderst til højre.

Aabenraa - Den 25. januar havde afdelingen nytårsfrokost med 49 deltagende, skriver Niels Peter Petersen. Det var nogle af Marineforeningens medlemmer, der havde lavet et stort tag-selv-bord med hjemmelavede specialiteter – noget af det bedste deltagerne havde fået i mange år.

Den 22. februar deltog 42 medlemmer i den årlige generalforsamling Forsamlingen startede med at afholde ét minuts stilhed for fire medlemmer, der er afgået ved døden i det forgangne år.

Formanden og kassereren aflagde deres beretning, som viste et godt resultat, derfor blev der besluttet at afdrage ekstra Kr. 24.000,- i husleje til Marineforeningens Venner.

Hans Peter Fallesen blev, efter indstilling fra bestyrelsen, udnævnt til Æresmedlem af Lokalfdelingen. Hans Peter Asmussen holdt efterfølgende en fin tale, hvori han begrundede indstillingen. En rørt Hans Peter Fallesen takkede mange gange for udnævnelsen, oplyser Niels Peter Petersen.

Der var en enkelt udskiftning i bestyrelsen. Ud gik Hans Peter Asmussen og nyvalgt til bestyrelsen blev Finn Køhler.

Den 29. marts afholdt foreningen reception i anledning af afdelingens 60-års jubilæum.

Her mødte mange medlemmer op til fadøl, snitter og pindemadder. Efter formandens velkomst fik Aabenraa Marineforening indviet deres nye flag. Flaget er skænket af Danmarks – Samfundet og har Marineforeningens våben indbroderet.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinae Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586

Esbjerg, Fano, Rømø, Tønder, Ribe

Ribe – 22 medlemmer deltog i Ribe Marineforenings generalforsamling den 27. februar. Efter flaghejsning og første vers af "Kong Christian", bød formanden Mogens Haugaard velkommen.

Med fast hånd og stemme styrede dirigent Herbert Nissen herefter forsamlingen gennem aftenens forskellige punkter.

Formanden startede med at byde Leo Iversen velkommen i Marineforeningen. Herefter gennemgik han de forskellige

arrangementer, der er løbet af stablen det forgangne år. Fregatenskydning, udflugt til fregatten "Jylland" med efterfølgende besøg i Ebeltoft Marineforening, deltagelse i Ribe kulturturné og endelig bankospil, var nogle af de aktiviteter, der blev fremhævet. Herudover har bestyrelsen planer om at etablere et nyt arrangement til efteråret – nemlig sangaften.

Kasserer Carsten Brøner gennemgik et regnskab – der pyntet med flotte billeder – blev godkendt uden de store sværdslag.

Generalforsamlingen gav genvalg til bestyrelsesmedlemmerne Bent Mouritsen og Mogens Haugaard. Herbert Nielsen blev genvalgt som suppleant, mens Søren Nielsen fik genvalg til revisor.

Efter flagnedtagning og sidste vers af "Kong Christian" gik forsamlingen i gang med den kogte torsk og tilbehør, slutter Mogens Gaugaard.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Vejlegade 8ST.
8000 Århus C
Tlf. 8612 6846

Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

Ebeltoft - Godt 90 medlemmer var mødt til den 87. generalforsamling, hvor traditionen sluttede med torskespisning. Formanden Chr. Koudal sagde, at generalforsamlingen er det vigtigste engagement i Marineforeningen, hvor man kan debattere på godt og ondt, og hvor nye ideer fostres. Benny Magnussen var dirigent, og styrede seancen, som en nu pens. politimand kan gøre det. Indledningsvis udtalte formanden mindeord over Hardy Jørgensen, Heinrich Klærke og Johs. Fisker, der var gået fra borde, og som alle havde vist stor interesse for foreningens alsidige arbejde. Han overrakte 50-års-tegnet til Jørgen Hove, der også udnævntes til æresmedlem og 40-års tegnet til æresmedlem Niels Skriver Møller og Hans Sørensen, ligesom Mogens Rasmussen, Tom Skarritsø og Magnus Kruse Mogens fik 25-års tegnet. En kontingentforhøjelse blev vedtaget i årets forløb som en nødvendighed for at sikre foreningen en fornuftig og ansvarlig drift.

Forhøjelsen har bl.a. betydet en positiv udvikling på det økonomiske område. Chr. Koudal omtalte også årets arrangemen-

EBELTOFT: Bjarne T. Jensen og Walther Dalhoff, der fik hæderstegnet ses her sammen med formanden Chr. Koudal.

De, der fik tegnet for mange års medlemskab. Fra venstre Tom Skarritsø og Mogens Rasmussen, Hans Sørensen, Jørgen Hove og Niels Skriver Møller. M. Kruse Mogens var forhindret. Th. Chr. Koudal. (Foto: seo.)

ter, hvoraf juleskafningen på Fregatten "Jylland" havde samlet mere end 500 mennesker. Det var noget lavere end tidligere. – Vi har mange gode aktiviteter af fin kvalitet i vores forening, og i bestyrelsen er vi glade for den opbakning, der vises, sagde formanden.

Regnskabet sluttede med et overskud på 55.548 kr. I fjor var underskuddet 75.895 kr. Omsætningsaktiverne udgjorde 163.628 kr. og anlægsaktiverne var på 1.010.644 kr. Den langfristede gæld er på 484.112 kr., mens egenkapitalen 31. dec. 2002 var på 690.623 kr.

I stedet for Frank Sunesen, der ikke ønskede genvalg til bestyrelsen, valgtes Roberto Dunaii. Bjarne T. Jensen og Walther Dalhoff genvalgtes. I stedet for Børge Møller, der ikke ønskede revisor-genvalg, valgtes Peter A. Nielsen. Tommy Schmidt genvalgtes som flagbærer. Leif Nielsen og Jørgen Buchwald som hhv. 1. og 2. reserve-flagbærere.

Under eventuelt blev Bjarne Jensen (kassereren) og Walther Dalhoff tildelt Marineforeningens hæderstegn. Årets "torpedo" – en god, stor "havanese"

gik til Niels Bøjesen. "Torpedoen" er stiftet af medlem Agner Kirkegaard, og går til det medlem, der gennem årets forløb, har gjort sig bemærket på en sjov måde. Niels Bøjesen har i øvrigt foræret foreningen en smuk og fornem salut-kanon. Den er fremstillet med messingløb på en rød rappert, og der er indgraveret/ciseleret Frederik den 3.'s monogram. Det er anden gang, han forærer en sådan salut-kanon, hvorefter foreningens råder over i alt fire stk.

Sluttelig var der tak til kabyspersonalet Poul Sørensen, Erik Madsen, Poul Sundwall og Niels Knudsen for den gode skafning. Der sluttedes som sædvanlig, med en god stemning og et godt socialt samvær.

Viborg – Det største antal i over 30 år – nemlig 43 – havde fundet vej til Marinestuen til generalforsamlingen den 28. februar, skriver Vagn Christensen.

Ud af mange gode arrangementer var 60-års jubilæumsfesterne det absolutte højdepunkt. Selv om disse fester tog hårdt på kassebeholdningen, er

der stadig en god økonomi i afdelingen.

Vagn Christensen og Christiaan Vels blev genvalgt til bestyrelsen, kontingentet er stadig 250,00 kr. med 150,00 kr. for pensionisterne og endelig blev det vedtaget, at der skal laves nye toiletter til Marinestuen.

Efter generalforsamlingen blev der serveret sprængt oksebryst med diverse, slutter Vagn Christensen denne del af rapporten.

Den 29. marts var der musik-aften med fire timers underholdning af Hans.

Fra arrangementskalenderen sommeren 2003 skal nævnes fregatskydning den 13. juni samt sejltur på Viborg søerne den 13. august

Der kippes med flaget for N. P. Nielsen, 85 år den 16. juni, Henning Sørensen, 50 år den 2. juli, John Kristensens fødselsdag den 11. juli og Frank Busk, 65 år den 26. juli.

Til slut udtaler formanden Vagn Christensen et ære være hans minde for en af afdelingens stiftere Kristian Wistisen, der afgik ved døden den 23. januar, 93 år gammel. Kristian Wistisen der var æresmedlem af Lokalfædelingen, var bestyrelsesmedlem gennem mange år. De senere år var helbredet ikke for godt, så han nåede desværre ikke at opleve den nye Marine-stue. En god mand er faldet bort slutter Vagn Christensen.

Randers – Thor Bryggeriet havde i marts besøg af 35 medlemmer fra Randers Marineforening. Efter orientering og rundvisning trakterede bryggeriet med smagsprøver og smørrebrød. Et godt arrangement der kun blev skæmmet af oplysningerne om, at bryggeriet flytter produktionen til Århus efter over 100 år i Kronjyllands hovedstad.

Lørdag den 12. april var der sæsonafslutning og afskedsreception for den afgående formand Gunnar Strangholt. Gunnar Strangholt blev behørigt hyldet af de 55 fremmødte. Som sidste embedshandling kunne han tildele den nytiltrådte formand Lars Gjøttermann samt den nye næstformand Flemming Nielsen 25-års jubilartegn.

Afdelingen svinger huerne for Bent Birger Mikkelsen, 75 år den 12. juni, Torsten Sørensen, 40 år den 18. juni og Fredy Stener Sørensen, 75 år den 28. juni

Grenaa – Formanden Claus Melin var på langfart da afde-

lingen havde generalforsamling den 6. februar. Derfor var det næstformanden Lasse Petersen der berettede om årets aktiviteter. Afdelingen har været på virksomhedsbesøg, afholdt kammeratskabsaftener, julekomsammen og meget mere, oplyser sekretær Ib Christensen.

Desværre fungerer Skyttelavet ikke tilfredsstillende, men det vil der blive forsøgt rettet op på. Af kassererens beretning fremgik det, at regnskabet sluttede med et lille plus.

Sekretær Jørgen Lund ønskede ikke – på grund af manglende tid – genvalg og blev afløst af Ib Christensen. Afdelingen har mistet Egon Laursen og John Larsen og udtaler et "ære være deres minde".

Henry Møgelberg har været medlem af Grenaa Marineforening i 60 år. Desværre var han ikke til stede under generalforsamlingen. Men han vil ved en senere lejlighed få overrakt 60 års jubilartegnet.

Selv om skydning på det seneste ikke har været afdelingens stærke side, har der dog været aktiviteter. Lavet har deltaget i den lokale værnsskydning. Bedste skytte fra Grenaa Marineforening blev John Madson. Ved landskyttestævnet i Randers blev bedste Grenaa skytte Leo Johansen.

I samarbejde med Grenaa Håndværkerforening afholdes der præmiewhist i Marineforeningens lokaler. Sæsonen afsluttedes i marts med spil om vandrepokalen. Vinder blev John Rasmussen fra Marineforeningen.

Ved distriktsmøde på Samsø deltog fem medlemmer fra afdelingen. De havde en god dag.

Senest har 16 medlemmer arbejdet med Marinestuens udvendige vedligeholdelse. Det hårde arbejde afsluttedes med en gang stegte ål. Dagen efter var 10 "mand" fra pigeforeningen "Skuderne" i gang med hovedrengøring indendørs, slutter Ib Christensen.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Reberbanen 20 st.
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 2677

Skive, Lemvig, Ringkøbing, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

Lemvig – På generalforsamlingen i februar orienterede formanden de 48 fremmødte om afdelingens aktiviteter i det forgangne år. Han berettede om distriktsmøde i Hanstholm, mødet i Skive med Landsbestyrelsen, udflugten til Mariaer Fjord, adoptionsbesøget af "Makrellen" besøget fra Hanstholm/Thisted Marineforening samt julefrokost og børnejuletræ, oplyser Thomas Gundersborg.

Ved generalforsamlingen – der gav genvalg til bestyrelsen – kunne Niels Lehmann, Svend Rokkjær og Villy Tøt modtage 40 års Jubilartegn.

Aftenen sluttede, da Marinestuen var udgået for øl, men som formanden sagde, så kan vi da komme hjem i ordentlig tid.

Ringkøbing/Hvide Sande –

Den 62. generalforsamling i Ringkøbing/Hvide Sande afdelingen gav – som følge af tildeelingen af i alt seks Jubilartegn – megen positiv omtale i den lokale dagspresse. Ringkøbing Amts Dagblad bragte en stor opsat artikel med fokus på, hvorfor en forening kunne holde interessen fanget i så lang en årrække. Frontfiguren i artiklen

var 60-års jubilaren Børge Hindø. Med en baggrund som medlem af foreningen i 60 år, revisor i 50 og i øvrigt meget aktiv, var han en værdig repræsentant for de mange jubilarer, oplyser Hans H. Andersen.

Børge Hindø var forhindret i at modtage jubilartegnet under generalforsamlingen. Det samme gjaldt 60 års jubilaren Gustav Jensen, der tidligere på dagen fik tegnet overrakt på sit sygeleje.

Men Niels P. Christensen kunne modtage 60-års jubilartegnet, sammen med Villy Jensen og Knud O. Kæseler der fik 40-års tegnet, medens der var 25-års jubilartegn til Verner Christensen, Jens V. Jensen og Kurt Hansen.

Afdelingen kunne også sige goddag til fem nye medlemmer, og endelig kunne de 50 fremmødte lykønske afdelingens formand Hans Heinrich Andersen, der af landsbestyrelsesmedlem for distrikt 11/Nordvestjylland Jørgen Andersen, modtog Marineforeningens Hæderstegn.

Fregatskydningen den 15. marts blev en hyggelig affære. Ny fregatkaptajn blev Jens Erik Sørensen medens Gerda Vilhelmsen fik titlen som damernes korvetkaptajn.

Hanstholm/Thisted – lørdag den 5. april afholdt afdelingen den årlige fest med damerne i Marinestuen i Hanstholm. 37 var mødt frem til den lækre tre-

Formanden for Ringkøbing/Hvide Sande Marineforening Hans Heinrich Andersen modtager Marineforeningens Hæderstegn af landsbestyrelsesmedlem for distrikt 11/Nordvestjylland Jørgen Andersen.

Der festes for fuld udblæsning i Jagt & Marinestuen i Hanstholm

retters menu som foreningen kunne stable på benene for kun 125,00 kr. skriver Erik Wadmann. Det var endnu en god aften i Marinestuen.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer
Carl Frede Haugaard
Danmarksgade 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen,
Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Nibe – lørdag den 29. marts kunne 29 ud af afdelingens 62 medlemmer afvikle den årlige generalforsamling i Nibe Marineforening, skriver Axel Mortensen.

Formanden – der i øvrigt også fremstod som dirigent – fik beretningen (bragt i UD Nr. 2/2002) godkendt, hvorefter kassereren kunne fremlægge et regnskab, der viste et overskud på godt 16.000,00 kr. Det var flot, i betragtning af de store udgifter afdelingen havde i anledningen af købstadsjubilæet 2002.

Bestyrelsen fik genvalgt Erik Sommer, Axel Mortensen, John "Lundby" Jensen og Christian Jørgensen, medens den ene suppleantpost gav nyvalg til Jørgen Abilgård, idet Bjarne Pedersen ikke ønskede genvalg. Poul Sørensen blev genvalgt til den anden suppleantpost. I stedet

for suppleant blev Bjarne Pedersen efterfølgende valgt som revisor. Endelig blev Leif Østergård genvalgt som flagbærer, medens Jørgen Abilgård blev reserveflagbærer.

Under sildemaden, skipperlabskovsen og ostepinde med kaffe, var der optagelse af Poul Erik Petersen, Peter Milling, Chr. Sørensen og Kurt Helge Møller medens John "Funs" Pedersen fik overrakt 25-års Jubilartegnet.

Axel Mortensen oplyser, at såvel skipperklaveret som sangbøgerne blev luftet med en markant "tør hals" til følge. Det fandt man dog en løsning på.

Kl. 23:00 gik man over til den uofficielle del af festen. Herfra skal der ikke refereres, men sjovt var det, slutter Axel Mortensen sin beretning.

Aalborg – Efter veloverstået generalforsamling har den genvalgte bestyrelse konstitueret sig som følger: Charley F. Petersen formand, Jens Chr. Petersen næstformand, Arne Vestby Jensen kasserer, Per Jacobsen, sekretær, Per Røjkjær hovmester, Peter Gram Larsen banjemester, Thomas Gede PR-funktion medens Leif Brandt og Frants Chr. Bruun har posterne som bestyrelsesmedlemmer uden portefølje. Jørn Petersen er 1. og Orla Kvist Jokumsen 2. suppleant, skriver Per Jacobsen.

Efter generalforsamlingen kunne deltagerne gå ombord i en gang gule ærter med tilbehør.

Som tidligere skrevet blev det Arne Tøt, der på kammeratskabsaftenen den 13. marts kunne modtage "Ralf Kurt Jensens mindebæger".

Årets første "fyraftensmøde" fandt sted den 27. marts i samarbejde med "Aalborg Søfarts- og Marinemuseums Venner". På det velbesøgte møde fortalte Frode Jacobsen om sine oplevelser som værnepligtig maskinist på "Galathea-ekspeditionen" i årene 1950 – 52. Frode Jacobsen viste også rejsejournalisten Hakon Mielches film om ekspeditionen. Det var en god, men lang aften, konstaterer Per Jacobsen.

Afdelingen har også været vært for et hold gaster fra et hollandsk marineskib. Før besøget i Marinestuen, havde hollænderne besøgt Marinemuseet.

Til slut minder Per Jacobsen om den årlige "Grillfest" lørdag den 5. juni kl. 13:00. Tilmelding og køb af billet som sædvanlig i Marinestuen.

Skagen – Af Kurt Ottensens rapport fremgår det, at 2002 var et turbulent år for Skagen Marineforeningen. Det værste var selvfølgelig den alt for tidlige bortgang af formanden. Men et minus i resultatet, som følge af et tvunget medlemskab af en ejerlejlighedsforening og omkostninger til advokat, gør ikke situationen bedre.

Derfor var det med stor glæde bestyrelsen kunne konstatere, at 90 medlemmer mødte op til generalforsamlingen. Det opfatter man som en opbakning til at fortsætte linien med udførelse af alt arbejde uden lønnet medhjælp.

Generalforsamlingen gav genvalg til formand Ingolf Hansen, næstformand Kaj Erik Johansen samt Peder Hansen. Villy Nielsen blev nyvalgt til bestyrelsen, medens Jan Siiger Hansen og Hans Charly Jensen modtog nyvalg som suppleanter.

Et forslag om kontingentforhøjelse fra kr. 250, 00 til kr. 300,00 (pensionister fra kr. 125,00 til 150,00) blev enstemmigt vedtaget. Efter generalforsamlingen var der traditionen tro gule ærter med øl og snaps.

Den 8. april overværede 45 medlemmer et utroligt godt foredrag af Niels Bødker Thomsen (Danmarks Niels) der med humor berettede om sine

ca. 50 år ved fiskeriet. Foredragsholderen er med sine 91 år afdelingens ældste medlem. Foreningsmedlemskabet er efterhånden oppe på 67 år.

Der kippes med flaget for Willi Larsen, 70 år den 6. juli medens Ingolf Hansen og Ole David Jensen begge fylder 70 år den 16. juli 2003

Frederikshavn – Afdelingen har stor succes med de årlige seniortræf oplyser Carl Frede Haugaard. Arrangementet er for medlemmer, der har rundet de 60. Foreningen er vært ved et traktament samt et lille glas eller to. Stemningen er god, og luften er tyk af mere eller mindre sandfærdige historier, om dengang der var søfolk til.

Frederikshavn Marineforening har også deltaget i kransenedlægningen ved mindepladen for de gaster, der 1956 satte livet til på isen uden for byen i bestræbelser på at redde nogle drenge. Efter kransenedlægningen var der samvær i Marinestuen.

Et hold orlogsgaster fra forskellige Nato enheder har været på besøg. Desværre gælder regler omkring Soldatens & Orlogsgastens Fonds midler ikke, når der er tale om besøg af udenlandske gaster. OK siger man så i Frederikshavn – så betaler vi selv.

Frederikshavn var også repræsenteret ved det halvårlige distriktsmøde i Hals. Her blev Hals Marineforenings forslag omkring medlemsmødetningen drøftet.

Formanden Knud Erik Qvick har deltaget i en række promoveringsarrangementer for at synliggøre Marineforeningen. Carl Frede Haugaard kan også berette, at afdelingen sammen med kommunen har lagt "billet ind" på et nyt adoptionsskib som afløser fra "Fyen", der udfases.

Frederikshavnerne er i fuld gang med at planlægge arrangementet i forbindelse med 60-året for flådens sænkning på Holmen 1943. Dette arrangement er siden 1993 gået på skift mellem Marineforeningen. Kommunen og Flådestation Frederikshavn. I år er det Marineforeningen der står for seancen og på den baggrund vil der blive gjort lidt ekstra ud af dagen. Blandt andet vil de ni afdelinger fra distrikt 12/Nordjylland stille med flag.

Afdelingen kipper med flaget for Poul Erik Højriis, 60 år den 9. juni, Erik Kruger Hansen, 60 år den 18. juli, Per Rou-

Frederikshavn Marineforenings årlige seniortræf er efterhånden en fast tradition i den nordjyske havneby.

the, 70 år den 6. august, Gert Engesgard Jensen, 50 år den 11. august, Kurt Alfred Nielsen, 75 år den 29. august og endelig John Kongsbak, 60 år den 7. september.

Hobro – De traditionelle julearrangementer med damer er afløst af en lørdagsfrokost, oplyser Henning Melin. Den 4. februar var der "Tema aften" i Marinestuen. Her ridsede formanden afdelingens historie og Danmarks Marineforenings organisation op. Foredraget blev efterfulgt af en rundvisning med fortælling om marine-stuens effekter. Næstformanden sluttede med at vise en diasserie fra tidligere marinestuer og arrangementer.

Den 1. marts var der højtidelig indvielse af den nye skillevæg til fyringsanlægget. Det blev behørigt fejret med frokost med sild fra Knud og Per. Desværre måtte arrangementet stoppe kl. 18:00 på grund af ølmangel.

Den 14. marts deltog 33% af medlemmerne i generalforsamlingen. Eneste ændring i tingenes tilstand blev, at Knud Erik afløste Kim som "Skafter". Under den efterfølgende spising med damer modtog formanden Henning Melin 50-års jubilartegnet, medens næstformanden Leo Bach modtog 40-års jubilartegnet. Herudover blev samme Leo Bach udnævnt til æresmedlem af lokalafdelin-

gen som følge af 32 års aktiv bestyrelsesarbejde.

Vintersæsonen sluttede den 1. april med bowling samt ben og bøf.

Formanden for Hobro Marineforening Henning Melin lykønsker æresmedlem af lokalafdelingen Leo Bach.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Allan Idd Jensen
Postboks 187
3900 Nuuk - Grønland
Tlf. +299 32 1366
Egedesminde, Godthåb

Dødsfald

Fra Landsbestyrelsesmedlem for distrikt 1/Storkøbenhavn, Henning Skjoldby, har vi modtaget følgende mindeord om Bent Hansen kasserer i Roskilde Marineforening:

Med sorg modtog vi budskabet om Bents død efter en lang og pinefuld sygdom.

Gennem 26 år var Bent kasserer i Roskilde Marineforening, hvor han udførte et arbejde, der rakte langt udover, hvad der forventes af en kasserer. Det blev således Bents store fortjeneste, at vi i Roskilde i dag ejer et velfungerende Marinehus. Også i Distrikt 1 fik vi glæden, ved at have Bent som kasserer.

Arbejdet på Landskontoret var hans stolthed og glæde. Han udførte her et stort og værdifuldt arbejde og forsvarede med værdighed Landskontorets arbejde mod den undertiden uberettigede kritik.

Ved Bent Hansens død har Marineforeningen mistet en god ven og en værdifuld medarbejder.

Vore tanker går i denne svære tid til hans familie der har lidt et smerteligt tab ved hans død.

Æret være hans minde.

Landsbestyrelsen tilslutter sig helt Henning Skjoldbys velvalgte ord om Bents uvurderlige virke på landskontoret – en indsats afdelingerne gennem en årrække har haft meget gavn af. Vi vil huske Bent som en dygtig, retskaffen og humoristisk kammerat og medarbejder, der besad sjældne, men værdsatte personlige egenskaber.

Søren Konradsen, kontorleder.

Dødsfald

Vi har modtaget følgende mindeord om kommandørkaptajn Kaj Nolsø Bang, der er død 88 år gammel:

Vi har mistet kommandørkaptajn Kaj Nolsø Bang, der har været i Marinen fra slutningen af trediverne, da han sejlede med Kongeskibet "Dannebrog". Han oplevede en ydmygende 9. april i Storebælt, da de ikke fik lov at forsvare sig grundet en regeringshenstilling. Han blev minesprængt i Øresund med sin marinekutter. Han måtte flygte til Sverige, hvor han sluttede i den svenske marines motortorpedobåde.

Kaj Nolsø Bang førte et af de første skibe til Helsingør efter befrielsen. Han fik nu mange og spændende opgaver og som berettet i Under Dannebrog nr. 3/2002, var hans tid på Færøerne et kapitel for sig ikke mindst hans møde med den skotske skipper Ted Wood fra trawleren "Red Crusader".

Kaj Nolsø Bang fik en værdig bisættelse. Bornholms Hjemmeværn stod fanevagt og Bornholms Marinedistrikt med kommandørkaptajn Carsten Schmidt i front bar kisten til rustvognen, hvor en trompeter forrettede en smuk "Last Farewell". Kisten var smykket med Søværnets flag samt Kaj Nolsø Bangs sabel, uniformskasket og ordner.

Selv gamle garvede søfolk og marinere kunne ikke skjule en klump i halsen og en tåre i øjenkrogene.

Æret være Kaj Nolsø Bangs minde.

I stor ærbødighed, din ven Jens Th. Carlsen medlem af Glyngøre Marineforening

Dødsfald

På vegne af Københavns Marineforening har vi modtaget følgende mindeord:

Finn Boye Zakrisson (ZAK) er ikke mere.

Med utrolig stor sorg har vi bisat ZAK fra Holmens kirke. ZAK blev 60 år og blev fundet død i sengen den 1. april. Den sidste som så ZAK i live, var hans mangeårige ven Flemming Svendsen. De havde netop været på fisketur sammen.

Flemming holdt en utrolig smuk og varm tale ved bisættelsen. Flemming gennemgik sit og ZAKs venskab og kammeratskab fra de mødtes i 1969, hvor de begge mønstrede ØKs "M/T Nakskov".

ZAK var gennem sin post som banjermester i Københavns Marineforening samt sekretær i Skyttelavet kendt og værdsat af de mange, der på den måde kom i kontakt med ham.

København Marineforening har mistet en uvurderlig arbejdshjælp og kammerat, og han bliver næsten umulig at erstatte.

Tak til Holmens kirkes præst Peter Thyssen for en flot bisættelse.

ÆRET VÆRE HANS MINDE

Johnny Bannow

VELKOMMEN I MARINEFORENINGEN

Siden sidst har Marineforeningen optaget 154 nye medlemmer. Vi bringer her – fordelt på afdelingerne – navnene på de nye medlemmer, som vi byder hjerteligt velkommen med ønsket om, at de må få rigtig megen glæde af medlemskabet.

ASSENS: Esben Stranding	GRENÅ: Jesper Poulsen Erik Ravnebæk	KERTEMINDE: Marius Hedegaard Andersen	NYKØBING SJÆLLAND: Peter Chr. Nielsen Finn Møller Nielsen Carl Wilhelm Abkjær Brossmann	SVENDBORG: Anders Christian Østergaard Martin Christensen Ejvind Jensen
BORNHOLM: Georg Kause Tony Walther Sørensen Palle Hansborg	Jens Ole Jensen Bent Johannes Henriksen Kaj Andersen Per Schultz Petersen	KONGENS LYNGBY: Jens Henry Julius Jensen	ODENSE: Arne Larsen Sigurd N. O. I. Olsen Finn Murekilde Knud Laursen Tom Petersen	SØLLERØD: Boe Boleslaw Paluszewski Bjarke Sørensen
BRØNDBY: Eigil Sørensen	HADERSLEV: Niels P. Petersen Bent Jensen Christensen	KOLDING: Erling Andersen Knud Andersen	PADBORG/GRÅSTEN: Pauli Hansen Kurt Johannes Hagn-Meincke Carl Jørgen Lassen	SØNDERBORG: Henrik Juhler
EBELTOFT: Henning Gotfred Olsen Erik Møller Sørensen Mikkel Brøgger Niels Skouby	HADSUND: Frede Thisted Jørgen Flemming Andersen	KORSØR: Niels Knøcker Flemming Hansen Arne Henriksen Inge Marie Jørgensen Ole Magnussen Allan Martin Jensen Erling Friis Hansen Jens Olsen Ole Østergaard-Nielsen Jørgen Schmidt Nielsen	RANDERS: Kent Kordt Røder Bjarne Henry Petersen Ole Nielsen	THYBORØN: Søren Peter Jensen Lars Byskov Bo Kristensen Lars Nielsen Henning Christensen Anker Hviid Karl Magnus Hviid Søren Vrist
EGEDESMINDE: Thomas Bjørnlund Krogshave Rasmus Rask Walther	HALS: Erling Friis Jensen Mogens Christensen	KØBENHAVN: Hans Frederiksen Leif Mikkelsen Søren Ellegaard Frederiksen	RINGKØBING/ HVIDE SANDE: Peter Riskær Poulsen Niels Christian Overgaard	VORDINGBORG: Hanne Marie Carstensen
ESBJERG: Leif G. Olsen Finn Myrup Ole Michael Jensen Kim Madsen Poul Kristensen Christen Holm Jørgen Pedersen Niels Jørgen Brodde Bent Olesen Søren Pinderup Hansen Jørn Sonnich Ejv. Gadeberg	HANSTHOLM: Henning Hald Rubin Nielsen Jan Hyre Larsen Jan Sunesen Jans Jacob Dahl Thomsen	KØGE: Kurt Kjær Holmsgaard	RØMØ: Tage Wollesen Carsten Hansen Lassen	AALBORG: Claus Gadegaard Jens Christian Danneskjold Jens Kr. Lohse Kurt Christensen Flemming Yssing Georg Schachner Leif M. Nielsen Willy Anker Sørensen Ib Flemming Bjelgart Hans P. Nordam Poul Hansen Hans Evang Christensen Bernhardt Larsen Heinz Lindy Have Henning Jacobsen Ole Lindhard Jensen
FREDERIKSHAVN: Preben Sørensen Svend Stenberg Mølholt Tom Hansen Lisbeth Brinch Jensen	HASLEV: Jan Larsen	MARSTAL: Arne Laursen Ole Johan Randers Sonne Casper Stokholm	SKAGEN: Carsten Myrhøj Sørensen Jens Elholm Jan Rentz-Petersen Jans Bagh Madsen Jens Bjerregaard	ÅRHUS: Ulrik M. Christensen
FREDERIKSSUND: Henning Mørch Niels Tony Andersen	HELSINGØR: Hans Peter Bach	MØEN: Søren Sørensen Leif Kristensen Svend E. Darling	SKIVE: Harry Joel	
GLYNGØRE: Pia Lilly Refsgaard Jepsen Kasper Ladegaard Ole Riis Ebbesen	HIRTSHALS: Jesper Kuhntopp Uffe Gjedsig Søren Peter Madsen Karl Chr. Lunden Kaj Vie	NAKSKOV: Asger Grube Pedersen	SLAGELSE: Ludvig Overgaard Ove Nielsen Bert Holmlund Oldenburg	
GODTHÅB: Ivan Schmidt Nielsen Jess Hytting Petersen	HJØRRING: Tom Krøgh Tom Asbjørn Nielsen	NYBORG: Claes Ferning Johansen	STEVNS: Torben Christensen Michael Deleuran Jensen Aage Juul Hansen Eigil Andreasen	
	HUNDESTED: Tommy H. Andersen Børge Jørgensen	NYKØBING FALSTER: Jan Michael Rode Nielsen		
	ISHØJ: Preben Eklund Niels Chr. R. Møller Niels Chr. Ribbing Møller			

NYT FRA SKYTTELAVENE

Formand for Skytteudvalget

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen

Gadevænget 12 · 3320 Skævinge · Tlf. 4828 9022

Næstformanden blev årets fregatkaptajn

Ebeltoft - Ved den årlige fregatskydning havde 100 medlemmer tegnet sig for skud, og af disse var 60 mødt og havde en fin, fin eftermiddag. I alt blev der afgivet 369 skud, hvoraf 106 skete på krudtkammeret, der var noget "sejlivet". Årets skydning med og uden anlæg blev vundet af: Sonja Kirk (med anlæg) 497 points af 500 mulige og (uden anlæg) af Tommy Schmidt med 447 points.

I øvrigt blev resultaterne: Krudtkammeret og fregatkaptajn Jørgen Brøgger ved eget skud. Han er Marineforeningens næstformand og Ebeltofts borgmester. Store bram Erik Laursen ved skud af Gunnar Christensen, fore bram Kurt Nielsen ved Eget skud, berginen Søren Torstensen ved eget skud, store mærs Poul Sundwall ved Knud A. Jensen, fore mærs Kaare Sørensen ved Bjarne Jensen, blænd-sejl Cai V. Andersen ved eget skud, mesan Knud A. Jensen ved eget skud, fok Walther Dalhoff ved eget skud og storsejl Frank Sunesen ved Danny Pedersen.

1. skyttepræmie vandtes af Jørgen Brøgger og 2. skyttepræmie af Knud A. Jensen.

Urørlige Næstved

Næstved - Ni skytter fra Næstved Skyttelav kunne weekenden efter et veloverstået Landsskyttestævne i Randers, begive sig til Ringsted for at deltage i Danske Feltartilleristers Sjællandsmesterskaber, beretter sekretæren Leif Andersen.

Det var holdmesterskabet fra sidste år, der skulle forsvares, og det blev det med brask og bram. De tre første pladser i klassen blev - med Jens Nielsen på førstpladsen - besat med Næstved skytter. Hermed fik afdelingen såvel hold- som det individuelle mesterskab i hus.

Leif Andersen fortæller også, at skyttelavet har afholdt generalforsamling, og at alle skydninger i den gamle sæson er stoppet. Afdelingen siger alle skytterne tak for en god sæson.

Brøndby igen, igen

Brøndby - Onsdag den 2. april mødtes de deltagere - der havde deltaget i Landsskyttestævnet - i Marinegården for at "sætte pokalen på plads".

"En god tradition uanset om vi har vundet pokalen eller ej, men mest festligt, når pokalen - som i år - kom hjem til Brøndby" fortæller Anders Hansen. "Så genoplever vi stævnet og turens hyggelige og muntre episoder. Annelise havde kokkereret i egen kabys, og det udbragte vi en skål for. Nu siger vi på gensyn i år 2004, hvor Brøndby er vært for landsskyttestævnet".

Kattedronning Gunhild Gjettermann og Kattekonge Gunnar Kristensen med regaler fra katteskudningen i Randers.

Kattens til Randers

Randers - Ole Poulsen skriver, at Katteskudningen den 22. februar havde samlet 26 mandlige og 12 kvindelige skytter. Efter en hård dyst kunne Gunhild Gjettermann trække sig sejrrigt ud af dysten som kattedronning, medens det blev Gunnar Kristensen, der i det kommende år kan kalde sig kattekonge.

Ved afslutningsskydningen med De Samvirkende Soldaterforeninger, var Marineforeningen så ubeskedent, at vinde

såvel sejren, som bedste skytte, bedste hold samt fremskridtspokalen.

Ved landsskyttestævnet blev det til en femteplads i hold for Randersskytterne. Stævnet mellem Århus og Randers faldt igen ud til fordel for skytterne fra Århus. Med 405 med 403 kunne Århus bringe pokalen hjem til Århusbugten. Bedste Randersskytte blev ved den lejlighed Flemming Nielsen med 83 point.

Fin sæson i det sydfynske

Svendborg - Sæsonafslutningen med 26 deltagere den 16. april var en fin afslutning på en sæson over middel, oplyser formanden Henning Larsen.

16 skytter har i foråret afgivet de 10 serier, der kræves for at komme på top 10 listen. Bedste veteranskytte blev Aage Hansen med 934 point, nummer to blev Børge Madsen med 923 point.

Vinder blandt de tre fritstående blev Morten Nielsen med 811 point og endelig blev morskabsskydningen efter "Kutterskiven" vundet af Børge Madsen med 54 point. Næste arrangement er fregatskydningen til august, slutter Henning Larsen.

Ny skytteudvalgsformand i Kongens Lyngby

Kongens Lyngby - Skyttelavet har fået ny formand. Det blev Jørgen Challet i stedet for Preben Kamph, der efter en årrække på posten ønskede at blive afløst. Preben Kamph blev efterfølgende udnævnt som Æresmedlem af Skyttelavet.

Landsskyttestævnet i Randers var en dejlig tur for skytterne, skriver Peder Møller. En 10. plads holdmæssigt og en individuelt 2. plads til Finn

Laursen blev årets resultat. Men det oplyses fra afdelingen, at der er mange nye lovende medlemmer, som forhåbentlig får tid til at deltage i skydningen i den kommende vinter.

Den ugentlige skydeaften bliver fremover flyttet til mandag med ikrafttrædelse mandag den 1. september 2003.

Sommerfugleskydningen finder i år sted søndag den 25. maj, hvor den regerende sommerfuglekonge Valdemar Olsen inviterer til morgenskafning på Scandic Hotel, Kongens Lyngby. Efterfølgende drager lavet til Lottenborg, hvor skydningen starter efter flaghejsning og eventuel optagelse af nye medlemmer. Dagen afsluttes med en god frokostbuffet, overrækkelse af skydepræmier og udnævnelse af den nye fuglekonge. Afdelingen håber at se mange af vennerne fra Flottans Män, Halmstad på dagen.

Jørgen Challet ny skytteudvalgsformand i Kongens Lyngby.

Middagskuvert til 4 kr. ved Sendemandsmødet i 1935

Af S. E. Rønde Olesen

Der er stor forskel på Sendemandsmøderne i dag og de, der blev holdt i 1930'erne. Ved at blade i de gamle annaler, kan man læse, at Sendemandsmødet i 1935 blev holdt i Nakskov søndag 12. maj. Fra Hovedbestyrelsens side var der et stærkt udtalt ønske om at nedskære udgifterne til måltiderne så meget som muligt. Og sådan at middagen blev af sådan en karakter, at deltagerne ikke behøvede at drikke vin, skriver daværende landsformand Admiral C. Carstensen til formanden for Nakskov Marineforening, bogholder E. Semberg 19. oktober 1934.

Landsformanden skriver videre, at ønsket går i retning af, at der til frokosten serveres bixsemad og en ostepind og til middagen en eller anden varm ret og endnu en - ostepind. Man går nemlig ud fra, at til sådan en anretning kan Sendemændene drikke sig et glas øl og en snaps, hvilket de fleste foretrækker frem for vin.

– Personligt tror jeg, at man i Nakskov Marineforening vil høste ros derfor. Og med hensyn til antal af programmer kan jeg meddele, at man vel sagtens kan regne med ca. 175-200, skriver admiralen.

Antallet af Sendemænd, der mødte i Odense i 1929, i Hor-

sens 1930, Esbjerg i 1932 og i Assens 1934 var hhv. 143, 123, 126 og 140.

Middag 4 kr. pr. kuvert

I forbindelse med Sendemandsmødet i Nakskov vedtoges det at opkræve 2 kr. pr. medlem til dækning af mødets udgifter. Spisningen/middagen på Hotel "Harmonien" bestod af en fiskeret, steg, dessert og kaffe til en pris af 4 kr. pr. kuvert – inklusive lærepenge. Og desuden disponerede Marineforeningen over 102 sengepladser.

Sendemandsmødet forløb planmæssigt, og efterfølgende sendte landsformanden Admiral C. Carstensen en hilsen til formanden for Nakskov Marineforening E. Semberg. Han skrev bl.a. – Nu er det hele gået over i

I dag er det Søværnets Tamburkorps, der er med til at gøre Sendemandsmøderne festlige og maritime.

mindernes bog, og derfor føler jeg trang til at sende foreningen og kammeraterne i Nakskov en hjertelig tak for de dejlige dage, hvor alt klappede og var så godt tilrettelagt. Det var dejligt at se den måde, hvormed byen og dens borgere tog imod vore Sendemænd, der var stævnet til Nakskov fra alle landets egne, og for hvem de mange flag gennem Hovedgaden og rundt om i byen følte som en strålende velkomsthilsen.

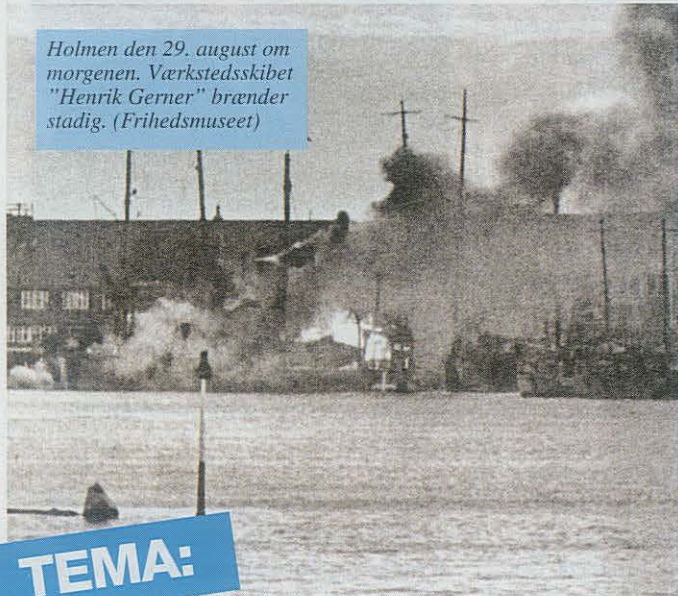
– Rent privat, skriver landsformanden til lokalformanden, har jeg en anmodning til Dem. På mit værelse, nr. 15, har jeg

glemt en sleben glasflaske med en noget havareret blå emaljekapsel. Den hører til et sæt på tre i et læderetui, og jeg vil nødtigt miste den. Er det for meget at bede Dem prøve at skaffe den til veje og helst i en lille æske pakket godt ind.

UNDER DANNEBROG

JULI/AUGUST 2003 · NR. 4 · 90. ÅRGANG

Holmen den 29. august om morgenen. Værkstedsskibet "Henrik Gerner" brænder stadig. (Frihedsmuseet)

Bombenedslag tæt ved "Niels Juel" kl. 09.35, fotograferet fra fyrinspektionskibet "Absalon" (Orlogsmuseet).

Læs side 4-6

TEMA:

Flådens sænkning 29. august 1943

"Viben" ud for Barbate i Gibraltarstrædet.

Læs side 12-13

Dansk orlogsgast på vagt på agterdækket af "Ravnen" på Naval Station Puntarles.

"Ravnen" og "Viben" i Active Endeavour

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkisten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandag og fredag kl. 10 – 14
Lukket hele juli måned

Landsformand:

Kommandørkaptajn Otto Lichtenberg
Kirkeltevej 21, 3450 Allerød

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Bankfuldmægtig Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 4828 9022
e-mail: joergen.kjeldsen@get2net.dk

Under Dannebrog:

Udkommer 6 gange årligt i et oplag på 10.500 pr. udgave.
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 8660 0488 – Telefax: 8660 0388
Mobiltelefon: 2192 3055
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Produktion og tryk:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postboks 229, Tåstruphøj 26, 4300 Holbæk

FORSIDEFOTOS:

Orlovsmuseet, Frihedsmuseet og
chefsergent Per Amnitzbøl Rasmussen, FOV.

Der er kun én Marineforening

Danmarks Marineforening er en unik organisation, der er værd at bevare – og værne om.

Foreningens formålsparagraf er klar, national og for det enkelte medlem og lokalforening forpligtende. Formålsparagraffen bør således afspejles i det daglige arbejde.

I vedtægterne er nøje beskrevet, hvem der kan blive medlemmer, men det er ingen selvfølge at blive optaget. Det er den enkelte lokalforeningsbestyrelses opgave nøje at vurdere og godkende optagelse samt at gennemgå formålsparagraffen og dennes dybere betydning, herunder emblemets symbolik, for det nye medlem.

Det danske orlogsflag er verdens ældste orlogsflag. Det er traditionsrigt og repræsenterer holdninger og identitet i et gammelt demokrati. Det er en ære at tjene eller have tjent under dette flag.

På samme måde står der respekt om Dannebrog som handelsflag overalt på verdenshavene.

Dannebrog er således som orlogsflag og handelsflag dybt forankret i foreningens formålsparagraf og dermed en integreret del af foreningens liv.

Gennem de senere år er det blevet almindeligt at lokalforeningens stuer er placeret i egne lokaler. Stuerne er rigt udsmykket med effekter fra Søværnet, handelsflåden, besøg fra ind- og udland samt medlemmernes eget flotte arbejde. Stuerne oser af maritim historie og fremstår som små museer.

Stuerne danner på denne måde en flot ramme om lokalforeningens arbejde. Stuerne er ikke blot et mødested for kammeratligt samvær, men også stedet hvor traditioner, holdninger og identitet plejes og udvikles.

Det bør være en selvfølge ved arrangementer i stuen, som f.eks. generalforsamling, foredrag, foreningsaktiviteter samt kammeratskabsaften at:

– flaget sættes og nedhales under korrekt honnør,

– medlemmernes påklædning er passende og helst foreningens "uniform",
– orlogsmæssige traditioner anvendes.

Når disse enkle regler iagttages er der rig lejlighed til, og større glæde ved at pleje et godt kammeratskab og fortælle gode historier.

Medlemstallet er gennem de senere år vokset støt og roligt. Det er et sundhedstegn, at en forening udvider sit medlemstal, men medlemstilgang må aldrig blive et mål i sig selv. Hvis dette sker, kan formålsparagraffen og dermed foreningens grundlag tabes af sigte.

Der er mange maritime foreninger i Danmark, men kun én Marineforening.

En organisation skal forny sig i takt med den øvrige samfundsudvikling. Det gælder naturligvis også vores forening, men når arbejdet hviler på traditioner, holdninger, identitet og kammeratskab, bør forandringer foretages varsomt og med respekt for historien.

Lær af fortiden, arbejd i nutiden og tænk på fremtiden (Viceadmiral Vedel). Hvis arbejdet samtidig udføres under anvendelse af rettidig omhu (A.P. Møller) er formålsparagraffens ordvalg om søværnet og søfarten forenet.

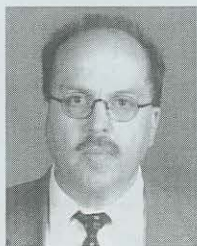
Lad os sammen være stolte over den ære det er, at være medlem af Danmarks Marineforening.

*Kurt Verner,
pensioneret kommandørkaptajn
tidligere chef for
Marinehjemmeværnsdistrikt 1.*

Samarbejde

I forbindelse med oprettelse af Under Dannebrog's nye tiltag – Læserrejseklubben – er der nu etableret et samarbejde med tidsskriftet Søfart.

Begge tidsskrifters læsere, medlemmer og abonnenter, har fælles interesse i såvel sømilitære som søfarts relaterede oplevelser. På den baggrund er det naturligt, at samle kræfterne til gavn for begge mediers læsere.

De to blade indtager en fremtrædende position inden for de respektive målgrupper.

Under Dannebrog er landets største værnsblad medens fagtidsskriftet Søfart, ubestridt er hovedmediet for hele den danske søfartsbranche.

Rejserne tilrettelægges som "non profit" arrangementer, der alene har til formål at skabe gode oplevelser for læserne.

Morten

Det kniber for Orlogsmuseet

Kursen er sat mod lukning

Christianshavn – Fire ud af 11 medarbejdere er sparet væk, driften giver millionunderskud og fremtiden ser alt andet end lyst ud. Det er ifølge museet, resultatet af de store ministerielle besparelser museet er blevet pålagt frem til 2005.

"Vi har mistet over en tredjedel af vores medarbejdere på mindre end et år, og mig bekendt er ingen andre museer ramt så hårdt. Vi befinder os efterhånden i en ond og ubrydelig cirkel, som vi kun kan komme ud af med en drastisk støtteforhøjelse" siger inspektør Jacob Seerup og opridser situationen. "Der er ikke penge nok til museens drift, som derfor udelukkende kan finansieres ved fyringer. Men fyringerne betyder omvendt, at der mangler mandskab til at varetage driften af museet på en forsvarlig måde".

Et møde i august 2002 mellem de såkaldte paragraf 16-museer og medarbejder fra Kulturarvsstyrelsen og Kulturministeriet gav det resultat, at embedsmændene ville udarbejde en analyse af de ministerielle pålagte besparelser.

På nuværende er der ikke kommet et konkret resultat ud af mødet. Men kontorchef Michael Lauenborg fra Kulturarvsstyrelsens museumsafdelingen oplyser, at man er i gang med en systematisk gennemgang af alle paragraf 16-museer. "Vi kigger blandt andet på, om nogle af museerne skal sammenlægges, om de får for meget eller for lidt i støtte, og hvorfor de overhovedet modtager støtte. Eksempelvis kunne jeg godt forestille mig, at Orlogsmuseet skal sammenlægges med et af de andre museer, så de får fælles administration. Men vi ønsker hverken at lukke museet eller flytte det ud af bygningerne på Christianshavn. Desuden er Orlogsmuseet selv skyld i en del af sine problemer" siger kontorchefen. Der senest forventer at aflevere undersøgelsen til kulturminister Brian Mikkelsen i august.

INDHOLD

Det kniber for Orlogsmuseet	3
Flådens sænkning 29. august 1943	4
"Sælen" velbeholden tilbage	7
Chefskifte på Auderød	7
Under Dannebrog rejseklub	8
Fest i Hørsholm/Rungsted	9
Debat	9
Tre formænd på 60 år	10
Nyt fra Handels- og Fiskeriflåden	11
90 årige Nakskov Marineforening	11
"Ravnen" og "Viben" deltager i operation ACTIVE ENDEAVOUR	12
Mindedes slaget ved Helgoland	13
Nyt fra Søværnet	14
Boganmeldelser	14
Kartoffelkalas i Ebeltoft Havn	14
Nyt fra afdelingerne	15
Nyt fra Skyttelavene	22
Operation IRAQI FREEDOM slut for "Olfert Fischer"	24

Næste nummer af

UNDER DANNEBROG

udkommer 1. oktober 2003.

Stof og billeder skal være redaktionen i hænde senest den 31. august 2003

AFDELINGSSTOF

senest den 15. august 2003

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86600488 e-mail. redaktion.ud@marineforeningen.dk

PERSONALIA

Kommandør (Søværnet) Niels Arne Hesselland afskediges efter ansøgning - på grund af alder - fra udgangen af oktober 2003 af Søværnets linje med pension.

Vagtskifte på Marinehjemmeværnsinspektørposten.

Marinehjemmeværnsinspektør, kommandør (Søværnet) Henrik B. Kudsk er pr. 1. august 2003 beordret til Natotjenste i USA. Henrik B. Kudsk afløses på posten, af kommandørkaptajn (Søværnet) Karsten Riis Andersen, der frem til 1. august tjenestegjorde som næstkommanderende ved Søværnets Officersskole. Samtidig er Karsten Riis Andersen udnævnt til kommandør (Søværnet).

Flådens sænkning 29. august

Et 60-års jubilæum for en af flådens hædersdage

Af Søren Nørby, stud. mag. Orlogsmuseet Noerby@orlogsmuseet.dk

Den 29. august 2003 markerer vi 60 året for den mest skelsættende danske begivenhed under Anden Verdenskrig. Samarbejdspolitikens sammenbrud og flådens sænkning i morgentimerne den 29. august 1943.

Dette nummer af Under Dannebrog er tilegnet højtideligholdelsen af begivenheden, og som forfatteren bag bogen "Flådens Sænkning – 29. august 1943", der udkommer på dagen, vil jeg her komme med en kort oversigt over begivenhederne i søværnet de hektiske dage i august 1943. Bogen, der indeholder mange nye og hidtil ukendte fotografier fra begivenhederne, koster 299,- og kan bestilles hos Orlogsmuseet.

Optakten

August måned 1943 var præget af store og vedholdende uroligheder rundt om i Danmark. Det var et folkeligt oprør, der var rettet mod de tyske tropper, der havde holdt landet besat siden 9. april 1940. For søværnets vedkommende betød urolighederne en omrokning af en række af de enheder, der arbejdede med ministrygning af de indre danske farvande. Skibene blev flyttet fra de byer, der var plaget af uroligheder, da søværnets ledelse var bange for at besætningerne skulle blive involveret i sammenstødene med tyskerne. En sådan situation kunne give tyskerne et påskud til at overtage kontrollen med de danske skibe, og det ville man for enhver mulighed undgå.

Situationen spidsede dog til i slutningen af august og søværnet begyndte at tage deres forholdsregler. I 1941 havde flåden måtte bøje sig for et tysk krav om at udlevere otte torpe-

A. H. Vedel på besøg på inspektionsskibet "Ingolf", sommeren 1943. (Foto stillet til rådighed af S. S. v. F. Kieler).

dobåde, og efter den oplevelse havde søværnets nye chef, vice-admiral Vedel, besluttet at noget sådant ikke skulle kunne ske igen. Han havde derfor udsendt specifikke ordre til skibscheferne og beordret søminevæsenet til at fremstille sænkingsbomber til alle enheder i aktiv tjeneste.

Allerede den 27. august gik flådestationen på Holmen i beredskab, men det tyske angreb udeblev. Dagen efter fremsatte tyskerne et ultimatum overfor den danske regering. Her krævede de bl.a. at regeringen indførte dødsstraf for sabotage mod tyske interesser, og da regeringen meldte tilbage at det ville man ikke gå med til, blev det åbenlyst for de fleste, at samarbejdspolitikens dage var talte.

Søværnet traf sine forberedelser. Under et møde i Kystflådens øverste ledelse blev det besluttet hvilke skibe, der skulle gøres klar til at afgå mod Sverige, og hvilke der blot skulle gøres klar til øjeblikkelig sænkning på Holmen. Vice-admiral Vedel var klar over, at det næppe ville være muligt at sænke alle skibene, men han ønskede at de egentlige krigsskibe skulle søges ødelagt. Både for at tyskerne ikke skulle kunne bruge dem, men også for at sende et klart signal til den danske befolkning og resten af

verden. Et signal om modstand mod tyskerne.

Om eftermiddagen den 28. august havde Vedel et møde med forsvarsminister Søren Brorsen. Her redegjorde Vedel for de skridt han havde taget for at imødegå et tysk angreb. Det var Vedels agt, at Holmens Vagtkompani skulle gå aktivt til modangreb mod et evt. tysk angreb, men det nægtede Brorsen ham tilladelse til. Brorsen mente, at et sådant skridt blot ville føre til meningsløse tab af danske liv, og han var også af den overbevisning, at Holmen

fuldt ind under den paragraf i aftalen fra 9. april 1940, der gav tyskerne adgang til alle forsvarens kaserner og anlæg. Trods en længere diskussion måtte Vedel bøje sig og efterfølgende udsende en meddelelse til søværnets enheder: "Besættelse af skibene på Holmen må efter regeringens bestemmelser ikke imødegås med magt."

På eget ansvar tilføjede Vedel dog: "Skibene kan efter omstændighederne sænkes."

Kl. 04.00 om morgenen den 29. august iværksatte tyskerne det, de havde kaldt "Operation Safari". Planen var at afvæbne og neutralisere det danske forsvær. Oprindeligt havde planen kun været rettet mod den danske hær, men i sidste fase var tyskerne også blevet bevidste om, at de måtte slå til mod det danske søværn. Dette var egentligt i modstrid med de tyske interesser. Søværnets arbejde med ministrygning af de danske farvande var en klar fordel for tyskerne, og efter 29. august var de nødsaget til at overflytte en større styrke af mandskab og skibe til dansk område for at opretholde forbindelseslinien til Norge.

Angrebet på Holmen

Kl. 03.56 ankom en tysk styrke til Holmens hovedvagt i Prin-

Ubåden "Havfruen" sænket i Flydedok nr. 2. I baggrunden ses den kantede ministryger "Søbjørnen". (Frihedsmuseet).

1943

Sænkede ubåde og værkstedsskibet "Henrik Gerner" på Holmen den 29. august 1943. (Frihedsmuseet)

sessegade, hvor de bad om at komme til at tale med "der kommandant". Holmens Vagt-kompagniet lukkede dem ind, men gav samtidig besked til chefen for Kystflåden, Paul Ipsen. Han ringede videre til Vedel og fik her ordre "sænk skibene".

Tyskernes indmarch på Holmen blev stoppet ved broen til Frederiksholm. Broen var åbnet og da ingen kunne finde håndtaget til at sænke broen igen, måtte tyskerne vende om og køre den lange vej ad Refshalevejen om til Kongebroavagten. Imens sænkede danskerne deres skibe.

Ubåden "Bellona" gik, som det første fartøj, tilbunds kl. 04.12. Med åbne luger blev ubåden sænket og da det indtrængende saltvand nåede batterierne, sørgede de to væsker i forening for at ødelægge bådens følsomme elektriske udstyr og motorer.

"Bellona" blev hurtigt fulgt af andre af flådens skibe, og ialt blev 27 ud af de 35 fartøjer, der lå på Holmen, sænket.

De to bevogtningsfartøjer "Sælen" og "Nordkaperen" forsøgte som de eneste at slippe ud af Flådens Leje og til Sverige. Desværre var udsejlingen blokeret af den brændende ministryger MS 4, og bevogtningsfartøjerne måtte derfor opgive. Kl. 04.40 lagde de til

ved Dokøen og små femten minutter senere blev de brændende sendt til bunds, da skibenes sprængbombe blev aktiveret.

Efter flådens sænkning samlede skibenes besætninger sig i Planbygningen ved Mastekranen. Her mødte hovedparten af søfolkene for første gang de tyske soldater, der nu var ved at sætte sig i besiddelse af Holmens område. Tyskerne ville have danskerne til at marchere ud til Luftmarinestationen på Margretheholm, men da danskerne trådte an på pladsen foran Planbygningen, opstod pludselig en ildkamp, som de tilstedeværende aldrig skulle glemme. Tyskerne hævdede efterfølgende at det var danskerne der havde skudt først, men da ingen af danskerne bar våben, kan dette med rimelig sikkerhed afvises. Det mest sandsynlige er, at to tyske kuttere, der var trængt ind i Flådens Leje, troede sig beskudt og åbnede ild mod området ved Planbygningen. Det fik de tyske soldater her til at skyde igen og danskerne blev fanget i krydsilden. Det kostede søværnet to dræbte og to sårede, før der igen kom ro over området.

Enhederne uden for Holmen

Udenfor Holmen befandt sig en række af søværnets største

Kystforsvarsskibet "Peder Skram" sænket under Mastekranen blev et af besættelsestidens vigtigste fotografier. Her er skibet fotograferet fra Toldbodssiden af Københavns havn. (Frihedsmuseet).

enheder, samt hovedparten af flådens ministrygere.

I Isefjorden lå flådens største skib, artilleriskibet "Niels Juel". I det sydfynske øhav lå skoledelingen med inspektions-skibene "Ingolf og Hvidbjørnen" og i Korsør, Nyborg og Kalundborg lå hovedparten af ministrygerne.

"Niels Juel" lå i Holbæk. Her modtog det kl. 0410 et radiosignal fra Marineministeriet med bedskeden om at søge svensk område. Desværre stod vinden ret ind på kajen, hvor det store skib lå, og det tog over to timer før "Niels Juel" kunne afgå fra Holbæk. Herefter søgte

det mod Hundested ved udmundingen af Isefjorden.

Undervejs igennem Isefjorden blev skibet observeret af tyske fly, og da det nåede frem til Hundested modtog det to beskeder. Den første informerede fejlagtigt skibets chef C. A. Westermann om at udmundingen til Isefjorden var mineret, og den anden lod på at "Niels Juel" skulle ankre op og afvente ankomsten af en søofficer, udsendt med fly fra København.

Westermann fulgte den anden ordre og lod "Niels Juel" lægge bi ud for Hundested. Her blev skibet uden

Tysk JU88 fotograferet fra "Niels Juel".

C. A. Westermann fotograferet på "Niels Juels" bro, 29. august 1943.

anledning pludselig udsat for et angreb fra de cirkulende tyske fly. Det første angreb kom kl. 0855 og det andet små fyrre minutter senere.

Begge angreb beskadigede skibet stærkt og beskydningen af skibet under andet angreb sårede fem besætningsmedlemmer. Heraf afgik en senere ved døden.

Skaderne på "Niels Juel" gjorde at Westermann besluttede at sætte skibet på grund og ødelægge det. Dette skete kl. 10.48, hvor skibet med ca. 16 knobs fart tog grunden. Efter grundstødningen forsøgte man at bringe skibets sprængladning til eksplosion, men det mislykkedes, og man måtte manuelt åbne for bundventilerne for at sænke skibet. På lidt over en time tog det ca. 2.500 tons vand ombord, hvilket fik "Niels

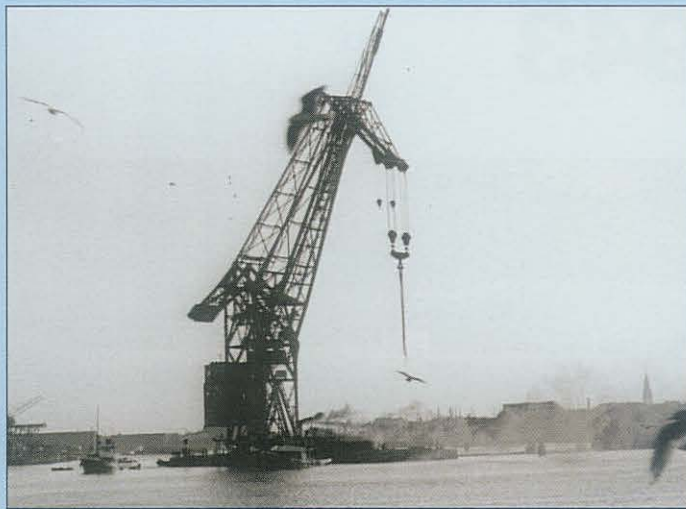
Juel" til at sætte sig godt fast på bunden, samtidig med at saltvandet ødelagde skibets maskiner og andet udstyr.

Trods ødelæggelserne fik tyskerne bragt "Niels Juel" flot og det kom i tjeneste i den tyske flåde som kadetskib under navnet Nordland. Den 3. maj 1945 blev det for anden gang i dets karriere sænket af egen besætning, denne gang i Eckernförde fjorden.

I både Korsør og Nyborg blev minestrygerne udsat for et hårdt og direkte angreb fra 100-150 tyske soldater. De gik meget hårdhændede til værks og kaste både med håndgranater og skød med maskinpistoler mod de danske søfolk. Der gik derfor ikke mange minutter før danskerne måtte overgive sig, og da havde kampene allerede kostet tre døde og fire sårede.

Ved Svendborg lå skoledelingen med inspektionsskibene "Ingolf" og "Hvidbjørnen". Da kommandør Evers, der var chef for delingen, modtog beskeden om de tyske angreb, besluttede han at søge mod svensk område. I Storebælt gik det dog galt og begge skibe blev besat af tyske prisebesætninger. Trods besættelsen lykkedes det at sænke "Hvidbjørnen", mens et forsøg på at sænke "Ingolf" måtte opgives, da tyskerne truede med at skyde de kadetter, der var ombord.

Enkelte danske skibe nåede svensk område. Her blev skibene lagt op og besætningerne kom på civilt arbejde i bl.a. de svenske skove. Skibene blev dog reaktiveret i forbindelse med oprettelsen af den danske

Den tyske flydekran, Schwimmkran I/38, også kaldet "Der Lange Hendrik" ankommer til Holmen. (Foto: Jørgen S. Lorenzen)

flotille i september 1944 og de deltog alle i transporten af den danske brigade til Danmark den 5. maj 1945.

Generelt var begivenhederne i morgentimerne den 29. august præget af både dårlig tysk planlægning og ringe overblik og kontrol over de tyske styrker. Fra dansk side kom angrebene ikke uventede og det lykkedes derfor at sænke hovedparten af skibene med et minimalt tab af liv.

Skibene hæves

Tyskerne startede med at kræve at Orlogsværftet selv stod for bjergningen af de sænkede skibe, men det nægtede værftet og tyskerne måtte selv hæve skibene.

Først ved hjælp af to mindre bjergningsskibe fra Kiel, der

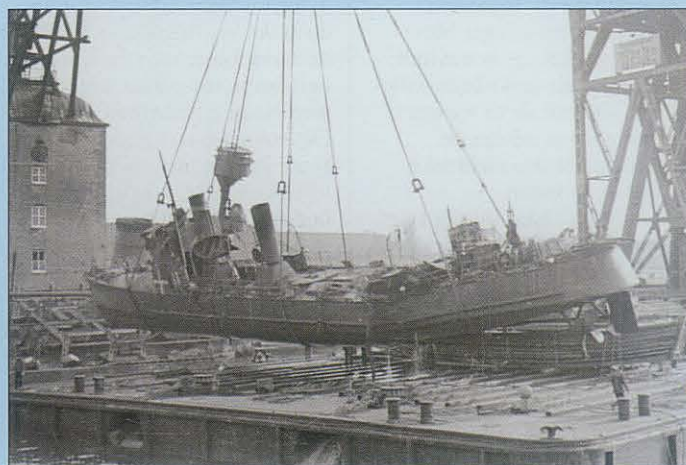
kunne bringe de skibe, der kun var sænket via åbning af søventiler, flot. Til de skibe, der var sænket ved sprængning, fik tyskerne sejlet en stor flydekran fra Hamburg til København.

Den ankom 3. oktober 1943, og da den var på plads kom der fart over bestræbelserne.

I alt endte femten af de 32 sænkede skibe i en eller anden form for aktiv tjeneste i den tyske flåde. Efter befrielsen lykkedes det søværnet at genfinde hovedparten af de forsvundne skibe, og en række af dem kom tilbage til Holmen, hvor de blev repareret inden de igen kom i tjeneste i søværnet. Men det er en anden historie.

"Hvidbjørnen" synker. Billedet er taget af skibslågen, dr. Fog, fra en redningsbåd. Kameraet havde været en tur i vandet, men fungerede alligevel, selv om motivet blev lidt sløret. (Orlogsmuseet).

"Hvalrossens" køl knækker under bjergningen. (Jørgen S. Lorenzen)

Sælen velbeholden tilbage

Frederikshavn - Med taler af chefen for Forsvarsstaben, viceadmiral Tim Sloth Jørgensen, samt Chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Kurt Birger Jensen, afsluttedes mandag den 30. juni 2003 det længste togt for en dansk ubåd i internationale operationer nogensinde. Samtidig er det første gang en dansk ubåd har deltaget i krigsmæssige operationer og aldrig før har en dansk ubåd været deployeret så langt væk. "Sælen" har hermed - med skiftende besætninger - slået tre rekorder.

Begge admiraler gav i deres velkomst-taler udtryk for stor glæde over, at besætningerne til fulde har levet op til de kvalitetskrav, der stilles til håndtering af undervandsbåde. Samtidig har de dermed på bedste vis, synliggjort anvendeligheden af mindre konventionelle undervandsbåde og de særlige facetter disse enheder tilføjer en afbalanceret og slagkraftig flådestyrke.

Fotos: Chefsergent Erling Nielsen og chefsergent Claus Gustafsen.

Chefskifte på Auderød

To Marineforeningsmedlemmer afløste hinanden på Søværnets Grundskole

Auderød – mandag den 26. maj deltog landsformand Otto Lichtenberg sammen med landsbestyrelsesmedlem Birger Tyskov og formanden for Frederiksværk Marineforening Bent Pedersen i afskeds- og tiltrædelsesreception på Søværnets Grundskole.

Kommandørkaptajn Bjørn Lasse Zittan blev afløst af Kommandørkaptajn Jens Ole Løje Jensen. Bjørn Lasse Zittan er mangeårigt medlem af Nakskov Marineforening, medens Jens Ole Løje Jensen i en årrække har været medlem af Brøndby Marineforening.

Delegationen fra Marineforeningen takkede den afgående chef for et godt og konstruktivt samarbejde med Søværnets Grundskole og udtrykte håb om, at dette ville fortsætte fremover.

Holmen har fået bussluse!

Amager - Københavns Kommune har etableret en såkaldt bussluse på Arsenaløen lige før Frederiksholmbroen for at minimere trafikken ad Prinsessegade, der hidtil er passeret af ca. 11.000 bilister på hverdage.

Alene bilister med ærinde-destination ind til busslusen, eller som har fået udstedt en særlig bussluselicens, må passere slusen.

Alle andre bilister med ærinde på Frederiksholm, Nyholm (Marinestationen, herunder fregatten PEDER SKRAM) skal benytte flg. tilkørselsvej: via Christmas

Møllers Plads, Vermlandsgade, til venstre ad Kløvermarksvej, Forlandet, til venstre ad Refshalevej, til højre ad Kongebrovej til Marinestationens port på Nyholm. Ruten gælder begge veje. Der er jævnlig politikontrol ved slusen.

HT buslinje 8 er desuden ændret til linie 48, men kører fortsat mellem Hovedbanegården og Marinestation København, Nyholm.

Se også:
www.parkering.kk.dk

*Søren Konradsen,
landssekretær.*

NYHED

Læserrejse til Hamburg & Schleswig-Holstein

25. – 28. september 2003

Danmarks Marineforenings »Under Dannebrog« og Foreningen til Søfartens Fremme's »Søfart« har indgået et samarbejde om arrangering af læserrejser for begge bladets læsere.

Første rejse er fire spændende dage med fokus på maritime, historiske og kuriøse emner.

Med base i Hamburg tager vi sammen med andre med sømilitære interesser ud for at kigge tilbage i historien vel at mærke uden at glemme nutiden. Gennem Under Dannebrog's mange forbindelser kommer vi på turene "ind bag den officielle facade"

Ud over lommepege og drikkevarer, er alt betalt fra og med frokost første dag til og med frokost fjerde dag. Transporten er i førsteklases bus med toilet og servering ombord.

**Under Dannebrog/Søfart tilbyder
denne unikke tur for kun**

kr. 3.450,00 pr. person

Vi oplever blandt andet:

- Besøg ved Eider – kanalen, den danske forløber for Kieler - kanalen
- Vi krydser Kieler – kanalen på en meget eksotisk måde
- Besøg på Dampisbryderen "Stettin" og foredrag om skibets rolle i Danmarkshistorien
- Besøg i Danmarks gamle grænseby Altona
- Besøg ved Europas ældste sluse samt ved en af Europas største skibselevatorer
- Besøg på Lüneburger Heide på det historiske sted hvor feltmarskal Montgomery modtog den tyske overgivelse i 1945
- Besøg "Neuengamme" KZ-lejr
- Besøg på "Passat" – et af de berømte P-skibe
- Frokost på "Haus der Schiffergesellschaft" i Lübeck
- På hele turen er der indlagt små historiske og maritime overraskelser.

Rekvirering af udførligt program samt tilmelding til:

EURO-TEMA Specialrejser
Åhavevej 37, 8600 Silkeborg
Tlf. 86 80 42 60

Under Dannebrog's Rejseklub:

Hermed bringes anden del af historiske fakta i forbindelse med rejseklubbens tur i september.

En flåde som den danske

Med dampskibenes udbredelse i begyndelsen af 1800-tallet opstod behov for en større kanal end Ejderkanalen. Dampskibe har ikke brug for heste som trækraft i vindstille, men har brug for bredere sluser så skovlhjulene kan passere.

Efter det fatale danske nederlag i 1864 begyndte prøjserne at diskutere en linieføring fra Eckernförde til Elben med kanalmunding ved St. Margarethen. Drøftelserne hæmmedes af, at hertugdømmerne Schleswig-Holstein fra 1864 var under fælles forvaltning af Prøjsen og Kejserdømmet Østrig-Ungarn, samtidig med at politikerne havde fokus på andre emner.

Situationen ændrede sig efter Østrig-Ungarns nederlag til Prøjsen i 1866. Nu skulle prøjserne ikke spørge nogen. Dertil kom, at en større kanal havde rigskansler Otto von Bismarcks bevågenhed.

Krigene 1848-1850, 1864 og 1866 havde vist prøjserne, at man skulle have en flåde af samme størrelse som den danske.

I begyndelsen af 1870'erne var tiden gunstig for tankerne om kanalbyggeri. Ved en debat i Rigsdagen i Berlin i juni 1873 konkluderede sejrherren fra krigene mod Østrig-Ungarn 1866 og Frankrig 1870-1871 – feltmarskal Moltke, "at de store omkostninger, samt problemer med at holde kanalen isfri om vinteren sammenfaldende med, at langvarige slusetider vil betyde risikable ventetider for den tyske flåde i det farlige farvand ved Elbmundingen – dette til sammen gør, at det er bedre at bygge en flåde nummer to. En til Østersøen og en til Nordøen".

Hvem var denne feltmarskal Moltke?

Han var danske født i 1811

som søn af en dansk general-løjtnant. I 1811 kom han på Landkadetakademiet i København og var 1818-1821 dansk løjtnant i Rendsburg ved det Oldenburgske Infanteriregiment, derefter gik han i prøjsisk tjeneste. I Tyskland omtales han i dag som "den store Moltke". Den anden Moltke i tysk krigshistorie er nevøen Helmuth J. L. von Moltke – tysk øverstkommanderende ved udbruddet af 1. Verdenskrig i 1914. Sidstnævnte var danske gift.

Dampisbryderen "Stettin".

Rejseklubben får en usædvanlig chance for at stifte bekendtskab med den gamle dampisbryder "Stettin" fra 1933. "Stettin" havde en markant rolle i et mørkt kapitel i den danske historie.

Skibet sejlede i de tidlige morgentimer den 9. april 1940 sammen med troppe-transportskibet "Stadt Danzig" forbi Mittelgrundsfortet, ignorerede signalerne fra fortet og gik til kaj ved Langelinie. Besættelse af Danmark var begyndt.

Dengang var "Stettin" rigget til som hjælpekydser. Vinteren 1939 til 1940 havde været hård, så de tyske generalstabsofficerer skønnede, at det kunne være en fordel at sende skibet med til København.

På sidste etape havde man fjernet en del udstyr og reduceret besætningen, da tyskerne havde udset skibet som "offrelam", hvis der, som man forventede det, udbrød kampe.

"Stettin" kom gennem krigen og var aktiv mange år frem. I 1982 erklæredes skibet som værende "Teknisk Kulturminde".

Fest i Hørsholm/Rungsted

60 års festivitas blev ren sommerfest i Nord-sjælland

Hørsholm – søndag den 6. juli var festdag i Marineforeningen Hørsholm/Rungsted. Repræsentanter fra byrådet, Danmarks Samfundet, menighedsrådet, landsbestyrelsen samt de øvrige lokalafdelinger fra distrikt 2, deltog i et flot arrangement tilrettelagt for at fejre afdelingens 60 års jubilæum

Fra flaghejsning og kanonsalut kl. 12:00 og frem til flagnedhaling kl. 18:00 var der musicering af Tjenestestedskorpsets Musikkorps, hyggesnak, åben buffet og jazzmusik oplyser Palle Pedersen.

Vejret var godt og deltagerne fik en hyggelig og afslappet dag i marinestuen og det til lejligheden opstillede telt.

Flaghejsning og salut.

Tjenestestedskorpsets Musikkorps underholder.

Der hyggesnakkes ...

– og skaffes.

Blide jazz toner fylder teltet.

DEBAT

Fra M. Juul Jørgensen, medlem af Slagelse Marineforening har vi modtaget følgende indlæg:

Synliggørelse eller profilgrød

Slagelse – Ordet profil kender vi alle, begrebet profilgrød er et kendt marketingudtryk, som betyder modstridende måder at gøre sig kendt på, altså tiltag som skaber mere forvirring end genkendelse.

Vi er måske nok den eneste forening jeg kender, der har to logoer, det med ankeret og vores medlemsemlen, hvis anvendelse man forståeligt nok værner om. Medlemsemlen er

jo det gyldige bevis på, at du er medlem. Ankeret er det man kalder et kendingstegn – hvad der så menes med det?. Men netop dette forhold gør det uforståeligt, at der i Slopkisten så ikke findes et stykke tekstil med medlemsemlen på men kun med ankeret, som jo kan erhverves af alle.

Blazeremblemene kan også bæres af alle, og tilbage står vort medlemslogo, som kun kan erhverves på manchetknapper, slipsenåle, i miniudgaver og som bilrudeklæber. Personligt synes jeg, at ankeret er det pæneste og heraldisk perfekt, men det er en anden sag.

Her i Slagelse har vi den regel, at vort medlemsemlen

skal bæres ved alle foreningsarrangementer. Det ser ret festligt ud, når emblemet er klasket på t-shirts, poloshirts og de øvrige sommertextiler, for slet ikke at nævne æresmedlemmernes flotte emblem på en sweatshirt med et gigantisk anker nedenunder.

Har man ikke sit emblem på, er man usynlig blandt alle ikke-medlemmer, der kan, og har erhvervet tekstiler med ankeret på. Det er ikke det jeg forstår ved profilering.

Emblemet til bilbagruden og andet, uden ledsagertekst (Marineforeningen), er også uforståeligt for andre end os selv. Det giver ingen synliggørelse, hvis udenforstående ikke i forvejen kender logoets

ophav, og hvilken forening det repræsenterer.

Ankeremotivet er således langt det mest dominerende af de to logoer, hvorefter man så oven i købet lægger kraftige begrænsninger på brugen af foreningslogoet. Det giver ingen mening og bidrager ikke til at øge synliggørelsen.

Nu da vi er ved det, så ser det også ret fornøjeligt ud, når vi er linet op til større parader. Det syn bringer tanken hen på en forening af pensionerede russiske fortovsadmiraler. Tegn, medaljer og emblemer er smukt strøet over de brede bringer, hvor der bedst er plads. Det kunne godt strammes lidt op.

Nibe – Først var der mejeriejer Jens Petersen, så kom købmand Moody Sørensen, medens de sidste 25 års formand har lydt navnet, Finn Knudsen. Flere skulle der ikke til, før Nibe Marineforening på forårets sidste dag kunne afholde 60 års festmiddag på Hotel Nibe.

Men de lange regeringsperioder går ikke ud over aktivitetsniveauet og promovningen af foreningen i lokalsamfundet.

Borgmester Jens Østergaard kunne tværtimod i sin tale rose lokalafdelingen for "at Nibe Marineforening er en pryd for byen og det var et godt initiativ, da i sidste år inviterede Hans Kongelige Højhed Prins Henrik på besøg i Marinestuen i forbindelse med byens 275 års købstadsjubelæum".

Landsformanden Otto Lichtenberg kom i sin tale også ind på Nibe Marineforenings betydning for byen. "Jeg er glad for at være til stede i Nibe Marineforening, I er en af landets meget aktive foreninger" sagde han blandt andet. Landsformanden trak også historier og minder frem fra det meget turbulente år 1943, hvor danskerne for alvor satte sig til modværge mod besættelsesmagten.

Landsbestyrelsesmedlem for distrikt 12/Nordjylland, Carl Frede Haugaard mente også "at Nibe Marineforening har lagt en god kurs og jeg er overbevist om, at I vil følge den op fremover". Samtidig fremhævede han, at afdelingen altid var parat til at stille op for distriktet, når det gjaldt.

Tre formænd på 60 år

Der slides ikke på formændene i Nibe – gennemsnittet er en snes år på posten pr. stk.

Endelig mente formanden for Aalborg Marineforening, Charley Petersen, at der mellem de to foreninger hersker en blodsbrødre ånd.

Nibe, maj 1943

Nibe Avis kunne i en annonce maj måned 1943 indkalde til dannelse af Nibe Marineforening. Af annoncen fremgik det, at "Gamle marinere samt sømænd og fiskere indbydes til oprettelse af en marineforening". Under mødet kunne det daværende landsbestyrelsesmedlem for distrikt 12/Nordjylland, konsul Im. Stuhr fortælle om Danmarks Marineforenings mål og virke.

Allerede fra starten var der godt gang i afdelingen. Således blev medlemstallet kort efter stiftelsen opgjort til 35 personer.

Den første større begivenhed i foreningen var indvielse af et nyt flag i 1943. Begivenheden måtte dog udsættes på grund af urolighederne og dermed undtagelsestilstand.

Nibe Marineforenings nuværende bestyrelse fotograferet foran kunstværket "Fjordkønen" indviet i forbindelse med byens 275 års købstadsjubelæum sidste år. Fra venstre: John "Lundby" Jensen, John Jensen, Finn Knudsen, Erik Sommer Jensen, Jørgen Mogensen, Axel Mortensen og Kristian Jørgensen

Nibe Marineforenings formand gennem 25 år – Finn Knudsen.

Lizzie og Otto Lichtenberg hygger sig ved festmiddagen på Hotel Ribe.

Formand Finn Knudsen og næstformand John Jensen overrækker Nibe Marineforenings flagbærer igennem 30 år. Leif Østergaard Marineforenings Hæderstegn.

Formandsskifte hos Havnefogederne

Efter seks år som formand ønskede Torben Frederiksen Holstebro-Struer Havn ikke genvalg

Nykøbing Falster – De 38 stemmeberettigede medlemmer af Foreningen af Havnefogeder i Danmark (124 aktive og 28 passive medlemmer pr. medio maj) der 30. maj deltog i årsmødet i Nykøbing Falster, valgte havnechef Viggo Engell Staberg, Nykøbing Falster og Orehoved Havne, som ny formand.

Viggo Engell Staberg, 55 år, har gennem mere end syv år været havnechef. Heraf de seneste tre år for Nykøbing Falster og Orehoved Havne.

Den øvrige bestyrelse er som følger: Næstformand, havnechef John Morgen, Randers

Havn, sekretær, havnefoged Bent Kofoed-Hansen, Dragør Havn, kasserer, havnemester Susanne Thilqvist, Køge Havn samt bestyrelsesmedlem, havnechef Torben Frederiksen, Holstebro-Struer Havn.

DFDS fastholder den gamle hovedrute til Harwich

Første nybygning på Esbjerg-Harwich siden "Dana Anglia" blev leveret i 1978

Esbjerg – Det var en stor dag i Esbjerg, da DFDS-koncernen i uge 25 præsenterede nybygningen "Dana Sirena", skriver Søfart.

Siden 1875 har DFDS sejlet farvandet tyndt mellem Esbjerg og Harwich. Frem til for nogle få år siden, var udviklingen

optimal med indsættelse af større og større tonnager til følge. De seneste års store konkurrence på passagergrundlaget til Storbritannien – specielt siden indsættelse af lavprisflyselskaber – har imidlertid gjort de traditionelle passagerskibe urentable.

På den baggrund er konceptet nu ændret til indsættelse af ro/pax tonnager. Nybygningen "Dana Sirena" kan medtage 600 passager fordelt på 196 kabiner og har på tre vogndæk 2.150 lanemeter.

Rederiet forventer en belægning på første års drift på ca. 100.000 passagerer og omkring 400.000 lanemeter.

Dansk LineMusling startet i Hvalpsund

Udviklingen med opdræt af farmmuslinger og østers går stærkt.

Hvalpsund – Nyt fra Dansk Skaldyrcenter oplyser, at det nystartede selskab Dansk LineMusling A/S har hen over maj måned udlagt 40 langliner i fjorden ud for Hvalpsund. Hver line bærer 1.300 meter opdrætsline.

Direktør for selskabet er biolog Jens Anthon Christensen, som på vegne af Danmarks Fiskeriundersøgelser, stod for det muslingeprojekt, der gik forud for etableringen af Dansk Skaldyrcenter.

I rapporten fra dette projekt fastslås det, at der kan produceres blåmuslinger af høj kvalitet ved opdræt i Limfjorden.

90 årige Nakskov Marineforening "still going strong"

Marineforeningen i Nakskov er kun overgået af Vejle – i alder.

Nakskov – Selv om man er 90 år, kan fremtiden godt se lys og lovende ud. Det gælder ikke mindst for Nakskov Marineforening på Lolland, der den 22. september kan fejre 90 års stiftelsesdag.

Med et medlemstal på 118 pr. 1. februar og fuld gang i aktivitetskalenderen, er der ikke grund til klage i den gamle søfarts- og værftsby.

Flot jubilæumsskrift

I forbindelse med jubilæet har afdelingen udgivet et 52 sider jubilæumsskrift. Forfatteren Erik Jensen kommer let og overskuelig gennem foreningens historie, fra de spændende dage ultimo 1913 hvor "Et udvalg bestående af følgende højt estimerede personer i Nakskov: Hr. Kammerjunker Malthe-Bruun, Lienlund, Hr. Lodsformand H. Kr. Hansen, Albuen, Hr. Lokomotivfører L. D. Nielsen, Hr. Lods L. C. Nielsen, Nakskov og Hr. Boghandler Robert Allerup, Nakskov –

har til formål at oprette en marineforening i byen" som det fremgår af protokollerne fra den gang.

Skriftet bringer små udskrifter fra samtlige generalforsamlinger i afdelingens historie. Og det er spændene læsning. Borgerne i Nakskov har og er kendt for at have faste og urokkelige meninger. Denne trend gælder også Marineforeningen. Der har været stormombruste tider, hvor foreningen har været på sammenbruddets rand, som i 1935 hvor afdelingen var vært for Sendemandsmødet. Problemer med byens hoteller i forhold til hovedbestyrelsen, samt de store udgifter til arrangementet var tæt på at koste Nakskov Marineforening livet

I 1943 måtte afdelingen på grund af nogle "meget tabsgivende arrangementer" optage et lån på kr. 500,00 hos hovedforeningen. I 1945 forlanger hovedforeningen "gælden indbetalt omgående". – Det har ikke altid været let at være bestyrelsesmedlem i Nakskov.

Men der har også været triumfer og glæder ved bestyrelsesarbejdet, blandt andet da

Nakskov Marineforenings bestyrelse 2003. Fra venstre mod højre: Erik Jensen, kasserer, Peder Krog, næstformand, Henry Christoffersen, bestyrelsesmedlem, Henri Holm, formand, Tommy Nielsen, bestyrelsesmedlem og Jørgen Larsen, sekretær.

afdelingen endelig den 15. november 1986 får sin egen marinestue.

Festligheder

I forbindelse med 90 års jubilæet er der gallamiddag med

indbudte gæster lørdag den 20. september. Arrangementet foregår i "Skovridergården". På selve jubilæumsdagen mandag den 22. september, er der reception i Marinestuen, oplyser formanden Henri Holm.

"Ravnen" og "Viben" deltager i operation ACTIVE ENDEAVOUR

Sammen med et landbaseret logistisk element (MLOG) deltager enhederne i kampen mod den internationale terrorisme.

Med skiftende besætninger har patruljefartøjerne "Ravnen" og "Viben" sammen med MLOG udgjort et vigtigt element i den internationale kamp mod terrorisme.

Skibene har overtaget den opgave der oprindeligt var tiltænkt korvetten "Olfert Fischer", der som omtalt på bagsiden, fik tildelt andre opgaver under forlægning til Middelhavet.

Patruljefartøjernes opgave er, at beskytte civil skibstrafik i den vestlige del af Middelhavet mod eventuelle terrorhandlinger.

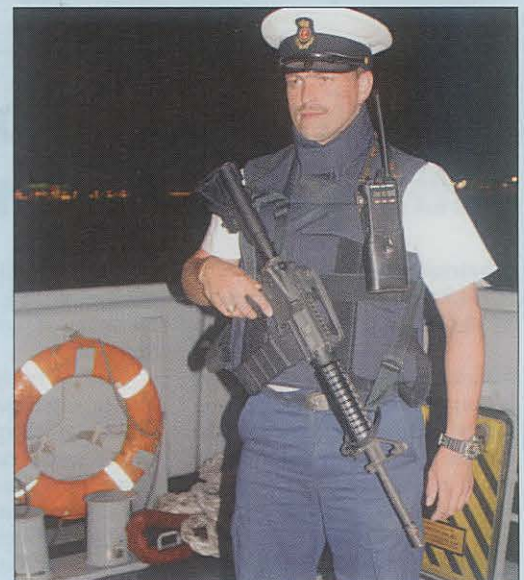
Under aktionen i området er skibene underlagt NATO.

Begge enheder forventes tilbage i Korsør ultimo september 2003

Under Dannebrog bringer her en fotokollage optaget af chefsergent Flyvevåbnet, Per Amnitzbøl Rasmussen, Forsvarets Oplysnings og Velfærdstjeneste.

Skytte holder udvig på "Viben" under sejlads i Gibraltarstrædet.

Nattevagt på agterdækket af "Viben" i Naval Station Puntarles.

Gummibåd fra "Viben" i Barbate havn.

Motorskift på "Ravnen" i Naval Station Puntarles. 17 timer så var den motor klar.

Dansk orlogsgast ved indgangen til Naval Station Puntales i Cadiz, der er hovedbase for de danske skibe.

Elektromekaniker i MLOGs beskedne lejr i Cadiz.

"Viben" på vej ud på eskorte fra Algeciras Havn ved Gibraltarstrædet.

Spanske soldater på vagt på Naval Station Puntales, Cadiz, med "Ravnen" i baggrunden.

Mindedes slaget ved Helgoland

Af S.E. Rønde Olesen

Ebeltoft - 9. maj var dagen for Slaget ved Helgoland, og det blev traditionen tro markeret ved Søværnets Dag i Ebeltoft. I høj sol og med fuld musik af Søværnets velspillende tamburkorps, der gik gennem byen og holdt tattoo for mange mennesker ved Det gamle Rådhus.

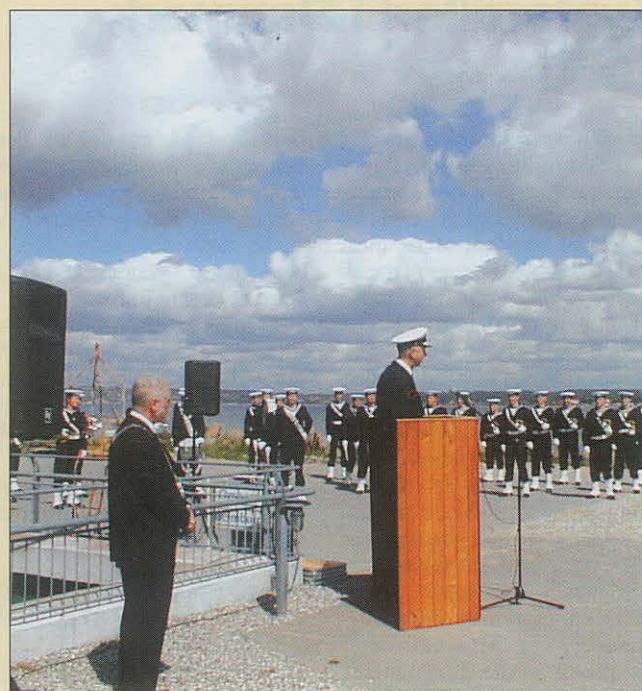
Chefen for Søværnets Operative Kommando i Aarhus, kontreadmiral Kurt B. Jensen talte foran Fregatten "Jylland", og mindede om, at korvetten "Olfert Fischer" og u-båden "Sælen" havde været i "krig" i Den Persiske Golf sammen med patruljefartøjer i Gibraltarstrædet, og disse enheder udgjorde den største samlede danske internationale flådeindsats nogensinde.

- Men opgaverne er efter min mening også klart ændrede efter afslutningen af den kolde krig, sagde admiralen.

Repræsentation fra Norge

Ebeltoft Marineforenings næstformand, borgmester Jørgen Brøgger mindede de faldne ved Slaget 9. maj 1864 og sagde, at der i dag var repræsentation i Ebeltoft fra Helgolands-lauget, som gennem flere år har været med til at markere dagen på kirkegården i Kristianssand i Norge, hvor de faldne var stedt til hvile.

Fra Rådhuset (torvet) til fregatten havde Søværnets Tamburkorps følge af en faneborg fra bl.a. Ebeltoft Byråd og maritimt mandskab fra Minedepot Draaby og flådefartøjerne "Thurø" og "Læsø" i Ebeltoft Havn. Sidstnævnte fartøj ventes senere på året adopteret af Ebeltoft By - måske i forbindelse med De Maritime Dage i byen.

Kontreadmiral Kurt Birger Jensen taler ved Søværnets Dag. T.v. borgmester Jørgen Brøgger, Ebeltoft.

NYT FRA SØVÆRNET

Søværnets Flyvetjeneste til Karup

Efter 26 år i Nordsjælland flytter Søværnets Flyvetjeneste ved årsskiftet til det midtjyske.

Viborg – De i forvejen mange militære arbejdspladser i det midtjyske, øges væsentligt, når ca. 350 ansatte i efteråret 2003 flytter tjenestested til Karup syd for Viborg.

Flyvevåbnets Eskadrille 722 (redningstjenesten), Søværnets Flyvetjeneste og Hærens Flyvetjeneste får nyt hjemsted, når man samler det danske forsvars forskellige helikoptertjenester i Karup.

Et omfattende byggeri skal skaffe hangarplads til de ca. 40 helikoptere af forskellige størrelser. Herudover bygges nye faciliteter de mange ansatte der skal betjene de tre enheder.

Hærens Flyvetjeneste flytter allerede i sommer til Karup fra Vandel, medens de to andre enheder følger efter fra årsskiftet. Eskadrille 722 vil fortsat have helikoptere udstationeret i Aalborg og Skrydstrup.

BOGANMELDELSE

Kystartilleri i Danmark 1940 – 45

Ved de danske strande - navnlig langs den jyske vestkyst - ligger i dag hundredvis af tyske betonbunkere, der dagligt erindrer besøgende om fem af de mest dramatiske år i nyere dansk historie - den tyske besættelse af Danmark fra 1940 til 1945.

Nogle så helst disse mindesmærker over en ond tid fjernet, andre betragter betonklodserne som en del af kulturarven, som bør bevares i den udstrækning det er muligt. Kun de færreste er imidlertid klar over hvad disse anlæg i sin tid indeholdt af våben og sofistikeret teknik.

Bogens forfattere Jens Andersen, cand.mag. museumsinspektør ved Museumscenter Hanstholm - Ole L. Frantzen, cand. phil. direktør Tøjhusmuseet, København og Svend E. Albrethsen, mag. art. Museumsinspektør ved Kulturarvsstyrelsen, København, håber at

råde bod på en del af dette manglende kendskab i håbet om, at en bedre viden om bunkernes historie og funktion vil skabe øget forståelse for, at også disse mindesmærker er værd at bevare for eftertiden.

Med udgivelsen af "Kystartilleri i Danmark 1940-45" gøres der for første gang forsøg på, at give en samlet fremstilling af kystartilleriet i landet fra 1940 til 1945.

Bogen er righoldigt illustreret og bør læses af historieinteresserede.

"Kystartilleri i Danmark 1940-45", 98 sider ISBN 87-989621-0-8, pris kr. 98,00

Udgiver: MuseumsCenter Hanstholm.

Kan købes på museet eller bestilles på www.museumscenterhanstholm.dk

Kartoffelkalas i Ebeltoft Havn

Af S. E. Rønde Olesen

"Skødshoved" lægger til kaj i Ebeltoft. (Foto: S. E. Rønde Olesen).

Ebeltoft – Stegt flæsk og persillesovs samt friske Samsøkartofler var menuen, da Slupkoret i Ebeltoft Marineforening, under ledelse af admiral Walter Dalhoff, tog imod en skøn majdag på kajen i Ebeltoft Trafikhavn. Det gode skib "Skødshoved" af Nappedam - en af søens såkaldte gråspurve - lagde til for flere hundrede morgenduelige mennesker fra nær og fjern, der ønskede at spise de friskopgravede kartofler eller købe dem med hjem - en rund tyver for et kilo...

Den gamle paketbåd fra 1907 var fyldt op, og skipper Gert Bilander og hans besæt-

ning havde travlt med at længe lækkerbidkerne i land.

Slupkoret sang diverse sømandssange og skæmteviser, så ikke et øje var tørt. Forinden havde modtagelsen fundet sted med kanonsalut fra afdelingens næstformand Bjarne T. Jensen.

Bag arrangementet stod Støtteforeningen "Skødshoveds Venner", der sidste år havde debut i Ebeltoft. Når disse linjer læses er "Skødshoved" i fuld gang med at sejle turister og fastboende rundt i Ebeltoft Vig på onsdage og søndage.

EFTERLYSNING

Efterlysning "Krabbe"

Gistrup - Steffen Kristensen og Villy Jørgensen presser hårdt på, for at få kontakt til gaster fra årgang 1953-54.

Så vi bringer endnu engang de relevante telefonnumre:
Steffen Kristensen telefon 97993207
Villy Jørgensen telefon 98314379

NYT FRA AFDELINGERNE

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Henning Skjoldby
Gyvelvej 16 C 1.TH.
4000 Roskilde
Tlf. 4632 1288

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager,
København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

Kongens Lyngby – 4. maj blev også i år festligholdt på plænen ved Sorgenfri Slot. Med Marineforeningens flag på fløjen, grev Christian af Rosenborg i søværnets gallauniform samt medlemmer af Hjemmeværnet - heriblandt Marinehjemmeværnet – var det et flot skue i alt det grønne, oplyser Peder Møller.

Med oberstløjtnant Lasse Harkjær i spidsen, fik 30 deltagere fra afdelingen en god rundvisning på Garderhøjfortet den 8. maj. Lasse Harkjær gav en grundig forklaring på såvel de tekniske som politiske forhold omkring Københavns nyere befæstning. Aftenen sluttede hyggeligt i Marinestuen.

Den 11. juni havde Kaj Urban, Brøndby afdelingen, arrangeret tur for Old Boys and Girls til Helsingør. Kongens Lyngby havde fire deltagere med til det flotte arrangement, hvor især Naverhulen gjorde et stort indtryk.

Første samling efter sommerferien bliver den årlige båd-fart på Furesøen. Turen foregår den 26. august med afgang fra Frederiksdals kl. 17:30. Efterårets øvrige arrangementer er endnu ikke fastlagt.

Afdelingen ønsker tillykke til Leif Bach, 75 år den 12. august og Henning Schubert, 65 år den 27. august.

Brøndby – Så nåede vi agurketiden, hvor der som regel ikke er meget at berettet, starter Karl G. Momsen sin rapport fra Brøndby.

Men noget er der dog sket, idet medlemsmødet 1. maj samlede 125 gæster. De havde en god aften, blandt andet fordi Karlo Poulsen gav forsamlingen en række sjove og dejlige anekdoter fra sin tid i Søværnet.

Teaterturen samt lørdagsåbent i maj måtte begge aflyses. Teaterturen på grund af for få tilmeldinger - lørdagsåbent fordi ingen af afdelingens fem kokke kunne tage vagten.

Kaj Urban lavede – som skrevet under Kongens Lyngby – "Old Boys and Girls" tur den 11. juni. Målet var søfartsmuseet på Kronborg, og deltagerne fik den ekstra oplevelse at opleve kanonsalutten i anledningen af Danmarks Marineforenings Æresformand Hans Kongelige Højhed Prinsens fødselsdag.

Deltagerne indtog frokosten i "Naverhulen". Et godt og fyldigt foredrag om Naverne i Helsingør sluttede en god dag.

Roskilde – Efter en større ombygning har Roskilde Marineforening igen taget Marinestuen i brug. Det skete ved et større arrangement den 7. juni, hvor 33 medlemmer og familie kunne nyde den flotte pinsefrokost arrangeret af Svend.

Stuen, der nu har plads til 48 personer, har fået flyttet køkkenet samt installeret ventilationsanlæg, oplyser formanden Kristian M. Pedersen.

København – Johnny Bannow oplyser i sin sommerrapport, at

generalforsamlingen i februar kun gav én ændring i bestyrelsen, idet Bernt Erik Hansen blev valgt til ny suppleant og at økonomien i afdelingen er tilfredsstillende. På generalforsamlingen blev Kaj Guldbech Jensen udnævnt til "årets mariner" for sit utrættelige arbejde i kabyssen til hvert medlemsmøde.

8. maj var der sæsonafslutning og 31. maj fregatskydning i Skyttelavet.

3. juni mødte familie, venner fra bådelaug og jazzklubben, samt næstformand og sekretær fra København Marineforening, op til et sidste farvel til netop afdøde banjermester ZAK.

De jordiske rester fra urnen, blev med nænsom hånd rystet ud i Øresund til musik fra tre jazzmusikere. Ikke et øje var tørt. Johnny Bannow udtrykker stor tak til Marinestation København for velvillig medvirken.

Turen til Halmstad den 23. august (omtalt i seneste nummer af Under Dannebrog) gennemføres, og der er stadig ledige pladser.

Amager - Flaget blev luftet i Dragør og i Holmens Kirke på befrielsesaftenen.

'Mors Dag' den 11. maj blev markeret i Marinestuen med dejlig lagkage og kakao, oplyser Søren Konradsen.

Stor tak til Esbjerg Marine-

forening for et meget vellykket arrangement omkring Sende-mandsmødet.

Dragør Fort, der nu er 'privatiseret', holdt NAVY DAY Grundlovsdag med over 2.000 besøgende. Amager Marineforening var på plads med både egen udstilling og landskontorets ny rejseudstilling, der tog sig godt ud og samlede stor interesse. Tak til fortets ejer og HVF 367 for godt værtskab.

Flagbærerne var atter i aktion ved Valdemarsflagfesten d. 16. juni i Holmens Kirke og under marchen gennem København. Danmarks-Samfundets amtskreds Storkøbenhavn (ledet af Ib Ketler) kan notere sig endnu en succes.

Marinestuen genåbner 'nyvasket og ekviperet' ved motionscyklingen den 3/8, som forhåbentlig kan samle mange deltagere.

På Kronborg afholdes 'Forsvarets Dag' den 24. august. Interesserede kan kontakte næstformand Søren Konradsen, hvilket også gælder for 'Soldatens Dag', der afholdes på Frederiksberg Rådhus den 30. september.

Afdelingen tager på 'udflugt' til Christianshavn (B&W-museet & Christianskirken) den 13. september med efterfølgende frokost.

Kongens Lyngby Marineforening på plads 4. maj

Marineforeningens nye rejseudstilling blev luftet under Amager Marineforenings deltagelse i Navy Day den 5. juni på Dragør Fort.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker
Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1TV
3600 Frederikssund
Tlf. 47317009/5123 6227

Søllerød, Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

Hundested – Marinehuset i Hundested har efterhånden været i brug i godt syv år. Mange medlemmer bruger huset flittigt, så nu er tiden kommet, hvor malerbøtten skal i gang igen.

Hen over sommeren har mange frivillige shinet huset op, så det står klar til den nye sæsonstart oplyser Verner Justesen.

Fregatskydningen den 9. august afholdes i samarbejde med Frederikssund og Frederiksværk afdelingerne.

Der er planlagt en tur til Middelgrunds Fortet den 13. september. Yderligere oplysninger i Marinehuset.

Søllerød – Leif Henning Runager oplyser, at der er fuld gang i aktiviteterne i andet halvår 2003. Af efterårsprogrammet – der er tilsendt alle medlemmer – fremgår det, at første punkt er bestyrelsesmøde den 12. august, hvorefter det går slav i slav afsluttende med Julestue den 16. december.

Priserne for diverse skafninger er variable, men det er altid årstidens fineste råvarer, der danner baggrund for retterne.

Medlemstallet i Søllerød er øget med to, da Bo Boleslaw Paluszewski og Bjarke Sørensen netop er blevet optaget.

Afdelingen kipper med flaget for næstformanden, Svenn

Baltzer, der runder 75 år den 9. oktober.

Hørsholm/Rungsted – 7. maj mødte 32 medlemmer frem til sæsonens sidste Ulkeaften. Køkkenholdet havde, trods Dan's fravær, sammensat et velsmagende måltid med sild og biksemad.

Som forventet blev det Finn Frederiksen, der samme aften kunne modtage præmie som vinder af vinterens billardturnering. Leif Hansen og Uffe Nielsen besøgte de næste pladser. Ole Smedegaard har forestået spillet.

Den 10. maj deltog omkring 15 medlemmer – under Jørgen Black's ledelse - i arbejdsafdagen.

Pinsemorgenbordet den 8. juni havde 26 deltagere. Disse timers hyggesnak pinsemorgen er efterhånden blevet en god tradition for mange, oplyser Jørgen Sterup.

Ved fregatskydningen den 14. juni havde afdelingen som sædvanlig besøg af Tjenestestédskorpsets Musikkorps. Herudover deltog besætningerne fra "Svanen" og "Thyra" som gæster.

Med musikkorpsen i spidsen, bar de unge gaster fregatten på marchen gennem byen. Efter musik på Torvet og en forfriskning på Ridebanen holdt musikkorpsen koncert ved Marinestuen.

Køkkenholdet, med Dan og Jørgen i spidsen, havde arrangeret en flot frokost for de ca. 60 deltagere. Under spisningen modtog Hørsholm/Rungsted Marineforening en gammel lensepumpe som gave fra "Svanen" og "Thyra".

Den afgående fregatkaptajn Palle Pedersen kunne mønstre

knap 40 skytter til eftermiddagens Fregatskydning. Arrangementet indeholdt også pilekast, ringspil, samt skydning for pistol og gevær.

En af de unge gaster – Thomas – kunne ved skud nr. 535 i krudtkammeret skyde Jørgen Sterup ind som ny fregatkaptajn.

Sluttelig kunne Palle Pedersen og Eivind Lorenzen omkring kl. 18:00 uddele præmier til de mange vindere og takke for deltagelse i det vellykkede arrangement.

Frederiksværk – På årsdagen for slaget ved Helgoland – 9. maj – modtog Frederiksværk Marineforening en flot model af Fregatten "Jylland". Modellen er skænket af modelskibsbygger Tage Nielsen, der efterfølgende - som påskønnelse for de mange modelskibsgaver – modtog Marineforeningens Hæderstegn.

Efter en kort gennemgang af skæbneårhundredet 1800-1899, hvor sejren ved Helgoland udgjorde et af få lyspunkter, kunne 22 feststemte deltagere gå til skafning.

Ud over Hæderstegn til Tage Nielsen, blev Jens Mortensen udnævnt til Æresmedlem af Lokalafdelingen.

Aftenen sluttede med musik fra Ulriks skipperklaver samt forskellige beretninger om afdelingens Æresmedlem, "den landsfrygtede" næstkommanderende i Arresødal og senere Auderød lejren, Jens Kaj Olsen.

Efter sommerlukning i juli, er afdelingen klar til fregatskydning og jubilarstævne, slutter Erik Brandt.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker
Edward Jelen
Nankes Plads 2
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

Nykøbing Sjælland – For at hente ny inspiration til fremtidige tiltag, deltog tre repræsentanter ved Sendemandsmødet i Esbjerg, oplyser Finn Arneskov.

Fregatskydning og aftenfest bliver i år afviklet lørdag den 23. august. Der er mødetid kl. 08:00 i Marinestuen. Inden afgang til skydebanen kan der købes morgenmad á kr. 25,00 pr. næse. Frokosten kræver tilmelding, koster kr. 30,00

Aftenfesten med damer foregår i Nordgårdshallens Cafeteria. Her serveres buffet under musikledsagelse af Kim Skovgård. Arrangementet koster kr. 175,00 – tilmelding senest den 17. august.

Sommerudflugten til B&W museet - med frokost i København Marineforenings lokaler på Holmen, blev en udbytterig oplevelse for de 55 deltagere. Nykøbing folkene siger tak for det fine arrangement og den store gæstfrihed.

Der kippes med flaget for Anders H. Mikkelsen 60 år den 19. september, Kaj F. J. Larsen 70 år den 21. september samt Henning M. Lieb 70 år den 1. oktober. Endelig bliver Jørgen Hyldsted kun 50 år den 3. august og ikke, som meddelt i seneste udgave af Under Dannebrog, 60 år.

Korsør – 123 m/k'er fra Korsør Marineforening havde en

Bo Boleslaw Paluszewski modtager medlemsemblet af formanden for Søllerød Marineforening Leif Henning Runager.

Æresmedlem af Lokalafdelingen Frederiksværk, Jens Mortensen besigtiger afdelingens nyeste modelskib fregatten "Jylland".

pragtfuld dag i forbindelse med Fregatskydningen den 31. maj.

Flot solskin og gode dueller kendetegnede begivenheden, der selvfølgelig var krydret med mad og væske i passende mængder.

Ny fregatkaptajn blev Kaj Hansen, ny jagtkaptajn blev Lene Nielsen, medens Palle Hedegaard fra gæsteskipet fik den fornemme titel af ny søløjtnant.

Fem skuds skydningen fik Theis Roshou som vinder med 47 point, nr. 2 blev Dan Olsen med 45 point, medens Theis også tog sig af tredjepladsen med 44 point.

Den 21. august er det fem år siden Marinehuset indviedes. Knud Madsen oplyser, at der nu er installeret fjernvarme, så tilbage er kun at få styr på de ydre rammer.

Slagelse - Det går forrygende i Slagelse, oplyser M. Juul Jørgensen. Slagelse Marineforening har nu opnået det højeste medlemstal i afdelingens historie - 134. Det er ved at være i overkanten af, hvad stuen kan bære, derfor har bestyrelsen besluttet kun at optage pind 1 medlemmer indtil videre.

Siden sidst har der været livlig aktivitet. Afdelingen deltog med flagvagt i 4. maj paraden ved Sct. Mikkel's Kirke og var efterfølgende vært for de deltagende foreninger. Den 16. maj havde støtteforeningen arrangeret en festlig sejltur på Skelskør Fjord med god tilslutning. Søndag den 25. maj var der rundtur på Holmen afsluttende med en lækker frokost i Københavnsafdelingens Marinestue, 44 deltog i festlighederne.

"Lørdag den 14. juni afholdt vi vor 21. Fregatskydning med ca. 60 deltagere, fortsætter Juul Jørgensen, "Alt klappede som det skulle, bortset fra at kvinderne blev først færdige, hvilket gjorde resten af dagen uudholdelig for os hanner".

Årets Korvetkaptajn blev Gurlu Rodam og årets Fregatkaptajn blev Michael Svendsen.

"Der blev solgt ca. 1850 skydekort som udløste 31 flotte præmier, og ifølge vor langtidsholdbare kasserer Henrik Skillemon, var det økonomiske resultat rimeligt. Efter sommerferien, hvor vi har lukket fra den 6/7 til den 25/7, er der Ulkeaften den 1 august og vi skal på besøg i Aurich i dagene 12-14. september. Fredag den 26. september er Marinestuen åben på Sct. Michaels Nat for alle interesserede", slutter Juul Jørgensen.

Holbæk - Afdelingen har den 21. juni afholdt fregat- og korvetskydning på banerne ved Tuse Bjerg. Der deltog 21 mandlige fregatspiranter og 12 kvindelige aspiranter til korvet-titlen.

Efter morgenbord med Gammel Dansk, kaffe og rundstykker var der gang i skydningerne, der fik følgende resultat:

Blændsejl skudt af Erik Burrack, Fore Bramsejl af Storm Hansen, Stor Bramsejl af Jan Rasmussen, Berginersejl og Stor Mersejl af Villy Thøgersen, Fore Mersejl af Storm Hansen, Mesanen af Erik Burrack, Storsejl af Ernst Jensen, Fokken af Matias Matiasen og endelig Krudtkammer og dermed vandrepokal Lennarth Andersen. Fregatkaptajn blev Villy Thørgensen.

Ny korvetkaptajn blev Gerda Thøgersen, så begge titler er det kommende år i samme husstand.

Ud over Gerda Thøgersen var det Lene Burrack og Bente Raabjerg, der nedskød de forskellige sejle.

Efter sommerferien starter afdelingen op igen den 4. september med det traditionelle ålegilde.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marrill Christiansen.
Grønsvandvej 17. 4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg,
Stevns, Haslev

Køge - Den 2. juni blev den nye havneplads og den nye plads for monumentet for Slagene i Køge Bugt indviet. Køge Marineforening deltog i arrangementet med kanosalut fra flagbastionen ved Marinestuen samt en 15 mands honnørkommando ved monumentet.

Indenfor de seneste 10 år er

Køge Marineforening deltog ved indvielsen af den nye plads til monumentet for Slagene ved Køge Bugt

det fjerde sted Niels Juels og Iver Huitfeldt's portrætter skuer ud over bugten oplyser Jørgen E. Petersen.

Søndag den 14. august er der Fregatskydning. Starten går fra Marinestuen kl. 08:30 hvor deltagerne under ledelse af fregatkaptajn Gøsta Persson skal finde en værdig afløser til titlen for det kommende år.

Næstved - Foreningen har inden for knap en måned mistet tre markante medlemmer. Den 30. april døde tidligere formand samt landsbestyrelsesmedlem for distrikt 4/sydsjælland, Gert Christensen. Efter et par års kamp med svigtende helbred sov Gert Christensen ind i en alder af 64 år. Gert Christensen måtte for år tilbage stoppe som skibsfører på grund af problemer med synet. Herefter blev han yderst aktiv i Marineforeningen.

Den 12. maj døde Leif Andersen (se Nyt fra Skyttelavene) medens Heinz Møller døde knap 80 år gammel under feriebesøg i Flensborg. Heinz Møller var frem til sin død lærer og hjælper for modelskib-sbyggerholdet.

Formand Willy E. Laugesen udtaler et "Æret være Deres Minde".

Ellers har afdelingen deltaget i "Soldater Loppemarked" den 3. maj. Her solgte de lokale soldaterforeninger ting og sager, der var doneret af medlemmerne. Markedet blev godt besøgt og gav et fint overskud til samtlige foreninger.

Marineforeningen stod for salg af kaffe/the med kage samt øl og vand. Denne aktivitet gav ikke overskud, men lokalafdelingen blev synliggjort over for Næstveds borgere og mange turister.

Den 7. september er der fregatskydning på skydebanen ved Præstøvej. Bestyrelsen håber på god tilslutning igen i år.

Stevns - Marinestuen er flyttet. Efter mere end 60 år på Hotel Stevns er stuen pr. 1. juni flyttet til Hjemmeværnsgråden på Sigerslevvej i Store Heddinge.

Marineforeningen har fået stillet et lokalt rådighed, der nu er under indretning. Efter aftale med Hjemmeværnsforeningen - der administrerer gråden - kan afdelingen benytte en større sal til de arrangementer, der kræver mere plads.

Beslutningen om flytningen blev vedtaget på generalforsamlingen i år, men det har længe ligget i luften, at en flytning var nødvendig, hvis Stevns Marineforening skulle overleve som en selvstændig afdeling. Stuen indgik i hotellet som almindelig restaurationslokale og skulle derfor "bestilles" fra gang til gang. Dette - sammen med de høje restaurationspriser - nødvendiggjorde en flytning.

"Det var dog ikke uden vemod, vi fjernede klenodierne og portræterne fra den gamle stue", oplyser formanden Bent Jensen - "Men mon ikke de kommer til ære og værdighed, når vi nu kan samles til pudse-aften, eller en gang stegt ål fra egen kabys - med hvad dertil hører - uden at skulle spørge nogen og formøbe legen og foreningen kapital".

"Når stuen er færdigindrettet, bliver der udsendt liste over kommende arrangementer" slutter Bent Jensen

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943

Bornholm

Rønne - Ved konstituering efter generalforsamlingen var eneste ændring, at Jesper Nilsson afløste K. E. Jensen i bestyrelsen samtidig med, at han blev udepeget til festudvalgsformand, oplyser Børge Dahl-Mortensen.

Efter sommerpausen er der lørdag den 9. august opstart på den nye sæson. Det sker i et fællesarrangement med Skipperforeningen med grillfest i Sjøgaardens have kl. 17:00.

Senere er der kransedlægning ved mindestenen på Rønne Havn, Jubilarfest og officiel optagelse af nye medlemmer. Der henvises til den udsendte arrangementsliste for året slutter Børge Dahl-Mortensen.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Henri A.L. Holm
Elmevej 17
4900 Nakskov
Tlf. 5495 9182
Nakskov, Nykøbing Falster

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester
Borge Ferning
Lærkeparken 19
5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395
Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg,
Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing,
Faaborg, Langeland, Middelfart

Svendborg – Den nyanlagte Mindelund for 2. verdenskrigs ofre på Svendborg kirkegård blev indviet den 4. maj. Marineforeningen deltog med flaget og mange medlemmer med ledsagere. Krigssejler Evald Brinck medlem af Svendborg Marineforening, nedlagde en krans, oplyser Kurt Kaysen

Den traditionelle mindehøjtidelighed ved støtten i Sct. Jørgens Park den 5. maj, arrangeret af Marineforeningen, samlede et halvt hundrede mennesker.

Golfturneringen den 24. maj fik 52 deltagere. Deltagerne kom fra hele landet. Det var 3. gang Svendborg Internationale Maritime Academy sponsorerede arrangementet. Vandrepokalene gik til Lillian Frandsen i damerækken og René Mulvad i herrerækken. Efterhånden som kendskabet til turneringen udbredes, håber afdelingen at flere marineforeningsmedlemmer fra resten af landet vil deltage.

Kristi Himmelfartsdag, den 29. maj, deltog Marineforeningen som sædvanlig med flag og en halv snes medlemmer i Marchen fra Torvet til Krigergravene.

På Grundlovsdagen kørte 55 medlemmer og ledsagere til Langeland for at se museumsfortet.

Afdelingen medbragte selv guider, idet nogle medlemmer havde gjort tjeneste på fortet, da det var aktivt. Efterfølgende kørtes til den Maritime Efterskole i Bagenkop, hvor der en fin modtagelse med frokost og rundvisning ved eleverne.

Afdelingen har haft besøg i Marinestuen af busturister fra afdelingerne i Fåborg, Fredericia og Århus. "Det er altid hyggeligt, når vi besøger hinanden" siger Kurt Kaysen "Selv planlægger vi, at sejle til Marstal med museumsskibet 'Viking' søndag den 10. august".

Cykelturen 'Tåsing Rundt', er i år lagt på den dag, hvor Skyttelavet holder Fregatskydning nemlig den 17. august. Derfor cykler afdelingen deres egen tur søndag den 3. august med afgang fra Degnemosen kl. 0900.

Den årlige udflugt til Skarø med færgen 'Højestene' finder sted søndag den 7. september.

'Dannebrog' ventes at ankomme til Svendborg den 3. september i forbindelse med byjubilaet.

Hans Kongelige Højhed Prins Henrik er inviteret på besøg i Marinestuen.

Endelig har afdelingen udnævnt Årets Mariner. Det blev Henning Larsen, som bl.a. har arbejdet ihærdigt for skyttelavet.

Afdelingen kipper med flaget for Poul Agergård, 60 år 1. september, Claus Kruse, 60 år 14. september, Frederik Erikson, 70 år 29. september og Erik Bach, 75 år 20. oktober

Assens – Fulde huse til kammeratskabsaftenerne og 48 personer til den årlige sammenkomst med damerne var en optimal afslutning på sæsonen fremgår det af rapporten fra Finn Ekkelund.

Der er også god gænge i udflugterne og besøg fra kollegaerne. 34 m/k fra Assens og otte m/k fra Middelfart deltog således den 25. maj i udflugten til Fregatten Jylland med efterfølgende frokost i Ebeltoft Marinestue. Den 29. maj havde Assens så besøg af en gruppe medlemmer med damer fra Fredericia Marineforening. Folke fra Fredericia benyttede Marinestuen som rasteplads til at læske ganen i forbindelse med en tur til Svendborg.

10 medlemmer deltog i flagprocessionen og efterfølgende gudstjeneste Valdemarsdag.

Efterfølgende var 25 personer til øl, kaffe, pølser og kage i Marinestuen. Kagen var fremtryllet i egen ovn af fru Julsrud.

Det gamle baghus er nu revet ned og afdelingen er gået i gang med at opføre et nyt. Det skal gerne stå klar til fregatskydningen den 16. august. Apropos fregatskydning – så bliver den afgående fregatkaptajn afhentet med start fra honnørkajen kl. 08:00 og ikke kl. 19:00 som oplyst i aktivitetslisten.

Der kippes med flaget for Mogens Henry Nielsen, 70 år den 18. august, Leif Marcussen, 60 år den 23. august, John Pedersen, 50 år den 14. september og Steen N. Larsen, 50 år den 20. september.

Nyborg – Afdelingen har ikke haft arrangementer siden seneste nummer af Under Dannebrog, men vil gerne kippe med flaget for Per Nyegaard Olesen, 60 år den 14. august, Arne Kielstrup, 70 år den 29. august, Sonny Bent Rasmussen, 50 år den 5. september, Heinz Petersen, 50 år den 7. september samt Ove Wittendorff, 60 år den 2. oktober

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

sektionschef, Kurt E. Larsen,
Heimdalsvej 3,
6100 Haderslev
Tlf. 74 52 78 41
e-mail: t-k-larsen@get2net.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia,
Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

Haderslev – Sidste lørdagsåben med gratis sildemad før sommerferien havde god fremmøde, fortæller Palle Kok, og da der blev købt rigeligt med drikkevarer, er hovmesteren en glad mand.

Bestyrelsen har været hurtig

ude med programmet for 2. halvår 2003. Den fortæller, at der bliver mange arrangementer hen over resten af året.

Lørdagsåben starter igen den 30. august. Herefter er der åben hver lørdag frem til 20. december fra kl. 10:00 til 13:00.

4. september er der pudseaften kl. 18:30. Bestyrelsen giver kaffe med ost for at lokke så mange ned i marinestuen som muligt.

Ulke- og kammeratskabsaftenen den 23. september og 4. november. Som noget nyt er der raffling og dart efter skafningen. Tilmelding til hovmesteren Svend på telefon 74521786 eller på listen i stuen.

Den 2. oktober kl. 19:00 starter skydningen på kasernen. Herefter skydes hver torsdag i lige uger. Nye skytter er velkomne til at kontakte Kurt telefon 74527841 eller Palle på telefon 74530340

Busturen til Svendborg, Valdemar Slot, museer med mere, er planlagt til den 4. oktober. Den 10. oktober er der skafning med Gule Ærter – tilmelding til hovmesteren.

Endelig slutter aktivitetskalenderen med stor julefrokost den 28. november, julemandsbesøg den 6.- og julehygge den 20. december. Palle Kok opfordrer medlemmerne til allerede nu at skrive sig på listerne, der hænger i marinestuen.

Kolding – Forårsskydningen blev den helt store oplevelse med hyggelig stemning og spændende skydninger, beretter Knud Skaftø.

Dameklassen blev vundet af Laimute Andersen, med Asta Larsen og Susanne Grønhøj på de følgende pladser. Herreklassen fik Mogens Burcharth som vinder efterfulgt af Kurt F. Henriksen og Bjarne M. Hansen.

Turen til Ebeltoft den 30. august bliver nærmere annonceret i "Søforklaring". Husk hurtig tilmelding til Knud Skaftø på telefon 75528755

Afdelingen kipper med flaget for Søren Mathiasen, 80 år og Thyge Lind, 60 år.

Fredericia – Sommerudflugten gik i år til Assens og Svendborg beretter Ejgil Bisbjerg. Turen var henlagt til Kr. Himmelfartsdag, der med et utroligt godt vejr gjorde de anlagte Blazere med slips overflødige.

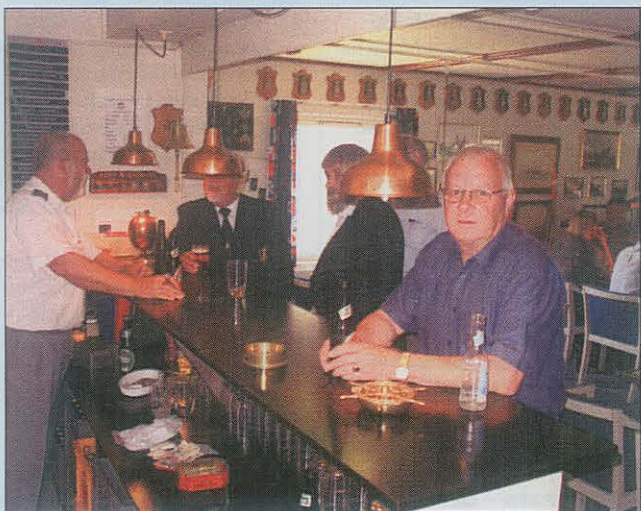
Udflugten startede kl. 08:00 med kaffe og morgenbrød i Marinestuen inden afgang med Assens.

Katastrofen lå ellers lige om hjørnet. En særdeles nødvendig

Assens Marineforening besøger Marinestuen i Ebeltoft.

Fredericia folkene hygger sig i Assens og Svendborg Marinestuer.

samfundshjælper var nær blevet efterladt i Marinestuen, men med dette redskab tilvejebragt fik rejsen en optimal start.

I Assens blev de 41 deltagere budt velkommen af formanden Ole Julsrud, der fortalte om Assens Marineforenings historie, lokalerne og den daglige drift af foreningen. Som det ofte sker, mødtes gamle venner – idet Ejgil Bisbjerg mødte sin gamle skipper, Finn Ekkelund med hvem han har sejlet cement i efteråret 1982 på flo-derne i Nigeria.

Fra Assens gik turen, med indlagte oplysninger om de pas-serede seværdigheder af "Tuborg Bent", til Svendborg. Her var der inden besøget i Svendborg Marineforening frit slag til en rundtur i byen. Flere benyttede lejligheden til at besøge "Martha stuen", der absolut er et besøg værd.

Svendborg Marineforenings formand, Kurt Kaysen modtog gæsterne, der havde meget glæ-

de af at se en så stor og flot afdeling som Svendborg.

Ejgil Bisbjerg takker såvel Assens som Svendborg afdelingerne for en flot modtagelse, og ønsker begge velkommen til Fredericia, hvis vejen falder forbi hovedlandet.

Vel hjemme i Fredericia var alle enige om, at det havde været en god og oplevelsesrig tur. Der arbejdes allerede på at tilrettelægge næste års sommerudflugt.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinae Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586

Esbjerg, Fano, Romo, Tønder, Ribe

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Vejlegade 8st.
8000 Århus C
Tlf. 8612 6846

Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg,
Horsens, Samsø, Skanderborg

Ebeltoft – onsdag den 10. september arrangerer afdelingen besøg på "Viking Gummibåds-fabrik" i Esbjerg, hvor der fremstilles alt i redningsflåder og meget mere. Der afgår bus fra stuen kl. 7.00 med forventet hjemkomst ved 18-tiden. Der er tale om en familieuflugt for foreningens medlemmer, og deltagerantallet er begrænset til 50.

Foreningens tidligere formand Kommandørkaptajn Georg Schmidt-Jensen, også kaldet "Smidty" er død 84 år. Han startede sin løbebane i Flåden 1938 og var med til at sænke flåden den 29. august 1944. Han sluttede sin karriere som chef for Marinehjemmeværnet for hele Jylland, hvilket var årsag til, at han aldrig blev udnævnt til kommandør.

Marineforeningen har gennem den senere tid modtaget en række effekter til stuens samling. Fra Anette Haslund, datter af afdelingens tidligere æresmedlem og mangeårige kasserer Marin Nielsen, er afleveret en pose med billeder. Bl.a. fra Holmen – set fra søsiden, samt en række sejlførende fregatter og mastekranen ses i baggrunden. Desuden er der kopi af nogle af foreningens gamle regnskaber. Medlem Karl G. Svensson, der nu bor på Fanø, har givet et KGH-skilt (Kgl. Grønlandske Handel) til foreningens arv og evige eje, samt kopi af "Thule-Times" fra 1983, hvor givener boede sammen med familien i Dunkas fra 1980-85. Skiltet er opsat i gården ved stuen på døren til skydebanen.

Ellers begyndte de ugentlige travaljeroner i juni, og der er ugentlige roner (på onsdage) på Vigen. Interesserede kan blot møde op, som de har lyst og tid til. I juni var der Valdemarsfest i stuen. Festen indledtes med faneborg ved Ebeltoft kirke og andagt ved provst Erik Orheim, Ebeltoft. Der var stop ved Glasmuseet, hvor Slupkoret sang, "Der er ingenting, der maner...". Paraden fortsatte til stuen, hvor der var uddeling af flag ved flagmasten i gården og festale af Kulturvalgsformand Jørgen Brøgger, Ebeltoft. Sene-re underholdt Slupkoret påny.

Havfruerne i foreningen har holdt generalforsamling. Kontingentet vedtoges uændret til 125 kr. årligt. Hanne Weissfeld valgtes som revisor. Det faldende medlemstal blev drøftet, og der blev efterlyst gode ideer til kommende mødeaftner. Den nye bestyrelse består af: Gunna Laursen (formand), Lilian Jensen (næstformand og sekretær), Tove Nielsen (kasserer), Ulla Lægs (PR), samt Margit Schmidt. To nye medlemmer blev budt velkommen. Senest har Havfruerne haft besøg af Skuderne fra Grenaa. Slupkoret underholdt. Havfruerne mødte med 25 medlemmer og Skuderne med 30.

Viborg – Der arrangeres sejltur med medlemmer og familie på Viborg-søerne onsdag den 13. august 2003 kl. 19:00 oplyser Vagn Christensen. Efter den smukke tur rundt på såvel Nørre- som Sønder sø, er der sammenkomst i Marinestuen.

Der kippes med flaget for Knud Birkegaard Jensen, 60 år den 7. august og Erik Overgaard, 75 år den 12. september.

Grenå – Grenå Marineforening har efter flere års pause igen holdt filmaften med gamle film fra lokalområdet, oplyser Ib Christensen.

Poul Therkildsen, der forestod fremvisningen, havde lånt filmene fra Grenå Bibliotek.

Selv om det ikke blev det store tilløbsstykke, havde de fremmødte en god og hyggelig aften. På den baggrund er der stor sandsynlighed for, at arrangementet gentages.

Ud over filmaften, har afdelingen afholdt en succesfyldt grillaften, der først sluttede på den anden side af midnat, slutter Ib Christensen.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Reberbanen 20 st.
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 2677

Skive, Lemvig, Ringkøbing, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

Glyngøre – Den årlige fregat-skydning havde i år deltagelse af den meget aktive "Venneforening" oplyser Jens Th. Carlsen. "Man kan ikke mere end lige slipper vennerne løs, så prøver de at tage magten" fortsætter han. Under alle omstændigheder blev det et kvindeligt medlem af vennekredsen, Susanne Christensen, der på skud nummer 240 ramte krudtkammeret.

Ny trædesten og nyt indgangsparti til Glyngøre Marinestue.

Den nye fregatkaptajn blev senere på behørig vis kåret af formanden Poul Hansen: Sammen med titlen blev Susanne Christensen's navn sat på tavlen fra husets fortid – den gamle albertavle, der er blevet fundet på loftet i Marinehuset.

Fundet blev i øvrigt gjort under den renovering, der i marts/april blev udført på huset. Gavlene er pudset op og betontrappen er erstattet af en halvcirkelformet trappe, bygget i små og store chausséstener. Ved indgangen er nedlagt en halv-rund granitsten med indhugget "kompassrose" med den franske lilje mod nord.

Renoveringen skulle være klar til Sallingsundbroens 25 års jubilæum. Jubilæet blev blandt andet fejret med Søværnets Tamburkorps, der afholdt tatoo på havnepladsen i Glyngøre samt gav koncert ved plejehjemmet. Marinehuset blev brugt til omklædning, og det var også her de efter indsatsen blev beværtet med alt godt fra havet – og lidt til.

Anden pinsedag samledes bestyrelsen for at få overdraget forskellige marineminder fra kommandørkaptajn Hans Gjødsbøls enke, Marianne Gjødsbøl.

Marianne Gjødsbøl havde ved et tidligere besøg i Marinestuen konstateret, at flere medlemmer havde gjort tjeneste med hendes mand som chef. På den baggrund havde hun besluttet, at de effekter familien ikke ville beholde, skulle overdrages Glyngøre Marineforening.

Morsø – Adoptionsskibet "Glenten 's" besætning er netop overført til at af bevogtningsskibene i Gibraltarstrædet. På den baggrund er det selvfølgelig ikke muligt, at skibet vender Nykøbing Havn i denne sæson.

De højt besungne fregatskydninger afvikles kun ved "Glentens" besøg, så afdelingens gæster må væbne sig med tålmodighed, og vente til næste sæson med at hjemtage pokalen – der midlertidigt er udlånt til chefen kaptajnløjtnant Claus Wiinholdt.

Næste arrangement er Ulke-aftenen, der afholdes ultimo november.

Skive – Ved den årlige fregatskydning Kr. Himmelfartsdag, havde 70 medlemmer tegnet sig på skydelisten og 30 skytter mødte frem, oplyser formanden Ove Henriksen.

Sidste års fregatkaptajn,

Skive Marineforenings nye fregatkaptajn, Mogens Weber, gratuleres med titlen af afdelingens formand Ove Henriksen

Benny Høg startede begivenhederne kl. 09:05 og der skulle afgives 269 skud inden Mogens Weber kl. 13:13 kunne udnævnes til ny fregatkaptajn.

Dagen sluttede med frokost og svingom i Skydecentret og alle var enige om, at de havde haft en god dag.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer
Carl Frede Haugaard
Danmarksvej 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Frederikshavn – Der er fuld gang i aktiviteterne omkring Frederikshavn Marineforening, oplyser Carl Frede Haugaard. Ulkeaftener, seniortræf, stiftelsesfest, deltagelse i jubilæer – blot for at nævne nogle af begivenhederne.

Som omtalt i afdelingsstoffet i seneste udgave af Under Dannebrog, er afdelingen dybt engageret i arrangementet omkring 60 års dagen for Flådens sækning.

Efterårets program er under udarbejdelse. Det kommer til at indeholde sommerudflugt, kom-sammen-aften med foredrag og spising, fregatskydning, efterårsfest, foredrag med foreningen Norden, ulkeaften med stegete ål, julefrokost, julebingo samt sluttelig nytårstafel.

Afdelingen kipper med flaget for Thomas Sørensen, 50 år den 9. oktober, Karsten Ejstrup, 60 år den 16. november, Henry Pedersen, 75 år den 30. november, Gunnar Jeppesen, 60 år den 10. december, Bent Gregersen, 70 år den 22. december, Uffe Nielsen 70 år den 30. december og Carlo Rasmussen 75 år den 31. december.

Hjørring – Efterhånden er tingene ved at falde på plads til indvielsen af det nye Marinehus på Karolinevej 54 i Hjørring. Den officielle indvielsen fore-

går lørdag den 27. september kl. 11:00

Afdelingen kipper med flaget for Thorkild Blach Pedersen, 80 år den 17. juli, Erik Mortensen, 60 år den 30. august, Poul Damgaard, 70 år den 9. november og Jens Chr. Larsen, 70 år den 15. december.

Aalborg – Den årlige stiftelsesfest den 26. april blev traditionen tro særdeles vellykket, beretter Per Jacobsen.

Årets anden fyraftensmøde den 8. maj var også en succes. Arrangementet blev afholdt i samarbejde med Aalborg Søfarts- og Marinemuseums Venner. Foredragsholderen var afdelingens og Museets gode ven kaptajn i Hæren T. E. Hansen.

T. E. Hansen kunne i små to timer berette om side mange og til tider voldsomme oplevelser i 1995 som FN-observatør i Sarajevo, Bosnien-Herzegovina og senere i Makedonien. Foredraget blev holdt med stor indlevelse og følelse, og tilhørerne blev klar over, at forholdene mellem de forskellige etniske grupper i det tidligere Jugoslavien, er yderst komplicerede.

Kaptajn T. E. Hansen er for øvrigt en af de få, der er tildelt Det Danske Forsvars Tapperhedsmedalje.

Den 5. juni afholdt afdelingen den årlige grillfest. Også i år var festen vellykket, ikke mindst fordi den var tilsmilet af vejr-guderne.

Efter sommerpausen starter aktiviteterne op med Fregatskydning den 7. september.

Nibe – Ved afdelingens 60 års jubilæumsmiddag 31. maj (se omtale på tekstsiderne) uddeltes følgende tegn: Villy Pedersen modtog 50 års tegnet for medlemskab af Marineforeningen. Jens Nør og Erik Sommer Jensen modtog 25 års tegnet for medlemskab af Marineforeningen. Per Mouritsen, Christian Knudsen og Jens Ejner Knudsen blev optaget og fik dermed

Marinehuset i Hjørring fremtræder efterhånden smuk og med det rette maritime tilsnit.

medlemstegnet, Leif Østergaard og Finn Knudsen modtog begge Marineforeningens Hæderstegn

Hadsund - "Efter fejringen af Hendes Majestæt Dronningens fødselsdag med en festlig aften med flådens rompunch og historisk causeri, indledte vi det egentlige forår med en mindehøjtidelighed ved Bernadottegården den 4. maj sammen med Garderforening og Hjemmeværnet", beretter Svend Hill-Madsen og han fortsætter, "endnu er der overlevende fra frihedskampen som beboere på plejehjemmet, og det er derfor stadig - trods den tidsmæssige afstand til besættelsen - en kær pligt for os at møde op og deltage i kransenedlæggelse, påhøre tale og synge sammen. Kransen blev i år nedlagt og talen holdt af Marineforeningens sekretær, som har den særlige relation til Bernadottegården, at hans far i 1944/45 måtte en tur gennem KZ-lejrene Neuengamme og Buchenwald. Det blev endnu en gang en meget smuk aften for os alle"

9.-11. maj fik afdelingen besøg af det Maritime Hjemmeværns Djurslands-flotille "Hercules". Fartøjet anløb fiskerihavnen fredag nat, og i marinestuen var der dækket op til morgenmad lørdag morgen. Siden deltog medlemmer i en herlig sejlads på Mariager fjord. Det vakte naturligvis stor interesse i det lille Mariager, da et militært fartøj anløb den idylliske havn, og en del moro, da besætningens afgørende mål viste sig at være isbøden på havnekajen. Om aftenen samlede besætningen sammen med en stor flok af foreningens medlemmer i marinestuen, hvor den stod på labskovs - hjemmekøgt i ny gruekedel.

Afdelingen havde tre sendemænd i Esbjerg. De kan bekræfte, at der blev tale om et meget festligt og velarrangeret sendemandsmøde. Stor tak til Esbjerg. Og ligeledes en hilsen og tak for en festlig jubilæumsdag i Nibe Marineforening.

Med fregatskydning på verandaen sluttede forårssemesteret midt i juni - "og vi forbereder os nu på sommerudflugten til Flådestation Frederikshavn sidst i august", slutter Svend Hill-Madsen.

Skagen - Den 8. juni havde Skagen Marineforening besøg af 30 besætningsmedlemmer og kadetter fra det svenske skoleskib "Gladan". Broderfolket fik serveret "alt godt fra havet"

med tilhørende "skyllemiddel", beretter Kurt Ottesen.

Det nyrenoverede køkken, lever nu op til alle veterinære krav. Efter en frivillig og kvalificeret indsats af fire bestyrelsesmedlemmer, fremstår rummet nu med blank rustfrit stål overalt.

Den 27. juni mødte 108 medlemmer frem til den traditionelle Sct. Hans Aftens fest. Der blev serveret helstegt pattegris under behørig musikledsagelse.

Afdelingen kipper med flaget for Svend Erik Nielsen (Denge), 75 år den 5. august, Erik Glargaard Lauersen, 75 år den 16. august, Svend Markmann, 60 år den 28. august, Henning Larsen, 60 år den 5. september og Edvard Jørgensen, 75 år den 22. september.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Egedesminde, Godthåb

Allan Idd Jensen
Postboks 187
3900 Nuuk - Grønland
Tlf. +299 32 1366

Lolland - Nakskov Marineforening var sammen med Nakskov Havn og Kommune vært for skoleskibet "Georg Stage" under dets besøg i dagene 7. til 9. juli.

Værterne havde under besøget sammensat et godt og alsidigt program. Marineforeningen havde blandt andet tilrettelagt et besøg på "BW-Main Diesel" i Holeby samt pumpestationen i Kramnitze og mindestenen ved Rødby Fjord.

Marinestuerne lagde også rum til den officielle middag for værterne og skibets officerer. Ved afgang udtrykte skibschefen Karl Zilmer derfor fuld tilfredshed med Nakskov Marineforenings store indsats under besøget.

På billederne ses skoleskibet under anløb og Marineforeningens velkomstmotagelse.

NYT

FRA LANDSBESTYRELSEN

På sit møde d. 1. marts 2003 har landsbestyrelsen vedtaget flg. sammensætning af underlagte udvalg:

Forretningsudvalg:

Landsformanden, -næstformanden, -kassereren, -sekretæren samt landsbestyrelsesmedlemmerne Børge Ferning (VII), Edward Jelen (III) og Birger Tykskov (II).

Mødeudvalg:

Børge Ferning og landssekretæren.

Jubilarudvalg:

Birger Tykskov, landskassereren og -sekretæren.

Bladudvalg:

Landssekretæren og redaktøren. Korrektur: John Oldvej.

Understregede personer er udvalgsformænd.

Søren Konradsen, landssekr.

Halloj!

Nedenstående radio-kommunikation er netop frigivet af US-Navy:

- Stemme 1:
"Venligst skift kurs 15 grader nord for at undgå kollision."
Stemme 2:
"Anbefaler, at De skifter Deres kurs 15 grader syd for at undgå kollision."
Stemme 1:
"Dette er kaptajnen på et US-Skib. Jeg gentager: Skift Deres kurs."
Stemme 2:
"Nej, jeg gentager: De skifter kurs."
Stemme 1:
Dette er hangarskibet USS Entreprise. Vi er et stort skib i US-Navy. Skift kurs NU
Stemme 2:
"Dette er et fyrtårn. Deres tur til opkald."

KABYSSEN

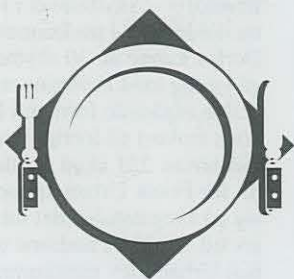
Stegt røget ål

Så er der tid til sommerarrangementerne rundt i afdelingerne. Under Dannebrog's madskribent Tommy Pedersen anbefaler derfor denne gode og lette sommermenu.

Køb hele røget ål hos fiskehandleren, skæres i passende stykker og rist ålene i smør. Til ålene serveres nye kartofler med masser af friskklippet dild, lun rørag, kold smør og groft rugbrød.

Til menuen serveres kold hvidvin eller allerbedst kold pilsner og en af de fremragende Aalborg akvavitter - Aalborg Eksport Ekstra, er god til begge køn.

Velbekomme og god sommer

VELKOMMEN I MARINEFORENINGEN

Siden sidst har Marineforeningen optaget 77 nye medlemmer. Vi bringer her – fordelt på afdelingerne – navnene på de nye medlemmer, som vi byder hjerteligt velkommen med ønsket om, at de må få rigtig megen glæde af medlemsskabet.

ASSENS Niels Andersen Henning Brå Sørensen	FREDERIKSSUND Lars Barington FREDERIKSVÆRK Ib Jensen	HORSENS Dennis Edemann Rasmussen Birthe Søndergaard Vicky Sørensen	MIDDELFART Jens Ancher Andersen Alfred Carl Fr. Kyhn-Madsen	SVENDBORG Jørgen Bech Henning Blåby Larsen Finn Harris Kromann
BOGENSE Bjørn Andersen Peter Madsen Ole Christiansen	GILLELEJE Jackie Gotfred Sørensen Ib Bruno Jensen	HUNDESTED Helle Vibeke Hansen Hans Erik Thorstein Hansen Jørgen Bjarne Flygare Søren Thorvald Nielsen Niels Georg Pedersen Bjarne Olaf Hansen	NYBORG Peter Wrang Vind Johnny Andreassen	THYBORØN Rene Petersen
BORNHOLM Bent Bisgaard Henrik Chr. Hammer Jensen Jesper Hellis Jacobsen	GLYNGØRE Gregers Frederiksen	HØRSBØLME Svend Matthias Nielsen Jørgen Handberg	NYKØBING FALSTER John Freddy Holstebro Jan Pedersen	VIBORG: Børge Petersen Viggo N. Holm
ESBJERG Steen Andersen Jens Egon Christensen	HALS Poul Erik Lyngdorf Ove Andersen Henrik Jensen	KOLDING Finn Ottosen	NYKØBING SJÆLLAND Bent Hansen	VORDINGBORG: Kurt Eide Andersen Steen Rydstrom
FANØ Henning Brinch Hansen Hans Hansen Jan Nielsen	HANSTHOLM Evan Laursen Jens Carl Hansen	KORSØR Robert Hansen Vagn Andersen Jes Tribler	ODENSE Kim Bennetsen	ÆRØSKØBING: Rolf Haldor Kristjansson Mogens Lykke Christensen
FREDERIKSBERG Erling Bjarne Olsen	HIRTSHALS Søren Ludvigsen	KØGE Ove Nikolaisen	ROSKILDE Niels Jørgensen	AALBORG: Sven Sylvest
FREDERIKSHAVN: Georg Medum Thimm Bent Christensen Per Frank Frederiksen Erik Roar Møller Sørensen	HJØRRING Brian Larsen	MARSTAL Karsten Lenardt Christiansen Anton Lauritsen	SKÆLSKØR Sven Viktor Sørensen	ÅRHUS: Jens Munkebo Byriel Jens Sølvsten Mortensen Flemming Pedersen Bruno Hoffer Jensen
			SLAGELSE Gjormann Pedersen Christian Emanuel Nielsen Flemming Harlou	
			STEVNS Jørgen Juul Hansen	

NYT FRA SKYTTELAVENE

Formand for Skytteudvalget

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen

Gadevænget 12 · 3320 Skævinge · Tlf. 4828 9022

Flere og flere i "Klub 100"

Ebeltoft - Ved distriktsmødet tidligere på året på Samsø vedtoges det, at Ebeltoft skal være vært for Distriktsskydningen 2003, og det bliver lørdag 18. oktober.

De ugentlige træningsskydninger i Ebeltoft-afdelingens skytteudvalg holder IKKE sommerlukket, og der trænes hver onsdag aften, hvor der også bliver mulighed for hyggeligt samvær på terrassen. I øvrigt melder flere og flere sig ind i "Klub 100" – det vil sige, at man skyder "fuldt hus". Sidste nye medlem var Mikkel Brøgger, søn af afdelingens næstformand, borgmester Jørgen Brøgger. Mikkel Brøgger aftjener for tiden sin værnepligt ved marinen.

Fregat- skydning og fest år 2003

Brøndby – Skyttelavet i Brøndby holder fast i traditionerne.

Derfor kunne de 30 skytter først gå i gang med skydningen, efter at den afgående formand havde givet frokost til forrige års titelindehaver. 221 skud skulle der til, før Frank Urban kunne sætte sig på Fregatstolen det næste års tid. Frank's fædrene ophav, Kaj Urban blev næstkommanderende - en spændende kombi-

nation, fortæller Anders Hansen.

Sejlene blev skudt ned af: Arne Jensen, Jens Ole Løje Jensen, Georg Marum, Thyge Nielsen og Kim V. Wøwern hver med ét sejl, medens Anders Hansen og Max Rank nedskød to sejl hver.

Fra Glostrup Hallens skydebaner blev den efterfølgende fest forlagt til Marinstuen i

Præmieoverrækkelse fra Fregatskydningen i Brøndby. Bagerst fra venstre Finn Rasmussen, Arthur Jensen (med ryggen til), Max Rank, Anders Hansen, Georg Marum, Jens Ole Løje Jensen samt Kim v. Wowern (næsten skjult)

Brøndby. Her deltog 64 gaster og gæster.

Under festen var der, ud over tildelingen af Bandolieren til den nye fregatkaptajn, præmieoverrækkelse for vinterens skydninger.

Klassevindere 2003 blev i B klassen Kim Von Wowern, C klassen Pierre Jensen, Veteran A John Wassar, Veteran B Søren Bentzen. Flidspræmie til

Kaj Rasmussen. Hos damerne vandt Kirsten Aalstrup A klassen, Gitte Wassar B klassen og Mona Jensen fik flidspræmie. Endelig fik Anders Hansen og Annelise Jensen kammeratskabstegnet.

Med René Posin som chef for kabyssen blev arrangementet afviklet til alles tilfredshed slutter Anders Hansen.

Ny fregatkaptajn i Hanstholm/Thisted

Thisted – Med et meget fint fremmøde - nemlig 29 herre og 11 damer - afviklede Hanstholm/Thisted søndag den 25. maj den årlige fregatskydning. Skydningen – der varede fra kl. 10:00 til kl. 13:30 – fik det resultat, at Harry Josefsen måtte

aflevere titlen som fregatkaptajn til Poul Wadmann.

Dameskydningen blev vundet af Vitta Dahl med 46 point ud af 50 mulige. Den efterfølgende frokost og præmieuddeling havde 46 deltagere.

Stolte vindere fra Hanstholm/Thisted. Nr tre fra venstre den nye fregatkaptajn Poul Wadmann

Vejrguderne har et godt øje til Kalundborg

Kalundborg – 54 medlemmer inklusive damer, kunne Kr. Himmelfartsdag – i flot solskin - afvikle den årlige fregatskydning på skydebanen i Kallerup, skriver Niels Otto Nielsen.

32 skytter dystede om at nedskyde de ni sejl samt krudtkammeret og det gjorde de med følgende resultat:

Store Bramsejl og dermed Lanternegast blev Karsten Pedersen, Fore Bramsejl og bådsmand, Hjalmar Johansen, Berginer Sejl og jolloer, Hjalmar Johansen, Store Merssejl og kanoner, Poul Christensen, Fore Merssejl og tømmermand, Aage Jørgensen, Blændsejl og signalgast, Ib Nielsen, Mesan og krudtlanger, Jørgen Fyhn (ved Ejner Jørgensens skud), Fok og kuglestøber, Erling Petersen, Storesejl og kanonkommandør, Flemming Drewsen og endelig Krudtkammer og Fregatkaptajn, Ejner Jørgensen.

Ud over fregatskydningen

var der gættekonkurrence og skiveskydning. Gættekonkurrencen om antallet af affyrede skud, blev vundet af Ann Britt Frisk med et gæt på 192 skud. Faktisk blev fregatten sænket ved skud nr. 191. Dameskydningen blev vundet af Connie Schwencke med 89 point foran Ann Britt Frisk med 86 point. Medlemmernes skydning blev vundet af John Sørensen med 99 point foran Tonny Ibsen med 95 point.

Ved frokosten i Marinehuset blev der også uddelt præmier til vindere af forråsafs slutningens præmieskydning. Damernes skydning blev vundet af Birgit Ibsen med 54 point og skyttelavsmedlemmernes skydning blev vundet af Niels Otto Nielsen med 63 point.

Endelig blev Erling Petersen kåret som forårets skytte.

1. oktober genoptages træningen i Kalundborg Hallen.

Ledsagerne fra Kongens Lyngby på besøg i Sorgenfri Slotspark.

Sommerskydning og slotsbesøg

Kongens Lyngby – Åres Sommerfugleskydning forløb helt efter traditionerne, fortæller Peder Møller. Som omtalt i sidste nummer af Under Dannebrog, startede arrangementet med afhentning af sidste års fuglekonge Valdemar Olsen.

Efter samlingen i Marinestuen startede skydningen til sommerfuglen, der sædvanen tro var produceret af Svend Rex-Olsen med dekoration af Robin Birk.

Resultatet af anstrengelserne blev, at Jørgen Challet blev ny Sommerfuglekonge med Torben Schmidt-Rasmussen som kronprins.

Grevinde Anne Dorte havde inviteret de ikke skydende deltager på rundtur i den private del af Sorgenfri Slotspark med efterfølgende forfriskninger i gemakkerne. Gestusen blev en meget populær oplevelse for de 20 deltagere.

10 af vennerne fra Flottans Mån deltog i festlighederne til stor glæde for de øvrige deltagere

Sorg i Næstved

Næstved – Næstved Skyttelavs sekretær, Leif Andersen er pludselig død kun 59 år gammel. Leif Andersen har siden skyttelavets start i 1988 været med i bestyrelsen. Først som kasserer senere og frem til sin død som sekretær.

Leif Andersen var en god kammerat, der altid var klar til at give en hånd med – han vil blive savnet. Skyttelavets formand, Knud Jensen, udtrykker den dybeste medfølelse med hustruen Alice og den øvrige familie og udtaler et "Ære være hans minde"

Fra fregatskydningen i Kalundborg ses her bagerst fra venstre: Karsten Pedersen, Aage Jørgensen, Ib Nielsen, Jørgen Fyhn, Poul Christensen. Forrest fra venstre: Erling Petersen, Hjalmar Johansen, fregatkaptajn Ejner Jørgensen, Jan Frank Jensen, Flemming Drewsen.

Operation IRAQI FREEDOM slut for "Olfert Fischer"

Præcis tre måneder brugte "Olfert Fischer" i denne omgang på den internationale arena.

Siden korvetten "Olfert Fischer" den 14. marts forlod Korsør, for at tilslutte sig NATOs stående Atlanterhavsstyrke for at operere i Middelhavet som en del af den internationale indsats mod terrorisme, har skib og besætning været langt omkring.

Få dage efter afgang fra Korsør, besluttede Folketinget, at skibet skulle udgøre en del af den danske militære bidrag til den multinationale indsats i Irak. Korvetten fortsatte derfor mod den Persiske Golf, hvor den har deltaget i operation IRAQI FREEDOM indtil midten af maj.

Returneringen til Flådestation Korsør tog små fire uger, så præcis tre måneder efter afgang kunne ca. 500 pårørende med forsvarschefen, general Hans Jesper Helsø, chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Kurt Birger Jensen og eskadrechef, kommandør Bent Fabricius i spidsen, se skibet lægge til kaj efter veludført arbejde.

Søværnets største internationale engagement i nyere tid

Søværnets enheder har haft travt på den internationale scene i første halvår 2003. Knap vender "Gunnar Seidenfaden" hjem fra opgaver i Biscayen, før fire skibe deltager i to større operationer - IRAQI FREEDOM i Golfen, ACTIVE ENDEAVOUR i Middelhavet - samtidig med at enheder deltager i to NATO minerydningsstyrker i farvandene ved Baltikum.

Chefsergent Flyvevåbnet, Per Amnitzbøl Rasmussen Forsvarets Oplysnings og Velfærdstjeneste, kom tilfældigt forbi, da "Olfert Fischer" blev indsluset i Kielerkanalen for udgående til Golfen den 14. marts 2003.

UNDER DANNEBROG

SEPTEMBER/OKTOBER 2003 · NR. 5 · 90. ÅRGANG

TEMA:

GRØNLANDS KOMMANDO

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkisten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandag og fredag kl. 10 – 14
Lukket hele juli måned

Landsformand:

Kommandørkaptajn Otto Lichtenberg
Kirkeltevvej 21, 3450 Allerød

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Bankfuldmægtig Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 4828 9022
e-mail: joergen.kjeldsen@get2net.dk

Under Dannebrog:

Udkommer 6 gange årligt i et oplag på 10.600 pr. udgave.
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 8660 0488 – Telefax: 8660 0388
Mobiltelefon: 2192 3055
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Produktion og tryk:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postboks 229, Tåstruphøj 26, 4300 Holbæk

FORSIDEFOTOS:

Grønne i vinterdragt
og helikoptertrafik.

Landskontoret

- foreningens administrative og praktiske omdrejningspunkt. Som sådan fungerer Landskontoret under landsbestyrelsens ansvar.

Når vi erindrer os vore væsentlige vedtægter bør det være alle medlemmer bekendt, at for at understøtte og vejlede afdelingerne omkring den praktiske udførelse af de enkelte opgaver, har landsbestyrelsen udarbejdet et antal håndbøger, bl.a. for

-Afdelingsformænd, -Afdelingskasserere og -Emblemer & Tegn.

Dermed har den enkelte afdelingsledelse til sin rådighed de rette redskaber til at drive afdelingen i overensstemmelse med Marineforeningens vedtægter, ånd og traditioner. Med mellemrum gives landsbestyrelsen og landskontoret dog det indtryk, at nogle bestyrelsesmedlemmer ikke er bekendt med bøgernes indhold, og at der derfor opstår uregelmæssigheder i forhold til formålsparagraf, vedtægter og håndbøger.

Hverken landsbestyrelsen eller landskontorets medarbejdere slår hårdt ned ved uregelmæssigheder, men opmærksomheden skærpes, og der tages fornøden handling med det sigte, at netop foreningens fornemme baggrund, de bedste orlogs- og søfartsmæssige traditioner og principper fremmes, og at måske alternative målsætninger, der ikke tjener foreningens formål, tilsidesættes. Det skylder vi alle medlemmer af vor forening, Søværn, Søfart og Fiskerierhverv, kort sagt: danske maritime interesser som helhed. Landsbestyrelsen finder disse elementer evidente for vor gamle forenings fortsatte beståen, virke og indflydelse, og landskontoret danner rammen om de nødvendige praktiske tiltag.

Væsentlige dele af de administrative procedurer er under omlægning til EDB med det formål at give afdelin-

gerne direkte adgang til håndbøger og medlemsarkiv.

Visse dele af administrationen kan måske opfattes som bureaukratisk, og må som sådan aldrig være dominerende i forhold til Marineforeningens fundament: tradition, kammeratskab og trivsel under maritime former. Men der skal vises respekt for også denne nødvendige praktiske del af Marineforeningens virke. Ved fælles arbejde for denne sag nås også dette mål.

Foreningens formålsparagraf er i hovedtræk uændret siden foreningsdannelsen i 1913, og den er fortsat utvetydig og tidssvarende. Alligevel er der for nylig konstateret alternative formuleringer i enkelte afdelingsblade og hjemmesider. Derfor skal det slås fast, at formålsparagraffen alene har én ordlyd, - den, der fremgår af vedtægterne. Forandringer i denne ordlyd kan alene besluttes ved Sendemandsmøder.

Marineforeningen bygger på fortsat relevante grundfæstede maritime principper og traditioner, og at foreningen er sund, livskraftig og visionær er en kendsgerning - også her i det 90. leveår. Det er i sig selv noget at være stolt af. At der med mellemrum opleves krusninger på havets overflade bør vel ikke kunne ryste en garvet orlogsgast eller sømand...

Søren Konradsen
landssekretær

Tak for hjælpen

Under Dannebrog tog i juli/august udgaven, fat på en artikelrække omkring Flådens aktiviteter i 2. Verdenskrigs sidste hektiske år samt i tiden umiddelbart efter krigen.

Artiklerien bliver primært leveret af Orlogsmuseets medarbejder stud. mag. Søren Nørby.

I forbindelse med specielt juli/august udgaven, har jeg fået mange henvendelser fra kollegaer i Marineforeningen, der på den ene eller anden vinkel, havde mange gode historier omkring begivenhederne landet over den 29. august 1943.

Efter aftale med Søren Nørby, har Under Dannebrog stillet dette materiale til rådighed for Orlogsmuseet og her indgår det selvfølgelig i den løbende opdatering af viden der til alle tider danner baggrund for den forskning og research der ligger bag de publikationer museet sender på gaden.

Her fra redaktionen skal der lyde en stor tak til de personer der enten har fortalt om relevante kilder eller har tilsendt forskelligt skriftligt materiale.

Efter mit første år på redaktørposten, vil jeg samtidig benytte lejligheden til at takke for de mange positive tilbagemeldinger om den måde vi nu skruer Under Dannebrog sammen på.

Morten

Næste nummer af

UNDER DANNEBROG

udkommer 1. december 2003.

Stof og billeder skal være redaktionen i hænde senest den 31. oktober 2003

AFDELINGSSTOF

senest den 15. oktober 2003.

OBS: Husk altid at sætte kontaktelefon nummer på materiale fremsendt til redaktionen

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 Public Relation
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86600488 e-mail. redaktion.ud@marineforeningen.dk

INDHOLD

Grønlands Kommando	4
1943 29. august 2003	7
Der var engang	8
Debat	9
Rejsebrev fra Glentens besætning på Ravn	10
100-året for indførelsen af trådløs telegrafi i Søværnet	12
Fregatten Jylland melder "Klart Skib" i foråret 2005	12
Nyt fra Landskontoret	13
Nyt fra Søværnet	13
Jubilarstævnet 2003	14
Tak for sangen	16
Danmarks Marineforening's julemærke 2003	17
Falstringernes Marineforening med på Jubilæumstoget	17
29. nordiske Soldater- & Marineforeningsstævne 2003	18
Hvad prangertegnebogen gemte	18
Nyt fra afdelingerne	19
Nyt fra Skyttelavene	27
Mindeplade for admiral Hans Jørgen Garde	28

PERSONALIA

Aalborg Marineforenings formand Charley F. Pedersen fylder 60 år den 9. november og pensioneres med udgangen af måneden fra Søværnet efter 39 år og 10 måneder.

Charley F. Pedersen startede som værnepligtig i februar 1964. I april 1965 gik han fra værnepligtig over som torpedomekaniker med tjeneste på torpedoværkstedet på Holmen. I 1971 udnævnes han til minemekaniker, april 1987 til overmekaniker 2, juni 1989 til overmekaniker 1 og i december 1993 udnævnes han til seniormekaniker med ret til at bære sabel. Den 30. november 2003 afskediges han i nåde fra Søværnet med fuld pension.

Aalborg
Marineforenings
formand seniormekaniker
Charley F. Pedersen.

Grønlands kommando

Af oberstløjtnant Erik Mayntz, stabschef.

Grønlands Kommando (GLK) blev oprettet 1. august 1951 som afløser for den tidligere Grønlands Marinekommando, der havde hovedkvarter i Nuuk (Godthåb). Da Danmark kort tid efter (samme måned) overtog den af US Navy i 1947 oprettede "Naval Base Groenenedal", flyttedes kommandoen til denne facilitet. Grønnedal blev indledningsvis oprettet som marinestation Grønnedal og fik fra 1960 status som flådestation.

I dag er Grønnedal alene hjemsted for GLK, idet funktionen som flådestation ophørte i 1978.

Beliggenhed

Grønnedal er beliggende i Ivittuut kommune i Sydvestgrønland ved Arsuksfjorden. Området er velsignet med en overdådig natur; men må nærmest betegnes som øde rent befolkningsmæssigt set, idet nærmeste beboelse er bygden Arsusuk, der ligger ca. en times sejlads væk. Arsusuk har under 200 indbyggere, og såfremt man vil se flere mennesker eller blot en eller anden form for bymæssig bebyggelse med tilhørende faciliteter, skal man ca. tolv timers sejlads enten mod nord til Paamiut (Frederikshåb) eller nogenlunde samme distance mod sydøst til Qaqortoq (Julianehåb).

Opgaver

GLK, der er en niveau II myndighed under Forsvarskommandoen (FKO), varetager i fremtiden en lang række opgaver, her nævnes i flæng:

- Farvandsovervågning.
- Suverænitetsbevogtning.
- Eftersøgning og søredning.
- Fiskeriinspektion.
- Havmiljøovervågning.
- Maritim forureningsbekæmpelse.
- Støtte til det grønlandske samfund.
- Støtte til videnskabelige aktiviteter.
- Søopmåling.
- Ammunitionsrydning.

Ivittuut kommunekompleks (med skole osv.) ses midt i billedet.

- Forbindelsesvirksomhed til ledelsen på Thule Air Base.

Organisation

GLK er organiseret med en kontreadmiral som chef, en stabschef (NK), tre afdelinger (operations-, teknisk-, og forvaltningsafd.), en sanitetssektion og et forbindelseselement på Thule Air Base (FOTAB). Personellet omfatter 59 i Grønnedal (13 officerer, 14 befalingsmænd og 32 af konstabelgruppen). På Thule Air Base består forbindelseselementet af én officer og to befalingsmænd (midlertidig udnævnt).

Opgaveløsning

GLK personellens funktioner i det daglige består i stabsarbejde, bemanning af situationscenter og søredningscentral, drift

af alle servicefunktioner på området samt bemanning af Flåderadio Grønnedal.

Kommandoen har operativ kontrol over inspektionsskibe og inspektionsskuttere, der har til opgave at udføre farvandsovervågning, suverænitetsbevogtning, maritim forureningsbekæmpelse, eftersøgning og søredning samt fiskeriinspektion. Inspektionsskutterne har patruljeområde ved grønlands vestkyst og inspektionsskibene ved grønlands østkyst.

Slædepatruljen SIRIUS med hovedkvarteret i Daneborg, patruljerer i vinterhalvåret med hundeslædepatruljer i Nationalparken og udøver politimyndighed samt overvågning i det nordlige Grønland. Luftgruppe Vest i Kangerlussuaq (Søndre Strømfjord), der bemannes af

Stationen med "Aftenfjeldene" i baggrunden.

flyvevåbnet, har til opgave at overvåge det grønlandske område fra luften samt at udføre kritiske patientevakueringer til Danmark.

Til støtte for aktiviteterne i Nord- og Nordøstgrønland rådes endvidere over Station Nord og Forsvarets Vagt I Mestersvig.

Livet i Grønnedal

Efter den formelle beskrivelse af GLK organisation og opgaver vil jeg herefter søge at give et indtryk af hvorledes tjenesten på et så anderledes beliggende tjenested opleves. Pladsen tillader ikke en fuldstændig, detaljeret beskrivelse af tilværelsen i Grønnedal; men forhåbentlig vil en samling forskellige fakta og indtryk give et billede af, hvad det drejer sig om. En hovedbestanddel vil udgøres af naturbeskrivelsen, da naturen ikke blot er enestående, men også den absolut dominerende faktor når det gælder fritidstilbud i Grønnedal.

Tjenesten ved GLK er især karakteriseret ved, at alle bor på tjenestedet, der er ikke noget omgivende samfund, så al støttevirksomhed skal produceres af GLK ansatte selv. GLK ansatte og besætningerne fra inspektionsskutterne udgør næsten hele indbyggertallet i Ivittuut kommune, der med sine syv fastansatte er placeret midt i GLK område og er aftager af GLK produceret el, vand osv. Kommunekomplekset omfatter Grønnedal Trivselsskole (til og med niende klasse) og børneoplysningsordningen.

Boligforhold m.v.

GLK ansatte, tilkommanderet for to år eller mere, har i den udstrækning, der er boliger til rådighed, mulighed for at medtage familie i tjenesteperioden ved GLK. Mange benytter sig af denne mulighed for at være sammen med familien, ikke mindst familier med små børn, selv om det ikke er helt uproblematisk at være så langt væk fra familie og venner samt alle det moderne samfunds tilbud og muligheder. Derfor tilstræber GLK, at alle ansatte får mulighed for at tilbringe ca. to gange én måned pr. år i Dan-

mark til afvikling af ferie og frihed.

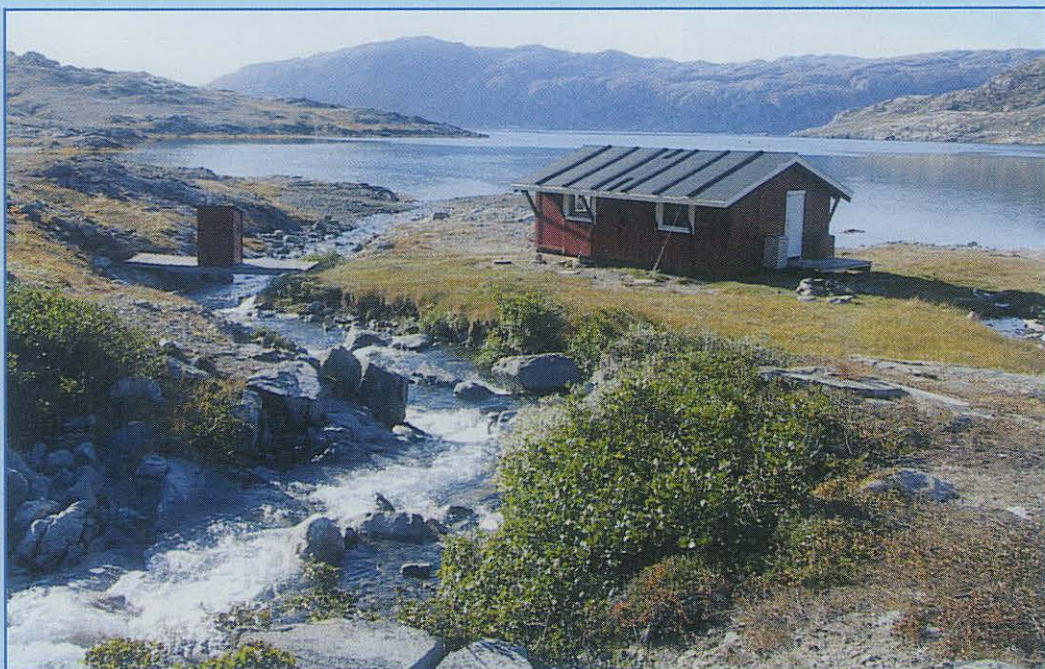
GLK har de seneste to år udvidet antallet af familieboliger betydeligt gennem ombygning allerede bestående bygninger samt langtidsleje af frie kommunale boliger. Med henblik på også at tilgodese personale uden familiestatus er boligforholdene for eksempelvis konstabelgruppen søgt bedret gennem sammenlægning af enkeltmandslukafer til dobbeltværelses "hybler" med bad, men uden køkken.

Eneste indkøbsmulighed i Grønnedal er "Dalshoppen", der drives af GLK ansatte. Butikken har et begrænset udvalg, dog med mulighed for supplement gennem bestilling.

Trafikforbindelser

Den trafikale infrastruktur i Grønland er for langt den overvejende dels vedkommende domineret af sø- og lufttransport. Da der bogstavelig talt ikke findes veje uden for de enkelte byområder og slet ingen jernbaner, kan man simpelthen ikke komme nogen steder, med mindre man sejler eller flyver. For Grønnedals vedkommende er forbindelsen til Danmark enten via tolv timers sejlads med inspektionskutter eller 45-50 minutters flyvning med helikopter til Narsarsuaq lufthavn, hvorfra der, bortset fra nogle uger i højsæsonen, kun er flyforbindelse til København hver onsdag. Da det grønlandske vejr kan være både lunefuldt og voldsomt er denne forbindelse ikke altid lige stabil, det sker jævnligt, at helikopteren er forsinket eller udebliver og flyafgangen til København forpasses.

At rejse i Grønland er dyrt, og at rejse med fly er meget dyrt. Derfor er Grønnedal meget afhængig af militær lufttransport. Den ca. månedlige "milflight", gerne med C-130 (Herkules) er den eneste mulighed for at modtage forsyninger af friskvarer: Mejerivarer, frugt og grøntsager. Desuden er flyvningerne vitale for GLK rejsevirksomhed og ikke mindst de ansattes og familiernes rejser i forbindelse med afvikling af ferie og frihed. Ligeledes giver disse flyvninger en mulighed for, at de ansattes familier i Danmark ved overskydende kapacitet kan få lejlighed til at besøge de i Grønnedal udstatio-

nerede, et vigtigt element i familiepolitikken.

Havnen i Grønnedal er dyb nok til at selv de store atlantiske fra Royal Arctic Line kan anløbe den ca. 80 m lange kaj, og forsyninger, byggematerialer, flyttegods m.v. ankommer til Grønnedal dels med disse ca. månedlige anløb og dels med mindre kystskibe, der kommer lidt oftere. Forsyningsvejen fra Danmark er dog lang og ikke helt regelmæssig!

Klima

Grønnedal ligger på nærlig samme breddegrad som den norske by Bergen; men da her ikke er nogen Golfstrøm til at varme vandet op, er klimaet væsentligt forskelligt fra det norske kystklima. Klimaet i området karakteriseres som subarktisk til lavarktisk. Lokale geografiske forhold medfører dog en del variationer fra de gængse klimadefinitioner. Den sydlige beliggenhed medfører, at her ikke er midnatssol/vintermørke. Arsukfjorden, der på sine steder er over 600m dyb, er afskærmet fra havet med en række bjerge, bl.a. Grønnedals vartegn, det 1418m høje Kungnait, hvilket i mange tilfælde giver et vejr meget forskelligt fra det for kystafsnittet forudsagte. Denne "klimaskærm" samt solbeskinnede bjergskråninger giver mulighed for en varieret og frodig plantevækst med bemærkelsesværdigt mange smukke blomster i sommertiden.

Vejret kan skifte med ganske kort varsel, og en vinddrejning til sydøst, kombineret med trykfald og temperaturstigning er tegn på risikoen for en "sydost" en særdeles kraftig fønvind fra indlandsisen mod fjorden. Under sådanne forhold er der målt vindstød på langt over 200 kilometer i timen. GLK har naturligvis planer for forholdsregler i sådanne situationer. Disse iværksættes gradvis, tilpasset situationen og vejrets voldsomhed.

Terræn

Grønnedal er på de tre sider omgivet af bjerge. Det er ikke vildsomme bjerge, som man finder dem i Østgrønland, men ældre "slidte" bjerge med runde former, hvilket gør dem mere egnede til at færdes i for ikke-bjergbestigere! Der er således rige muligheder for store naturoplevelser i form af ture i en for mange danskere helt uvant og betagende natur. Men man skal naturligvis iagttage visse forsigtighedsregler såsom at respektere de mest stejle steder i terrænet samt ikke mindst være forberedt på vejrligets lunefuldhed. Gode regler er også, at man ikke færdes alene samt at oplyse om mål, rute samt tid for forventet tilbagekomst. Nærlig samme regelsæt gælder for færden til søs, idet GLK også ser det som sin opgave at minimere risikoen for ulykker i forbindelse med personellens færden under forhold så forskellige fra det, man er vant til.

Laksebundshytten (med fine toiletforhold).

Mange vælger at se terrænet fra søsiden, og til det brug er der stillet både til rådighed for personalet. Dette giver også mulighed for fritidsfiskeri efter laks, fjeldørred, torsk, havkat med meget mere.

Til understøtning af sådanne udflugter til lands eller vands forefindes et antal hytter i området. De er udstyret med køjer og flaskegasanlæg og kan således benyttes til at komme lidt væk fra dagligdagen i Grønnedal.

Dyre- og fugleliv

Ud over polarræv og snehare findes en meget fin bestand af moskusokser, idet Ivittuut kommune fik udsat 15 dyr i 1987. Denne lille flok har grundet de optimale levevilkår i området udviklet sig til en bestand på ca. 350 dyr. Hertil kommer de mange moskusokser, der i tidens løb er nedlagt for at regulere bestanden, alene i 2003 ca. 80 dyr. Der kræves ophold ud over to i Grønland for at kunne ansøge om licens til at nedlægge en moskusokse.

Fuglelivet er righoldigt både antalmæssigt, og hvad angår artsrigdom. Havørn og vandrefalk ses ofte og jagtfalk er ikke sjældent. I fjeldet ses ravn, ryper og en mængde småfugle som snespurv, laplandsværling, gråsisken og den vævre stenpikker. Herudover findes et væld af forskellige svømmefug-

le lige fra gråænder til den lille søkonge. Ved udløbet af drikkevandselven ("Bryggerens elv") yngler den meget smukke og farverige Strømand. Ca. fem kilometer fra Grønnedal findes Grønlands eneste fuglefjeld i fremgang. Her yngler især forskellige mågearter (Rider) og Lomvier. I ynglesæsoner er det en af områdets seværdigheder at iagttage den hektiske aktivitet blandt dette fjelds beboere.

Insektlivet har desværre fået en fremtrædende, ja nærmest afskrækkende rolle i skildringer af livet i Grønnedal. Intet paradys uden slanger og faktum er, at i perioden fra St. Hans til primo september, kan myg og især de små fluer være særdeles generende. Plagens intensitet varierer år for år og opleves meget forskelligt, afhængigt af den enkeltes tolerancetærskel. Der findes dog udmærkede modforholdsregler i form af myggebalsam og mygge/fluenet.

Mineraler m.v.

En vej forbinder Grønnedal med den nu nedlagte Ivigtut mineby omkring kryolitminen. Selve minen, der var en såkaldt åben mine (80-90m dyb) fremtræder i dag som en sø med lodrette klippesider. Enkelte af de gamle bygninger er istandsat af Ivittuut kommune og bliver i sommertiden åbnet for indkvartering af turister, kurser m.v. Stedet er meget besøgt af Grønnedals beboere dels på grund af de knapt 100 forskellige mineraler, der findes koncentreret inden for et meget begrænset område, og dels på grund af den særlige atmosfære af fordoms storhed, man stadig fornemmer.

Historisk interesserede kan også drage på opdagelsesfærd efter rester af den gamle nordbokultur samt flere forskellige inuit kulturer. Der findes sådanne spor i form af ruiner og gravsætninger mange steder i området, sågar inden for Grønnedals afgrænsning.

Andre fritidstilbud

Et glimrende og velbesøgt bibliotek stilles til rådighed af Ivittuut kommune, der også finansierer en radio- TV-forening, som udbyder tre satellitkanaler til supplement for KNR (grønlandsk fjernsyn, hvor dansk producerede og dansksprogede udsendelser stadig er i overtal). Efter behov er der mulighed for

Vintersport.

Stationsfartøjet (har afløst den gamle 9-meter).

at oprette aftenskolekurser, ligeledes i kommunalt regi.

Foreningslivet varetages af et bådelaug for selvejere, en bowlingklub, en kunstforening og naturligvis de tre klubber for henholdsvis officerer, sergenter og konstabler.

For de motionshungrende står en gymnastiksal med et særdeles veludstyret motionscenter til rådighed, og i forbindelse hermed er en sauna i skrivende stund ved at blive indrettet. Motion i det fri understøttes

af et velassorteret velfærdsfinansieret udlån af ski (Langrend og slalom), pulke, telte, soveposer, liggeunderlag, rygsække og meget mere, Fiskegrej skal man dog selv finansiere!

Afslutning

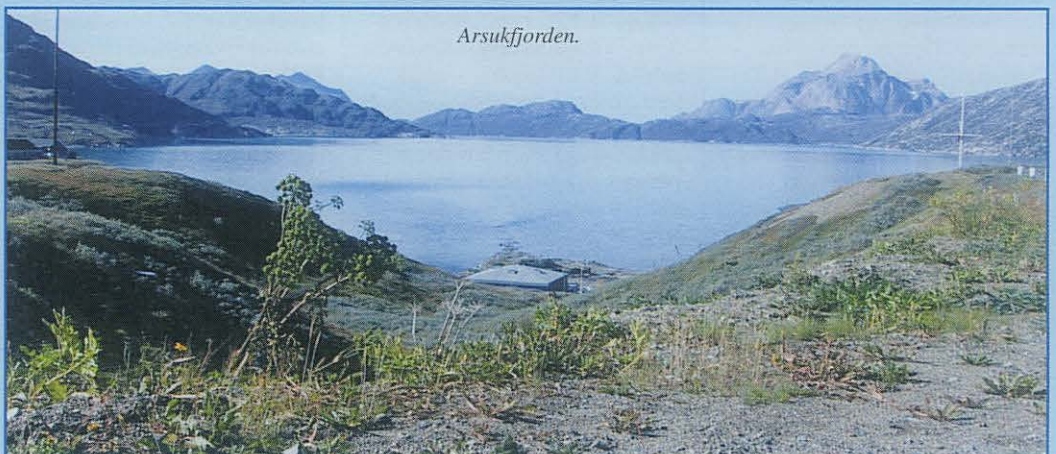
Grønnedal fremtræder som et moderne, velholdt og for grønlandske forhold meget rent tjenestested. Selve tjenesten i arbejdstiden adskiller sig ikke meget fra tjenesten ved andre af

Forsvarets etableringer, når man ser bort fra udsigten til fjord og bjerge. Denne herlighedsværdi er heldigvis endnu ikke et skatteobjekt. Da udstationering til Grønnedal betegnes som en indenlandsk udstationering, er personalet ikke omfattet af reglerne om udetillæg m.v. Således skal det økonomiske incitament alene ikke være drivende for at søge tjeneste ved GLK. Grønlandsk skat med en relativ lav trækprocent skal ses i relation til de ydelser i form af sundhedsvæsen, infrastruktur og andre offentlige tilbud, der i meget begrænset omfang stilles til rådighed fra samfundets side.

I min beskrivelse af forholdene omkring Grønnedal har naturen fået en meget dominerende plads og ikke uden grund, det er simpelthen det bedste og største aktiv Grønnedal kan tilbyde. Inden man søger til GLK, er det vigtigt at gøre sig klart, om man kan undvære diskoteker, biografier, restauranter, at gå i butikker, regelmæssig omgang med familie og omgangskreds osv. osv. og kan ens familie? Naturligvis kan meget klares via telefon og Internet, men såfremt man ikke er forberedt på afsavn og måske heller ikke kan se storheden i naturen, kan udstationeringsperioden nemt føles meget lang.

Når det er sagt, skal det også bemærkes, at der er mange "gengangere" i Grønnedal. For nogle er Grønland at sammenligne med narkotika, man bliver simpelthen afhængig.

Det burde have været den sidste sætning; men i Grønland foregår ingenting uden, at man har taget vejret i betragtning, så derfor får vejret også her det sidste ord; thi nu skinner solen fra en skyfri septemberhimmel.

Arsukfjorden.

Marineforeningen markerede sig smukt ved mindehøjtidelighederne for flådens sænkning.

Ved især tre af de mange mindehøjtideligheder der landet rundt markerede den skelsættende begivenhed 29. august 1943, var Marineforeningen stærkt involveret.

Frederikshavn Marineforening stod for et stort og smukt arrangement i Tordenskjolds Gamle by. Mindeparaden i Korsør var – på vegne af Korsør Kommune – arrangeret af Korsør Marineforening og endelig var det "Vedel komiteen" der – med viceadmiral Sven S. Thostrup i spidsen – forestod kransenedlæggelse og mindeord ved ophavsmanden til det store brud med besættelsesmagten, viceadmiral A.H. Vedels buste på Orlogsmuseet.

I Frederikshavn var der flagmarch, parade og nedlæggelse af krans ved mindeankeret på Kirkepladsen. Ni af Marineforeningens afdelinger deltog i den smukke ceremoni. Begivenheden i Frederikshavn havde det ekstra element, at tre veteraner fra de dramatiske begivenheder deltog. Carl Schmidt og Birger Wynne, begge fra Skagen og Poul Heyde, Bjergby var alle med hvor det gik hedest til. Carl Schmidt og Birger Wynne befandt sig på Holmen medens Poul Heyde var ombord på inspektionsskibet "Ingolf".

Efter den smukke højtidelighed var Frederikshavn Marineforening vært for 80 personer ved en sammenkomst i Marine-stuen.

Medens Frederikshavn slap gennem den 29. august 1943 uden blodsudgydelser, gik det yderst dramatisk for sig i Korsør. Her skulle flådeenhederne også sænkes. Under aktionen kom det til kamp mellem besætningsmedlemmer på marinefartøjet "Hajen" og tyskere. Her omkom flere tyskere samt underkvartermester Chr. Thomsen og søløjtnant Aa. Rubner Jørgensen.

Begge de omkomne blev mindet ved en smuk parade på Kirkegården samt ved mindemærket i Rådhushaven. Her deltog officerer, befalingsmænd og menige fra Flådestation Korsør, chefen for Marinehjemmeværnsdistrikt 2 samt chefen for

den nuværende patruljefartøj enhed "Hajen". Herudover deltog orlogspræst emeritus Flemming Thomsen, viceborgmester Hans Larsen, Korsør Kommune samt medlemmer af Korsør Marineforening.

Korsør Kommune var senere vært ved et arrangement i Korsør Marineforening.

Mindehøjtidelighed og reception på Orlogsmuseet

På Orlogsmuseet blev dagen markeret med kransenedlæggelse ved viceadmiral A. H. Vedels buste. Kransen lagdes af viceadmiral Sven S. Thostrup, der selv, som kaptajn-løjtnant i inspektionsskibet "Ingolf" oplevede begivenhederne på tæt hold. Thostrup er medlem af Vedel-komiteen, der desuden består af Vedels søn, professor Helge Vedel, kommandør Preben Heise, museumsdirektør Ole Lisberg Jensen og landsformand Otto Lichtenberg.

Efterfølgende var der reception i forbindelse med udgivelsen af bogen "Flådens sænkning den 29. august 1943". Receptionen var arrangeret sammen med åbningen af udstillingen over sammen emne.

Udstillingen er tilrettelagt af Orlogsmuseet i samarbejde med Søværnets Materielkommando og Danmarks Marineforening. To lokalafdelinger – Gentofte og Nibe – har bidraget med forskellige effekter, blandt andet to gamle orlogsflag. De mange spændende genstande kan ses frem til og med den 2. november 2003

Viceadmiral Sven S. Thostrup lægger "Vedel-komiteens" krans i Orlogsmuseets foyer – flankeret af nuværende og forhenværende landssekretær.

Vedelbusten.

Fra Palle Mosegaard, næstformand i Hillerød Marineforening, har vi modtaget denne personlige beretning om faderens – Hans Peter Erasmus Mosegaards tog med "Valkyrien" til De kanariske Øer i efteråret 1923.

Der var engang

Fredensborg – Ja, dem er der mange af. En af dem var dengang i august 1993, hvor det var meningen, at jeg skulle have fulgt min far på 91 år til jubilæarsævn på Holmen. Han døde desværre få måneder før han havde kunnet fejre 70-året for sin tid som værnepligtig bager på krydseren "Valkyrien" på skibets sidste tog fra 17. maj til 15. september før ophugningen i efteråret 1923.

Det var en stor oplevelse for ham som 21-årig at komme på det tog til England, Spanien og De Kanariske Øer. Han har talt meget om det og skrevet om det i en lille bog om sit liv.

Nu i 80-året for toget har jeg fundet den gamle Orlogsbog frem, og den viser, at Hoved – Nr. 1997 Hans Peter Erasmus Mosegaard, født den 9. marts 1902 i Nordhausen, Tyskland, mødte til tjeneste i Søværnet den 26. marts 1923. Hjemsendelsen var den 15. september 1923 kl. 11 Fm.

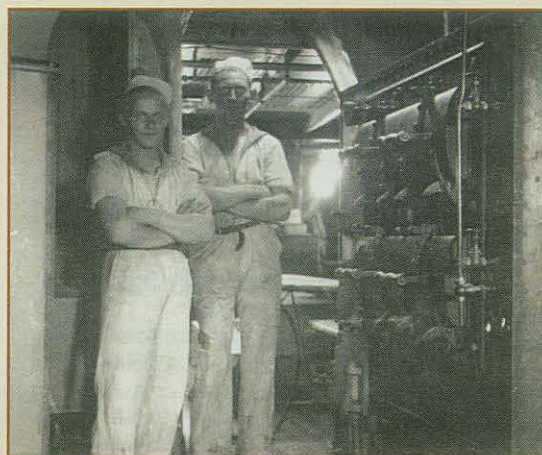
Det gamle "Hjemsendelsespas" er udfyldt meget sirligt med almindelig pen i skaft og blæk. Man kan se, at det knap halve års tjeneste gav en løn på 165 kr. 20 øre. Det var inklusive "Tillæg for særlig tjeneste 43 kr. 40 øre" – han var jo bager.

Det hele var nu ikke soldet op, for ved hjemsendelsen fik han udbetalt 75 kr. 30 øre – altså næsten halvdelen.

To dage efter var han hjemme i barndomsbyen Haderslev. Det kan man se af en påtegning helt bagerst i Orlogsbogen fra "Lægdforstanderen for Haderslev Købstad m. v." dateret den 17. september 1923. Men så skete der heller ikke noget maritimt før 25 år senere i 1948, da der blev afholdt et særligt jubilæarsævn.

Fra 25-årsjubilæet i 1948 foreligger nemlig en komplet maskinskrevet fortegnelse over "Valkyriens" 220 mand store besætning på toget i 1923, og jeg synes det er interressant at se opdelingen i grupper og undergrupper alt efter funktioner ombord.

I min barndom fik jeg ind-

Bageriet "Valkyrien".

Morgenbad på dækket.

Værnepligtig Hans Mosegaard.

tryk af, at funktionen som bager var, om ikke den vigtigste post, så da i hvert fald tæt på, så det var lidt skuffende ved første gennemlæsning, at min fars navn var gemt helt henne på side 9 blandt 33 "frigængere".

Men lad os tage et kikk på besætningslisten, hvor skibschefen selvfølgelig nævnes allerførst. Det var kommandør Georg Carl Amstrup, der også var chef for DOE-Skolen – hvad den så end var.

Lige efter nævnes ti medlemmer af Søofficersmessen med navne som Hammerich, Vedel, Ørsted og Grundtvig men også en løjtnant "de Lichtenberg (fornavn: Godske Eggert Casper). Hvem ved, måske er han i familie med vores landsformand i Marineforeningen.

Så følger dæksofficerer m. fl., og i deres messe var 24 omfattende artillerimester 2 og 3, søminemester 3 og nogen der bare var sømineassistenter. Desuden en overtømmermand og sågar en musiker.

Nu er vi nået til kadetter. Dem var der 26 af fordelt i seks klasser. Den første i Klasse A var: H.k.H. Knud Christian Frederik Michael, Prins til Danmark.

Ganske rigtigt, blandt de syv i klasse A havde man prins

Knud, og han har min far haft en speciel ordveksling med. De stod en dag tilfældigt samtidig på toilettet, da prinsen pludselig spurgte, "Er det rigtigt, at De er fra Haderslev?" hvortil min far svarede ja. "Så er De jo tysker" – "Nej" sagde min far "Jo" siger han igen, og videre, "De tyskere skulle skydes". Til det sagde min far, "Og så halvtyskerne bagefter. Deres mor er jo også tysker". De diskuterede noget frem og tilbage og det blev klart, at prins Knud havde ment det som en morsomhed.

Nå, men tilbage til besætningen. I hakkeordenen fulgte fire aspiranter, 53 dæksofficerselever fordelt i seks klasser og 12 dæksofficerslærlinge.

Så kom fem overfyrbødere, fire fyrbødere, otte maskin-konstabler og én magasinmand som tillige var søofficershovmester. Magasinmænd 2 var der fire af. Dækskonstabel A var der kun én af, men han var til gengæld også sygepasser, men der var fire dækskonstabler.

Så er vi nået til de i alt 70 værnepligtige.

Der var syv maskinister, tre søminører, 14 fyrbødere og endelig 33 frigængere med mange varianter af stillinger som søofficersoppasser, lanternegast, mesterkok, skomager, chefsoppasser, bagermath, Prins Knuds oppasser, bødker og ikke mindst bager.

Fortegnelsen slutter med omtale af to yderligere, som medfulgte på toget som Marineministeriets gæster. Den ene var kaptajn af artilleriet/matematiklærer ved DOE-Skolen Olaf Jüers, og den anden var marinemaler Benjamin Olsen.

Fortegnelsen er lavet af Carl Østen, identisk med værnepligtig hoved-nr. 1725, skibsnummer 211, koksmath, Carl Marius Bernhard Østen fra Gedser.

Han har mærket af med små diskrete kors ud for 36 af besætningen, som var afgået ved døden pr. 1. september 1948. Marinemaleren var en af dem.

SYNLIGGØRELSE – Logo, emblem og kendingstegn

Indlægget i Under Dannebrog nr. 4 under overskriften "Synliggørelse eller profilgrød" indsendt af M. Juul Jørgensen fra Slagelse Marineforening illustrerer med al tydelighed den forvirring, der tilsyneladende råder ude i afdelingerne omkring vore to emblemer – nemlig *Medlemseblemet* og *Kendingstegnet*.

Det giver lejlighed til at rette de udbredte misforståelser omkring betydningen og brugen af Marineforeningens emblemer og tegn.

Medlemseblemet – som flere kalder "festemblemet" – er Marineforeningens **officielle** emblem eller "logo" om man vil.

Allerede kort efter foreningens stiftelse blev emblemet introduceret, og det blev til ved et samarbejde mellem medstifter af foreningen, grosserer Valdemar Schou og hofjuveler Dragsted. Kort tid derefter fik

Marineforeningen ligeledes tilladelse til at føre orlogsflaget med emblemet i øverste stangfelt. Siden da har medlemseblemet været Marineforeningens officielle mærke.

Emblemet er således den officielle tilkendegivelse af medlemskab og indgår i alle de forskellige typer emblemer såvel medlems- som æresmedlemsemler. Derudover benyttes emblemet på landsforeningens og afdelingernes bryvpapir m.m.

Landsbestyrelsen må derfor til stadighed fastholde, at brugen af medlemseblemet begrænses til de førnævnte formål, således at emblemet ved sin brug altid tilkendegiver tilknytningen til Danmarks Marineforening.

Med henblik på at give medlemmerne mulighed for i det daglige at vise deres medlemskab af Marineforeningen, blev det på et senere tidspunkt

besluttet at fremstille et *Kendingstegn*, der er Søværnets anker hvorpå er anbragt et "M". Dette tegn blev officielt benævnt "dagligemblemet", som til daglig kunne bæres på reverset i lighed med f.eks. Garderforeningens tegn.

Da foreningen begyndte at fremstille effekter til brug for medlemmerne bl.a. slips, blazeremblem, hueblem m.m. var det derfor kendingstegnet, der blev benyttet, idet man også den gang fastholdt, at emblemet var foreningens officielle mærke.

Forskellen mellem emblem og kendingstegn er derfor den enkle, at *emblemet bæres ved arrangementer i Marineforeningen og kendingstegnet benyttes som synliggørelse udenfor foreningen* bl.a. på de forskellige effekter, der forhandles gennem "Slopkisten". At også ikke-medlemmer benytter effekterne fra "Slopkisten" skal

vi da ikke være så kede af, idet også disse er med til at synliggøre foreningen.

Hvor og hvordan såvel emblemet som kendingstegnet må benyttes, bestemmes alene af foreningens landsbestyrelse, der i hvert enkelt tilfælde skal give tilladelse til brug heraf, da det er landsbestyrelsens ansvar, at såvel emblem som kendingstegn – der begge bærer kongekronen – benyttes på værdig vis.

Med hensyn til bemærkningen om de "pensionerede russiske fortovsadmiralet" skal der henvises til indlægget i Under Dannebrog nr. 3, hvor der på side 10 under overskriften "Bæring af emblemer og tegn" er udførligt beskrevet, hvordan og hvornår disse bæres. Såfremt alle følger disse retningslinier, vil enhver sammenligning med førnævnte "fortovsadmiralet" opføre.

Landsnæstformanden

Fra Erik I. Thomsen, næstformand i Hals Marineforening, har vi modtaget følgende indlæg:

"Denne gang gik den ikke"

Hals - Dette forord skulle have været en nyhed vedrørende vort "slagsmål" ved Sendemandsmødet i Esbjerg, men for en gangs skyld var UNDER DANNEBROG " på dupperne " idet resultatet af vores fremlæggelse af ændringsforslagene til Landsvedtægter blev publiceret i Maj nummeret.

Som det fremgår, blev vi nedstemt med 266 stemmer imod 89.

Vi fik således "tæsk", men det må man jo også tage med når man "stikker næsen lidt for langt frem".

Vort forslag var for radikalt til at det kunne "spises".

Alle afdelinger i distrikt 12 stod bag vores ide med at samle alle medlemmer, - med baggrund i søværnet, marinehjemmeværnet og koffardiflåden samt erhvervsfiskere under "en hat" i stedet for den nuværende opdeling i de meget omtalte "pinde".

Vi forudser i løbet af cirka 10 år, at mange afdelinger vil have meget få nuværende "pind 1 medlemmer" blandt andet på grund af den ringe tilgang af nye værnepligtige til Søværnet og "afgang" af os bedagede medlemmer med baggrund i vor værnepligt i Søværnet.

Forslaget blev ikke fremsat som nogen form for "paladsrevolution" men ud fra en erkendelse af at billedet vil være noget "sort" om føje år.

Flere af de indlæg, der argumenterede imod vort forslag, gik ud på angsten for at hele grundlaget for Marineforeningens virke og formålsparagraf ville smuldre og vi ville blive en Maritim forening, der lige så godt kunne melde os ind i foreningen SØFART.

I disse indlæg blev der ikke nævnt noget om hvor vigtigt det var med at afdelingerne skulle have et rimeligt stort antal medlemmer for i det hele taget at

holde styr på økonomien i de mange afdelinger, der har egen "Stue". Vi synes, at dette også må tages i betragtning, når man taler om de respektive afdelingers "overlevelse" og ikke blot forlade os på de medlemmer, der udspringer fra Søværnet og Marinehjemmeværnet.

I vor fremlæggelse – der i parentes bemærket blev bedømt med UG, men med et indhold, der efter den gamle karakter-skala skulle have SLET, lagde vi vægt på, at der på ingen måde, - SÅ LÆNGE DET OVERHOVEDET VAR MULIGT, - skulle ændres på hverken navn eller formål med vores forening. Vi delte ikke Landsbestyrelsens optimisme med at fastholde og rekruttere et stort antal "pind 1 medlemmer" og gav udtryk for at denne kategori lige så stille ville "dø ud" i ordets bogstavelige forstand.

Her skal indføres, at én afdeling

oplyste, at de i løbet af 2 – 3 år ville være i den situation, at de faktisk kun havde pind 2 og pind 3 medlemmer tilbage i foreningen, - og hva' så med os. Vi kan blandt andet til den tid ikke stille op med en bestyrelse, der for 2/3 vedkommende, - jævnfør Landsvedtægterne, - skal bestå af personer fra Søværnet og Marinehjemmeværnet. Summa sumarum. Vi fik "bank" i Esbjerg, men dette skal dog ikke afholde os fra at genfremsætte et lignende forslag om nogle år, når man kan se, at antallet af "pind 1" medlemmer, - efter vor opfattelse, - er blevet kritisk lavt.

Erik I. Thomsen

REJSEBREV FRA GLENTENS BESÆTNING PÅ RAVNEN:

Ravnen 2003 med
Glentens Besætning.

GLENTENS besætning deltager i Operation Active Endeavour

Som de fleste læsere af dette blad ved, er GLENTEN et orlogsskib af Standard Flex 300 klassen. På trods af betegnelsen "Standard", og det at skibene udadtil ligner hinanden til forveksling, er det ikke altid lige let at skifte fra et skib til et andet, selv om de er af samme type. Men da det var GLENTENS besætnings tur til at tage en tårn under sydlige himmelstrøg tog vi d. 30. juni 2003 af sted til Sydspanien, for der at overtage RAVNEN, så dennes besætning kunne komme hjem til Danmark og få et velfortjent hvil efter tre måneders deltagelse i Operation Active Endeavour Strait of Gibraltar (OEA STROG).

Selvom skibene i princippet er ens, er der altid en række ting der er anderledes. Ikke alle ting står lige det samme sted, og de små tekniske finurligheder, som altid er på et skib, er helt anderledes end dem man er vant til. Vi har dog efterhånden

fundet os til rette og luret skibets små særheder af. Foruden at skulle tilpasse os et andet skib, har vi også skulle vænne os til klimaet. Det første møde med sydspanien var varmt! Også selv om vi kom fra den danske sommer, tog det lidt tid at vænne sig til det sydeuro-

pæiske temperaturniveau. Men Heldigvis foregår det meste af vores arbejde om læ, hvor air-condition-anlægget kan opretholde en nogenlunde udholdelig temperatur, selv i de varme timer midt på dagen.

RAVNEN og søsterskibet VIBENS opgave i OAE

Ravnen beskytter handelsfartøj under eskorte.

STROG, er at eskortere handelskibe igennem Gibraltarstrædet. Opgaven, der er en del af den internationale indsats mod terrorisme, løses under NATOs kommando og udføres i øjeblikket med deltagelse af Spanien, Danmark og Norge i fællesskab. Vi opererer derfor sammen med en spansk fregat af Santa Maria-klassen og norske torpedobåde af Hauk-klassen. Formålet er de danske enheder underlagt NATOs sydlige flådekommando, COM NAV SOUTH, der holder til i Italien, og har det overordnede ansvar for alle NATO-flåde aktiviteter i middelhavsområdet. Formålet med opgaven er at forhindre terror-angreb på handels- og transportskibe, som det der fandt sted mod det franske tankskib Limbourg, ud for Yemen.

Som det næsten altid er tilfældet ved NATO-operationer er de deltagende skibe forerret i en såkaldt Task Group (TG),

under kommando af en Commander Task Group (CTG), der har ansvaret for planlægning og gennemførelse af eskorterne. CTG'en med underlagt stab, leder normalt operationerne ombord på en større enhed – i dette tilfælde den deltagende spanske fregat. Dog blev RAVNEN i starten af juli udsat til at være CTG platform, da fregatten havde fået maskinhavari og ikke kunne deltage. Heldigvis var det en opgave som RAVNEN, på trods af en Standard Flex beskedne størrelse, kunne løse til CTG'ens fulde tilfredshed, og derved vise at det kan en Standard Flex også klare.

Kort efter vores ankomst til Sydspanien fik RAVNEN besøg af COM NAV SOUTH'S næstkommanderende, admiral Jose Romero, der var meget interesseret i at se det danske Standard Flex koncept og høre om dets muligheder. Han fik derfor en meget grundig gennemgang af hele skibet med tilhørende forklaring af flex-konceptet.

I øjeblikket skiftes RAVNEN og VIBEN til at varetage eskorteberejskabet. De dage, hvor skibene ikke sejler eskorte eller øvelsessejlad, ligger vi i havn. Her udføres reparationer og diverse vedligeholdelsesarbejder, genforsyning af brændstof og proviant, samt klargøring til de næste eskorter. På RAVNEN har vi eksempelvis for nyligt været nødsaget til at skifte en dieselmotor, hvilket blev udført med professionel assistance fra den Mobile Logistiske Enhed (MLOG), der har et team af teknikere baseret på basen til støtte for skibenes operationer.

Skibene skiftes til at passe vagtjenesten i havn, og således bliver der på vagtfri dage, hvor

Ravnen og Viben under tæt formationssejlad.

Ravnen tager vand på dækket.

der ikke er eskorter, tid til adspredelse. På RAVNEN har vi eksempelvis indført daglig morgen-idræt for hele besætningen, som på den måde får lejlighed til at dyrke alt den motion som Næstkommanderende har lyst til..... Indtil videre har vi løbet, styrketrænet,

spillet volleyball, basketball, fodbold og ikke mindst beachvolleyball. Sidstnævnte kombinerer en strandtur med lidt motion og er måske derfor besætningens foretrukne idræt.

Ind i mellem bliver der også tid til at se sig omkring i lokalområdet. Den danske styrke er

stationeret i Cadiz, der er en af Andalusens største byer med ca. 160.000 indbyggere. Byens historie går mere end 3000 år tilbage, hvilket gør den til Europas ældste by. Herfra udgik blandt andet nogle af Christoffer Columbus Amerikakspeditioner, og byen har sågar været hovedstad i en kort periode i starten af 1800-tallet. Den gamle bydel i Cadiz er med sine smalle gader, hyggelige pladser og flotte bygninger et besøg værd. På de mange små restaurationer har man rig mulighed for at udforske den sydspanske madkultur.

For nuværende har vi eskorteret omkring 45 skibe igennem Gibraltarstrædet, så vi er efterhånden ved at være stedkendte i området. Det er interessant at tænke på, at der hvor strædet er smallest er der kun 8 km mellem Europa og Afrika. I følge de rygter som vi i ny og næ opsnapper hernede, skulle folk nærmest stå i kø inde i Marokko for at få chancen for at vove livet i forsøget på at nå til Europa og bede om asyl. På en af RAVNENS eskorter fandt vi en lillebitte overfyldt jolle med omkring 30 personer om bord, både mænd, kvinder og børn, der forsøgte at nå til Spanien. Det er utroligt at nogen tør sejle ud i et lille overfyldt fartøj med livet som indsats, og der er ikke meget tvivl om, at langtfra alle, der gør forsøget slipper fra det med livet i behold. Vi Nordeuropæere er nok slet ikke i stand til at forestille os hvilken tilværelse de flygter fra og hvordan nogen vil risikere deres egne og deres børns liv i et spinkelt håb om at få lov til at bo i Europa.

Om en måneds tid er vores togt overstået, og opgaven overlades til andre. Vi kan så sætte kursen hjemover, rigere på erfaringer og oplevelser og i bevidstheden om at vi har løst vores opgave UNDER DANNEBROG.

De bedste hilsner fra besætningen på RAVNEN og "Fregatkaptajnen" Claus A. Wiinholt

TMG Skytter under eskorte.

100-året for indførelsen af trådløs telegrafi i Søværnet

Onsdag den 7. august 2002 var 100-årsdagen for den første brugbare radiokommunikation mellem to danske skibe. I den forbindelse bringer vi denne beretning udarbejdet af Søværnets Taktik- og Våbenskoles, Signalkursus. Historien er uddrag fra underskibsminør L. E. Larsen's dagbog om opstarten.

I slutningen af 1899 begyndte forsøgene med trådløs telegrafering, og indledningsvis lavede man faste stationer.

Næsten alt materiellet var håndlavet, dog fik man visse dele "ude i byen". Det drejede sig blandt andet om isolatorerne, som Københavns Sporveje kunne bidrage med. Afbrydere med kviksølvbeholdere og gnistdæmpere i alkoholbade var eksempler på de bestanddele, som anlæggene bestod af.

Underskibsminør L.E. Larsen beskriver meget omhyggeligt forsøgene og disses fremskridt. I foråret 1900 flyttede

man det ene anlæg over på en pram og sejlede den ud i Øresund.

Samtidig med dette bestiltes nye afbrydertyper fra Siemens i Tyskland. Disse afbrydere var forskellige fra de selvfremlavede, og med disse i opstillingerne begyndte der at komme store fremskridt i forsøgene.

Med baggrund i forsøgene blev der indkøbt 2 radioanlæg fra Siemens. Disse anlæg havde en fast bølgelængde, ca. 250 m, og en sendestyrke på 1500 W. Anlæggene blev installeret i "Herluf Trolle" og "Heimdal" i juli 1902.

Underskibsminør L. E. Larsen var med "Herluf Trolle" og gennemførte afstands- og antagelsesprøve den 27. juli 1902. Prøven forløb ikke godt, og den garanterede afstand på 100 km blev ikke opnået, men på trods heraf, købte Søværnet alligevel radioanlæggene, ikke til fuld pris, men med en dekort på 50%. Man mente godt, at man ved egen hjælp

kunne få anlæggene til at fungere.

Efter tilpasninger og modifikationer sejlede skibene fra Holmen den 7. august for at gennemføre radioøvelser. Skibene lå i kølvandsorden og kunne kommunikere på en afstand af 900 fod.

Pudsning af elektroder og indstilling af relæer og afbrydere bar frugt, og afstandene kunne øges. Sejladsen varede frem til midten af september, og ved afslutningen kunne man få gode forbindelser på afstande over 60 km.

Efter denne vellykkede installation fik Søminekorpset for alvor taget hul på denne nye kommunikationsform.

Elektrisk belysning var ved at blive almindelig i København, og man kunne derfor overtage vagtskibet Sjællands strømbåd. Det var en gammel transportbåd, som var ombygget med en dynamo, der kunne give en passende strøm. Oprindeligt var båden indrettet til transport af hærens artilleri og

heste ved en eventuel landgang. Denne båd blev ombygget med en antenne, og et anlæg blev installeret. Herefter gik flere forsøg i gang og radioanlæg blev installeret i andre skibe.

Underskibsminør L. E. Larsen kom i vinteren 1902-1903 i lære på Vesterbros Telegrafstation, da han skulle under vise matrosunderofficerer i telegrafi. Undervisningen tog for alvor form i efteråret 1903, hvor man oprettede det første kursus i telegrafi og radioanvendelse den 2. november 1903.

Resten er som de fleste ved, historie og nutid.

Der er ikke meget tilbage fra de første år, men det kursus, der blev oprettet, blev det første kursus på Søværnets Radioskole (nu Signalkursus), der stadig er i fuld vigør og forsat har til huse i Gamle Østre Takkeladshus på Holmen - og hvor der stadig gennemføres uddannelse i telegrafi. *UFS/Signalkursus.*

Fregatten Jylland melder "Klart Skib" i foråret 2005

Bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond på 45 millioner kr.

Af S. E. Rønde Olsen

EBELTOFT – Institutionen for Fregatten "Jylland" har igen rundet en stor mærkedag. Arbejdsmarkedets Feriefond har hen over sommeren bevilget 45 mio. kr. til den endelige færdiggørelse af hele fregatområdet.

"Den store donation gjorde mig glad og stolt, idet det betyder, at min drøm om at gøre det hele færdigt er lykkedes. Det har kun været muligt med stor støtte fra brede kredse over det ganske land" siger fregatdirektør Jørgen Pedersen.

Da Fregatten "Jyllands" protektor, Prins Henrik 9. Maj 1983 gav startskuddet til Landsindsamlingen, som skulle give det økonomiske grundlag til fregattens restaurering, troede ingen, at det var starten på et projekt til ca. 220 mill. kr. plus institutionens drift.

"Men vi har haft en enes-

tående opbakning fra brede kredse i det danske samfund" siger Jørgen Petersen og fortæller om pengestrømmen: "Fra privatpersoner er der modtaget ca. 28 mill. kr. i bidrag og medlemskontingenter, og fra firmaer og fonde godt 80 mill. kr. heraf alene fra A.P. Møllers fonde ca. 60 mill. Kr. Entree og fortjeneste ved salg til fregattens besøgende har givet indtægter på godt 90 mill. kr. Arbejdsmarkedets Feriefond har i alt støttet med 56,4 mill. kr. mens tipsmidler, amtskommunale beskæftigelsesprogrammer og kommunale og amtslige tilskud løber op i 11,5 mill. kr.

Fra Fregatværftets start i 1997 har der været værftsindtægter på godt 2 mill. kr.

For de mange penge er der ud over restaureringen af fregatten, foretaget landvinding, bygget tørdokken, etableret havn og bygget et traskibsværft. Her er Fregatinstitutionen selv den største kunde, da værftet har det daglige vedligehold af "Jylland".

Fregathavnen i Ebeltoft anno 2003.

Slutfasen

Med det netop givne tilsagn fra Arbejdsmarkedets Feriefond på et rente- og afdragsfrit lån på 45 mill.kr. vil Fregatinstitutionen gennemføre sidste etape af sine planlagte byggeaktiviteter.

Der mangler stadig nogle beløb til den endelige finansiering, men der føres seriøse forhandlinger, så det forventes, at den resterende del af finansieringen falder på plads i løbet af året.

NYT FRA LANDSKONTORET

København - Landskontoret har over årene fysisk flyttet adresse et antal gange, men opgaverne består, og de udvikles fortsat. Der har, med glæde, kunnet konstateres en udtalt entusiasme fra landskontorets skiftende medarbejdere over mange år. I dag fungerer jeg som kontorets leder, og som aktiv i Søværnet er det selvsagt vanskeligt at være to steder på én gang. Men det er heller ikke nødvendigt. Kontorets to ugentlige åbningsdage sikrer de, for afdelingerne, væsentlige funktioner opretholdt, og kun sjældent er der behov for rådgivning og vejledning. Følingen med 'virksomheden' opnås ved næsten daglig telefonkontakt, hvorved nødvendig gensidig information og rådgivning foregår. Som hovedperson er Eva Iversen ubestridt kontorets drivende kraft - den centrale igangsætter med overblik og ekspertise. Til løsning af kontorets opgaver stiller både Palle Mosegaard (Hillerød afd.) og Hugo Hansen (Flyvevåbnets Soldaterforening) sig velvilligt til rådighed. Netop denne frivillige hjælp er uvurderlig, og den bør påskønnes fra alle sider - i lighed med den tilsvarende hjælp mange erindrere sig fra f.eks. SEP & Bent Hansen (Roskilde) og Kaj Urban (Brøndby). Uden sådanne ildsjæle ville foreningen være ringe stillet.

Som kontorleder erkender jeg, at ikke alt fungerer som i tidligere medarbejders tid. Men da var der - trods alt - heller ikke tale om overenskomstmæssige ansættelsesforhold som i dag, omhandlende bl.a. højeste arbejdstid.

Landskontorets virksomhed er formelt begrænset til 3 x 6 timers ugentligt lønnet arbejde (Eva), og dertil kommer den til stedværende frivillige arbejdskraft. Alle øvrige opgaver løses - selvsagt - af hhv. landsformand, -næstformand, -kasserer og -sekretær. De 3 førstnævnte anvender hver ca. 7-10 timer ugentligt på landskontoret, og for mit eget vedkommende ca. 10-20 timer ugentligt. Alle for at varetage vore mere specifikke og funktionsrelaterede opgaver, herunder udvalgsarbejder. Dertil kommer eksterne bestyrelsesarbejder og repræsentationsopgaver og - rengøring.

"Landskontoret - et væsentligt omdrejningspunkt".

Blandt landskontorets opgaver er:

- registrering af post, der modtages via fax, E-mail og traditionelt postbud - samlet set ca. 20-30 henvendelser pr. kontordag, hvoraf størstedelen kræver besvarelse,
- registrering af nyoptagne medlemmer og ændringer af medlemsstatus,
- generel løbende ajourføring af medlemskartoteket,
- ekspedition, fakturering og (månedlig) forsendelse af indgåede ordrer til 'Slopki-sten',
- uundværlig telefon- og E-mailkorrespondance, der medvirker til at knytte afdelinger og landskontor tættere sammen,
- samt en række øvrige praktiske funktioner.

Alle disse opgaver skal principielt løses inden for en 35 timers arbejdsuge - til næsten 10.000 medlemmers tilfredshed. Det er ikke den nemmeste opgave i verden, men vi gør det så godt vi formår. I den sammenhæng er det glædeligt, at medlemsrelaterede registreringsforhold (optagelse, ændringer og udskrifter) er under omlægning til EDB således, at afdelingsbestyrelserne direkte kan anvende det centrale medlemsarkiv. Pt. er 3 afdelinger med i en testkørsel, der ser lovende ud.

En stor hjælp vil være, at alle henvendelser er velfunderede i håndbøgerne, blanketterne læseligt og forskriftsmæssigt udfyldt, og i det hele taget af basis for henvendelser er klare og utvetydige fra start.

Håndbøgerne er under revision, og forventes senere lagt ud på hjemmesiden med særlig

kodeadgang for de enkelte bestyrelser. 'Håndbog for Afdelingsformænd' vil i den forbindelse ændre titel til 'Håndbog for Afdelingsbestyrelser'.

At landskontoret i sine ekspeditioner begår fejl kan ikke

undgås, men vi gør alt for at minimere dem.

Der er for mig ingen tvivl om, at for at kunne drive et vel-fungerende landskontor i en aktiv forening med fortsat medlemstilgang, kræves mindst én fuldtidsansat medarbejder (37 timer ugentligt) - plus den vigtige frivillige arbejdskraft. Foreningens økonomi kan ikke p.t. finansiere det behov, - det skal blot bringes i stille erindring.

Til almen orientering meddeles, at kontoret altid holder lukket i juli måned, og at der ikke registreres nye medlemmer i december måned af hensyn til årskørslen.

Vedr. landskontorets tilgængelighed henvises til kolofonen på side 2.

Søren Konradsen,
landssekretær.

NYT FRA SØVÆRNET OG MARINEHJEMMEVÆRNET

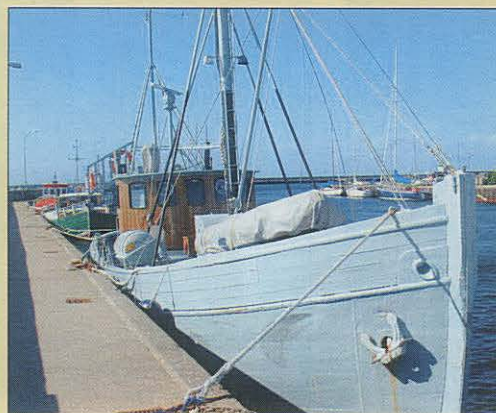
Fartøjsrokade i Marinehjemmeværnet

MHV 64 "Crux" den sidste af de gamle Marinehjemmeværns fartøjer udfaset i Hundested Havn

Hundested - Nu går det hurtigt med fornyelsen af enhederne i Marinehjemmeværnet. Lørdag den 23. august var sidste arbejdsdag for MHV "Crux" der nu lægger ved kaj i Hundested og venter på forlægning til Fredericia. Her bliver fartøjet afrigget og klargøres til en fremtid i det civile miljø.

Ifølge orlogskaptajn Casper Max Larsen, Hjemmeværnskommandoen, afløses "Crux" for en kort bemærkning af MHV 71 "Scorpius".

Allerede medio oktober får Marinehjemmeværnsflotille Hundested så tildelt MHV 810 "Luna", der på nuværende opererer i Østersøen for Marinehjemmeværnsflotille Gedser. Som afløsning for "Luna" får Gedser flotillen MHV 901 "Enø" det første af de nye 901 klasse fartøjer til Marinehjemmeværnet.

MHV 64
"Crux" ligger
nu øde og
forladt ved kaj
i Hundested

Jubilærstævnet 2003

Mange gamle kammerat-skabsbånd genoptaget ved årets jubilæurstævne

Holmen – Ca. 300 jubilærer, gamle gæster, repræsentanter fra Søværnet og Landsbestyrelse, musikere fra Tjenestestedskorpsets Musikkorps samt hjælpere fra Amager, Brøndby og Roskilde afdelinger, satte søndag den 31. august deres tydelige præg på Marinestation København.

Fra tidlig morgen gik hjælperne i gang med den praktiske håndtering af stævnet, der igen i år foregik på Søværnets Officersskole. Imedens kunne Landssekretæren få de sidste detaljer på plads til dagens første ceremoni, kransnedlægningen ved mindestenen for militært og civilt personel af Søværnet faldet i Danmarks Frihedskamp 1940-45.

Kransnedlægningen blev foretaget af tidligere chef for Søværnet (1965-80) viceadmiral Sven Støckel Thostrup (æresmedlem af Danmarks Marineforening og selv 70-års jubilær) assisteret af landsformanden Otto Lichtenberg. I forvejen var der den 29. august lagt krans af Søværnet ved chefen for Marinestation København kommandørkaptajn Bjørn Pedersen og af "Orlogsflåden i Karlskrona 1943-45 ved Godfred Wandel.

Herefter gik det under musikledsagelse af Tjenesteds-korpsets Musikkorps ned til Søværnets Officersskole hvor

Chef for Søværnets Materielkommando, kontreadmiral Niels Mejdal taler for stævnets deltagere.

Mindestenen på Nyholm for flådens faldne 1940-45

Landsformanden og æresmedlem af Danmarks Marineforening, tidligere chef for Søværnet, viceadmiral Sven S. Thostrup har lagt Marineforeningens krans.

Jubilæerne lytter til kontreadmiral Niels Mejdals tale.

selve jubilæumsarrangementet foregik.

Før den officielle fotografering af de forskellige jubilæerhold, var der tale af chefen for Søværnets Materielkommando kontreadmiral Niels Mejdal samt landsformanden.

Gode og tætte bånd mellem Søværnet og Danmarks Marineforening

Landsformanden kunne i sin tale konstatere, at Marineforeningen – der i år selv har 90 års jubilæum – de sidste mange år har stået for jubilæurstævnets afvikling. Samtidig kunne han lykønske Tjenestestedskorpsets Musikkorps med de 55 år. "Der er således meget at fejre i dag, hvor I jubilærer mødte til tjeneste i Flåden" konstaterede han blandt andet og fortsatte. "I er alle indkaldt på tidspunkter, der på den ene eller anden måde har spillet en rolle for udviklingen i det danske samfund i de efterfølgende år. Her mødes alle I, der har haft et fællesskab fra den dag I blev indkaldt til flåden, I der har haft stærke og måske varige minder om en periode i Jeres liv – et varigt minde på godt og ondt. I år kan vi glæde os over at have fire 70 års jubilær, tre 65 års jubilær, 26, 60 års jubilær og ikke mindre end 55. 50 års jubilær, 31, 40 års jubilær samt tre 25 års jubilær". Samtidig udtrykte landsformanden stolthed over den store tilslutning, der viser at man sta-

Der udråbes et trefoldigt leve for bægertager, marinekonstabel Gilbert C. S. Petersen, "Thetis".

Forhenværende værnepligtig i 2. eskadre, Simon S. Jensen, tildeles "Admiral Carstensens Mindebøger" af fungerende taktik- og våbeninspektør kommandørkaptajn Bjarne Waldorf.

Jubilarårgang 1933 og 1938.

Jubilarårgang 1943.

Jubilarårgang 1953.

dig – som man har gjort i 90 år bakker op omkring formålet med stævnet – nemlig det gode kammeratlige samvær.

Admiral Carstensens Mindebøger

Landsformanden Otto Lichtenberg forestod efter talerne sammen med fungerende taktik- og våbeninspektør kommandørkaptajn Bjarne Waldorf uddeelingen af Admiral Carstensens

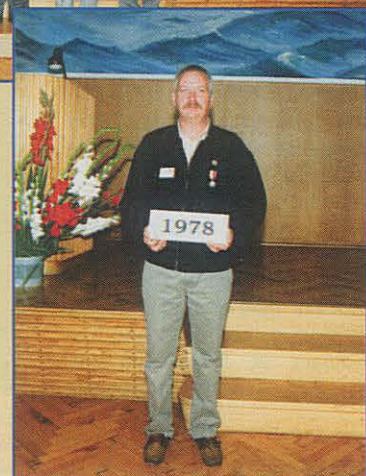
mindebøger. Modtagerne var i år tidligere værnepligtig Simon Stokholm og marinekonstabel Gilbert Christian Sprechler Petersen

Dagen sluttede med en festlig sammenkomst i Søværnets Officersskoles gymnastiksal hvor de mange gæster nød den gode sild og Holmens specielle Biksemad – i dagens anledning med hele to spejlæg.

Fortsættes side 16

Jubilarårgang 1963.

Jubilarårgang 1973. To jubilarer fik forfald i sidste øjeblik.

Marchleder og konferencier i aulaen, formand for København Marineforening, Gerhardt Nørsgaard, overgav efter 13 år på posten jobbet til sin næstformand Leif Larsen. Under jubilararrangementet i Søværnets Officersskole modtog Gerhardt Nørsgaard Marineforeningens gave – et messing-skohorn.

Ved jubilarstævnet mødtes Frank Horn, Keld Pedersen, Verner Hansen, Flemming Lehrmann og Erling Bothe Marstal. De fem var alle sammen på "Heimdal" i 1953.

Tak for sangen

Hans Kongelige Højhed Prinsen besøger Assens Marinestue.

Assens - Der var fornemt besøg i Marinestuen i Assens torsdag den 4. september. Danmarks Marineforenings æresformand, Hans kongelige Højhed, Prins Henrik gæstede ca. 30 medlemmer i forbindelse med at Assens havde royalt besøg.

Kongeskibet Dannebrog blev modtaget af ikke færre end 42 faner og flag med Assens Marineforening og kammeraterne fra Odense i spidsen.

Regentparret overkom en række opgaver under dagens besøg, men Prinsen fik også lejlighed til at slappe af en halv times tid med et glas vestfynsk øl i Marinestuen, hvor han blev modtaget af formanden Ole Julsrud og den øvrige bestyrelse.

Assens Marineforenings Shanty-kor gav tre numre til

bedste under besøget, og Prinsen klappede for efter hvert nummer.

Prinsens afskedshilsen, da han skulle videre i dagens pro-

gram, var da også en løftet hånd, et stort smil og et: Tak for sangen. Senere på dagen gæstede en række frigaster fra Kongeskibet Marinestuen og den 4. september 2003 blev en dag der både indskrives sig i byens og i marineforeningens historie.

Hans Kongelige Højhed Prinsen, æresformand i Danmarks Marineforening, hilser på formand for Assens Marineforening Ole Henry Julsrud

Halløj!

Den nyudnævnte flotille-admiral var lidt bekymret på stabsvognens vegne, da det tegnede til strejke i transportsektoren, så han sikrede sig 300 liter benzin i dunke.

Nu var han jo godt klar over, at det var for farligt at have det stående i garagen og stabskollegaerne skulle også nødtig opdage han forehavende, så han bad sin chauffør – en ung værnepligtig fra Fyn – om at grave benzinen ned i baghaven.

Nogle timer efter kom den unge værnepligtig ind på kontoret: Melder admiralen, at jeg er færdig med at grave benzinen ned, men jeg fik ikke helt fat i, hvad skal skulle gøre med de tomme dunke.

Danmarks Marineforening's julemærke 2003

**Marinehjemmeværnets
MVH 80 "Fænø" er moti-
vet på årets julemærke
fra Marineforeningen**

Brøndby – Selv om skibene efterhånden har 60 år på kølen, er to enheder af MVH 80 klassen stadig aktive i Marinehjemmeværnet.

MHV 81 "Askø" er aktiv ved Vordingborg - flotillen medens MVH 80 "Fænø" er tilknyttet Brøndby - flotillen.

De to enheder i MVH 80 klassen, er de to sidste af en serie på i alt ti minestrygere der tilgik Søværnet i starten af 1940'erne. Den første blev søsat den 4. april 1941 og blev benævnt MS-klassen med skrognumrene MS. 1 – MS. 10.

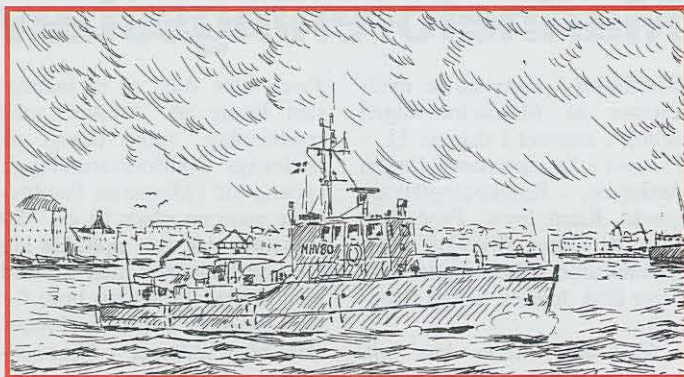
Skibene der havde en deplacement på 70 ton, en total længde på 24,38 m. og en dybgang på 1,50 m. blev tegnet på Orlogsværftet. Fire træskibsværfter i Holbæk, Frederikssund, Svendborg og Korsør stod for bygningen og allerede den

28. august samme år søsattes klassens tiende og sidste fartøj.

Ved besættelsesmagtens aktion mod den danske flåde den 29. august 1943, blev MS. 4 stukket i brand på Holmen og betegnes som det eneste af klassen, som tabt. To fartøjer sænkede på Holmen, og fire blev taget af tyskerne. De resterende tre undslap til Sverige. Af disse påkalder MS.1 sig størst opmærksomhed. Den lå i Skælskør, og da alarmen lød forlagde man til Agersø Havn, hvor skibet undergik en bemærkelsesværdig camouflering som slæbebåd. Med navnet "Sorte Sara" nåede fartøjet til Trelleborg den 31. august.

Efter krigen sejledes de seks erobrede fartøjer tilbage til Danmark, hvor de i løbet af 1945 atter indgik i flådens tal.

Allerede i 1960 overførtes "Fænø" (MS.6), som den første til Marinehjemmeværnet. Med benævnelsen DMH 69 fungerede den som skolebåd ved Marinehjemmeværnsskolen

Slipshavn indtil 1965, hvor den blev overført til Svendborg – flotillen

I midten af 1960'erne tilgik klassens resterende seks enheder Marinehjemmeværnet. I 1973 skiftede "Fænø" station til København, og i 1975 omnummereredes fartøjet til MVH 80, som nu blev den officielle klassebetegnelse.

MS-bådene har indskrevet sig i såvel Søværnets som Marinehjemmeværnets historie på fornemste vis. Deres

mangeartede opgaver har, gennem årene, givet mange besætninger både markante og muntere oplevelser.

Julemærket kan købes i afdelingerne, enten indsat i mapper eller i løse ark. Landskontoret fremsender oplysninger om pris og tidspunkt for levering.

Støt en god sag – brug Marineforeningens smukke julemærke.

Falstringernes Marineforening med på Jubilæumstoget

**Første blev det Vejle, så
Nakskov og i november
1913 fulgte Nykøbing
Falster**

Nykøbing Falster - Efter Danmarks Marineforenings stiftelse i 1913, tog man fra ledelsens side straks fat på at skabe lokalafdelinger rundt om i landet. En af de første agitatorsrejser gik til Lolland – Falster, Fyn med videre, således at vi i disse egne finder nogle af Marineforeningens ældste afdelinger, oplyser Benny Christensen, formand for Nykøbing Falster Marineforening.

Nummer tre i rækken blev etableret den 21. November 1913 i Nykøbing Falster og som det fremgår af den gamle protokol, ankom premierløjtnant i flåden, Ewald fra København, samt kammerjunker Malthe-Bruun fra Nakskov, for at stifte en stedlig afdeling af marineforeningen for Nykøbing Falster og omegn.

På et velbesøgt møde i indu-

striforeningens teatersal holdt premierløjtnanten et foredrag om orlogsmarinen, fra vikingetiden og til vore dage, hvorefter kammerjunkereren fortalte om marineforeningens formål, og opfordrede de tilstedeværende til at melde sig ind i den kommende lokalafdeling.

Heldigvis fulgte mange opfordringen og ved den stiftende generalforsamling, havde man et medlemstal der stærkt nærmede sig 100 personer.

I forbindelse med foreningens 25-år stiftelsesdag, kunne man den 29. august 1938 foretage indvielse af Marinestuen, som medlemmerne havde bygget og indrettet i et byens daværende hoteller, og den blev herefter foreningens samlingspunkt i 50 år.

I forbindelse med foreningens 75-års stiftelsesdag kunne man nemlig foretage indvielse af Orlogsstuen, og flytte de mange værdifulde effekter fra Marinestuen, som fortsat fungerer som værtshus, og til det tidligere havnekontor, som kom-

Nykøbing Falster Marineforenings bestyrelse anno 2003. Fra venstre: Ingvar Nielsen, Benny Christensen, Eivind Ubbesen, Herluf Schnipper, Knud Boesgaard, Hans Christian Larsen, Kurt Stæckmann, Rene Wulff og Jan Brauer.

munen velvilligt havde stillet til rådighed.

Nykøbing Falster afdelingen har det åbenbart med at markere sig i jubilæumsår, siger Benny Christensen. "I forbindelse med foreningens 90-år stiftelsesdag har afdelingen indgået aftale med Nykøbing Falster havn, om køb af de lokaler, som i 15 år har dannet ramme om foreningens aktiviteter, samti-

digt glæder det os meget, at det er lykkedes afdelingen at fastholde et medlemsniveau som da foreningen blev stiftet i 1913" slutter Benny Christensen sin beretning.

Dagen markeres ved en reception lørdag den 22. november 2003 fra kl. 10:00 til 14:00. Arrangementet foregår i afdelingens lokaler Tømmergade 4, Nykøbing Falster.

29. nordiske Soldater- & Marineforeningsstævne 2003

Bornholm - Fem stovte medlemmer af Marineforeningen deltog i stævnet i dagene 11. - 15. juni i Kristianssand: Jørgen Andersen, Ringkøbing/Hvide Sande, Knud Frost, Frederiksberg, Ib Ketler, Brøndby, delegationsleder, Albert Hansen og Peter Birk Jensen, begge Bornholm.

Med F/F 'Silvia Ana' gik turen fra Hirtshals (hvor vi forinden var blevet flot beværtet i Marinestuen) via Kristianssand til Luftforsvarets Skolecenter i Kjevik for indkvartering.

Om torsdagen åbnedes stævnet i stiveste puds med flag og faner. Derefter lagdes krans ved 'Arkivet' - Gestapohovedkvarter og torturkammer under 2. verdenskrig.

Efter andagt marcheredes gennem byen, hvor Ib Ketler gik forrest med flaget, efterfulgt af os fire andre marinere i første geled - det var et flot syn.

Den officielle modtagelse af Kristianssand Kommune foregik på Christiansholmfastningen med kanosaluttering af 'Christianssands Artillerie Compani'.

Om aftenen middag i messen på Skolecentret, og den fortrinlige underholdning blev forestået af et 12-mands sangkor, der udelukkende sang sømandsviser - fint, fint.

Fredag bragte stævnedeltagerne på en fantastisk sejlur med turistbåden 'Morten' i Kristianssands flotte skærgård.

Turen blev fulgt af et interessant besøg på 'Arkivet' med rundvisning, samt besøg på 'Solvangs Civilforsvarsanlegg', sprængt ud i klipperne. Faciliteterne rummer plads til ca. 320 personer, der kan opholde sig her i ca. en måned med alt hvad man almindeligvis har brug for i en skærpet situation. Frokosten blev indtaget i Hjemmeværnets lokaliteter i Marvika (den tidl. flådebase).

Efter aftensmaden fik deltagerne en grundig orientering om Norges forsvar samt om Luftforsvarets Skolecenter i Kjevik. Derpå kammeratligt samvær med go' gammeldaws jazzmusik...

Lørdagen bød på besøg på Kristianssands kanonmuseum 'Batterie Vara'. Kort efter det

tyske felttog i Norge sluttede i efteråret 1940, iværksatte tyskerne en plan om bygning af et stort antal kystartilleribatterier, deriblandt 'Batterie Vara'. Tilsvarende batterier blev bygget i bl.a. Hanstholm for dels at sikre de vigtige skibsforbindelser til Norge, dels at hindre engelske flådestyrker i at trænge ind i dansk-norske farvande, og dels at kontrollere adkomsten til Østersøen. Begge batterier blev udbygget med 38cm kanoner. Dette indslag i stævnet var en særlig stor oplevelse.

Også Hjemmeværnets orientering om deres opgaver, og 'kaping af skib'- demonstration af deres 'læderhalse', var en oplevelse. En kanonbåd, roet af 8 gaster, afgav 4 skud mod et fremmed skib. Kanonbåden før-

Peter Jensen, Bent M. Jepsen, Knud Frost og Jørgen Andersen lægger blomster ved mindestenen for træfningen ved Helgoland 1864

te det største danske splitflag vi nogensinde har set!

Lørdag eftermiddag var der fri manøvre, som vi benyttede til at lægge blomster ved mindesmærket på Kristianssand Kirkegård for de danske faldne i Kampen ved Helgoland, 1864.

Lørdagen rundedes af med festmiddag og afslutningsceremoni, og derpå kammeratligt samvær. Det blev en rigtig god afslutning på dette 29. nordiske stævne, og vi 5 gaster tog hjem om søndagen med en masse gode oplevelser og minder i bagagen. Næste stævne finder sted i dagene 9.-12. juni 2005 i Helsingfors hos Gardens Jægerregiment.

(Forkortet af redaktionen)

Kanonbåd med det danske Orlogsflag agter.

Hvad prangertegnebogen gemte

Sønderborg - Jørgen Brodersen, Sønderborg Marineforening, har genfundet sin farfars gamle prangertegnebog. Blandt gamle pengesedler fra omkring 1. Verdenskrig, fandt han blandt andet denne flotte 50 pf seddel.

Sedlen er fra Rinkenise og er udgivet i den strøm af "nødpenge" der i perioden 1918 frem til genforeningen i 1920 blev udstedt i det daværende Nordslesvig.

Motivet på sedlen viser skruefregatten "Rolf Krake" ud for Alnor i 1864. Jørgen

Brodersen skriver, at "Rolf Krake" affødte en sand rædsel blandt preusserne og at hvis der havde været et bedre kommunikationsudstyr mellem Hæren og Marinen, havde 1864 opgøret måske fået en anden udgang.

Stenen på sedlens bagside, er sat til minde om krigen 1848 og beskriver de første skud 6. april samme år. Mindestenen står stadig i Rinkenise vestlige udkant og kan ses fra vejen til Krusa.

NYT FRA AFDELINGERNE

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Henning Skjoldby
Gyvelvej 16 C 1. TH.
4000 Roskilde
Tlf. 4632 1288

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

Kongens Lyngby - Afdelingen var repræsenteret med flaget ved Danmark Samfundets flagfest i Holmens Kirke i forbindelse med Valdemarsdag oplyser Peter Møller.

Den 7. oktober skal gæsterne igen samles til middag i Marinestuen efterfulgt af foredrag ved orlogskaptajn Per Herholdt Jensen, der skal fortælle om sine mange oplevelser i Grønland. Per Herholdt Jensen er for nylig returneret til Danmark efter sejlads i de grønlandske farvande. På turen har han indsamlet materiale til sin fjerde bog.

Foredragsholderen har tidligere gjort tjeneste ved Grønlands Kommando samt arbejdet ved Grønlands Fiskerilicenskontrol og Skipperskolen i Nuuk. Det skal nok blive en spændende aften slutter Peter Møller.

Roskilde - Omkring 100 personer - alt i alt - deltog i afdelingens fregatskydning den 9. august beretter Kristian M. Pedersen.

Den afgående fregatkaptajn, Ivar Knudsen, blev behørigt modtaget af de 44 skytter, da han i Nimbus med sidevogn ankom til skydningen. Efterfølgende mødte 46 pårørende op til det store kolde bord, hvor de sammen med seks medlemmer fra "Flottans Man" Karlshamm og deres hustruer havde en god og fornøjelig stund.

Efter 324 skud sank fregatten. Ny fregatkaptajn blev Svend Bergen.

Brøndby - Et velbesøgt Bankospil i maj blev Sct. Hansaften fulgt op med 75 personer til egen grillmad beretter Karl G. Momsen.

Der var fin stemning omkring grillen og på banjerne. Bålet måtte aflyses men blev erstattet af fire smukke stearinlys under formanden Gert Larsens "båltale".

I sommerperioden har "tirsdagsholdet" knoklet med alt forefaldent arbejde på "Går-

Inge og Tommy i Brøndby Marineforenings nyistandsatte bar.

Gert Larsen holder "båltale" ved Brøndby Marineforenings Sct. Hansaftens arrangement.

den". Blandt andet er baren - som følge af installering af nyt fadølsanlæg - bygget om.

Tre af afdelingens medlemmer har deltaget i den hollandske Nijmegen March.

Endelig har Brøndby Marineforening fået fremstillet et nyt våbenskjold til minde om Oliver Holst, der den 12. april 2003 ville være fyldt 100 år. Det er så meningen, at der fremover i april vil blive udnævnt et menigt medlem til "årets mariner". Denne titel giver indgravning af navnet på våbenskjoldet, slutter Karl G. Momsen.

Amager - Ovenpå ferien indledtes med motionscykling den 3. august med 15 motionister, der havde en dejlig søndag på Amager. Næste år skal vi være flere. 32 deltog i den efterfølgende skafning i Marinestuen, fortæller Søren Konradsen.

Afdelingens flag var til stede ved Majestætens kransnedlægning i Mindelunden den 29. august, og næstformand, Søren Konradsen, og Ib Ketler

(Brøndby) flankerede viceadmiral Vedel's buste i Orlogsmuseet med flag samme eftermiddag, hvor viceadmiral Sven S. Thstrup, på vegne af 'Vedelkomiteén', lagde krans.

Afdelingen var repræsenteret med én deltager og seks frivillige hjælpere ved Jubilarstævnet d. 31. august.

Den 8. oktober beretter Chefen for Søværnets Minørtjeneste, orlogskaptajn Lars Møller Pedersen, om tjenestens opgaver, planer og personlige oplevelser.

Den 19. oktober medvirker afdelingen i 'Maritim gudstjeneste' i Kastrup Kirke, og dagen derpå deltager de i højtideligheder i St. Magleby og Dragør i anledning af 195-årsdagen for rokanonbådskampen i Sundet Syd mod den engelske fregat AFRICA.

Afdelingens 15-års fødselsdag festligholdes i 'Laden' den 1. november (tilmelding).

Den 4. november afvikles formandsmøde i Marinestuen, og den 13. november besøger afdelingen Frederiksberg Marineforening sammen med Roskilde afdelingen til skydning og bilard.

Der kippes med flaget for tidligere formand, Ole K. Mønster, der fylder 60 år d. 24. oktober.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker
Birger Tykskov
Rosenvænget 13 1. TH.
3600 Frederikssund
Tlf. 47317009/5123 6227
Søllerød, Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

Helsingør - Ud over det kammeratlige samvær i Marinestuen er det småt med aktiviteter i

sommerferieperioden, fortæller Flemming Köppen.

Seneste aktivitet var afdelingens vellykkede Fregatskydning, hvor afgående fregatkaptajn Ib Jensen måtte aflevere "sovsekanden", sablen og de øvrige rangsbeviser til afdelingens multitalent - ham der altid holder den poetiske tale for damerne ved stiftelsesfesten, ham der løj sig til Helsingørmeesterskabet i raffling, ham der, for øjnene af mere end 30 skytter, med et pletskud i krudtkammeret sænkede skuden - Birger "maler" Jacobsen.

Bestyrelsens næste opgave er planlægningen af årets stiftelsesfest. Festen hvor man for et minimalt beløb får et maximalt udbytte, i form af god mad og drikke, dans og underholdning.

Efteråret byder også på ulkeaften og sidst på året afholdes julestue for medlemmer med familie og gæster.

Frederiksværk - Selv med store problemer med teknikken, er det lykkedes afdelingens dygtige kommentator, Erik Brandt, at sende materiale til Under Dannebrog.

Her fremgår det, at fregatskydningen afvikledes fint under Birgers ledelse. Der var opstart i stuen med spirituel hilsen til den regerende fregatkaptajn. På den baggrund trådte 50 velmotiverede skytter an til skydning - (sammen med 20 ligeså velmotiverede kvinder til Korvetskydning).

Selv om ferien i Spanien havde givet et brækket ben, blev det for tredje gang på 27 år Ole Aunfelt der vandt titlen.

10 mand: Skomageren, Jens Mortensen, Islands Falk 1938, Olie Knud, Knud O. Jensen, Kurt Texas, Kurt Christensen samt Triton 1963 har når dette læses deltaget i Jubilarstævnet 2003.

Til slut oplyser Erik Brandt, at vinterprogrammet nu er ophængt i stuen og at der er onsdagsåben.

Hillerød - I juni havde Hillerød Marineforening den traditionrige "Cruise på Slotsøen" i Hillerød. Formanden Hans Otto Hansen, var som sædvanlig skipper på det gode skib "MF. Frederiksborg", oplyser Svend Erik Seindal.

Såvel medlemmer fra De Blå Baretter som afdelingen deltog

i det velbesøgte arrangement. Sejladsen blev traditionsrigt afviklet med fælles spising, bytning af "madder", uddeling af forplejning til dem der ikke havde husket madpakken, samt fællessang dirigeret af afdelingens forfaste forsanger V.P. Heise.

Samme måned gennemførtes besøget til Fly – Teknisk Museum i Helsingør. Gæsterne oplevede her højdepunkter fra flyvningens historie illustreret med mange forskellige flytyper. Disse spændte fra en kopi af Charles Lindberghs "Spitfire of Saint Louis" over danske byggede KZ-fly til nutidens passagerfly.

Afdelingens egen private rundviser, tidligere jagerpilot og instruktør i Flyvevåbnet, senere flyvelærer og luftkaptajn i Sterling Airways, Finn Sylvest Jensen fortalte om de enkelte enheder. Rundvisningen blev ikke ringere af, at Sylvest Jensen selv har fløjet nogle af de udstillede fly, ligesom han kunne fortælle om mange sjove og alvorlige episoder fra hans pilotliv.

Den 22. november fylder Hillerød Marineforening, Birkerød Bakke 75 år. Det fejres med en reception i foreningens midlertidige lokaler på Tormsvej 1, Hillerød. Receptionen foregår fra fire til otte glas (kl. 10:00 – 12:00). Om aftenen er foreningen vært for alle Hillerød Marineforenings medlemmer og ledsagere til festmiddag.

Hundested – Årets fregatskydning blev sammen med Frederikssund og Frederiksværk afdelingerne afviklet den 9. august i bragende varmt sommervejr i Tollerup grusgrav beretter Verner Justesen.

Damerne skød til korvetten medens medlemmerne kunne samle sig om skydningen til fregatten.

Hundested var ubeskeden nok, til at tage alle medaljer fra fregatten. Fregatkaptajn blev således afdelingens formand Ole Aunfelt. Dette har efterfølgende afstedkommet en del hvisken i krogene om korruption. Dette afviser afdelingen dog som rygter spredt af misundelige personer.

Til slut oplyser Verner Justesen, at Marinehusets mødelokaler samt udvendig trappe nu er klar til brug igen og han retter samtidig en stor tak til alle de medlemmer der har givet en hånd med.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker
Edward Jelen
Nankes Plads 2
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

Nykøbing Sjælland – Finn Arneskov fortæller, at aftenfesten i forbindelse med fregatskydningen måtte aflyses på grund af usædvanlig ringe tilslutning.

På den baggrund påtænker bestyrelsen, at holde fregatskydning – som normalt – den første lørdag i september, og på et andet tidspunkt vil man så afholde en sommer/efterårsfest. Punktet bliver taget op på næste generalforsamling.

Med K. B. Sørensens (Kuglen) ihærdige indsats, er skydemærkesalget gået særdeles godt i år.

Knud (tlf-Knud) vil igen i vintersæsonen servere sine læker lørdagsfrokoster. Der lægges ud lørdag den 4. oktober kl. 12:30. Her er menuen karrysild og hakkebøf til kr. 30,00. Resterende datoer og menuer kan læses i "Skibsklokken".

Finn Arneskov fortæller også, at airconditionen anlægget – skænket af Preben Kragelund – fungerer på bedste vis.

Fredag den 17. oktober byder på efterårets første foredragsaften. Det er Ib Ketler der fortæller om sine oplevelser i Kosovo. Der serveres mad inden foredraget, mod betaling og tilmelding i stuen.

Afdelingen kipper med flaget for Jan Kjeldsen, Viborg 50 år den 16. oktober, Jørgen T. Petersen, Nykøbing 60 år den 16. november, Evald V. Christensen, Vig 75 år den 17. november og Gert H. Nørrevang, Nykøbing ligeledes 75 år den 17. november.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marril Christiansen.
Grønsundvej 17. 4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

Møen – Der har været mange tiltag for at genopføre den gamle Havneslot på Havnen i Stege, alt sammen uden resultat.

Nu har Møens Marineforening taget sagen i egen hånd. Afdelingen har taget initiativ til at opføre slottet i skala 1/10, i

nøjagtig kopi efter originaltegningerne.

Efter et halvt år, med mange arbejdstimer af bygmester Visti Lorenzen og Poul Bruun, kunne værket, under stor festivitas, placeres på et solidt fundament på havnen.

Borgmester Knud Larsen, formanden for Teknik og Miljø, Axel Knuthsen, havnefoged Michael Larsen samt en række medlemmer af Møens Marineforening, kunne sammen med en masse tilskuere endelig konstatere, at nu er det gamle Havneslot igen at se på Stege Havneplads.

Arrangementer afsluttedes med en lille seance i Marinstuen hvor der blev uddelt megen ros til Møens Marineforening for det gode initiativ.

Det oprindelige slot var placeret ved kulhavnen, hvor det fungerede som ekspeditionslokale for skibsfarten samt færgerne til København og Kalvehave. På grund af ringe vedligeholdelse blev slottet revet ned i 1965.

Ved afdelingens fregatskydning den 17. august på skydebanen ved Stege deltog 35 skytter. Anstrengelser gav – efter nedskydning af diverse sejl følgende nye titelindehavere: lanternegast, Jørgen Mathis/skud: Arne Jensen, flaggast, Erik

Johansen/skud: Arne Jensen, brandvagt, Benny Rasmussen/skud: Hans Gregersen, vagtchef, Leif Nielsen/skud: Hans Christoffersen, karduslanger, Benny Rasmussen/skud: Visti Lorenzen, banjemester, Hans Christoffersen/skud: Finn Møller, smørstikker, Børge Kops/skud: Hans Gregersen, krudtabe, Bent Lund/skud: Peter Hansen og endelig fregatkaptajn, Leif Jensen/skud: Jørgen Iversen.

Efter skydningen serverede pigerne frokost i Marienstuen. Igen en god dag for medlemmerne på Møen.

Køge – Sommeren over har Marinestuen været godt besøgt på lørdage, enkelte lørdage har op til 30 personer deltaget i selve frokosten medens flere blot har kikket ind og fået sig en lille snak, fortæller afdelingens formand Jørgen E. Petersen.

Den 2. august fik afdelingen besøg af en delegation på 12 personer fra Ishøj Marineforening. Delegationen forærede – under manende ord - en "vejviserblok" som Jørgen E. Petersen lovede ophængt i baren. Gutterne fra Ishøj blev efterfølgende vist rundt i Køge på en speciel marinerundtur "I Niels Juels Fodspor". Et bryllup i Køge Kirke forhindrede des-

Møens Marineforening markerer sig med nyt spændende initiativ.

være gæsterne i at bese kirkeskibene "Christian Quintus" og "Dannebrog".

Den 21. oktober holder kommandør Arne Stighøj Pedersen foredrag i marinestuen om Naval Team Danmarks virke medens der den 27. november er ålegilde samme sted, slutter Jørgen E. Petersen.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943

Bornholm

Rønne – Grill-festen den 9. august var et virkeligt godt arrangement med deltagelse af 60 personer oplyser afdelingens sekretær, Børge Dahl-Mortensen.

Maden, vejret og humøret var helt i top og med afsluttede dans på banjerne, blev det ud på de små timer inden festen fik ende.

Bestyrelsen planlægger sammen med Skipperforeningen en opstramning af Sjøgaardsinjs lokaler. Dette foregår blandt andet ved at foretage en maling i den nærmeste fremtid. Ellers følges arrangementslisten for resten af 2003 slutter Børge Dahl-Mortensen.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Henri A.L. Holm
Elmevej 17
4900 Nakskov
Tlf. 5495 9182

Nakskov, Nykøbing Falster

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester
Børge Ferning
Lærkeparken 19
5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395

Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

Svendborg - Den 7. juli sejlede 10 mand ud med Kommunens museumsskib, sejljagten 'Viking', for undervejs på en tur mellem øerne at forsøge at pudse messingbeslagene op, fortæller Kurt Kaysen, og han fortsætter.

"Ved Svendborgs store arrangement for klassiske sejlbåde og vetereranskibe, Classic Week, i uge 29 deltog afdelingen med mandskab på havnen og i ledsagebåde.

Som led i 'Classic Week',

repræsenterende Svendborgbyggede skibe, ankom Y-kutterne 'Romsø' og 'Vejrø' den 17. juli, og besætningerne var inviteret på besøg i Marinestuen.

Den 18. juli deltog en snes medlemmer og ledsagere i paradesejls gennem Sundet om bord i S/S Skjelskør, hvor vi mødte medlemmer af Roskilde Marineforening som besætning.

Den 3. august cyklede 36 gaster og ledsagere 40 km rundt på Tåsinge, med passende stop undervejs, for at bade, spise frokost og i øvrigt opretholde væskebalancen.

Det var en succes at køre for os selv, til forskel fra deltagelse i den officielle 'Tåsinge Rundt' sammen med 3-4000 andre cyklister, som vi ellers har gjort i mange år.

Den 10. august var det tid for den årlige tur med 'Viking' til en nabo afdeling. I år skulle det igen gå ud over Marstal. Der var større tilmelding end 'Viking's kapacitet rådede over, så 'Caroline S.' var kaldt hjem som supplement. I alt 29 mand fra de to skibe blev flot modtaget af kammeraterne i Marstal, og der var rigeligt med skipperlabskovs til de sultne gaster.

Efterårets og vinterens aktiviteter er under planlægning, følg med på opslagstavlen og i næste kvartalsblad, som udsendes omkring 20. september.

Reservér lørdag den 1. november til efterårsfesten og lørdag den 6. december til julefrokost.

Vores unge medlemmer påregner igen at afholde et 'junior-møde' i Marinestuen: lørdag den 8. november" - slutter Kurt Kaysen sin rapport fra det sydfynske.

Endelig kipper afdelingen med flaget for, Erik Bach, 75 år den 20. oktober. Arne Jensen, 60 år den 16. november

Svendborg Marineforenings udflugt til Marstal foregik blandt ombord i "Viking".

Odense – Æresmedlem og tidligere mangeårige bestyrelsesmedlem, skibsmægler Thomas Jessen er gået fra borde, 84 år gammel, oplyser Lasse Bach Pedersen. Odense Marineforening deltog talstærkt med foreningens flag ved bisættelsen.

Ud over diverse kammeratskabsaftener har bestyrelsen deltaget i det succesrige sendemandsmøde i Esbjerg.

Turen til Romsø den 25. maj blev aflyst på grund af dårligt vejr. Samme skæbne overgik flagets fest i Den Fynske Landsby. Her kom plan B så på banen. Igen i år startede Odense Marineforening arrangementet med flaghejsning og første vers af "Kong Christian". Amtsborgmester Jan Boye overrakte her efter flag og faner i styrtende regnvejr – Hjemmeværnsorkesteret spillede et enkelt nummer, hvorefter afdelingen blev bedt om at gøre klar til nedhaling af flaget, så festen kunne slutte – kort efter holdt det op med at regne -.

Bestyrelsen bød efter flagnedhalingen på snitter og øl til de 14 fremmødte medlemmer.

Et planlagt besøg i august af adoptionsskibet "Vædderen" blev flyttet til et eventuelt senere tidspunkt på året.

Ellers er det der optager bestyrelsen mest, kommunens fremtidige planer for Marinestuen. Læs herom på tekstsiderne.

Assens – Selv om sommeren er tiden hvor man normalt slapper af, har Assens Marineforening ikke ligget på den lade side, fortæller Finn Ekkelund.

Marinehusets nye baghus med mødelokale, depotrum og kontor, er sammen med en lille udendørs terrasse nu færdiggjort.

Den 14. august overdrog

Assens Marineforening officielt en skibsskrue fra motortorpedobåden "Willemoes" til Assens Kommune. Skruen har nu fået en hædersplads foran byens nye rådhus.

Ifølge Fyens Stiftstidende blev skruen leveret med både sang og musik fremført af lokalafdelingen. Efter tale af formanden Ole Julsrud og borgmesterord fra Hans Ole Hansen blev der serveret champagne, øl og chokolade i den nye byrådssal.

Fregatskydningen den 16. august fik en behørig opstart med modtagelse af den afgående fregatkaptajn på honnørkajen. Med Willemoesgarden i front gik det efterfølgende til marinestuen hvor morgenkaffen blev indtaget.

Efter en lang dags skydning og grillfest kan Eduard Hansen i det kommende år smykke sig med titel af ny fregatkaptajn i Assens Marineforening. Endelig har viceadmiral Jørgen Bork, på den første kammeratskabsaften den 9. september, holdt et levende foredrag om sin tid i søværnet og om fregatten "Peder Skram".

Afdelingen kipper med flaget for Per Edwin Edelfsen, 60 år den 7. oktober. Gunnar Hollister, 80 år den 8. oktober og Bent Erik Lauritsen 60 år den 12. oktober.

Nyborg – Også Nyborg har afholdt fregatskydning. Det skete den 28. juni på Marinehjemmeværnets Slipshavn i dejligt sommervejr. Måske har vejret haft en positiv virkning på skytterne, i hvert fald tog det under tre timer at nedkæmpe fregatten. Det fortæller Karl-Erik Sørensen og han kan også fortælle, at der i de tre timer indgik 20 minutters frokostpause.

Den ramponerede fregat tages i øjesyn på Slipshavn

Sidste års fregatkaptajn, Niels Ries åbnede skydningen og seancen afsluttedes med kåring af den nye titelindehaver Arne Bæk.

Ved den efterfølgende aftenfest fik Pia Johnsen, Peter Wrang Vind, Jesper Jensen, Poul Boas Pedersen, Max Jensen og Sonny Rasmussen overrakt Danmarks Marineforenings emblem. Aren Rosenvold fik 25 års tegnet.

I uge 28 fik huset installeret strømtavle, nyt komfur med oven og emhætte.

Endelig svinger afdelingen med huen for Jørn Møhl, 80 år den 13. oktober, Søren Oest Jacobsen, 50 år den 25. oktober, Edda Riiser, 50 år den 28. oktober, Henning Granhøj Rasmussen, 60 år den 2. november, Allan Erik Petersen, 75 år den 17. november, kasserer Jørgen Rasmussen, 80 år den 29. november og endelig Tage Kim Nielsen, 50 år den 6. december.

Faaborg – 34 medlemmer og ledsagere deltog i Faaborg Marineforening udflygt den 3. maj til Langelandsfortets Marinemuseum, oplyser Flemming Mortensen

Efter rundvisning på museet gik turen videre til Rudkøbing Marineforening. Rudkøbing har til huse i et dejlig lille hus og her hyggede deltagerne sig sammen med kollegaerne fra Langeland med formand Kaj Larsen i spidsen.

Over Valdemar Slot gik turen så til Svendborg Marineforening, der stod klar med en lækker buffet. Faaborg folkene siger tak til såvel Kaj Larsen som Kurt Kaysen.

Den 17. maj 2003 blev to nyrenoverede kanonlavetter sat i stilling i Voigts minde ved Langelinie i Faaborg. Begivenheden blev efterfølgende fejret ved et arrangement den 7. juni i Marineforeningen. Ud over servering af "kanonbuffet" holdt Ole Hansen, der har forestået kanonreoveringen, et spændende foredrag om emnet.

Endelig havde afdelingen sommerudflugt til Korshavn den 2. august. Turen foregik ombord på fiskekutterne "Hajen" og Skjoldnæs". Det gastronomiske højdepunkt på udflygten var stegte ål med diverse, slutter Flemming Mortensen.

Afdelingen kipper med flaget for Kim Neergaard og Henning Jørgensen der fyldte rundt henholdsvis den 20. august og 16. september

I øvrigt efterlyser medlem af Faaborg Marineforening, Bent

Disse to flotte kanonlavetter, står nu i Voigts Minde ved Langelinie, Faaborg.

Holmegaard Jensen, oplysninger om dengang Søværnets Vagtkompagni stod vagt på Amalienborg. Bent husker det var i forbindelse med gardens jubilæum og han mener det var i 1958. Er der nogle af Under Dannebrog's læsere der har oplysninger om dette emne, må de gerne kontakte redaktionen på telefon 86600488

Kerteminde – Ud over at afdelingen har holdt fregatskydning i september, har der ikke været noget på programmet siden 7. april skriver Jørgen Jørgensen. Han gør dog opmærksom på, at marinestuen har åben hver lørdag og søndag fra kl. 10:30 til 13:00.

Kerteminde vil også svinge huen for en række runde og halvrunde fødselarer. 50 år, Preben Ernst, Søren Abbenæs, Poul Erik Petersen, Bent Geilser og Lars Ole Valsøe. 60 år, Preben Pendorf, Jens Jørgen Rasmussen og Carsten Rasmussen. 70 år, Hans Erik Sørensen. 75 år, Erland Skov Jørgensen og Leif Thomsen. 80 år, Jens Arne Christensen. 85 år, Poul Jørgensen og endelig 90 år, Kai Otto Henriksen.

Ærøskøbing – Sommeren startede godt for medlemmerne af Ærøskøbing Marineforening fortæller formand Kurt Jensen. Sidste lørdagsåben inden ferien var godt besøgt med efterfølgende stor omsætning i baren.

Afdelingens kræmmermarked den 14.- 15. og 16. juni blev som tidligere år en stor succes. Markedet bliver afholdt på Skolegården midt i det smukke Ærøskøbing og kræmmerne kommer igen år efter år. Selv om restaurationen er forpagtet ud til en af byens restauratører, kræver arrangementet opbakning fra afdelingens medlemmer og det gør de med glæde.

Pigerne står for det populære

"Pandekagehus", hvor de tykke "Ærøpandekager" går som varmt brød. Kurt Jensen oplyser, at hele arrangementet får stor opbakning fra de kommunale myndigheder, lokalbefolkningen samt ikke mindste turisterne, hvoraf mange for øvrigt er medlemmer af Danmarks Marineforening, hvilket giver en del god snak.

Den 8. august var der så medhjælperfest i de til kræmmermarkedet indkøbte tre stk. 4x4 meter telte. Det blev et brag af en fest, hvor 22 af de 60 gæster kom fra Marstal Marineforening. Efter spisning var der dans på banjerne til langt ud på natten.

Medio september har afdelingen med ca. 20 mand besøgt Assens Marineforening.

Der kippes med flaget for, John Chr. Weisher, 60 år den 3. oktober, Carl-Kristian G Harsbo, 60 år den 29. oktober, Poul Gundtoft, 70 år den 15. november samt Bent Rojlund, 70 år den 26. november.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

sektionsschef, Kurt E. Larsen, Heimdalsvej 3, 6100 Haderslev
Telf. 74 52 78 41
e-mail: t-k-larsen@get2net.dk
Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia, Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

Fredericia – En smuk tanke blev til virkelighed da Marinehjemmeværnet, Fredericia Havn og Fredericia Marineforening samarbejdede om 6. juli festlighederne i byen, oplyser Ejgil Bisbjerg.

Marinehjemmeværnet og havnen skulle stå for opsætning af telt med borde og stole, medens Fredericia Marineforening stod for frokost og udskænkning til de ca. 100 deltagere.

Selv om det var et stort arrangement, fik de kulinariske

eksperter, Poul Erik og Henning, megen ros for den flotte frokost med de mange lækkerier.

Marineforeningens flag var flot repræsenteret i det store optog, der er optakten til de mange begivenheder der udspringer sig i Fredericia i forbindelse med 6. juli festlighederne.

Deltagerne fra de tre organisationer bag det maritime islet spør, at det fremover bliver en fast del af begivenhederne den dag.

Selv om alt gik som det skulle, er bestyrelsen efterfølgende enig om, at næste år skal der mere bemanding på.

Næste store opgave for Fredericia Marineforening, er afholdelse af 85 års jubilæum for afdelingen den 14. november 2003.

Sønderborg – Hendes Majestæt Dronningens og Hans Kongelige Højhed Prinsens årlige ophold på Gråsten Slot, giver et højt sommeraktivitetsniveau i Sønderborg Marineforening, fremgår det af sekretær Jørgen Brodersens rapporter.

I år har afdelingen fulgt op på de succesfulde virksomheds- og seværdighedsbesøg for "Dannebrog's" besætning, der siden 2001 har været et fast programpunkt.

Med udgangspunkt fra Marinehuset gik udflygten i år til Nordals, hvor der blandt meget andet var besøg på Danfoss, Danfoss Museet og Teknorama samt Nordborg Rådhus. Efterfølgende gik turen – med borgmester Jan Prokopek Jensen som en spændende fortæller - rundt i det smukke landskab i Nordborg Kommune. Arrangementet omfattede også besøg i Kvickly, Nordborg med "Sønderjysk brøtort" samt dagen efter besøg på Dybbøl Banke. Afdelingen takker Georg Meister, Danfoss, borgmester Jan Prokopek Jensen, brugsuddeler Jan Moberg Pedersen samt bryggeriet Fulgsant for støtte til arrangementet.

Ellers har Sønderborg Marineforening været besætningen på "Dannebrog" behjælpelig med at få arrangeret mange forskellige tiltag under opholdet i det sønderjyske. Skibet lå til kaj i Sønderborg fra den 20. juli til den 4. august, så der har været nok at se til. Blandt andet har afdelingen formidlet kontakt mellem skibet og Sønderborg Kommune. På den baggrund var marineforeningen med til kommunens officielle modta-

gelse af skibets seniorofficerer, med efterfølgende frokost på rådhuset.

Før de travle dage med "Dannebrog" var der tid til "Aktiv Maritim lørdag". Dette arrangement er nu lavet til en én-dags begivenhed og fandt sted den 21. juni fra kl. 09:00 til kl. 17:00. Sønderborg Marineforenings bidrag til festen - der har otte maritime foreninger og klubber fra "Verdens Ende" som arrangører - var tilstedeværelsen af marinefartøjerne

"Romsø" og "Vejrø" samt en Lynx helikopter fra Søværnets Flyvetjeneste i Karup.

Sct. Hans arrangementet den 23. juni, med garnisonskommandant, oberstløjtnant J. P. Rasmussen som båltaler blev, på trods af den megen regn også en hyggelig dag for Sønderborg Marineforening.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinae Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586
Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

Ribe – Jørn Petersen, Ribe Marineforening fortæller, at afdelingen søndag den 15. juni afholdt den traditionelle fregat-skydning.

Skydningen var den 30 i rækken og startede kl. 09:15 med, at de fremmødte medlemmer i bus kørte ud for at afhente sidste års fregatkaptajn, Søren Pedersen på hans bopæl. Efter morgenmad hos den gamle fregatkaptajn, gik turen tilbage til marinestuen hvor flaget blev hejst og skydningen begyndte.

De 20 medlemmer kunne under Erik Davidsens kyndige ledelse afgive de 439 skud der i sidste ende førte til, at næste års fregatkaptajn lyder navnet Jørn Petersen. Under skydningen sørgede Bent Mouritsen og Per Hansen for ammunition og lading, medens Finn Silber forestod salg af lækende drikke.

Øvrige delresultater: Galion/Jørn Petersen, Roret/Søren Petersen for Mogens Haugaard, Bovsprydet/Søren "Fritid" for Søren Søndergaard, Krydsmasten/Erik Davidsen, Formasten/Søren "Fritid" for John Garp, Stormasten/Jørn Petersen.

Under den efterfølgende spising var der præmieoverrækkelse inden flaget blev hølet ned. En god dag for Ribe Marineforening slutter Jørn Petersen.

Sidste års fregatkaptajn i Ribe Marineforening, Søren Pedersen (th.) overrækker den nye fregatkaptajn, Jørn Petersen Weisstues vandrepokal som bevis på, at han er ny fregatkaptajn 2003. (Foto: Bent Mouritsen)

Esbjerg – Esbjerg Marineforening har nu efterhånden overstået årets Sendemandsmøde, fortæller sekretær Erik Lassen Sørensen.

Afdelingen kan med en vis stolthed, se tilbage på et godt arrangement, hvor programmet blev overholdt og tingene fungerede som planlagt. Der er kommet mange positive og varme tilbagemeldinger, hvilket styrker troen på, at det var et godt arrangement. Økonomisk hang tingene sammen, med et mindre men pænt overskud.

Esbjerg Turistkontor, Esbjerg Politi, Scandlines, Hjemmeværnet med flere har som afslutning på sendemandsmødets arrangementer været til frokost som tak for god indsats.

Ved Esbjerg Festuge i ugerne 32 og 33 var afdelingen aktiv deltager med åbent hus og musik på kajen foran foreningens bygning, samt udstilling om Danmarks Marineforening på Torvet.

Lørdag den 23. august har der været udflugt til Flyvestation Skrydstrup medens der den 12. september var sommerfest med god tilslutning.

Ulkeaften i oktober byder på brunkål med diverse tilbehør samt forevisning af filmen "Martha".

Til november kommer museumsdirektør på Esbjerg Fiskeri-museum, Morten Hahn-Pedersen og fortæller om kvinderne bag de stolte sømænd samt livsvilkårene i sejlskibenes tid. Året slutter behørigt med julefrokost den 6. december og julekom-sammen med gløgg og æbleskiver sidste lørdag inden jul. Dette arrangement er for alle medlemmer inklusive børn, børnebørn og oldebørn med flere.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Vejlegade 8^{et}.
8000 Århus C
Tlf. 8612 6846

Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

Ebeltoft – Aktiviteten i Ebeltoft Marineforening har været stor i sommer, og stuen har ikke været lukket. Der har som sædvanlig været lørdagstræf med god tilslutning så at sige hver gang. En effektiv lille skare af frivillige m/k-medlemmer – man kan fristes til at sige "Tordenskjolds Soldater" har frisket Marineforeningens bygning ved Havnen op ude som inde. Der er malet og repareret, vasket gardiner, pudset sølv og mes-

Foto 1: Fabriksbesøg – 2: Flagparade på kajen – 3: og reception på Sønderborg Rådhus er nogle af de mange aktiviteter der denne sommer er foregået i Sønderborg Marineforening.

sing, ligesom Mastekranen i gården har fået en "overhaling". Derudover har kassereren Bjarne T. Jensen nu fået sit eget kontor i sidebygningen. Et dejligt kontor med smukt inventar. I stuen er der for nogen tid siden kommet nye borde og stole, mens de ældre borde og stole er blevet "udrangeret".

Mange medlemmer er dumpet ind i stuen – ikke mindst i sommervarmen og nydt en veltillavet frokost med en kold øl, sild eller snaps. Og så har der været besøg af medlemmer fra andre Marineforeninger landet over. Således har mellem 50-60 medlemmer fra Lemvig og Skive MF været på besøg i forbindelse med en rundtur på Fregatten "Jylland". Det samme gælder for 70-80 medlemmer fra Hals og Hirtshals MF. Der var tale om gode sociale samvær (og frokost) i selskab med Ebeltoft-foreningens medlemmer. Og Ebeltoft-formanden Chr. Koudal udtaler sin glæde over besøgene, der er med til at styrke sammenholdet i afdelingerne imellem.

Traditionen tro havde pens. orlogskaptajn Henning Olsen – Missil Olsen – og frue inviteret til den årlige grillaften på lystgården på halvøen Helgenæs. Arrangementet var for medlemmer med ægtefæller og børn. Alle nød aftenen i de smukke omgivelser. 6. september var der indbudt til den årlige fisketur med de gode medlemmer Erlan Otte og Kurt Nielsen. Der blev dystet om "Torskepokalen" og "Merko-pokalen!". 10. september gik turen til Viking Gummibådsfabrik i Esbjerg.

Havfruene, dameafdelingen under Marineforeningen, har været på besøg hos modeforretningen Madam Thrane i Femmøller. Der har også været afviklet en grillaften i Marinegården med godt vejr og en god stemning. I august var der tur ud i det blå, hvor den medbragte kaffe og kage blev nydt.

Randers – K. E. Bülow oplyser, at afdelingen i skrivende stund arbejder med det nye vinterprogram.

Ellers svinges huerne for skyttelavets formand Gunnar Kristensen, 50 år, Søren Weitemeyer, 60 år, Egon Bjørnholt, 75 år og Svend Westergård ligeledes 75 år.

Århus – Lørdag den 21. juni var det igen tid for Århus Marineforening til den årlige sommerudflugt med damer. Denne gang gik turen til Svendborg. 65 personer mødte op ved

Musikhuset for at drage til det østfynske. Efter behørig ophold undervejs, med forplejning fra Ceres, blev frokosten indtaget i den Private i Svendborg.

Det efterfølgende besøg på Svendborg Navigationsskole var en stor oplevelse. De besøgende fik en populær gennemgang af skolens undervisning med indblik i tekniske installationer, der i dag skal til for at uddanne søfolkene til navigatører.

Fra navigationsskolen gik det til Svendborg Marineforenings indbydende og flotte lokaler tæt ved havnen. Her prøvede nogle af århusianerne afdelingens specialitet, en klar genstand fra en ikke kendt flaske, stærk men god.

Aftensmaden blev også indtaget hos den Private, hvorefter turen – ad smukke veje op til motorvejen – gik tilbage til Århus. Her ankom selskabet ud på aftenen efter en dejlig og udbytterig tur.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Feberbanen 20 st.
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 2677

Skive, Lemvig, Ringkøbing, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

Glyngøre – J. Th. Carlsen fra Glyngøre Marineforening, har et par problemer han beder Under Dannebrog hjælpe med at få afklaret.

Selvfølgelig er det ikke – som skrevet i Under Dannebrog nr. 4/2003 – en gammel altertavle afdelingen bruger til at forevige de forskellige fregatkaptajner foreningen udnævner gennem årene, det drejer sig selvfølgelig om en gammel præstetavle. Tavlen blev i øvrigt fundet under oprydning på loftet efter overtagelse af huset for seks år siden. Sognepræst ved Glyngøre Kirke, Susan Aaen ville gerne have tavlen overdraget til kirken og afdelingen tilbød så at bytte med kirkeskibet, det blev ikke til noget, så nu bruges præstetavlen altså i foreningen.

Glyngøre Marineforening beder også om hjælp til følgende: Afdelingen har modtaget forskellige effekter fra en afdød mariner. Blandt andet et marinemærke i lighed med Danmarks Marineforenings tegn med krone – M og anker. Mærket som er kommet i Glyngøre Marineforenings varetægt har krone hvorunder der står: LAF.

Er der nogle der kender til et sådant mærke, må man gerne kontakte redaktionen på telefon 86600488.

Den 15. august har afdelingen holdt grill-aften på parkeringspladsen og endelig er der Ulkeaften medio november. Her serveres de traditionelle gule ærter, i år tilberedt af to erfarne skibskokke/hovmestre.

Morsø – På foranledning af Morslands Historiske Museum har Morsø Marineforening i samarbejde med Bombebøssen, Sømands Forening og Lions Club, hen over august og september forestået en tiltrængt renovering af Mindeankeret for omkomne danske søfolk – med hjemstavn på Limfjordsøen – i Handelsflåden gennem de to verdenskrige.

Det var Morsø Marineforening der i 1953 fik foranstaltet etableringen af Mindeankeret. Den 29. august 1953 blev ankeret indviet under stor opmærksomhed fra det omgivne samfund.

Selv om den daværende borgmester Axel Ivan Pedersen (S) lovede, at kommunen for fremtiden skulle vedligeholde mindemærket, var det efterhånden i en noget miserabel forfatning – derfor den nye renovering.

Begivenheden bliver senere markeret ved et pressearrangement.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer
Carl Frede Haugaard
Danmarksvej 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Frederikshavn – Afdelingens sommerudflugt foregik – som det sig hør og bør for søens folk – til søs. Det oplyser Carl Frede Haugaard.

Sejlskibet foregik på Limfjorden ombord på det gode skib "Hornfisken". Afgangen skete fra Honnørkajen i Aalborg og vestud omkring Egholm og retur. På hjemvejen lagde skibet til ved Aalborg Marinestue, hvor der var skafning.

Under kongeskibet "Dannebrog" uofficielle besøg på Flådestation Frederikshavn, med regentparret ombord, var formanden Knud Erik Qvick inviteret med. Ifølge samme Qvick, var han for en gangs skyld ikke særlig kvik.

Følgende udspandt sig ombord: Qvick stod pludselig ansigt til ansigt med Hendes Majestæt. Dronningen: "De har

måske også været her længe"? (Majestæten tænkte selvfølgelig på tjeneste i Søværnet) Qvick: "Nej – jeg kom her ligesom de andre kl. halv otte" – Den ville han gerne havde gjort om.

Skagen – Skagen Marineforening deltog som aktiv medhjælper ved det årlige MC Træf i byen. Baggrunden for at afdelingen går ind i et arrangement der ligger uden for foreningens normale virke, er de gode økonomiske afkast træffet hvert år giver til de foreninger der giver en hånd med. Og da kassereren gerne ser et 2003 regnskab med fremgang, stillede bestyrelsen op.

På sommeraktionen den 28. juli var 106 effekter under hammeren. De 150 fremmødte – heraf ca. 80 % turister – blev af aktionarius Nibe-Hansen ofte lokket til at give lidt mere for effekterne end de oprindelig havde satset på. Den høje temperatur i stuen gav en positiv afsmittende virkning på barsalget.

Afdelingen kipper med flaget for Mogens G. Jørgensen, 60 år den 4. oktober samt Johannes Terpet, 75 år den 5. oktober.

Nibe – Søndag den 17. august samledes 30 gaster fra Nibe Marineforening og 20 fra Aalborg Marineforening på torvet i Nibe for at deltage i den årlige fregatskydning, oplyser Axel Mortensen.

Efter en streng inspektion – med kanonsalut, trommeslagere og de to afdelingers flag på gårdspladsen ved Johns nedlagte landbrugsejendom – kunne deltagerne sætte sig til et vel-dækket morgenbord i samme ejendoms lade.

Herefter gik det i bus tilbage til Nibe. En lumsk revle i havneområdet gjorde, at truppen måtte fortsætte transporten til Marinestuen til fods dog med flag og trommeslagere i spidsen.

Før skafningen gik det trægt med diverse nedskydninger. Men efter de pandestegte Nibeål kom der mere gang i sagerne. Resultatet af anstrelgelserne blev: Bovsprydet/John "Lundby" Jensen, Nibe, Roret/Jens Chr. Pedersen, Aalborg, Gallionen/John Jensen, Nibe, Fortoppen/Charley Pedersen, Aalborg, Krydstoppen/Jan Zaar, Nibe, Stortoppen og mester-skytte/Erik Pedersen, Aalborg. Ny fregatkaptajn blev Jørgen Mogensen, Nibe, der omgående kvitterede med en omgang, en populær beslutning.

Aalborg – Sekretær Per Jacobsen beretter, at afdelingen har holdt sommerpause. Dog har stuen som sædvanlig været åben om søndagen. Herudover har der hen over sommeren, været en del besøg af østeuropæiske flyverofficerer der har opholdt sig på Flyvestation Aalborg, med henblik på deltagelse i internationale inspektioner i dansk lufttrum.

Den 28. august var efterårets første aktivitet et fyraftensmøde i samarbejde med Aalborg Marinemuseums Venner. Programmet var visning af Forsvarets TV fremstillede film om "Den 29. august", omhandlende flådens sænkning. I skrivende stund er det ikke afgjort hvem der bliver fregatkaptajn den 7. september hvorimod det er klart at "konsul Stühr's Mindebæger" uddeles på Ulkeaften den 2. oktober. I øvrigt henviser Per Jacobsen medlemmerne til at tjekke det udsendte halvårsprogram.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Allan Idd Jensen
Postboks 187
3900 Nuuk · Grønland
Tlf. +299 32 1366

Egedesminde, Godthåb

Marinekalender 2004

Orlogsmuseet præsenterer, i samarbejde med forlaget Ådalen og Dansk Militærhistorie, www.milhist.dk, et nyt tiltag. En marinekalender for år 2004. Kalenderen viser tretten flotte fotografier af flådens store enheder fra perioden 1878-1943 og indeholder en række af søværnets vigtige mærkedage. Den er i A3-format og koster 100 kr. plus forsendelse. Den kan bestilles via Orlogsmuseet; Ovengaden Over Vandet 58, 1415 København K., www.orlogsmuseet.dk. Email: Info@orlogsmuseet.dk. Tlf. 32 54 63 63 / Fax. 32 54 29 80

Mindeord

Fra Hillerød Marineforening har vi modtaget følgende mindord.

Martin Høier er ikke mere; en god kammerat er gået fra borde. Martin Høier er død, 81 år gammel, efter et indholdsrigt liv med familie, venner og arbejde. Først efter 40 år til søs på de store have sluttede han karrieren, de sidste mange år i rederiet A. P. Møller.

Martin var af årgang "39" og han blev i 1979 medlem af Hillerød Marineforening. Hans arbejde på landjorden blev i Hillerød og det gav ham en daglig og varig omgang med kammeraterne her.

Martin var en principfast og ordholdende kammerat; det vidner mange års bestyrelsesarbejde i Hillerød Marineforening om.

Martins og Marthas gode humør, humor og kammeratskab har ofte, ved festlige lejligheder i foreningen, givet stemningen en ekstra tand

Martin vil af os alle blive husket som en god kammerat, altid hjælpsom og beredvillig når der skulle tages fat.

Æret være Martin Høiers minde.

*Hillerød Marineforening,
Birkerød Bakke.*

Dødsfald:

Fra Ole Julsrud, Assens Marineforening har vi modtaget følgende mindeord:

Assens Marineforenings æresmedlem, Jørgen Mangor er gået fra borde den 30. juli 2003. Jørgen blev indmeldt i 1973, og har siden været et skattet medlem, som troligt mødte frem til foreningens arrangementer.

Ligeledes har Jørgen stået for vores billedsamling og udsmykket marinestuen. Jørgens store hobby var modelskibsbygning. Dette har foreningen nydt godt af blandt andet med en fin model af "Willemoes".

Jørgen vil blive savnet for sit gode kammeratskab og sin store hjælpsomhed.

Æret være Jørgen Mangors minde.

Æresmedlem død

Fra Ebeltoft Marineforening har vi modtaget følgende mindeord:

En kendt Ebeltoft-borger, autoforhandler og musiker Børge Møller, er død på Plejehjemmet "Toftevang" i Ebeltoft. Han blev 86 år

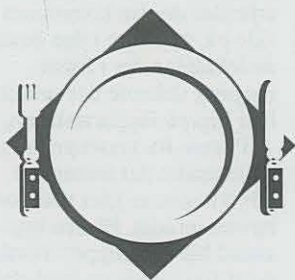
Børge Møller var fra Hobro-egnen, men boede det meste af sit liv i Ebeltoft, hvor han sammen med faderen og en bror drev autoværksted. Musikken havde også hans store interesse og sammen med en bror Erik Møller spillede de gennem mange år til dans rundt på egnen. Han var gennem mange år aktivt medlem indenfor Dansk Musiker Forbund i Østjylland.

I Ebeltoft Marineforening, hvor Børge Møller var æresmedlem, var han i mange år fast harmonikaspieler i Slupkoret.

Æresmedlem af lokalafdelingen Ebeltoft Børge Møller.

KABYSSEN Braiseret kalvekæber – en rigtig herreret

I efteråret gør det godt med noget kraftig mad i Marinestuen. Under Dannebrog og Tommy Pedersen anbefaler denne herreret

Bestil kalvekæberne hos din lokale slagter, (250 gram pr. person), brun kæberne af i stegegrøde med salt og peber, tilsæt laurbærblade, hel sort peber og tomatpuré, samt suppe eller vand til kæberne er dækket.

Læg låg på og braiser kæberne i ca. to timer. Tag kæberne op, jævn skyen, smag til med salt og peber, tilsæt madkulør og sigt saucen over kæberne.

Kalvekæberne serveres med kartoffelmos, syltede asier eller græskar samt syltede tyttebær.

Velkomme og god sæsonopstart.

VELKOMMEN I MARINEFORENINGEN

Siden sidst har Marineforeningen optaget 98 nye medlemmer. Vi bringer her – fordelt på afdelingerne – navnene på de nye medlemmer, som vi byder hjerteligt velkommen med ønsket om, at de må få rigtig megen glæde af medlemsskabet.

AMAGER: Peder Sonny Garibaldi-Jørgensen	FREDERIKSSUND: Niels Hartvig Garboe Erik Reinhard Carl Erik Nielsen	HIRTSHALS: Thorben Christensen Kristinn Hafsteinsson Erik Halm Peter Jacobi Jørgen Bernhard Frederiksen Frode Larsen Jens Hugaard Kristensen Iver Espersen Richard Pedersen	MARSTAL: Andreas Nymann Kristensen Per Østermann Stephen Andersen	Jan Petersen Peder B. Stoffregen
BORNHOLM: Preben Espersen	FREDERIKSVÆRK: Knud Rosendahl Hansen	KALUNDBORG: Jørgen Kryger	MØEN: Hans Christian Rasmussen Bjørn Møller	SLAGELSE: Knud Egon Andersen
EBELTOFT: Hans Fritjof Verdoes Leif Stabe Hans Rohrberg Paulsen Mogens Gregersen	GILLELEJE: Ib Lund Ole Zöllner Kim Kastberg Spieler Hans Erik Nielsen Michael Svendsen Per Grothe Niels Mejlbj	KOLDING: Peter H. Bertelsen Curt Andersen	NAKSKOV: Kurt Pedersen Jørgen Døllerup Mortensen Hasse Ekstrøm Niels Chr. Jensen Arne Christensen	STEVNS: Claus Christiansen
ESBJERG: Jakob Jensen	GLYNGØRE: Taisto Ilmari Skarp Hansen (ilmari)	KØBENHAVN: Vilhelm Egebæk Sørensen Claus Østergaard Laursen Vagn Preisler	NYBORG: Pia Johnsen Bent Freddy Jørgensen Jesper Jensen Hans Christian Clausen Ole Krogh Jensen Finn Erik Andersen Kristoffer Schrøder Hansen John Hansen	SVENDBORG: Poul Kolbæk Laursen Stefan Alex Hansen Niels Henrik Hansen Svend Aage Christensen Ebbe Toghøj
FANØ: Ole Christian Sørensen Bent Erik Carlsen	GRENÅ: Henning Jørgen Rasmussen Kaj P. Bejer	KØGE: Axel Kiel Carsten Sternberg-Josephsen Bjørn Eskild Rasmussen Peter Langkilde	ODENSE: Steen Bramminge Christensen Palle Munk Nielsen	VORDINGBORG: Poul Jensen Torstenson Per Bjarne Kristiansen
FREDERICIA: Erling Møller Thomsen Kaj Sønderby Pauls Carl Tommy Petersen	HADSUND: Bjarne Reinholdt Hansen Fritz Johansson	LEMVIG: Finn Madsen	SKAGEN: Peter Frandsen Erik Schandorff Petersen	ÆRØSKØBING: Henrik Wulff
FREDERIKSHAVN: Ramon Poul Tobar Nielsen Ole Peters Preben Sofus Pedersen Katharina Jensen Poul Amstrup Henrik Frank Christensen Leo Munk Madsen	HANSTHOLM: Ernst E. Christensen Jan E. Nielsen Bent Kristiansen Jan Eriksen			AALBORG: Beni Nielsen Kurt Helge Møller Jens Christian Jensen Ronald Ovesen
				AARHUS: John Hjarsbæk

Odense Marineforening i oprørt hav

Lokalafdelingen part i følelsesladet debat om fremtidig havneudvikling på Odense Havn

Odense – Danmarks Marineforening forsøger løbende, at styrke promoveringen af landsforeningen og de 80 autonome afdelinger rundt i rigsfællesskabet.

Hen over første del af 2003 har promoveringen ikke været noget problem i det midtfynske. Ufrivilligt er Odense Marineforening blevet part i debatten om den fremtidige udviklingen på havnefronten i den store fynske havneby.

Odense Marineforening og Odense Kommune mageskiftede for et halvt årti siden en bygning på vestsiden af havnen, til det nuværende Marinehus på Englandskajen. Dengang faldt Marineforeningens aktiviteter godt ind i kommunens planer med havneområdet. Den centrale placering på havnen gjorde, at Odense Marineforening blev byens forlængede arm, når der var sømilitære anløb, blandt andet ved besøg af kongeskibet

”Dannebrog” og adoptionsskibet ”Vædderen”.

Kommunen ændrer kurs

Nu er situationen imidlertid en anden. Boligministeriet har åbnet for mulighederne for boliger på havnen og derfor arbejdes der fra kommunes side på, at ændre i den bestående lokalplan der i første omgang skånedet det smukke lille hus på Englandskajen.

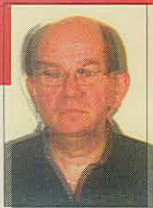
Planen fra kommunens side er, at ændre det faktum, at udviklingen er gået uden om havneområdet. På den baggrund har en gruppe - bestående af fire lokale og landsdækkende virksomheder - gennem arkitekt firmaet Henning Larsen A/S fået udarbejdet et projekt om et 13.000 kvadratmeter

fem – seks etagers stort kompleks. Huset skal ligge - om ikke oven på - så dog klods op af Marinehuset – derfor balladen.

Huset kan flyttes

De 120 medlemmer (pr. 22. april 2003) i Odense Marineforening ønsker selvfølgelig ikke at stå i vejen for udviklingen på havnefronten. Derfor er afdelingen også lydhor over for planerne om en eventuelt flytning af huset. ”Ellers må vi jo kapitalisere vores hus og forlange den rette pris, så vi kan købe noget nyt” siger Odense Marineforenings formand, Kim Kingo til Fyens Stiftstidende.

NYT FRA SKYTTELAVENE

Formand for Skytteudvalget

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen

Gadevænget 12 · 3320 Skævinge · Tlf. 4828 9022

Marineforeningens skytter helt til tops

Ebeltoft – I forbindelse med adoptionen af Dykkerskibet "Læsø" i Ebeltoft i august afvikledes en konkurrenceskydning i Ebeltoft Marineforening mellem Marineforeningen, Ebeltoft Sportsdykkerklub, Ebeltoft Byråd og Dykkerskibet "Læsø".

Marineforeningens hold 1 vandt med 286 points, mens foreningens andet- og tredjehold besatte de næste pladser med hhv. 282 og 277 points. På fjerde- og femtepladsen kom hhv. Ebeltoft Sportsdykkerklubs hold 1 og Ebeltoft Byråds hold 2 med hver 273 points. Nr 6 og 7 blev Sportsdykkerklubbens hold 2 og 3 med hhv. 272 og 268 points. Endelig besatte Ebeltoft Byråds hold nr. 1 ottendepladsen med 266 points, mens "Læsø-besætningen" blev nr. 9 og sidst med 202 points.

Den individuelle skydning vandtes af Gunnar Christensen med 96 points. På andenpladsen kom Jørgen Brøgger ligeledes med 96 points. Sonja Kirk, Lene Frahm og Leif Bagh besatte en delt tredjeplads med 95 points. Jørgen Brøgger repræsenterede Ebeltoft Byråd, mens de øvrige skytter stillede op for Marineforeningen.

Så er der igen gang i den i

Kongens Lyngby

Kongens Lyngby - De brave skytter har haft en god lang sommerferie lige siden sommerfugleskydningen, oplyser Peter Møller.

Men mandag den 1. september, kl. 19.00 startede skytterne op til den nye sæson. Her skal

gasterne fra Kongens Lyngby skyde sammen med Lyngby Salonskytte Forening. Afdelingen håber og tror, det bliver til glæde for begge parter.

Sommerskydning i Ballerup

Brøndby – Mandag den 25. august afsluttede Marineforeningens skyttelav for Glostrup,

Brøndby og Omegn, 2003's sommerskydning. Det skete ved en lille sammenkomst på marinegården. Efter fortæring af den medbragte mad, blev Lanni Jensen med 192,4 point kåret som vinder af Damepokalen. Herre A pokalen blev for femte år i træk vundet af Jens Ole Løje Jensen med 187,7 point, medens Veteranpokalen gik til Georg Marum, der med 191,9 point skød sig ind på førstepladsen.

En ekstra flidspræmie tilfaldt Edgar Andersen for, at han igen i år har været ene mand om at være skydeleder på banerne.

Anders Hansen oplyser, at mange har holdt et pænt gennemsnit, men for at vinde diverse pokaler, skal skytterne have deltaget i alle syv skydninger.

Bestyrelsen for skyttelavet har på sommermødet fastlagt efterårets program som følger: Hver mandag fra kl. 19:30 til kl. 22.00, skydning på banerne under Glostruphallen. Her deltager damerne den første mandag i måneden.

Mandag den 20. oktober fra kl. 19:00 til kl. 22:00, distrikts-

skydning, distrikt 1. Mandag den 17. november vinskudning sammen med damer og venner. Mandag den 15. december juleafslutning på Marinegården.

Træningsstart i Randers

Randers – Efter ferien startes træningskydningerne mandag den 6. oktober oplyser Ole Poulsen. Der bliver nu ikke langt til træning, for ifølge Ole Poulsen skal Randrusianerne allerede dagen efter i kamp mod gasterne fra Århus. Det gælder den halvårslige skydning, der i år gerne skulle ende op med, at pokalen det næste stykke tid skal stå i Randers.

Fremover er træningskydningerne så den første og tredje mandag i hver måned.

NYT

FRA HANDELS- OG FISKERIFLÅDEN

Bornholmske fiskere påskønnes i Esbjerg

Bornholmerne sætter deres præg på den vestjyske fiskeri-havn.

Esbjerg – Den seneste halve snes år, har lige så mange bornholmske fiskefartøjer været faste leverandører til den tidligere aktion i Esbjerg.

Under festugen i august, blev den tidligere "Auktionskaj" omdøbt til "Bornholmerkajen". Navneændringen skal ses som et synligt bevis for den påskønnelse de bornholmske fiskere fortjener, skriver Fiskeri Tiden- de.

Bornholmerne ankommer først i april og returnerer til Østersøen igen i oktober. Det der trækker bornholmerne ud til den jyske vestkyst, er Jomfruhummerne. Aftagerne i Esbjerg

er glade for de bornholmske fiskere og bornholmerne er glade for, at de nu har deres egen lossekaj i Esbjerg.

Danske havne generel i god gænge

Stigende godsmængder – selv om russerne svigter

Viborg - "Skibsfarten på danske havne" for året 2002 er kommet på gaden. Konklusion ved en gennemgang af de mange tal er, at der for første gang siden åbningen af de to store broforbindelser, Storebælt og Øresund er tale om en svag stigning på havnetrafikken. Fremgangen sker på trods af, at det forventede boom med danske havne som port til Østersøen og dermed øget andel af trafikken til og fra Rusland, Polen, Litauen, Estland og Let-

land ikke er så markant som forventet.

Alligevel gav 2002 en samlet stigning på næsten 2% set i forhold til året før. I alt 553.344 anløb af skibe for ind- eller udskibning af gods eller passagerer var den samlede trafikmængde i havnene.

Færger og passagerskibe trækker det store læs med 95% af anløbene. Godsmængden for færgerne var 18,8 mio. ton, fragtskibsmarkedet bidrog med 63,4 mio. ton den samlede godsmængde blev hermed i alt 82,2 mio. ton.

Om det er de mange politiske signaler, om overflytning af gods fra lastbiler til bane- og søtransport der så småt er begyndt at vinde genklang, kan kun fremtiden vise.

Udvider bilskibsflåden

Maersk Trampler & Tankers bygger to carcarriers med optioner på yderligere to.

Århus – Ifølge Søfart, er Maersk Trampler & Tankers i gang med en fornyelse af tonnagen i bilskibsflåden. Der er skrevet kontrakt med Daewoo Shipbuilding Corp om bygning af to enheder med optioner for yderligere to.

Nybygningerne bliver de største enheder i bilskibsflåden med en tonnage på 21.000 tdw, med plads til 6.400 units, som personbilerne regnes i. Maskineriet får kraft til at give fartøjerne en servicefart på omkring 20 knop.

Mindeplade for admiral Hans Jørgen Garde

Danmarks forsvarschef fra april til august 1996, admiral Hans Jørgen Garde har fået et varigt minde hos Søværnets Operative Kommando i Århus.

Århus – Søndag den 3. august 2003 afholdtes en mindehøjtidelighed i Søværnets Operative Kommando ved afsløring af en mindetavle for admiral Hans Jørgen Garde.

Sammen med blandt andet grev Ingolf og grevinde Susse, tidligere chefer og medarbejdere ved Søværnets Operative Kommando, deltog døtrene Helene Garde, Trine Garde-Tschertok og Anne Sofie Garde Thomle i den smukke højtidelighed.

Mindetavlen er opsat på initiativ af Aarhus Samvirkende Soldaterforeninger og indeholder følgende tekst:

Admiral Gardes tre døtre sammen med Søværnets Operative Kommandos nuværende chef kontreadmiral Kurt Birger Jensen

Dette minde er placeret hos Søværnets Operative Kommando i Århus, af Aarhus Samvirkende Soldaterforeninger, som tak til admiral Hans Jørgen Garde, for den måde han taklede soldaterforenin-

gernes behov for et fælles mødested, efter lukning af Langelandsgades Kaserne, da Hæren forlod byen efter 419 år som garnisonsby.

For at give mindet tilknytning

til søen, er formen valgt som en navneplade på et orlogsfartøj. Egeplanken kommer fra fregatten "Jylland". Aarhus Samvirkende Soldaterforeninger 3.8. 2003

Svendborg – "Dannebrogs" rundtur om Fyn bragte også skibet til Svendborg. Svendborg Marineforening havde været ude i god tid og sikret sig Hans Kongelige Højhed Prinsens besøg i Marinestuen. På billedet modtager Prinsen afdelingens gave, bestående af en smuk skindindbundet bog, der ved hjælp af frimærker og andet billedmateriale, fortæller om fem regenters togter med to kongeskibe.

Stående ses formand Kurt Kaysen til højre Per Glente og Ernst Rabjerg. I baggrunden ses gavens producent Ove Frisch.

UNDER DANNEBROG

NOVEMBER/DECEMBER 2003 · NR. 6 · 90. ÅRGANG

TEMA:

Søværnets Grundskole

Husk at købe
Danmarks
Marineforenings
Julemærke
i din lokalafdeling

MARINEFORENINGEN

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for Søværnet og søfarten ved fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenstgørende i Søværnet

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

MARINEFORENINGEN
TRONDHJEMSGADE 5, KLD.
2100 KØBENHAVN Ø
TLF. 33 15 28 86 · FAX. 33 15 28 87
Postgirokonto: 2 00 16 08
E-mail til Landskontoret og »Slopkasten«
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmeside: www.marineforeningen.dk

Kontortid:

Mandag og fredag kl. 10 – 14
Lukket hele juli måned

Landsformand:

Kommandørkaptajn Otto Lichtenberg
Kirkeltevej 21, 3450 Allerød

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå

Landskasserer:

Bankfuldmægtig Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm

Landssekretær:

Seniorsergent Søren Konradsen
Torvegade 21, 2.th, 1400 København K

Skytteudvalgsformand:

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen
Gadevænget 12, 3320 Skævinge
Telefon: 4828 9022
e-mail: joergen.kjeldsen@get2net.dk

Under Dannebrog:

Udkommer 6 gange årligt i et oplag på 10.600 pr. udgave.
Redaktør Leif Mortensen
Par No. 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140,
8800 Viborg
Telefon: 8660 0488 – Telefax: 8660 0388
Mobiltelefon: 2192 3055
e-mail: redaktion.ud@marineforeningen.dk

Medlem af

Produktion og tryk:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postboks 229, Tåstruphøj 26, 4300 Holbæk

FORSIDEFOTOS:

Søværnets Grundskole i fugleperspektiv.

**NYT
FRA LANDSBESTYRELSEN**

Efter landsbestyrelsens møde den 11. okt. 2003 meddeles følgende:

H. K. H. Kronprinsens forlovelse: landsformanden har, på vegne af landsbestyrelse, afdelinger og medlemmer, afsendt et lykønskningstelegram.

100-års jubilæet i 2013: landsbestyrelsen har bifaldet, at forretningsudvalget snarligt nedsætter en arbejdsgruppe med det formål at forberede markeringen af foreningens 100-års jubilæum, herunder festligholdelsen og et bogværk. Arbejdsgruppen vil blive benævnt 'JUB 100', og dens organisatoriske opbygning er igangsat.

Soldatens & Orlogsgastens Fond: i anledning af Fondens 60 års jubilæum er der ekstraordinært doneret 2 x kr. 5.000,- til hhv. Søværnets Tambourkorps og til Artillerikursus Sjællands Odde i 2003.

Et ønske om at ændre fondens til også at omfatte udenlandske orlogsbesøg, og dermed imødekomme den stigende internationalisering af Søværnets opgaver, er desværre ikke mulig. Fondens bestyrelse består af repræsentanter fra Hær, Flyvevåben og Søværn.

Portoforhøjelse: den af regeringen foreslåede portoforhøjelse fra 1/1-2004 vil medføre en meromkostning på postbesørgt forsendelse af UNDER DANNEBROG på ca. kr. 100.000,-. Forretningsudvalget og redaktøren følger sagen tæt.

Orlogsmuseet: lukningstruslen er afværget med Kulturarvsstyrelsens forslag om sammenlægning af de administrative funktioner med Tøjhusmuseet. Orlogsmuseet bliver derved et Statsmuseum, og kan som sådan videreføres. Museets hidtil selvstændige bestyrelse er nedlagt ultimo oktober 2003.

'Vedel-Fonden', der hidtil har hørt under Orlogsmuseets bestyrelse, vil blive overtaget af Marineforeningen, der i øvrigt stod som initiativtager til etablering af

mindesmærket for viceadmiral A. H. Vedel i sin tid. Landsformanden bliver fondens formand.

Landskontoret: da forretningsudvalget har imødekommet en anmodning fra kontomedarbejder Eva Iversen om at gå på halv tid frem til ca. 1. februar 2004, kan alle opgaver ikke forventes løst som hidtil. Der gøres alt for at nå alle ekspeditioner til tiden, men afdelingerne må udvise tålmodighed i perioden, hvilket også er skriftligt meddelt afdelingsbestyrelserne. Kontortiden er uændret mandag og fredag kl. 10-14.

Julemærket: samarbejde med Marinehjemmeværnet er indgået således, at mærket fremover også forhandles af flottillerne. Generelt set er samarbejdet mellem MF & MHV udviklet i meget positiv retning over de seneste år.

Rejseudstillingen har nu været anvendt 5 gange siden introduktionen ved Sendemandsmødet i Esbjerg. Desværre har vi konstateret, at de medfølgende vejledninger ikke altid følges, hvilket kan medføre beskadigelse af udstillingen. Det indskræpes derfor, at forsigtighed skal udvises ved ud- og nedpakning, og at vejledningerne nøje skal følges!

Medlemtallet har rundet 9.900 for opadgående.

Regnskab for Jubilarstævne 2003: underskuddet blev i år kr. 2.860,-, hvilket er acceptabelt (inkluderer udgivelsen af ca. 120 jubilartegn) og underskuddet dækkes som sædvanlig af "Grundfonden".

Konklusion på distrikternes behandling af emnerne fra det aflyste Afdelingsformandsmøde

På landsbestyrelsesmødet blev der udtrykt beklagelse af nødvendigheden af at måtte aflyse det planlagte Afdelingsformandsmøde. Årsagen hertil var, at der kun var tilmeldt formænd fra 29 afde-

Landsbestyrelsesmødet den 11. oktober i "Niels Juel-salen", Søofficersforeningen.

Chefen for Forsvarsstaben, viceadmiral Tim Sloth Jørgensen, talte varmt både om og til Marineforeningen under 90 års middagen i Søofficers-Foreningen. Til højre ses Marinehjemmeværnsinspektøren, kommandør Karsten Riis Andersen.

linger, hvorfor forretningsudvalget ikke kunne forsvare omkostningerne til mødet. I stedet har emnerne været drøftet på distriktsmøderne.

De distriktsvalgte landsbestyrelsesmedlemmer fremlagde afdelingernes bemærkninger fra afholdte distriktsmøder.

Konklusionen var, at der er

en generel forståelse af, at Marineforeningens struktur skal moderniseres, dog således at den nuværende distriktsinddeling fremover bibeholdes.

Forretningsudvalget arbejder videre med sagen, og det er tanken at foreningens struktur bliver lagt ud til åben debat i "Under Dannebrog".

Kulturarv

Danmarks Marineforening er gennem de 80 lokalafdelinger en markant medspiller, når der foregår højtideligheder ved marinerelaterede monumenter og mindesmærker rundt i Rigsfællesskabet.

Foreningens aktive deltagelse gælder ved monumenter for alle søens folk.

Uanset om det er fiskeflåden, handelsflåden eller Søværnet.

I flere lokalafdelinger, er foreningen aktiv deltager i vedligeholdelse og bevaring af disse, ofte markante kulturminder.

Den nuværende økonomiske situation in mente, er det ikke en selvfølge, at stat, amt eller kommune har ressourcer til at løfte disse opgaver. Derfor spiller Danmarks Marineforenings indsats en stor rolle, når det drejer sig om at bevare denne del af den danske kulturarv.

Så når Frederikshavn Marineforening deltager i den årlige mindedag for Tordenskiold, eller Morsø Marineforeningen selv skaffer de økonomiske midler til renovering af Mindeankeret for omkomne danske søfolk i handelsflåden under de to Verdenskrige, eller landsbestyrelsen og en række lokalafdelinger deltager i højtideligheder rundt i landet i forbindelse med 29. august begivenhederne i 1943 – så gør vi – Danmarks Marineforening - en forskel.

Bevarelsen af den danske maritime kulturarv er et anliggende for os alle og ikke noget der **kun** skal "fedtes" af på den offentlige sektor.

Morten

INDHOLD

Søværnets Grundskole	4
Gradstegn og mærker i søværnet 2000	7
Tordenskiold og Fladstrand	8
Lille - men vågen	9
Nyt fra Handels- og Fiskeriflåden	10
Ny Marinestue i Nordjylland	10
Nyt fra Søværnet og Marinehjemmeværnet	11
90 års festivitas i Nakskov	11
Tredje gang lykkens gang	12
Fremtidens søværn	13
Nyt medlemskartotek	14
Fest i Hillerød	14
Boganmeldelser	15
På togt med "Niels Ebbesen"	16
Begravet i et krigsskib	18
Distriktsmøde i Hirtshals	18
Glæde på Orlogsmuseet	18
"Dem fra den kristne side"	19
Kieler Expeditionary Force, Sommeren 45	20
Læserrejsen 2003	22
Nyt fra afdelingerne	23
Velkommen i Marineforeningen	29
Nyt fra Skyttelavene	30
Lindø-værftet	32

PERSONALIA

Vagtskifte hos Søværnets Materielkommando

I forbindelse med kontreadmiral Niels Mejdals pensionering pr. 31. december 2003, er kontreadmiral Kristen Husted Winther udnævnt til ny chef for Søværnets Materielkommando fra 1. januar 2004 at regne.

Orlogskaptajn i Søværnet og chef for Søværnets Minedepot ved Ebeltoft, Paul Erik H. Christensen, er af Hendes Majestæt Dronningen udnævnt til Ridder af Dannebrog. Paul Erik H. Christensen, der også er bestyrelsesmedlem i Ebeltoft Marineforening, modtog udnævnelsen ved en parade på Flådestation Frederikshavn i oktober.

Orlogskaptajn i Søværnet, Renny Madsen, er af Hendes Majestæt Dronningen udnævnt til Ridder af Dannebrog. Fra 1. december 2003 og frem til 1. januar 2006 skal Renny Madsen gøre tjeneste som teknisk chef ved Grønlands Kommando i Grønnedal, Grønland. Renny Madsen er medlem af Møens Marineforening.

Søværnets Grundskole

Af kommandørkaptajn
J. O. Løje Jensen

Eksercer/Grundskolens historie i hovedtræk

Spørger man, hvorfor Søværnets Grundskole ligger inde midt i landet og ikke ude ved havet? Kan dette besvares med at kaste et tilbageblik på historien.

Den almindelige værnepligt indførtes i Danmark i 1848. Siden da, har det til søværnet udskrevne mandskab, modtaget en indledende grunduddannelse af kortere eller længere varighed - benævnt eksercerskolen.

Mandskabet var normalt underbragt i eksercer- eller kaserneske, som var ældre fregatter eller lineskibe indrettet til formålet. I begyndelsen anvendtes de to fregatter "JYLLAND" og "NIELS JUEL". De blev senere afløst af krydsfregatten "FYEN", der fra 1908 var kaserneskip, med fast plads ved "ELEFANTEN" - på Holmen.

Eksercerskolen varede højst 3 uger og foregik dels om bord og dels på veje og åbne pladser på Holmen. Hver skole omfattede i reglen 4 øvelseskompagnier og bestod incl. stambesætning og befalingsmænd af 600 - 800 mand.

Der var primitive forhold på "FYEN". To af divisionerne boede på banjerne og to på batteriet. Natten tilbragtes i hængeskøjler, hvor folk lå som sild i en tønde. De sanitære forhold var ringe og morgentoilette foregik i et vaskehus i land. Fritidsfaciliteter var et ukendt begreb.

I 1942 fandt man at risikoen for flyangreb, pga. kaserneskipets beliggenhed, tæt ved det store skibsværft B & W, var stor. Marineministeriet nedsatte derfor et udvalg, der skulle fremsætte forslag og udarbejde forprojekt til en uddannelseslejr for søværnet. Lejren skulle ligge på Sjælland og helst i et kystområde, hvor der kunne afholdes fartøjsøvelser, skydning med håndvåben, marineinfanteriuddannelse m.v.

Hård træning er en del af hverdagen i Auderød.

I november 1942 afleverede udvalget sin foreløbige rapport. På grund af begivenhederne den 29. august 1943 måtte udvalget imidlertid indstille sit arbejde i ca. 2 år, men i juni 1945 indsendte udvalget herefter et forslag til en midlertidig lejr. Den skulle ligge ved Arresødal i Frederiksværk. Her var Arresødallejren allerede oprettet, som hæren anvendte. Det var meningen, at den midlertidige lejr skulle dække behovet i 3-4 år, men det blev til 13 år og 50.000 orlogsgaster fik deres maritime grunduddannelse i Arresødallejren

Eksercerskolen i Auderød

I maj 1951 foretog det nu ændrede lejrudvalg en besigtigelse af det areal på Arrenæs, hvor Søværnets Eksercerskole (SES) senere kom til at ligge. Der var i forvejen placeret to midlertidige skydebaner. Arealet omfattede 2 landbrug, "Lerbjerggård" og "Glædelundsgård", i alt 140 tdr. land

Den 1. november 1952 gav Forsvarsministeriet omsider grønt lys og projekteringen kunne påbegyndes. Eksercerskolen skulle rumme 1168 befalingsmænd og menige og omfatte mere end 30 bygninger, eget vandværk, biologisk renseanlæg og et havneanlæg ved Arresøen. Arbejdet blev igangsat i 1954, men allerbedst da byggeriet var godt i gang, blev det stoppet i to år. Årsagen var statens økonomiske forhold, men i 1956 kom der gang i byggeriet igen.

Indvielsen

Endelig, den 8. januar 1959 blev den nye uddannelseslejr officielt overdraget søværnet, og ved samme lejlighed modtog Eksercerskolen det gamle kongeskibs rat som gave fra Hans Majestæt Kong Frederik den Niende. Den 2. maj 1959 blev skolen adopteret af Frederiksværk og Kregme-Vinderød kommuner.

Træningsbassinet

Det var et klart ønske fra Søværnskommandoen, at der i forbindelse med opførelsen også skulle bygges et overdæk-

ket træningsbassin til brug for undervisning i individuelle redningsmidler, redningsflåder, livredning m.v. Dette blev dog i første omgang afvist af Forsvarsministeriet. Men med 18 års forsinkelse blev Forsvarets første og indtil nu eneste overdækkede træningsbassin indviet den 23. juni 1977. Indtil da havde den praktiske uddannelse i redningsmidler fundet sted i civile svømmehaller i Nordsjælland.

Lappedykkeren

I november 1959 blev øvelses-skibet "LAPPEDYKKEREN" taget i brug. Skibet er placeret på græsset øst for flagbastionen og er bygget af lejrens eget personel. Skibet består af forskellige dele fra de orlogsskibe, der blev sænket i 1943. Lappedykkeren fungerer stadig som led i den daglige undervisning i sømandskab og ceremoniel.

Skibskirken

Eksercerskolens første orlogspræst, pastor H. Rørskou, arbejdede fra starten på at få etableret en kirke på skolen. Da der blev et hobbyrum ledigt i orlogshjemmets kælder, blev dette indrettet som en foreløbig kirkesal. Kirkesalen modtog fra Søartilleriet en hel speciel maritim "døbefont", en skibsklokke, med åbningen opad, støbt i 1831. Dåbskanden, der rummer en pint (1/2 liter), har været anvendt til udskænkning af rom. Skolens adoptionskommuner skænkede alterkalk, disk, oblatæske og særkalke - alt i sølv. Alterbøgerne er fra "Holmens Søndagsmenighed" og messehagelen er skænket af Velfærdstjenesten. Alterskrankene er en del af en lejder og knæfaldstøppet er med skolens våbenskjold. Den 6. maj 1961 skete den officielle indvielse med pomp og pragt. Senere blev der ophængt et kirkeskib.

Kirkesalen har siden dannet rammen om mange kirkelige handlinger, såsom voksendåb af orlogsgaster, bryllupper, konfirmerationer samt dåb af børn og børnebørn af personel tilknyttet skolen.

I øjeblikket fører pastor Peter Thyssen (fra Holmens Kirke) traditionerne videre, idet han i

januar 2003 afløste orlogsprovst Ejgil Bank Olesen, der havde virket som orlogspræst ved SGS siden 1984.

Navneændring

1. JAN 1991 ændrede skolen navn fra Søværnets Eksercerskole (SES) til Søværnets Grundskole (SGS).

Søværnets Tamburkorps

I Auderød finder vi også Søværnets Tamburkorps, som består af 14 værnepligtige og 9 frivillige. Lederen af korpset er seniorsergent og en musiker varetager den musiske del.

Korpset er meget populært og kendt over det ganske land. Der er bud efter korpset fra nær og fjern, såvel indenlands som udenlands og såvel civilt som i militært regi. Marineforeningens medlemmer har stor glæde af Korpset hvert år til Sendemandsmødet.

Marinefemkamp

I 1989 blev Danmarks første Marinefemkampbane taget i brug på SGS. Siden er der afviklet 4 nordiske mesterskaber i Marinefemkamp, og SGS er igen vært for de nordiske mesterskaber i 2006. Marinefemkamp består af følgende discipliner: **Forhindringsbane, sømandskab, amfibieløb, livredning, forhindringsvømning og skydning.** Søværnet har flere gange fostret verdensmestre på enkeltdiscipliner og pt. har vi en verdensmester i svøb der satte ny verdensrekord i livredning under VM i foråret 2003, hvor han samlet blev nr. 5.

Opgaver

SGS hovedopgave er, at producere veluddannede og velmotiverede orlogsgaster, der besidder de faglige kvalifikationer, der gør det muligt for SVN's enheder at løse pålagte opgaver bedst muligt.

For at nå dette mål skal SGS: planlægge, tilrettelægge, gennemføre og kontrollere grunduddannelse for **Værnepligtige - Marineelever - MP- og Frømandselever samt Kadet-aspiranter.** Derudover skal SGS koordinere uddannelsesak-

tiviteter med andre uddannelsesinstitutioner og eskadrene.

Der er 4 VP- indkaldelseshold om året med ca. 100 M/K. Alt i alt er den samlede produktion af grunduddannelser på godt 600. Hertil kommer efteruddannelseskurser for såvel menige som befalingsmænd, hvilket bringer den årlige produktion af elever op på ca. 1200.

Organisation

Grundskolen er organiseret med en chef og 3 afdelinger (uddannelses-, administrationsafd. og infirmeri), samt 5 fagelementer (ABCD - RE/SØ - Idræt - Sanitet - Håndvåben). Personellet omfatter 9 officerer, 30 befalingsmænd, 39 menige og 39 civile (incl. Tambur-korpset). Totalt 117 personer der alle sætter en stor ære i, at de værnepligtige får en så god oplevelse som muligt under opholdet i Auderød.

Grunduddannelsen

Under grunduddannelsen bliver orlogsgasterne undervist i følgende discipliner:

- Militær optræden
- Tjenestekendskab
- Sømandskab
- Redningsmidler
- Skydeuddannelse
- Brand- og ABC-uddannelse
- Førstehjælp
- Fysisk uddannelse og træning
- Vagttjeneste
- Miljø

Undervisningen varetages af de fem fagelementer samt kom-

pagniofficeren, kompagninstruktører og delingsførere. Eleverne lærer elementær brandbekæmpelse i teori og praksis på SGS brandplads. Undervisning i redningsmidler foregår i træningsbassinet, hvor de lærer at anvende søværnets redningsveste, overlevelsedragter og redningsflåder. Uddannelsen afsluttes med en flådeøvelse på Arresøen. Idrætsundervisningen foregår i gymnastiksal, vægttræningsrum og i skoven omkring SGS. Sanitetsundervisningen leder gennem teori og praksis frem til at eleverne kan bestå den udviklede førstehjælpsprøve svarede til den Røde Kors gennemfører. I faggruppen håndvåben lærer eleverne at skyde med karabin M/96 på SGS skydebaner.

Rekruttering

Foruden de egentlige orlogsgaster modtager SGS årligt ca. 700 erhvervspraktikanter, primært fra skoler på Sjælland. Praktikanterne får på en uge en mini grunduddannelse, med ophold på skydebanen, træningsbassin, idrætshal, natøvelse mv.- naturligvis iklædt uniform. Eleverne og deres respektive skoler er meget begejstret for denne praktikuge, og mange af disse unge mennesker søger senere ind til Forsvaret.

Usikker fremtid

Foruden de nævnte aktiviteter er SGS også hjemsted for andre af Forsvarets myndigheder. Center for Fjernundervisning (CFU) med Forsvarets Brevskole anvender én af kompagnibygningerne og én er udlejlet til

Hjemmeværnet. Slædepatruljen Sirius har til huse i det tidligere Orlogshjem og SOK VPL-forvaltning er placeret i administrationsbygningen. Skydebanerne bliver flittigt brugt af Hjemmeværn, Politi samt Livgarden. Så der er stadig meget liv og stor aktivitet i Auderød.

Jeg stillede i indledningen spørgsmålet, hvorfor Søværnets Grundskole lå inde i landet? Jeg håber at den historiske gennemgang har besvaret dette. Når man som chef ser på de daglige aktiviteter her på SGS, må man beundre de mænd, der i sin tid planlagde skolen på dette område, for deres fremsynethed. Skolen er genialt placeret med alle de, for en maritim grunduddannelse nødvendige aktiviteter, inden for march afstand af hinanden. Det være sig skydebane, havn, brandplads, idræts- & svømmehal, eksercerplads, infirmeri etc. Derved går der ikke kostbar undervisningstid til spilde med transport.

Når dette indlæg læses, er fremtiden for SGS usikker, idet der i det militærfaglige oplæg til nyt forsvarsforlig er planlagt at sammenlægge Grundskolen med Sergentskolen i Frederikshavn. Om dette også bliver en realitet, vil det kommende forsvarsforlig vise.

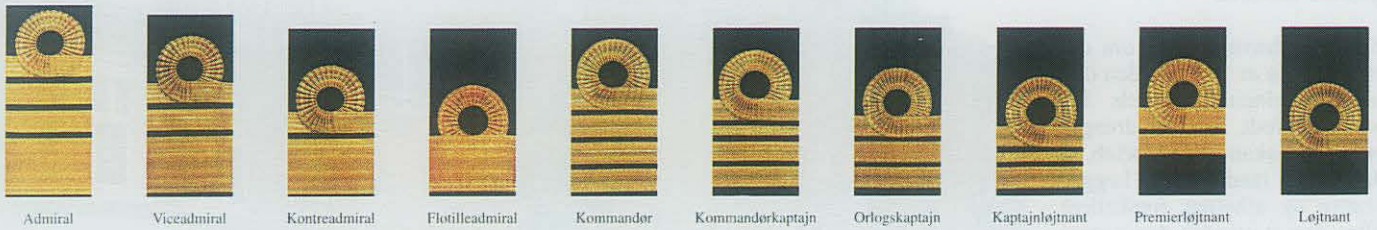
Undervisning på felt- og skydebanen.

GRADSTEGN OG MÆRKER I SØVÆRNET 2000

OFFICERSGRUPPEN

SERGENTGRUPPEN

NATIONALITETSMÆRKE

ELEV PÅ SKOLE

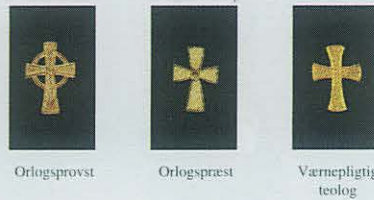
MARINE KONSTABLER

MEKANIKER

GEJSTLIGT PERSONEL

MUSIKER

KASKETSKYGGER

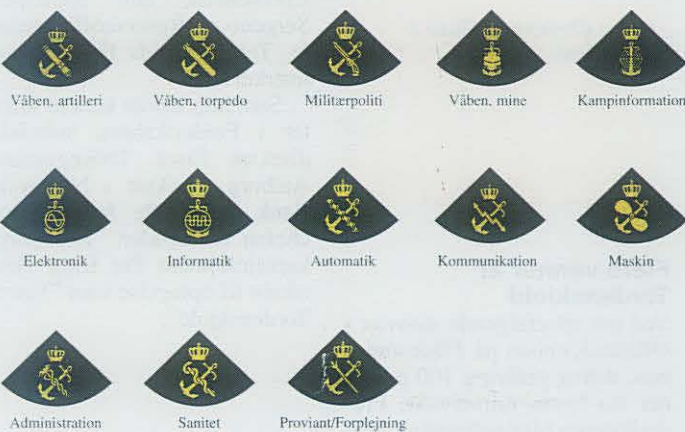
KASKETEMBLEMER

KOKARDER

TJENESTEGRENSSEMBLER

UDDANNELSESTEGN

Distinktionering af læge- og tandlægepersonel i Søværnet

Generallæge = Kontreadmiral
 Stabslæge af 1. grad = Kommandør
 Stabslæge af 2. grad = Kommandørkaptajn
 Overlæge, overstandlæge = Orlogskaptajn
 Reservelæge af 1. grad, reservetandlæge af 1. grad = Kaptajnlejtant
 Reservelæge af 2. grad, reservetandlæge af 2. grad = Premierlejtant
 Reservelæge af 3. grad, reservetandlæge af 3. grad = Lejtant

Læge og tandlæge bærer tjenestegrensfarve (ponceaun) mellem striberne i distinktionstegnet.

Underlæge/understandlæge = Værnepligtig sergent.

Produktion: F. Hendriksen's Eft. A/S.

Tordenskiold og Fladstrand

Flådebyen Frederikshavn er tæt knyttet til den gamle søhelt.

Frederikshavn – Selv om det efterhånden er 313 år siden den norske rådmand Wessels 10. barn blev født, fik dette drengebarn så markant et livsforløb, at der rundt i landet stadig lægges krans og afholdes forskellige tiltag for at mindes den senere flådeofficer. Dette gælder også Fladstrand – nu Frederikshavn.

Knøsen Peder Wessel fik i sit korte liv en karriere uden side-stykke. Ved sin død var han – sin unge alder til trods – vice-admiral i den kongelige danske flåde, samt adlet under navnet Tordenskjold.

Mange af Tordenskjolds togter udgik fra det daværende Fladstrand. Det er baggrunden for, at byen Frederikshavn hver år den 28. oktober markerer fødselsdagen med flere aktiviteter.

Det sker ved skansevagt og kransenedlæggelse ved statuen af søhelten på Fisketorvet. Kransenedlæggelserne blev i år foretaget af chefen for Flådestation Frederikshavn, kommandør Axel Fiedler samt borgmester Erik Sørensen

Begge hylkede i deres taler søhelten for dennes mod til altid at stå op imod "fjender". Med slet skjult adresse undlod borgmesteren ikke at pege på de "angreb" han fornemmede der på nuværende foregår mod Flådestation Frederikshavns eksistens, så han appellerede til alle, der ville flådestationen det godt, "om at væbne sig med Tordenskiolds dyder".

Frederikshavn by og Flådestation Frederikshavn fejre Viceadmiral Tordenskiolds fødselsdag med maner.

(Foto: Chefsergent Claus J. Gustafsen).

Flere venner af Tordenskiold

Ved det efterfølgende samvær i Officersklubben på Flådestationen, deltog omkring 100 personer fra byens erhvervsliv, Frederikshavn Marineforening med mere.

Her modtog elev nr. 56 på skoleskibet "Danmark" Anette Madsen samt kadet Mejse Andersen og løjtnant Rasmus Christensen, alle Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole, Tordenskiolds Fondens udmærkelse.

Samtidig havde kendte kræfter i Frederikshavn anbefalet direktør Ernst Trillingsgaard, Aalborg, direktør i Nordjyske Bank, Jens Ole Jensen samt chefen for ubåden "Kronborg" kaptajn løjtnant Per Ring Henriksen til optagelse som "Ven af Tordenskiold".

Lille - men vågen

Det er ikke en naturlov, at store afdelinger har mere gang i aktiviteterne end de små. Det er Søllerød Marineforening et godt eksempel på.

Selv om foreningslivet i Danmark har det godt og trives i bedste velgående, er der meget fokus på volumen og medlems-tilgang. Dette er også tilfældet i Danmarks Marineforening med de godt 9.900 medlemmer fordelt på 80 lokalafdelinger rundt i rigsfællesskabet.

Det samlede medlemstal i Danmarks Marineforening er stabilt stigende. Medlemstilgangen er selvfølgelig ikke jævnt fordelt på afdelingerne, men foregår i variable perioder fra afdeling til afdeling. Kendeteg-nede er det dog, at det er de store afdelinger, der har størst tilgang. Dette skyldtes formodentlig, at jo flere medlemmer des mere synliggørelse.

Tre under tyve

Af de i alt 80 lokalafdelinger er der tre med et medlemstal under tyve. Det er (pr. 30. oktober 2003) Tønder med 7 medens Søllerød og Vejle hver har 13 medlemmer.

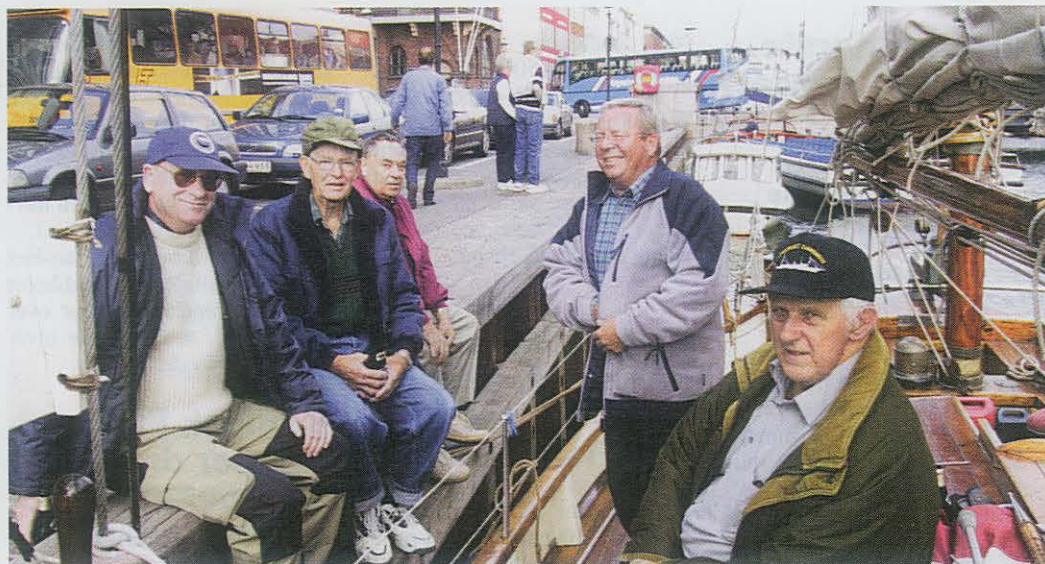
Under Dannebrog har taget pulsen på de "tre små". I Tønder og Vejle er det på nuværen-de småt med aktivitetsniveauet. En hvervekampagne med udgangspunkt i Marinefore-nings nye rejseudstilling og med hjælp fra én eller flere af de omliggende lokalafdelinger, kunne måske få nogle af områ-dernes gamle marinere og per-soner med søfartsrelaterede erhverv og uddannelser til at melde sig under fanerne.

Søllerød kæmper hårdt

Ved stiftelsen af Københavns Marineforening i 1914 havde man egentligt tænkt sig, at den skulle dække ikke blot hovedstaden men også omeg-nen. Der opstod dog hurtigt behov for mindre afdelinger i Københavns omegn.

Ved Søllerød Marineforenings stiftende generalforsamling den 28. august 1945 havde afdelin-gen 19 medlemmer med W. Dünweber som formand.

Det gennemsnitlige med-

lemstal har hen af vejen ligget på ca. 30 medlemmer, oplyser den nuværende formand, Leif Henning Runager. "På et tids-punkt har vi haft 60 medlem-mer" siger han og fortsætter, "Grunden til det faldende medlemstal har ikke været utilfredshed med foreningen, men skyldes dødsfald og fraflytning samt manglende tilgang. Vi har da stadig et medlem, som har været med fra afdelingens start".

Leif Henning Runager fortæller, at meget har været forsøgt for at få nye medlemmer. "Man har endog fremstillet materiale om Marineforenin-gen, som blev uddelt af medlemmerne til de fleste brev-sprækker i kommunen – resul-tat 0 – det der giver bedst resultat, er det enkelte medlems agitation i bekendtskabskredsen".

"Det vi tit støder på af begrundelser for ikke at være medlem, er manglende tid" siger Leif Henning Runager, "Det kan jeg ikke argumentere imod, da jeg alt for godt kender problemet selv. Jeg er lyst-fisker, bestyrelsesmedlem i en boligorganisation, kontrollant i et forsikringsselskab og har også to børn, der gerne vil se mig engang imellem – og så er jeg endda pensionist – andre har jo også et arbejde at passe" slutter han.

Mange aktiviteter

Søllerød Marineforening har i dag til huse i egen marinestue. Stuen er etableret i en nedlagt

værkstedbygning ejet af et af medlemmerne. Stuen, der har plads til 30 siddende personer, er indrettet med bar og bil-lard, udestue og have.

I marinestu-en afvikles diverse medlems- og ulke-afstener med spisning mm. De få medlemmer in mente, mener afdelingen ikke de kan være bekendt at invitere foredragsholdere til disse arrangementer. Til

Søllerøds Bestyrelse klar til afgang fra Nyhavn

gængæld er der flere besøgsar-rangementer rundt til relevante steder i lokalområdet, samtidig med at folkene fra Søllerød ofte møder op til begivenheder i naboafdelingerne. Herudover har seks mand netop deltaget i en kapsejls – som de i øvrigt var så beskedne at vinde.

Selv om afdelingen med et medlemskontingent på kr. 200,00 lever spartansk, er konklusionen fra Søllerød, at fore-ningslivet går godt og at medlemmerne er glade for den lille - men levende afdeling.

De mindre afdelingers store force, ligger jo netop i det intime kammeratlige liv, som lettere udfolder sig, end blandt et hundredtalligt medlemsskare. (Citat: "Marineforeningen i Danmark 1949" af daværende landsformand kommandør Paul Ipsen)

Møder og stævner Marineforeningen 2004

Til almindelig orientering samt til notater i kalenderen bringes følgende:

- 06. marts Landsbestyrelsesmøde 1/2004 i Nyborg
- 20. - 21. marts Landsskyttestævne i Brøndby
- 07. - 09. maj Sendemandsmøde i Svendborg
- 04. - 06. juni 12. Nordiske orlogsstævne i Nyborg/-Korsør
- 29. august Jubilarstævne på Nyholm, København
- 09. oktober Landsbestyrelsesmøde 2/2004 i København.

Europas største akvædukt indviet

Fremtidens afløser for godstransport på det overfyldte europæiske vejnet – flod og kysttrafikken – fik et stort spring fremad ved indvielsen af ny akvædukt den 10. oktober

Tyskland – Den 918 meter lange akvædukt, der krydser Elben ved Magdeburg, blev af Bundeskanzler Helmut Schröder indviet den 10. oktober.

Inden da havde bygningsværket bestået sin prøve med gennemsejling af et pramtog på 150 meter længde.

Akvædukten er kernen i en storstilet udbygning af vandvejene fra Rhinen til Berlin, der i fremtiden tillader besejling af skibe med op til 110 meters længde og en lastkapacitet på 2.000 tons eller de såkaldte lasttog med 185 meter i længden, 11,40 meter bred og en dybgang på max. 2,80 meter.

Med lasttogene er maksimal lastkapacitet 3.500 ton.

Før skulle alle skibe, der fra vest skulle ind omkring Berlin, bruge skibshejseværket Rothensee. Rothensee hejseværket kan ikke servicere skibe på over 82 meter, så fordelene ved det nye anlæg er til at få øje på.

Fiskeribranchen have igen succes med DanFish Messen

Kontrakter og aftaler for anslået 60 millioner var det økonomiske resultat af anstrengelserne

Aalborg – Selv om DanFish Messen - der løb af stablen først i oktober i Aalborg Hallen - med ca. 21.000 gæster havde små 9.000 færre besøgende end i 2001, var arrangementet – med de mange kontrakter og aftaler in mente – en succes.

Derfor kom fødevarerminister

Mariann Fischer Boels åbningstale også til at stå som et sandhedstegn for branchen idet hun her sagde, at fiskeriet er en sektor der trodser alvoren i den øjeblikkelige situation og hun mente i øvrigt, at branchen havde noget at have selvtilliden i.

De 60 millioner, der anslået blev lavet aftaler om, indikerer at fiskeribranchen er klar over og parat til, at dække de investeringsbehov der altid er.

Islandsk Fiske-skipper dræber kæmpehaj – med de bare næver

Alternativ fangstmetode på stranden ved Kuummiit i det østlige Grønland

Esbjerg – Ifølge Fiskeri Tidende er ovenstående ikke et sagn – men den skinbarlige sandhed.

Fiskeri Tidende har historien fra den britiske tv-station Sky News, der fortæller, at den

islandske fiskeskipper, Sigurdur Petursson dræbte en 300 kilo tung haj med de bare næver.

Besætningen fra "Erik den Røde" stod i det lave vand i Kuummiit og rensede fisk, da hajen – sandsynligvis tiltrukket af blodet i vandet – nærmede sig fiskerne.

Petursson sprang ud til hajen og tog et godt greb i halen på den. Så trak han den ind på land, hvor han dræbte den med en kniv.

Flere øjenvidner kan bevidne den noget usædvanlig handling.

Måske var det en Grønlandshaj

Grønlandshajen lever hovedsagligt af fisk og sæler og kan blive op til seks meter lang og nå en vægt på mere end 1.000 kilo. Der drives ikke længere direkte fiskeri efter arten. Tidligere var den eftertragtet af norske, islandske og grønlandske fiskere for dens leverolie. Kødet er giftigt i rå tilstand. Hajen anses for at være potentielt farlig på grund af dens størrelse.

Ny Marinestue i Nordjylland

Samarbejde mellem Hjørring Kommune og Marineforeningen for Hjørring og Omegn sikrer nye lokaler til Marinestuen

Hjørring – Ved Hjørring Marineforenings 50 års jubilæum i 1993, kunne daværende Landsformand kommandør V. P. Heise i jubilæumsskriftet fortælle, at afdelingen, med 60 medlemmer, blev stiftet den 5. december 1943 som 73. afdeling i Danmarks Marineforening. Blandt de 60 nordjyder var medlem nr. 10.000 i landsforeningen, der i disse år nåede sit højdepunkt med 13.000 medlemmer.

At Danmarks Marineforening igen er ved at vende tilbage til fordums styrke, er udviklingen i Hjørring et godt eksempel på.

Turbulent periode

Syv år efter stiftelsen, fik Hjørring Marineforening for første gang "foden under eget

Medlem af Hjørring Marineforening, Ole Steffensen sørger for, at huset på Karolinevej får det rette maritime præg.

bord". Det gamle Hotel Du Nord lagde lokaler til afdelingens første Marinestue. Ved en voldsom brand i 1957 "gik alt brandbart inventar op i luer og alt metal smeltede som is for solen" som lokalpressen skrev.

Siden har afdelingen skiftet tilholdssted ikke mindre end fem gange, samtidig med at

medlemstallet bevægede sig fra 120 ned til ca. 30.

Selv om Snedker- og Tømrerforbundet de seneste 10 år udviste stor gæstfrihed og lagde lokaler til afdelingens møder, var bestyrelsen af den overbevisning, at skulle medlemsnedgangen stoppes, var et af midlerne "egen marinestue".

Kommunen hjælper

"Miraklet skete i foråret 2002" siger formanden Bent Simonsen. "Vi blev indkaldt til møde med borgmester Bent Brown, som tilbød os, at låne huset på Karolinesvej 54 og vi var ikke sent til at sige ja tak".

Siden juli 2002 har medlemmerne så været i gang med at male huset, såvel indvendig som udvendig. Samtidig gik man i gang med at samle inventar fra Skagen i nord til Hadsund og Hobro i syd. Ifølge sekretær Birger Nielsen, har medlemstallet samtidigt stabiliseret sig omkring 40 med opadgående tendens.

Så endelig – lørdag den 27. september kunne Hjørring Marineforening sætte kronen på værket med flagallé og reception i det nye marinehus.

Borgmester, militære chefer samt repræsentanter fra seks lokalafdelinger i distrikt 12 – i alt ca. 70 personer – mødte op for at gratulere med det nye hus samt overrække en sand gave-regn.

Første 900-klasse til Marinehjemmeværnet

Ny Marinehjemmeværnsflotille og nyt fartøj i Rødby Havn

Nykøbing Falster – Lørdag den 18. oktober kunne chefen for Hjemmeværnet, generalmajor Ulf Scheibye på havnen i Nykøbing Falster, navngive det første af i alt seks nye fartøjer til Marinehjemmeværnet.

Som omtalt i Under Dannebrog's september/oktober udgave, fik skibet navnet "MHV 901 Enø".

"MHV 901 Enø" stationeres i den nye Flotille 284 Østersøen med flotillechef kaptajn løjtnant Hans Jørgen Jensen som chef. Den fysiske placering bliver Rødby Havn hvor skibet bliver en stærk medspiller i forureningsbekæmpelsen i de meget trafikerede farvande omkring Møn, Falster og Lolland.

"MHV 901 Enø".

FAKTA:

Værft:	Søby Stålskibsværft
Materiale:	Skrog: Stål Overbygning: Aluminium
Længde:	27,2 meter
Bredde:	5,6 meter
Dybgang:	2,2 meter
Fra vandflade til toppen:	ca. 14 meter
Deplacement:	113,1 ton
Servicefart:	9,5 knob
Max Speed:	13 knob
Besætning:	12 mand

"Elbjørn" ud af flådens tal

En annonce i Søfart besegler skibets fremtidige skæbne. Skibet udbydes til højstbyden.

Frederikshavn – Interessen for at blive isbryder skibsreder er enorm. Siden Søværnets Materielkommando sidst i september annoncerede skibet til salg, har der fra mange sider været stor opmærksomhed i forbindelse med en eventuel overtagelse.

Formålene har været mange. Restaurant, husbåd, museum, erhverv eller beskæftigelsesprojekt er blandt formålene der er kommet frem på nuværende.

Frederikshavn Marineforening er medinteressent i et projekt der blandt andet har til formål, at bevare skibet i det nordjyske. Afdelingen føler, at det må være relevant, med en fremtidig placering i den by hvor den for rundt 50 år siden blev bygget og søsat.

90 års festivitas i Nakskov

Efter et anstrengende festprogram kan Nakskov Marineforenings bestyrelse gå ned på almindelig servicefart.

Nakskov – Danmarks Marineforenings næstældste afdeling kom godt igennem festlighederne i forbindelse med 90 års jubilæet.

På selve jubilæumsdagen afholdt afdelingen receptionen i marinestuen. Stort rykind og mange gaver.

Lørdag den 20. september afvikledes festarrangementet. Dagen startede med kransnedlæggelse og taler ved Eli Sembergs gravsted. Eli Semberg var formand i Nakskov Marineforening gennem 51 år. Ved højtideligheden deltog Eli Sembergs datter, Joan Semberg, landsformand Otto Lichtenberg, landssekretær

Søren Konradsen, pastor P.C. Behrens, formanden for Burg Marineforening samt et større følge fra foreningen.

Aftenens festmiddag på Skovriddergården havde, foruden de mange gæster med tilknytning til Marineforeningen, deltagelse af Nakskovs borgmester, Flemming Bonne Hansen og fru Bonne Hansen.

Nogle hæsbælende dage fik hermed en festlig afslutning med god mad og vine, gode taler og efterfølgende dans til ud på de små timer.

Landsformand Otto Lichtenberg overrækker en taljeblok fra en af de tidligere Huntfregatter til Nakskov Marineforenings formand Henri A. L. Holm. "Rolf Krake", Nakskovs adoptionsskib fra 1953 til 1963, var en af de såkaldte Huntfregatter.

Fra kransnedlæggelsen ved tidligere formand for Nakskov Marineforening, Eli Sembergs grav, ses pastor P. C. Behrens, næstformand Peder Krogh, formanden Henri A. L. Holm og Johannes Norenz, Burg Marineforening.

Tredje gang lykkens gang...

Dykkerskib adopteret af Ebeltoft Kommune

Af S. E. Rønde Olesen

Ebeltoft – Endelig skete det, at Ebeltoft Kommune kunne adoptere Dykkerskibet "Læsø", der anløb trafikhavnen i Ebeltoft i forbindelse med de tre maritime dage i august. Det var oprindelig planen, at "Læsø" skulle adopteres i forbindelse med byens købstadsjubelæum i 2001, men det blev aflyst, da skibets chef blev langtidssygemeldt. Også sidste år måtte adoptionen udskydes på grund af skibets opgaver.

Bag de maritime dage stod Ebeltoft Marineforening, som har stået "fadder" til adoptionen samt Ebeltoft Ro- og Kajakklub, Dykkergruppen Ebeltoft og Ebeltoft Sportsdykkerklub.

På de maritime dages første dag gled Y307 "Læsø" i det smukke sommervejr til kaj, hvorfra Marineforeningen affyrede to kanonsalutter. "Læsø" uddanner dykkere fra Søværnets Dykkerskole og civile dykkere. Det blev bygget i 1972 på Svendborg Værft som en orlogskutter af "Barsø-klassen" og siden ombygget med ekstra tank agter og en udvendig dykkerklokke.

Marineforeningens formand Chr. Koudal var med til at hente "Læsø" på Rheden i Ebeltoft Vig. Her var han sammen med andre gæster fra Ebeltoft sejlet ud med travaljeroerne fra foreningen.

Formanden kender "Læsø"

"Jeg kender "Læsø", siger Chr. Koudal, der efter mere end 25 år, som minedykker, har været

med fartøjet på flere togt. Vi er glade for, at skibet passer fint med det her i byen oprettede Dykkehistorisk Selskab og museumssamlingen i Sundhedscentret – det tidligere Ebeltoft Sygehus. Museet er åbent for dem, som måtte være interesseret blot de aftaler tid, – siger Chr. Koudal til Under Dannebrog.

"Læsø" afløser kommunens tidligere adoptionsskib, tankfartøjet "Skinfaxe", der er udgået af flådens tal og senere solgt til der afrikanske land Nigeria.

"Åbent skib" m.m.

Adoptionshøjtideligheden fandt sted på Det gamle Rådhus. Her blev der talt af borgmester Jørgen Brøgger og adoptionspapirerne blev underskrevet, mens kommunen og skibets besætning udvekslede våbenskjolde. Borgmesteren gav besætningen

„Læsø“ glider til kaj i Ebeltoft.

indblik i Ebeltofts historie som aktiv søkøbstad og med en rig holdig maritim historie. Senere var der middag på Det nye Rådhus, hvor flere havde ordet.

De tre maritime dage bød på et afvekslende program, som overværedes af mange turister og fastboende. Et besøg af Marinehjemmeværns-kutteren 812 "Hercules" fra Randers måtte desværre opgives, da fartøjet var bundet til andre maritime opgaver.

Ebeltoft Marineforenings formand Chr. Koudal, næstformand og borgmester Jørgen Brøgger med Chefen for "Læsø" premierløjtnant Søren Pedersen på højre fløj.

Fremtidens søværn

Set i lyset af Forsvars-kommandoens nye udspil om fremtidens Forsvar

Af Marianne Hansen, Forsvarets Oplysning og Velfærdstjeneste

København - Siden starten af 1990'erne, hvor Olfert Fischer for første gang slog sine folder i Golfen, har det danske søværn støt og roligt lagt sin stil om fra at være et værn mod invasion til at blive et værn på farten. Med det nye oplæg fra forsåret bliver denne indsats styrket væsentligt, og igangværende projekter som de nye flexskibe, VIKING-projektet og de nye patruljeskibe kan fra første færd udnyttes i kommende internationale operationer.

Flere sejlede enheder

I dag har søværnet ca. 1500 stillinger i de sejlede enheder, og her lægger forsvarsoplægget op til forbedringer forudser stabschef i Søværnets Operative Kommando (SOK) kommandør Palle Cortes. "Hvis oplægget bliver gennemført som beskrevet, vil vi have 1800 stillinger i de sejlede enheder. Vi skal have styrket de spidse enheder og slanket strukturen", siger han. Det betyder, at nogle af de stillinger, der i dag er landbase-ret vil blive overtaget af sejlede tjenester.

Hvordan de forskellige sejlede enheder skal fordeles i de tre eskadrer, som oplægget har skitseret, er endnu ikke afgjort. Men det er ifølge stabschefen stadig eskadrene, der kommer til at stå for den daglige drift af enhederne og for den grundlæggende uddannelse for personalet.

Støttecentre til logistik

NATO er i dag interesseret i kapaciteter, der er deployerbare og kan opretholdes ude i operationsområdet gennem længere tid. Det kræver forsyninger og et fast personel på stedet, der kan tage sig af reparationer på skibene, præcis som den mobile logistiske enhed, MLOG, i disse dage tager sig af patruljeskibene i Gibraltar. Men i fremtiden skal det sættes i system. Den mobile logistik enhed får sin egen "pind" i diagrammerne i forsvarsoplægget ved siden af to faste operative logistiske støttecentre, som er underlagt

SOK. I dag foregår udsendelserne af personel til støtteoperationer fra flådestationer. Kommandør Palle Cortes ser det derfor som en nyskabelse, at man laver centre, der specifikt er beregnet på at understøtte enhederne både ude og hjemme. De to faste operative logistiske støttecentre kommer til at høre hjemme i henholdsvis Frederikshavn og Korsør.

Skolerne sammenlægges

Søværnets skoler må også imødesee store ændringer, hvis de fem nuværende skoler sammenlægges til kun tre skoler. Palle Cortes forklarer: "Søværnets Officersskole bliver, hvor den er. Derudover forventes Søværnets Grundskole i Auderød nedlagt og grunduddannelsen flyttet til Frederikshavn til sergent- og reserveofficersskolen, som i så fald nok kommer til at hedde Søværnets Sergent- og Grundskole. Teknikskolen og Taktik- og Våbenskolen forventes lagt sammen til én skole, der i givet fald kommer til at hedde Søværnets Specialskole, men nogle af kurserne forventes at blive, hvor de er, som fx Artilleriskolen Sjællands Odde og Kampinformationsskolen i Frederikshavn. Sidstnævnte forventes dog udvidet med den del af taktik- og våbenskolen, som ellers ligger på Holmen i dag. Teknikkurset er planlagt til at blive på Holmen, men det er ikke sikkert, det ender sådan", siger stabschefen.

Kongsøre for dykkerne

Frømandskorpset forudses efter de nye planer styrket, men heri indgår også minørtjenesten plus det personel, der i øvrigt vil være på Kongsøre. Også Dykkerskolen flyttes til Kongsøre fra Holmen, ligesom minørtjenesten allerede er i gang med at flytte. Kongsøre bliver altså samlingssted for det personel, der har tilknytning inden for dykkerområdet.

Materiellet fordeles

Der hvor ændringerne for søværnet bliver størst er i forbindelse med de mere overordnede strukturelle organisationsændringer. Der er lagt op til, at de værnsspecifikke materielkommandoer sammenlægges til en fælles "Forsvarets Materieltjeneste". Det gør, at flådestationerne ikke fremover vil være den forlængede arm for Søvær-

nets Materielkommando, som de er i dag. For der vil ikke være noget, der hedder Søværnets Materielkommando. "Flådestationerne vil i stedet blive underlagt SOK, som så blandt andet skal overtage den operative logistik, det vil sige vedligeholdelse, reparation og forsyning af enhederne. Andet vil gå til den fælles materieltjeneste, noget til den fælles etablerings- og materieltjeneste og andet igen til den fælles depot- og værkstedsstruktur", vurderer Palle Cortes.

Mere personel til værnssælles enheder

På grund af de mange værnssælles tiltag vil en større del af søværnets personel indgå på poster uden for SOK regi, blandt andet i den værnssælles materieltjeneste. Og ligesom alt andet personel i forsåret skal også Søværnets folk forvaltes

og administreres fra en samlet personeltjeneste for hele forsåret. Det er en betydelig ændring fra nu, hvor SOK sammen med en række personelmyndigheder fordelt på forskellige niveau 3 myndigheder forvalter personalet.

Samlet set ændres der ikke ved selve søværnets funktioner. De civile maritime opgaver i Danmark og arbejdet for at kunne operere i større internationale sammenhænge føres videre fra det nuværende forsvarsforlig, dog i en styrket udgave for de skarpe opgavers vedkommende. Der, hvor ændringerne vil føles størst for søværnets personel, vil blive i omlægningerne af arbejdsopgaver i kommandoen og på flådestationerne i forbindelse med de værnssælles strukturændringer, samt ved skolernes placeringer.

OBS

OBS

Tom Kyndi Christensen, Frederikshavn, har bedt os bringe denne indkaldelse

Til alle tidligere mathelever på Lynæsfortet årgang 1955

1. Planlagt jubilæum den 20. april 2005 på Langelandsfortet.
2. Opsamling af adresser m.v., elev nr., stam nr., navn
3. I bedes kontakte skriv/ring til Filip eller Ole (Se fodnote)
4. Det er vigtigt at opgive elev/stam nr.
5. Der skal bruges foto fra Lynæstiden til fremstilling af Jubilæumshæfte, kig i jeres gemmer og fremsend disse foto til Filip. Returneres snarest (dagen efter).
6. FODNOTE:
Filip Nielsen, elev nr. 408, stam nr. 244220, Østerskovvej 59, 5932 Humble., tlf. 62561242,
E-mail – Filipnielsen@mail.dk
Ole Andersen, skolestræde 13, 5932 Humble,
tlf. 62561264, Fax + E-mail, Energigruppen@get2net.dk

Skoleskibet "Københavns" forlis

København – Omkring 75 års dagen for skoleskibet "Københavns" forsvinden, formodentlig natten til den 23. december 1928, vil der på Danmarks Radio P1 i programmet "Danmark Kort" komme et indslag om skibet.

Nogle af oplysningerne til radioprogrammet kommer fra Erik Jensen, Svendborg, der er yderst kompetent når det drejer sig om oplysninger vedrørende "København". (Se Under Dannebrog januar/februar 2003 samt www.skoleskibet-koebenhavn.dk).

Nyt medlemskartotek

København - Vort nuværende medlemskartotek, der for flere år siden blev designet af Bente Hein, har nu i flere år opfyldt foreningens krav til medlemsregistrering, samt fremstilling af diverse rapporter.

Imidlertid har den hurtige udvikling indenfor EDB og især IT betydet, at det nuværende medlemskartotek ikke kan opdateres via internet og derfor ikke udnytter de muligheder, som den ny teknik giver.

Dertil kommer, at flere og flere afdelinger har taget den ny IT-teknologi i brug bl.a. ved at fremsende blanketter via e-mail. Vi har derfor i det seneste års tid drøftet muligheden af, at afdelingerne via internet selv skulle kunne foretage opdateringer af data for deres medlemmer f.eks. adresseændringer o.lign.

Ved hjælp af ekstern bistand er der nu fremstillet et helt nyt medlemskartotek,

der er baseret på en on-line løsning, og det ny medlemskartotek vil fremover være placeret på en ekstern server, hvortil der blive on-line adgang – også fra landskontoret.

Det ny medlemskartotek er siden august måned afprøvet af Svendborg, Korsør og Esbjerg afdelingerne, der har foretaget indmeldelser, ændringer og udmeldelser direkte i kartoteket via internet med henblik på at sikre, at det ny kartotek virker efter hensigten samt at kunne foretage eventuelle rettelser til systemet. Den umiddelbare reaktion fra de tre afdelinger har været særdeles positiv.

Samtidig er ændringer m.m. fra de tre afdelinger ligeledes foretaget i det nuværende medlemskartotek, således at det sikres at opdatering i begge kartoteker giver samme resultat. Afprøvningen af systemet forventes afsluttet med

udgangen af november, hvorefter der foretages en endelig gennemgang og kontrol af medlemsdata for de tre afdelinger.

Fra 1. januar 2004 vil vi så overgå til kun at benytte on-line systemet og alle afdelinger vil derefter få tilbud om at koble sig på. For de afdelinger, der fortsat indsender blanketter til landskontoret, vil opdateringen blive foretaget af landskontoret – ligeledes i det ny system.

I on-line systemet vil afdelingen ligeledes kunne udtrække data for sine medlemmer og benytte disse til udskrivning af forskellige medlemslister og –statistikker.

Der er udarbejdet en udførlig skriftlig vejledning i brugen af systemet, der vil blive fremsendt til de afdelinger, som ønsker at koble sig på.

I begyndelsen af januar 2004 vil alle afdelinger mod-

tage mere udførlig information om de nye muligheder, som vi håber man vil tage godt imod.

Med det ny medlemssystem har Marineforeningen taget et stort skridt mod en moderne og holdbar løsning på lang sigt, og forretningsudvalget håber at mange afdelinger efterhånden vil se en fordel i at koble sig på denne internet-løsning, der vil betyde en hurtigere registrering og give afdelingerne mulighed for direkte at kunne trække på data for deres medlemmer til forskellige formål.

Samtidig vil det medføre en reduktion af arbejdsmængden på landskontoret, der derefter vil få mere tid til løsning af de efterhånden mange andre opgaver.

Forretningsudvalget

Fest i Hillerød

Den 22. november 2003 fyldte HILLERØD MARINEFORENING, Birkerød Bakke 75 år.

Dette blev fejret med en velbesøgt reception, hvor afdelingen fik besøg af adskillige såvel årgangskammerater og skibskammerater som "våben"-fæller.

Om aftenen var foreningen vært ved en festmiddag for alle medlemmer med ledsagere.

Denne meget hyggelige kammeratskabsaften blev indledt ved seks glas med velkomstdrinks og en om-sig-gribende "hilsen på" og "ka du huske".

Efter gasterne udveksling af "memoirer" gik man over til den "alvorlige" del af festivitets'en.

Dette var udmøntet i, at foreningens "skaffemester" havde sørget for servering af en yderst velkomponeret "gammeldags" tre retters middag med tilhørende og yderst elegant matchende vine.

Under middagen udspandt der sig selvfølgelig en masse sludren om gamle dage og udveksling af historier.

Dette gav i øvrigt anledning til enkelte "reprimander" fra banjer-mesteren, om overholdelse af hensynsfuld adfærd af hensyn til de tilstedeværende damer.

I øvrigt er den forhenværende mariner "talje" direkte efterkommer af én af de meget aktive medlemmer, som fik vores forening i gang igen i krigsårene.

Efter adskillige GLAS afsluttede man aftenen med en gang natmad.

Næste nummer af

UNDER DANNEBROG

udkommer 1. februar 2004.

Stof og billeder skal være redaktionen i hænde senest den 01. januar 2004

AFDELINGSSTOF

senest den 15. december 2003.

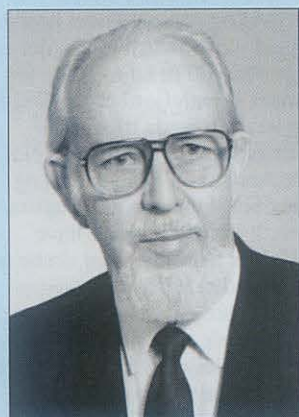
OBS: Husk altid at sætte kontaktelefonnummer på materiale fremsendt til redaktionen

Materialet skal sendes til:

Redaktør Leif Mortensen, Par No 1 als
Vesterbrogade 8, Postboks 140, 8800 Viborg
tlf. 86 60 04 88
e-mail. redaktion.ud@marineforeningen.dk

Flådens skæbnenat

**Af kommandør
V. P. Heise.
(Landsformand
1979-94).**

Der er i det sidste halve århundrede skrevet adskillige hyldemeter om den tyske besættelse af Danmark under 2. verdenskrig og herunder om begivenhederne op til og om natten til den 29. august 1943. Værkerne spænder vidt, fra doktorafhandlinger skrevet af historikere over tidsskriftartikler til øjenvidneskildringer af amatører. Omfanget fremgår af listen over kildematerialet til endnu en bog, der er udgivet i anledning af 60-års dagen for Flådens skæbnenat den 29. august 1943:

**FLÅDENS SÆNKNING
– 29. AUGUST 1943**
skrevet af Søren Nørby.

Denne bog bør have sin plads på reolen ved siden af kommandørkaptajn F.H.Kjølsens "Da Danmarks Flaade blev sænket" fra 1945, hvis den da ikke skal ligge fremme på grund af sit elegante format og lay-out. Den fortjener den plads, ikke fordi den ændrer meget ved den "vidneforklaring", som stabschefen ved Kystflaaden den 29/8-43 som den første afgav med sin bog, men fordi Søren Nørby med sin fremstilling af de dramatiske begivenheder ligesom bringer orden på boghylden. Han har her givet en systematisk samlet redegørelse for hver enkelt enheds historie og skæbne fra søsætning til ophugning.

Det er først og fremmest gjort gennem et stort antal fotografier, hvor de fra tidligere udgivelser kendte er suppleret

med nogle ikke tidligere offentliggjorte. Takket være bogens store format fremtræder disse billeder som helsidesreproduktioner af god kvalitet, så de kan studeres i detaljer.

I den ledsagende tekst beskrives de enkelte enheder dels med silhuettegninger og data hentet på Søværnets Taktik- og Våbenskole, dels ved en redegørelse for det pågældende skibs historie, og hvad der skete med det under begivenhederne på Holmen samt i provinshavne og de indre farvande den 29. august.

Beretningen er som nævnt dokumenteret i et fyldigt kildemateriale og sat i en ramme, der placerer sænkningen i sammenhæng med Danmarks og flådens situation under 2. verdenskrig.

I et forord sætter historikeren Jørgen H. Barfod besættelsen i perspektiv med en beskrivelse af udviklingen fra den 9. april 1940 til bruddet med "samarbejdspolitikken" og den videre kamp til den 5. maj 1945.

Forfatteren gør i en indledning rede for den danske flåde 1939 – 43, og i et afsluttende afsnit giver han en kort beskrivelse af efterspillet op til befrielsen.

Man kan vel spørge om, hvorfor flådens sænkning stadig er omgivet af så megen interesse. Set i sammenhæng med det totale globale ragnarok, som 2. verdenskrig var, må den tyske besættelse af Danmark nu 60 år efter ret beset fremstå som en beskeden parentetisk sætning i historien, og den 29. august 1943 kan måske siges at være et punktum i denne. Dette punktum var imidlertid for Danmark, danskerne og navnlig modstandsbevægelsen af en alt overskyggende psykologisk og symbolsk værdi, lige som det blev noteret hos de allierede og blev afgørende for landets placering på efterkrigstidens Europakort. Tabstallene under aktionen var nok beskedne, men de, der faldt, bør stadig mindes for deres indsats.

Nørby's bog slår på en måde bro over den afstand, der i megen af den nævnte litteratur har været mellem øjenvidneskildringerne, der naturligvis har været subjektive og ofte med en tendens til dramatisering af hændelserne og histori-

Et eksempel på bogens store dramatiske billedudvalg.

kernes angiveligt objektive og ofte let nedvurderende beskrivelse af modstandskampen – f.eks. af jernbanesabotagen og sænkningen af orlogsskibene. Det er vel forståeligt, at den der som aktiv i modstandskampen gennem flere år satte livet på spil, og den der en mørk og regnfuld nat oplevede 27 skibe blive sprængt, stukket i brand eller sænket i løbet af en halv time, må se anderledes på det, der skete end den, der – måske også uden selv at have oplevet det helt specielle psykologiske "klima" under besættelsen – analyserer forholdene ved statistikker og andre faktuelle kilder – som det hedder: "Det kan kolde hjerner ej forstå".

Søren Nørby har med sin bog bidraget til at markere 60-året for flådens skæbnenat, så kommende generationer gen-

nem den får et veldokumenteret billede af denne skelsættende begivenhed og kan drage lære af den.

Der kan måske nok ved en kritisk gennemlæsning findes enkelte unøjagtigheder i detaljen, men her blot én "skønhedsplet": flådens mandskab hedder ikke "sømand" men "orlogsgaster".

Bogen er for den, der interesserer sig for orlogsskibenes historie, et værdifuldt supplement til tidligere beretninger, hvorfor den bør stå på Marineforeningens medlemmers ønskeseddel til jul.

Søren Nørby:
*FLÅDENS SÆNKNING –
29.AUGUST 1943..168 sider,
ill., indb.
Forlaget REGION, 2003.
Kr. 299,-*

Forliste krigsskibe

En arkæologisk rejse gennem søkrigshistorien

Det har til alle tider være spændende og fascinerende at undersøge under hvilke omstændigheder, et krigsskib er forlist. Undersøgelserne giver ofte et vigtigt bidrag til historieskrivningen.

Canadiere James Delgado, forfatter, museumsdirektør og ekspeditionsleder, har i et klart sprog på baggrund af en omfattende og grundig research, begået et spændende og interessant værk om de mange forlis, der op gennem historien, har ramt de store flådenationer.

Bogen giver en dramatisk rejse gennem søkrigshistorien og fortæller om søslag overalt på kloden. Dermed afdækker bogen den tretusindårige arkæologiske historie bag disse begivenheder, fra blandt andet antikkens konflikter i Middelhavet og op til de store søslag og forlis under 2.- Verdenskrig.

*Forliste krigsskibe
256 sider, rigt illustreret, stort format. kr. 278,00 i bogladerne*

På togt med "Niels Ebbesen"

Vi bringer her uddrag af Erik Rasmussens smukke rejsebeskrivelse fra december 1946.

»Ind under Jul, hvor er det trist, Snefog og Kulde og korte Dage; Sindet bøjer sig ned til sidst, ved ikke, hvor det skal modet tage; mindre og mindre af Dag det lyser, Hjertet i Kulde og Mishaab gyser, kommer ej Jul«.

Saaledes begynder en gammel Julesang, som jeg kom til at tænke paa, da vi var ved at gøre klar til Afrejse. Men alt det triste og graa tænkte vi mindst af alt paa, da vi vidste, at vi skulde flygte fra det hele; ud til forskellige Oplevelser; lære nye Egne og Mennesker at kende, og bedst af alt: Ned til Solen og Varmen.

Det var den 12. December, at »Niels Ebbesen« gik fra Kajen ved Langelinje. De første Dage formede sig ret ensformigt, da vi jo kendte Livet om Bord og Sejladsen herhjemme i de kolde Farvande i Forvejen. Men efterhaanden som vi naaede ud i Nordatlanten, opdagede de fleste, at det alligevel var noget andet end det daglige, da Atlanten viste Tænder, og mange af de mindre søvante maatte lide Søsygens Kvaler og fik Tiden til at gaa med at ofre til Neptun. Vi fik Søerne ind agter, saa vi skød en god Fart.

Alt faar en Ende; ogsaa Sejlad og Søsyge i stormfulde Nætter, og endelig den 16. December ved Middagstid fik vi Land i Sigte. Forude om Bagbord rejste de færøske Fjælde sig. Alle de søsyge blev purret ud, for at de kunde komme op og se Maalet: Færøerne, hvor vi skulde fejre Julen.

Vi sejlede ind i Skaalefjorden og kastede Anker ved Kongshavn, en lille By, der ligger paa Østerøen, og som bestaar af ca. 25 smaa Træhuse og en lille Kirke.

I Forvejen havde vi ikke ventet os meget af Besøget paa de nøgne Klippeøer i Atlanterha-

vet paa den Aarstid; men da vi næste Dag sejlede med Redningsbaadene i Land for at komme paa Fjældtur, blev vi meget betaget af den storslaaede Natur. Nok havde vi i Skolen lært om Fugle fjælde; men aldrig havde vi tænkt os dem knejse saa stejle og høje, som de laa der, stigende brat fra Havet, saa det saa ud, som ragede de lukt ind i Himlen, da Toppen var skjult af Taagen. Efter en besværlig Opstigning naaede vi endelig Toppen og var da saa heldige, at Taagen lettede. Desværre kan det storslaaede Syn ikke beskrives, men maa opleves. Dybt, dybt nede i Bunden af Fjorden laa »Niels Ebbesen«, omgivet af smaa Fisketrawlere. De laa og vuggede i Brændingen og syntes ikke større end Nøddeskalder. Kikkede vi blot ned, saa vi en hvid Bræmme langs Fjældkanten; det var Brændingen, der buldrede og sprøjtende rullede mod Fjældet. Omkring os i Horisonten saa vi mange andre Fjældtoppe med mærkelige Konturer. Da vi naaede ned, var vi enige om, at vi var en enestaende Oplevelse rigere. Vi blev liggende i Kongshavn et Par Dage og sejlede saa til Thorshavn, der ligger en Times Sejlads derfra, og er Hovedstaden paa Færøerne.

Vi ankrede op paa Thorshavns Red og sejlede i Motorbaad i Land, naar vi havde Landlov. I Thorshavn besaa jeg den gamle Fæstning Skansen, som nu er bygget om til Arrest og Fyrtaarn. Jeg var ogsaa oppe at se Lagtingsbygningen og Amtmandsboligen. En af mine

Kammerater og jeg var sammen med en ung Færing, som kørte os rundt i Bil i hele Thorshavn, og senere var vi hjemme og hilse paa hans Forældre og Søskende. Vi laa paa Thorshavn Red i 6 Dage og sejlede saa til Vaag, hvor vi skulde holde Jul. Det varede ca. 4 Timer at sejle til Vaag fra Thorshavn. Vaag er en af de største Byer paa Færøerne, men i Forhold til en dansk By, er den lille. Den ligger paa Suderøen.

Julen paa Færøerne vil for mig være et uforglemmeligt Minde. Juleaftens Eftermiddag havde vi Gudstjeneste om Bord. Juleevangeliet blev oplæst, og Chefen sluttede til sidst med at holde en rørende Juletale. Lige før vi skulde spise om Aftenen, var de fleste af os i Vaag Kirke til Julegudstjeneste. Da vi kom om Bord igen, skulde vi saa spise. Banjerne var pyntet med Gran, og midt paa Dørken stod et lille fint Juletræ. Bordene var dækket med Borddekorationer. Senere paa Aftenen kom Officererne og Befalingsmændene ned og talte med os, og vi sad og havde nogle hyggelige Timer. Første Juledag var Besætningen fra den Marinestation, som ligger i Byen, nede at besøge os om Bord. Anden Juledag var vi inviteret paa Marinestationen til Fest. Først blev der fremvist nogle Film, og senere var der Bal, hvor alle Pigerne fra Vaag var inviteret.

Efter, at Julen var overstaaet, sejlede vi rundt til nogle andre færøske Byer, deriblandt Transisvaag og Tværaa, som er den største By paa Suderø, og Fugle fjord, som ligger paa Østerø.

Paa Vej ind til Fugle fjord kom vi forbi Færøernes største Fugle fjæld og passerede det højeste Fjæld – Slættarartindur – der er lige ved 900 m højt. Vi laa for Anker i Fugle fjord et Par Dage, og saa gik Turen tilbage til Kongshavn, hvor vi laa en Nat for Anker i en Brandstorm og blev blæst ind paa Klippegrunden, hvorfor vi maatte have »Holger Danske« til at slæbe os af Grunden, efter at Vandstanden var steget. »Holger Danske« havde travlt den Nat, da den samtidig havde opfanget et Nødssignal fra en engelsk Trawler, som laa 100 Sømil fra Færøerne i Retning mod Shetlandsøerne, og han maatte saa ud i den frygtelige Storm. Heldigvis fik han reddet Trawleren og slæbte den til Kongshavn.

Efter den over al Forventning herlige Tid paa Færøerne, stak vi atter til Søs med Bergen som næste Maal. Vel var det en haard Sejlads til Færøerne, men først nu skulde vi for Alvor lære, hvad Atlanterhavet i Oprør vil sige. Før vi gik ud, blev alt surret, som der kunde være fare for vilde blive skyllet udenbords. Vi stak lige ud i en Storm, Vindstyrke 11–12, og Søerne var saa høje som Huse. Det blev den værste Tur vi havde oplevet. Alt og alle raslede rundt imellem hinanden, og vi vidste bogstavelig talt ikke hvad der var oppe, og hvad der var nede. Fregatten kastedes i det ene Øjeblik op paa en Bølgetop, for i det næste at styrte ned i en blaa sort Afgrund af Vand og Skum. Næsten alle maatte lide Søsygens Kvaler. Under hele Turen over Nordat-

lanten, lå de søsyge, saa vidt det lod sig gøre, rundt i Gange, Vaskerum og Styrehus og sov. Varm Mad fik vi næsten ikke, dels paa Grund af Kokkens Søsyge, og dels paa Grund af, at det var umuligt at sætte en Gryde paa Komfuret, da den i næste Øjeblik vilde ligge paa Dørken. Fregatten tog sig rigtig nogle Ture, og Rørgængerne havde Mas med at holde Kursen. Søerne skyllede ind over Bakken og Signaldækket – ja endog helt over Broen, saa Kædekassen blev fyldt med Vand. Vandet fyldte Underkvartermesterlukafet, saa vi maatte sidde dernede og pøse Vand op i et Par Døgn. Vi gik ikke mere end 6–7 Sømil i Timen, fordi vi næsten hele Tiden maatte sætte Skruens Omdrejninger ned, for at Søerne med deres enorme Kraft ikke skulde knuse Skibssiderne. Men Fregatten var god nok, og den holdt til det. Kun en af vore 20 mm Antiluftsskytskanoner blev revet af Skibsdækket og laa rullet sammen helt nede under Motorbaaden, og vor Bølgebryder fik den ene Halvdel knust. Med Kædekassen halvt fyldt med Vand, naadede vi endelig Bergen sent på Aftenen med et helt Døgns forsinkelse.

Der havde ventet os en storslaet Modtagelse, hvis vi var kommet ind rettidigt. Der skulde bl.a. have været saluteret for os; men da vi kom ind efter Flagtid, blev det ikke til noget. Om Formiddagen havde Kajen været sort af Mennesker; men efter lang og forgæves Venten, var alle gaaet hjem, og flere af de planlagte Velkomstarrangementer aflystes.

Intet er saa galt, uden det er godt for noget. Fordi vi kom saa sent, fik vi nu den vidunderlige Oplevelse, at se den oplyste By med de mange Lysreklamer, der spejlede sig i Vandet, og Lysene langs Bjerghænen, der bugtede sig som en Kæmpesankthansorm op til Toppen af Bjerget.

Den næste Dag fik vi Revanche, og vi fik at vide, hvor velkomne Gæster vi var. Der var arrangeret mange Festligheder for os. Julefester i forskellige foreninger og Udflugter i Bjergene. Aviserne skrev daglig lange Spalter om vor Færd.

Byen havde sørget for, at vi kørte gratis i Sporvognene, gik gratis i Biograferne o.s.v. Hvad jeg ikke her maa glemme, er den mageløse Gæstfrihed, der mødte os. Enhver af os fik Lejlighed til at konstatere, hvor velsete og velkomne vi var. Vi blev inviteret rundt i private Hjem, hvor alt det bedste blev sat frem for os. Vi følte os helt beskæmmede, fordi vi syntes, at vi ikke kunde gengælde blot en Smule af det der blev gjort for os. Vi blev ogsaa inviteret til Fest af de norske Marinere paa Marineholmen, i hvilken Admiralerne for den norske Marine i Bergen, samt de to Chefer for begge Fregatterne deltog. I Bergen besaa jeg det gamle Bergenhus og Bryggen, der bestaar af en Række Huse, der alle vender Gavlen ud mod Gaden. Det var for Alvor, vi var kede af det, da vi maatte forlade Bergen, men af Sted maatte vi, og efter stor Afskedstagen forlod vi Bergen. Der blev saluteret for os, da vi sejlede bort, og nu sejlede vi saa mod Sol og Sommer.

Det var en herlig Tur gennem Skærgaardskysten, omgivet som vi var af den storslaede norske Natur.

Allerede da vi naaede den engelske Kanal, syntes vi at kunne mærke et mildere Himmelstrøg. Men først da vi naaede Biskayen, blev det for Alvor lunt. Da kunde vi smide Stortrøjen og nyde Solen.

Vi havde i Forvejen hørt en Del om, at Biskayen kunde være haard, saa vi ventede os noget i Retning et Atlanterhavssejlad, men heldigvis blev det nærmest Øresundssejlad. Vi nød rigtig Solen ovenpaa de mange kolde Dage. Uvant var det for os, at se Delfinernes Leg i Køl vandet, og vi fordrev mange ledige Øjeblikke med at beundre de smukke Dyrs elegante Spring.

Da vi nærmede os de portugisiske Kyster, skiltes vore Veje, idet »Holger Danske« skulde direkte til Lissabon, medens vi skulde til Setubal, der ligger lidt sydligere.

Indsejlingen til Setubal var meget smuk. Byen ligger 30 km fra Lissabon. Det første Indtryk af Portugals Kyst virkede ikke imponerende, men saa meget

desto mere blev vi betaget, da vi løb ind i Havneindløbet til Setubal. Foran os laa Byen med alle sine hvide Huse. Vi saa den ene Palmeallé smukkere end den anden, og op ad Terrasserne voksede Pinjer og Cypresser som et sydlandsk Billede. Vi var mere end spændte paa at komme i Land. Heldigvis skulde vi ikke spændes paa Pinebænken ret længe. Vi lagde til Kaj Kl. 11.30, og allerede 12.30 gik vi i Land. Paa Kajen var der fyldt med Mennesker, der gerne ville tale med os. Vi havde dog ikke Tid til at opholde os der, men maatte op i Byen. Den første, jeg mødte, kunde tale lidt Dansk, saa han fulgte os rundt i Setubal og viste os alt, hvad der var at se. Det var som at komme i Slaraffenland.

Overalt hvor vi kom frem, raabte de op om Bananer og Appelsiner til næsten ingen Penge. Det var varmt som herhjemme om Sommeren, og vi var gaaet i Land med opsmøgede Ærmer, og ih, hvor vi nød det. Setubal var en ægte sydlandsk By. Paa Gaderne raabte og gestikulerede Mennesker, falbydende alle mulige Slags Varer. Fra Hus til Hus hang Vasketøj til Tørre; i Parkerne voksede de dejligste tropiske Vækster, og i Hegnene stod de kønne gule Mimoser i fuldeste Flor. Vi blev ogsaa i Setubal, som i Bergen, gæstfrit modtaget, overalt hvor vi kom frem. Alle skulde se de danske Marinere. Hvis vi stod stille og snakkede, samlede der sig snart en hel Forsamling af Portugisere for at se, hvad der skete, foruden at vi hele Tiden havde en Masse Børn løbende efter os. Nede ved Havnen stod der konstant et Par Hundrede Mennesker for at se, naar vi gik i Land, eller for at sælge Bananer og Appelsiner.

Lidt uden for Byen ligger en Cementfabrik, som er bygget af danske Ingeniører, og Fabrikken har endnu dansk Direktør. Da vi gik gennem Havneindløbet til Setubal, var det første der mødte os, synet af Dannebrog, som vajede ved Siden af det portugisiske Flag fra Toppen af Cementfabrikken. Direktøren inviterede hele Besætningen paa »Niels Ebbesen« til stor portugisisk Middag paa Setubals fineste Hotel. I Midda-

gen deltog ogsaa den danske Konsul med Frue.

Middagen bestod af mange forskellige, mærkelige Retter, f. Eks. stegt Blæksprutteked, stegt Kalkun med franske Kartofler, Hajkød, Muslinger, Snegle og Olivenfrugter. Som Dessert fik vi Appelsiner, Bananer og Mandariner. Til Middagen fik vi desuden mange forskellige Slags Vine, bl.a. Rødvin og Hvidvin, som man dernede drikker, som vi her drikker Øl. Direktøren holdt en velformet Tale, hvori han udtrykte den Glæde, det var for ham, at se sine Landsmænd i Setubal. Da Middagen var færdig, skulde vi paa Udflugt i Setubals Omegn, og vi havde en skøn Tur gennem de smukke Egne.

Vi maatte desværre atter forlade Setubal efter en Uges forløb, for at sejle til Lissabon, hvor vi skulde indtage Olie og mødes med »Holger Danske«. Vi tog en rørende Afsked med Setubals Befolkning. Nogle portugisiske Studiner og Studenter sang for os inde paa Kajen. Da vi gik ud, sang vi »Der er et yndigt Land«, og Portugiserne gav os det ene Hurra efter det andet, mens de stod og vinkede til vi var ude af Syne.

Vort Ophold i Lissabon var desværre kort; men vi fik dog Tid nok til at faa et godt Indtryk af Portugals Hovedstad, der er meget smuk og af Størrelse som København. Da vi sejlede ind i Lissabon, kom vi forbi Belem Taarnet, som er meget smukt. Jeg besaa blandt andet Estrella Kirken, samt en af Europas smukkeste Pladser, Placa de do Commerias.

Om Morgen'en den 26. Januar, maatte vi forlade Portugal, og det gik atter mod de hjemlige Strande. Sejladsen gik glat. Først da vi naaede lige uden for København ved Middelgrundsfortet, sad vi uhjælpelig fast i Isen, og vi fik at mærke, at Sol og Sommer for Alvor var borte. Tilbage var Minderne om et vidunderligt Togt, og dem kan vi leve videre paa – rigere i Sindet, end da vi drog ud.

Artillerielev 469
Erik Rasmussen.

Begravet i et krigsskib

I Ladby ved Kerteminde kan man se noget så mærkeligt som resterne af et krigsskib fra vikingetiden (800-1050 e.Kr.), der er brugt som grav for en vikingehøvding.

Af museumsinspektør Bodil Holm Sørensen

Skibet bliver fundet
Ladbyskibet blev fundet i 1934, og ved udgravningen blev der fundet over 600 genstande eller stumper af genstande. Arkæologerne blev hurtigt enige om, at resterne af skibet skulle blive, hvor det havde ligget siden vikingetiden – dette er noget helt enestående – så fra 1937 har det ligget i en glasmonter i hallen i den rekonstruerede gravhøj.

Skibsgraven
Skibet er godt 21 m langt, 3 m bredt og 1 m fra køl til ræling. Det har haft 32 årer og et råsejl på 60 m². Skibet er klinkbygget, som vanen var i Norden i vikingetiden. I forstavn var der et dragehoved med nakkekrøller af jern, i agterstavn en dragehale med jernpigge. I forbindelsen med udgravningen blev der fundet gult og blå farvestof så da 1:10 modellen af skibet skulle bygges, blev de øverste bordplanker malet blå og gule. Disse farver går igen i dragehovedet og i sejlet, som også er sribet.

Vikingehøvdingen var gravlagt bag masten. Den ende hvor skibets sideror var – en høvding var jo vant til at styre og byde! Han var klædt i en fornem, byzan-

tinsk / byzantinsk inspireret dragt, og han havde masser af gravgaver med sig: et fornemt sværd med tilhørende sværdbælte med et pragtfuldt sølvbæltespænde, sølvtallerken, knive med sølv- og guldornamenterede skafter, et værdighedstegn som ligner et scepter m.m.m. Endelig fik han også 11 heste og mindst 4 hunde med i grave – hestenes seletøj samt en sadel kom også med. Man fandt også en hundesnor med remme til fire hunde. Remmene blev samlet i et fornemt midterstykke med et drejeled i midten; så kunne høvdingen se "cool" ud, medens hundene ivrigt hoppede omkring. Dette samlestykke var udsmykket med nogle smukke dyremønstre, som var topmoderne omkring 925 e. Kr. – hermed er graven tidsfæstet.

Skibet som museums-genstand

Gennem mange år var der problemer med skibets bevaringstilstand. Fugten trak op gennem jordlagene, og oldtidsmindet var ved at blive ødelagt. I 1997 kom der en løsning på problemet: Der blev lavet en kælder under skibet, så vandet ikke kunne trække op; projektet kunne virkeliggøres takket være en bevilling på 3,5 mill. kr. fra A. P. Møllerfonden. Det er første og så vidt vides eneste gang, noget sådant er gjort for at sikre et oldtidsminde. Samtidig fornyede vi udstillingen i skibshallen, og her kan man læse og se sig til en masse information både om graven, de ting der er fundet i den og om skibet. "Dem fra den kristne side"

(Foto: Bent Brøndum).

Distriktsmøde i Hirtshals

Hirtshals – 43 repræsentanter fra de ni afdelinger i distrikt 12 mødte frem til det halvårlige distriktsmøde i Hirtshals den 21. september.

Med formanden for Hirtshals Marineforening, Ole Nielsen og sekretær Ole Eistrup som referent, kunne landsbestyrelsesmedlem for distriktet Carl Fredé Haugaard fremlægge såvel beretning som regnskab – begge blev godkendt med applaus.

Den efterfølgende debat drejede sig hovedsagelig om det aflyste formandsmøde i Nyborg. Drøftelser er siden gennemgået på landsbestyrelsesmødet i oktober.

På nuværende har distrikt 12 1.748 medlemmer med Aalborg Marineforening på førstepladsen med 381.

Glæde på Orlogsmuseet

Kulturarvsstyrelsen har besluttet at sammenlægge Orlogs- og Tøjhusmuseet.

Christianshavn – Kulturarvsstyrelsens paragraf 16-undersøgelse, der blev offentliggjort ultimo september, anbefaler blandt andet, at Orlogsmuseet og Tøjhusmuseet lægges sammen i en stor forsvarshistorisk konstruktion.

Orlogsmuseets alvorlige økonomiske situation og de åbenlyse fordele ved et samarbejde gør, at Orlogsmuseet ledelse følger den anbefalede løsning.

På nuværende er der ikke

fastlagte præcise rammer for forløbet. Men det står fast, at der er tale om en virksomhedsoverdragelse hvilket blandt andet indebærer, at der ikke bliver tale om afskedigelser.

Hermed kan det ellers lukningstruede museum fortsætte sit virke i den historiske bygning Søkvæsthuset på Christianshavn. Bygningen blev i sin tid indrettet med midler fra A. P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene formaal.

I øjeblikket arbejder en særligt udpeget gruppe med at udarbejde en plan for sammenlægningen.

"Dem fra den kristne side"

Sønderborg – Jørgen Brodersen har flere små historiske godter til Under Dannebrog's læsere. Denne gang handlede det om "Dem fra den kristne side", en historie der går tilbage til den præjssiske besættelse.

Dengang havde man kun en pontonbro der skulle svinges ud, når et skib skulle passere, fortæller han. Hagen var, at gående skulle betale 10 pfennig for at komme fra fastlandet over til Als og Sønderborg.

Der var dog ét lyspunkt - Mariekirken ligger på Alssiden. Så om søn- og helligdage, når der blev ringet til gudstjeneste, var der gratis bropassage.

Derfor kunne man ved kirkelige lejligheder se folk fra sundsiden ile mod Als – heraf udtrykket "Dem fra den kristne side". At folkene så foretog sig alt muligt andet, end at besøge guds hus, er så en anden sag.

Pontonbroen blev i 1936 afløst af Kong Christian den X's bro, men udtrykket eksisterer stadig i folkemunde.

Pontonbroen fra fastlandet til Als blev i 1936 afløst af den nuværende bro i bymidten af Sønderborg

EFTERLYSNING

Hvorfor hedder det sådan?

Af John Oldvej

Haderslev – Medlemmerne af Danmarks Marineforening anvender ofte og gerne maritime udtryk – dørk, lukaf, banjer og bakstørn med mere. Alle kender vel betydningen, hvad enten man er fuldbefaren eller kun har betrådt dørken på en daglig færd med "Hønen".

Vi har en klar formodning om, at hollandsk har stået fadder til en stor part af disse maritime udtryk, da Danmark og Holland jo gennem tiderne har haft intime flåderelationer. Ordernes betydning er vi sjældent i tvivl om. Derimod kan etymologien (det er læren om ordenes oprindelse) volde problemer.

Et sådant tørnede Amager Marineforening ind i, da afdelingen blev spurgt om oprindelsen til udtrykket "køje". Ja, hvorfor?? Paratviden slog ikke til – research i samtlige lokalbibliotekers leksika gav heller ikke resultat – Ja selv Dansk Sprognævn måtte kapitulere. Det blev dog konstateret, at betegnelsen "køje" anvendes på de europæiske hovedsprog, men selvfølgelig i oversættelse i de respektive sprog.

Endvidere blev det konstateret, at tidligere kunne flertalsformen "køjne" også anvendes.

Kan nogle blandt vore næsten 25.000 læsere bidrage til gådens løsning, så hører redaktionen meget gerne herom.

ANNONCE

Koldkrigsmuseet Stevnsfortet søger nye medlemmer

Stevns – Selv om støtteforeningen for Koldkrigsmuseet Stevnsfortet, på nuværende har 175 medlemmer, er der brug for – og plads til mange flere.

Er der medlemmer i Danmarks Marineforening, der ønsker at bakke op om dette tiltag, kan de tilmelde sig på foreningens hjemmeside www.stevnsfortet.dk Det koster kun kr. 50,00 pr. år.

Kieler Expeditionary Force, Sommeren 1945

Hjemtagningen af danske orlogs- og handelsskibe fra tyske havne i 1945.

Af Søren Nørby, stud. mag.

Ved flådens sænkning den 29. august 1943 lykkedes det at hindre at hovedparten af den danske flåde faldt ubeskadiget i hænderne på den tyske besættelsesmagt. En række fartøjer blev dog taget af tyskerne i mere eller mindre ubeskadiget tilstand, og en del af de sænkede enheder blev også efterfølgende hævet og istandsat af tyskerne. I alt endte 24 skibe i tysk tjeneste.

Ved befrielsen i maj 1945 var der ingen i Danmark, der vidste meget om disse skibes skæbne efter den tyske overtagelse. En del skibe blev genfundet i forskellige danske havne, men over halvdelen af skibene var væk.

Takket være en enkelt initiativrig søløjtnant af reserven og aktiv modstandsmand skulle dette dog hurtigt ændre sig.

Søløjtnant Harry Larsen, der som chef for M.S. 4 havde spillet en vigtig rolle i begivenhederne på Holmen den 29. august 1943, var på dette tidspunkt distriktschef for modstandsbevægelsen i området omkring Faxe Ladeplads. Da man i befrielsesdagene her tog ca. 260 tyske kadetter og soldater til fange, fik Harry Larsen den ide at sejle fangerne direkte til Nordtyskland og her overdrage dem til de engelske

besættelsesmyndigheder. Som sagt så gjort. Larsen lånte 3000 kr. i en lokal bank og chartrede kutteren Karla til togtet. 10. maj nåede man Heiligenhafen nær Femern, hvor man overlod fangerne i britisk varetægt.

I Heiligenhafen faldt danskerne pludselig over en række skibe, der umiskendeligt var tidligere danske fartøjer. Disse tog man i besiddelse og i alt blev der ved det første togt hjembragt 10 enheder – dog hovedsageligt mindre P-kuttere og et par toldkrydsere.

Togtets succes gav Harry Larsen blod på tanden, og efter at skibene var blevet afleveret i København, chartrede Larsen skonnerten Herdis, og lånte lidt flere penge i banken for at dække udgifterne til et nyt togt.

Vedels velsignelse

De frihedskæmpere der havde deltaget i det første togt, blev nu efter engelsk henstilling erstattet med personel fra Søværnet. Næstkommanderende på togtet blev en af Harry Larsens kolleger, søløjtnant Ivar Westergaard, der den 29. august 1943 blev så hårdt såret af en tysk kugle, at hans venstre arm efterfølgende måtte amputeres. I alt deltog der 21 mand i "Kieler Expeditionary Force", som de kaldte sig selv.

Harry Larsen fik dog ikke en fuldmagt til den planlagte operation. Det skabte en del problemer, da man nåede Kiel. Her troede englænderne, at danskerne var flygtede nazister, og Harry Larsen måtte i følgeskab med en britisk officer en tur til København, hvor viceadmiral

I rækken af artikler der belyser Søværnets aktiviteter hen over sidste halvdel af 2. Verdenskrig, tager vi nu hul på den første beretning.

MS 3 og MS 5 fotograferet i Tirpitzhafen dagen efter de blev fundet i Laboe. En dansk P-kutter på siden. August 1945.

Vedel sagde god for ham, før briterne var tilfredse. Vedel gav samtidig operationen sin velsignelse.

I Kiel blev danskerne først indkvarteret i det tidligere hollandske passerskib Oranje Fontein. Herfra tog danskerne på ture i motorbåd ud blandt de mange tusind skibe og vrage, der lå i området omkring Kiel for at lede efter danske skibe. Søløjtnant Larsen fik samtidig en bil stillet til rådighed og kunne derfor også besøge andre nærliggende havne i det nordtyske område. Danskerne kunne dog kun lede i den britiske zone, da de russiske besættelsesmyndigheder i den østlige del af Tyskland ikke ville tillade, at danskerne ledte efter skibe i deres område.

Ministrygere påkrævet

Danskerne fandt hurtigt en række danske orlogs- og handelsfartøjer, men succesen skabte et nyt problem. Englænderen krævede, at de udleverede skibe skulle følges af minimum to ministrygere, før de fik lov til at forlade Kiel. Søværnet havde på dette tidspunkt ingen ledige ministrygere, og derfor opstod der hurtigt en større samling af danske skibe i Kiel – skibe, der ikke kunne komme hjem til Danmark.

Heldet tilsmilede dog dan-

skerne. På vej rundt i Kiel havn stødte man pludselig på to skibe, som Larsen og Westergaard hurtigt genkendte som de danske ministrygere MS 3 og MS 5. Man fulgte skibene til Laboe, men da man her gik ombord på skibene, nægtede den tyske besætning først at skibene skulle være danske. Et hurtigt besøg til maskinrummet, hvor teksten "Møller og Jochumsen, Horsens" på hovedmotoren var klart læselig, fik dog manet enhver tvivl i jorden.

Tre dage senere var skibene under dansk kontrol, og efter en tiltrængt rensning af skibets ydre og indre, samt et eftersyn af motorerne, var de klar til at komme i aktion.

Den hjemlige mangel på ministrygere gjorde, at Harry Larsen var bange for, at hvis flådens ledelse fik muligheden, så ville de hurtigt overtage de to ministrygere. Derfor lagde MS-bådene ikke til ved Holmen, når de var i København. I stedet anløb de skudehavnen, og blev ikke et øjeblik længere end højst nødvendigt før de igen afgik mod Tyskland.

Uventet besøg

Mens MS 3 og MS 5 lå i Tirpitzhafen fik de uventet besøg. Ved siden af de to MS-både lå passagerskibet Milwaukee, der fungerede som base for den engelske ledelse i havneområdet, og her kom pludselig selveste feltmarskal Montgomery på besøg. Han studsede noget over at se to skibe med Dannebrog

Harry Larsen fotograferet i efteråret 1945. (Marinens Bibliotek)

agter, og han spurgte den vagt-havende kadet, hvad danskerne dog lavede i Kiel. Da han hørte at de var kommet fra København, bemærkede han "jeg var i København i går". Det må siges at være en temmelig neutral omtale af den hyldesttur gennem København, som de københavnske borgere gav Montgomery og hans engelske styrker. Da Montgomery hørte om den danske operation, blev de danske officerer – to søløjtnanter og tre kadetter – indbudt til at deltage i en reception ombord på Milwaukee. Det var en meget stor oplevelse for dem af trykke Montgomery – "Danmarks befrier" – i hånden.

Røntgen-ventilerne

Harry Larsen var i krigens slutfase endt i en skudveksling med danske HIPO-folk, og var i den forbindelse blevet såret i sin ene fod. Overlæge Groth på sygehuset i Fakse Ladeplads måtte tilkaldes for at fjerne et projektil fra Larsens fod – et projektil som Larsen siden da altid har båret i sin pengepung. Overlæge Groth kom kort efter krigens slutning til Harry Larsen med et problem. Sygehusets røntgenmaskine manglede nogle ventiler, der kun blev produceret i Hamborg. Efter krigsslutningen var al tysk produktion beslaglagt af de allierede besættelsesstyrker, og det var derfor ikke muligt fra Danmark at få fat på nye ventiler. Overlægen bad derfor Harry Larsen om at måtte komme med til Kiel for herfra at søge at få fat på de manglende dele til apparatet. Med Larsens accept blev Groth udstyret med en kadetuniform, og blev optaget i skibets besætning. Til stor moro for skibets besætning gik der nogen tid, førend han fik styr på, hvem han skulle hilse på, og i starten gjorde han honnør for alt og alle.

Velankommet til Kiel skaffede Larsen en vogn og kørte til Hamborg. Selv om al produktion som nævnt var beslaglagt af de engelske besættelsesmyndigheder, lykkedes det alligevel at overtale direktøren for den pågældende fabrik til at sælge en sending ventiler til danskerne. Dagen efter mødte en af kadetterne op på et forud aftalt sted medbringende en til lejligheden lånt truck, og modtog her de ønskede ventiler. Tilbage i Kiel blev ventiler – der var ca. 1 meter høje og 40 cm i diameter – stuvet ombord på skibene og sejlet med hjem til hospitalet i Fakse Ladeplads.

De danske skibe blev sejlet

DFDS Esbjerg fotograferet før krigens udbrud.

hjem til København. Eneste undtagelse var de fire torpedobåde af Dragen- og Glenteklassen, der efter tysk pres var blevet udleveret til den tyske flåde i februar 1941¹. Fire af bådene blev genfundet i Flensborg. Torpedobådene var dog desværre blevet slået til vrug som følge af en ammunitions-eksplosion i Flensborg havn – en eksplosion, der kun fandt sted få timer før danskerne ankom til havnen. De fire enheder, der stadig var flydende efter eksplosionen blev slæbt til Sønderborg og først senere herfra til Holmen.

Eneste uheld

Ekspeditionens eneste uheld var minesprængningen af DFDS' Esbjerg, der den 25. juli 1945 blev minesprængt nær Stevns. Esbjerg blev sammen med et andet DFDS-skib Parkeston genfundet i Lübeck i starten af juli 1945. Begge skibe havde siden januar 1944 opereret som målskibe for de tyske ubåde, men var begge i god stand ved krigens afslutning, og i løbet af juli havde DFDS sendt besætninger til Lübeck for at sejle skibene hjem.

Skibene forlod sammen med MS 3 Lübeck den 23. juli, men allerede næste aften fik MS 3 motorstop og måtte tages på slæb af Esbjerg. Skibene fort-

satte dog mod København. Kl. 22.30 løb Esbjerg på en mine lidt syd for Stevns. Ved eksplosionen blev slæbetrossen mellem MS 3 og Esbjerg revet over, og MS 3 begyndte straks at drive væk. Da al strømmen var forsvundet ombord på Esbjerg, søgte besætningen på MS 3 at signalere til Parkeston, at Esbjerg var ved at synke. Desværre var der ingen signallamper ombord på MS 3 og man måtte derfor vælge den noget alternative løsning, at holde en madras op foran lyset fra styrehuset. Noget intermistisk, men det virkede og Parkeston modtog signalet om, at Esbjerg var i nød.

Parkeston nåede ved daggrå frem til det synkende Esbjerg, hvor besætningen på nær kaptajnen, førstestyrmanden og en rorgænger allerede var gået i bådene. Der gik dog endnu et par timer, førend Esbjerg lagde sig om på siden og larmende forsvandt fra havets overflade. Inden da var de tre tilbageværende dog nået velbeholdent fra borde².

100 millioner kroner

I alt hjembragte Kieler Expeditionary Force 37 fartøjer. Fra søværnet drejede det sig om de tre ministrygere MS 3, MS 5 og Hajen, samt i alt 10 P-kuttere. Derudover fandt man

opmålingsskibet Freja i sejlklar stand samt vraget af inspektions-skibet Ingolf, der var blevet sænket af allierede fly i krigens sidste måneder. Af mindre fartøjer blev de to øvelseskuttere Svanen og Thyra fundet i Kiel sammen med lodsbåden Skagerak. Sidst blev det udbombede vrug af Dampbåd A fundet nær Flensborg. Det lykkedes ikke at finde torpedobergningsfartøjet Sleinper, men danskerne overtog i stedet et tilsvarende tysk fartøj, der blev sejlet hjem og her omdøbt til Sleinper.

I november 1945 blev ministrygeren Søhesten, der blev genfundet i Brunshüttel, det sidste skib, der blev hentet hjem.

Man fandt også 16 større danske handelsskibe, hvoraf de tolv var i en stand der muliggjorde hjemsejling.

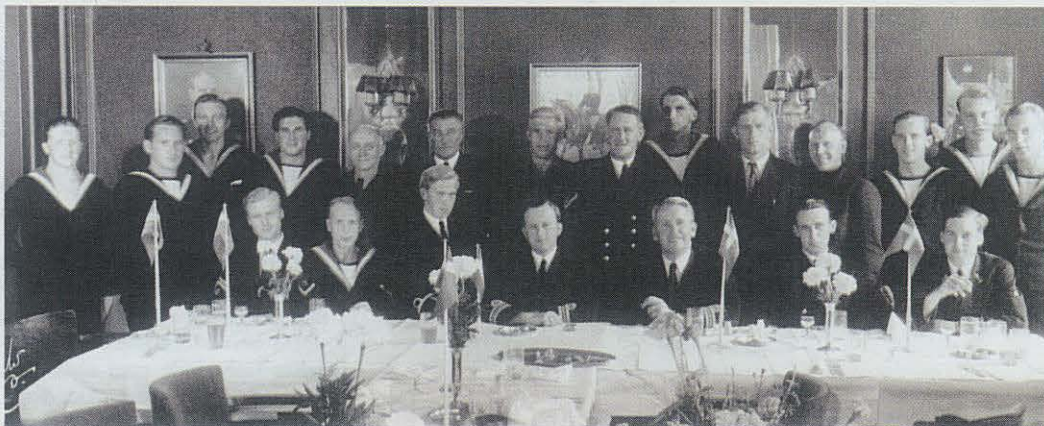
De samlede udgifter beløb sig til 23.000 kr. En stor udskrivning, men senere beregninger opgjorde skibenes samlede værdi til ca. 100 mio. kr., så der er ingen tvivl om at togtest kunne betale sig! Modstandsbevægelsen betalte senere de lån som Harry Larsen havde udtaget for at dække rej-sens udgifter.

Rederiet DFDS, hvem hovedparten af de bjergede handels- og passagerskibe tilhørte, udtrykte senere deres taknemmelighed ved at udbetale en belønning på 2500 kr. til Harry Larsen.

¹ For en nærmere beskrivelse af udleveringen af torpedobådene i 1941, se *Marinehistorisk Tidsskrift* nr. 4 / 2002.

² I august 1946 blev Esbjerg bjerget og efterfølgende solgt til et spansk firma, der benyttede skibet indtil 1978 under navnet Ciudad de Ibiza.

Deltagerne i Kieler Expeditionary Forces. Afskedsfrokost på "Esplanaden" efter endt arbejde den 15. august 1945. Siddende i midten ses Harry Larsen (t.v.) og Ivar Westergaard (t.h.).

Stærkt rosende læserbreve om Under Dannebrog's redaktør, har normalt svært ved at komme i spalterne. Men da vi alligevel skal skrive en lille klumme om læserrejsen 2003, har vi valgt at bringe nedenstående læserbrev fra Ib Gylling Møller, medlem af Århus Marineforening.

Vi er selvfølgelig glade for den positive modtagelse den første af Under Dannebrog's og Søfarts læserrejser har fået. Så på den baggrund er vi, i samarbejde med EURO-TEMA Specialrejser, begyndt at planlægge næste års arrangement.

Juni 2004 er det 60 år siden de allerede udførte verdens største landgangsoperation under koden "Over Lord" i Normandiet. Så dette område bliver målet for 2004 rejsen. Sæt kryds i kalenderen og afsæt en pose penge og en uges tid medio/ultimo maj til en oplevelsesrig og spændende tur.

Nærmere oplysninger følger, men der kan allerede nu laves forhåndsreservering hos EURO-TEMA Specialrejser telefon 86804260.

Holdet af Under Dannebrog og Søfartslæsere opstillet ved et af rejsens utallige små seværdigheder. Foto: Søren Konradsen.

LÆSERBREV

Læserrejsen til Hamburg og Schleswig-Holstein

Egå – Som deltager i Under Dannebrog's læserrejse i september 2003 til Hamburg og Schleswig-Holstein, er det mig magtpåliggende at give udtryk for min store tilfredshed med dette meget interessante arrangement.

Turen strakte sig over fire dage med tre overnatninger på et velvalgt hotel lidt uden for Hamburg, og der var hver dag mange store oplevelser med besøg på spændende steder af stor historisk og nutidig interesse. Rejsen var i Under Dannebrog's regi, men arrangeret af EURO-TEMA Specialrejser i Silkeborg.

Som rejseledere deltog Birthe S. Nedergaard og Søren

Christensen, og jeg skal love for, at de kunne deres lektie, og vi fik mange historiske og spændende oplysninger med på vejen, som for mange var ukendte.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på programmet, men kun medgive at det var en stor oplevelse at deltage. For mig var det også en god oplevelse at hilse på vor udmærkede redaktør af Under Dannebrog, Leif Mortensen, som også gjorde sit til, at rejsen var særdeles hyggelig.

Ib Gylling Møller, Egå

EFTERLYSNING

"Peder Skram" under gang i rolig sø.

På bedding – en bog om fregatten "Peder Skram"

København – Cand. mag. Steen Schön og stud. mag. Søren Nørby, begge fra Orlogsmuseet er i gang med forarbejdet til en bog om fregatten "Peder Skram".

I den forbindelse søger de personer, der har anekdoter, fotografier eller andet materiale om og fra de to fregatter, der kunne være interessant for en sådan udgivelse.

De herrer forfattere opfordrer læsere af Under Dannebrog, der måtte ligge inde med sådant materiale (alt har som udgangspunkt interesse), til at kontakte dem på telefon 32546363 eller e-mail: soeren@noerby.net

NYT FRA AFDELINGERNE

DISTRIKT I STORKØBENHAVN

Henning Skjoldby
Gyvelvej 16 C^{17TH}
4000 Roskilde
Tlf. 4632 1288

Roskilde, Kongens Lyngby, Amager,
København, Brøndby, Gentofte, Frederiksberg, Ishøj

Brøndby – Den nye sæson efter sommerferien startede med foredrag af orlogskaptajn Kristian Haumann over emnet "Søværnets nye fleksible Støtteskibe". (tema i Under Dannebrog nr. 3/2003).

En totalbesat "Kahyt" tog godt imod såvel foredrag som det nye fadølsanlæg.

Aftenen bød også på optagelse af tre nye medlemmer, Lutz Niensch, Finn Christiansen og Steen Brolykke, alle pensionerede orlogskaptajner i Søværnet.

"Vi har et luksus problem i Brøndby" siger Karl Momsen. "Vi optager ikke nye medlemmer det næste halve år eller måske mere. Der er kun plads til 137 i "Kahytten", vi har 120 på den faste skaffeliste, så vi kan jo ikke optage ét medlem, og så sige til ham – du kan godt blive medlem, men der er ikke plads til dig ved vore møder".

Sommerfisketuren med Garderforeningen havde meget dårlig tilslutning fra begge foreninger. Til dem der blev hjemme skal oplyses, at de 24 deltagere fangede 12 makrel, 85 torsk samt 800 sild.

Torsketuren er fastlagt til lørdag den 21. februar 2004.

Til oktobermødet var aftenens gæstetaler, folketingsmedlem Per Kaalund, der holdt et glimrende foredrag om "Fremtidens danske forsvar". Man måtte stuve sig lidt sammen, da 137 havde tilmeldt sig arrangementet.

Kongens Lyngby – Sommeren gik stille og roligt i Kongens Lyngby, beretter formanden Peder Møller Hansen, men så kom der skub i sagerne de sidste otte dage i august.

Fem medlemmer var på én-dagstur med Københavns afdelingen på besøg hos venskabsforeningen Flottans Män i Halmstad. Tre dage senere var det så den årlige tur med bådfarten på Furesøen. Kirsten Bøeg-Jensen leverede flotte sandwiches medens Søren Nielsen atter stod for øl- og vinsalg.

Formanden Kongens Lyngby tjekker deltagerlisten inden afgang på Furesøen.

70 års jubilær Eigil Chr. Olsen sammen med hans gamle skriver fra Auderød tiden i slutningen af 60-erne, Henrik Wenkens. Begge Kongens Lyngby afdelingen.

Desværre var der flere sidste øjeblikke sygdomsafbud, men 40 personer fik en flot tur i det gode sensommervejr.

Afdelingen stillede sammen med flere andre afdelinger med flaget til mindehøjtideligheden i Ryvangen. Ved det flotte jubilæarstævne på Holmen modtog Eigil Chr. Olsen 70 års tegnet.

Arrangementet i september gik i vasken, men den 7. oktober samledes 54 personer til en perfekt middag på Lottenborg. Stor ros til den nye vært og hans personale.

Efter middagen var der et blændende foredrag af kaptajnløjtnant Per Herholdt Jensen. Emnet var Grønland med hovedvægt på Søværnets ishavssejls med de forskellige skibstyper.

Sluttelig har der været andespil på Lotteborg den 6. november og julehygge den 4. december.

År 2004 lægges der ud med et besøg på Børsen den 8. januar.

Der kippes med flaget for Bjarne Jepsen, 75 år den 16. december

Amager - B&W-museet var hovedmålet for en herlig udflugt på Christianshavn den 13. september, hvor vi også så Christianskirken og den gamle bydel med frokost bagefter. 20 deltog, men vi kunne have været flere, beretter Søren Konradson.

HVF 241, Odense, aflagde besøg med 15 m/k'er til frokost i Marinestuen den 28. septem-

'LM' modtager tak og gave af næstformand Søren Konradson, Amager Marineforening.

ber. Det var en skøn dag i kammeratskabets tegn...

Den 8. oktober holdt chefen for Søværnets Minørtjeneste, orlogskaptajn Lars Møller Pedersen ("LM") et meget underholdende foredrag om denne helt særegne tjeneste, og om oplevelser fra en dykkermission på Island.

Ved Marinegudstjenesten den 19. oktober i Kastrup Kirke havde afdelingen aktive roller, herunder deltagelse med flaget.

Også den 20. oktober blev flaget luftet ved kransenedlægningen med Søværnet på St. Magleby Kirkegård (rokanonbådskampen i 1808 ved Dragør), og senere lagdes blomster ved mindesmærket på Dragør Havn. Derefter var Dragør Sejlklub vært for et flot traktement.

De tre første Adventssøndage markeres i stuen med forskellige underholdende tiltag og godter.

Flaget går til tops den 5. december, hvor formand Johnny Nielsen fylder 50 år (fejres i stuen den 14. december kl. 13:00 - tilmelding).

Den 24. december lægger formanden Marineforeningens krans ved Mindeankeret i Nyhavn kl. 15:00 Alle, der har tid, lyst og lejlighed, bør opleve denne smukke højtidsstund til ære for Søens Folk, der omkom under de to verdenskrige.

Lørdag den 3. januar 'kaldes besætningen til Nytårsmønsting' kl. 13:00 i stuen - tilmelding.

DISTRIKT II NORDSJÆLLAND

Elektriker
Birger Tykskov
Rosenvænget 13^{17V}
3600 Frederikssund
Tlf. 47317009/5123 6227

Søllerød, Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje, Hundested, Hillerød, Frederikssund, Frederiksværk

Frederiksværk – Gert Sandau oplyser, at Frederiksværk Marineforening var godt repræsenteret på Jubilæarstævnet i august. I alt 205 år kunne afdelingen spænde over med én 40 års – to 50 års og én 65 års jubilær.

Afdelingen var endvidere tæt på at vinde Fregatskydningen i Halsnæs. Men heldet svigtede til sidst.

I forbindelse med Hans Kongelige Højhed Kronprinsens forlovelse med Mary Donaldson, var der lykønskingsarran-

gement i marinestuen med kranskegale og vin fra Australien

Den 4. oktober gik turen til Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. Her sluttede dagen i Helsingørs hyggelige marinestue med kammeratlig snak.

Hver onsdag fra kl. 16:00 til 20:00 er der hyggeaften med god og billig skafning i Marinestuen. Den første søndag i december er der som normalt Julestue med gløgg og æbleskiver. Arrangementet starter kl. 10:00.

Endelig kipper afdelingen med flaget for Kurt Børge Christensen der den 4. oktober fyldte 60 år.

Hillerød – Søndag den 7. september afholdt afdelingen den traditionelle Fregatskydning. Efter behørig parade og omhyggelig inspektion af de fremmødte skydegaster, løsnede den afgående fregatkaptajn, kommandør V. P. Heise det første skud, oplyser Svend Erik Seindal.

Skafningen blev foretaget fra medbragte madkurve.

Dette års fregatkaptajn blev Uggi Nyborg, og efter at den afgående fregatkaptajn – nu kun "kommandør" V. P. Heise havde overdraget såvel skærfene som "sovsekanden" til sin efterfølger (sic transit gloria mundi), gik man over til det fælles kaffebord (med behørig lagkage). Under denne seance blev begge fregatkaptajner kraftig hyldet.

Hillerød Marineforening kunne den 22. november markere 75 års jubilæum. Dette blev fejret med reception og efterfølgende festmiddag (læs mere herom på tekstsiderne).

Hørsholm/Rungsted – Afdelingen har i juni fået ny formand. Jens Jørgen Wendler Pedersen ønskede at fratræde og i stedet blev næstformanden Eivind Lorenzen konstitueret som ny formand.

Den 3. september afholdtes sæsonens første ulkeaften med en snes deltagere. De kunne udover at nyde Dan's forlorne hare, tage hul på efterårets og vinterens billardturnering under Ole Smedegaards ledelse.

Ved ulkeaftenen den 1. oktober blev der serveret sprængt oksebryst til de 28 fremmødte. Også denne aften var der gang i den ved billardbordet.

Jørgen Sterup slutter med at fortælle, at bankospillet den 22. oktober og besøget på Politihistorisk Museum den 25. oktober, blev et par gedigne succeser.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Overmekaniker
Edward Jelen
Nankes Plads 2
4220 Korsør
Tlf. 5835 2950

Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk, Korsør, Skælskør

Holbæk – Efterårs sæsonen i Holbæk Marineforening startede med brask og bram, fortæller Ernest Jensen.

På efterårets fjerde dag, mødtes 33 deltagere til årets store Ålegilde. I alt 15 kilo havde afdelingens trofaste piger tilberedt på bedste måde.

Aftenens unavngivne grovskaffer, klarede 34 stk. Ifølge Ernest Jensen burde denne indsats næsten give en præmie. Efter skafningen var der almindeligt kammeratligt samvær, så alle havde en god aften.

Den 6. oktober stod medlemsarrangementet på sild, gammeldags oksesteg, kaffe og æblekage samt en række historier om Ernst Jensens oplevelser gennem mange år på Grønland. En succesfuld aften der – med Ernst mange historier i posen – bliver gentaget hen af vejen.

Slagelse – Slagelse afdelingen har svært ved at bevare pessimismen. Den 1. august tog afdelingen fat på den nye sæson med en overdådig Ulkeaften med stegt flæsk og persillesovs. Samme aften uddeltes der ikke færre end 16 tegn samtidig med at der blev optaget tre nye medlemmer. Det var en særdeles gemytlig aften med 41 deltagere, Ja, aftenen var så gemytlig, at selv kassererens ukuelige sortsind lettede en smule, da aftenens økonomiske resultat blev gjort op.

Den 5. september deltog 42 medlemmer i Marineaften med videofremføring af turen til Holmen samt Fregatskydningen. Endelig var 15 mand på venskabsvisit hos Slagelse Marineforenings venskabsforening Marinekameradschaft Aurich i dagene 11. til 13. september. Det var en munter tur, hvor det medbragte blandede mandkor blandt andet førte sig frem akkompagneret af Jørgen Overgaards fremragende sækkepibespil.

Korsør – Siden sidst har afdelingen været en tur på bakken med 38 deltagere, oplyser Knud Madsen.

Den 21. august var det fem år siden Korsør Marineforening

rykkede ind i fæstningen. I den anledning var der en lille reception.

Lørdag den 6. september var der skippefest med 68 deltagere inklusive gæster. Traditionen tro var der ålespisning den 4. oktober med rester serveret om søndagen.

Afdelingen glæder sig over, at kommunen nu er gået i gang med en længe tiltrængt renovering af huset, hvor Marinestuen har til huse.

Til slut ønsker Knud Madsen, på bestyrelsens vegne, en glædelig jul og et godt nytår til alle de kammerater afdelingen har været i kontakt med i årets løb.

Nykøbing Sjælland – Fregatskydningen i august er omtalt i klubbladet, så derfor vil afdelingen nøjes med at ønske den nye fregatkaptajn Kurt Mønsted tillykke med titlen. Den efterfølgende fregatfest blev aflyst, men bliver formodentlig afløst af en forårs- eller sommerfest. Den endelige beslutning bliver truffet på generalforsamlingen, oplyser Finn Arneskov.

Der var til det sidste tvivl om, hvorvidt adoptionsskibet "Sleipner" kom til Nykøbing Sjælland. Stor var derfor glæden, da afdelingen fik besked om, at skibet ville anløbe byen den første weekend i september.

Nykøbing-Rørvig Kommune inviterede fredag besætning samt repræsentanter fra Marineforeningen til frokost på Rådhuset.

Lørdag var der åbent skib for alle interesserede, medens Nykøbing Sjælland Marineforening søndag var budt ombord til svensk pølseret. Igen et godt arrangement hvor besætningen på "Sleipner" atter tog godt mod afdelingens medlemmer.

Lørdag den 6. december er der lørdagsfrokost kl. 12:00 medens den 21. december er sat af til gløgg og æbleskiver i marinestuen. Sæt et par timer af i juletravlheden og tag konen eller kæresten med.

Finn Arneskov undskylder, at han til Under Dannebrog har oplyst at Gert Nørrevang blev 75 år den 17. november – han er selvfølgelig kun en ung knøs på 60 – Finn beder så meget om undskyld.

I øvrigt kippes for Niels Chr. Ebbe-Pedsen, 60 år den 19. december, Harry Elstrøm Lorentzen, 60 år den 23. december samt Preben Bane-mann, 50 år den 24. januar 2004

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Skibsfører
Henrik Marrill Christiansen.
Grønsundvej 17. 4780 Stege.
Tlf. 55 81 10 88.
Mobil: 51 23 50 70.

Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns, Haslev

Møen – Medlem af Møens Marineforening, orlogskaptajn i Søværnet, Renny Madsen er, som skrevet i Personalia, af Hendes Majestæt Dronningen udnævnt til Ridder af Dannebrog.

Preben Kristiansen fortæller, at Renny Madsen startede sin karriere i Søværnet tilbage i 1963 som konstabelev. Herefter gik det over sergent frem til søofficersskolen for at blive A officer af Maskinlinien.

Som maskinofficer har Renny Madsen gjort tjeneste i de gamle minelæggere samt The-tisklassen. Under tjeneste som maskinchef i denne klasse var han blandt andet på togt til Grønlandske farvande. Oplevelser fra disse grønlandstogter har blandt andet dannet baggrund for foredrag i marinestuen.

Samtidig med udstationeringen til Grønland, kan Renny Madsen – som det fremgår af ovenstående – fejre 40 års jubilæum i Søværnet. Jubilæet blev fejret ved en reception i Marinestuen, lørdag den 15. november. Her deltog familie, venner, kollegaer samt et stort antal medlemmer fra Møens Marineforening. Afdelingen ønsker Renny Madsen hjertelig tillykke.

Køge – Den 24. august afgav 27 skytter i afdelingens fregatskydning i alt 225 skud inden krudtkammeret eksploderede og fregatten var nedkæmpet, oplyser formanden Jørgen E. Petersen.

Den nye fregatkaptajn blev Jørgen "Fisker" Pedersen. Vinder af skiveskydning blev Peter Renholdt medens Per Nielsen og Phillip Jensen delte andenpladsen.

Den 20 september inviterede afdelingen, konerne på bytur "I Niels Juels Fodspor". Bagefter var der frokost i marinestuen med 52 deltagere, heriblandt fire "Huitfeldt" interesserede fra Hamar i Norge.

Den 28. september afholdtes distriktsmøde i Marinestuen og den 30. september holdt sektionschef ved DMI, Erik Buch foredrag om havforskning og hvad man bruger dette til, i form af Havudsigter og stormflodsvarsler. Erik Buch fortalte

også om baggrunden for nedsmeltning af isen ved Grønland. Dette skyldtes ikke Ozonlaget - men Golfstrømmens stigende transport af varmt havvand.

Denne udvikling har holdt på siden vendepunktet i 1970.

Haslev - Solen skinnede fra en skyfri himmel, da Haslev Marineforening afholdt den femte fregatskydning i afdelingens historie, fortæller Preben Johansen.

Bestyrelsen er stolte af den store opbakning afdelingen får, når der kaldes til diverse arrangementer. Erik Frank fra Køge, Sonja og Leif Korfitzen fra Slagelse samt Solveig og Frederik Pedersen fra Korsør møder altid op medens afdelingerne i Slagelse og Korsør altid hjælper med det praktiske - så som køb af skydekort mm.

Efter 406 skud blev Palle Jensen kåret som ny fregatkaptajn.

Lørdag den 6. december kl. 11:30 er der julefrokost. Der kippes med flaget for Flemming Ørneborg Nielsen, 60 år den 10. januar og for John Frederik Pedersen, 50 år den 23. januar.

Til slut ønsker bestyrelsen medlemmerne en god jul og et godt nytår med tak for det store fremmøde.

DISTRIKT V BORNHOLM

Flemming Svendsen
Sigurdsgade 26
3700 Rønne
Tlf. 5695 3943

Bornholm

Rønne - Bornholms Marineforening og Skipperforeningen har hen over september fået opgraderet Sjøgaarins lokaler, så de nu fremstår friske og nymalede.

Samtidig har Marineforeningen foretaget "operation mærkning" af de mange effekter afdelingen har samlet gennem årene.

Børge Dahl-Mortensen fortæller - med henvisning til artiklen "Der var engang" - om et togt med krydsen "Valkyrien" i Under Dannebrog september/oktober - at ét af effekterne er et allegorisk tegning, der er skabt af prinsesse Marie, gift med kong Christian den IX.s yngste søn, Valdemar.

Anledningen skulle være, at "Valkyrien" med prins Valdemar som chef, var på togt i østen i årene 1899 - 1900. Prinsesse Marie skulle med, men valgte at blive hjemme og passe

sin aldrende og syge svigerfar, der kort forinden var blevet enkemand.

Hjemme på Amalienborg lavede prinsessen tegningen, der efterfølgende blev mangfoldiggjort, så hver besætningsmedlem efter hjemkomsten fik et eksemplar som minde. (Oplysningerne er fra bogen "Admiralen, Kongen & Kaptajnen - danskere i elefantens rige").

Der er ingen information om, hvordan tegningen er havnet i Rønne.

En række af de øvrige effekter mangler også baggrundshistorier, så derfor opfordrer Børge Dahl-Mortensen de medlemmer - eller andre - der har oplysninger om de gamle effekter, til at kontakte bestyrelsen for at få historierne ned på skift, medens tid er.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Henri A.L. Holm
Elmevej 17
4900 Nakskov
Tlf. 5495 9182

Nakskov, Nykøbing Falster

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester
Børge Ferning
Lærkeparken 19
5800 Nyborg
Tlf. 6531 6395

Odense, Børgense, Svendborg, Nyborg, Assens, Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg, Langeland, Middelfart

Nyborg - Den 19. september var der kammeratskabsaften med foredrag ved chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Kurt Birger Jensen, oplyser Karl Erik Sørensen.

Kurt Birger Jensen fortalte om Søværnets internationale opgaver: korvetten Niels Juel's deltagelse i operation "Direct Endeavour" i Middelhavet, miljøsøskibet Gunnar Seidenfadens indsats i Biscayen efter olietankeren Prestige's forlis, Olfert Fischer's og Sælen's deltagelse i operation Iraqi Freedom og senest Ravnens og Vibens deltagelse i "Active Endeavour".

Ud over disse specifikke opgaver er Søværnet engageret i NATO's stående minerydningsstyrke MCMFOR-NORTH. I år har det danske Søværn kommando over denne styrke.

Kurt Birger Jensen kom i sit foredrag også ind på Søværnets mange opgaver inden for det regionale område. Her arbejdes

inden for fiskerikontrol, søredning, told og skat, isbrydning med mere. Dette foregår i et tæt samarbejde med Marinehjemmeværnet og Flyvevåbnet.

Admiralen berettede også om Søværnets Taktiske Stab og sluttede foredraget med en gennemgang af Søværnets nye fleksible enheder (se udførlig reportage i Under Dannebrog nr. 3/2003)

Efter foredraget overgik de fremmødte deltagere til en større kulinarisk oplevelse, frembragt af Willy.

Afdelingen ønsker tillykke til Palle Drud, 60 år 31. december, Finn Møller Knudsen 60 år 9. januar, Aage J. P. D. Hansen, 75 år 26. januar, Ib Nedergaard 60 år 3. februar.

Svendborg - I perioden siden sidste rapport var den store begivenhed besøget af Hans Kongelige Højhed Prinsen med følge i Marinestuen. Det medførte rigtig god omtale i de lokale aviser og dermed synliggørelse af foreningen. Det blev også til et par fine artikler med billede i såvel Under Dannebrog som Søfart. Alt sammen måske medvirkende til at en og anden sømand, ofte jo med en fortid i Søværnet, får lyst til at blive medlem, beretter Kurt Kaysen.

Afviklingen af Fregatskydningen var i år lagt i hænderne på Skyttelavet. Det har medført nogle ændringer i præmieringen. For eksempel skyder Fregatkaptajnen sig til titlen ved at ramme krudtkammeret og får til ejendom en flot messingkanon. Alle skytterne, som nedskød sejl, fik vinpræmier. Årets Fregatkaptajn blev Henning Pehrson.

Den traditionelle udflugt til Skarø, første søndag i september, var begunstiget af godt vejr og blev nydt af 30 medlemmer og ledsagere.

Afdelingen har i sommerens løb haft den glæde at få besøg i Marinestuen af kammerater på udflugt fra afdelingerne i Fåborg, Århus, Fredericia og Haderslev.

"Det er en rigtig god ide og meget hyggeligt, at vi besøger hinanden på denne måde, som led i ture til omegnens maritime seværdigheder. Samtidig kan udgiften til mad og drikkevarer holdes lidt nede, og det giver en omsætning i Marinestuerne" skriver Kurt Kaysen

Aktiviteter i december måned omfatter julefrokosten den 6. december i "Den Private" samt gløgg og æbleskiver den 21. december i Marinestue-

På Landsbestyrelsesmødet i oktober i København, kunne landsformanden Otto Lichtenberg overrække medlem af Svendborg Marineforening og sendemandsmødernes håndfaste dirigent, advokat Palle Petersen Marineforeningens Hæderstegn.

en. Stuen er også åben 3. juledag.

I januar måned er der nytårs-mønstring i Marinestuen lørdag den 3. januar kl. 1100.

Sæsonens tredje foredrag finder sted torsdag den 29. januar. Afdelingens næste kvartalsblad forventes udsendt lige før jul.

"Husk at Slopkisten måske indeholder en god julegave, og at vi støtter foreningen ved at bruge julemærket", slutter Kurt Kaysen.

Afdelingen kipper med flaget for Frede Schier Christiansen, 70 år den 29. december, Flemming Rasmussen, 80 år den 24. januar og Carsten Weibrecht, 60 år den 26. januar.

Middelfart - I Middelfart Marineforening går man og pusler med tankerne om en kommende Marinestue i eget hus. På det første medlemsmøde efter sommerferien, kunne formanden for byggeudvalget, Ivan Jensen orientere om, hvor langt planerne er med et eventuelt kommende hus i Sildemarken. De finansieringsmæssige forhold blev fremlagt af afdelingens "finansgeni" Kaj Foght.

Der var stor fremmøde, så det tegner godt for sagens videre forløb.

Fredag den 25. oktober 2003 var der indvielse af afdelingens nye sanghæfte. Hæftet er blevet til på initiativ af tre af "havfruerne". På grillaftenen i juni, manglede der - efter pigernes

mening - en sang. Så de satte sig for, at lave et sanghæfte med gode danske sange samt diverse Middelfartssange og sømands ditto.

Det blev en dejlig aften med masser af sang og til lejligheden frembragt ostebord.

Af kommende arrangementer fremhæves en aften hvor emnet er "Historisk oplæg om Balkan konflikten, julemiddag med gule ærter, nytårsmønstring samt et besøg hos Telegrafregimentet på Ryes Kaserne i Fredericia.

Assens - Finn Ekkelund fortæller, at afdelingen har stor glæde af den nye tilbygning. Fyraftensmøderne blive nu afholdt i bygningen. Hermed skånes marinestuen for en del slitage.

Den 14. oktober kunne 52 fremmødte medlemmer nyde en god gang gule ærter. På den baggrund mente formanden, Ole Henry Julsrud, "at det mere ligner en generalforsamling end en kammeratskabsaften, men hvor er det dejligt at se så mange".

Lørdag den 20. december er der julestue og banko med gløgg og æbleskiver fra kl. 11:00 til 13:00. Som noget nyt afholder afdelingen nytårsmønstring lørdag den 3. januar 2004 kl. 10:00 med efterfølgende portvin og kransekage.

Der kippes med flaget for Hjalmer E. A. Andersen der runder 75 år den 27. januar 2004. Til slut ønsker Assens Marineforening alle en god jul og et godt nytår.

Kerteminde - Ved fregatskydningen den 4. oktober kæmpede 20 skytter om titlen som årets fregatkaptajn, fortæller Jørgen Jørgensen. Efter flaghejsning og punch afgav sidste års fre-

gatkapitajn, Hans Erik Sørensen det første skud.

Tre timer senere kunne afdelingen kåre Torben Henriksen som ny fregatkaptajn. Under den efterfølgende spisning i Marinestuen var der - ud over fregatkaptajn Henriksen - præmier til Verner Thygesen, Lars Ole Valsøe, Jimmy Christensen, Gerda Christensen, Peter Zeulner og Søren Abbednæs.

Serieskydningerne blev vundet af Preben Nedergaard, Gerda Christensen, Poul Krat og Ole Thor Hansen.

Lørdag den 22. november var der juleskafning med mange deltager. Kerteminde Marineforening ønsker alle en god jul samt et godt nytår.

Langeland - Søndag den 10. august havde Langeland Marineforening den årlige fregatskydning i Fredskoven i Rudskøbing, fortæller William Wer-muth.

Med 22 skytter samt ekstra 16 mand til spisning var der store tilfredshed i bestyrelsen med arrangementets forløb, ikke mindst fordi vejret - som sædvanligt - viste sig fra den bedste side.

De ni sejl blev sænket af Poul S. Hansen, William Wer-muth, Jørgen Petersen, Bjørn Ø. Christensen, Benny Callesen, Bjørn Ø. Christensen, Preben Radoor, Erik N. Gotferdsen og Brian Larsen. Krudtkammeret blev ramt af Henrik Raalind. Resultaterne fik det udfald, at næste års fregatkaptajn er Brian Larsen.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

sektionssjef, Kurt E. Larsen,
Heimdalsvej 3,
6100 Haderslev
Telf. 74 52 78 41
e-mail: t-k-larsen@get2net.dk

Padborg/Gråsten, Sønderborg, Fredericia,
Kolding, Haderslev, Aabenraa, Vejle

Padborg/Gråsten - Søndag den 20. juli 2003, præcis kl. 11:30 ankom regentparret til Gråsten. Afdelingen glædede sig over igen i år at kunne hilse på regentparret og ønske dem en god sommer på Gråsten Slot. Til stede fra Padborg/Gråsten Marineforening var flaggast Klaus Langendorff, formanden Johannes Feddersen og bestyrelsesmedlem Egon Lage, fortæller Klaus Kyhn Langendorff.

Den 12. oktober stod 12 glade medlemmer klar med deres fiskegrej ved Sønderhav. Færgen fra Store Okseø skulle bringe holdet ud til bestemmelse stedet Holnæs. Efter en times fiskeri uden held gik turen op til den store røde bøjle kaldet "svigermor". Her blev det til en enkelt sild og efter lidt sejlads rundt i området, kunne den samlede fangst gøres op til i alt fire eksemplarer af slagsen.

Dagen sluttede på Store Okseø. Her sagde deltagerne tak til skipperen Hans Christian Issack for den flotte dag på Flensborg Fjord, og for at de måtte låne båden.

Afdelingen kipper med flaget for Egon Lage, 70 år den 18. september, Finn Christensen, 60 år den 21. december.

Fredericia - Fredericia Marineforening var repræsenteret med 20 deltagere til værnforeningernes fællesskydning den 27. september. Afdelingens egen pokal blev vundet af Per Frost med 87 point.

Efter skydningen var der gule ærter med flæsk af forskellig art oplyser sekretær Ejgil Bisbjerg.

Den årlige fisketur med Marinehjemmeværnet blev afviklet i godt vejr. Det blev en tysk gæst, der fangede den største fisk, medens næstformand, Eigil Jepsen måtte nøjes med næststørste fangst. Begge blev belønnet med en halv flaske "hostesaft". Efter turen spiste fiskerne, samt den faste besætning på Marinehjemmeværnsfartøjet, Skipperlabskovs i Marinestuen.

To fra bestyrelsen har rundet "Cape Horn" (70 år. Red.). Det er henholdsvis formanden Leo Ravn og sekretær Ejgil Bisbjerg. Leo Ravn er udlært kok fra Hotel Landsoldaten, Fredericia men gik herefter til søs og fik et langt arbejdsliv på søen. Efter mange år i ØK sluttede han den maritime karriere som hovmester på Elsam-båden "Jylland". Leo Ravn fejrede dagen med en reception i Marinestuen den 3. september.

Ejgil Bisbjerg tjente også til livets ophold på søen. 52 år som navigatør med sejlads i næsten alt der kunne flyde blev det til, inden han gik i land med sidste tjenestested som styrmand på sandpumperen "Botnia".

Fredericia Marineforening har mistet tre medlemmer inden for en uge. Det er Skibsværfts-direktør, maskinmester Knud

Peter Zeulner, Jimmy Christensen, Verner Thygesen, Torben Henriksen og Gerda Christensen var blandt vinderne ved Kerteminde Marineforenings Fregatskydning.

Hans Kongelige Højhed Prinsen hilser på deputationen fra Padborg/Gråsten Marineforening.

Andersen, maskinmester Henry Hermansen samt snedkermeister Poul Iversen. Alle tre markante medlemmer der vil blive savnet. Afdelingen udtrykker et – æret være deres minde.

Ingen nævnt ingen glemt – derfor ønsker afdelingen alle medlemmer, der inden for de sidste par måneder har holdt fødselsdag hjertelig tillykke. Samtidig ønskes alle medlemmer og deres familier en rigtig glædelig jul og et godt nytår. Bestyrelsen takker for den gode opbakning der har været hen over året.

Medlemmer af Kolding Marineforening hygger sig.

Kolding – Knud Erik Skaftø fortæller, at nu er Kolding Marineforening klar til en ny sæson.

Den 30. august var afdelingen på tur til Ebeltoft Marineforening, en rigtig dejlig tur med rundvisning på Fregatten "Jylland" samt frokost i Ebeltoft flotte Marinestue. Knud Erik Skaftø siger stor tak til afdelingen i Ebeltoft for en flot dag.

Efterårsskydningen – arrangeret af skyttelavet – blev en fantastisk dag, med stor jævnbyrdighed i både dame og herre klassen. Efter skydningen var der medbragte "klemmer" medens hovmester havde sørget for nok af de våde varer.

Vinder af dameklassen blev: nr. 1, Susanne Grøngaard, nr. 2, Trine Komar, nr. 3, Asta Larsen. Herrens skydning fik Knud Erik Skaftø som nr. 1, Bent Lolk Nielsen nr. 3 og Kurt F. Henriksen nr. 3.

Der er julestue for medlemmer med børn og børnebørn den 6. december. Her går dansen om juletræet medens der serveres gratis æbleskiver og sodavand til børnene. De voksne skal medbringe gaver til en værdi af 20/25.00 kr.

Endelig minder Knud Erik

Skaftø om, at man skal huske generalforsamlingen den sidste torsdag i februar 2004.

Haderslev – Der har været et godt fremmøde i Marinestuen de første lørdage i 2. halvår 2003. Pudseaftenen havde – til bestyrelsens overraskelse – mange fremmødte der ønskede at give en hånd med, det takker vi for siger Palle Kok.

Ulkeaftenen den 23. september blev aflyst. Bestyrelsen opfordrer til, at man husker at melde sig på inden deadline.

Skydningen på Haderslev Kaserne er godt i gang. Der

afsluttes med en konkurrenceskydning den 11. december med efterfølgende socialt samvær i Marinestuen.

Den 4. oktober var der afgang fra Hertug Hans Plads til Svendborg og Tåsinge. Efter en del flytten rundt, kunne de 19 deltagere bevæge sig ud på rejsen fordelt på to busser.

Turen gav mange oplevelser med besøg i Troense Søfarts-samlinger, udvendig besigtigelse af Valdemar Slot med de der placerede museumsanlæg – Museet for Trofæjagt og Et-nografika, Danmarks Museum for Lystsejls samt Danmarks Legetøjsmuseum. Valdemar Slot er én af landets største privatejede slotsanlæg.

I Svendborg var der besøg ved sejlklubben, gruppen var ombord på "Viking" og endelig blev der aflagt besøg på Maritimt Centers Pakhus. Troense Søfartsmuseums daglige leder Kjeld Sørensen var fast guide på hele den maritime del af rundvisningen.

Dagen sluttede i Svendborg Marineforenings Marinestue, hvor den medbragte mad blev konsumeret. Stor tak til Svendborg.

Den 10. oktober var 21 personer til Gule Ærter medens

afdelingen forventer fuld hud til julearrangementet den 6. december.

DISTRIKT IX SYDVESTJYLLAND

Jørn Petersen
Sct. Catarinae Plads 3
6760 Ribe
Tlf. 7542 0586

Esbjerg, Fanø, Rømø, Tønder, Ribe

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Vejlegade 8ST.
8000 Århus C
Tlf. 8612 6846

Århus, Randers, Grenaa, Ebeltoft, Viborg, Horsens, Samsø, Skanderborg

Horsens – én uges ferie i Polen – tilbudene til medlemmerne af Horsens Marineforening er ikke at kimse ad. Formanden, Poul Puggard Sørensen fortæller, at 45 glade og forventningsfulde medlemmer søndag den 21. september præcis kl. 06:30 begav sig ud på en oplevelsesrig ferietur.

Efter nogle små problemer med en glemt taske indeholdende pas mv. ankom gruppen om aftenen til Legnica.

Første besøg gjaldt lejren Auschwitz/Birkenau. Her lagde Horsens Marineforening en krans ved mindemuren.

Fra de uhyggelige lokaliteter omkring Birkenau, gik turen til Krakow, hvor gruppen blev indkvarteret på Hotel Europejski få hundrede meter fra det centrale torv i byen.

Resten af ugen var der tid til de mere muntre oplevelser. Tømmerflådesejls på Dunajec floden i Pieniny Naturresevat, bjergbondebål i Zakopane, optræden i polske folkedragter efterfulgt af middag bestående af traditionelle polske retter. Besøg i saltminen i Wieliczka, kræmmermarked i Nowa Huta samt endelig et besøg på Panoramamuseet i Wrocław hvor gruppen så et 2.000 kvadratmeter stort maleri.

Turen var så succesfuld, at formanden har bedt rejsebureauet, om at fintænke en ny syv dags tur til Polen næste år i uge 38 eller 39.

Søndag den 14. december kl. 14:00 er der tid til den årlige juletræsfest med børn og børnebørn i Marinestuen. Alle er selvfølgelig velkommen – der er masser af juleposer til børnene under 15 år. Endelig planlægges der et foredrag den 23. januar med skipperen på Slæbebåden "Vitur". Skibet har på det

seneste arbejdet en del i Middelhavet.

Viborg – Efter endt sommer ferie har afdelingen været på familiejagt på Viborg søerne. Turen foregik på det gode ski "Margrethe den 2." i flot vejr og med højt humør, fortæller Vagn Christensen. Efter tyren var der stor smørrebrødskalas i Marinestuen.

Viborg Marineforening havde seks mand med til Jubilarstævnet på Holmen. Aftenen før stævnet var folkene – traditionen tro – ude at spise stegt flæsk samt på besøg i den "jyske ambassade"!!! For at få nyt pas til Arnh Langballe. Jubilarstævnet var en god dag med herligt samvær, dog var der for få kolde øl i Københavns Marinestue mener Vagn Christensen.

Lørdag den 28. december er der nytårskur i Marinestuen med frokost, sang og musik som afslutning på et godt år.

Afdelingen kipper med flaget for Niels Gundelund, 75 år den 10. december, Erik Koustrup, 50 år den 17. december samt Vagn Olesen, 60 år den 22. december.

Grenaa – Ved fregatskydningen deltog 45 medlemmer, der afgav 278 skud inden Hardy Plougmann ramte krudtkammeret og blev fregatkaptajn, fortæller Ib Christensen. Hardy Plougmann har tidligere været fregatkaptajn og han blev tillige årets storskytte, idet han ud over krudtkammeret havde to andre nedskydninger.

Normalt er der spising efter fregatskydningerne, dette måtte desværre aflyses på grund af for få tilmeldinger.

September måneds medlemssaktivitet var besøg på Kalkgården i Grenaa. Kalkgården er blandt andet "Den Blå Avis" tilholdssted med udstilling og oplagring af genstande fra sunkne skibe.

Avissens ansatte forestod en god og spændende aften for de 40 fremmødte. Programmet omfattede blandt andet fortællinger om de mange spændende ting fra den hævdede ubåd og andre skibe samt et efterfølgende arrangement med små lune retter og drikkevarer til en minimal betaling.

Et besøg på Kalkgården kan roligt anbefales til andre afdelinger, slutter Ib Christensen.

Randers – Lørdag den 23. august tog Randers Marineforening på den årlige skovtur. Turen gik til Mariager Fjord

med morgenkaffe i de smukke Bramslev Bakker. Herfra fortsatte medlemmerne op langs fjorden op til Rold Skov ved Rebild Bakker, forbi Madum Sø og herregården Villestrup til turens endelige mål – Hadsund Marineforening.

Her var der frokost og flere fornøjelige timer i den smukke marinestue fortæller K. E. Bülow, stor tak til Hadsund Marineforening.

Den 29. august var afdelingen, med formanden Lars Gjørtterman i spidsen, deltager i mindehøjtideligheden ved mindeankeret på Nordre Kirkegård og i mindelunde i Hvidsten.

K. E. Bülow opfordre medlemmerne til at møde op til nogle fornøjelige timer med kammeraterne, nu vintersæsonen er startet.

Afdelingen svinger huerne for Karsten Hovgård, 30 år den 6. december, Jens Degn, 60 år den 30. december og Benny Post, 70 år den 7. februar 2004.

Ebeltoft – Med godt et halvt hundrede deltagere har afdelingen besøgt Minedepot Draaby i forbindelse med en kammeratskabsaften. Besøget var aktuelt, idet det var sidste gang, man fik mulighed for at besøge depotet, mens det stadig var aktivt. Fra nytår lægges depotet mere eller mindre i "mølpose" og bemandingen skæres kraftigt ned.

Deltagerne blev modtaget af chefen, orlogskaptajn Paul Erik H. Christensen, der fortalte om depotets nuværende opgaver og fremtidige situation, ligesom der var rundvisning med forevisning af nogle af de minyter der p.t. opbevares på depotet. Aftenen sluttede i messen, hvor der blev serveret en forfriskning og hvor der var lejlighed til at stille spørgsmål.

Aktiviteten i stuen er fortsat god. Der har blandt andet været besøg af Kolding Marineforening i forbindelse med besøg på fregatten "Jylland". Kolding medlemmerne var imponeret over den store flotte stue med de mange sjældne effekter. Det blev til nogle hyggelige timer i selskab med Ebeltoft medlemmerne og afdelingsformanden Chr. Koudal.

"Havfruerne" i afdelingen har haft besøg af en blomsterdekoratør, hvor der blev givet gode tips til sensommerhaverne. Damerne havde medbragt blomster samt friske og visne blade, grene, lyng, frøstande, frugter og hyben med mere.

Den 2. oktober fortalte afdelingens sekretær Walther Dalhoff om en tur, han og hustruen

Helle, havde foretaget til Sibirien i august i år. Desuden vist en serie billeder fra rejsen, og det blev en hyggelig og spændende aften.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Reberbanen 20 st.
6950 Ringkøbing
Tlf. 9732 2677

Skive, Løngov, Ringkøbing, Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn

Glyngøre – Glyngøre Marineforening har mistet bestyrelsesmedlem Preben Sørensen i en alder af 52 år. Preben Sørensen faldt død om under en byfests fodboldkamp den 3. september 2003

I Glyngøre Marineforening var han meget aktiv og ydede en stor indsats ved istandsættelsen af det gamle Missionshus, der for fem år siden blev købt og forandret til det nuværende Marinehus.

Herudover var han altid klar i kabysen når afdelingen havde brug for det. Han vil blive savnet for sit altid gode humør og kvikke replikker. Kammeraterne i Glyngøre Marineforening udtaler "Ære være hans minde".

Ringkøbing – Bestyrelsen i Ringkøbing/Hvide Sande Marineforening har fundet ud af, at er af kriterierne for at få rigtig mange medlemmers opmærksomhed – og tilmeldinger – er, når der laves arrangementer hvor der også tilbydes mad, skriver Hans Andersen.

Når vi læser nyt fra andre afdelinger, fortsætter han, kan vi godt se, at det er sent, det går op for var afdeling og bestyrelse, men for at gøre det ekstra godt, lod vi fredag den 10. oktober udelukkende dreje sig om fortæring af store blanke torsk med syv forskellige slags tilbehør. En formidabel aften, hvor hver deltager indtog 1,5 kg fisk – godt hjulpet af snapsebygger. En dejlig aften i marineforeningen, hvor mange ting gik op i større enheder, slutter Hans Andersen.

Afdelingen havde marinefest med damer den 22. november og den 27. november, foredrag af kommandør Axel Fiedler, chef for Flådestation Frederikshavn om vort Søværn og dets fremtid.

Året rundes af med kransnedlægning ved mindestenen med efterfølgende sildebord i marinestuen – der kom det med maden igen.

Morsø – Ulkeaftenen den 25. november var som sædvanlig et tilløbsstykke. Ca. halvdelen af medlemmerne mødte frem til en – som sædvanlig – hyggelig aften.

Den gamle formand Hans Peter Kokholm holder i øjeblikket pause på jordomsejlingen. I skrivende stund planlægges en eller flere hyggeaftener, hvor Hans Peter vil fortælle om sine mange oplevelser på rejsen.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer
Carl Frede Haugaard
Danmarksvej 24A 1. sal nr. 1
9900 Frederikshavn
Tlf. 9843 1929

Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals, Hjørring, Hadsund, Hirtshals, Hobro

Hjørring – Som omtalt på tekstsiderne, har Hjørring Marineforening netop indviet nyt Marinehus. Begivenheden blev fejret ved en reception den 27. september med ca. 70 deltagere.

Allerede kl. 08:00 tog afdelingen de forberedende øvelser med etablering af flagallé. Husets egen kok, Hardy og frue, forestod frokosten som blev utrolig vellykket, fortæller Birger Nielsen.

De mange gæster havde lommerne fulde af maritime effekter. Det var yderst velkommen, da afdelingen mistede de lokale klenodier ved en brand tilbage i 1957.

Ellers gik festen med sang til skipperklaver fremført af Aksel.

Afdelingen vil gerne gennem Under Dannebrog sige tusinde tak for det store fremmøde og de mange gaver.

Frederikshavn – Carl Frede Haugaard fortæller, at et af afdelingens egne medlemmer, Bruno Muller har været i marinestuen for at fortælle - om det ufarlige job – minerydning. Det var et godt arrangement med deltagelse af gæster fra andre afdelinger i distriktet.

Fregatskydningen var efterårets hovedbegivenhed.

Som det sig hør og bør var den afgående fregatkaptajn, Bent Hansen fra morgenstunden vært for bestyrelsen til en "lille en til halsen".

Det var også Bent Hansen der som første mand af knap 30, løsnede det første skud i dysten om den attraktive titel.

Ved skud nr. 341 af Poul Thygesen, blev fregatten sænket således at han det næste år er fregatkaptajn i Frederikshavn Marineforening.

De øvrige alternative titler blev som følger: næstkommanderende Tommy Kristensen, navigationsofficer samt dæksdreng, Tom Christiansen, artilleriofficer og skibslæge, Søren Rasmussen, skibssergent, Orla Frederiksen udkik og krudtlæber, Johan Hansen og endelig blev skibskokken Bent Gregersen.

Henrik Ammundsen, Bent Christensen og Søren Nielsen vandt præmieskydninger for herrer i nævnte rækkefølge, medens rækkefølgen for damerne blev, Jette Olsen, Ingrid Christiansen og Johnna Isaksen.

I december er der julefrokost og julebingo, inden året slutes af med nytårstafel den 31. december.

Der kippes med flaget for Henry Heilbroch Petersen der fyldte 75 år den 30. november, Gunnar Jeppesen, 60 år den 10. december, Bent Gregersen, 70 år den 22. december, Uffe Emborg Nielsen, 70 år den 30. december, Carlo Rasmussen, 75 år den 31. december, Johnny Gajhede, 50 år den 22. januar, Carlo Thode, 75 år den 7. februar, Sven Nedergaard, 60 år den 7. februar og endelig for Frede Vinther Jørgensen, 60 år den 17. februar.

Skagen – Præmiewhistsæsonen er begyndt og spillelederne lader meddele, at der er god plads til flere deltagere. Der spilles hver torsdag med start kl. 19:00 fortæller Kurt Ottesen.

Ca. en gang i kvartalet er der søndagsåbent hvor der serveres sildebord m.m. Den 5. oktober var der 45 spisende medlemmer. Stor sult og tørst var medvirkende årsager til en betydelig forlænget åbningstid. Bestyrelsen syntes det er en fornøjelse at lave disse arrangementer, når tilslutningen er så massiv.

Den 14. oktober fik otte medlemmer fra Flottans Män, Gøteborg, serveret alt godt fra havet i marinestuen.

Fødselsdage: 4. december, Kalle Poulsen 60 år, 11. december, Gunnar Kold 75 år, 12. december, Frode Sørensen, 80 år, 14. december, Tonni Gaihe, 50 år, 14. december Jens Peter Berg, 85 år, 18. december, Erik Pennerup, 50 år, 19. januar, Poul Hesselholt, 75 år, og endelig 23. januar, Arne Richard Pauelsen, 50 år.

Aalborg – Per Jacobsen fortæller, at årets fregatskydning indledes med den traditionelle march fra Honnrørkajen – hvor

Kong Neptun og sidste års fregatkaptajn var ankommet - og ind gennem byen. Efter en kort, men nødvendig pause på Fjordmarken, fortsattes til Marinestuen hvor skydningen gik i gang og varede til ud på eftermiddagen.

Under skydningen blev der serveret Sprængt Oksebryst med spidskål. Ny fregatkaptajn blev Svend Sylvest på skud af Michael Erfurth.

Den nye fregatkaptajn blev siden behørigt præsenteret på Ulkeaften den 2. oktober. Samme aften uddeltes konsul Stuhr's mindebæger til et medlem (der ikke må være medlem af bestyrelsen) der har ydet en markant indsats for lokalafdelingen. I år tilfaldt denne hædersbevisning det mangeårige medlem, Jens Moesdorf.

Torsdag den 6. november var der andespil medens der lørdag den 29. november var tid til den årlige julefrokost. Endelig er der julestue for store og små den 7. december.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Allan Idd Jensen
Postboks 187
3900 Nuuk - Grønland
Tlf. +299 32 1366

Egedesminde, Godthåb

Halløj!

Kaptajnløjtnanten fra Søværnets Idrætsforening var på besøg hos en kollega, kaptajn i Hæren.

Under mødet gik kaptajnen sådan ca. hver tredje minut hen, åbnede vinduet og råbte "Grøn side op"

Da det havde stået på et stykke tid og kaptajnløjtnanten var blevet lidt irriteret over de ustandselige afbrydelser, ville han godt vide, hvad det råberi skulle være godt for.

"Ja, det må du undskylde, sagde hær kaptajnen, men nogle af vore menige er ved at lægge nyt græstæppe på boldbanen".

VELKOMMEN I MARINEFORENINGEN

Siden sidst har Marineforeningen optaget 124 nye medlemmer. Vi bringer her - fordelt på afdelingerne - navnene på de nye medlemmer, som vi byder hjerteligt velkommen med ønsket om, at de må få rigtig megen glæde af medlemsskabet.

ASSENS:

Johnna Christensen
Sven Erling Madsen
Bent Christensen

BOGENSE:

Gunnar Jensen
Ernst Pedersen
Lars Schwaner

BRØNDBY:

Steen Brolykke
Finn B. Christensen
Lutz Niegisch
Erik Jørgensen

EBELTOFT:

Christian Larsen
Jens Bo Laursen
Dennis Dunai
Niels Mikkelsen

ESBJERG:

Leif Willumsgaard
Carsten Holm
Bent Asmussen
Kens Oluf Otzen
Gert Christensen
Reinholdt Svejgaard Dammer
Tage Mads Olesen
Jens Pedersen
Leif Johansen
Erling Røjkjær
Kristian B. Kristiansen
Kim Breite Wiuf Jensen
Ole Wilhelm Schultz
Thomas Marius Jensen
John Christiansen
Allan Hogod Poulsen
Bent Rasmussen
Karl Bahne Pedersen
Gorm Valdemar Thomsen
Anders Wedel

FANØ:

John Pedersen

FREDERIKSBERG:

Svend Konggaard
Thomas Pedersen

FREDERIKSHAVN:

Claus P. Birk

Lars Foged Iversen

Anton Tage Schmidt Hansen

FREDERIKSVÆRK:

Regnar Frederik Olsen

FAABORG:

Bent Holmegaard
Henrik Jørgensen
Johnny A. K. Pedersen
Hans Valentin Christensen
Thomas Chr. Kinch

GILLELEJE:

Michael Jensen

GLYNGØRE:

Tom Kikkenborg Graugaard

GRENÅ:

Kurt Henriksen

HADSUND:

Ole Ernst Balle
Gert Tvermoes

HALS:

Jan Dittmer

HANSTHOLM:

Kaj Baun
Henrik Føns Møller
Niels Henrik Jensen

HIRTSHALS:

Ib Hall

HJØRRING:

Asger Sone Poulsen
Børge Larsen

HUNDESTED:

Kurt Rasmussen

ISHØJ:

Susie Fuchs

KALUNDBORG:

Helge M. B. Mikkelsen
Carl Henning Jacobsen
Jørgen Dibbern

KORSØR:

Mogens Bille
Kim Hartvig Larsen
Erik Christiansen
Kai Børge Rasmussen
Grethe E. Bak
Tommy Krakau Johansen
Niels Chr. Nielsen
Lars Skytte
René Nielsen
Uffe Tvede Jensen
Keld Frank

KØBENHAVN:

Jørgen H. H. Frederiksen
Per Kleven
Svend H. H. Sørensen
Frank Erling Horn
Niels Peter Hansen
Regner Hessellund
Ejnar Strojek
Leo Alstrup

KØGE:

Lars Linholt
Finn Bagge Clausen
Rene Fjeldsøe
Arne Guldager Hansen
John Renholt
Leif Lagoni

LANGELAND:

Flemming Nielsen

MARSTAL:

Rune Skav Johansen

NYBORG:

Tonni Oluf Nielsen
Roberto Angelo Nielsen

NYKØBING FALSTER

Niels Mikkelsen Pedersen
Kenneth Nielsen
Jakob Paamejer

NYKØBING SJÆLLAND:

Ellen M. H. Jørgensen

NÆSTVED:

Flemming Ravn
Mogens Andersen

ODENSE:

Verner Søndergaard Iversen
Karl Madsen

RIBE:

Brian Mørk

ROSKILDE:

Peter Holmegaard Christensen

RØMØ:

Jørgen Ehmsen
Peter Rudy Koch Jensen
Henning Thyge

SKAGEN:

Knud Egon Thomsen
Tage Samuelsen

SLAGELSE:

Eigil Olsen

SVENDBORG:

Jørgen Philip Rasmussen
Kaj Kruse Nielsen
Hans Gunner Jensen

SØLLERØD:

Niels Krarup

THYBORØN:

Niels Elo Mortensen
Eigil Yde

VORDINGBORG:

Jens Ulf Aa. Pedersen
Alex Bruun

AALBORG:

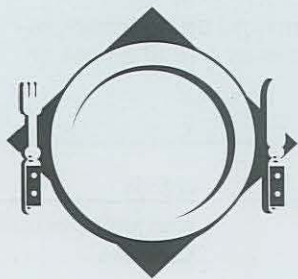
Henning Nielsen
Henning Ole Reinbach

ÅRHUS:

Klaus Sabroe Larsen
Hother Hoffmann
Henning Krogh Schytte
Viggo Olsen Plith
Erik Nielsen
Anders Christian Høegh

KABYSSEN Rejetoast

Mange Marinestuer har faste lørdagsformiddags arrangementer med sildeborde, små lune frikadeller eller andet godt til maven. Under Dannebrog bringer har et alternativ forslag til sildebordet.

Blad Tzatici-pulver (købes færdigt) med 2 til 2 dl. creme fraich. Smag til med lidt mere krydderi for eksempel didl, paprika eller andet.

Skræl 1 agurk, skrab indmaden ud, drys med salt for at trække fugten ud, tør den af og skær den i fine tern.

Bland 200 til 250 gram rejer og agurketerne i creme fraichen (lad rejerne dryppe godt af). Brug så meget fyld i har lyst til.

Serveres på et stykke ristet brød pyntet med didl.

Denne lette forret bør nydes med en kold pilsner og en enkelt snaps fra hovmesterens beholdning.

Velbekomme.

Når vi nu er i gang med de lette retter i Marinestuen., kunne vi måske bruge en af disse alternative snaps.

Ædel brændevin fra Schumachers

Kokken Dan Schumacher har altid haft et brændende ønske om at forny de danske snapsrettraditioner. Derfor har han de senere år udviklet en række snaps, der blød og nænsom suppler de kulinariske oplevelser der findes uden for det traditionelle sildebord.

Da dagbladet Politiken i 1999 afholdt danmarksmesterskab i kryddersnaps, kom han da også ind som en klar vinder med en brændevin krydret med Chili og Citron.

Dansk eller udenlandsk råsprit lavet på korn, danner basis for brændevinene fra Schumachers. Ud over Chili/Citron brændevinen, omfatter sortimentet varianter med Kanel/Vanille, Slåen samt Blåbær.

NYT FRA SKYTTELAVENE

Formand for Skytteudvalget

Salgsingeniør Jørgen Kjeldsen

Gadevænget 12 · 3320 Skævinge · Tlf. 4828 9022

Fregatskydning i Hals

Traditionen tro, blev der lørdag den 19. juni afholdt fregatskydning i Hals Marineforening.

Kl. 08:00 mødte 25 mand op i Marinestuen. Flaget blev hejst med kanonsalut, hvorefter turen gik til torvet i Hals, hvor endnu tre kanonsalutter blev afgivet.

Efterfølgende mødtes skytterne hos den afgående fregatkaptajn Leif Brodersen Jensen og frue, som naturligvis også blev hilst af tre kanonsalutter.

Et yderst veldækket morgenbord ventede de efterhånden sultne marinere.

Kl.10:30 anløb Kong Nep-tun, alias Philip Amsler, og den afgående fregatkaptajn

Hals havn, hvor de opstillede tropper blev inspiceret. Der blev uddelt ikke færre end 19 "skumsprøjt" for uregelmæssig påklædning, hvilket indbragte minebøssen kr. 220,-. Gast Kim Jørgensen udskilte sig voldsomt fra de andre gaster, hvorfor han straks blev idømt en omgang barbering med efterfølgende vask. Efter endt inspektion blev våbene inspiceret. Herefter kunne skydningen, under ledelse af Poul A. Andersen begynde.

Resultaterne af skydningerne blev som følger:
Bramsejl: Klaus Munk. For-top: Johan Gammelgaard.

Stormast: Finn Munk. Mesanmast: Tommy Sophussen. Bovspryd: Ole Johnsadt v/ Jørgen Aaen. Ror: Svend Nielsen v/ Finn Munk og endelig

Krudtkammeret: Per Jakobsen v/ Tommy Sophussen. Per Jacobsen blev således årets fregatkaptajn og ved ceremonien efterfølgende blev han fejret på behørig vis. Resultaterne fra den efterfølgende præmieskydning blev som følger:

1. plads: Finn Munk med 109 points. 2. plads: Hans O. Andersen med 106 points. 3. pladsen blev delt mellem Jørgen Aaen og Johan Gammelgaard med 104 points.

Fire Skytteforeninger mødtes i Ebeltoft Marinestue

Ebeltoft – De fire skytteforeninger i Ebeltoft – Ebeltoft Borgerlige Fugleskydningsselskab, Ebeltoft Idrætsforenings Skytteforening, Ebeltoft Marineforening og Våbenbroderforeningen for Ebeltoft og Omegn har afviklet fællesskydning i Marinestuen med følgende resultater:

Holdskydning: Nr. 1 – Ebeltoft Borgerlige Fugleskydningsselskab hold 1, 432 points (Jan Nyhuus, 144 point, Jesper Nyhuus, 145 point, Jørgen Nyhuus, 143 point) Jørgen Nyhuus, der også er medlem af Marineforeningen, er fader til Jan og Jesper. Nr. 2 – Ebeltoft Idrætsforenings Skytteforening hold 1, 430 point (Johnny Mikkelsen, 146 point, Stig Mikkelsen,

sen, 142 point, Søren Mikkelsen 142 point) Nr. 3 – Ebeltoft Idrætsforenings Skytteforening hold 2, 429 point (Trine Thomsen, 143 point, Roberto Dunai, 140 point, Klaus Møller, 146 point). Nr. 4 – Ebeltoft Marineforening hold 1, 428 point (Gunnar Christensen, 140 point, Jørgen Brøgger, 142 point, Dan Jensen, 146 point). Nr. 5 – Ebeltoft Borgerlige Fugleskydningselskab hold 2, 426 point (Peter Elle, 141 point, Søren Brandenburg, 144 point, René Thygesen, 141 point). Nr. 6 – Ebeltoft Marineforening hold 4, 419 point (Flemming Kristensen, 143 point, Hans J. Jensen, 137 point, Peter Basse 139 point) Ebeltoft Marineforening hold 2 og Våbenbroderforeningen hold 1, delte 7. pladsen med 412 point (Bent Olsen, 141 point, Sonja Kirk, 138 point, Anders Eskildsen 133 point) (Jørgen Friis, 139 point, Alex Laursen, 133 point, Vagn Hansen, 132 point) Nr. 8 – Ebeltoft Marineforening hold 2, 411 point (Christian Koudal, 135 point, Tommy Schmidt, 140 point, Leif Bagh, 136 point) Sidste pladsen gik til Ebeltoft Idrætsforenings Skytteforening med 286 point (Lindy Sørensen, 143 point, Ketty Thomsen, 143 point)

Den individuelle konkurrence vandtes af Dan Jensen, efter omskydning med Johnny Mikkelsen og Klaus Møller. De opnåede alle 146 point i første runde. Johnny Mikkelsen blev toer og Klaus Møller fik tredje pladsen.

Fællesskydning i Kongens Lyngby

Kongens Lyngby – Fællesskydningen med Lyngby Salon Skytteforening er kommet godt i gang og ser ud til at være til glæde for begge parter, oplyser Peder Møller Hansen.

Afdelingen stillede hold til distriktsskydningen i Brøndby og har efterfølgende holdt mesterskabsskydning i eget regi. Endelig kunne skytterne inden juleferien afholde "julesjovsskydning" den 1. december.

Det nye år starter med mandagsskydning den 5. januar 2004.

Skyttelavet i Horsens igen aktiv

Horsens – Formanden for Horsens Marineforening, Poul Pugaard Sørensen beretter, at der nu igen er gang i afdelingens skyttelav. På nuværende er der ikke fundet en skyttelavformand, men der arbejdes intenst på sagen.

Der startes op med skydning på 15 meters indendørsbane og planen er, at vagten på skydebanen går på omgang blandt bestyrelsesmedlemmerne og andre interesserede. Ifølge Poul P. Sørensen, er der ingen tvivl om, at der er basis for et skyttelav i Horsens.

Som bevis herfor deltog 12 skytter i distriktsskydningen i Ebeltoft.

Distriktsskydning på Djursland

Ebeltoft – Ved distriktsskydningen Ebeltoft Marineforening deltog skytter fra Horsens, Århus, Randers, Grenaa og Ebeltoft.

Ud over nogle blandede hold stillede Ebeltoft med fire hold, Århus med tre, Horsens med to og Randers ét hold.

Holdresultaterne blev som følger: nr. 1 Ebeltoft 2, 426 point, nr. 2 Ebeltoft 3, 422 point, nr. 3 Horsens 2, 420 point, nr. 4 Grenaa 2, 419 point, nr. 5, 6 og 7 blev henholdsvis et blandet hold fra

Århus og Ebeltoft samt Horsens 1 og Ebeltoft 1, alle tre hold blev noteret for 415 point.

I den individuelle skydning blev Leo Johansen, Grenaa, nr. 1 med 146 point, Dan Jensen, Ebeltoft nr. 2 med 143 point og fire krydstiere, nr. 3 blev Jørgen Brøgger, Ebeltoft med 143 point og tre krydstiere, Gunnar Christensen, Ebeltoft nr. 4 med 142 point og to krydstiere, og endelig blev Hugo Wissing, Århus nr. 5 med 142 point og én krydstiere.

Showskydningen gav følgende resultater: 1. serie: nr. 1 Bjarne Thomsen, 75 point, nr. 2 Sonja Kirk, 64 point. 2. serie: nr. 1 Jørgen Chr. Rasmussen, 61 point nr.2 John Callesen, 57 point. 3. serie: nr. 1 Dan Jensen, 69 point nr. 2 Lene Frahm, 66 point. 4. serie: nr. 1 Christian Koudal, 68 point nr. 2 Lene Frahm, 64 point. De vellykkede distriktsskydninger fortsætter næste år i Grenaa.

Brøndby vært ved distriktsskydning

Brøndby – Ved distriktsskydningen den 20. oktober i Glostrup Hallens skydeanlæg, var der tilmeldt i alt tre hold. Frederiksberg kunne heller ikke i år stille hold, så værterne, Kongens Lyngby og København måtte tage tørbønnen alene.

31 skytter fordelt på 12 fritstående og 19 veteraner gav følgende resultater:

Fritstående: nr. 1, Kim von Wowerm Brøndby, 91 point, nr. 2, Jørgen Kjeldsen Brøndby, 88 point. Veteraner: nr. 1, John Wassar Brøndby, 91 point, nr. 2, Georg Marum Brøndby ligeledes 91 point. Resultatet for de

Der skaffes i Marinegården.

Arthur Jensen, Brøndby, med sejrstrofæet.

fem bedste skytter på hver hold. Nr. 1 Brøndby, 449 point, nr. 2 Kongens Lyngby, 413 point og nr. 3 København, 375 point. Bedste københavner var John Werge med 84 point medens Jens Peter Olsen blev bedste skytte for Kongens Lyngby med 84 point.

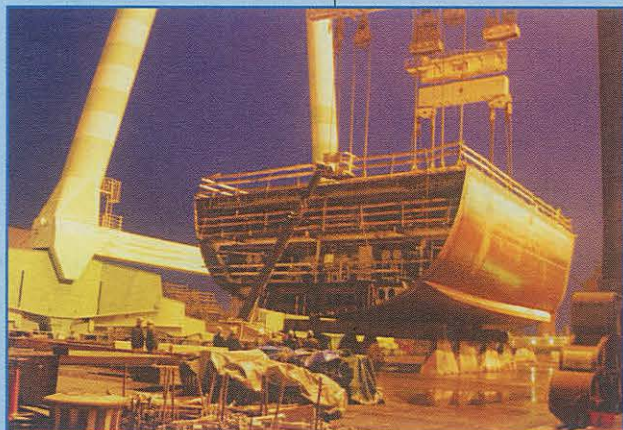
Efter skydningen havde Annelise lavet et stort og alsidigt kulinarisk arrangement i Marinegården. Her var Arthur Jensen så ubeskeden – som formand for det vindende hold - at overrække pokalen til sig selv.

Næste år er det København Marineforening der står for distriktsskydningen.

Til slut gør Arthur Jensen opmærksom på, at Brøndby i forbindelse med landsskyttestævnet i 2004 mangler en "skivetteller". Er der skyttelav der kan hjælpe, må de gerne kontakte Arthur på telefon 36758174

Den danske flådes største enhed nogensinde køllagt

(Foto: chefsergent Per Amnitzbøl Rasmussen FOV)

To års udviklingsarbejde sparret med god skibsbygningsteknik, nåede fredag den 28. november sit foreløbige højdepunkt, med køllægning af det første af to nye støtteskibe

Munkebo – Præcis kl. 08:00, i den gryende dags første solstråler, fangede det store kranløft an, og løftede på små 20 minutter det første modul, af Søværnets nye Fleksible Støtteskibe, over i den store tørdok på Lindø Værftet.

Vejromslaget - fra grævejr hele ugen - til høj himmel med sol, blev af de mange øjenvidner udlagt som et godt varsel for skibets fremtid.

Inden sektionen blev placeret med millimeters nøjagtighed, havde totalansvarlig projektleder, kommandørkaptajn Anders Bech Jørgensen med behørigt hjælp fra orlogskaptajn Erik Petersen, ligeså nøjagtigt placeret en god gedigen dansk mønt hvor kølen senere blev sat.

Planmæssig samarbejde og aflevering

Et eminent og højt kvalificeret samarbejde mellem Søværnets Materielkommando og Lindø Værftet er baggrunden for, at tids-

planen holder hele vejen hjem. Godt to et halvt år efter kontraktunderskrivelsen den 5. november 2001 bliver Søværnets nye flagskib leveret fra værftet den 1. juli 2004.

Orlogskaptajn Ole Damsgaard Nielsen, kaptajnløjtnant Jann Richard Jensen og seniorsergent Birger Hem Falkbøll er i byggeperioden det daglige bindeled mellem Søværnets Materielkommando og værftet.

Ole Damsgaard Nielsen bliver skibets første teknik officer/TKO. Jann Richard Jensen skal med som vedligeholdelsesofficer/VLO medens Birger Hem Falkbøll tørner ud som forsyningsbefalingsmand.